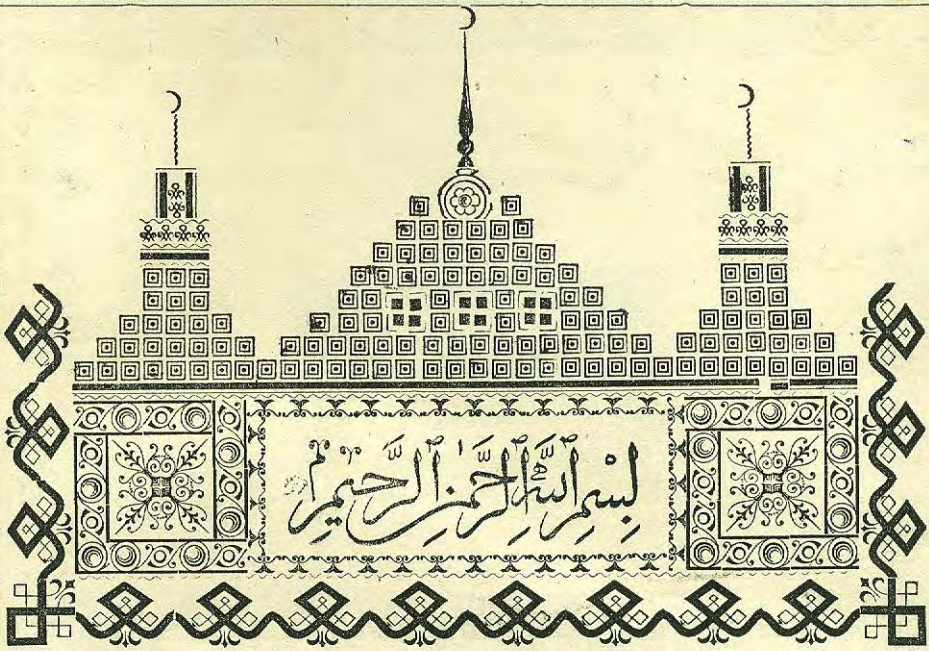

ترجمة مختصر
الوقاية

بوکتاب باصمه سنه رخصت بیرلدی پیطر بورخده ۹ نجی فیبرالده
۱۸۸۷ نجی یلده ** *

بوکتاب قزان اونیمو بیر یستیتی ننگ طبع خانه سننگ باصمه اولنمشدر
قزان سوداگری فتح الله هیکباو اوغلی کتیب ننگ خراجاتی
ایلان ۱۸۸۷ نجی یلده ** *

﴿ اولکی مرتبه ﴾

معنى ب ب معنى اسم نام معنى الله معبود برحق معنى الرحمن بخشنده نعمتها
 ست در دنیا بر مؤمن و بر کافر معنى الرحيم بخشاینده كناهانست در آخره بر
 مؤمن نه بر کافر (الحمد لله رافع اعلام الشريعة الغراء) معنى الثناء لتعظيم
 فاعل مختار وعرفا ما يشعر بتعظيم منعم من الشكر واللام للاختصاص وقيل للبقافة
 اى الحمد لا يلىق الا لله تعالى معنى صفة الله تعالى بو ترر كم بلند قيل غوجى ترر علم
 شريعة غرائى علم شريعت مثل علم التفسير وقراءة وحديث و اصول حديث و فقه و اصول
 فقه و صرف و ادب اول علماء هذه الشريعة وهم الصحابة ومن بعدهم اى افضل الشرايع
 او العلوم او العلماء وغراء مؤنث الاغراى الابيض والبياض افضل الالوان شرعا وكذا
 عند العرب (جعلها شجرة) ايكچى صغنى بو ترر كم ايلاندر غوجى ترر الله تعالى
 شول شريعتنى شجره كا (اصلها ثابت وفرعها فى السماء) يعنى طامر لرى محكم ترر
 يتى فت برده و شاخلىرى يعنى بو طاقلىرى يتى فات آسماندر بو شجره نى هيچ كم
 قوباره بلمس و شريعتنى هيچ كم قوزغانا بلمس (و الصلوة والسلام على رسوله
 محمد افضل الرسل و الانبياء) يعنى رحمت الله تعالى رسولنه نازل بولسون كم شريف
 اسملىرى محمد ترر افضل رسل و انبياء ترر (وعلى آله و اصحابه نجوم الاقتداء و الاهتداء)
 الله ننگ رحمتى نازل بولسون رسول اكرم ننگ آل اصحابلىرى ننگ آلترننگ صفتلىرى
 بو ترر كم اقتدا و هدايت بولدى لرى ترر لرى و بعد فان العبد المتوسل الى الله تعالى باقوى
 الذبيعة خداننگ حمد يدين صوننگ و بيغمبر ذات شريفكا درود دين صوننگ

بس بدرستی که عهد یکده وسیله قیام غوی نرر الله تعالی ننگك طرفیغه اقوی ذریعة برلان کم
 اول ایمان ترر (عبید الله) اسم شریفی عبید الله عبد ننگك عطف بیانی ترر (بن مسعود ابن
 تاج الشریعة) ترر (سعد جده) یعنی سعادتلو بولسون باباسی (وانجح جده) وقوتلی
 بولسون اجتهادی (رزقه الله تعالی خیر الدارین) ورزق برسون الله تعالی شول باباغه
 ایکی دنیاننگك بخشى سنی (يقول قد الف جدى) مسمی بالمحمود ایتا ترر شول
 عبد بتحقیق تألیف ایتمدی جدم یعنی اتمام ننگك آناسی (واستادی) واستاذیم صفت اول
 واستاذ بوترر کم (مولانا الاعظم) ترر (سلطان علماء العالم) ترر (برهان الشریعة والحق
 والدين) ترر (وارث الانبیاء والمرسلین) ترر (جزاه الله تعالی عنی وعن سائر
 المسلمین خیر الجزاء) یعنی جزایرکای الله تعالی شول جدمغه منم طرفدین وسائر مسلمان لر
 طرفدین بخشى جزائی (لأجل حفظی کتاب وقایة الروایة فی مسائل الهدایة) یعنی
 تألیف ایتمدی بنم جدم منم حفظم اوچون کتاب وقایة الروایة وقایة الروایة مسائل الهدایة
 (وهو کتاب لم تکتمل عین الزمان بثانیه) یعنی شول کتاب وقایه کتابی ترر کم سر مه
 نارتقانی یوق عین زمان ثانیسیغه یعنی شول کتاب دیک ینه بر کتابی زمانه خلقی ننگك
 کوزی کورکائی یوق (فی وجازة الفاظه مع ضبط معانیه) الفاظی موجز بولماقده معناسی
 حفظ برلان بولماق (ثم انی لما وجدت قصورهم بعض المخلصین عن حفظه) آندین
 صونک بدرستیکه من اول هنکلمده کم طابتم بعضی طالب علماریننگك همتملرنی
 قسقه حفظ وقایه دین (فانتخدت منه هذا المختصر) بس آلم من بو وقایه دین
 بو مختصرنی (مشملا علی مسائل لابد منه لطالب العلم عن حفظها) اول حالداکم شول
 مختصر قوچاقیغه آلغان ترر مسائل لابد منه فی کم طالب علمکما حفظی دین (فکل من اهب
 استحضار مسائل الهدایة) بس هر اول کشی کم دوست توتسه حاضر توتماقن مسائل
 هد ایسی (فعلیه یحفظ الوقایة) بس لازم ترر شول کشیکما حفظ ایتمک لیک وقاینی (ومن اعجله
 الوقت) وبر من فی قستانسه وقت شول کشیکالانم (فلیصرف الی حفظ هذا المختصر) بس
 کرک کم صرف ایتمکای شول مختصر ننگك حفظیغه (عنان العنایة) عنایت ننگك جلاونی
 یعنی قصدی ننگك جلاونی (انه ولی الهدایة) بدرستیکه الله تعالی هدایت ایاسی ترر
 یعنی الله تعالی هدایت ایتمسه بو مختصر ننگك جمعی میسر بولرو الافلا والله اعلم *

کتاب الطهارة

بو کتاب طهارة ننگك بیلمنده ترر طهارة ننگك بحث لر کوبلکی سببند ان مونی کتاب
 صلاغنه داخل قیلمای ترر (فرض الوضوء) طهارة ننگك فرضی یعنی اول نرسه کم طهارة
 آنسز درست بولس بش ترر (غسل الوجه) یوزنی یوماق (من الشعر الی الاذن)
 مانکلای نوکیدین قولاق بومشاقیغه چه ترر (واصف الذقن) یوزننگك اوزنلقی ایاک
 آستیغه چه (ویدیه) وایکی قولنی یوماقلقى ترر (ورجلیه) وتقی ایکی آیاقنی

یومافلتی ترر (مع مرفقیه) ایکی ترسکلری برلن (وکعبیه) ایکی ایاقنی آشوقی برلن (ومسح ربع رأسه) وتقی مسح قبلماقی باشی ننگ تورندین بریکچه فرض ترر واول صوخواه یوغاندین قالغان بولسون خواه نازا صو بولسون واکر مسح دین قالغان صو بولسه مسح تارتمق جاقز ایرمس (وکل ما یستر البشرة من اللحیة) وینه فرض ترر مسح طارتماق اول نمرسه کام یاقه ترر یوزنی نوکیدین بومسح اول کشیکا روا بولر کم سقالی قالون بولسه واکر سقالی یوقه بولسه صوتیکورمک کړک صحیح حدیثه ومشکاتنا واقع بولب ترر حضرت رسول علیه السلام یوز یوارده کمالغه یتیمک اوچون بر اوچ صونی مانکلا یغه بر اوچ صونی اونک یوزیکا وبر اوچ صونی سول یوزیکا وبر اوچ صونی ایاک آستیغه نوکارایر دیلر (وسنته البدایة بالتسمیة) وطهارة ننگ سنتی بسم الله برلن باشلاماق ترر سنت اولترر کم حضرت رسالت پناه آتی هممشه قیلغان بولغای وکاهی ترک قیلان بولغای ومونی هممشه قیلماقلقی عبادة یولیدین بولغای عاده یولیدین بولغای عاده یولیدین بولوی اچمک یمک کبی و آتی سنت زو ائد دیلر سنت هدی دیمس لر مراد بویرده سنت هدی ترر کم عبادة یولیدین بولغای سنت غه منکر بولسه مبتدع بولر کافر بولماس واکر ترک قیلسه شفاعتدین ویاققلندین صحر وم بولر وبر سنت برله یوزیل لقی یاققلق حاصل بولر (وبغسل یدیه الی رسیغیه ثلاثا للمستیقظ) ایدنچی یوماق کړک ایکی قولنی بند یغه چه اوچ مرتبه او یوقودین نورغان کشیکا هر چند قولی پاک بولسه او یوقودین اوزکا وقتده هم سنت ترر قولنی یومافلتی اکر چندیکه پاک لمکی معلوم بولسه هم فتوی شول سوزکا ترر (والسواک) وتقی طهارة ننگ بر سنتی مسواک قیلماق ترر (وغسل فمه) و آغزیغه اوچ مرتبه صو آلماق ترر (بمياه کانه) بورنیغه اوچ مرتبه نازا صو آلمق ترر (وتخلیل اللحیة والاصابع) وتقی سقالنی بارماق برله آرا لاماق ترر اکر سقالی ننگ توبی کورنمه مسح تارتمق فرض ترر وتقی قولننگ آیاتی ننگ بارماقلرین آرا لاماق ترر یوغان وقتده بارماقنی آرا لامق لاردا کړک قولننگ ایاسی طاباننده بولغای و آستین یوقاری آرا لاماق وتقی اونک آیاتی ننگ کچکنه بارماقیدین باشلاب صول آیاتی ننگ کچکنه بارماقیده قمام قیلغای (وتثلیث الغسل) وتقی اوچ مرتبه یوماق سنت ترر یواتورغان اندامین (ومسح کل رأسه مرة) وینه باش ننگ تمامنه مسح تارتماق سنت ترر بر مرتبه وامام شافعی قاشندک اوچ مرتبه تارتمق سنت ترر (والاذنین بمائه) وتقی مسح طارتماق قولاقیغه اول صوبزلن کم باشیغه مسح قیلغان ایردی (والنیة) وتقی نیت ترر یعنی طهارة ننگ اولیدن قصد قیلماقلقی ترر بو طریقه ده کم طهارة قیلورمن نماز ننگ مباح بولماقی اوچون حاصل قیلغایمن الله تعالی ننگ رضالقی ویاققلقنی واکر تل برله نیت قیلسه آرتوق ترر (والترتیب) وتقی ترتیب برله یوماق سنت ترر بو طریقه ده کم اول یوزنی یوماق آندین

صونك ايكي قولنى يوماق آندىن صونك باشيغە مسخ قىلغاي آندىن صونك ايكي آياقنى
 بوغاي آنداق كم قرآندە واقع بولب ترر و امام شافعى قاتندە ترتىب فرض ترر
 (والولاء) تقى توتش يعنى ايزلى ازندان يوماق سنت ترر يعنى اوندای يوماق
 سنت ترر اولگنى اندامى قورماى صونكىغى اندامىن يوماق كرك (و مستحبە
 التيامن) طهارةنى اونك يانوندان باشلاماق مستحب ترر بس كرك كم اول
 اونك قولنى واونك آياقنى بوغاي (و مسخ الرقبة بماء جدي) و تقى بويىغە مسخ طارتماق
 مستحب ترر ❁ وناقضه ماخرج من السبيلين) و طهارتنى صندىرغوچى اول نمرسه
 ترر كم چقار ايكي اندامىدىن يعنى آل و آرط اندامىدىن كم فرج و ذكردىر و يا
 آرطدىن كم غايط نيك چقار بىرى ترر خواه بىل چقسون خواه قان چقسون خواه غايط و خواه
 بلغم اما اول بىل كم خاتون ننگ فرجندان و ايرى ننگ ذكرىدىن چقسە اختلاف اوزره
 ترر جامع الصغیره كلتورب ترر اصح اول ترر كم طهارتنى صندىر مس (اوغيرە ان كان نجسا
 سال الى ما يظهر) و يا آرتدىن و يا آلدىن اوز كىردن چقسە اكر اول چققان نجس بولسە
 و آقب اول بىر كا تيمسە كم واجب بولسە اول بىرى پاك قىلماق غسل قىلغاندە يا طهارة
 قىلغاندە و آنچه عوام ايتىرلر اكر جراحت دىن اليف يانكلىغ چقسە صنماس دىب اول
 سوزى ننگ اعتبارى يوقدردىر و تقى كم جراحت باشندان اوتسە طهارتنى صندىر اكر
 كوزدە آبلە بولسە اول آبلە دىن بر نمرسە چقسە و كوزدىن طشقار و چقسە طهارتنى
 صندىر ماس آنىك اوچون كم غسلدە و طهارة قىلغاندە كوزى ننگ اچىكا صوتىك كورمك
 لك فرض ابرمس (والقىء دمار قيقان احمر به المزاق) و تقى طهارتنى صندىرغوچى
 قوسماقلىق ترر اكر قان قوس سا و قزل بولسە اول قوصقى برلە آغزى ننگ صوى
 (لان صفر به) اكر قان قوصسە و صارى بولسە اول قوصقى برلە آغزى صوى قزل
 بولسە طهارتنى صندىر ماس (مولانا محمد امين المدين زاهدى روايت قىلب
 تررلر) مولانا فاضل سمر قندى ننگ شرحىدىن قان كم تش دىن ظاهر بولر
 آنىك حكىمى بو ترر يعنى آغزى ننگ صوى اول قان برلە قزل بولسە طهارتنى
 صندىرر و الا لا و اكر قزل بولماسە صندىر ماس (و غيرە ان كان ملاء القم) و اكر قاندىن
 اوزكا نرسە قوصسە اكر آغزى تولب كلسە طهارتنى صندىرر (لا بلغمها اصلا) اكر
 بلغم قوصسە خواه آغزى تولسە خواه تولماسە خواه دماغ دىن كلسە اصلا طهارتنى صندىر ماس
 (و ماليس بحدث ليس بنجس) هر بر نمرسە طهارتنى صندىر ماس اول نجس هم
 ابرمس مثل اول قوصقى كم آغزى تولى بولسە و اول قان كم جراحت ننگ آغزىدىن
 اوتسە اكر تونىغە تىكسە نمازغە ضرر ايتمس (و نوم متكىء الى مالوا زيل لسقط)
 و تقى طهارتنى صندىرر طايانب او خلاماق اكر اول سويلگان نمرسەنى آلسە له او خلاغوچى
 يقلسە طهارتنى صندىرر هدايه ده كلترب ترر كم اكر بر نرسە ننگ اوستىنك اولتورب

او خلاصه اول هم طهارتنی صندرر اما موندہ اختلاف ترر (والاغماء والجنون) وتقی
 طهارتنی صندرر غوجی ترر بیہوشلقی و مستلک و دیوانہلقی اگر آننک عقلی کتسہ
 و حواسی یعنی کوزی و قولاغی اشمکدان توشسہ و تقی یورگانندہ تبر نمکی و میل
 قیلماق معلوم بولسہ مست لیک و دیوانہ لقننک اوزی عقلننک فسادلقی ترر (وقہقہہ
 بالغ فی صلوة مطلقہ) وتقی قہقہہ برلہ کولک لک ترر اگر اول کولگاننی یانند اغی
 تورغان کشی ایشتمسہ طهارتنی صندرر اما کولکان کشی رسیدہ بولغای یعنی نارسیدہ
 بولماغای اویاغ بولغای یعنی اویقودہ بولماغای و اول طہارہ غسلہ پیدا بولغان
 بولماغای بوضورتندہ اختلاف ترر اما مصنف اختیاری اول ترر هم طهارتنی صندرر
 رکوعلی و سجودلی نمازدہ قہقہہ ایلہ کولسہ نمازی هم صندرر و اگر جنازہ نمازندہ
 قہقہہ ایلہ کولسہ نمازی صندرر اگر جنازہ نمازنک قہقہہ برلن کولسہ طهارتنی صندرر ماس
 اگر بوشطلری بولماسہ طهارتنی صندرر ماس اوزی نمازدہ هم او خلاصہ مست بولسہ
 (والمباشرة الفاشئة) وتقی ایر برلہ خانون باشرون اندام لرین یا لانغاج بر
 بریکا تیکورمک برلہ طهارتنی صندرر (وبعضی ایتب ترر لر کم اگر ذکر دین صو
 کلسہ صندرر والا وعلیہ الفتوی (لامس المرءة والذکر) امام اعظم مذہب لرندہ ایر
 خانون ننک و خانون ایرننک اندامین سفاسہ طهارتنی صندرر ماس (اما امام شافعی رہ
 قاتندہ صندرر (وفرض الغسل) غسل ننک فرضی (غسل فہ وانقہ) یوماقلاق ترر آغزنی
 و بورننی (وکل البدن) و تمام اندامیکا سوئی تیکورمک ترر و غسلہ ہم کوزاچیکا صو
 تیکورمک فرض ایرماس و سنورمق لازم ایرمس مگر امام مالک قاتندہ و بر روایت
 امام ابیوسف رہ دین بولب ترر (وسنتہ ان یغسل یدیه) و غسل ننک سنتی اول ترر کم یوغای
 اوزیننک قوللرون (وفرجه) وتقی فرجنی یوغای (ویزیل النجاسة) اگر تنیدہ
 نجاست بولسہ کینارکای (وغسل ننک نیتنی غسلننک سنتی دین حساب ایتمکان (زیرا
 طهارتدین فہم قیلنور نیت بوترر کم جنب ننک غسلی فرض ترر بر جای کلنور من
 خدای تعالی ننک بندہ لکی اچون خداننک یاوقللی حاصل بولغای (ثم يتوضأ)
 آندین صونک طہارہ آغای (الارجلیه) مگر ایکی آیاقلرون یوماغای مگر طاش
 یا کہ نازا چوب ننک اوستیدہ غسل قیلور بولسہ آیاقنی اول پردہ یوب توشسہ روا
 بولر (ثم یغیض الماء علی بدنہ ثلاثا) آندین صونک صونی اندامیغہ اوج مرتبہ قویغای اول
 اونک ایگنیغہ اوج مرتبہ آندین صول ایگنیغہ آندین باشیغہ اوج مرتبہ صو قویغای
 و بعضی ایتب ترر لر کم باشیدین باشلاب صول ایگنیدہ تمام قیلغای (ثم یغسل
 رجليه) آندین صونک ایکی ایاغنی یوغای (لا فی المستنقع) یوماغای آیاقنی غسل
 صوی جیولغان پردہ (ویکفی لذات الضفيرة ان ابتل اصلها) و کفایہ در خانونقہ صونی
 ساچیننک توبینہ تیکورسہ اگر جنب بولماسدان بورن ساچنی اورکان بولسہ و اگر صونک

اورگان بولسه ساچ ننگ بارچه سیغه تیکورمک واجب ترر (و موجبہ انزل منی ذی دفع
 وشهوة) غسلنی واجب قیلغوچی منی ننگ چقماقی در زاوق برلن (عند الانفصال) شهوة
 برندن جن بولغان وقتده اگر چند یکه چقغان وقتده شهوة برله آتلقب چقماسه ده
 غسل واجب بولر و اگر مکانید ان جدا بولغاندن ان صونک ذکرین ننگ باشنی اوشلاسه
 بدن آرام تاپقان صونک چقسه و یا جنب بولغان صونک بول انمای غسل قیلسه امامین
 قاننده قایتار غسل واجب بولر و امام اعظم ره قاننده غسل واجب بولماس (وغیبه الحشفه)
 وتقی غسلنی واجب قیلغوچی غائب بولماقی کترکننگ (فی قبل اودبر) فرجکا
 یا قویر قیغه (علی الفاعل والمفعول به) وبوختنه کاهیننگ غائب بولماقی واجب قیلر
 غسلنی قیلغوچیه وقیلنغان کشیکا اننگ شهوتی چقسون یا چقسون اما اولکننگ فرجیغه یا دبر یکا
 یا اولککا اوخشاش نمرسه لرکا دخول واقع بولسه شهوة چقماسه غسل واجب بولماس
 اوغلانیکه یا آگا اوخشاشنی مجامعه قیلسه خلافی ترر کم شهوة چقماسه غسل واجب
 بولور مویا یوقمو متن ننگ عبارتی مونکادالت قیلر کم شهوة چقماسه هم غسل واجب
 بولر (ورؤیة المستیقط المنی او المنی) وتقی غسلنی واجب قیلغوچی کورمکلکی ترر
 اویقودین اویغانغان کشی ننگ منی نی یا منی منی یوقویوغ صورتی چقار اول چقغاندن
 صونک آلتی ساکن بولر و منی اول صورتی کم آقلقغه مائل ترر ایر رخاتون قولی برله
 اویغانغاندن صونک ظاهر بولر اما آندین صونک ذکر ساکن بولماس (اما امام ایوسف
 قاننده اگر اویقودین صونک منی کورسه غسل واجب بولماس) اما ودی کلسه یعنی آق
 صوی که سید و کدین صونک کلور غسل واجب بولماس اگر توشنده شیطانی بولسه اویغانغاندن
 صونک صوتی کورمه غسل واجب بولماس خواه ایرکک خواه خاتون بولسون (اما امام محمد
 قاننده خاتون اگر احتلام بولسه اویغانغاندن صونک صو کورمه هم غسل واجب بولر
 احتیاطا اگر ایر اویغانغاندن صونک ذکرین ننگ باشنده صو کورسه احتلام بولغانی
 یادیغه کلمسه اگر ذکرین یوقلاماس بورون هرکتلی بولسه غسل واجب بولماس و اگر
 یانغانده ساکن بولسه غسل واجب بولر بومسئله کوب واقع بولغان ترر خلایق
 موندین غافلتر ترر * و اگر بر من مست لکدین و یا بیهوشلقدن صونک منی کورسه
 غسل واجب بولر اگر ایر برله خاتون برکا یانغانده اویغانغاندن صونک توشکنده
 منی کورسه لر و هیچ قلمسی ننگ احتلامی یادیغه کلمسه احتیاط اوچون ایکسیکا
 هم غسل واجب بولر بعضی امام ایتوب ترر لر اگر منی اوزون و آق بولسه ایر
 کشی ننگ ترر و اگر نوگاریک بولسه و صاری بولسه خاتوننگ ترر (وانقطاع الحيض
 والنفاس) وتقی غسل واجب بولر وقتیکه خاتون حیض و نفاس دین آیرولسه (لاوطیء
 بهیمة بلا انزال) واجب قیلمس غسلنی حیوانغه وطی قیلماقلق شهوة چقسه وحدیثه
 اول من ملعون ترر کم بر کشی کم منی صوتی قولی برله ظاهر قیلسه یا که حیوانغه
 قیلسه اول ملعونتر (و سن للجمعة) وسنت ترر غسل قیلماقلق جمعه کونی

حرمتی او چون امام ابیوسف قاننده غسل سنت تر رجمعه کوفی ننگ نمازی او چون وصحیح
 راقی او تر (والعیدین) ورمضان وقربان عیدی او چون غسل سنت تر ر بو
 یرده اصح قول عید ننگ نمازی او چون سنت تر رجهه از الهه رایحه کربیهه او چون (والاحرام)
 وتقی غسل قیلماق حج وعمره احرامی او چون سنت تر (وعرفه) قربان ننگ
 عرفه سی او چون عرفانغه حاضر بولماسدین بورن* اما اولکنی بیوماق واجب تر
 آنداق کم کشی جنب بولسه ویا کافر مسلمان بولسه غسل قیلماق واجب تر
 (ویتوضأ بماء السماء) طهارة قیلسه بولر آسمان دین کلکان صو برله مثل قارصوی
 ویغمور صوی (والارض) ویردین چقغان صو برلن یعنی چشمه ودر یاوقدوع ننگ صوی
 برلن طهارة قیلسه روا بولر (وان تغیر بالمکث) واکر چه تغیر تابسه صو بر پرده کوب
 تورماق سبیلی آنداق کم ایسی یمان بولسه (او اختلط به طاهر) یاارالاشسه اول صوغه
 پاک نمرسه طهارة قیلماق وآن تر (الاذا اخرجه عن طبع الماء) اول پاک نمرسه چقارسه
 صونی صوطبیعتندین آنکا طهارة قیلماق روا بولس آنداق کم یافراق قوشولسه وقویوغ
 بولسه اول وقتده طهارة قیلماق روا ایرمس (او غیره طابخا) یا تغیر قیلسه بر پاک نمرسه
 صوغه بشورمک سبیلی مثل شور یا باقلاننگ صوی هر نچه کم صو یوقلغی بولسه هم روا بولس
 (وهو مالا یقصد به النظافة) حال آنکه اول قوشلغان نمرسه آنداق نمرسه بولغای کم قصد
 قیلماغان بولغای اول نمرسه برله طهارة قیلماق قیلنی وآننگ برله پاککنی قیلسه لر آنداق کم
 اشنان وصابون ننگ صونی قایناتورلر اول صوغه اکر چند یکه تغیر طابسه ده بشورمک برله
 طهارة قیلماق روا بولر مکر وقتیکه اول صوقوی بولب آقماس دیک بولسه طهارة روا بولس
 (وان اختلط به نجس) واکر قوشلسه صوغه بر نجاست جیم اوستون بولسه نجاست ننگ
 اوزی بولر واکر جیم آستن بولسه نجاست بولغان نمرسه بولر (اما لغتده ایکسی هم مصدر
 ترورلر (فان کان جاریا) بس اول صو آنداق آقسه کم صماننی آقزسه (او عشر فی
 عشر) یا آننگ تورت طرفی اون کزدین کم بولماسه یعنی شریعت کزی برله کم یتن توتام
 تر برعضیلر بوز ننگ کزی دیب تر لر مساحت کزیدین قسقه راق ترر وبعض ای تب
 ترر کم هر زمان ننگ وهر مکان ننگ اوز کزی اعتبار ترر (لایحسر
 ارضه بالغرف) یعنی چومر وب آلق برله اول صوننگ یری کورنمکای مقدارنی
 تورت آچوق بارماق تعیین قیلب تر لر بس حوض ننگ اوزرنی اون کز واینی هم اون
 بولغای وتوی تورت بارماق بولغای (لاینجس) نجس بولماس اول صو کم آغا تورغان بولسه
 یادهی درده بولسه نجاست توشمک برله (الاذا غیر طعمه) مکر وقتیکه تغیر برسه اول آقه
 تورغان صوننگ وحوض ننگ صوی ننگ مزاسیغه (اولونه) یا اول صوننگ رنگیغه
 (اور یحه یا آننگ ایسی کوا کربو اوج صفتننگ برسی تغیر ناپسه هر چند آقه تورغان
 بولسه ویادهی درده هم بولسه نجس بولر واکر حوضه توشکان نجاست کورنه تورغان

بولسه نجاست تیکراسیدین تور تگز چاقلی یرندین طهارة روا بولمس اما سید وک
 کبی کورنمس نجس بولسه حوض ننگ هر طرفیدین طهارة روا بولر واکر حوض
 نوکاراک بولسه قرق سکن قاری بولسه ظاهر اطرافی اون کز بولسه حوض ننگ حکمنی
 توتغای و بعضی لر اوتوز آلتی قاری دیب تر لر بور وایت صحیح تر و عمل قیلنغان
 ترر و امام شافعی رحمه الله قاننده اکر حوض ننگ ایکی یوز ایلیلی باطمان
 صوی بولسه دهی درده حکمنده ترر و امام مالک ره قاننده صو هر چند بیکه آز هم
 بولسه دهی درده حوض ننگ حکمنده ترر (وان لم یکن پنجس) واکر آقه تورغان
 صوبولمه یادهی درده صو بولمه نجاست توشمکی برلن پنجس بولر (ولاباس بموت
 مائی المولد) وز یان قیلماس صوده اولسه اول نمرسه کم صوده توغان بولسه مثل بالق وایت
 بالقی و باقه (و مالیس له دم سائل) آنچه اول نمرسه لر کم آقراقنی بولسه اکر صوده اولسه یان قلماس
 مثل پشه و چرکی و قراچین و کلمز و مانند آن واکر صوده عیش قیله تورغان نمرسه لر
 اولسه مثل اوردک و آنکا و خشاشلی نمرسه لر صونی حرام قیلر (ولایتموضا بما اعتصر من شجر
 او ثمر) و طهارة روا بولمس اول صوبیر له کم صقب آلغان بولسه لر درختدین و یامیوه و یا گیاه دین
 و بو عبارت اشارت در کم اکر صو اوزی چقهسه درختدین و یامیوه دین آکا طهارة قیلماق
 روا بولور و حال آنکه قاضی خانک ایتب ترر کم تا کدین چقهسه طهارت قیلماق روا بولمس و الله
 اعلم (ولانما استعمل لقرية) و آنداق طهارة روا بولمس اول صوغه کم عمل قیلنغان بولغای آننگ
 بر له آنکچون کم خدای تعالی ننگ یا وقلقی حاصل بر لغای انداق کم کشی ننگ طهارتی
 بولسه ینه طهارة قیلسه یا آش یمکک اوچون قولنی یوسه سنت فی بجای کلتورسه
 (اولرفع حدث) یا عمل قیلسه اول صوبیرلن حدثنی کنارمک اوچون یعنی طهارتسز
 کشی طهارة قیلسه اول صوبیرلن پاک بولر انداق کم پیغمبر علیه السلام بیورب ترر هر
 عضونی یوغانده شول عضوننگ کناهی پاک بولر یعنی طهارتده قولنی یوسه قول
 کناهندین پاک بولر و هر وقتی کم آباقنی یوسه آیاقننگ کناهی پاک بولر واکر
 اندامنی یوسه اندامی ننگ کناهی پاک بولر واکر اندامنی ساوتماق اوچون عمل قیلسه
 اول صومستعمل بولماس و بعضی ایتب ترر لر کم اندامیدین جد ابولغاندین صوننگ
 بر یرده قرارطیسه آندین صوننگ مستعمل بولر و آنچه فتوی آنکا ترر کم مستعمل
 صو پاک ترر اما پاک قیلغوچی ابرمس (وکل اهاب دبع فقد طهر) و هر تیری کم
 ایلانسه بس تحقیق پاک بولر و ایلامک اول ترر آنداق کم آندین ایسی کلمکای
 و خراب بولمغای خواه توفراق بر له خواه آفتاب بر له و یادار و بر له ایلانسه امام شافعی قاننده
 ایلامکده دارو شرطرر اما امام شافعی قاننده اول نمرسه کم ایتی آشالماسه ایلامک بر له
 ترسی پاک بولمس و امام مالک قتنده مردار نمرسه ننگ ترسی ایلامک بر له پاک بولر
 (الاجلد الخنزیر و الادمی) مکر پاک بولمس قاطی بورن تیرسی و آدم ننگ تیرسی

آنکچون آدم ننگ تیرسی پاک بولمس شرافتی اوچون اما قاطی بورن ننگ نجاستی اوچون (وما طهر جلد به بالد یغ طهر بالزکوة) اول نمرسه کم ایلامک برله پاک بولر ذبح برله هم پاک بولر شریعت وجهی برله که چالغوچی کتابی بولغای چالغان وقتک بسم الله ایتمغای واکر کتابی خلقی دین بولماسه مثل موسی آننگ چالماتی برله تیرسی وایتی پاک بولمس (وکن الحمه) انداق پاک بولر ایتی ذبح شرعی برله بولسه (وان لم یؤکل) واکر چند یکه ییب بولسه هم ویمک لق روا اچرمس امانماز آننگ برله رواترر ووب بعضی مشایخ ننگ فتوی سی ترر اما بعضی ننگ قاتنده حیوانی کم ایتی ییلمس ذبح شرعی برله آنونک ایتی و تیرسی پاک بولمس (وما الا فلا) اول نمرسه کم ذبح شرعی برله و تیرسی ایلامک برله پاک بولمس مثل دنکغوز ذبح شرعی برله هم پاک بولمس چونکه خلافی فهم قیلماق روایتک معتبر ترر واکر وما الا فلا فی ایتمسه هم بولر (و شعر الیمتة وعظمتها وعصبها طاهر) وچالنبای اولکان ننگ سنکری پاک ترر انداق موگز و طویاتی و تشی هم پاک ترر (و کنذا للانسان) آدمی ننگ بو نمرسه لری هم یعنی اکر ساچی و ترناق و سوگاکی صوغه توشه ضرر قیلمس یعنی پاک ترر *

فصل بئر فیها نجس

قذوقغه آرو یا کوب نجاستی واقع بولسه مثل غایط و سیدوک قذوق نجس بولر اما امام زفر قاتنده وقتیکه نجاست صوغه غالب بولسه اول قذوق نجس بولمس امام محمد و امام ابیوسف ره دین روایت قیلب ترر لر قذوق ننگ صوی آقار صو حکمنده ترر (اومات فیها حیوان) یا اولسه اول قذوقده جانوری کرک اولوغ کرک کچک بولسه (انتفخ او نفسخ) کوپسه چروسه اول جانور (اومات مثل آدمی اوشاة) یا اولسه اول قذوقده آدمیغه اوخشاش نمرسه لری (بیزح کل مائها) بو ایتمک نلرده تمام ننگ قذوق ننگ صوی ننگ تمامنی طارتقای (ان امکان) اکر اول قذوق ننگ صوی طارتماق ممکن بولسه (والا فقد رما فیها) واکر طارتابلمه بس اول مقدار صو که اول قذوق دین پیدابولسه تارتقای لری (بقول ذوی بصارة) صناغوچی کشی ننگ سوزی برله کم قذوق ننگ صوی معیارنی بلکای امام محمد ره دین بروایت اولترر کم ایکی یوز قوغا صو طارتقای لری یا که اوچ یوز طارتقای لری امام اعظم دین روایت اولترر کم یوز قوغا صو طارتقای لری (وفی نحو دجاجة الی ستمین) واکر قذوقغه طاق یا کبوتر و یا پیشیک توشب اولسه قرق قوغا صو طارتقای لری واجب وزیاده طارتماقی مستحب ترر (وفی نحو عصفور نصف ذلك) واکر تورغای و سچقان و قونکوز بولسه آننگ یارمنی طارتقای لری بیکرمی قوغا واجب اوچون اون قوغا مستحب لکی اوچون صو طارتقای (دلواوسطا) اورطا قوغا برله طارتغای کم تورت باطمان صو طارتقای بعضی ایتم ترر لر اول قذوق ننگ اوزیننگ قوغاسی برله

(وغيره احتساب به) بولردان غير بيلده اورطا قوغا برله حساب بولغاي اكر قوعاننك اولوغ لقي اندق بولسه كم مقدار واجب نى بريولى طارنسه روا بولر اما امام محمد و امام حسن رحمهما الله تعالى ايتب تر لر كم بريولى طارنماق روا بولس و اكر بر جانور قن و قغه نوشدى و اولماي چقدى اكر آغزى آننك صوغه تيكان بولسه سارقتى نجس بولانورغان بولسه صوهم نجس بولر و اكر مكروه بولسه مكروه بولر و اكر پاك بولسه پاك بولر (و پنجس من وقت الوقوع ان علم) و اول صوننك نجاستى برله حكم قيلر اول نمرسه ننگ توشكان وقتيدين اكر معلوم بولسه و اكر توشكان وقتى معلوم بولمسه (والا فمئذ يوم وليلة) و اكر ششمكان بولسه بس بر كيچه و كوندن ننگ اولندين اول صوننك نجاست حكمنى قيلر لر (وان اتفخ فمئذ ثلاثة ايام ولياليها) و اكر ششكان بولسه اوچ كيچه و كوندن ننگ اولندين اول صوننك نجاستلتيغه حكم قيلر لر بس قضا قيلغاي نمازنى اول وقتلرده اول صوبيلان طهارت و غسل قىلب او قغان بولغايلر و تقى اول صوبرله كيملرنى يوغان بولسه لر قايتارغايلر (و قالامنذ وجد) و امام محمد و امام ابييوسف ره ايتب تر لر كم طابقن زماندين حكم نجاست قيلر لر اكر چتديكه ششكان هم بولسه آننك چون كم احتمالى بار كم ششب قن و قغه توشكان بولغاي (و سور الادمى) و آدم ننگ سارقتى يعنى آشاغاندين قالغانى كرك موء من كرك كافر كرك جنب كرك حايب بولسه هم پاك ترر (و الفرس و كل ما كول اللحم طاهر) و آطننك سارقتى و هر نمرسه كم ايتى آشالر نمرسه ننگ سوؤرى پاك ترر (و سباع البهايم نجس) و تور ت آياقلى جانور لر كم بر تقچى شير و يلبارس و ذئب كيبى لر ننگ سارقتى نجس ترر و امام شافعى فائنده پاك ترر مكرات و دونكغزننك سارقتى نجس ترر و امام مالك فائنده بولور ننگ سارقتى پاك ترر (و الهرة و الدجاجة المحلاة) و ماچيننك و باغلاماغان طاوق ننگ سارقتى مكروه ترر و اكر باغلاماغان بولسه انداق كم نوره شوقى آياقيننك آستيهغه يتمسه آننك سارقتى مكروه بولمس (و سباع الطير و سواكن البيوت مكروه) پنجلى قوشلار ننگ مثل ايتلكو و قارچغه و جانور لر يكه ايوده مكان قيلر لر مثل بلان و سچقان كه بو ايتلكان لر ننگ تمامى ننگ سارقتى مكروه ترر و امام ابييوسف ره فائنده بس ننگ سرقوتى مكروه ايرمس و اكر سچقانى بىكاج صوغه تيكدى نجس ترر (و الحمار و البغل مشكوك) و ايشك و قاجر ننگ سارقتى مكروه برله حلالقغه شك ترر اصح اولتورر كم آننك پاك قيلغو چليغه شك ترر آننك اوزى ننگ پا كلغينه شك ايرمس و امام شافعى ره فائنده پاك و هم پاك قيلغوچى ترر (و يتوضأ و يتيمم ان عدم غيره) و طهارة قيلغاي و تيمم هم قيلغاي اكر ايشك برله قاجر ننگ سارقتى اوزكاصو بولسه و امام زفر ره فائنده اول طهارة قيلماق واجب بولر (و العرق كالسوؤر) و هر نمرسه ننگ تيرى سارقتى ينكليغ ترر

مگر ایشک ننگ تیری هم پاک ترر آنتک چون کم پیغمبر علیه السلام بالانجاج
ایشککا آطالاب آنتک تری برله نماز اوقب تورلر *

فصل فی التیمم

تیمم ننگ لغت معناسی قصد قیلماقترر شر یعتنک قصد قیلماقتی ترر پاک نور اقعہ حدثنی
یراق قیلماق اوچون خدای تعالی ننگ یاوقلغی حاصل بولغای (بختلفی الوضوء و الغسل عند
العجز عن الماء بعد مایلا) تیمم طهارة ننگ و غسل ننگ اورنیغه بولر وقتیکه عاجز بولسه صوتننگ
تورت مینک آدم یریر اقلقدین امام زفر ره ایتب ترر لرا کر نماز ننگ وقتی چقماسدین بورن
صوغه یتر بولسه تیمم روا یرمس واکر صوغه یتمس بولسه آندہ بارسه نماز وقتی چقار بولسه
تیمم روا بولر اکر چندیکه صویاوق هم بولسه و امام ابی یوسف دین برروایت اولترر کم
اکر صو اول مقدار یراق بولسه کم اکر صوغه بارسه کاروان کوزیدین غائب بولسه
تیمم روا بولر واکر آندین آز بولسه روا بولس (اولمرض) یا عاجز بولسه علت پیدا
بولماق لیتی سببندین یا علتی زیاده بولماق سبب دین صوغه عمل قیلماقتی برله کرک
صوغه عمل قیلماقتین ضرر پیدا بولسون یا اوزیننگ تبرنمکیدین (او برد)
یا عاجز بولسه صو قلق سببندین کم طهارتغه حاجتی بولغای یا که غسلغه ایکسی اوچون
هم تیمم قیلغای یعنی طهارة اوچون و غسل اوچون تیمم قیلغای و بو ایکسی ننگ تیممی
ننگ تفاوتی یوق ترر اما صاحبین قتنده صوق اوچون شهرده تیمم روا بولمس
آنکچون کم حمامغه باریب نماز اوقی آلور و حمام ننگ حق ایچون عذر ایتغای
یامهلت تلاکای امام اعظم قاتنده شهرده هم صوق اوچون تیمم قیلماق روا بولر
(اوعدو) یا عاجز بولسه دوشمانننگ قورقچی سبب دین اول دوشمان کرک اوغری بولغای
کرک اوزکا دوشمان آندہ هم تیمم قیلماق روا بولر (او عطش) یا سوسماق سبب دین
یعنی اوزی یا حیوانی صوصارخونی بولسه اکر صو بولسه هم تیمم روا بولر (او عدم
آلة) یا آلور نمرسه یوق سبب دین یعنی قوغاویب اکر چندیکه ساوهم بولسه تیمم روا
بولر (او خوف فوت مایفوت لالی خلف) یا فوت بولور قورقچی سببندین کم اول
فوت بولور وچیننگ قائم مقامی بولسه تیمم قیلغای یعنی اکر طهارة قیلماقتغه بارسه عملی
آندین فوت بولر کم قائم مقامی یوق ترر آندہ هم تیمم روا بولر (کصلوة العید ابتداء)
مثل نماز عید که اولندہ تیمم برله شروع قیلماق روا بولر اکر اوتار قورقچی بولسه
(او بناء) یا اکر عید نمازیننگ اچند طهارة سنسه تیمم قیلسه و نماز بتکان یرندین
اوقب ادا قیلغای اکر چندیکه اولندہ طهارة برله اوقغان هم بولسه اما جمعه نمازی
وقتی نماز اوچون تیمم روا بولس آنکچون کم اکر جمعه اوتسه آنتک عوضی پشین
نمازی بولر واکر وقتی نماز اوتسه آنتک قضاسی بولر (والجنازة لغير الولی) مثل
جناز نمازی کم ولی سندین اوزکا کلر و بولر تیمم قیلماق آنتک اوچون کم نور مشلر

و جنازه نمازی اوتار قورقچی بولر واصح اولتورر کم ولیغه و امامغه تیمم قیلماق
 روا بولس آننگ اوچون آنلرغه تورارلرا کر ولیدین بورون جنازه نمازی او قغان بولسه لر
 نمازی ولی قایتارا بلور ولی آنلسی و اوغلی و باباسی و عمی و آنلرننگ فرزند لری
 و عصبات بابتده تعین بولغان ترر (وهوضر بة لمسح وجهه) و بوتیمم قولنی بر مرتبه برکا
 اورماقلق ترر یوزنی سیپاماق اوچون (وضر بة لیدیه مع مرقیه) و تقی بر یولی برکا
 اورماقلق ایکی قولنی سیپاماق اوچون ترسا کی برله و امام مالک ره قاننده تابلا کیننگ یارمیغه چه
 وقتوی آنکا ترر کم استیعاب شرط ترر یعنی غبارنی و قولنی ننگ تیمم قیلر یری ننگ
 نمامیغه تیکورمک شرط ترر بس یوزک و بلازکنی قولیدین چقارماق کرک اگر غبار
 آنلرننگ آراسیغه کرمسه و تقی قولنی بر یولی توفراقغه اورب بارمقنی آراقماق کرک
 و احتیاط اولتورر کم قولنی برکا اورغای و ایکی قولنی بر بریکا اورغای تانوفراق توکلکلی
 آندین صونک یوزنی سیپاغای و تقی بارماقارین آچتر بریکا اورغای و سول قولیننگ
 اوچ بارمقیننگ یوزی برله و باش بارمقی برله شهادة بارمقیدین اوزکا ترر اوننگ
 قولیننگ آرقاسنی بارماقیننگ اوچندین ترسکی برله سیپاغای و سول قولیننگ باش
 بارمقی برله و شهادة بارمقیننگ ایچی برله اوننگ قولیننگ باش بارمقی برله شهادة
 بارمقیننگ آرقاسنی سیپاغای و بوترتیب برله سول قولنی سیپاغای (علی کل طاهر)
 یعنی تیمم قولنی اورماق ترر بر پاک نرسکا آننگ تعلقنی پاکلککا ترر (من جنس
 الارض) اول تیمم قیلر تورغان نمرسه یرننگ جنسی دین بولغای اگر نجاست بولغان
 یر افتابغه قورغان بولسه اول یرده تیمم روا بولر اما اصح بولس و هر نرسه کم یانیب
 کل بولر بولسه یغاج ینکلغیغ و یا اوتنگ یومشاق بولر بولسه یعنی ارر بولسه قورغاشین
 و نمرکی آننگ اوچون کم بولر یر جنسن دین ایمس و تیمم روا بولس و هر نرسه کم
 بو ینکلغیغ بولسه یر جنسی ترر مثل طاش و دو یون اما کل کار و ابولس و امام ابی یوسف قاننده
 توفراق برله چکا دین اوزکا کا تیمم روا بولس و امام شافعی رحمه الله قاننده توفراق دین
 اوزکا کار و ابولس (ولو بلانقع) اگر چند یکه اول یر جنسی ننگ یعنی تیمم قیلر تورغان ننگ توفراق
 هم بولسه مثل طاش تیمم روا بولر خلاف امام محمد کا (وعلیه مع القدرة علی الصعید)
 و غبارغه قیلسه روا بولر اگر چه توفراقغه قدرتی هم بولسه و امام ابی یوسف قاننده و قتیکه
 توفراق دین عاجز بولسه توزانغه تیمم روا بولر (بنة اداء الصلوة) تیمم ایکی قولنی پاک
 توفراقغه اورماقلق ترر نمازی ادا قیلماق نیتی برلن یابنده لیک نیتی برلن کم طهارتسز
 روا بولس بولسه و هر کشیکا کر طهارة و هم غسل واجب بولسه بر تیمم ده ایکسنی هم نیت
 قیلغای طهارتنی و هم غسلنی (ویصح قبل الوقت) و قتی دین بورن تیمم قیلماق روا
 بولر امام شافعی قاننده خلاف ترر (والطلب من الرفیق) تیمم روا بولر یولد اش دین

صور اما سیدین بورن اکر صوی بولغان بولسه خلاف امام ابیبوسفی و امام محمد غه ترر
 (ویصلی بواحد ماشاء) و بر تیمم برله نماز اوقسه روا بولر هر نه قدر تلاسه کرک فرض
 و کرک سنت بولغای (وینقضه ناقض الوضوء) و صندرر تیممنی اول نرسه کم طهارتنی
 صندرغوچی ترر (و قدرته علی ماء کافی لظوره) و تقی صندرر تیممنی یولقسه بر صوغه
 کم آننک پاکلیغیغه کفایت قیلسه کرک نماز ننگ اچنده بولسون کرک نماز ننگ طشنده
 بولسون و امام محمد قاننده و امام شافعی ره قاننده اکر نماز ننگ اچنده بولسه تیممی
 صنماس اکر کشی طهاره و غسل اوچون تیمم قیلسه اول کشی بر صوغه یولقسه کم
 طهارتغه یا غسلغه کفایت قیلور بولسه ایکسی ننگ برسینغه یا که ایکسیغه یتار قدری
 بولسه آننک حقنده ایکسی هم صنمس (لار دته) طهارتنی صندر ماس مسلمان ننگ مرتد
 بولمقلقی یعنی اکر تیمم قیلغانندین صوننک مرتد بولسه نعوذ بالله وینه مسلمان بولسه
 اول تیمم برله نماز اوقسه روا بولر (و ندب لراجه صلوته آخر الوقت) مستحب ترر
 مونی امید قیلغو چیغیه شایت صوبولر دیب نمازنی آخر وقتید او قغای اما نمازنی مکروه
 وقتیه تیکورمکلی اکر کشی نمازنی تأخیر قیلسه جماعت برله اوقماق اوچون اول هم
 مکر وه در مکر وه وقتیه قویماغی اوچون اکر بر من نمازنی اول وقتیه تیمم برله اوقسه آنندین
 صوننک صوغه یولقسه قایتا او قغای اکر چندیکه وقتی بار بولسه هم (و یجب طلبه قدر
 غلوه لوظنه قریبا) صونی از لمک اوچون یوزقاری یا نورت یوزقاری ینکلیغ یردین
 واجب ترور و اکر گمان قیلسه کم صوننک یقنلقینه و بارلقینه ایزلمک واجب در (و اذا
 ذکر فی الرحل لایعید الصلوة) وقتیکه اکر نمازنی تیمم برله اوقغانندین صوننک معلوم
 بولسه یوکده صوننک بارلقی نمازنی قایتا مرغای کرک نماز ننگ وقتیده معلوم بولسون
 کرک وقتی اونکلندین صوننک کرک اوزی قویغان بولغای یا که اوزکا کشی قویغان
 بولغای آننک فرمانی برله فتوی مونکاترر و اکر بیورمای قویغان بولسه لر خلافسز
 اعاده قیلماغای و اکر بر من نی کافر طهارت قیلدرمه منع قیلسه یا که زندانده بولسه
 یابر او ایتسه کم طهارت قیلسانک سنی اولتر من دیسه تیمم برله نمازنی اوقسه روا
 بولر اما یخشراق اولترر کم اکر نماز ننگ وقتی چقماس بولسه نمازنی قایتا او قغای
 زاهدیننک شرحنده کلترب ترر کم اکر بر کمسنه تیمم قیلسه مسجد کاکرمک اوچون
 یافر آن اوقمق اوچون یا که یوقلمق اوچون آننک برله نماز اوقمق جائز ایرمس بو
 آننک خلافیغه ترر وقتیکم جنازه نمازی اوچون یا مسجد تلاوة اوچون تیمم قیلسه علمالرننگ
 کوبراکی آنکاترر کم روا بولر اکر تیمم قیلسه نماز اوچون یا بو ایکسی ننگ برسی
 اوچون آننک برله نماز اوقسه روا بولر اکر بو ایکسنندین اوزکا اوچون تیمم قیلسه
 روا بولس و قنبه آنلو کتابده ایتب ترر کم بر کبسنه قرآن اوقمق اوچون یا مسجدغه
 کرک اوچون تیمم قیلسه آننک برله فرضنی اوقسه روا بولر امام شافعی رحمه الله غه خلایق ترر

فصل في المسح

مسح لغتندہ قولنی سیپامق ترر وشر یعدنہ مسح سیپامق ترر اول یرنی کم شر یعدنہ تعین
 قلیب ترر لر و بو مسح دین مراد چتککامسح ترر (علی الحفین جائز) یعنی مسح قلبق
 ایتوک ننگ آرقه سیغه روا بولر (للمحدث) اول کشیکا کم طهارتی بوزلب نازہ طهارة قلبر
 بولسه کرک ایر بولسون وکرک خانون (دون من علیه الغسل) مسح قلبمق روا بولمس اول کشیکا
 کم غسل واجب بولغان بولغای آنکچون کم غسل برله مسح ننگ عادتق جمع بولمس
 (وفرضه خطوط قدر ثلاث اصابع الید) مسح ننگ فرض طارتمق ترر کم قولننگ اوچ
 بارمق مقدارنی وایکی بارمق ننگ مقدار یغه مسح قیلماق روا بولمس باش بارمق وشهادة
 بارمق برله مسح طارتمس روا بولر آنکچون کم اول ایکسی ننگ آراسی ننگ آچقلقی
 بر بارمق مقدار نجه بولر واکر یاش چوب ننگ آراسنده یورسه چتوکی ننگ آرقه سی
 مسح طار تار مقدار چلانسه مسح ننگ اورنیغه ترر مسح طارتمسه هم روا ترر (فی اسفل
 من الساق) مسحنی قونج آستدین طارتمق اکر آشوقدین یوقاریغه طارتمسه روا
 بولمس و مسحنی انداق قیلغای کم اونک بارمقلرنی آیاقیننگ باشیغه قویب نا آشقیغه
 چه طارتمق اکر آشوقدین ایا قیننگ باشیغه چه طارتمسه روا بولر اما سنت ننگ خلاقی بولر
 اکر مسحنی اوکچه کا یا ایتوک ننگ آستیغه تارتمسه روا بولمس (و یجوز علی الجر موقین)
 مسح قلبمق روا بولر ایتوک قاة قاة بولسه اکر طهارة برله کیکن بولسه (وکل ما یستر الکعب و یمن
 به السفر) و مسح درست اول نرسه کا کم آشقتنی یاپسه و ممکن بولسه آننگ برلن سفر یورمک
 مسح روا بولر (و شرط کونهما ملبوسین علی طهر تام وقت الحدیث) و شرط
 ترر بو ایکی چیتکننگ کیلمکی تمام پاکلک برله یعنی کامل طهارة برله کیکن
 بولغای اول چیتکنی کیکن وقتندہ تمام طهارتی بولغان بولسه آنداق طهارتنی صدورغاندین
 صونک کم آیاقلرون یوب کیلمکی بر ساعتدین قالغان اندامنی کرک کم
 ایتوکنی کیکلدین صونک طهارتنی صندر غوچی نمرسه پیدابولغای قالغان
 اندامنی یوغای وقتیکه طهارتی صندر سه کرک کم طهارة تمام بولغای نامسح قیلماق
 روا بولغای (لافی الجبيرة) و تمام طهارة شرط ایرمس جبیره کا تارتماقندہ و مسح ننگ
 جبیره کا جائز بولماقیننگ شرطی اول ترر کم اکر صوتیکسه زیان قیلور بولسه بر
 بوزلته نی باغلاغای آننگ اوستیکا مسح قیلغای اما کرک کم لته ننگ تمام یغه مسح
 قیلغای یا کوبر اکیکا کرک جراحت بولسون کرک بولسون (ولا بأس بسقوطها) و زیان
 یوق ترر کم اول بوزلته ننگ جراحت دین توشمکی برله اکر چندیکه نمازده هم
 هم بولسه واضح بو ترر (الاعن بر ۶) مکر یخشنی بولغاندین صونک اکر توشسه
 مسح باطل بولر اما جراحت ننگ اورتنی یوب قویسه هم بولر یوماق کرک
 (ولا یمسح سائر غیر الرجل) آیاقنی یاپغوچی نمرسه دین اوزکا کا مسح قیلماق روا

بولمس (الاهی) مکر جیبرکا روابولر بس مسح قیلماق دستارغه وتونغه و آکار
 اوخشاش نمرسه لرکا روا بولمس (ومدته للمقیم يوم و لیلته) وایتو ککا مسح قیلماق
 ننگ مدتی مقیم کشیکا یعنی ایوده تورغوچیغه برکیچه و کوندز بولر طهارت
 صنغان وقتدین (وللمسافر ثلاثة ایام و لیلایهما من وقت الحدت) و مسافرغه اوچ کیچه
 و کوندز کچه مسح طارتماق روا بولر طهارتی صنغان وقتی دین یعنی بومده فی
 ایتوکنی کیکان وقتدین حساب قیامغای و طهارة صندورغان و قتمیدین حساب
 قیلماق (و ناقضه ناقض الوضوء) و مسحنی صندورغوچی اول نمرسه تررکم طهارتنی
 صندورغوچی ترر (و مضی المدة) مسح ننگ مدتی اوتسه مسحنی صندورر و اکر
 صوقدین قورقسه کم اکر آیاقنی چتوکنین چقارسه صالغن آلور قورقتچی بولسه
 اکر مسح ننگ مدتی اوتسه هم مسح طارتماق روا بولر (و خروج اکثر العقب الی
 الساق) و تقی مسحنی صندورغوچی اوکچه ننگ کوبراکی چقماقلقی ترر قونچی
 طرفیغه و امام محمد دین برروایت تررکم اکر آیاق ننگ آرقاسی اوچ بارمق
 مقدارچه یرندین نورمه مسح باطل بولمس و کتاب محیطده ایتب ترر آیاق ننگ
 باش بارمقی اورننده بولسه و اوکچه سی یرندین کوتاریلسه و تقی یریکا کلسه زیانی
 یوقترر و اکر ایتوک کینکلکی سبندین آیاق یرندین کوتارلسه و تقی یریکا
 کلسه آنده هم زیانی یوقتر (و بعد احد هذین یجب غسل رجلیه فقط) و یوایکی
 مسحنی صندورغوچی ننگ برسی پیدا بولسه و اوجب ترر ایکی آیاقلرنی یوملق
 یعنی آیاقلرنی یوغای و اوزکا انداملرنی یومغای (و یمنعه خرق ید و منه قدر
 ثلاث اصابع الرجل اصغرها) یا مسح قیلماق روا بولمس اکر اول ایتوک ننگ
 یرتقندین آیاق ننگ اوچ کچکنه بارمقی کورنور چاقلی بولسه اما اکر ایتوک آنداق
 محکم بولسه اول یرتوقدین آیاقی کورنومه اول یرتق اوچ بارمق صیغار چاقلی
 هم بولسه مسح قیلماق روا بولر و اکر یورکانه اوچ بارمق کورنر بولسه اول
 آیاقنی یرکا قویغانده کورنومه مسح قیلماق روا بولمس و اول یرتق ایتوکننگ
 آستنده بولسون کرک اوستنده بولسون مسح قیلماق روابولمس (و یجمع خروق خف)
 و اکر برایتوکننگ یرتقنی جمع قیلسه لر اوچ بارمق سغار چاقلی بولسه مسح قیلماق
 روابولمس (لآخرین) و اکر ایکی ایتوکننگ یرتقنی جمع قیلسه لر اوچ بارمق سغار
 ینکلغ هم بولسه مسح قیلماق روابولر و اکر ایتوکننگ بر یرنده کی نجاستنی یغسه لر درهم
 مقدارندین زیاده بولسه آننگ برله نماز اوقمق روابولمس (و فی سفر المقیم و عکسه)
 و قتیکه مقیم کشی مسافر بولسه و یا مسافر مقیم بولسه (قبل یوم و لیلته یعتبر الاخیر)
 بر کیچه کوندزدین بورون اعتبار قیلر لر آخرضی حالنی یعنی اکر مقیم کشی بر کیچه
 کوندزدین بورون مسافر بولسه اوچ کیچه و کوندز مسح تارتقای و اکر مسافر بر کیچه

و کوند ز دین بورن مقیم بولسه بر کیچه کوند زنی ادا قیلغای (وبعد هماینزع) و بر کیچه کوند ز دین صونک مسافر مقیم بولسه ایتو کنی چقارغای و آ یافتنی بوغای و اکر بر کیچه اونکلندین صونک اکر سفری تغیر طایسه ایتو کنی البینه چقارغای مقیم مسافر بولسه اوچ کیچه و کوند ز دین صونک ایتو کنی چقارغای آ یافتنی یوغای و اکر بر کیچه و کوند ز دین بورن بولسه اخیر حالتنی اعتبار قیلر و بومسئله تورن قسم بولر مسافر مقیم بولسه یا مقیم مسافر بولسه بو حالده بر کیچه کوند ز اونمس دین بورن ترر و یا بر کیچه و کوند ز اونکلندین صونک بولغای والله اعلم *

فصل الحیض

حیض لغتده قان ننگ چقمقی ترر خانون اوغلان یا طا نورغان یرندین و شر یعتده (دم ینفضه رحم بالغه) اول قان ترر کم رسیده خانون ننگ اوغلان یا طا نورغان یری توکار اول قاننی یعنی اول قز کم توقز باشنه یتسه (لاد آ بها) و آ غرق بولس اول قان کلمک برله امانقاس ده اغرق بولر بالایاتقان اورندان قویار آ غروق سببی برله اما حیض ده آ غروق سببی بولس (ولایاس) و تقی اول خانون ایلك یاشیغنه یتمکان بولغای مفتی ننگ سوزی برله اما استحضه قاننی حیض قانیدین اوزکاقیلر ترر لر کم اول قان نامردین کلور و خانون ننگ یانغوسندین آ قمس آننگ اوچون کم حمل بولغان وقتده خانون ننگ یانغوسی اوغلانغه مشغول بولر انداق کلسه استحضه بولر (واقله ثلاثة ایام ولیالیها) و بو حیض ننگ مدتی ننگ آزی امام اعظم قاننگ اوچ کیچه کوند ز ترر و امام ابی یوسف قاننده ایکی یاریم کون ننگ کوبرا کی ترر یعنی ایکی کون و اوچونچی کون ننگ یارمی ننگ کوبرا کی ترر و امام شافعی ره قاننده بر کیچه و کوند ز ترر امام مالک قاننده بر ساعت ترر (واکثره عشرة) و حیض ننگ مدتی ننگ کوی اون کیچه و کوند ز ترر و امام شافعی قاننده اون بش کون ترر و امام مالک قاننده آخری یوقترر معتبر قان ننگ تورغان ساعتی ترر تا اکر افتاب ننگ یارمی کورنکلنده قان کورسه و اندین کیسلسه حیض ایرمس و تورنچی کون ننگ کون کور کوسی ننگ یاریمی کورنمس دین بورن کیسلسه حیض ایرمس و طهارة قیلغای و نمازلرنی قضا قیلغای اکر کون کور کوسی یارمی چقسه غسل قیلغای و نمازلرنی قضا قیلغای (واقله الطهر خمسة عشر یوما) و پاک لیک ننگ مدتی ننگ آزی اون بش کون و کیچه ترر (ولاحد لا کثره) و پاک لیک ننگ کوپلکینننگ حسابی یوق ترر آننگچون کم پاک لیک ایکی یل اوچ یل و آندین زیاده هم بولر (والطهر المتخلل بین الدمین فی مدته) و اول پاک لک کم آراسیغه کرار حیض ننگ مدتی اچنده کم اون کون ترر بر کون کورسه و بر کون کورسه تا اون کونکچه و یا بیلگولیک عادتی ننگ آراسیغه کورسه

(وما رأته فيها من لون سوى البياض حيض) واول نمرسه كم حيض
مدتی ننگ ایچنده كورار آقلقدین وزنكر رنكنی حیض تررومونداع پاكلك كم
حیض مدتی ننگ آراسنك پید ابولسه حیض حكمی بولوروا كرنفاس ننگ مدتی ننگ آراسنك
پید اھم بولسه نفاس حكمی بولور (يمنع الصلوة) و بو حیض نماز ننگ واجبلقنی منع
قیلر یعنی نمازنی اوقسه كناهكار بولر (والصوم) و حیض كورمك روزه توتماقنی
منع قیلور واما واجبلقنی منع قیلمس یعنی پاك بولغاندین صونك روزه نی قضا
قیلور آنكچون ایتوب ترلر (ویقضی هو) وقضا قیلر روزه نی (لاهی) قضا
قیلمس نمازنی (ودخول المسجد) و حیض مسجد كا كرمكنی منع قیلر اكر چند یكه
بخشی ایسلك هم بولسه اما خلاف امام شافعیغه كم اكر بخشی ایسلك بولر
مسجد كا كرسه روا بولر (والطواف) و كعبه نی طواف قیلماق قیلر منع قیلور و حالانكه
كعبه مسجدی ننگ طشندین هم طواف قیلسه روا بولس اما حیض لی خاتون ننگ
عرفانده نورمقلقی روا بولر (واستمتاع ماتحت الازار) و حیض منع قیلر فایده
آقلقنی خاتون ننگ پای جامه سینك آسندین یعنی كند كیدین ناتز یكچه ترر
اما امام محمد ره قاننده حیض لی خاتون ننگ فرجی دین اوزكا یرندین فاید آلسه
روا بولر (ولا یقرأ كجنب و نفساء) و حیض لی خاتون كرك كم قرآنی بر آیت
مقدارنجه اوقومغای جنب و نفاس لی خاتون ینكلیغ آلارننگ (الحمد لله رب العالمین
نی شكر اوچون) و یا بسم الله الرحمن الرحیم نی ابتداء اش اوچون ایتسه زیانی
یوقتر و بعضی ایتب ترلر كم فاتحه نی و یا دعا آیت لرنی دعا یولی برله اوقسه
زیانی یوقتر و اكر قسه آیتنی عادت سببی برله تلیدین قسه زیانی یوقتر
و خاتون اكر قرآنی تعلیم قیلسه حیض حالنده كلمه كلمه تعلیم قیلغای و بعضی ایتب
ترلر كم یاریم آیت تعلیم قیلغای و تورغای سونك یارمنی اوقغای و تعلیم
قیلسه مكر وه بولس و قرآنی هجا قیلماق و دعا قنوت و اوزكا دعا لرنی اوقسه هم روا
بولر (بخلاف الحديث) و طهارتسز كشی ننگ خلائیغه كم اوگا قرآن اوقمق روا بولر
(ولا یمس هولاء مصحفا) قرآنی حیض لی و نفاس لی خاتون و جنب و طهارتسز توتمس
(الابدغاف متجاف) مكر بوش قابی بولسه و شیرازه قیلمغان بولسه و بر كتمكان بولسه
آنده توتسه روا بولغای و بعضی ایتب ترلر كم خط بتلكان یرنی توتمق مكر وه ترر و اكر
بتلكان یرنی مثل كغزننگ حتی ینكلیغ یرندین نوتسه روا بولر و بعضی لر ایتب ترلر
كم اكر كاغز بر تحت بردا بولسه طهارتسز قرآن بتمك لیک زیان قیلمس امام ابوحنیفه دین
روایت قیلر ترلر كم اكر جنب كشی قولنی و آغزنی بوسه و قولنی قرآنغه تیکورسه
و یا قرآنی توتسه زیان قیلمس و اصح اولتر كم توتمغای و قولنی تیکورمكلی (و كره
بالكم) یگی برلن سیفامق مكر وه امامسئله كتابنی یگی برلن توتماق مكر وه بولس (ولا

در هماغه سورة الابصرة) جنب و طهارتسز و حیض و نفاس لی سوره یازلغان در هملرنی
 تونماغایلر مکر توتهایلر همیانی برلن اما قرانغه قاراملقی جنب ننگ و طهارتسز ننگ مکر وه
 بولس (و یجل و طیء من قطع دمها لا کثر الحیض) وطی قیلماق حلال بولر اول خاتونغه
 کم قانی کسلسه یا حیض مدتی ننگ کوبی اوتسه یعنی اون کیچه کوندزدین صونک
 ولام ده صونک دیمک معنی سی بولر مثل اقم الصلوة لدلوك الشمس (او النفاس قبل
 الغسل) یا نفاس ننگ مدتی اوتکاندیک صونک کم مدتی قرق کون تر غسل قیلماسدین
 بورن و غسل ننگ مدتی نمازغه تکبیر تحریمه ایتور چاقلی وقت اوتمسدین بورن اما
 مستحب تر رکم غسل قیلماسدین بورن وطی قیلماغای اکر چندیکه حلال هم بولسه
 (دون من قطع دمها الاقل منه) حیض ننگ آز مدتی اوتکاندین صونک قانی نوتسه
 یعنی اوچ کیچه و کوندزدین صونک قانی آقسه اول خاتونغه ، طی قیلماق روا بولس
 (الا اذا مضی وقت یسع فیه الغسل والتحریمه) مکر اول وقتک و طی قیلماق حلال بولر قانی
 توقطاعاندین صونک غسل قیلر تکبیر تحریمه فی بغلر قدری وقت اوتسه و بواول وقتده
 بولر عادتق ننگ باشنده کیسلگان بولسه واکر عادتندین بورن کیسلسه وقت ننگ
 آخر یغچه تورمق کرک وقت ننگ آخرنگ غسل قیلماق و نماز اوقغای و روزه توتغای اما
 یقین لقی قیلماغای و اوزکا ایرکانکاح قیلماغای نایبیلدولیک عادت یغچه یتمگونجه (و النفاس دم
 یعقب الولد) و نفاس اول قان تر رکم اوغلان صونکیدین کلور کرک اوغلان ننگ کوبی
 چقسون کرک آزی (و لاحد لاقله) نفاس مدتی ننگ آزی ننگ چیکدی بوقدر و امام
 ابوح ردهین بر روایت اولتر رکم آننگ آزی ننگ مدتی یکرموی بش کیچه و کوندزد
 و امام ابویوسف ره دین بر روایت قیاب تر رکم مدتی ننگ آزی اون بر کون تیب
 تر لر (واکثره اربعون یوما) و نفاس ننگ مدتی ننگ کوبی قرق کون بولر اکر
 قرق کوندین اوتسه کرک کم استحضه بولغای و امام شافعی ره فائنده نفاس مدتی ننگ
 کوبی آلتمش کون ترر و امام مالک فائنده یتمش کون بولر (و هو لام التوءمین)
 و بونفاس اول ایکی اوغلان آراسینه تر رکم ایکسی بر قازندین کلور یعنی اول بر اوغلان
 توغسه آندین صونک آلتی آی اوتمس دین ایلکاری ینه بر اوغلان توغسه (من الاول
 خلافا للمحمده) اولکیدین نفاس حکمی بولر خلاف امام محمد کا آننگ فائنده صونکدی
 اوغلاندین حساب بولر (وانقضاء العدة من الاخرین اجماعا) و عده ننگ اونمکی
 صونکدی اوغلاندین ترر اتفاق برله آنتکچون کم یا تقوسی ننگ پاکلغی بو وقتک حاصل بولر
 (و سقط) یعنی اوغلان که آناسی ننگ اچندین توشار آنونک اندامی پیدابولغان
 بولغای واکر اندامی پیدابولغان بولسه آنی مضعه دیرلر بر پارچه ایت دیمک بولر
 (یری بعض خلقه ولد تام) کونر بولسه اندامی ننگ بعضی ساچی و طرناتی
 کبی و بوصفت لر اکر آنده بولسه اوغلان حکمی بولر شر یعنده (فتصیر المرأة به

نفساء) پس خاتون نفاسته بولر (والامة ام الولد) واول كونك اوغلان ننگك آناسى بولر خواجهسى اول كونك نى صانابلمس (ويقع المعلق بالولد) اكر طلاق ديسه ويا آزاد بولسه ديسه ويا بر نمرسه آل ديسه اكر فرزند تاپسانك تيب شرط قيلسه شرطى واقع بولر آندا ق كم بر كشى كونكغيه ايتسه كم اكر سن اوغلان تاپسانك آزاد بول ديسه اكر بو كونك دين اولك سقط پيدا بولسه بوسوز زرده فرزند حكمنى بولر آزاد بولر (وينقض العدة به) وبوسقط كه بعضى اندامى معلوم بولسه اوغلان حكمنده بولر يعنى آنتك هم عدتى اوغلان عدتى ينكليغ اونار و اكر بعضى اندامى معلوم بولمسه اوغلان حكمنده بولس قانى كم آنتك صونكيدن كلسه حيض بولر اكر پاكليكم مدتى اوتكلن بولسه اكر اوتكلن بولسه استحاضه بولر (وما نقض من اقل الحيض) واول قان حيض مدتى ننگك آزيغه يتماي تنسه يعنى اوچ كېچه وكوندوز كا يتمسه (اوزاد على حيض الممتدة) ياز ياده بولسه قانى اول خانون ننگك كم اول حيضه بولغاى يعنى آنتك مدتى ننگك كويى دين رسيمك بولغاندىن صونك (وهو عشرة) وبو حيض مبتدأة اون كون بولر هر آي ننگك پاكلكى يكرمى كون ترر (اونفاسها) ياز ياده بولسه قان نفاس مبتدأغه (وهو اربعون يوماً) اول نفاس مبتدأه قرق كون ترر (اوزاد على العادة فيهما) ياز ياده بولسه حيضده و نفاسته بيلگولك عادتندىن (وجاوز اكثرهما) وتقى اوتسه حيض و نفاست ننگك مدتى ننگك كوبندىن يعنى وقتيكه اونك يعنى اولده بيلگولك عادتى بولسه يتى كون مثلاً اون دورت كون قان كورسه اول يتى كون كم عادتى ايردى حيض و بانفاس ننگك قانى ترور و اول يتى كون استحاضه ترر و نفاست ننگك هم حكمنى بو ترور (ومارات حامل استحاضة) و اكر يوكليك خانون اوزكار نكنى كورسه استحاضه ترور و بو ايت بولغان نرسه لر ننگك بارچهسى (لا يمنع صلوة) منع قيلماس استحاضه ننگك قانى هر بر نمازنى كرك فرض نمازى بولسون كرك نافله نمازى بولسون (وصوما) و روزنى هم منع قيلمس كرك فرض روزه كرك نفل (ووطيا) و طى نى منع قيلمس خاتونغه (ومن لم يمض عليه وقت فرض) اول كشى كم آنكا هيچ فرض ننگك وقتى اوتسه (الاوبه حدث) مكر اول حالده آنتك طهارتى صنانورغان بولغاى يعنى اكر بر كشى ننگك هميشه طهارتى صنانورغان بولسه انداق كم بر فرض ننگك وقتى طهارة برله ادا قيله بلمس بولسه و تقى ايكى ركعت نمازنى طهارة برله ادا قيله بلمس بولسه صاحب عذر بولر ديمكدر (من استحاضة اوعاف اونحوهما) يعنى اول طهارتنى صندر غوچى استحاضه ننگك قانى بولغاى يا كه هميشه ييل چقسه يا بر جراحتى بولسه كم هميشه اوخشاش نرسه لر كم ايچى بارسه يا كه هميشه ييل چقسه يا بر جراحتى بولسه كم هميشه آقار بولسه (يتوضأ لوقت كل فرض) طهارة قيلور اول كشى يانميم قيلغاى اكر طهارة قيارغه عاجز بولسه هر فرض ننگك وقتى كركاندىن صونك و امام شافعى ره قاننده هر فرض

اوچون طهارة قيلمق كرك و امام مالك قاننده هر نفل نمازی اوچون بر طهارة قيلمق كرك عذرلی كشی بس امام شافعی ره قاننده اگر قضا قیلور بولسه فرض اوچون طهارة كرك (و یصلی به فیہ ماشاء فرضاً و نفلاً) او قوغای اول قیلغان طهارة برلن یا اول تیمم برلن اول وقت ننگ اچنده هر نه تلاکابن چه كرك فرض وقتی بولغای كرك قضانمازی بولغای كرك نافله بولغای خلاف امام شافعی رهغه کیم نافله نمازی هم او قسه بولور اما امام مالک ره قتنده هر نماز نفل اوچون صاحب عذر كشی بر تیمم قیلغای (و ینقضه خروج الوقت کطلوع الشمس) و طهارتی صنار صاحب عذر ننگ نمازی وقتی چقماق برلن آندا ق کیم کون چقمس دین بورون طهارت قیلدی ایرته ننگ نمازی اوچون کون چقغاندین صوننگ اول قیلغان طهارتی صنار (لادخوله کالزوال) صنماس وقت ننگ كرمکی برلن زوال ینکلغ یعنی اکر توش بولس بورون طهارة قیلسه و نماز پشین ننگ وقتی كرمک برلن طهارة صنماس و امام زفر ره قاننده وقت ننگ کوما کلی برلن طهارة صنار و امام شافعی ره قاننده هم وقت ننگ كرمکی برلن و هم وقت ننگ چقمقی برلن طهارة صنار دیمشدر *

فصل فی تطهیر الاجناس

بوفصل نجسارنی پاکلمک بیاننده تور (یطهر الشیء) پاک بولور هر نرسه كرك طون و غیرى نرسه لر (عن نجس مرعى) اول نجاست دین کم اثری کونور بولسه (بزوال عینه) کتمک لکی برلن نجاست ننگ اثری کورنمکی اما اکر اثرنی کیترمک مشکل بولسه اثرنی کیترگی (وان بقى اثره یشق زواله) و اکر چندیکه اثری قالسه و مشکل بولسه آنی صوبرلن کیترمک صابون برله و اشنان برله و آندین اوزکالر احتیاجی بولغای یعنی کورنور نجاست کورنمکو نچه یوسه پاک بولور (بالماء) متعلق یتپوره تور یعنی بو نجاست ننگ کتمکی كرك کم صوبرله بولغای اکر نجاست ننگ کورنمکی بولسه بر یولی یومق شرطنرر (او بکل مائع طاهر مزیل) و هر نمرسه کم پاک بولسه پاک قیلغوچی بولسه و کورنور نجاستنی کیتر کوچی بولسه و آقه تورغان بولسه آننگ برله یوسه پاک بولور مثل کلاب و سرکا و آندین اوزکا نرسه لر برلن اما سوت و یاغ و آگا اوخشار نرسه لر برله پاک بولس امام شافعی و امام محمد و امام زفر رحمهم الله قانلر ننگ صودین غیرى نرسه لر برله پاک بولس و امام ابی یوسف قاننده نغنی صودین غیرى نرسه برله یوسه پاک بولس اکر مستعمل صوبرله نجاستنی یوسه پاک بولور اول كشی ننگ قاننده کیم مستعمل صونی پاک توتسه (و عمالم یر اثره بغسله و عصره ثلاثاً) و اول نجاست کم قر و غ بولغاندین صوننگ اثری کورنمسه سید و ینکلغ اوچ یولی یوب سقمق برله پاک بولور (ان امکان) اکر صغارغه ممکن بولسه اوچون چی صقغانده آندا ق قیلغای کم اکرینه قایتاصقه هیچ نمرسه آفین ینکلغ هر صغه تورغان نرسه ننگ قونینه و حالنه کوره بولور (و الا یغسل و یترک الی عثم القطران) و اکر صغارغه ممکن بولمغ

نرسه بولسه مثل بوریا وکاسه وکوزه وپالاس کیمی نرسه لرنی یوغای بر یرکا
 قویغای اول یرده بر قطره طامقونجه تورغای (ثم و ثم) وایکی مرتبه و اوچ مرتبه
 یوغای هر یوغانده آنداق قویغای کم اول یوغاندین صونک بر قطره طامغای (وعن
 المنی بغسله) و منی دین طونغه یانن کاتیکسه کرک قورغان بولسون کرک قورماغان
 بولسون یوماقت برله پاک بولر و امام شافعی رحمه الله فائده منی اوزی پاک ترر (اوفرک
 یابسه) یا اگر منی قورغ بولسه کرک قوی کرک صیق بولسون کرک تنده کرک
 کیمه بولسون اوغالمق برله پاک بولر و روایت امام محمد زهده دین اولتورر کم
 اگر قویوغ بولسه اوغالو برله پاک بولر و امام اعظم رحمه الله دین بر روایت اول
 ترر کم اگر تننه بولسه اوغالمق برله پاک بولمس اما صحیح اولکن روایت ترر
 (و الحف عن ذی جرم) و پاک بولر چیتک و کوش و آکا اوخشاش نرسه لر قویوغ
 نجاستدین مثل صغرننک تیزاکی و آدم کند الکی و فانی کرک کیمکان بولسون
 کرک کیمکان بولسون (جف بالارک بالارض) یرکا یخش سورتک برله اول
 قویوغ نجاستنی آنداق کم اثری قالمغای اول چیتک و کوش پاک بولر (وعن غیره
 بالغسل فقط) وایتک و آکا اوخشار نرسه لر اول نجاستدین کم قویوغ بولسه مثل
 سیدوک و خمر یومق برله پاک بولر و سورتک برله پاک بولمس و امام اعظم و امام
 ابویوسف دین روایت ترر کم اگر صیق نجاستنه توفراق یاقوم یاشغن بولسه قویوغ
 نجاست ننگ حکمنک بولر یرکا سورتک برله پاک بولر (و السیف و نحوه بالمسح) و قلیچ
 و آنکا اوخشاش نرسه لر مثل پچاق و آیینه و آندین اوزکا هم بولسه یرکا سورتک
 برله ویا اوزکا نرسه برله مثل یخته و بوریا و بونک ینکلغ کرک اول نجاست قویوغ
 بولسون کرک صیق بولسون کیمکان و کیمکان بولسون بولر پاک بولر بس اگر
 قصاب جانورنی بوغازلاغاندین صونک پچاقنی یونگی برله سورتسه آنداق بولغای
 کم هیچ اثری قالمسه پاک بولر و بعضی لر ایتوب ترر لر کم اگر بوز برله
 سورتسه پچاق و قلیچ پاک بولر و صیطده کلتر بر ترر کم قلیچغه و پچاقغه فان و یاسیدوک
 تیکسه صو برله یوما پاک بولمس و اگر یاش و قویوغ نجاست تیکسه آننگ هم
 حکمی بو ترر و اگر قوروغ بولسه قرب کینارک برله پاک بولر امام اعظم
 و ابویوسف رحمهما الله فائده اما امام محمد زهده فائده صو برله یوما پاک بولمس (و البساط
 بجرى الماء علیه یوما و لیلته) نجس بولغان پالاس بر کچه و کوندز آقار صوغه باغلامق
 برله پاک بولر (و الارض وما اتصل بها کلخص) و نجاست بولغان یر و تقی اول
 نرسه کم یرکا توتش بولسه مثل قامشدین قیلغان ایواوستنک پرده قیلسه قامشدین
 (و الکلاء بالیبس) و یردین پیدا بولغان چوب و یرکه توشه کان خشت و بو
 ایتلکان ینکلغ نرسه لر آقتابغه یا که آقتابدین اوزکا نرسه برله کیتسه پاک بولر

(وذهب الأثر) و اثری ننگ کتمکی برله یعنی اول قورغان نمرسه لر ننگ هیچ اثری یعنی ایسی ورنکی دین قالمسه پاک لقمه حکم قیلر لر (للسلوة للالتیم) اما اول یر ننگ پاکلکی نماز اوقمغه روابولر نیمم قیلمغه روابولس بس انداق یر اوزی پاک بولر پاک قیلغوجی ایمس مستعمل صو کبی در (و یعنی مادون ربع الثوب من نجس خفیف) اکر تون ننگ تورتن دین بریدین آزی نجاست خفیفه دین بولغانسه نماز اوقمغه زیان قیلمس (کبول فرس وما اکل لحمه) مثل آطننگ سیدوکی وهر نمرسه کم ایتنی یرلر آننگ سیدوکی (وخر طبر لا یوکل لحمه) اول قوش لری کم ایتنی بیب بولس مثل ایبالکو و قارچغه و آننگ نجاستی و بوایتلکلر ننگ بارچه سی نجاست خفیفه ترر و بعضی ایتب ترلر کم ایوده طورغان قوش دین اوزکا قوش لر ننگ نجاستی پاک بولر کرک ایتنی ییلسون کرک ییلسون و امام ابی یوسف ره قاتمده نجاست آزی و کوبی برابر در یومق کرک و امام اعظم دین روایت ترر کم آنچه کم روابولر نماز اوقمق آننگ برله کم تون ننگ تورتن دین برندان آزار اقمه نجاست خفیفه تیکسه نماز آننگ برله روا بولر و بعضی ایتب ترلر اکر تونی ننگ تورتن دین برندن آزارقی نجاست بولسه اول نجاست خفیفه بولسه اول تون برله نماز اوقمق روابولر و امام ابی یوسف دین روایت ترر کم بر قوش اوز اوستیکا تیزک قیلسه عفو ترر (و اما خر طبر یوکل لحمه فطاهر) اما قوشلر کم صوده یرر و ایتنلری ییلور بس بولار ننگ نجاستی پاک بولر (الا الدجاجة) مکر ایوده یوری نورغان طاوق و اوردک بولردان اولوغ قوشلر ننگ نجاستی (فانه غلیظ) بس تحقیق بو نجاستلر غلیظ ترلر (کسائر ماخرج من المخربین) آنداق کم بارچه سی اول نمرسه لر ننگ کم آدم لر ننگ آلدوندین یا آرتندین چقغان کند الیک و سیدوک ینکلیم ترر (والدم والحمر) مثل قان و شراب کم بولر نجاست غلیظه ترر (فیعضی منه قدر الدرهم) بس عفو قیلنغان ترر اول نجاست غلیظه دین بر درم مقداری نجاستی یعنی اکر نجاست غلیظه دین بر درم مقدار نیمه طونغه و بآننکا تیکسه نماز آننگ برله روابولر (وهو مثقال فی الکثیف) و بو درم ننگ مقداری بر مثقال ترر قویوغ نجاست دین (وقدر عرض الکف فی الرقیق) زیان قیلمس کند الیک قول آیاسی ننگ مقدار نیمه بولسه صبیق نجاست دین و قول آیاسی ننگ مقدارنی طانق اولتورر کم قولنی آچه توتغای و صونی آیاسیغه قویغای آنچه کم صوقرار طابوب تورسه قول آیاسی ننگ مقداری اولتورر (وبول انتضح مثل رؤس الأبر لیس بشی ۶) و سیدوک کم اکر ساچراب تیکسه اینه باشی قدری معتبر ایمسدر نجاست لقمه بس آنی یومق واجب ایرمس و امام ابی یوسف دین بر روایت اول ترر کم اول ساچراغان سیدوک آنداق بولسه کم نجاست ننگ اثری کورنور بولسه و بر درم دین زیاده بولسه آنی یومق واجب ترر

(وماورد علی نجس نجس) واکر صوبہ نجاست نرسہ دین یورسہ نجس بولر (کعکسہ) انداق کم اکر نجاست بر صوغہ توشسہ اول صوفی نجس قیلر انداق کم نجس برکا یتوسدین بورن (ورماد القدر طاهر) وتیزک ننگ کولی پاک ترر خلاف امام شافعیغہ (کحمار صار ماحا) ومثل ایشاک کم اکر توز لقعہ توشسہ وتوز بولسہ اول توز پاک بولر (ویصلی علی ثوب بطانته نجس) ونماز واپولر اول طون اوستندہ کم اسطاری نجاست بولسہ امام ابو یوسفی ریکا خلاف ترر وامام اعظم قاننگ اول وقتہ روا ترر کم نشندین نجاست اثری کورنمسه (علی طرف بساط) پالاس ننگ پاک یانندہ نماز اوقمق روا بولر (وطرف منہ نجس) اکر چندیکہ بریانی نجاست ہم بولسہ اول پالاس ننگ بریانی تبرنمک برلہ بریانی کرک تبرنسون کرک تبرانسون کرک اولوغ کرک کجک پالاس بولسون (وفی ثوب ظہر فیہ من التمس ندوة) اکر طوندہ نجس بولسہ شول نجس طوندین کیمکا صوتیکسہ (جیث لایقترشی^۶ منہ ان عصر) انداق کم اول نجاست یوتقان توننی صقسہ لر ہیچ نمرسہ طامسہ اول نجس طون دین تیکان پاک طون ننگ ایچندہ نماز اوقسہ لر روا بولر وبعضی ایتب نورلر کم اکر اول نجس طون انداق بولسہ کم اکر صقسہ لر اول طوندین بر نمرسہ طامار بولسہ اول طون دین صوی پاک طونغہ تیکسہ نجس قیلر (او وضع رطباً علی ما طین بطن فیہ سرقین) یا اکر قویلسہ صولی طوننی اول یردہ کم آرا اشقان بولسہ آننگ بالجفی نجس برلہ (ویبیس) واول بالجق قورغان بولسہ (اونسی محل النجاست) یا اونوتقان بولسہ اول طون ننگ نجس بولغان یرنی (فغسل طرف منہ) بس یولغان بولسہ آننگ بر طرفی ہم اول طون ننگ پاک کیغہ حکم قیلنور آننگ برلہ نماز روا بولر (کحنتۃ بال علیہا حمر ندوسہا) اول بوغدا ای ینکلیغ کم سیکن بولسہ آننگ اوستینہ ایشکلر یا اوگوزلر اول بوغدا ای خرمننی باصتورغان وقتک (فغسل بعضہا) بس یوغان بولسہ لر اول بوغدا ای ننگ بعضی سنی (او وهب) یا بیرکای اول بوغدا ای ننگ بعضی سنی فقیرکا (او قسم) یا بولشکان بولسہ لر اول بوغدا ای ننی موننگ بارچہ سنی پاکک کا حکم قیلغا یلر ضرورت سببیدین *

(فصل فی الاستحجا من کل حدث)

استحجا قیلماق ہر نجاستی دین کم ارتندین و آلدوندین پید بولر (بغیر النوم والریح) استحجا قیلماق اویقودین و بیلدین اوزکا بولغای (بتحو حجر حتی یقیہ) استحجا قیلماق طاش برلہ و کیساک برلہ و توفراق و آغاچ برلہ ولتہ برلہ و آنکا و خشاش نمرسہ لر برلہ نجاست چقغان بری پاک بولغیچہ (سنہ) سنت ترر وامام اعظم ر قانندہ اوچ کیساک سنت ترر یا بر کیساک ہم بولسہ اوچ اطرافی برلہ پاک بولر (ولابروت ولا بعظم ویمین) استحجا قیلماق روا بولس تیزاک برلہ و سواک برلہ و اونک قول برلہ ہم استحجا قیلماق روا بولس (ثم غسلہ ادب) کیساک برلہ استحجا قیلغاندین صونک بر

بر بولسه کم آنک آغر عورتیغه کشی ننگ نظری توشمه آندین صونک
 استجا قیلر یرنی صو برلن یومق ادب ترر واکر نجاست چقه تورغان یرندین
 چقغان درم مقدارنجه بولسه و بعضی ایتم ترر لر مونداق بولغانده استجا قیلماق
 سنت ترر (ولو جاوز المخرج اکثر من قدر درهم) اکر اوتسه نجاست چقه
 تورغان یرندین بر در هم مقدارندین کوبراک (فواجب) بس واجب بولر
 صو برله یومماق و کیمساک و طاش برله پاک قیلب قویماق روا بولس اما اکر
 نجاست استجا قیلر یوی برله بر درم دین زیاده بولسه امام محمد فائنده هم
 یومماق لازم بولر و امام اعظم و امام ابویوسف فائلرنده لازم بولمس (فیغسله
 ببطون الاصابع) بس یوغای استجا قیلر یرنی صول قولی ننگ بارمقلری ننگ
 یوزی برله و بارمق لر ننگ صرتی برله ایرمس و اوچی برله هم یومغای و مونداق
 قیلغای کم اول اورطا بارمقی بلندراک قیلغای و آندین صونک شهادة بارمقی بلند
 قیلغای کم باش بارمق ننگ یانداغی ترر اول چاقلی کم کونکلی قرارطابغای
 و بعضی لر ایتم ترر لر کم انداغ یوغای کم استجایری قاریلغای و اکر کشی ننگ
 و سواسی بولسه اوچ مرتبه یا ینتی مرتبه یوغای و خاتونلر بر بارمقی برله یوغای
 و بعضی لر ایکی بارمق برله یوغای دیدیلر آنکچون فرجیکا کرر قورقچی
 بولغای (بعد غسل الیدین) یعنی سنت ترر اول قولسی یوغای آندین
 صونک استجا قیلغای یعنی استجا قیلر یرنی یوممغه مشغول بولغای
 (مرخیا مخرجہ بمبالغة) استجا قیلر حالده بوش قیلغای نجاست
 چقغان یرنی یعنی هیچ قصان توتماغای آنونک اوچون کم اول یرننگ
 فائلانغان لری پاک بولر اما اکر روزه بولسه کوب آچق اولتورماغای و نجاست
 چقغان یرنی بوش قیلماغای اکر بوش قیلسه صو کرر قورقچی بولر امام لر ایتم
 ترر لر کم روزه تونغان کشی استجا قیلغانده ییل بیرمکای آندین ایلکارو کم
 اورننی لته برله آرتماغونجه هم تورماغای یرندین (ثم یغسل الید) و استجا
 قیلغاندین صونک قولنی یننه یوغای (و کره استقبال القبلة) و یوزنی قیلغه قارشو
 قیلب تورمق مکروه ترر (واستبأرها) و ارقاسنی قیلغه قیلب هم اولتورمق
 مکروه ترر (فی الحلاء) طهارة صندرر اورنده و بر روایتک آرقه سنی قیلغه قیلب
 اولتورمق مکروه ترر و بر روایتک آرقه سنی قیلغه قیلب اولتورمق مکروه ایرمس
 و یخشسی اولتورر کم شمال طرفیغه باقب اولتورغای، تا یوزنی قیلغه و آفتابغه
 و آیغه قارش بولغای و خاتونغه هم اوغلاننی قضای حاجتند قیلغه قارشو اولتورماق
 مکروه ترر و امام شافعی ره فائنده بو ادب صحرا دارعایه قیلنر و شهر و عمارت لرده
 بولسدر و ایتم ترر لر باشنی بالانغاچ قیلب طهارة صندرمغای و او کسورمغای و توفکرمکای

وسمکور مکای و اول وقتده سوزلامک مکر و تورو خاتونی برلن یانوشقاندده سوزلامکای
اکر عطسه قیلسه اول وقتده الحمد لله دیمکای و تقی جواب بیرمکای هم ایتمغای
وقصدا آیاقنی قبلهغه قارشو اورتمغای و قرآن و کتابغه آیاقنی قارشو هم
اوزاتمق مکروه ترر مکر بلند پرده بولسه قرآن و کتاب و استیجا قیلر وقتده
و نجاستی یراق قیلر وقتده اختلاف ترر یوزی قبلهغه قارشو اولتورمق مکروه
ایرر مو یا یوقمو

﴿ کتاب الصلوة ﴾

یعنی بو کتاب نماز مسئلهلرنی بیان قیلیمق اوچون کلکندر آننک اوچون نمازیننک
فرض لغنه سبب وقت ترر و مصنف اول وقتنی بیان قیلر و ایتور کم (وقت
الفجر من الصبح المعترض) یعنی ایرته نمازی ننگ و قتی اول تانک آنغاندین
بولر کم آسماننک کنارهسندین پاییلرب چغار آنی صبح صادق دیرلر اول تانک
کم آسماننک توباسنه اوزایب چقار بر ساعتدین صونک ینهقرانکقولق بولر
اول نماز بامدادننک و قتی ایرمس آنی صبح کاذب دیرلر کیچ حکمنده بولر
شیطان لعنه ننگ اوتی در اکر روزه توتار کشی اول وقتده آش بیسه و اچسه
روزه درست بولر (الی طلوع الشمس) تا کون چقماچمه اکر بو وقت ننگ
بارچه سنک نمازغه مشغول بولسه روا بولر و یا بعضسنده هم نمازنی ادا قیلسه روا
بولر (والظهر من الزوال) و نماز پشین ننگ اول وقتنی زوال و قتیدین بولر زوال
اول بولر کم کون مغرب طرفیغه اوتسه و میل قیلسه و سایه کون توغارغه
بارسه و میل قیلسه پشین ننگ اول وقتنی ترر (او بلوغ ظل کل شیء مثلیه)
قایتکونچمه هر نرسه ننگ سایهسی ایکی اوزی چاقلی (سوی فیء الزوال) زوال
سایهسندین اوزکا اکر سایه کون توغار طرفیغه زیاده بولسه نماز پشین ننگ اول وقتنی
ترر و اکر سایه کون توغارغه زیاده بولسه و راست تورسه زوال ننگ سایهسی ترر
(وفی روایة مثله) و برر و اینده هر نرسه ننگ سایهسی اوزی برابرنده بولسه پشین ننگ
وقتنی ترر سایه زوال دین اوزکا و بوسا حبیب و شافعی ننگ سوزی ترر و امام ابوحن
برر و ایت بارترر سایه اوزی چاقلی بولسه نماز پشین ننگ وقتنی اوتکن ترر
بسس احتیاط قیلیمق ککرم کم هر نرسه ننگ سایهسی اوزی برابرری
کلمسدین الکری نماز پشین نی اوقوغایلر تا اتفاق برله روا بولغای حضرت
سید سادات شیخ جلال الحق والدین زوال حکمنده ایتب ترر کم شریعتده
بر آدم ننگ بویی و قامتنی یدی قدیغه قویب ترر لر و هر قتم ایاسی ننگ بر
قارشنی چاقلی بولر و سایه اصلنی ننگ بر وجهه تعلقنی بارترر آلتنی بر وجهه کم بولر و آلتنی
بر وجهه زیاده بولر و سایه نی کورر وقتده باشندین دستارنی آلتغای و آرقاسنی آفتابغه

قارشو قیلغای و تز تورغای و سایه اصلی ننگ حسای بوتورر حملده ثورت یارم قدم بولر
 و ثورده اوچ یاریم قدم بولر و جوزاده ایکی یاریم قدم بولر و سر طانده بیر یارم قدم بولر و عقرب
 یتدی یارم قدم بولر و قوسده توقز یاریم قدم بولر و وجدیده اون یارم قدم بولر و دلوده
 سکز یاریم و حوت ده آلتی یارم قدم بولر (والعصر منه) و ایکندی نمازی ننگ وقتدی بولر هر
 نمرسه ننگ سایه سی ایکی اوزی چاقلی یا بر اوزی چاقلی بولسه سایه اصلی دین باشقه ده
 اختلاف کوب ترر (الی الغروب) تا کون باتقونجه (والمغرب منه الی غیبه الشفق) بو احشام
 نمازی ننگ وقتدی کون بانغاندین صوننگ تاشق غائب بولغونجه بولر (وهو الحمرة) و اول شفق
 قزل نمرسه ترر کون بانغاندین صوننگ آسمان ننگ کناره سنندین کورنر (و به یفتی) و قتیوی
 بوسزکا ترر امامین ننگ سوزی بوتورر و امام ابو حره ننگ قولی برله شفق آققتی ترر
 کم قزلدین صوننگ کورنر و امام شافعی ره قاننده احشام نمازی ننگ وقتدی کون بانغاندین
 صوننگ طهارة قیلب اذان و تکبیر و بوش رکعت نماز او قور قدری رو ابولر و بر قولده
 اوچ رکعت نماز او قور چاقلی بولر و امام شافعی ره ننگ قولی امام اعظم ننگ بر قولی ننگ
 برابر ننگ بولر رحمهم الله (والعشاء منه) و یسیغ نمازی ننگ وقتدی شفق بانغاندین
 صوننگ بولر (والتربعه) و تر نمازین ننگ وقتدی یسیغ نمازین صوننگ بولر (الی
 الفجر) تانک آتقونجه اول طانک صبح صادق ترر صبح کاذب ایرمس (لهما) و بو
 اینلکن وقت یسیغ و تر ننگ وقتدی ترر امام اعظم رحمه الله قاننده واجب ترر و اوزکا
 اماملر قاننده سنت ترر بس اگر کشیدین و تر فوت بولسه ایرته نمازین ننگ وقتیده
 یاد یغه توشدی اول کشی صاحب ترتیب بولسه اگر اول و ترنی قضا قیلمه ایرته
 نمازی رو ابولس و امام اعظم رحمه الله قاننده واجب بولر اگر یسیغ نمازنی اونتب
 طهارتسز اوقسه و تر نمازنی طهارة برله اوقسه آن دین صوننگ معلوم بولسه کم یسیغ
 نمازنی طهارتسز اوقغان ایرمش امام اعظم رحمه الله قاننده ایکنسی هم قایتا اوقغای
 آننگ اوچون کم ترتیب ساقلامق فرضلرده واجبدردا واجبدر و سنتلرده ترتیب
 ساقلامق واجب ایرمس (و یستحب للفجر البدایه مسفرا) و ایرته نمازین طانک
 یارلب بولغاندین باشلامق مستحب ترر (بحیث یمكنه ترتیل أربعین آیه) یعنی آنداق وقتدا
 باشلاغای کم قرق آیتنی فراغت او قور چاقلی وقت بولغای و قرآه قیلماق سنتی
 ینکلغ (ثم الاعادة ان ظهر فساد وضوئه) و تقی آنداق وقتده باشلاغای کم اگر نمازده
 طهارتده فساد معلوم بولسه آن دین صوننگ طهارة قیلب ینه نمازنی سنت وجهی برله
 او قور چاقلی بولغای اما امام شافعی رحمه الله قاننده آشعب اوقمق نمازلرننگ بارچه
 سنده مستحب ترر (و تأخیر ظهر الصیف) و یاز کونی پشین نمازنی تأخیر قیلماق
 مستحب ترر و قش تأخیر ننگ ضدی مستحب در یعنی آشعب او قور (والعصر
 مالم یتغیر) و تأخیر قیلماق ایکندی نمازنی هم یاز و هم قش اول چاقلی

کم کون ننگ کور کوسی تغیر ناپماغای آنداق کم کون قاهشغای اکر
 کون ننگ کور کوسی باقسه اول مستحب تر (والعشاء الی ثلث اللیل) ویسیغ
 نمازنی کیچ ننگ اوچدین بریکاچه تأخیر قیلماق مستحب تر واکر کیچ ننگ
 یارمیغه چه تأخیر قیلسه عذر سز مکره بولمس اما اکر عذر سز کیچ ننگ یاریمی دین
 اوتسه مکره بولر (والوتر الی آخره لمن یتق بالانابه) ووتر نمازنی کیچ ننگ آخریغه چه
 تأخیر مستحب تر اول کشیکا کم اویقودین اویغانونه اعتمادی بولسه تانکدین ایلکارو
 بوخلاف قیلغوچی ننگ فهم قیلغاندین انداق معلوم بولر کم اکر اویقودین اویغانمه
 اعتمادی بولسه وتر نمازنی تأخیر قیلماغای یوقلاماسدین ایلکارو ارققاغای
 مخالف ننگ مفهومی روایتده معتبر تر فهم قیلندی یوقارغی سوزدین (وتعجیل ظهر
 الشتاء) وپشین نمازنی قش کونی تیز اوقمق مستحب تر (والمغرب) اخشام نمازنی
 بارچه وقتده تیز اوقمق مستحب تر آنکیچون کم بولدوز کورنگان وقتده اخشام نمازنی
 مکره تر (ویوم غیم یعجل العصر والعشاء) بولتلق کوننی ایکندی نمازنی ویسیغ
 نمازنی تیز اوقمق مستحب تر آننگ اوچون کم ایکندی نمازنی مکره ووقتغه قالوی
 احتمال ویسیغ نمازنی تیز اوقغای تاجماعت آز بولماغای یاغور یاغمق ویاکا هلک
 سببی دین (ویوؤخر غیرهما) وبوایکی نمازدین اوزکا نمازنی یعنی ایرته وپشین
 و اخشام نمازنی بولطریق کون بارچه نمازلرنی تأخیر قیلمق مستحب تر آننگ
 اوچون کم اکر وقتیدین ایلکار قیلسه روا بولمس اکر وقتیدین برتقدیر صونک
 اوقلسه قضا ننگ اوریغه توتار (ولایجوز صلوة) وروا بولمس هیچ نماز نه وقت نمازنی ونه
 قضا نمازنی (وسجدة ثلاثه) ونلاوة ننگ سجده سی اکر سجده سی مکره بولمس وقتده
 واجب بولغان بولسه مکره وقتنده اول سجده نی هم کلتور مکره روا بولمس (وصلوة جنازة)
 و جنازه نمازنی هم اکر مکره وقتندین اوزکا وقتک حاضر بولسه روا بولمس (عند طلوها)
 کون چغار وقتده (وقیامها) وتوش وقتنده (وغروبها) وکون باطار وقتده آننگ
 اوچون کم بو اوچ وقت ننگ کم لکی بار تر شیطان آفتابغه طابونه تورغانلرغه دلالت
 قیلر و آفتابغه بنده لیک قیلرغه دلالت ایدر و زوالده تموغنی قزدر لر بس اکر اول
 فرضه کم وقت ننگ کینک لکی ده ادا قیلر بولسه و بوتار وقتلرده ادا قیلمق روا بولمس
 (الا عصر یومه) اول کون ننگ مکره ایکندی نمازنی اوقور مکره لوق برله امانماز
 وسجده ثلاثه و جنازه نمازنی بو اوچ وقتده حاضر بولسه ایکندی نمازیننک حکمنده
 بولر وروا بولر کراهیت سز روا بولر و امام ابی یوسف رحمه الله فائنده جمعه کون
 زوال وقتنده کراهیت سز نقل نمازنی روا بولر و امام شافعی رحمه الله فائنده بو
 وقتلرده کراهیت سز فرضاری هم روا بولر نقللاری هم مکره بولمس (ویکره اذا خرج
 الامام للخطبة النفل فقط) و قتیکه جمعه کوننده امام خطبه اوقمغه چقسه نقل اوقمق

مکروه بولر و فرض نمازی اوقمق مکروه بولمس جمعه خطبه سی ینکلغ بولر ایکی
 عبد ننگ و استسقا ننگ و کسوف ننگ خطبه سی مونده هم نفلر نمازی مکروه فرض
 نمازی روا بولر اما کربک قضا فرضی بولسون کربک ادا فرضی بولسون خطبه
 اوقب نورغانده مکروه ایرمس (وبعد الصبح) و نفل نمازی اوقمق نانگ آتغاندین
 صونگ کون بر نیزه بوی چقونچه مکروه بولر (الاستنه) مکر ایرته نمازیننگ
 سنتی روا بولر (وبعد اداء العصرالی اداء المغرب) و ایکندی نمازی اوقغاندین
 صونگ اخشام نمازی اوقغونچه نفل نمازی مکروه ترر و نذر نمازی هم بووقتلرده
 مکروه ترر اگر اشبو و قمنده اوقماقنی نذر قیلسه روا بولر اما فوت بولغان نمازیننگ
 قضاسی و سجده تلاوة و جزاه نمازی بووقتلرده یعنی طانگ آتغاندین کون چقغونچه
 ایکندی نمازی دین صونگ اخشام اوقغونچه روا بولر (ومن هو
 اهل فرض فی آخر وقت) اول کشی کم فرض اهلندین بولسه یعنی فرض لازم
 بولسه نمازیننگ آخر وقتنده آنداق کم ناریسه رسیدی بولدی و کافر مسلمان بولدی
 و یا خانون حیض دین پاک بولدی نمازیننگ آخر وقتنده کم وقتندین قالغان
 بولسه مکر نکبر تحریمه ایتور چاقلی وقت قالغان بولسه (یقضیه فقط) اوشبو فرضی قضا
 قیلغای و موندین اولکی لرون قضا قیلماهی و امام شافعی ره قاننده ایلکار گئی فرضلری
 هم قضا قیلغای آنداق کم ایکندی نمازیننگ آخر وقتنده پاک بولسه پشین نی
 وهم ایکندینی قضا قیلغای (لأمن حاضت فیہ) اگر بر خانوندین وقتیننگ آخر ونگ
 حیض کلسه اول فریضه قضا قیلماغای خلاف اما شافعیغه ترر رحمه الله تعالی *

فصل الاذان

(الاذان سنه مؤ کدة للفرايض والجمعة فقط) یعنی اعلام قیلماق نماز اوچون آنداق کم
 شریعتک قرار طاب ترر بش وقت نمازغه و جمعه نماز یغه ترر بس نفل نماز یغه و کسوف
 نماز یغه کم آفتاب ننگ توتلغانی ترر و تراویح و عید نماز یغه و نذر نماز یغه سنت ایرمس
 (فی وقتها) اذان فرض ننگ وقتنده سنت ترر و قندین ایلکاری سنت ایرمس و وقتندین
 صونگ هم مکر قضا نمازی اوچون وقتندین صونگ اذان سنت ترر (و یعادلو اذن قبله)
 و قایتارغای اذاننی اگر وقتندین ایلکار و ایتمکان بولسه و امام شافعی ره قاننده اگر کیچه ننگ
 یاریمی ننگ آخرنگ طانگ نمازی اوچون اذان ایتسه قایتارمغای روا بولر (و یتربسل به)
 آیرا ایرا ایتمکای ایکی کلمه ننگ آراسنی آشغب ایتمکای (مستقبلا) اذان
 ایتور حالده یوزنی قبلهغه قارشو قیلغای (واصبعا فی اذنیه) و ایکی شهادة بارمقنی
 قولاقی ننگ ایچیکا قویغای اذان ایتور وقتده آوازی بلند بولمق اوچون (ولا
 یلحن) و لحن قیلماغای اذاننی یعنی آنداق کم اذان ننگ کلمانلر ندان هیچ حرف
 زیاده و کم بولغای ما اکر لحنسز آواز برلن ایتمک مستحب ترر (ولا یرجم) و اذان ننگ

کلمه لرنده تر جمع قیلماغای یعنی بر کلمه فی بلند و بر کلمه فی پست قیلماغای (و یحوّل وجهه فی الحیعتین یمنه و یسرة) و قتیکه مؤذن حی علی الصلوٰتغه یتسه یوزنی اونکغه اورکای و قتیکه حی علی الفلاحغه یتسه یوزنی سول یانینغه اورکای (وان ام یتم الاعلام) و اگر بر یرده تورب یوزنی او کورمک برله آوازی یتوشماسه (یستدیر فی المأذنة) و ایلانکای اذان ایته تورغان یرنده اگر در چه بولسه آندین باشنی چقارغای حی علی الصلوٰة دیکای و بر سندن باشنی چقارغای علی الفلاح دیکای (و الاقامة مثله) تکبیر اذان ایتکان دیک بولر اما اقامت کلمه لر نی تنک آراسنی جدا قیلماغای (لکن یحدر فیها) اما تکبیر تنک کلمه لر نی تیز ایتکای کلمه لر تنک آراسنی قوش ایتکای (و یزاد فیها) قد قامت الصلوٰة) و تکبیرده آرتورغای قد قامت الصلوٰة دیکان کلمه فی (ولا یتکلم فیها) و اذان تنک و اقامت تنک کلمه لر آراسنک سوزله مکای (والتثویب حسن فی کل صلاة) و اعلام دین صونک اعلام قیلماق یخشی تر هر نمازده مکر نماز شامل اذان برله تکبیر آراسنک صلوٰة و قامت ایتمکای و تثویب تنک اصلی اول تر رکم بر کون حضرت رسول علیه السلام اویقوده ایردیلر بلال رضی الله عنه کلب الصلوٰة خیر من النوم یعنی اویقودین نماز آرتوقدر حضرت رسول اویقودین اویغاندیلر و ایدی کم نه یخشی سوز ایرکان در بو سوزنی اذانغه قوشنکز دیدیلر و بعضی ایتب تر لر کم تثویب تورق قسم در برسی قدیمی تر اول قدیمی الصلوٰة خیر من النوم تر کم اذاندین صونک بولر علماء کوفه مونی اذانغه داخل قیلب تر لرلر و ایکنجسی حادث تر اول حی علی الفلاح تر رکم کوفه تنک عالم لر ای اذان برله تکبیر آراسنده ایتور لر حی علی الصلوٰة و حی علی الفلاح ایکشر مرتبه و اوچونجی اول تر رکم متأخرین جائز و اصوب کوردیلر الصلوٰة الصلوٰة نیمکنی آنتک اوچون غفلت تنک کویلیکی اوچون تورتنجی اول تر رکم امام ابو یوسف ره قاضی و مفتی و پادشاه اوچون تعیین قیلب تر رکم مؤذن السلام علیک ایها القاضی و الامیر الصلاة الصلاة تیکای و امام محمد مونی مکروه دیب تر لرلر (و یجلس بینهما) و مؤذن اولتورغای اذان برله تکبیر تنک آراسنده (الافی المغرب) مکر اخشام نمازنده کم آنده اولتورغای و بلکه آباق اوستیک تورب آزغنه تورغای بر اوزن آیه و یا که اوچ قصه آیه اوقر قدری و امام محمد ره و امام ابو یوسف ره قاننده ایکی خطبه تنک آراسنک تورغان ینکلین اولتورغای و امام مالک و امام شافعی رحمهما الله قاننده نماز شامده اذان برله تکبیر آراسنک آیرمغای (و یؤذن للفاخرة و یقیم) و قتیکه قالغان نمازنی قضا قیلر بولسه اذان و تکبیر ایتغای و امام شافعی ره قاننده تکبیر برله قضا قیلماغای (و کذا لاولی الفوائت) و آنداق اذان تکبیر ایتغای اگر کشی تنک کوب نماز لر ای قالغان بولسه اولکن نمازنی قیلماق اوچون (ولکل من البوائق) و اندین صونک قالغان نماز لر یغه اختیاری

بار تر (بیاتی بهما) هر ایکسنی کترکای یعنی هم اذان و هم تکبیر ایتغای (او بها) یا بالغوز
 تکبیر ایتغای و اوقغای (و کره اقامة المحدث) و طهارتسز کشی ننگ اقامتی مکروه تر
 (لا اذانه) طهارتسز ننگ اذانی مکروه ایرمس (ولم بعدا) قایتارمغای اذان و تکبیرنی طهارتسز
 ایتغان بولسه اکر چندیکه طهارتسز مکروه هم بولسه (و کرها من الجنب) و جنب ننگ
 اذان و اقامتی مکروه تر اتفاق برله (ولایعادهی) و جنب ننگ تکبیرنی قایتارمغای
 (بل هو) بلکه اذانی قایتارغای (کاذان المرءة) خانون ننگ اذانی مکروه تر
 (والجنون والسكران) و دیوانه ننگ و اسیر و ننگ اذان ایتمک لکی مکروه تر
 و مونلر ننگ اذانی قایتار ایتمک مستحب تر (و کره ترکهای السفر) و اذان و تکبیرنی
 ترک ایتمک سفرده مکروه تر آننگ او چون کم حدیثده کترب تر کم سفرده اذان
 تکبیرنی ایتونکلر اولوغراقنکزی امام قیلنکزی تیب تر لر و ایتغان تر کم اذان ننگ
 و تکبیر ننگ آوازی هر برکایتسه اولیتکلر بر ننگ طاشی و کیسا کلری و یغاچلری
 و اندین اوزگانمرسه لری قیامت کون موعذن ننگ ایمانیغه کواهلوق بیورلر و فرشته لر
 آننگ کنهانی بوینندین آغایلر و اگا اقتدا قیلرلر تا آننگ نمازی جماعت برله ادا
 بولغای اکر یالغوز بولسه هم اذان و تکبیر ایتغای و اکر سفرده تکبیر برله اوقسه مکروه
 بولمس (و جماعة المسجد) یعنی اکر مسجد ننگ جماعتی بولسه اذان تکبیرنی ترک
 قیلمتی مکروه تر (لافی بیته فی مصر) مکر اول ایوده کم شهر ننگ اچنده بولسه اکر
 اذان تکبیرنی ترک قیاسه مکروه بولمس آننگ او چون کم مسجد ننگ اذانی و تکبیرنی
 اول ملککافیه بولر امام مالک فاننده یالغوز او قغوچیغه اذان و تکبیر ایتمک سنت
 ایرمس آننگ او چون کم جماعت ننگ سنتی تر (و یقوم الامام والقوم عندی علی
 الصلوة) و برندین نورغایلر امام و قوم وقتیکه موعذن حی علی الصلوة کلمه سنی ایتغان
 (و یشرع عند قیامت الصلوة) و شروع قیلغای نمازغه یعنی نیت قیلغای موعذن
 قد قامت الصلوة یکنله و اکر موعذن ادا قیلغونجه شروع قیللمسه هم بیاتی یوق تر
 اما ادا قیلغونجه نیت قیلغانی اولی تر بلکل کم اذان ننگ جوابنی ایتمک واجب تر
 ایشکنوچیکا اکر چندیکه جنب هم بولسه واجب اولتر کم موعذن هر نرسه نیت ایتسه
 ایشکنوچی هم آنی ایتکای مکر حی علی الصلوة دیکنده لاحول و لا قوه الا بالله العلی
 العظیم دیکای و دخی حی علی الفلاح دیکنده ماشاء الله کان و مالم یشالم یکن تیکای الصلوة
 خبر من النوم دیکنده صدقت و بررت دیکای یعنی راست ایدنک یخشی قیلدنک
 دیمکر لاحول و لا قوه ننگ معناسی اول تر کم کنهاندین قایتب بولمس خدای ننگ
 طاعت و عبادتینه قوه بوقدر مکر حق سبحانه و تعالی ننگ توفیق و هدایتی برلن در پیغمبر
 علیه السلام بیورب تر لر کم هر نرسه کم موعذن ایتسه ایشکنوچی هم ایتسه الله تعالی آننگ
 کنهانی یارلقاغای و آننگ دعاسی مستجاب بولغای و حدیثک کتورب تر کم هر کشی

حي على الصلوة حي على الفلاح ديكان وقتك بودعاني اوقسه آننك دعاسى مستجاب بولر
 (اللهم رب هذه الدعوة التامة الصادقة المستجابة بها دعوة الحق وكلمة التقوى احيانا
 عليها وامتنا عليها وابعثنا عليها واجعلنا من خيار اهلها احياء واماواتا) اكر مسجد لرده
 بر اذاندن آرتوق ايتسه لر اولكى اذانيغه جواب ويرمك واجبر هر چند يكه هر يرد
 اذان اونن اشتهه لر هم اوزمجلس نيك مسجد يننك اذانيغه جواب ايتكاي
 وبعضى ايتب تر لر اكر تلى برله ايتسه ومسجد كا حاضر بولسه جواب نيك عهد
 سندين چقغان بولماي و اكر مسجد كا حاضر بولسه تل برله ايتمك واجب ايرمس
 اكر كشي مسجد ده قرآن اوقب اولتورغانده اذان ايشتهه قرآنى ترك قيلماي
 اكر مسجد نيك طشنك بولسه اوزى مسجد نيك ياننده اذان ايتسه قرآنى قويمغاي
 اكر اوزكا مسجد لرده آذان ايتولسه قرآن اوقمقلىنى قويمغاي والله اعلم *

فصل شروط الصلوة

بوفصل نماز نيك شرط لرى نيك بياننده ترر يعنى اول نمرسه كم نماز آننك برله
 درست ترر وتام اولر امانماز نيك طشنك ترر لر اول نرسه لر نيك برس بو ترر (طهر
 بدن المصلى من حدث) پاك بولمى ترر نماز اوقغوچى نيك تنى نجاست حكى دين و بوباك
 بولمى غسل برله بولر وطهارة قيلمق برله و ياتيمم قيلماق برله نجاست حكى دين
 پاك بولمق ترر (وخبث) وتقى پاك ترر نماز اوقغوچى نيك تنى نجاست حقيقى
 دين يعنى سيدوك و كنده ليك دين (وثوبه ومكانه) وتقى نماز اوقغوچى نيك
 طونى پاك بولمق ترر ومكانى پاك بولمق ترر نجاست حقيقى دين شرط ترر كم ايكى
 قدمى نيك آستى وايكى تزي نيك آستى پاك بولسه ومانكلاى و بورنى نيك پرى
 نجس بولسه امام اعظم ره قاننده اولتورر كم اكر مانكلاى سز يالغوز بورن برله
 سجده قيلسه روا بولر وصاحبين خلاف قيلب ترر لر كم اكر بورن نيك پرى
 نجس بولسه اوزكا پرى پاك بولسه خلافسز روا بولر وقوللا رينك يرينك پاكلكى شرط
 ايرمس وامام شافعى ره وامام زفر رحمة الله تعالى خلاف قيلب ترر لر اما ظاهر روايتك
 اصولك ايكى تزي نيك پرى نيك پاكلكى شرط ترر اكر بر قدى نيك يرنده
 نجاست بولسه روا بولر و اكر ايكنچى قدى نيك يرنده آز نجاست بولسه كم
 و اكر ايكسى جمع قيلسه لر درهم شرعى دين زياده بولسه روا بولمس وقتوى
 اشبوسوز كانرر (وستر عورته) وتقى عورتنى ياپماق نماز نيك شرط لر ان ترر
 (واستقبال القبلة) ويوزنى قبله غه قيلماق هم نماز نيك شرط لر ين ترر
 اكر كشي مكده بولسه آننك قبله سى كعبه نيك اوى ترر و اول كشي مكه نيك طشنك
 بولسه آننك قبله سى مكه نيك طرفه ترر (والنية والوقت) و نماز نيك شرط لر ين
 نماز غه نيت قيلمق ترر و نماز اوقغوچى قايم نمازنى اوقورنى بلمكلكى شرط لر يعنى

آنداق کم آندین صورار لر کم قایو نمازی اوقیورسن اول حالده طوقلمای
 جواب ویرکای اکر آنداق جواب ویرمه نمازی درست ایرمس اول نیت کم
 تکبیردین ایلکار بولسه اکر نماز اوقغوچی نماز بوزغوچی عمل فی آراسینه توشر مکان بولسه
 تکبیر وقتنک قیلغان نیت حکمنده بولر واکر کشی طشقارودین نماز اوقمق
 نیتی برله کرسه نیتی نازا قیلمای نماز درست بولر اکر نمازغه یوزلنگنلین
 صونک نمازی بوزغوچی عمل آندین پیدا بولغان بولسه مثل یمک و اچمک
 و آندین اوزکانرسلر ینکلیغ بولسه و تکبیر تحریمه دین صونک نیت قیلمق روا
 بولمس اما امام کرخی ایتب تر لر کم اکر سبحانک اللهم فی اوقغان بولسه
 روا بولر و بعضی ایتب تر لر کم رکوعغه بارمغان بولسه روا بولر و بعضی ایتب
 تر لر کم رکوعدین باشنی کوناکوچمه نیت قیلسه روا بولر و تل برله نیت
 قیلسه روا بولمس تا کونکل برله نیت قیلمقچه اکر کشی ننگ کوکلنده اویله
 اوقورنیتی بولسه و تلی ایکندی نمازیغه کیتسه کونکلنک کی نیت درست بولر
 (وعورة الرجل من تحت ركبته) اول اندام کم ایر کشی ننگ حقننه عورة ترر
 اول اندامی یاپماق نمازغه شروع وقتنده فریضه در عورة ننگ چپکی ایر کشی ننگ
 کند و کی ننگ آستندین ایکی تزی آستیغاچه ترر کند و کنگنک اوزی عورة
 ایرمس و تز عورة ترر امام شافعی آننگ عکسنه ترر و تز باشقه اندام ایرمس بلکه
 صان ننگ تابعی ترر بس اکر ترر ننگ تورتدین بری آچلسه نماز فاسد بولمس
 و کند و ک برله ترر ننگ آراسنده اندام نهانی یعنی ذکر و حصیتین باشقه اندام ترر
 اکر آننگ تورتدین بری آچلسه نماز ننگ جایزلقنی منع قیلر (والامة هکذا مع
 ظهرها و بطنها) و کتیز کنگنک عورتی ایر کشی ننگ حقننه ای تاکن اندام لر ترر
 یعنی کند و کدین تزیکاچه و کتیز ننگ آرقاس و قارنی هم عورة در و موندین
 اوزکا اندام لر ی عورة ایرمس اکر باشنی بالانغاچ قیلب نماز اوقسه روا بولر و هر
 چندیکه یمان قیلغان بولر و امرنی ترک قیلغان بولر هم خدای تعالی بیورب ترر
 خدا زینتمک عند کل مسجد و اکر بر آی باش یلانک نماز اوقسه آندین صونک بولسه
 کم آنی ازاد قیلغان بولغای اول بر آی باش بالانغاچ بولب اوقغان نمازون
 قایتادین اوقغای (والحرة کل بدنھا الا الوجه والکف والقدم) و آز اد خانون ننگ
 بدنی ننگ بارچه سی عورت ترر مکر یوزی و قولی ننگ آیاسی و آیاقی ننگ طابانی
 و سیرتی عورة ایرمس بعضی ایتب تر لر کم قدمی عورة ترر و متن ننگ روایتی
 اصح در اما بعضی ایتب تر لر کم قدم عورة ایرمس نماز حقننه نظر قیلمق قلقد
 عورة ترر بلکل کم بواند ام کم نماز ننگ حقننه عورة ایرمس نظر قیلمق آگا
 اکر امان بولسه شهوتدین ایکی طرفدین یعنی ایر و هم خانون مباح ترر اما

اگر شهوة برله بولسه نظر قيلمق حلال بولس هر چند يکده آننگ محرملرندين هم بولسه مکر قاضی و طيب و گواه ضرورة حالنده بولسه روا بولر نظر قيلمسه شهوة نيتی برلن روا بولس و اندق کم اگر کشی خاتون آلماغه قصد قيلمسه شرعتمه بر بولی نظر قيلمسه روا بولر هر چند يکده شهوتدین ایمن بولسه هم آکانظر قيلمق رخصت ترر اما ایمن بولمغان کشی کواهلق اوچون نظر قيلمقلغه رخصت آننگ حقدنه اختلافی قیلای ترلر و یخشسی سی اول ترر کم رخصت بیرمکای و بیلکل کم خاتون ننگ عورت انداملری ایرندین جدا بولغاندین صونگ اول ایرکا نظر قيلمقغه ایکی روایت بار ترر اصح روایت اول ترر کم جدا بولغاندین صونگ اول ایرکا نظر قيلمق حرام ترر مثل آناننگ توکی و آزادخانننگ ساچی و آکار اوخشار نرسه لر و بوسبیدین ترر کم هر نرسه آدمدین جدا بولسه کوممکک آنی واجب ترر طهیریه داموند اغ ایتم ترلر (و کشف ربح العضو) و آچلماقی بواندام لر ننگ تورندین بری کم نماز حقدنه عورة ترر (ینمع الصلوة) نماز ننگ جایزلقنی منع قیلر یعنی عورة اندام ننگ تورندین بری ننگ نماز ننگ ایچنده آچاسه نمازی روا بولمس اگر خالی ایوده هم بولسه و امام ابو یوسف ره قاتنده اگر یارمندین آرتوق آچلسه روا بولمس اگر آزر اق آچلسه روا بولر و اگر یاریمی آچلسه آنده ایکی روایت بار ترر و امام شافعی قاتنده اگر آرزغنه هم آچلسه روا بولس (والساق کالفخذ عضو) بالطر یالغز آندام ترر صان ینکلیغ (و الذکر منفردا) اندق کم ذکر هم بر اندام ترر یالغز (و الاثنین) و اندق کم ایکی یوملاق یومور قاسی بر اندام ترر بوایتلکل انداملر ننگ هر قابوس ننگ تورندین بری نماز ننگ ایچنده آچلسه نمازی باطل بولر کراک کیچه کوندن کراک قر نغو کراک یاقتی لبق بولسه نماز روا بولس (و شعر نزل) و اندق ساچی کم اصلب تورغان بولسه اول هم یالغز بر اندام ترر اصح روایت برله و بعضی ننگ قاتنده صاچ اگر باشندین جدا بولسه عورت ایرمس اما اول صاچ کم باشده توتاش بولسه باش حکمنده بولر اتفاق برله عورة بولر (و عادم مزیل النجس صلی معه) کشی ننگ صوی یاسرکا یا آگا اوخشار نرسه لر بولسه نجاستنی بدندین یا طونندین کیترمک لککا اول نجاست برله نماز اوقمق روا بولر (ولم یعد) آندین صونگ نجاستنی کیتار کوچی نرسه کا قدرتی یتسه و هر چند يکده وقتی باقی بولسه اول نمازنی قایتار ماغای و اگر کشی ننگ صوی بولسه صوصار قور قیچی بولسه آنده هم اول نجاست برله نماز اوقسه روا بولر (ولم یجز عاریا و ربع ثوبه طاهر) و یالانغاج نماز اوقمق روا بولس وقتیکه طونی ننگ تورندین بری پاک بولسه (و فی اقل منه الافضل معه) و اول حالته کم طون ننگ تورندین بری ننگ آزر اقی هم پاک بولسه اول طون برله نماز اوقمق یخشیراق

ترر اوزگا کایته کاندین یعنی اکر یالانغاچ اوقسه فسادلغی اوزگا کانیکار و امام زفره
 قاننک اول طون برله رکوع و سجود برله نماز قیلیم لازم ترر (وعادم الثوب) و کشی ننگ
 اوز عورتنی یابار چاقلی طونی بولسه (یجوز صلوته قائما) روا بولر نمازنی اورا طور ب
 رکوع و سجود برله نماز اوقما قلع اکر رکوع و سجودکا اشارت قیلسه هم روا بولر (و تندب
 قاعد امومیا) و اولتورب اشاره برله اوقمه مستحب ترر و بعضی آیتب ترر لر کم آیاقنی
 قبله طرفیغه اوز اتوب و ایکی قولنی عورتی ننگ اوستینه قویب اولتورغای کرک کیچه
 کرک کونزده بولسون و اکر کوب خلق یالانغاچ بولسه لر یالغوز اوقغایلر بری برندین
 یراق طرب و اکر جماعت برله اوقوسه لر امام ایلکلر و تور ماغای صفننگ آراسنک تورغای
 (و قبله خائف الاستقبال) و اکر کشی قبله غه باقمه قلدین قورقسه دوشمان سبندین
 یا علت سبندین یا خسنه بولسه کم آنی قبله غه یا تقررغه کشسی بولسه یادریاننگ اوستنک
 بر یار چه یغاچ ننگ اوستنک بولسه کم اکر یوزنی قایو یانغه قدرتی یتسه اول طرفه یونلکای
 اکر یوزنی قبله غه فارشوقیلسه در یاغه یقلور قورقچی بولسه و آگار اوخشار حالک (جهة
 قدرته) اول کشی ننگ قبله سی قایو یانغه قدرتی یتسه اول طرفه باقیب نماز اوقسه
 روا بولر (وان عدم من یعلم تحری) و اکر قبله نی بلد رر کا کشی بولسه تحری ایتکای
 یعنی فکر قیلغای قایو طرفه کوغلی قرار طایسه اول طرفه باقب اوقغای تحری ننگ
 معناسی سعی و کوشش قیلیم ترر مقصودنی طایمق اوچون و بوفکر قیلیم اول وقتک
 طرر کم صحر ادا بولسه قبله معلوم بولسه یا اوزگا محله مسجدنک معلوم بولسه اما اوزیننگ
 ایونک یا اوزمجلسی مسجدنک تحری قیلیم روا بولس (ولم یعد محطی) و اکر تحری
 قیلغاندین صونک قبله نی خطا قیلسه نمازنی قایتار مغای هر چند بیکه آرقاسنی قبله غه
 قیلب اوقغان هم بولسه اما امام شافعی نه خلای قیلب ترر اکر اوزکا طرفه باقسه نمازنی
 قایتارغای (بل مصیب لم یتحر) بلکه نمازنی قایتارغای مصیب یعنی اول کشی کم قبله نی
 فکر قیلمای نماز اوقغان بولسه اکر چند بیکه یوزنی قبله غه هم قیلغان بولسه آننگ اوچون
 کم اول حالده آننگ قبله سی فکر قیلب کوکلی قرار طایغان طرفیغه ترر اول فکرنی قیلمای
 ترر (وان تحول رایه مصلیبا استدار) و اکر آننگ کوکلی ایلاسنه نماز اوقب تورغان حالک
 قبله طرفیغه اوزی هم اول طرفه ایلانکای (ولا یضر جوهله جهة امامه) و مقتدیغه
 اوزی فکر قیلغاندین صونک امام ننگ قایو طرفیغه باقغانی بل مسکنی زیان قیلمس
 (اذا علم انه لیس خلق) و قتیکه تحقیق بولسه کم امام مقتدی ننگ صونکده ایرهس لکنی
 و اکر امام صونکده ایردوکنی بولسه باطل بولر ائنگ نمازنی آننگ اوچون کم مقام ننگ
 فرضنی ترک قیلب ترر مثلاً قرانغولق بولسه کم امام ننگ قایو طرفیغه باقغاننی بولسه
 بوایتکلن سوزلرکا عمل قیلب بولغای (بل تقدیه) بلکه زیان قیلور مقتدیغه امام
 دین ایلکلر و طور مقلغی (او علم مخالفته) یا بولسه مقتدی اول امامغه خلایق قیلغاننی یعنی

امام بافغان طرفه باقمغنی نمازی روا بولس بس امام قرانغو کیچهده تحری قیلب
 یوزنی بریانغه قیلب نماز او قربولسه ومقتدیله یوزنی اوزکاظرفه قیلب نماز او قر
 بولسه تحری قیلبان بین صونک و بارچهسی بلسه لر کم امام بولارننگ صونک ایرمس
 اما امامننگ حالی اورنکلی بولسه بولارغه بارچهسی ننگ نمازی روا بولر هر چندیکه
 امامننگ حالنی بلسه هم (و بقصد صلوته) ومقتدی امامننگ نمازنی قصد قیلغای
 (واقدنائه) وامانغه متابعتنی هم قصد قیلغای (ان اقتدا متصلا بالتحریمة) اکر
 اقتدا قیلر بولسه اول حالک بو قصد تکبیر تحریمه کانوناش بولغای کم نمازنی بوزغوچی
 اشنی بو قصد قیلغاندن بین صونک اول کشی بید اقیلغان بولغای (ومع اللفظ افضل) و بو
 کونکل ننگ قصدی لفظی برله نیت قیلسه اول بخشیراق ترر کم آننگ کونکلی نیت کا
 مشغول بولغای وتلی نیتنی ایتمککا مشغول بولغای وقولنی کوترکای ناقولایغچه و اکر
 عرب نیتنی قیلسه مونداغ نیت قیلغای نوبت ان اصلی مع الامام متوجها الی الدعیه
 خالصا لله تعالی الله اکبر و اکر ترکی نیت قیلسه بیله ایتغای کم نیت قیلوم اوقغای
 من امام برله اول نمازنی کم امام او قربولسه یوزنی قیلیم قبله طرفیغه خدایغه
 بند هلیک اوچون الله اکبر دیکای (ویکفی لغیر العرض والواجب) وکفایه ترر
 فرض نماز برله واجب نماز دین اوزگانمازغه مثل نفل وسنت و تراویح نمازیغه (نیت
 مطلق الصلوة) مطلق نماز نیتنی قیلوق یعنی فرض برله واجب دین اوزگان نمازنی
 نیت قیلوم نماز اوقمغه دیب نیت ایتسه هم روا بولر وبعضی ایتب ترر لر کم تراویح
 نمازی دیب نیت ایتکای یا بو وقت ننگ سنتی یارمضان کیچهسی ننگ نمازی دیب نیت
 قیلغای و آنداغ اوزگان سنترک کفایت قیلماس نیت مطلق نماز بو قول برله و بو امام
 شافعی ننگ قولی ترر (و شرط لهما التبعین لالعدد) و شرط ترر فرض نمازی و واجب
 نمازی اوچون تعیین قیلماق کم بو کون ننگ پشین نمازی بو وقت ننگ نمازنی نیت
 ایتکای مثلا هر رکعتننگ صاننی ایتمک شرط ایرمس اما اکر پشین نمازی یا ایکندی
 نمازی تیب نیت قیلسه و بو وقت ننگ پشین و بو وقت ننگ نمازی دیگر دیسه بعضی
 ایتب ترر لر کم روا بولر وبعضی قاننگ روا بولس اما اکر وقت چقغاندن بین صونک
 وقتننگ فرضی تیسه و نیت قیلسه و حالا اول کشی وقت چقغاننی بلسه روا بولس بس اکر
 شکلی بولسه وقتغه بارلقنی و یوقلقنی بلسه کرک کم اوشبو کون ننگ فرض پشین تیب
 نیت قیلغای و بو وقت ننگ دیمکای جمعه نمازنگ وقت ننگ فرضی تیب نیت قیلماق
 کفایت قیلماس آننگ اوچون کم اول وقت ننگ فرضنده خلاف ترر کم اول پشین ترر
 یا جمعه ترر و بخش اول ترر کم نماز جمعه ننگ فرضنی بو وقتک یا که نیت قیلغای
 او قور من امام برله آنچه امام او قور و عنایه ننگ فتوا سنده ایتلکان ترر کم و اکر معلوم
 بولسه وقتنگ چقمق قاننگ فرض وقتنی دیب نیت قیلغای بس اول نماز روا بولغای و موننگ

عكسنى هم ايتسه يعنى قضا نيت قىلسه اكر وقت بار بولسه هم آننك يرينه ترر بس هر قايسى ادا نئك وقضاننك بر برسى نئك معناسينه واقع بولر *

(فصل فى صفة الصلوة)

بو فصل نمازنى نه روشده ادا قىلمقلىقى بيان ايدر (فرضها التحريمه) يعنى نماز نئك فرضلرندىن برسى اولكى تكبير ايتمكك تور كم نماز اوقغوچى آننك برله نمازغه كرر اول نمرسه كم نماز نئك طشنك هلال بولسه مثل يمك و اچمك وسوز سوز نئك تكبيرنى ايتمك برله نماز اوقغوچيغه حرام بولر آننك اوچون كم نماز موعمن نئك معراجى تور ياوقلقى وزار ايتيرى ترى خداننك دركاهينه بس هر نرسه كم خداى دين اوزكا ترر و بو تكبيرنى ايتمكك برله كوئكلى دين يراق قىلر آننك اوچون كم بو تكبيرنى ايتمق خداى تعالى نى اولوغلىق برله ترر خداننك نظر نك خدمتنده تور بو آننك دركاهينه راز ايتب انداق كم حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم ايتب ترر لر كم بخشى لى اول ترر كم خدايغه ياوق بولمى كرك خدا نى كورگان ينگليغ و اكر سن آنى كورمسنك اول سنى كورار بو تكبير تحريمه امام اعظم رحمه الله قاننك شرط ترر نماز اچنك ايرمس و نماز نئك طشنداقى فرضلرندىن تور و امام شافعى قاننك نماز نئك اچنك ترر اول ركن (والقيام) و تقى نماز نئك فرضلرندىن ترر قيام يعنى نمازده اورا تورمق (وقراءة آية) و تقى نماز نئك فرضلرندىن ترر هر چنديكه قصه آية هم بولسه فرض نئك عهد سندن چقار مثل (بسم الله الرحمن الرحيم) يا الحمد لله رب العالمين يا قل هو الله اهد كى و بو زمانك بئك لر نئك حقنك اكر بوروايتغه عمل قىلسه لر كناه ايرمس كم فرض نئك عهد سندن چقغان بولغايلر كم اما تلىرى آلار نئك يمان بولر (وفى كل من ركعتى الفرض) و بو قراءة قىلمق سورهنى فرض نئك ايكى ركعتيغه فرض ترر كرك ايكى ركعت بولسون كرك اوچ ركعت بولسون كرك تور ت ركعت بولسون (وكل من الوتر والنفل) و تر نئك و نفل نئك هر ركعتيغه قراءة قىلمق فرض ترر (والمكتفى بها مسيء) و بو بر آيةغه نكيه قىلسه كناه كر بولر آننك اوچون كم واجبى ترك قىلغان بولر (وعندهما آية طويلة) اما مبن قاننك قراءة نئك فرضلىق فرض نئك ايكى ركعتنك و تر نئك و نفل نئك بارچه سنك بر اوزن آيت ترر (اوثلث قصار) يا اوچ قصه آيت ترر (والركوع) و تقى نماز نئك فرضلرندىن برى ركوع ترر (والسجود) و تقى نماز نئك فرضلرندىن برى سجد ترر و سجد نئك ايكىسى هم فرض ترر (بالجبهة والانى) و سجد قىلمق مانكلاى و بورنى برله فرض ترر اما مبن قاننك و امام اعظم رحمه الله قاننك يا لغوز بورنى برله سجد قىلمق فرض ترر (وبه يفتى) و بورنى و مانكلاى برله سجد قىلمقغه فتوى و يرلب ترر و بو

رکن لرده فرض ننگ مقداری اول چاقلی ترر کم قیامننگ ور کو عننگ و سجدوننگ
 آتی آنکا یورلکان بولغای و نقل نمازننگ اورا تورمق و سبتنگ هم اورا تورمق فرض
 ایرمس عملده ایتب ترر (والقعدة الاخيرة قدر التشهد) و تقی نمازننگ آخرنگ
 التحیاتی عبک و رسوله عهجه او قور چاقلی اولتورمق فرض ترر (والخروج
 بصنعه) و تقی نماز دین چقمق فرض ترر بر اش برله کم اول نماز اشلارندین
 بولغای بلکه نمازنی بوزا تورعان اشلاردین بولغای کرک کم سوز بولغای کرک
 سلام ننگ لفظی بولغای کرک آندین اوزکا بولغای و امام شافعی ننگ قاننگ سلام لفظی
 برله چقمق فرض ترر و اما مین قاننگ اوزیننگ اش برله چقمق فرض ایرمس
 آنداق کم آننگ بیانی کلور انشاء الله تعالی (و واجباتها) نمازننگ و اجبلی کم
 نماز آنسز ناقص بولر فاسد بولس (قراءة الفاتحة) فاتحنی اوقمق ترر و فرض ننگ ایکی
 رکعتنگ و وتر و نقل نماز لر ننگ بار چه سننگ و امام محمد ننگ و ایتنگ و امام شافعی ننگ
 من هبتنگ فاتحنی اوقمق فرض ترر (و ضم سورة) و تقی واجب ترر فاتحه اوزکا
 سوره قوشماق و امام مالک قاننگ فرض ترر و امام شافعی قاننگ مستحب ترر
 و قرآندین سوره مقداری اوقسه سوره حکمنده بولر (و رعایة الترتیب) و تقی
 ترتیب صافمق ترر نمازننگ رکن لردین کم اول رکن نمازده فرض ترر
 مکرر ترر یعنی ایکی مرتبه قبلر کرک بر رکعتنگ مکرر بولسون سجا ینکلغ
 کرک نمازننگ تمامنگ مکرر بولسون مثل قراة ینکلغ اما اول نرسه لر کم مکرر
 بولسه مثل تکبیر تحریمه و قعده اخیره ترتیب صاقلامق آنک فرض ترر بس اولکی
 رکعتنگ بر سجا نی ترک قیاسه و ایدنچی رکعتنگ بر جای کلترسه سجا سهو برله
 روا بولر و امام شافعی و امام زفر رحمهما الله تعالی قاننگ ترتیبنی صاقلامق فرض
 ترر (والقعدة الاولى) و تقی التحیة مقدارنجه اولتورمق اولکی ایکی رکعت دین
 صوننگ فرضده و نقلده واجب ترر (و التشهدان) و تقی ایکی قعده التحیات
 اوقمق واجب ترر (و لفظ السلام) و تقی سلام لفظی برله نماز دین چقمق واجب
 ترر (و تکبیرات العیدین) و تقی ایکی عید ننگ تکبیر لری واجب ترر و بعضی
 ایتب ترر لر کم دعاء قنوه و هم عید ننگ تکبیر لری سنت در (و تعیین الاولین
 للقراة) و تقی تعیین قبلق اولکی ایکی رکعتنی قراة اوقمق او چون واجب
 ترر کرک اوچ رکعت کرک تورت رکعت بولسون فرض دین اوزکا نماز لر ننگ بار چه
 سننگ سوره قوشماق واجب ترر (و تعدیل الأركان) و تقی نمازننگ رکن لرنی راست
 قیلمق واجب ترر یعنی رکوعک و سجودده بر تسبیح ایتور چاقلی قرار قیلیمق
 ترر و امام ابو یوسف ره قاننگ و امام شافعی ره قاننگ تعدیل ارکان قرار قیلیمق ترر
 رکوعک و سجودده و قومده و جاسده یعنی رکوع دین قایتغان دین صوننگ و ایکی

سجده ننگ آراسنه بر تسبیح ایتور چاقلی (والجهر) وتقی بلند اوقیق نمازده واجب ترر (والاخفاء) وتقی پست اوقیق واجب ترر (فیما یجهر) اول نمازده کم بلند اوقلور نماز بولغای (وفیما ینخفت) پست اوقغای اول نمازده کم آهسته اوقلور بولسه وبو بلند وپست اوقیق امام حقنه واجب ترر (وسن غیرهما) وبو ایتلکان فرضلردین واجبلردین اوزکا سنت ترر (اوندب) یامستحب ترر واجب فرض فی کامل قیلمقلقی اوچون ترر سنت واجب فی کامل قیلمقلقی اوچون ترر وادب سننتی کامل قیلمقی اوچون ترر (فاذا اراد الشروع کبر) بس هر وقتیکه نمازغه کرمککا نیت قیلسه الله اکبر تیکلای ایکی قولنی کوترکاندین صونک (بلا مد الهمزة والباء) ولفظه الله ننگ همز سنی مد قیلمغای واکبر ننگ باسنی هم مد قیلمغای (ماسا بابوامیه شحمتی اذنیه) واول حالک تیکورکای ایکی باش بارمقنی ایکی قولاق ننگ یومشاقیغه کرک کم بارمقلرنی اوز حالیه قویغای یعنی آچق هم بولمغای و یوموب هم توتمغای و امام شافعی رهننگ قاننگ ایکی قولاق ننگ برابرنگ کونارکای و امام مالک قاننگ باش ننگ برابرنگ کورکای ایکی قولنی (والمرءة ترفع یدیهما حذاء عنکبیهما) و خاتون ایکی قولنی کورکای ایکی ایگیننگ برابرینه و امام حسن روایت قیلب ترر لر امام ابوحنیفه دین کم خاتون ایرینکلیغ ایکی قولنی قولاق ننگ یومشاقیغه چه کورکای آننگ اوچون کم خاتون ننگ قولنی ننگ ایاسی و طشی نماز حقنه عوره ایرمس (ویجوز بكل ما دل علی التعظیم) و نمازغه کرمک روا بولر اول نرسه برله کم خدای تعالی ننگ اولوغلقینه دلالت قیلر مثل الله اکبر یا الله اجل یا الاله الا الله تیکلای بوینکلیغ لفظلر برله یاموندین اوزکا لفظلر برله کم خداننگ آطلر ندین بولغای (ولا یشوب بدعاء) و اول لفظ کم خداننگ اولوغلقینه دلالت قیلر دعا لفظینه قوشلمغای اگر قوشولسه روا بولس انداغ کم الله اکبر ننگ اورنیغه اللهم اغفر لی تیسر و ابولس (ولو بالفارسیة) و اگر دلالت قیلغوچی لفظ خداننگ اولوغلقینه فارسی تلی برله هم بولسه روا بولر کرک عرب لفظنی ایته بلور بولسون کرک ایته بلمسون انداغ ایتسه بنام خدای بزرک یعنی خداننگ اولوغ اطنی تیمک بولر و امامین قاننگ فارسی تلی برله ایتمک ضرورتسز روا بولس و امام ابو یوسف قاننگ اگر تکبیرنی درست بلور بولسه یعنی الله اکبرنی تکبیردین اوزکا برله شروع قیلر بولسه و ابولس (لا القراءه بها الا بعدز) قرآننی نمازده فارسی تلی برله اوقمقر و ابولس مکر عذری بولسه روا بولر و امام اعظم رحمه الله دین بر روایت اول ترر کم عذرسز هم روا بولر اولکی روایت اصح ترر (وبه یفتی) و فتوی آنکا ترر و امام شافعی رحمه الله قاننگ روا بولس قرآننی فارسی تلی برله اوقمقلقی اما عربیغه قدرتی یتمسه یعنی عربینی ایته بلمسه و امی

بولسه وقرائة تسز نماز او قور بولسه واکر فارسی برله اوقسه روا بولر آننک
 قاتنک نمازی فاسد بولمس (ویضع یمنه علی شماله تحت سرتہ) اونک قولنی صول
 قولنی ننک اوستنک قویغای کندوکوننک آستنک واندای قویغای کم اونک
 قولنی ننک ایاسنی صول قولنی ننک آرقه سیغه قویغای وحلقه قیلغای اونک قولنی ننک
 باش بارمقی برله کچک بارمقنی صول قولنی ننک بوغنیغه قویغای ناسنتنی بجای
 کلتورکان بولغای (فی کل قیام فیه ذکر مسنون) و بو قویمقلق سنت تررهر
 اورا تورغانک کم اندا نماز ننک ایچنک کی سوز بولغای و امام ابوحنیفه و امام
 ابویوسف رحمهما الله قائلر نک سبحانک اللهم نی اوقغان وقتک دعائفتوت اوقغان وقتک
 و نماز جنازده قولنی بغلامق کک و امام محمد قاتنک قولونی قویه بیرمک کک
 (ویرسل فی قومه الركوع) و قولونی قویا بیرکای اول اورا تورغانک کم رکوع
 برله سچودننک آراسنک ترر (وبین تکبیرات العیدین) و ایکی عیدننک آراسنک
 هم قولنی باغلامغای و امام محمد قاتنک بارچه سنک قولونی قویه بیرمک کک اولی
 ترر اما قولنی باغلامق روا بولر و امام شافعی رحمه الله قاتنک قولنی کک سنک
 قویمق لق افضل ترر (ثم یشنی) آندین صونک ثنا ایتغای یعنی سبحانک اللهم نی
 اوقغای آخر یغه چه (ولایوجه) یعنی ائی وجهت آیتنی اوقماغای تکبیر تحریمه دین صونک
 بلکه تکبیردین ایلکرو ایتغای امام ابوحنیفه رحمه الله قاتنک (ویتعوذ للقراءة) اعوذ
 بالله من الشیطان الرجیم تیکای قرآن ننک حرمتی اوچون (لالتناء) سبحانک اللهم
 اوچون ایتغای امام ابویوسف خلایق قیلر ترر کم ایتغای تیب (فیقولہ المسبوق) بس ایتغای
 اعوذ بالله من الشیطان الرجیم فی مسبوق یعنی نماز ننک بعضسنی امام برله طابغان
 کشنی دیرلر وقتیکه مسبوقانه سنی اوقور وقتک اعوذ بالله نی ایتغای (لا المؤمن)
 و مقتدی ایتغای اعوذ بالله نی آننک اوچون کم قراة اوقمای ترر و امام ابویوسف
 قاتنک مقتدی اعوذ بالله نی ایتغای آننک اوچون کم ثنا اوقر مسبوق هم ثنا دین صونک
 ایتغای و مسبوقانه سنی قضا قیلور وقتده ایتغای (ویؤخره عن تکبیرات العیدین)
 و اعوذ بالله نی عیدننک تکبیرلر دین صونک ایتغای آننک اوچون کم قراعتنی تکبیر
 لر دین صونک اوقرلر و امام ابویوسف قاتنک ثنا دین و تکبیردین ایلکرو اعوذ بالله نی
 ایتغای (ویسمى) هر رکعتک فاتحه ننک اولنک بسم الله نی اوقغای (لا بین الفاتحة
 و السورة) فاتحه برله سوره ننک آراسنده بسم الله نی ایتغای و امام اعظم دین بر
 روایت اول ترر کم نماز ننک اولنده بسم الله ایتغای امام محمد قاتنک آهسته اوقر
 نمازده فاتحه برله سوره آراسنده بسم الله ایتغای و بلند اوقر نمازده ایتغای و امام
 مالک ره قاتنک ثناده اعوذ بالله ده بسم الله سنت ایرمس (ویسرهن) و یاشرن قیلر
 سبحانک اللهم نی و اعوذ بالله نی و بسم الله نی و امام شافعی قاتنک جهرا اوقر نمازدا بسم

اللہ فی بلند ایتغای (ثم یقرأ الفاتحة والسورة) وبسم اللہ فی ایتغاندین صوتک فاتحہ
 فی اوقغای وتقی بر سورہ فی فاتحہ غہ قوشقای یابر اوزون آیہ یا اوج قصقہ ایتغی اوقغای
 نا واجب ننگ عہدہ سنندین چغغای (ویوعمن سرا) وفاتحہ دین صوتک آمین فی آہستہ
 لیک بر لہ تشبید سن ایتغای (کالموعم) مقتدی ینکلغ بغ معنی مقتدی ہم آمین فی آہستہ
 ایتغای (ثم یکبر للركوع) آندین صوتک رکوع اوچون نکبیر ایتغای (حافظا) اول
 حالک کم آرقاسنی ایگوچی بولغای (ویعمد دین یہ علی رکبتیہ مفر جا اصابعہ) وطایانغای
 ایکی قولی بر لہ ایکی تزیینہ اول حالک بارمقلرنی آچق نوتغای (باس طائپرہ) اول حالک
 توز قیلغای آرقاسنی رکوعک وسجودہ وپو ایکی حالدین اوزکا وقتک بارمقلرنی اوز
 حالنہ قویمق کورک (غیر رافع ولا منکس رأسہ) ورکوع قیلغان حالک باشنی یوقاری
 قیلماغای وقوی ہم قویمغای بلکہ آرقہ سی بر لہ برابر قیلغای آنداق کم اگر برکاسہ
 صوتی آرقہ سینہ قویسہ توکولکای (ویسبح ثلاثا وهو دانه) ورکوعہ سبحان ربی
 العظیم تیکای اوچ پوی ایتمکک آں مرتبہ سی ترر راکر اوچدین آرتوق ایتسہ
 ہم افضل ترر وطاق ایتمکک ہم افضل ترر واما اگر امام بولسہ انداغ ایتغای کم قومغہ
 آغراق کلمکای (ثم یسمع رافعاً رأسه) اندین صوتک رکوع دین باشنی کترترب سمع اللہ
 لمن حمدہ تیب ایتغای (ویکتفی بہ الامام) کفایہ بوار امامغہ سمع اللہ لمن حمدہ کلمہ سی
 (وبالتهنید الموعوم) مقتدی سجدک اوتر حالہ ربنا لک الحمد تیکای و امام شافعی
 قاتندہ مقتدی سمع اللہ لمن حمدہ فی ہم ایتغای و امامین ایتب ترر لر کم امام ننگ
 سمع اللہ لمن حمدہ تیمکاندین صوتک ربنا لک الحمد تیمککلی افضل ترر سمع اللہ لمن
 حمدہ ننگ معناسی اول ترر کم خدای تعالی ایشتر و قبول قیلر حمدنی آنکا کم
 حمد ثنا یتلکان کشی دین ربنا لک الحمد ننگ معناسی اول ترر کم ای اولوغ خدا
 بز ننگ پروردیکارمز سن سن حمد وثنا وکمال صفتلر ونعتلر سنکا ترر و سبحان ربی
 العظیم ننگ معناسی اول ترر کم پاکلیک بر لہ یاد قیلر من خدای جمیع عالم فی تربیہ
 قیلغوچی اللہ دور اول اولوغ لق ننگ کمالندہ ترر اللہ اکبر ننگ معناسی اول ترر کم
 خدای اولوغ ترر عقل آننگ ذانیغہ یتمس (ویجمع المنقر دینہما) وبالغز اوقغوچی
 قوشقای سمع اللہ لمن حمدہ بر لہ ربنا لک الحمد فی ویشخی سی بو ترر و برر وایت اول
 ترر کم ربنا لک الحمد فی ایتغای (ویقوم مستویا) یعنی سمع اللہ لمن حمدہ بر لہ ربنا
 لک الحمد فی ایتب اورا تورغای اما بو اورا تورمق فرض ایرمس اما رکوع دین سجدک
 اوتمکک فرض ترر و انداق کم سجدہ دین سجدہ کا اوتمک فرض ترر اما باشنی سجدہ
 دین کوترمک فرض ایرمس اگر سجدہ فی یاستوقغہ قیلسہ آندین صوتک یاستوقغی
 آسہ لر یرکاسجد قیلسہ ایکی سجد ننگ فرض لقی ننگ عہدہ سنندین چقار اگر چند یکہ
 واجب فی ہم ترک قیلسہ دە اول تعدیل ارکان ترر (ثم یکبر ویسجد) وقومہ فی بجای

کلتور گاندین صونگ تکبیر ایتغای و سجد قیلغای (فیض رکبتیه ثم بدیه) بس اول یرکا ایکی
 تزی قویغای آندین صونگ ایکی قولنی (ضاماً اصابعه) و قولنی یرکاقویغان حاله بارمقلرنی
 قوشب توتغای (ثم وجهه) آندین صونگ ایکی قولنی ننگ آراسینه یوزنی قویغای (مبدیاضبعیه
 اول حاله ایکی بازوبندی ظاهراً قیلغای یعنی قتلوتقین یراق توتقای) مجابیطنه
 عن فخذیه) و اول حاله یراق توتقای قارننی ایکی صاندن بین و اگر جماعت ننگ صفتک
 بولسه انداق قیلغای کم قونکشی آزار طایغای (موجها اصابع رجلیه نحو القبلة)
 و سجد قیلغان حاله ایکی آیاقی ننگ بارمقنی قبله قارشو قیلغای سجد قیلماقلغان
 سنت بزنگ قاتمزه اول ترر کم سجد قیلغای مانکلای و ایکی قولی برله و ایکی تزی برله
 و ایکی قدمی برله و بالغز مانکلای برله فرض ادا بولور و قدوری دیکن کتابده ایتب
 ترر کم سجد ننگ فرضی ادا بولور قدمی برلن و مانکلای برله یا بوزنی برله کم یرکانیکسه
 اما بعضی عالم لر ایتب ترر لر کم بو ایتلکان یتنی اندام برله سجد قیلماق فرض ترر
 (و یسبح ثلاثاً و هو اذناه) و سبحان ربی الاعلی دیب اوچ یولی دیکای و اوچدان زیاده
 مستحب در اما بخش راق اول ترر کم طاق اینکای بش مرتبه و بیاتی مرتبه و امام بولسه
 کوب اوزاق قیلماق نا آنگ قومغه دیشوار کلمکای ی و بعضی ایتب ترر لر کم رکوع
 برله سجد ننگ تسبیح لری واجب ترر امام مالک قاننکر کوع و سجدده تسبیح فرض ترر
 (و یجوز علی کل ما یجد حجه) رو بولور سجد قیلماق هر نرسه کم سجد قیلغوچی ننگ
 باشی قانغلقنی طایسه (و یستقر جهته) و مانکلای قرار قیلغای بس بوغد ایغه و آریغه
 سجد قیلماق رو بولور مانکلای قرار قیلسه اما طاریغه رو بولس آنگ اوچون کم آنگ
 مانکلای قرار قیلماق (و یجوز علی ظهر من یصلی صلوتنی الزحام) و سجد قیلماق رو بولور
 اول کشی ننگ آرقه سینه کم ایکسی بر نمازنی اوقی نورغان بولسه لر و جماعت کوب
 بولسه لر سجد قیلرغه جای طابلماسه اما هر قایسی سی بر نمازنی اوقی نورغان بولسه
 یعنی بری فرض و بری سنت اوقر بولسه آنگ آرقه سینه سجد قیلماق رو بولس
 (والمرأة تحض) و سجد قیلغان وقتک خاتون اوزونی پست قیلغای (و تلزق بطنها
 بفخذیها) و قاروننی یا پشتورغای ایکی بوط صانیغه آنگ اوچون کم آنگ حاله
 یا بلماق لایقراق ترر (و یرفع رأسه مکبراً) و تکبیر ایتب باشنی کوترکای و اصحر روایت
 اول ترر کم اولتورمغه یاوق بولسه رو بولس و بعضی ایتب ترر لر کم اگر مانکلای
 یردین جد ایل بولسه انداق یر برله مانکلای آراسنکیل اوتر چاقلی بولسه ایکی سجد ننگ
 فرض لقی ننگ عهد سن دین چقار اگر چند بکه واجب ننگ عهد سن دین چقمغان بولسه
 اول واجب تعدیل ارکان ترر (و یجلس مطمئناً) و ایکی سجد ننگ آراسنک انداق
 اولترغای کم بر تسبیح ایتر چاقلی یا آندین آرتوق ایتر چاقلی قرار قیلب اولتورغای
 (و یکبر ویسجد مطمئناً) و ایکچی سجد اوچون تکبیر اینکای و سجد قیلغای انداق کم

سجده دانی قرار قیلغای و بعضی ایتب ترر لر کم سجده فی ایکی قایتا قیلماق فرمان ننگ
اوزی و سجده قیلماق اوزکا حکم دیمای لر نماز ننگ رکعت لری صاتی یگلیغ و بعضی
ایتب ترر لر کم شیطاننی الله تعالی سجده کا امر قیلدی شیطان ملعون سجده قیلدی
آننگ قصدینه ایکی مرتبه سجده قیلدی لر و بعضی ایتب ترر لر کم اولکی سجده آکا اشاره
ترر کم آدم ننگ پید بولماق لغی ننگ اولی طو فراق ترر و ایکنچی سجده ننگ اشارتی
آنکا ترر کم یینه قایتب طو فراق بولغوچی ترر مزلر ننه که الله تعالی بیورور (منها
خلفنا کم و فیها نعید کم و منها نخر جکم تارة اخرى) پیغمبر علیه السلام ایتب ترر لر
کم بنه ننگ هیچ حاله خداغه یاوقاتی بولس کم سجده قیلغان بولغای اوزیننگ
فرماننی تومتق اوچون باش بارچه انداملرننگ عزیزاتی ترر کم خدای نعالی کا
فرمان بردار لی اوچون و رضالقی اوچون یرکا قویار لر کم بارچه نرسه ننگ خورراتی
باشنی یرکا قویمتی ترر بس ایتب ترر لر کم پیغمبر علیه السلام ننگ مجلسنگ بر
کشی تعدیل ارکاننی بجای کلمترندی پیغمبر علیه السلام بیوردیلر کم نماز ننگنی
قایتا اوققل نماز اوقمادنگ دیدی اوج مرتبه کچه قایته اوقوتدیلر اندین صونگ
حضرت رسول اول منکا اوگرتدی لر و دخی ایتدی لر اوغری لر ننگ یمانزاتی نماز
اوغرسی ترر و نماز ننگ اوغرسی اول ترر کم بش یرده قرار قیلماغان کشی در (ویکبر
و یرفع رأسه) تکبیر ایتغای سجده دین تورمق اوچون اول باشنی کوترکای (ثم
یدیه) موندین صونگ ایکی قولنی کوترکای (ثم رکبتیه) موندین صونگ
ایکی تزنی کوترکای و سجده کا بارغان دا اول قایسی اندام یرکا یاوق بولسه اول
اندامنی یرکا قویار و قایتغان حاله هر اندام یرکا یاوق بولسه آنی صونگ کوترکای
(ویقوم بلا اعتماد علی الارض) و اوراتورغای یرکا طیانماینچه (ولا قعود) و ایکنچی
سجده قیلغان دین صونگ اولترمغای و امام شافعی قاننگ آرزغه اولتورمق کرک اندین
صونگ ترر وقتک قولنی یرکاهم اورمق کرک (والرکعة الثانية کالاولی) ایکنچی رکعتی
اولکی رکعت ینکلیغ ترر نماز ننگ عمل لرنگ (لکن لاثناء ولا تعوذ ولا رفع ید فیها)
لکن ایکنچی رکعتک سبحانک اللهم و اعوذ بالله و قولنی کوترک لیک یوق ترر و امام شافعی ره
قاننگ رکوع دین و سجده دین صونگ قوللارنی کوترر لر و امام ابوحنیفه رحمه الله قاننگ
یشی یرده قولونی کوترر لر اولکی تکبیردا دعاء قنوتده و ایکی عید تکبیر لرنگ و حجر
الاسودنی اوپکلتک و صفاوروده وقفین دا و حجر تین دا (واذا اتماها فترش رجله الیسری)
وقتیکه ایکنچی رکعتنی ادا قیلسه صول آیاقتی توشا کای (و یجلس علیها ناصبایمناه)
اولتورغای صول آیاقتی ننگ اوستننگ و اونک آیاقتی ننگ توتقای (موجها اصابعه نحو القبلة)
و آیاقلاری ننگ بارمقلارنی قبلهغه بافتورغای (واضعها یدیه علی فخذه موجها
اصابعه نحو القبلة ميسوطة) و قوللاریننگ بارمقلارنی هم قبلهغه قارشو
قیلغای و آچق قیلغان بولغای و امام اعظم ننگ بعضی اصحاب لرندین

ایتب تر لر کم کچکنه بارمقنی یاننداقی بومقی برله لاله دیکانه کوتروب الاله دیکانه
 قویغای و امام شافعی ننگ مذهنه بوتورر و صحیح روایت ایتب تر لر کم (والمرأة
 تجلس علی الیتها الیسری) وهاتون صول صانی ننگ اوستنده اولترغای وصول
 یان باشنی یرک قویغای (مخرجه جلیها من الجانب الایمن) بس چقارغای ایکی آیاغنی
 اونک یانوند بن آننگ اوچون کم حالی یابلق ترر ازلدین (ویتشهد کابن
 مسعود رضی الله تعالی عنه) ونماز اوقغرچی تشهد اوقغای اولتورغان هالد ابن
 مسعود دین روایت ایتلکن تشهد ینکلغیغ و اول تشهد بو ترر التحیات لله والصلوة
 والطیباتنی آخر یغهجه اوقغای التحیات لله ننگ معناسی بو ترر کم نل برله قیلغان
 بنه لکر وتن برله و مال برله قیلغان بنه لکر خاصه خداننگ رضالقی اوچون
 ترر السلام علیک ایها النبی ورحمته الله وبرکاته ای پیغمبر لر ننگ اولوغی سلامتک
 سنکا بولسون خدای تعالی ننگ کوب رحمتلری و کوب خیرلری هم سننگ
 نثارنک بولغای ای پیغمبر مز السلام علینا ورحمة الله و سلامتک بز لر کاد بولغای
 وعلی عباد الله الصالحین و خداننگ بخشش بنده لرینه بولغای یعنی هیچ آفت و پیریشان
 لق یتوشمکای یعنی بو سوز ایتب ترر روح بدنه کلب ترر کم خدای تعالی ننگ
 کواهلکی و برداکی بخشش بنده لرینه سلامتک یتراشهد ان لاله الا الله و کواهلکی
 بیرر من هیچ خدا یوق ترر خدادیب ایتمکا لایق بر خدادر بارچه مخلوقاتنی
 یارنقوچی در و اشهد ان محمدا عبده ورسوله و کواهلکی بیرر من کم محمد مصطفی
 صلی الله علیه وسلم خداننگ پیرکان بنده سی ترر و خداننگ خبرنی کتر کوچی
 ترر (ولا یزید علیه) و اولکنی اولتورشده تشهدنی عبده ورسوله دین زیاده
 قیلغای (ویقرأ فیما بعد الاولین) اوقغای اولکنی ایکی رکعتدین صونکغی ایکی
 رکعتده (الفاتحه فدا) فاتحه فی اوقغای بس قویغای و بو افضل ترر و امام اعظم دین
 بر روایت بار ترر کم و اگر قصد برله صونکغی ایکی رکعتده فاتحه فی ترک
 قیاسه کناه کار بولر و اگر سهو برله ترک قیلسه سجاء سهو کترمک کرک (وان
 سبح اوسکت جاز) و اگر صونکغی رکعتده تسبیح ایتسه یا اسم توره روا بولر
 و امام شافعی ره خلاف قیلب ترر لر (ثم یقع کالاولی) موندین صونک اولتورغای
 صونکغی قعد کالاولکی قعد ینکلغیغ امام شافعی ره قانند صونکغی ده بر یانباشی اوستند اولتورمق
 کرک (و بعد التشهد) و تحیات دین صونک (وصلی علی النبی علیه السلام) پیغمبر
 علیه السلام غه صلوات ایتکای و پیغمبر علیه السلام دین حص حصین کتابنک انداغ
 نقل قیلب ترر لر کم ایتغای اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت علی
 ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید اللهم باریک علی محمد وعلی آل محمد
 کما باریک علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید مجید یعنی معناسی اول ترر

كم اولوغ كينك وكامل رحمتكنى وشامل درود نكنى حضرت پيغمبر صلى الله
 تعالى عليه وسلم غه وخانه دانينغه وي روى لريغه اول. حضر تنك يبركل آنداغ كم
 ابراهيم غه و آنتك آليغه و پير ورلر يكا ببردنك تحقيقتك باك و اولوغ خدا سن و الوغ لى سنكا
 مسلم در اى اولوغ خدا حضرة محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم كا و آنتك اولاديقه
 و پير ورلر يكا كوب خير و بركات يبركل آنداغ كم ابراهيم عليه السلام و آنتك آليغه
 ببردنك تحقيقتك باك و اولوغ خدا سن و عزت سن لايق سن و سندن اوز كالايق ايرمس
 قل لله العزة جميعا يعنى خداى تعالى بيورب ترر كم عزتم منم خاهم ترر هر كم عزة تلاسه
 منكا طاعت و عبادة قيبلىب تركلىب منكا مفوض ايلسون بوكلمه طيبه بولن لا آله الا الله محمد
 رسول الله ترر و لايق عمل برله كم بوكلمه نى قبول قيار يركا نيكركاى (ويدعو) صلوة
 دعائى قبول بولوى نيك علاجى صلوة او قغاندين صونك دعا قيلغاى نماز نيك
 آخرى هم دعائى قبول بولوى نيك يرى در (بما لا يسأل عن الناس) يعنى اول
 دعا برله كم عرفك آدمى لردين تلامكاي بلده اول دعاست قيلغان دعا لردين بولغاى
 اكر اللهم ارزقنى و فلانة ديسه يعنى بارى خدا ايا رزق بير منكا و فلانغه تيسه يا اللهم زوجنى
 امرءة صالحه تيسه يعنى اى بار خدا ايا منكا بخشى خانون بيركل ديسه نمازى فاسد بولر اما
 سنت بولغان دعا لردين دعا بوترر اللهم اغفر للمؤمنين والمؤمنات والمسلمين
 والمسلمات اللهم ظلمت نفسى ظلما كثيرا كثيرا ولا يغفر الذنوب الا انت فاغفر لى مغفرة
 من عندك وارحمنى انك انت الغفور الرحيم اللهم انى اعوذ بك من عذاب جهنم و اعوذ بك
 من عذاب القبر و من شرفتمه المسيح الدجال و اعوذ بك من المعرم و اعوذ بك من فتمه الحميا
 و الممات ربنا آتئنا فى الدنيا حسنة و فى الآخرة حسنة و قناعا عذاب النار معناسى بوترر كم
 اى اولوغ خدا منى يارلقا و آتام انامنى و بارچه موعن لرنى اى اولوغ خدا تحقيق من ظلم
 قيلكم و اوز نفسهم كوب اولوغ ظالمقنى بس يارلقامنى كم يارلقانوسننك طرفيدك بين
 بولر يعنى كمالنك برله منكم رحمت قبل تحقيق سن يارلقاغوجى و مهربان ترر سن اى
 اولوغ خدا تحقيق من پناه توتار من سنكا قبر عذابنك ان و پناه توتار من دجال نيك فتنه
 سى نيك ياوزلقندين و دجال صفت لقلردين و پناه توتار من سنكا تركلك حاملك اولكان
 حاملك اى اولوغ خدا بيركل منكان زيادا و آخرتك بخشلقنى و صافلا بزلرنى اوت نيك
 و صوق نيك عذابنك ان و نماز نيك ادبارى نيك معناسى بلمك نماز نيك ركن لر نرين
 ترر بودعائىك و بر بخشى اشئنك اولنك و آخرنده پيغمبر عليه السلام غه صلوة بيرمك
 مستحب ترر كم اول مقبول ترر آنداغ كم نماز نيك آخرى صلوة برله تمام بولر و حد يثك
 كلىب ترر كم بر كشى پيغمبر عليه السلام نيك صحبتته يولقايين تيسه اول حاملك كم كرك
 صلواتنى كوب بيركاي و سجد نى خدا غه كوب قيلغاى (ثم يسلم عن يمينه) موند بين
 صونك سلام بيركاي اونك يانته (بنية من ثمة من البشر و الملك) يعنى اونك ياندى نيك

نیتی برله کم آدم دین بولغای و فرشته دین بولغای و آدمی فرشته لر دین الکر و ایتب ترر یعنی افضل در دیر لر آننگ او چون کم مذهب ننگ اختیاری کم آدم ننگ خاصی بیغمبر لر ترر و فرشته لر دین افضل ترر لر آدم او علی ننگ عوامی اولیا و اتقمالر ترر و محشی ترر لر فرشته لر ننگ عوامندین اما فرشته لر ننگ خاصی انبیالری اوزکا آدم لر دان محشی و افضل ترر لر (ثم یسلم عن بساره کذلک) موندین صونک صول یانیمغه سلام بیرکای یعنی صول یانند اغی فرشته لر و آدم لر نیتی برلن کم آنلار صولننگ ترر (و المؤمن ینوی امامه) و مقتدی سلام بیرکانه امامنی هم نیت قیلغای (فی جانبه) اکر امام بر یاننگ بولسه (و فیهما ان حاذاه) ایکی یاننگ هم نیت قیلغای اکر امام ننگ برابرنگ بولسه و امام ابی یوسف قانتنگ اولکی سلام امامنی نیت قیلسه بولر (و المنفرد المملک فقط) و یالغز او قوچی ایکی یاننگ هم فرشته فی نیت قیلغای

فصل بجهر الامام

بلند اوقغای امام فاتحنی و سورهنی (فی الجمعة والعیدین والفجر واولی العشاءین) و جمعه نمازنگ و ایکی عید نمازنگ و تاننگ نمازنگ هم اخشامه و یستو نمازنگ اولکی ایکی رکعتنگ بلند اوقمق واجبدر (اداء و قضاء) کرک بو نماز لر ادا بولسون کرک قضا بولسون جماعت برله (لا غیرها) و بو ایتولکن نماز لر دین اوزکا نماز لر ا بلند اوقمق واجب ایرمس و امام مالک قانتنگ عرفه کونی عرفانگ پشین نمازنی بلند اوقمق کرک و امام محمد قانتنگ استسقا نمازنی بلند اوقمق کرک و امام ابی یوسف قانتنگ کسوف نمازنگ بلند اوقمق کرک و اسلام ننگ اولنگ نماز ننگ بار چه سنی بلند اوقر ایردی لر و مشرک لر مسلمان لر غه اذابیر ور ایردی لر خدای تعالی کریمه آیتنی ببردی (ولا تجهر بصلاتک) تیب بیغمبر علیه السلام پشین نمازنگ و نماز بیکرده کافر لر ننگ خبردار بولر وقتی ایردی آهسته اوقر ایردی لر و اوزکا نماز لر فی بلند اوقر ایردی لر جمعه نمازی و ایکی عید نمازی مدینه ده کوب مسلمان بولغاندین صونک واجب بولدی آهسته اوقمغه احتیاجی بولمادی (و المنفرد خیر ان ادی) یالغز او قوچی بولسه بو نماز لر ده اختیار لغ ترر وقتیکه نمازنی وقتنده اوتسه (و خافت حتما ان قضی) یالغز او قوچی اکر قضا اوقر بولسه آهسته اوقغای واجبلق ننگ یولی برله صحیح روایت بو ترر کم یالغز او قوچی قضا ده هم اختیار لغ ترر و بلند اوقمق لغی افضل ترر و آننگ نمازی جماعت نمازی ینکلغ ادا بولغای (و ادنی الجهر اسماع غیره) بلند اوقمقلق ننگ آزی و آهسته لغی اول چاقلی بولغای کم اوزندین اوزکا کشی ایشتکای و آندین آهسته اوقماغای (و ادنی المخافتة اسماع نفسه) و آهسته اوقمق ننگ آزی اول چاقلی بولغای کم اوزی ایشتکای اکر اوزی ایشتمسه قراءه حکمنده بولس (وهو الصبح) و صحیح بو ترر و اول ایرمس کم ایتوب ترر جهرننگ آزی اوزی ایشتمک لیک ترر و آهسته اوقمقلق ننگ آزی حروفی راست قیلماقلق

نر تيب و بوايتاكن روا ايرمس (وكذا في كل ما يتعلق بالنطق) وشر يعتمك انداق
 نرركم حكم شر يعتمده سوزملككا تعلقى بار نرر يعنى اوز نفسى ننگ ايشتمه ملككى
 كرك تاشر يعتم ننگ حكى آنكاروا بولغاي (كالطلاق والعناق) ومثل خاتوننى
 طلاق قيلغان وبندهنى آزاد قيلغان ينكليغ بولر (والاستثناء وغيرها) واستثناء قيلغان
 ينكليغ يعنى انشاء الله تيمملك وموند بين اوزكارا شر يعتم ننگ اشر وند بين مثل بسم الله
 تيمك جانورنى چالغان وقتك وانط اچمملك و آلمق وصاتمق ينكليغ كم اكر حروف
 راست بولسه واوزى ايشتمسه اعتبارى بوقدر بس اكر طلاقنى بلند ايتسه واوزى
 ايشتمسه انشاء الله فى آهسته ايتسه انداغ كم حروفى ادا بولسه واوزى ايشتمسه طلاق
 واقع بولر وانشاء الله فى ايشتمه كان بولسه اعتبارى بوقدر واكر انشاء الله فى اوزى
 ايشتمسه طلاق واقع بولس وقراءة ننگ فرضى ايتب نرر لركم بعضى فائده بر آيت
 نرر وبعضى ننگ فائده اوچ آيت نرر ايمدى قراءت ننگ سنتنى بيان قيلنر (وسنة
 القراءة فى السفر) قراءة ننگ سنتى سفرده (عجلة القاتحة مع اى سورة شاء) اشوقغان وقتك
 فاتحه فى اوقعاى هر قايسى سوره فى قلاكان بولسه آننگ اوچون كم نقل قيلب نرر لر
 پيغمبر عليه السلام دين سفرده ايرته كى نمازنده معوذتين وبر روايتده قل يا ايها
 الكافرون وقل هو الله اهدنى اوقغان نرر (وان كان امناخو البروج) واما نليغ و فراغت
 لقمك والسماء ذات البروج ينكليغ سوره فى اوقمق سنت نرر وپشين ده ونماز ديكر
 ده آندين قصه راقمى اخشام نمازنده قصه سوره فى اوقعاى (وفى الحضر استحسنوا
 طوال المفصل) ومقيم حالنك امانليق اختيارنك بولسه يخشى تيب نرر طوال المفصل فى يعنى
 هفتيك ننگ اوزن سوره لر فى ايرته نمازنده وپشين نمازنده (فى الفجر والظهر) ايرته نمازنده
 برركمك يكرمى يا اوتوز آيت اوقمق كرك فاتحه دين صونك مستحب نرر (واوسطه
 فى العشر والعشاء وهفتيك ننگ اورطاسوره سنى نماز ديكرده وخفتن نمازنده قراءة قيلغاي
 كرك امام قوم ننگ حالنه قارغاي اكر ملول بولمسه ايلليك آيت تا آلتمش ايتكچه
 واكر بولسه قرق آيت اوقمق كرك وبعضى آيت اوزنلقى وقصه لقمى ملاحظه قيلب
 نرر لر وبعضى لر وقت ننگ فراغت لقمى ومشغول لقمى ملاحظه قيلر لر وبعضى لر
 ايتب نرر كم پشين نمازنده قراعتنى ايرته نمازنده ان قصه راقمى اوقعاى كم كسب
 برله مشغول وقت در (وقصاره فى المغرب) وقصه سوره لر فى اوقمق اخشام نمازنده
 مستحب نرر ومفصل تيب قرآن ننگ آخرنى ايتر لر آننگ اوچون كم بسم الله برله
 باشلغان سوره لر كوب بولر (ومن الحجرات طوال الى البروج) وهفتيك ننگ اوزن سوره
 لرى سوره هجرات دن سوره و السمات ذات البروج غاچه نرر وبعضى ننگ تور بينه يعنى
 قاعك سينه بناء هفتيك ننگ اوزن سوره لرى سوره محمد دين نرر وبعضى فائده اناقتنا
 دين نرر وبعضى ننگ فائده سوره فاقد بين تيب نرر لر (ثم اوساطه الى لم يكن)

والسماء ذات البروج دین صوننک لم یکن کچه هفتیک ننگ اورطا سورہ لری ترر
 (ثم قصاره الى آخره) لم یکن دین صوننک قصته سورہ لر ترر قرآن ننگ آخر بنه چه
 (وفي الضرورة بقدر الحال) و ضرورة هالندہ قدرتی یتار چاقلی اوقمقی کرک سفرده مقیم
 ده وهمه نمازده و امام ابوحنیفه قاننک یالغز اوقغوچی امام ننگ حکمنک بولر بوایتلکن
 حکم لردہ اما بلند اوقمقلنک اختیار لغی بار ترر (و کره تعیین سورہ لصلوة) بر سورہ فی
 تعیین ایتمک لک بر نماز اوچون مکروه ترر آنداق سورہ جمعہ فی جمعہ کون ننگ
 ایرته نمازی اوچون تعیین قیاسه انداغ کم اعتقاد قیاسه آندین اوز کاسورہ برله
 روابولس دیب اما اگر اسانلیغ اوچون بر سورہ فی قایتہ اوقسه مکروه بولس و نافله نماز ننگ
 هم مکروه ایرمس و سورہ تعیین قیلمت اوچون پیغمبر علیه سلام سفرده کوبراک
 چهارقلنی اوقر ایردی لر و امام شافعی ره قاننک جمعہ کون ننگ تانک نماز ننگ آلم سجده فی
 و هل اتی فی اوقمق مستحب ترر (و بنصت المؤمن) و ابسم تورغای مقتدی امام ننگ
 صوننک تورغاننک یعنی هیچ نرسه اوقمغای کرک بلند اوقر نماز بولسون کرک آهسته اوقر
 نماز بولسون و امام شافعی قاننک مقتدی هم نماز لردہ فاتحه اوقمق کرک و امام مددین
 برر وایت قیلب ترر لر کم و امام شافعی قاننک مقتدی امام ننگ صوننک فاتحنی آهسته
 اوقغای و نقل قیام ترر لر کم سکسان کشی صحابه لر دین امام صوننک قرآه اوقمقنی منع
 قیام ترر لر (و کذا فی الخطبة) و انباق کم ابسم تورغای خطبه اوقغان وقتنک اگر یاوق
 بولسه و خطبه ننگ آوزنی ایشر بولسه اما اگر یراق بولسه آنداق کم خطبه ننگ
 آوزنی ایشمسه شول یرده علماء اختلاف قیلب ترر لر کم قرآن اوقسه بولر و شاکرد
 کادر س ایتمسه بولر اما احتیاط اول ترر کم ابسم تورغای (الا اذا قرأ صلوا علیه وسلموا
 تسلیما) وقتیکه خطبه ده امام وسلموا تسلیمانی اوقغان وقتنک (فیصلی السامع سرا) بس
 صلوة ایتهغای ایشتکوچی آهسته تلی برله (و الجماعة سنة مؤکدة) و نمازنی جماعت برله
 اوقمق سنت مؤکده ترر و اجبغه یاوق ترر و بعضی ایتب ترر لر کم فرض ترر و بعضی
 ایتر لر فرض کفایه ترر و پیغمبر علیه السلام ایتب ترر لر کم تلار من بیورغای من
 صحابه لرغه کم رضوان الله تعالی علیهم اجمعین اوتون یاوقایلر و بلال اذان ایتهغای
 و برکشی کادیرر من کم امامت لق قیلغای و اوزم ملاحظه قیاسام کم قیاسی بری جماعت غه
 حاضر بولمای ترر لر اول حاضر بولما غانلر نی اوتغه یاقسام قرآنک کلترر کم کافر لر برله
 صف طاریب اورشقه تورسه لر هم نمازنی جماعت برله اوقغایلر حدیثک کلترر ترر کم
 سعادت ننگ و یخش بختننک بیلگوسی اوچ نرسه ترر برسی نمازنی جماعت برله اوقمق ترر
 و بری عالم لر برله هم صحبت بولسه و بری حلال دین یمک ترر اللهم ارزقنا هذه الثلاث
 مع لقاؤک (و الاولى بالامامة الاعلم بالسنة) و امام لغه یخش سی اول کشی ترر کم
 بلکوچی بولغای پیغمبر ننگ سنتنی یعنی مسئله علمنی و شر یعتنک حکملر نی وقتیکه

قرآنی آنفاق بخشى اوقیوبلر بولسه کم آننگ نمازی درست بولغای و آننگ دینندن
 ومن هبنک گمان بولغای و امام ابی یوسف دین برر وایت اول ترر کم قرآنی بخشى بلد کوچی
 اولی ترر (ثم الاقرء) موندین صونک اگر عالم لقان برابر بولسه لر هر قایسی سی
 قرآنی بخشى اوقسه اول بخشى ترر (ثم الاورع) آن دین صونک علم لکنه وقرائتک برابر
 بولسه لر قایسی پرهیزکار اول بخشى ترر (ثم الاسن) موندین صونک بولرده برابر
 بولسه لر قایسی ننگ یاشی اولوغ بولسه اول بخشى ترر (فان ام عبد) اگر امامت لک
 قیلسه بنگ (او اعرابی) یانوز داکی آدمز بولسه لر کم هیچ نرسه اوقمغان بولسه (او فاسق)
 یا فاسق بولسه کم دین ننگ اشلر و ننگ بک لیک و خیانت قیلغوچی بولسه (او اعمی)
 یا کوزی کورمس بولسه (او مبتدع) یا مبتدع خدای تعالی ننگ دیدارنه انکار قیلر
 یا کفر اشلر آن دین صادر بولر و شریعتک آننگ امام لقی روا بولرس اما اول مبتدع کم
 اهل قبله دین بولسه و آننگ اعتقادی کفر لیک کا تارتمسه و کفر لک لازم بولر اش
 قیلسه آننگ صونکنک نماز اوقمق روا بولر امام کروه بولر (او ولد الزنا کره) یا زنا
 بالاسی بولسه امامت قیلسه بو ایتمکلن کشی لر ننگ صونکنک نماز اوقمق مکروه بولر امام
 شافعی ره من هبنک صونکنک قبله دن میل قیلسه یعنی قبله غه فارشو نورمه یا اندامن دین
 آقاتورغان ایرن بولسه آکلطهارة قیللمسه یا منی صوندین بردر هم دین زیاده تنی غه
 یا طونیغه نیکسه آتی یومق سز نماز اوقسه روا بولمس واضح بوتورر اما اکر
 بو اشلر آن دین پیدا بولسه آننگ صونکنده نماز اوقسه روا بولر (کجماعة النساء
 و حدثن) و مثل جماعت بولب اوقمقلقی خانونلر ننگ ایر کشی سز کم اکر
 امامی اول خانون لر بولسه هم مکروه ترر (فان فعلن تفتی الامام و سطحن)
 بس اکر خانونلر جماعت بولب اوقسه لر امامتک قیلسه امام لری صف ننگ آراسنک
 تورغای ایر کشی ینکلنغ ایلکارو تورمغای و مغربک ایتم ترر کم امام تیب اول
 کشینی ایترلر کم آنکا اقتدا قیلرلر کرک ایر بولسون کرک خانون بولسون بس
 ایر و خانون امامت لغی برابر بوله (کحضور الشابة فی کل جماعة) و انداغ حاضر
 بولقی بیکیت خانون ننگ جماعت نمازیننک بارچه سینمه مکروه ترر آننگ اوچون
 کم فننه قورقچی دین ترر (والعجوزة الظهر والعصر) و قاری خانون ننگ پشین
 نماز یغه و دیگر نماز یغه حاضر بولمقلقی مکروه ترر و صاحبین ایتم ترر لر کم خانونلر
 قاری بولسه همه وقتک جماعت نمازیننه حاضر بولسه مکروه بولس اما فتوی کراهیت لغی غه
 ترر زمانه ننگ فساد لغی اوچون و هر وقت جماعت غه حاضر بولمقلقی مکروه بولغای
 و عطا ایته تورغان یرکا بخشى طونلر کیوب و اوزنی ایس لغی قیلب چتماقلی مکروه
 ترر و انکار قیلق واجب ترر (و یقتدی المتوضی بالمیتیم) و طهارتی کشی تیمم کی کشیکا
 اقتدا قیلسه روا بولر امام محمد ره قاننک روا بولس اما طهارة قیلغوچی ننگ یاننک

صوی بولسه تیمم قیلغوجیغه اقتدا قیلماقلقی روا بولس بعضی ایتم ترر لر کم
 امامین ننگ قانتنک روا بولس (والغاسل بالماسح) آیاقن یوغان کشی ننگ اقتدا
 قیلماقلقی مسح طارنغان کشیکا ایتوککا یا جبیره کا روا بولر (والقاءم بالقاعد) واورا
 تورغان کشی ننگ اقتداسی اولتورغان کشیکا روا بولر انداق کم نقل قیلب
 ترر لر کم صحابه لر اولار خسته سنه پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم کا اقتدا قیلب ترر لر
 پیغمبر علیه السلام اولتورب اوقدی لر صحابه لر اورا توب اقتدا قیلدی لر ابوبکر
 صدیق تکبیرنی بلندی ایتدی لر قومی آگاه قیلماق اوچون انداق نماز جمععه و عید
 نمازنده ایتر لر (والمومی بالمومی) اشاره برله نماز اوققوجی کشی ننگ اقتداسی
 اشاره برله اوققوجی غه روا بولر مکر و قتیکه مقتدی اولتوروب اشاره برله اوقسه و امام
 یانندی یاتب اوقر بولسه بورقتده اقتدا قیلماقلقی روا بولمس مکر امام زفره
 قانتننه (والمنتفل بالمقترض) ونفل قیلغوجی فرض نمازنی اوققوجیغه اقتدا قیلسه
 روا بولر (لارجل بامرأة) ایر کشی ننگ اقتداسی خازونقه روا بولمس (اوصبی)
 اوغلانغه هم اقتدا قیلماق روا بولمس مکر تراویح وسنت لرده بعضی مشایخ رسینه
 بولغان کشی ننگ اقتدا قیلماق لقی نارسیده کاجیز تر ترتیب صحیح سوز بودرر که
 رسیده بولسه اقتدا قیلماق مکر وه ترر اما روا بولر وسیله السعادة کاتبنده هونداغ
 ترر (وطاهر ببعثور) وپاک کشی ننگ اقتدا قیلماقلقی علمای کشیکا روا بولمس
 انداق کم سلسل البول بولسه یعنی سیدوکنی طوقاطا بلهسه یا که همیشه قانی
 آقا تورغان بولسه (وقاری بامی) وقرآنی درست اوقی تورغان کشی ننگ
 اقتداسی نمازنی درست اوقی بامس کشیکارو ابولمس (ولابس بعار) وطونلی کشی ننگ یالانغاچغه
 اقتداسی روا بولس (وغیر موم بموم) و اشاره برله اوقماس کشی ننگ اقتداسی اشاره
 برله اوقی تورغان کشیکارو ابولمس (ولا مقترض بمنتفل) وفرض اوققوجی نقل نمازی
 اوققوجیغه اقتدا قیلماس قونلی کشی عاجز کامقابل بولغان بولر (ومقترض بمقترض فرضا آخر)
 روا بولمس اقتداسی فرض اوققوجی ننگ اوزکا فرضغه آنداق کم اویله نمازی اوقر کشی ننگ
 ایکندی نمازی اوقغان کشیکا اقتدا قیلماق روا بولس و امام شافعی قانتننه
 روا بولر (والامام لا یطیلها) وکرك کم امام نمازنی اوزن قیلماغای پیغمبر علیه
 السلام ایتم ترر لر امام قوم ننگ عاجز راقی ننگ حالنه قاراب اوقسون کم قوم ننگ
 خسته لری وکچک لری اوغلانلری وقاری لری و حاجت مند لری و آشقانلری بولر
 (ولاقراءة الاولى علی الثانية) اولکی رکعت ننگ قرائتن ایکنچی رکعتین اوزن
 قیلماغای (الا فی الفجر) مکر ایرته نمازنده و امام محمد ره ایتم ترر لر کم بار چه نماز لرده
 اولکی رکعتنی صونلغی رکعتین اوزن قیلماق مستحب ترر زخیره ده تحقیق فتوی امام
 محمد ننگ قولنه ترر لر اگر ایکنچی رکعت ننگ اولکی رکعتین اوج آیت اوزنلغی بولسه
 مکر ره ترر لر آیت لر بر بریکا باوق بولسه اوزنلغنی وقصه لغنی اعتبار قیلر لر
 و اگر کلمه لرده و حروف لرده تفاوتی بار بولسه آنی هم قرار لر و اولی اول ترر لر کم اولکی
 رکعت کا ایکی حصه اولش اوقغای و ایکنچی رکعت کا بر اولش اوقغای (ویقوم الموترم الواحد
 علی یمنیه) و اقتدا قیلغوجی بر کشی بولسه امام ننگ اونک یاننک تورغای اگر امام ننگ

صورتها یا آرتنک هم بولسه روا بولر اما بخشش ابرمس و امام محمد دین روایت قیلب تر رار
 مقتدی ننگ آیاتی بار مقلری امام ننگ او کچه سی برابر نده بولغای وقتیمکه مقتدی
 برکشی بولسه مقتدی ننگ قدهمی ننگ کو بر اکی امام ننگ قدهمی دین ایلکا روا
 بولسه نمازی فاسد بولس و اگر سجده ده مقتدی ننگ باش امام ننگ باشندین ایلکارو
 بولسه و آیاتی ایلکارو بولسه زیبانی یوق ترر و اعتبار ایلکا رو بولما قلغه
 آیاقغه ترر باشقه ابرمس بوی ننگ اوز نلقی تفاوت قیلر (و الزاید خلفه) وقتیمکه
 مقتدی ایکی کشی بولسه امام آلا ننگ ارا سنده تورعای و اگر زیاده بولسه امام آلا ننگ
 آرا سنده تورسه مکر وه بولر (و یصفی الرجال) اولکی صافک رسیده بولغن کشیلر
 تورغایلر (ثم الصبیان) موندین صورتک ایکنچی صافک نار سیدلر تورغایلر (ثم الخنثائی)
 موندین صورتک خنثی لر تورعای خنثی اول کشی ترر کم ایرکا او خشار ذکر ی هم
 بار و خانوغه او خشار فرجی هم بار بولر (ثم النساء) موندین صورتک خاتونلر ترغایلر
 پیغمبر علیه السلام ایتم ترر لر کم ایر کشی لر ننگ صقلری بخشش راق اولکی صف
 ترر و خاتون کشی لر ننگ صف لر ی آخر غی صقلر ترر کم ایر لر دین ایراق ترر
 (فان حادثه) بس اگر برابر بولسه خاتون ایر کشی برله صفک ککرم ککرم
 نامحرم بولسون ککرم نکاح قیلنغان بولسون (فی صلوة مشترکة) اول نماز ده برابر
 بولسه کم رکوع سجودی بولسه ککرم فرض ککرم فرضدین غیر ی بولسون و شریک
 اول نماز غه دیر لر کم ایر برله خاتون (تحریمه و اداء) تکبیر تحریمه ده یعنی اولکی
 تکبیرده و ادا قیلر ده هم اول نماز غه شریک بولر (فسنة صلوة) ایر کشی ننگ نمازی
 بولر (ان نوى امامتها) اگر امام خاتون ننگ امامت لقتی نیت قیلنغان بولسه و امام
 محبوبی ایتم ترر لر کم خوش روی او غلان بومسئله ده خاتون حکمنک بولر امامتوی
 بوسوزکا ابرمس (و الافصلا نها) و اگر امام خاتون ننگ امامت لقتی نیت قیلمه
 خاتون ننگ نمازی فاسد بولر و اگر خاتون امامغه اقتد اقیلسه و بر برسی ننگ برابر ننگ
 بولسه لر اول نماز ننگ آرا سنده اولار ننگ طهارتی صنسه و طهاره قیلغان دین صورتک
 نماز ننگ قالغانتی تیکور مکا تورغان دین صورتک بر بری ننگ برابر ننگ بولسه لر ایر
 کشی ننگ نمازی بولر* اگر امام خاتون ننگ امامت لقیغه نیت قیلسه و اگر قیلنغان
 بولسه خاتون ننگ نمازی بولر و اگر مسبوق نماز ننگ ایر و خاتون بر برسی برابر ننگ
 بولسه و نماز ننگ اولنگ بولسه نمازی فاسد بولس و اگر جنازه نماز ننگ برابر بولسه
 نمازی فاسد بولس و تقی بر شرطی اول ترر کم خاتون رسیده بولغان بولسه اهل
 شهوت دین بولسه آننگ نمازی ننگ فاسد لقیغه سبب بولر اگر نار سیدک بولسه شهوة
 حالینه یتمکان بولسه نمازی فاسد بولس اگر آننگ برابر ننگ اوقسه و اگر بر ستون
 یا بر نرسه برده بولسه ایر برله خاتون ننگ آرا سنده هم فاسد قیلمس و اگر برسی
 ایر دین و بری خاتون دین بردگانک بولسه کم ایر کشی بوینون دین بلنتراق بولسه
 بر برسی ننگ نمازی فاسد قیلمس و ققیمکه برابر لکننگ شرطی پیدا بولسه کم بر
 کشی کم خاتون ننگ اوننگ بولسه و صورتک بولسه و آرتنک بولسه آلا ننگ نمازی فاسد
 بولر و اگر اوچ خاتون بولسه اوننگ یاننداقی و صول یاننداقی کشی ننگ نمازی

یا که احتلام بولسه نمازده اول طهارتی صنمسن ینکلیغ اویقو اچنجه (اوقفه) یا قهقهه برله کولسه (اواحدث عمدا) یا طهارتنی قصد برله سندرسه (اواصابه بول کثیر) یا که آننگ طونینه کوب سیدوک نیکسه آنداق کم بر درهم مقارندین کوب بولسه (اوشج راسه فسال دم) یا که آننگ باشی یار ولسه قان روان بولسه (اوظن اندحدث) یا طهارتی صنغان گمانی بولسه انداق کم بوری ننگ صوفی قان دیب خیال ایتسه (فخرج من المسجد) بس بو گمان برله مسجدین چقسه (اوجاوز الصوفی خارجه) یا گمان برله صفردین اوتسه اکثر مسجدین طشقارو نمازنی اوقی تورغان بولسه آننگ اوچون کم صفاری مسجدیننگ حکمنده در صحرا دا واکر ایلکارو یورسه ستره مقارندین اوتسه مسجدین طشقارو چقغان حکمننگ بولر واکر یا لغوز اوقی تورغان بولسه سجه قیلر چاقلی بر هر طرفندین مسجد حکمننگ بولر (ثم ظهر طهره) موندین صونگ معلوم بولسه پاکلکی یعنی صنماغان ایریش اول گمان غلطدر (بطلت صلواته) بوایتکا نلوزننگ بارچه لری ننگ نمازی فاسد بولر (ولولم ینخرج) اکثر طهارتی صنغان گمانی بولسه مسجدین چقهسه (اولم یجاوز) ویاصف لردین اونمکان بولسه ویاستره دین اونمکان بولسه (بنی) بناقیلغای نمازنی تیکورکن بوندین و بوبناقیلمق اول وقتا ترر اورتیغه خلیفه قیلمغان بولسه واکر خلیفه قیلغان بولسه نمازنی باشدین اوقغای بنار اایر مس واکر قوم خلیفه تورغان بولسه لر نماز لری فاسد بولر آننگ اوچون کوب عمل پید اوبلب تور هیچ سبب سز و عذر سز اول صورتک صنغان بولسه آننه معذور ترر خلیفه تورماقده یعنی خلیفه تورغای (وبعد التمشهد ان عمل ما ینافیها نمت) واکر تشهد دین صونگ نمازنی بوزغوچی عمل قیلسه اکر چند یکه قصد برله طهارتنی سندرسه آننگ نمازی درست بولر آکا قایتارمق روا ایر مس آننگ اوچون کم نماز ننگ رکنلرنی بر جای کلترب ترر (وتفسد صلوة الممسوق) مسبوق ننگ نمازی فاسد بولر آننگ اوچون کم نمازنی بوزغوچی اش نماز ننگ اچنجه پید اوبلب ترر (وان وجد هنا) واکر پید اوبولسه بو برده یعنی نماز ننگ آخرنده (روءیه المتیمم الماء ونحوه) تیمم برلن نماز اوقی تورغان کشی صوفی کورمکلکی و آکا اوخشار نرسه آنداق کم ایتو ککا مسع نارتغان بولسه تشهد دین صونگ آننگ مسع ننگ مدتی اوتسه یا اوزی ایتو کنی کوب عمل برله چقارسه یا اوزی امی ایردی قراة اوقی بلمس ایردی تشهد دین صونگ بر سوریه او گرانندی کوب عمل قیلمای یا یلانچاچ ایردی تشهد دین صونگ طون طابیدی یا اشاره برله اوقر ایردی رکوع سجودی قیلرغه حالی بولدی یا تشهد دین صونگ قالغان نمازی بار ایردی یا دیغه کلاری یا امام ننگ طهارتی صنندی تشهد اوقر حاله ایردی بر آدمی خلیفه قیلدی یا ایرته نمازنی اوقغان حاله کور چقدی یا نماز جمعه ده نماز دیکر ننگ وقتنی کردی یا حراحتغه باغلاغان نرسه توشدی و جراحت بولغان بولسه یا عذرلی

کشی ایردی عذری کیسلی آنداق کم استخاضه خاتون ایردی طهارة قیلب
ایردی نمازده پاک بولدی و تشهد دین صونک نماز ننگ آخر ننگ قان کلمدی (فسدت
عند ابی حنیفه) و بو ایبتکلان اون ایکی صورتده نمازی فاسد بولر امام ابوحنیفه قانتنه
لفرضیه الخروج بصنعه (آننگ اوچون کم امام اعظمه قانتنه نمازنی بوزغوچی
اش برله نماز دین چقمق فرض ترر واکر نماز ننگ اورطاسنده بویکلیغ اشلر
پیدا بولسه نمازی بوزلر اتفاق برله بس تقی نماز ننگ آخر ننگ بررکن بار ترور
کم نمازنی بوزغوچی اش برلان چقمق تکرر گو به نماز ننگ اورطاسنده پیدا بولر
ترر امام اعظمه قانتنه (لا عندهما) و بو اون ایکی مسئلهده امامین ننگ قانتنه نماز
بوزلمس آننگ اوچون کم آلاز ننگ قانتنه نماز ننگ رکنلر نین هیج نرسه قالغان
ایرمس بس آننگ نمازی تمام بولر اخلاقلقنی اون مسئله دین اوچنی زیاده
قیلب تررلر بری اولکم نجاست بولغان طون برله نماز اوقر ایردی وانی یوغالی
صویوق و تشهد دین صونک صوطاپدی و تقی بر مسئله اولکم تانک نمازنی قضا
قیلر ایردی لسلام بیرمس دین ایلاک روکون باطار وقتی بولدی نماز ننگ آخر ننگ
وصاحبین قانتنه درست بولر و امام ابوحنیفه رحمه الله قانتنه بر مسئله لر ننگ بارچه
سنک نمازی فاسد بولر والله اعلم

فصل یفسد ها الكلام مطلقا

سوز لمک مطلق نمازنی فاسد قیلر کَرَک او باغلیق بولسون کَرَک او یقوده بولسون
امام شافعی رحمه الله قانتنه اگر اونتب سوز لاسه خطا برله نمازی بوزلمس (والسلام عمدا)
وقصد برله سلام قیلدی لقی هم نمازنی بوزار اما سهو برله سلام بیرسه نمازنی بوزماس
آنداق کم نمازنی تمام قیلد و میتب سلام بیرسه ادا قیلغان بولسه اما اگر نماز ننگ
اورطاسنده سلام بیرکان بولسه اول نمازنی اونتغان بولسه نمازی بوزلر و بعضی ایتب
تررلر کم سلام سوز یکلغ ترر هر تورلوک هم بولسه نمازی بوزار (ورده) و سلام ننگ
جوابی هم نمازنی بوزار مطلقا کَرَک سهو برله بولسون کَرَک قصد برله آننگ اوچون کم
جوابده خطاب بار ترر سوز حکمنده بولر (والاینین) و تقی نمازنی بوزغوچی ترر
نماز دا آه ایتمک (و نحوه ماله صوت) و آکا اوخشار نرسه لر او ف قیلغان یکلغ آه
قیلغان تکین و هر نرسه کم آندین حروف پیدا بولسه (والبکاء بصوت) و تقی نمازنی
بوزغوچی آوز برله آغلامق ترر دنیا سببندین (الامر الآخره) مکر آخره اش
سببندین یغلاسه کم اول یغلامق نمازنی بوزماس هر چند آواز برله بولسه هم اول من
بهشت نی تلاب یغلار یاتمه و عذین پناه تلاب یغلار و بو یغلامق نمازنی بوزماس (والتخ
الابعدر) و تقی نماز بوزغوچی عذرسز او کسور مک ترر آوازی بیخشی قیلدی اوچون
ایح کبی اما اگر مضطر بولسه و انداق کم قرأة اوقی بلمسه عذر بولر آند طماقتی آرونسه

نمازی بوزلماس (و تشمیت العاطس) و تقی نمازی بوزغوجی توچکرگاندہ جواب
 بیرمک ترر یرحمک اللہ تیکان یگلنغ اکر توچکرگاندہ حروف اینلسہ ہم نمازی بوزلماس
 واکر عطسه جوابنک کوکلی برله الحمد لله تیسہ آندہ ہم نمازی بوزلماس برروایت امام
 ابوحنیفہ رحمہ اللہ دین اول ترر کم اکر عطسه قیلغان کشی الحمد لله تیسہ نمازی روا
 بولمس بوزلر کرک کوکلی برله ایغای وتلنی تبراند رملکی (وجواب الکلام ولو بالذکر)
 و تقی نمازی بوزغوجی سوزکاجواب بیرمک ترر و هر چند یکہ خد انک یادی برله ہم
 بولسه نمازنی فاسد قیلر آنداق یخش خبر ایشتسه الحمد لله تیسہ یابرمان نرسہ ایشتسه انالله وانا
 الیه راجعون تیسہ یابر عجب نرسہ ایشتسه سجان الله تیسہ نمازی بوزلر اماذ کر دین
 غرض اول بولسه کم نمازده ایردکنی بلررمک اوچون بولسه نمازی بوزلماس اتفاق برله
 اکر جوابنی قصد قیلسه بوزلر امام ابی یوسف رحمہ الله قاننده بوزلماس (والفتح)
 ودخی نمازی بوزغوجی توقتاغان بیرنده ایتہ بیرمک لک ترر قراءه قیلغوچیغه کرک اول
 قراءه قیلغوچی نماز ننگ طشہ بولسون کرک نماز ننگ اچندہ بولسون اما اکر اوزی ننگ
 قراءه قیلر نیتی بولسه و آچه بیرمک و تعلیم قیلماق نیتی بولسه نمازی فاسد بولمس (الا
 لامامہ) مکر اوزی ننگ امامی ننگ قراءتنی آچه بیرسه نمازی ننگ درست لکی اوچون
 ترر یخش سی اول ترر کم توقتاغان زمانی آچه بیرمکی شاید کہ اوزی ننگ
 یاد یغه کلکای و امام ننگ حال یغه لایق اولتورر کم قومنی قستاب تورمغای آچه بیرمک
 اوچون اما اکر نماز درست بولر چاقلی اوقغان بولسه رکوغه بارغای واکر درست
 بولر چاقلی اوقغان بولسه قرآن ننگ ینہ برندنین اوقغای (والقرآءة من مصحف)
 و تقی نمازی بوزغوجی قراءتنی قرآن ننگ یولندنین قاراب اوقمق کرک آز کرک
 کوب بولسون و بعضی ایتب ترر کم اکر آیت مقدار نجه اوقسه نمازی فاسد
 بولر اکر آزارق اوقسه فاسد بولمس و بعضی فاتحه مقدار نجه تیب ترر لر و صاحبین
 قاننده قرآندان اوقمق سببی دین نماز فاسد بولمس امام کروه بولر و مشایخ ننگ
 بعضی ایتب ترر کم کرک کم هیچ کتابنی نماز اوقغوجی آلدنک قومغای
 ناکاه اول کتابغه کوزی توشب اول کتابدن کولکنه معنی توشکای بعضی ننگ
 قاننده نمازی بوزلر و هر چند بو روایت معتبر فتوی بیرلمکن بولسه ہم
 (والسجود علی نجس) و تقی نمازی بوزغوجی نجس نرسه کا سجدہ قیلماق ترر
 و ابی یوسف دین روایت بار کم سجدہ باطل ترر نماز باطل ایرمس اکر ینہ بر پاک
 نرسه کا سجدہ قیلسه نمازی بوزلماس اما اکر نجاست قولی ننگ یرنده بولسه یا نر
 قویار یرده بولسه نمازی روا بولر و امام شافعی و امام محمد خلاف قیلب ترر لر
 (والدعاء بما یسئل عن الناس) و تقی نمازی بوزغوجی عرفده آدمی لر دین
 تلار نرسه لکا دعا قیلماق ترر آنداق کم ایتسه اللهم البسمنی ثوبان فیسوا یا اللهم

روجنی فلانہ تیسہ نمازی فاسد بولر و امام شافعی خلافی قیلب تررلر (والاکل والشرب) وتقی نمازنی فاسد قبلغوجی یمک و اچمک ترر کرک سہو برله بولسون کرک قصد برله کرک آز بولسون کرک کوب بولسون و اکثر نشی ننگ آراسنک بر نرسه بولسه آنی یوتسه فاسد بولمس و بعضی ایتب تررلر کم نحو ددین کوب بولسه نمازی فاسد بولر کرک کم روزہ فاسد بولغان ینکلیمغ (والعمل الكثير) وتقی نمازنی بوزغوجی کوب عمل ترر نماز اچنده (ای ما یحتاج الی الیدین) یعنی اول اش ایکی قولغه ایتیاجی بولسه یعنی نماز ننگ طشندہ ایکی قول برله قیلر بولسه اگر نماز ننگ اچنده بر قول برله قیلر بولسه هم نمازی فاسد بولر و مثل دستار باغلاغان و ایدوک کیکان ینکلیمغ و اکر موننگ عکسنجه بولسه کم عرفده آنی بر قول برله قیلسلر نماز دا ایکی قول برله قیلسه هم روا بولمس یعنی نمازی بوزلر (او مایستکثره المصلی) یا که نماز او قغوجی ننگ اوزی اول قیلغان عملنی کوب عمل بولدی تیب حساب ایتسه آنداق کم امام ابوحنیفه ره قاننده صحرا داغی قذ و غلرننگ طاشلارنی آنی کوب حساب قیلمق عقوایر مس (اویظن الناظر ان عامله غیر مصل) یا که قراغوجی گمان قیلسه کم اول اشنی قیلغوجی کشی نماز ده ایرمس تیب اول هم کوب عمل ترر و بعضی ایتب تررلر مشایخ ننگ کوب براکی موکا بارب تررله کم عمل کثیر ترر (و کره کل هیئة یکون فیها ترک الخشوع) و نماز ده مکروه ترر هر حالت و هر صورت کم یعنی بر اش قیلمقی برله کم اول اشده قورقچی بولسه آنداق کم قولنی سفیاب نماز اوقسه و بعد اش قورب اولترماق بار مقلرنی صد رفق آوازی چقغونجه و بوینونی ایلاندر ب اونکغه صولغه قاراملق و اکر بوینی میل قیلمه مکروه بولمس (و قلب الحصى ایسجی) و اوشاق طاشلارنی یراق قیلمق سجدہ قیلر یردین و سجدہ قیلر یرنی توزک قیلمقلق نماز ننگ اچنده مکروه ترر (الامرة) بر یولی سپرسه مکروه بولمس و بعضی ایکی مرتبه سپرسه و ایکی دین آرتوق بولسه مکروه بولر بلکه مکروه بولمس تیب ترولر (و مسح جبهته من التراب فیها) نماز دا مانکلاینی طوفراق دین پاک قیلمق مکروه ترر و بعضی ایتب تررلر کم تیرین پاک قیلسه زیان بولمس (و السجود علی کور عمامته) و دخی دستار ننگ پیچیغه سجدہ قیلمق مکروه ترر مانکلای یرننگ قانیغ لقنی طاپسه هم مکروه ترر اکر مانکلای یرننگ تانیغ لقنی طاپماسه نمازی فاسد بولر (و افتراش ذراعیه) وتقی نماز د بلاکلرنی یرکا توشامک مکروه مکر خاتونلرعه مکروه ایرمس (او عقص شعره) وتقی نماز ده صاچنی یقیب باشی ننگ اوستنده قویمق مکروه ترر و ویب برله واسکو برله باغلامقاق و بعضی ایتب تررلر باشی ننگ تیکرا سنک ساچنی چر نماقلق کاها خاتونلر قیلر مکروه ترر (و سدل الثوب) وتقی طوننی ایکنیکایکنی

کیمای نماز اوقمتی مکروه تر (و تخصیص الامام بمکان) و اما منتهک مکانی
 تخصیص هم مکروه آنداق کم محراب کینتک بولسه امام آنده یالغز تورسه یا امام
 یالغز دکانده تورسه قوم دکان ننگ آستونده تورسه یا آنتک عکسنه بولسه کم قوم
 بلند یرده و اکر دکان ننگ بلندلکی بر کز مقدار نیجه بولسه مکروه تر اکر
 قومی ننگ بعضی سی امام برله تورسه لر مکروه ایروم بلکل کم او یماقلق ننگ
 درست لکی امام ننگ حالنی بلمک لیک تر ره یرده امام ننگ حالینه خبردار بولسه
 اقتدا قیلمق روا بولر (لان قام فی المسجد و مسجد فی الطاق) و امام مسجد ده تورسه رابک
 سجده مکروه ایروم آنتک اوچون کم اعتباری قدم تر (و القیام خلق صف
 وجد فیهم فرجة) و تقی مکروه تر صف ننگ صونکده تورمق کم اول صافده بر کشی
 تر مقدار ی آچق یر بولسه (و صورة هیوان فی ثوبه و مسجده) و تقی نماز اوقچوی
 طوننده جانلیغ نرسه ننگ صورتی بولسه مکروه تر و مسجد ده یعنی سجده قیلر
 یرنده بولسه هم مکروه ایرر و مبسوطه ایتب تر کم اکر بالاصده صورت بولسه
 مطلق مکروه تر (و جهته) و نماز اوقچوی ننگ بر یاننده آصلوب تورسه مکروه
 تر یا آلدنده بولسه یا باشی ننگ اوستنک بولسه یا اونک یاننده بولسه و یا صولنک
 (غیر خلق و تحت) اکر صورت آرتنده و یا آیاقی آستنده بولسه مکروه بولمس
 امام مبسوط ننگ رو ایتندن انداغ معلوم بولر کم اکر بالاسک بولسه یا آیاقی ننگ
 آستنده بولسه هم مکروه تر (لان صغرت جدا) اکر صورة بیک کچکنه بولسه
 کوزنک کورنمه بخششی قرامای (او محی رأسها) یا یوق بولغان بولسه اول جانور ننگ
 باشی آنده هم مکروه بولمس اما اکر خط تارتغان بولسه بوینی نه و آنتک باشی کورنه
 نورغان بولسه اعتباری یوق تر انداق کراهیتی باقی تر (و فی ثیاب البذلة)
 و ایسکی طون برله نماز اوقمتی مکروه تر آنداق طون کم اکبر بیننده کیار ینکلغ
 بولسه و اوینده کیار بولسه لر (و حسر رأسه الا تذلل) و باشنی یلانغلاچ قیلمق
 نمازده مکروه تر مکر نفسنی خورتونمق اوچون و نیاز مندلیق اوچون یالغاچ
 قیلسه مکروه بولمس اما پر وای سزلق سببی دین یالغاچ قیلسه مکروه بولر (و عد
 ما یقرأ) و نمازده آیتلرنی و تسبیح لرنی قول برله صانامق مکروه تر و امامین
 ایتب تر لر کم زبانی یوق تر فریضه ده اما نقل ده خلافسز مکروه بولمس اختلاف
 فریضه ده تر و آیت و تسبیح لرنی نماز طشندده صنامق مکروه تییب
 تر لر کم کناهنی صناماس سز لر و تسبیح و قرآتنی صناماسز عجایب نرسه ننگ سببی برله
 بولر اما اصح اول تر کم حالسز لر غرخصت تر صنامق برله اولار ننگ میل و رغبتی ننگ
 سببی بولر و خدا ی تعالی ننگ ذکر ینمه مشغول بولر (و علق باب المسجد) و تقی مکروه
 لر دین برسی مسجد ننگ ایشکنی باغلامق تر و بعضی ایتب تر لر کم بغلامق

مسجد ننگ اشكنى اولك مكر وه ايردى بورنغى خلق ننگ آراسنه اننگ اوچون كم
 اول خلق ننگ احي تا طود يانتى بار ايردى خيانت قيلمس ايرديلر مسجد ننگ متاعنه
 اما كر بوز مانده محله ننگ خلقى مصلحت بيلر لر كم نماز وقت لر ندين اوز كا وقتده
 مسجد ننگ ايشكنى بغلاسه مكر وه ايرمس و بواش ننگ ايهسى محله ننگ خلقى تر لر لر
 قاضى دين رخصتسز بر كشتنى ايه قيلر لر روا بولر (والوطى والحديث فرقه) و خانونى
 برله صحبت قيلمق و طهاره صندرمق يعنى سيمك مسجد ننگ اوستنگ مكر وه ترر آننگ
 اوچون كم آننگ بناس مسجد ننگ حكمنه بولرم كم مسجد ننگ اوستونك اچند اكي امامغه
 اقتد ا قيلسه روا بولر و اكر اعتكافى اولتورغان كشى اوستينه چقسه آننگ اعتكافى صنمس
 و جنب و حيض مسجد ننگ اوستينه چقمق روا بولمس (لافوق بيت فيه مسجد) و خاتون
 برله صحبت قيلمق و طهاره صندرمق اول ايوننگ اوستنگ كم آننگ اچنگ بر برنى مسجد
 اوچون تعيين قيلغاي و محراب قيلغان بولغاي هم اول ايو مسجد حكمنده بولس آننگ
 جنب و ها يض كرسه مكر وه بولس اما اول مسجد كم جنازه نمازى اوچون قيلغان بولسه لر
 بعضى ايتب تر لر كم مسجد حكمنده بولر و عيد نمازى اوقى نورغان ير عيد ننگ اوز كا
 وقتنگ صحرا حكمنده بولر اما عيد نماز يننگ وقتنده مسجد حكمنده بولر بس صفيغه
 توتاش بولمسه هم اقتداسى درست بولر اما مسجد جامع بار چه وقتلرده مسجد حكمنده
 و مسجد لر ننگ اولوغى ترر اما مسجد لر كم خلق ننگ يولى اوستنده قيلسه اعتكافى
 جايز بولس و اوز كا حكمر لده مسجد حكمنده بولر (ولا تزيينه) و انداق زينت بير ما كليك
 مسجد كا كم كج برله آهنگ يا آكا اوخشار نرسه لر برله مثل آلتون ننگ صوى
 و يا كوش ننگ صوى يكلغ و بعضى ايتب تر لر كم مكر وه ترر و بعضى ايتب
 تر لر كم عبادت ترر يا وقتل ننگ سببى ترر خداى تعالى ننگ طرفيغه آننگ اوچون كم
 دا و عليه السلام بيت المقدس ننگ مسجدنى بنا قيلدى رحام طاشدين و شيشه دين و مرمر
 دين آننگ باشنده قبهسى قزل آلتوندين قيلدى كم اوچ فرسخ يردكى خاتونلر
 آننگ يار قلقبيغه چرح اوگرديلر اما اكر وقف ماللردين قيلسه زينتى روا بولس اما اكر
 متولى وقف ماللردين مسجد ننگ نقشينه صرف قيلسه ضامن بولر مكر اول كم بناسى ننگ
 محكم لكى اوچون بنا قيلغان بولسه و اكر قورقسه كم وقف ماللدين ظلمه طمع قيلسه يعنى
 آلا ر آلور بولسه آننگ مسجد ننگ زينته صرف قيلسه زيانى بوقدر (و صلاته الى ظهر من
 لا يصلح) نماز اوقعوجى كشى يوزنى نماز اوقمس كشى ننگ آرقاسيغه قيلم نماز
 ارقسه مكر وه بولس كرك اول كشى سوزلاى تورغان بولسه يا ايسم تورغان بولسه اما اكر
 يوزينه باقب اوقسه مكر وه بولر (وقتل الحية والعقرب فيها) و اولتر ملك يلاننى و چيانشى
 مكر وه بولس اكر بر يولى اورمق برله اولترسه و ضرر قيلر قورقچى بولسه اما اكر
 قورقچى بولسه مكر وه بولر و اكر بر يولى اورمق برله اولسه كوب اورب اولترسه نمازنى

فاینا وقعای (ویأ ثم بالمرور امام المصلی) وکناه کار بولر نماز اوقوچوی آلک ووندین
اونکان کشی اوتومکلیک سبببندین (فی مسجد صغیر) کچک مسجد ده بر یردین هم اوتسه
نماز ننگ آلدنک اول کشی برله ایدکسینک آراسنده بردا بولسه ستون یاد دیوار یگلمع
(وفی غیره) وکچک مسجد دین اوزکاده کم برطناب دین زیاده بولسه مثل صحر او ولوغ مسجد کبی
(ففیما یتهی الیه بصره ناظر فی مسجد) بس کناه کار بولر بوا اوتومکلیکی برله اول یردین
کم یتار بولسه اول یرکا کوز ننگ کورمکلیکی سجه قیلر یرکا باقیب تورغان
اولتورغان حالک امار کوعده آیاقیننک اوچیغه قاراغای و سجه دا بورنی ننگ اوستینه
قراغای و اولتورغان حالک اوزی ننگ قولتقیغه قاراغای و سلام برکانه ایکی اینکی کافاراغای
وبعضی ایتبتر لر کم مسجد جامع کچکنه مسجد حکمنه (وحادی الاعضاء الاعضاء
ان صلی علی دکان) وکناه کار بولر اکر برابر بولسه اوتکان کشی ننگ بوی چاقلی
بلند بولسه اکر برکشی ننگ بوی چاقلی بلند بولسه کناه بولمس آتنگ اوچون
کم برابر بولمای ترر (ان لم یکن ستره ای خشب بقدر الذراع) اکر نماز اوقوچوی
برله اوتکوچوی ننگ آراسنه ستره بولسه ستره برکز مقدار چاقلی یغاچ درو یغاچغه اوخشار
نرسه لر هم بولسه بولر (وغلظ اصبع) و آتنگ یوانلقی بر بار مق یوغلانلقی چاقلی
بولر اکر موند اغ نرسه بولماسه کناه کار بولر (یغرز حذاً احد حاجبیه) و اول یغاچنی
ایکی قاشی ننگ برابر نده صاحبقای (بقره) یعنی اوزی ننگ یاقتیغه صاحبقای
اما اکر یرقاتیغ بولسه صاحجه بلمسه ستره نی اوزنیغه صالحای اکر ستره سی بولسه
اگر بولسه بعضی متاخرین لر امام اعظم ره منهن دین بو ترر کم یرنی صزغای بعضی ننگ
قاندنه اوزنیغه صزغای و بعضی محراب یکلغی تیب ترر لر (ویکنی ستره الامام)
ولایق ترر امام ننگ ستره سی قومغه (و جاز تر کها عند عدم المرور) و ستره فی ترک
قیلسه هم روا بولر اول وقتده کم آتنگ آلدن دین اوتکوچوی کشی بولسه
(والطریق) و تقی خلق ننگ اوتار یولی بولسه و کشی ننگ اوتر گمانی بولسه
ستره قیللمسه هم روا بولر (ویدرء بالنسب یح او بالاشارة) و نماز اوقی تورغان کشی
آلدن دین اوتکوچوی نی سبحان الله تیب قایتارغای و خبردار قیلغای و تسبیح برله
خبردار قیلغان دین صونک ینه اشارة قیلسه مکروه بولر (ان عدم ستره)
اگر ستره سی بولماسه (اومر بیته و بینها) یا اوتار بولسه ستره برله نماز اوقوچوی ننگ
آراسن دین آنداق وقتده خبردار قیلغای تسبیح برله یا اشارة قیلغای *

فصل فی الوتر والنوافل

بوفصل وتر ننگ و سنت ننگ نماز لری بیاننده در (الوتر ثلاث رکعات) یعنی
وتر اوج رکعت ترر امام اعظم قاندنه و امام شافعی قاندنه بر رکعت نی وتر دیر لر
(واجب) واجب ترر امام اعظم قاندنه و آندین اوز کالرننگ قاندنه سنت ترر

(بسلام واحد) واجب بولر بر سلام برلر و امام شافعی خلاف قیلب تر لر کم آنک قاتند سنت تر لر ایکی سلام برمک (وقبل رکوع الثالثة) و اوچونچی رکعتلر کوع قیلماس دین ایلکار و امام شافعی قاتند رکوع بن صوتک (یکبر رافعایدیه) تکبیر ایتغای اول حالده ایکی قولتی کوتارب (ثم یقنت فیہ ابدًا) آندین صوتک دعاء قنوت اوقغای وترده همیشه خلاف امام شافعی غه کم آلا رمضان ننگ صوتکغی یارمنده اوقرلر آندین اوزکا وقتده اوقمس لر (دون غیره) یعنی امام اعظم قاتنده وتر نماز ندین اوزکاده دعاء قنوتی اوقماس لر خلاف امام شافعی غه اولار ننگ قاتنده ایرته نماز ندیه هم دعاء قنوتی اوقرلر و بعضی ایتب تر لر کم اکر دعاء قنوتی بلمسه اوچ بولی یارب یارب یارب تیکلی و امام ابو اللیث ایتب تر لر کم (اللهم اغفر تیکلی و مشایخلرننگ کوبراکی مونکا بارب ترر) اللهم ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار) تیکلیلر و اولی اول تر لر کم حنفی ننگ شافعی ننگ دعاء قنوتی جمع قیلبایلر (اللهم انانسغینک و نستغفرک و نوء من بک و نتوکل علیک و نشنی علیک نشکرک و لا نکفرک و نخلع و نترک من یفجرک اللهم ایاک نعبد و لک نصلی و نسبح و الیک نسعی و نحضر نرجو رحمتک و نخشی عذابک ان عذابک بالکفار ماحق) امام شافعی رحمه الله قاتند دعاء قنوت بو تر لر (اللهم اهدنا فیمن هدیت و عافنا فیمن عافیت و تولنی فیمن تولیت و بارک لنا فیمن اعطیت و قنار بنا فی من ما قضیت انک لا تقضی و لا یقضی علیک انه لا یذل من والیت و لا یعز من عادیت تبارکت ربنا و تعالیت و نستغفرک و اتوب الیک و صلی الله علی سیدنا محمد و آله اجمعین و سلم رب اغفر وارحم و انت خیر الراحمین) و یقراء فی کل رکعة منه الفاتحة و سورة) و تر نمازی ننگ هر رکعتند فاتحه دین و سوره دین اوقغای (ولایق بو تر لر کم بر سوره کاه مد اومت قیلمغای اکر چه حضرت رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم کوبراکی اولکی رکعتده) سبح اسم ربک فی اوقر ایردیلو و ایکنچی رکعتده قل یا ایها الکافر و بنی اوقر ایردیلو اوچنچی رکعتده قل هو الله اهدنی اوقر ایردیلو و بررو ایتد معوذتین اوقر ایردیلو سوره اخلاص ایلله) و یتبع القانت بعد رکوع الوتر) و متابعت قیلبغای حنفی مذ هبند کی کشی شافعی مذ هبند کی کشی کا رمضان ننگ آخرغی یارمنده رکوع و تر دین صوتک دعاء قنوت اوقر و تر نماز ننگ (لا القانت فی الفجر) حنفی مذ هبند کی کشی متابعت قیلباغای شافعی مذ هبند کی کشیکا ایرته نماز ننگ رکوع ندین صوتک دعاء قنوة اوقغانده اما امام ابو یوسف قاتنده قنوتده متابعت لک قیلبغای (بل یسکت) بل که ايسم تورغای اول وقتده اوقغانده امام ننگ صوتکنده امام اعظم قاتنده و اصح اول تر لر کم اوره طور مق کرک و بعضی ایتب تر لر کم اول وقتده مقندی اولتورغای و بومسئله دلالت قیلور کم حنفی مذ هبند بولغان شافعی مذ هبند بولغانغه اقتدار و بولور اما بوشرط برله کم امام اعظم قاتنده نماز فاسد بولور اشنی قیلمسه (وسن قبل الفجر) و سنت ترر طانک نماز ننگ فرضند ان ایلکار و (وبعد الظهور) و پشین نمازی ننگ

فرضند بین صوتك (والمغرب) و نماز شام دین صوتك (والعشاء) یسبع نمازند بین صوتك (رکعتان) ایکی رکعت (وقبل الظهر والجمعة) وپشیمین نمازند بین وجمعه نمازند بین ایلکارو (وبعدھا) وجمعه نمازند بین صوتك (اربع بتسلیمة) تورت رکعت اوقمق کرک بر سلام برله و امام ابو یوسف رحمة الله علیه قاننده تقی ایکیسی هم سنت تر جمعه نمازند بین صوتك همه سی آلتی رکعت بولور حدیثه کلوب تر رکم هر کم همیشه قیلسه تورت رکعت فی پشیمین ننگ آلدننا و دورت رکعتنی صوتکننده آننگ ننی تموغه حرام بولغای و هر کم بو اون ایکی رکعت سنتنی عاده قیلسه بر کیچه و کوندن آننگ اوچون بهشت دا ابو بنا قیلغایلر (وحبیب الاربع قبل العصر والعشاء وبعده) مستحب تر تورت رکعت نقل اوقمقتی نماز دیکر دین ایلکارو و نماز خفتن ننگ آلدونده و خفتن نمازند بین صوتك تورت رکعت قدر احشام ننگ ثوابنی حاصل قیلر و بوسنت لر مستحب در مؤکد ابر مس آننگ اوچون کم پیغمبر علیه السلام بو سنت لر فی دوام قیلمس ایردیلر بس سنت لر فی قیلمس لق برله کناه کارلق و بد کارلیق واجب بولمس و سنتنی هر یرده کونکلی حاضر بولسه و ریادین یراق بولسه اوقمق کرک افضل تر و صدر شهید ننگ شرحنده ای تب تر لر در ضغه توطاش سنت کامشغول بولمق سنت تر پشیمین ننگ جمعه ننگ تورت رکعت سنت لر ننگ مرض ینکلیم اولکی ایکی رکعتده تشهید دین صوتك صلواة ایتمکای و اوز کاسنت و نافله سز لر نده اکر تورت رکعت بولسه اولکی ایکی رکعتده تشهید دین صوتك صلواة ایتمکک اولی ترر اوچونچی رکعتنده سبحانک اللهم فی اوقمقتی اولی ترر (وکره مزید ار نفل علی اربع بتسلیمة نهارا) و کوندن نفل نماز لر فی بر سلام برله دورت رکعت دین ارتق اوقمق مکروه در (وعلی ثمان لیلا) و کیچه ده سکر دین آرتوق اوقمق مکروه ترر (والاربع افضل فی الملوین) تورت رکعت اوقمق بر سلام برله افضل ترر هم کیچه و هم کوندوز و صاحبین قانده کیچه ایکی رکعت اوقمق افضل ترر بر سلام برله (ولزم النفل بالشروع) و لازم بولر نافله کرک روزه بولسون کرک نماز نیت قیلیمق برله تا اکر ادا قیلمغان بولسه بار چه سنی قضا قیلیمق کرک هم روزه و هم نمازنی و آندا ق کم نافله کاشروع قیلسه زوال وقتنده یا کون چقوب کیله تورغان وقتده و یابانوب باره تورغان وقتده آئی تمام قیلیمق کرک و اکر فاسد قیلسه آئی قضا قیلیمق کرک (الابطن انه واجب علیه) مکر اول گمان برله کم اول آنکا واجب ترر آندا ق کم فرض نمازنی اوقب ایردی اونوتدی و بو نماز فرض ایرمش تیب گمان قیلیمق نیت قیلدی آنند بین صوتك یاد یغه کلدی کم اوقغان ایرمش اکر اول نیت قیلغان نمازنی بوز سه آنکا قضا لازم بولس (وقضی رکعتین لوقض فی الشفع الاول) و دورت رکعت نمازغه نیت قیلسه نیت قیلغاندین صوتك اولکی ایکی رکعتده بوز سه ایکی رکعتنی قضا قیلغای (اوالتانی) یا صوتکنفی ایکی رکعتنده بوز سه اولکی ایکی رکعتنی درست ادا قیلسه بو صورتده هم ایکی رکعت قضا قیلیمق کرک و امام

اعظم قانتك اولكى ايكي ركعتك بوزغان صورتك آنك نيتي صونكغي ايكي ركعتك
 درست بولمس بس اولكى ايكي ركعتي قضا قيلمق كرك صونكغي صورتك اولكى
 ايكي ركعت درست ادا بولب تررو صونكغي ايكي ركعتي قضا قيلمق كرك
 (وترك القراءة في ركعتي الشفع الاول يبطل التحريمه عند ابى حنيفه) وقراءة ترك قيلمق
 اولكى ايكي ركعتده تكبير تحريرهني باطل قيلر بس صونكغي ايكي ركعتي آنك
 اوستيكايينه قيلمق روا بولمس اكر ايكي ركعتده قراعتي ترك قلمق امام
 اعظم قانتده تكبير تحريرهني باطل قيلمس بلكه اداسي فاسد بولر بس بنا قيلمق كرك
 صونكغي قراة ترك بولسه تحريره باطل قيلسه بلكه اداسي فاسد بولر بس بنا
 قيلمق صونكغي قراة ترك بولسه تحريره باطل بولر بس صونكغي ايكسني اولكيا
 بناء قيلسه روا بولمس (وعند محمد ر في ركعة وعند ابويوسف لا اصل بل يفسد الاداء
 و امام ابويوسف قانتك قراة نك ترك بولمق كرك بر ركعتك كرك ايكي ركعتك تحريرهني باطل
 قيلماس بلكه اداسني فاسد قيلر بس صونكغي ايكي ركعتي آكابنا قيلسه
 روا بولر بس قسملري كه بومسئله داعمل ترر سكر ترر آنك اوچون كم قراة
 نك ترك بولمق يانورت ركعت نك بار چه سنده بولر يابعضسك بولر اول قسمي
 اول ترر كم اقسام ثمانية نك وا كر بر ركعتك بولسه ايكي قسم بولور اولكى ايكي ركعت ده
 ترك بولسه اوچ قسم بولر اولكى ايكيسي ياصونكغي ايكسي يا اولكى نك برسني صونكغي
 نك برسني برله وا كر اوچ ركعتك ترك بولسه ايكي قسم بولر اولكى ركعت نك برسند ترك
 قيلسه صونكغي ايكي ركعت برله يا اولكى ايكي ركعتك ترك قيلسه صونكغي نك بر ركعتي برله
 مونك بار چه سي سكر قسم بولر (فيقضي اربعا عند ابى حنيفه) بس دورت ركعتي
 قضا قيلر امام اعظمه قانتده (فيما ترك في احدي الاول مع كل الثاني) وايتم تررلر
 كم اول صورتك كم قراة ترك بولغان بولسه اولكى ايكي ركعتك برسند بر
 صونكغي ايكي ركعتك بار چه سي برله يابعضسي برله آنك اوچون كم بو ايكي
 صورتده شروع قيلمق ايكي صورتده هم روا بولر اداسي فاسد بولر و شفع نك معناس
 ايكي ركعتي بر شفع ديرلر (او مع بعضه وعند ابى يوسف ر في اربع مسائل يوجد الترك فيها
 في الشفعين) دورت ركعتي قضا قيلماغي امام ابويوسف ر قانتده تورت مسئله ده
 كم ايكي شفعك هم قراعتي ترك قيلماغي طابلسه ايكسي امام اعظمه قانتك اولكى
 ايكي صورتك ترر وتقي ايكسي قراعتي ترك قيلغان بولسه بار چه ركعت نك بار چه
 سنك و صونكغي ايكسي نك برسني برله ايكي شفع ني هم قضا قيلمق كرك (وفي الباقي
 ركعتين) وقالغان قسملرنك كم امام اعظمه قانتك تقي آلتني قسم ترر ايكي ركعتي
 قضا قيلمق كرك امام ابويوسف قانتده تورت قسمي قالر اول دورت قسمك ايكي ركعتي
 قضا قيلمق كرك (وعند محمد ر ركعتين في الكل) امام محمد ر قانتك ايكي ركعتي

قضا قیلغای بوسکنز صورت ننگ بارچه سنک آننگ اوچون کم آننگ قاننگ قراءت ترک
 بولسه اولکی ایکی رکعت ننگ برسندن تحریمنی باطل قیلغوچی بولر بس اکر
 اولکی رکعت ننگ برسنگ قراءتنی ترک قیلسه آننگ نیتی صونگنی ایکی رکعتک
 درست بولس بس صونگنی رکعتنی قضا قیلغی کرک (وان لم یعلم فی الوسط)
 واکر دورت رکعت نفل ننگ آراسنگ اولکی قعدده اولتورمه واداقیلسه (اونوی
 اربعا وانم اثینین) یادورت رکعت نیت قیلسه ایکی رکعت اوقسه تشهد مقدارنچه
 اولتورب سلام بیرسه (فلا شیء علیه) بس هیچ نرسه آنکا لازم بولس اما اولکی
 صورتک کرک کم فاسد بولغای نماز آننگ اوچون کم نفلک هر ایکی رکعتنی
 باشقه نماز ترربس قعدنی ترک قیلغی بولر ایکی رکعتک هم ترک فرض لازم
 کلور بس کرک کم نمازی فاسد بولغای اما فرضقه قیاس قیلب فاسد بولس آنی روا
 نیت ترربس کم بس کرک سجک سهولازم بولغای (ویتنفل را کبامو میا خارج المصر)
 ونفل نمازنی اوقمقلق روا بولر اشاره بولر رکوع سجودنی آت اوستونک شهر دین
 طشقاری (الی غیر القبلة) ویوزنی قبله طرفیغه قیلغای هر طرفه کم آتی بارا
 تورغان بولسه کرک مسافر کرک مقیم اکر ایکار ینده یا اوز نکوسنک درهم شرعی دین
 زیاده نجاستی هم بولسه اصح مذهب بولر نماز روا بولر اما کرک سجکنی رکوع دین
 آشاق راق قیلغای باشنی بر نرسه کاقویمق بولر حاجتی بولمس کرک آت تورغان بولسون
 کرک بورکان بولسون ونیت قیلغاندن صونک قایتیه یوزنی قبله غه قلمق شرط ایرمس
 واصح بوتور فرض نمازنی آت اوستونک اوقومق روا بولمس عنرسز مکر عنر بولر
 اول عنر لر ننگ برسی اوغرو دین قورقمقلق تررو یازیان قیلغوچی جانور لر دین
 ویبالقیدین ویایغور بولسه ویاولاغلاغی یمان بولسه کم توشکاندن صونک مند رمه
 ویاقاری کشی بولسه کم آطدین نوشسه ینه آطلاند رزغه کشی بولسه ویاصحرا بولسه
 کم قافلہ تورماسه و قورقچی بولسه کم اکر نوشسه آنکبر آفت یتر بولسه ویاننگ
 طولریغه وبعنر لر ننگ برسی هم بولسه فریضنی اولاغ اوستنگ اوقسه روا بولر (وقاعد
 مع قدره قیامه) ونفل لر نی اولتورب اوقسه روا بولر هر نچه اوراتورارغه حالی بولسه
 هم فتوی مونکاترر و امام زفره قاننگه بوتورر اوراتورغان حالک هم آنداع اولتورغای
 کم تشهد دین صونک اولتورغان ینکلیغ (وکره بقاء) مکروه ترر بنا یعنی اولکی
 رکعتنی اوراتورب صونگنی رکعتنی اولتورب ادا قیلغی مکروه ترر اکر اوراتورب
 اوقورغه حالی بولسه واکر عنر سببندین اولتورسه روا بولر مکروه بولمس و امامین قاننگ
 اکر اورا طورب نیت قیلسه عنرسز اولتورمق روا بولس (وان افتتح را کبا ونزل بنی) یعنی
 اکر اولاغ اوستونک نمازنی باشلاسه و تمام قیلغای اولاغ دین نوشسه هر یرکا یتکلن بولسه
 آندین اوقغای ینه باشدین باشلامغای (وبعکسه فسد) اکر پیاده باشلاغان بولسه

قیلغای و جمهور مذہبتہ کسوف نمازی سنت ترر و بعضی ایتب ترر کم واجب ترر
 (مخفیامطولاً فراتہ فیہما) و کسوف نمازی ننگ قرائتی آہستہ و اوزون قیلغای و ایتب ترر لر
 پیغمبر علیہ السلام دین اولکی رکعتہ سورہ بقرہ یکلیغ ایردی صونکی
 رکعتہ سورہ آل عمران ایردی و صاحبین قانندہ کسوف نمازی ننگ قرائتی
 بلند او قرائر دیلر (ثم یدعوہتی تجلی الشمس) موندین صونک دعا قیلغای قوم
 آمین نیکلیار تا کون آچلغانچہ امام دعا قیلور وقتہ اختیارلی ترر یوزنی قبلہغہ
 و یاقومغہ قیلغای و اگر قلاسه عصاغہ تیانغای دعادہ سنت اول ترر کم نماز دین
 صونک قیلغایلر و اگر برسنی قصہ قیلسہ و برسنی اوزن قیلغای یعنی نماز و
 دعاننگ کم تا تمام وقتہ ننگلی (وان لم یحضر صلوا فرادی) و اگر جمعہ نمازیننگ
 امامی حاضر بولمسہ یالغز او قیلار (کالحسوف) خسوف نمازی یکلیغ کم آی
 توتلغاندہ او قیلر جماعتسز آننگ اوچون کم کیچہ جماعت بولمق عذر بولر و امام
 شافعی قانندہ آی تونلسہ امام جماعت برلہ ایکی رکعت نماز او قغای مسجدہ
 و هر رکعتہ ایکی رکوع قیلغای و قرائتی بلند او قغای و امام شافعی قانندہ خسوف
 نماز ندہ خطبہ او قغای جمعہ خطبہ سی یکلیغ و مبسوطہ ایتب ترر کم ای توتلغاندہ
 او قملق بیخشی ترر آنداق قانیغ یل بولسہ و قرانغولق و قورقولق بولسہ او قغای
 پیغمبر علیہ السلام ایتب ترر لر کم هر وقتہ بواشلرننگ برسی پیدا بولسہ نمازغہ
 رجوع قیلغایلر (والاستسقاء دعاء و استغفار مستقبلًا) و یغور تلاکان وقتہ دعا
 قیلمق ترر و یارلقانمقلقنی تلاکملک ترر اول حالہ یوزنی قبلہغہ قارشو قیلمق
 ترر و امام محمد ر قانندہ ایکی رکعت نمازی جماعت برلہ و تکبیرات زوائد برلہ عید نمازی
 یکلیغ و خطبہ ن قرائتی آندہ بلند او قغای (وان صلوا فرادی جائز) و اگر یغور تلاکان
 وقتہ نمازی یالغز او قسلر روا بولر (ولایقلب رداء) امام ردانی ایلند ر مگلی
 و امام محمد قانندہ امام ردانی ایلاندرکای ایلاندرکای اول ترر کم ردانورت برجلو
 بولسہ یو فارغسنی قوی قیلغای و اگر توکاراک بولسہ اونک یاننی صول یانیغہ ایلاندرکای
 (ولایحضر ذمی) یعنی یغور تلاکان وقتہ ذمی حاضر بولماغای و امام مالک ایتب
 ترر کم طشقار و چقسہ منع قیلماغایلر و امام شافعی قانندہ اول ترر کم اگر طشقار و
 چقسہ ہم مسلمانلرغہ آراشاغای ولایق اول ترر کم پادشاہ طشقار و چقب و امام لار
 بارچہ خلق لار برلہ اوچ کون پیادہ یورکایلر یغورننگ دعاسی برلہ ایسکی طونلر
 برلہ و یولماغان طونلر برلہ و یماولی طونلر برلہ اوزنی خور و قورقچلیغ تونغای
 و باشلارنی آلدیغہ صالحایلر و هر کون طشقار و چقماسدین ایلکار و صدقہ بیرکایلر
 و آندین صونک دعا قیلماقغہ چیغایلر *

فصل

بوفصل فریضه فی طایباق ننگ بیاننده ترر (من شرع فی فرض) واول کشی
 فریضه نمازغه نیت قبلدی کرک ایکی رکعت کرک دورت رکعت بولسون (فاقیمت
 بس اول جماعت برله بر پای بولدی یعنی امام هم اول نمازغه نیت قبلدی واکر مؤذن
 تکبیر ایتمکلا مشغول بولسه و امام نمازغه نیت قبلمغان بولسه اول کشی کم تورت رکعت
 فریضهغه نیت قبل ترر اولکی رکعتی سجا کا تیکورکان بولسه ایکی رکعت فی تمام
 قیلغای واند اق نقل قیلب ترر کم ظهری ننگ فوائد ندین و جامع البرهانیدین (ان
 لم یسجد للركعة الاولى) واکر اولکی رکعتی سجا کا تیکور مکان بولسه (اوسجد وهو
 فی غیر رباعی) یا اوزنی سجا کانعین قیلغان بولسه یعنی اولکی رکعتی سجد ه
 قیلغان بولسه و تورت رکعت فرض دین اوزکا بولسه یعنی ایکی رکعت یا اوچ
 رکعت فرض بولسه طانگ نمازی ینکلیغ (قطع و اقتدی) قطع قیلب اقتدا قیلغای
 یعنی نمازی بوزغای و امامغه اقتدا قیلغای و امام شافعی قاتنگ تشهد او قغای و سلام
 بیرکای و نمازی قویغای آننگ اوچون کم آننگ قاتنگ برر رکعت هم حکمی نماز
 بولر واکر فرض دین اوزکا سنت بولسه و جماعت نمازغه طورا کلسه لار اول نمازی
 ایکی رکعت قیلب اقتدا قیلغای آننگ اوچون کم فرضی بوزمق ننگ سببی
 اول ترر کم کمال برله ادا بولغای بومعنی نافله دایوق ترر بس ایکی رکعت قیلغای
 آننگ اوچون کم نافله ننگ ایکی رکعتی بر باشقه نماز ترر (و کذا فیہ بعد ضم
 رکعة اخرى) و اند اق کم تورت رکعت فرض ننگ اولکی رکعتی سجا کا تیکورکان
 بولسه کم جماعت قایم بولسه لر تقی برر رکعتی آنکا قوشغای ایکی رکعت قیلغای
 و او قغای تا ایکی رکعت نافله بولغای و ایکی رکعت فرض و اوچ رکعت ده واکر
 اولکی فی سجا کاهم تیکورکان بولسه ینه برر رکعت فی انکا قوشمای آننگ اوچون کم اگر
 قوشسه جماعت آن دین فوت بولور و تقی تانگ نماز ندین صونگ نافله مکر و ترر واکر اخشام
 نمازنگ قطع قیلسه یعنی بوزسه کون بانغاندین صونگ اخشام نماز ندین ایلکار و نافله
 او قغان بولغای آننگ هم مکر و ترر واکر تمام قیلب اقتدا قیلسه امامغه خلاق قیلغان
 بولغای وهم بدعت ترر اما دورت رکعت قیلمق اولی ترر اگر اقتدا قیلسه آننگ
 اوچون کم مسبوق ننگ مخالفتی ینکلیغ بولر و مقیم مسافرغه اقتدا قیلغان ینکلیغ بولر
 کم سلام بیرکانک امامغه موافقت قیلمس و امام ابو یوسف ره نقل قیلب ترر کم ایکی
 روایتنگ هم اقتدا قیلغای و سلام ده امامغه موافقت قیلغای و یا اوزی تورت رکعت
 قیلغای سلام بیرکای (وان صلی ثلثا منه) واکر اوچ رکعتی او قغان بولسه تورت
 رکعت ننگ (یتمه ثم یقتدی منتفلا) و دورت رکعتی تمام قیلغای آن دین صونگ

امامغه اقتدا قیلغای نفل نیتی برله فرضه اقتدا قیلسه کراهیتسز روا بولر اقتدا
 قیلمه تعلقنی ترک قیلماغای تاترک جماعت بولماق ننگ قورقتچی بولغای اگر صورصلر
 نافلهنی رمضان دین اوزکا وقتک جماعت برله اوقمق مکروه ترر جواب اول ترر کم امام
 هم نفل اوقی تورغان بولسه (الافی العصر) مکر نماز دیگر دین صونک نفل اوقمق
 مکروه ترر (وکره خروج من لم یصل من مسجد اذن فیه) مکروه ترر طشقار وچمقملقی
 اول کشی کم نماز اوقماغان بولسه مسجدده اولتورغان بولسه اول مسجدده اذان
 ایتولسه (لالقیم جماعه اخری) مکر اول کشی کم اوزکا جماعتنی نمازغه تورغوزوچی
 بولسه مثل امام ویا مؤذن ینکلیغ اگر بولسه مسجدده جماعت کا بر کم لیک پیدا
 بولر آننگ سببی برله جماعت کوبراک حاضر بولر لار بونورلوك کشی کم اگر
 تکبیر ایتغان بولسه هم طشقار وچقب کیتسه مکروه بولس (ولا لمن صلی الظهر
 والعشاء) و طشقار وچقیم بو مسجد دین کم اذان ایتسلر اول کشی ننگ کم پیشین
 نمازنی خفتن نمازنی اوقغان بولسه مکروه ایرمس (الاعدن الاقامة) مکر تکبیر ایتغان
 وقتکا اگر آندان چقسه مکروه بولر آننگ اوچون کم جماعتغه خلاف قیلماق صورتی
 ترر (وفی غیرهما یخرج وان اقیمت) و پیشین و خفتن نماز نین اوزکا نمازدرده کرک
 اوقغان بولسون مسجد دین چقغای هر چند یکه تکبیر هم ایتکان و نمازغه قائم بولسه
 هم آننگ اوچون کم اول اوچ نمازنی ایکی قتله اوقمق مکروه ترر آننگ اوچون کم
 نافله ایرته نماز نین صونک و نماز دیگر دین صونک مکروه ترر اخشام نمازی اوچ
 رکعت ترر نافله اوچ رکعتکا کلکان ایرمس (ویترک سنة الفجر ویقتدی) و ایرته
 نمازی ننگ سنتنی ترک قیلغای امامغه اقتدا قیلغای (من لم یدر که بجمع ان اداها) اول
 کشی کم ایکی رکعت سنت اوقر بولسه جماعتنی تاپماس بولسه (ومن ادرك رکعة
 منه صلاها) و اگر کشی سنتنی اوقغاندین صونک فرض ننگ بر رکعتنی تابار
 بولسه جماعت برله سنتنی ترک قیلماغای و اگر امید بولسه کم سنتنی ادا قیلغاندین
 صونک امامنی تشهدده تابار بولسه سنتنی ترک قیلغای و امامین قاننگ سنتنی اوقغای
 (ولا یقضیها الا تبعا لفرضه) و ایرته نماز ننگ سنتنی ترک بولسه کون چقمس دین بورون
 قضا قیلماق روا بولس مکر امام شافعی ننگ قاننده روا بولر و امام اعظم و امام ابی یوسف ره
 قاننگ کون نیزه بوی چقغاندین صونک قضاروا بولس امام محمد قاننگ قضار و ابولر و مستحب
 ترر اگر سنت فرضی برله ترک بولسه زوالدین ایلکار و قضا قیلسه سنتی برله برکا قضا
 قیلغای اگر زوالدین صونک قضا قیلسه فرضنی قضا قیلغای سنتنی قضا قیلماغای و محیطده
 هم مونداق ایتب ترر اوزکا خلاف قیلماق ترر (ویترک سنة الظهر فی الحالین) و پیشین
 نماز ننگ سنتنی ایکی حالک هم ترک قیلغای یعنی سنتنی ادا قیلغاندین صونک کرک
 جماعتنی تابار بولسون کرک جماعتنی تاپمس بولسون (ویقتدی) امامغه اقتدا

قیلغای (ثم یقضیها) موندین صونک قضا قیلغای سنتنی (قبل شفعه) فرض دین صونکی
ایکی رکعت دین ایلکار و قضا قیلغای و بعضی ایتب ترر لر اول ایکی رکعت سنت دین
صونک قضا قیلغای و بعضی ایتب ترر لر کم پشین ننگ نمازی ننگ سنتنی فرض ننگ
متابعتی برله هم قضا یوق ترر اکر وقتی چقسه اصلا قضا یوق ترر فرض ننگ
متابعتی برله هم یالغز اوزونی هم (و غیر همالایقض اصلا) و بوسنت دین اوز کاسنت
یعنی ایرته نمازیننگ سنتنی و پشین نمازیننگ سنتنی دین اوز کاسنت اصلا قضا
یوق ترر و یالغز اوزونی هم فرض ننگ متابعتی برله هم نه وقتک ونه وقت دین صونک

فصل فرض الترتیب

فرض قیلنغان ترر ترتیب نی صاقلامق (بین الفروض الخمسه و الوتر) بش وقت
فرض لر برله و تر ننگ آراسنک (فائنا کلهما او بعضها) فوت بولغان بولغای اول بش
وقت ننگ وتر برله بار چهس و یا بعضی یعنی اکر فرض ننگ بار چهس فوت بولسه ترتیب
برله قضا قیلماق کک هر قایسی سنی ایلکار و فوت بولسه آنی ایلکار و قضا قیلغای
یعنی فوت بولغان نمازی وقت نماز دین ایلکار و قضا قیلغای بس اکر کشی ننگ
وتر نمازی فوت بولسه اول فوة بولغان کونکنده بولسه ایرته نمازی اوقمتی روا
بولس اول وتر نمازی قضا قیلغای صونک ایرته نمازی اوقغای و بوسوز امام اعظم ره
قائده ترر کم وتر نمازی واجب تیب ترر لر اما صاحبین قائده و تر سنت ترر بس ترتیب
فرض ایرمس و تر برله ایرته نمازیننگ آراسنده امام شافعی قائده ترتیب صاقلامق
سنت ترر بس اکر خفتن نمازی اوقسه آندین صونک طهارة قیلسه و سنتنی و وترنی
اوقسه آندین صونک معلوم بولسه خفتن نمازی طهارتسز اوقغان ایمش خفتن نمازی سنتنی
برله قایتارغای لر وترنی قایتار اوقماغای لر امام اعظم ره قائده آندک او چون کم آندک
قائده و تر فرض ننگ تابعی ایرمس و صاحبین قائده و ترنی هم اعاده قیلغای آندک او چون
کم سنت فرض ننگ تابعی ترر متن ده و قایه ننگ لفظنک واقع بولر فائده ترر و کاورنینه
هونکا اشاره ترر کم نمازی ترک قیلماق مؤمننگ حالی ننگ مناسبی ایرمس
(الا اذا ضاق الوقت) مکر وقت کم طار بولسه اکر فوت بولغان نمازغه مشغول
بولسه وقت نمازی قضا بولور بولسه آنداق وقتده ترتیب صاقلامق فرض ایرمس
واکر فوت بولغان نمازی کوب بولسه بار چهسنی قضا قیلارغه وقت تورمس بولسه
وقت تورر چاقلی نمازی قضا قیلغای (اونسی) یا اول کم فوت بولغان نمازی
اونتسه روا بولر اکر وقت نمازی اوقغان دین یاد یغنه فائده سی کلسه اول
فوت بولغان نمازی قضا قیلغای وقت نمازی اعاده قیلماغای و امام مالک قائده
وقت ننگ طار لغی برله اونتمقلق برله ترتیب ساقط بولس (او فائده ست) یا اول کم
فوت بولغان بولسه آلتی وقت نماز آندین صونک ترتیب ساقط بولر فوت بولغان

نمازی برله وقت نمازی ننگ آراسنه فوت بولغان نماز لر ننگ آراسنه هم ترتیب ساقط بولور
 و کوبرا ک ننگ یاننگ و اصح اول تر رکم آلتنجی وقت کم چقب کندی آلتنجی وقت نماز ننگ
 فوت لکی بید ابولدی و اگر فوت بولغان نمازی قضا قیلر بولسه کم آلتی وقت نماز دین
 کم راک قالسه مشایخ لر ننگ کوبرا کی ننگ یاننگ ترتیب عود قیلنور بو سوز ظاهر
 ترر اولکی لر ننگ سوز لر ننگ کم قایتماس دیرلار وقتیه تور مقلی برله هم

فصل تجب بعد سلام واحد سجده تان و تشهد و سلام

واجب نماز او قوعویغه نماز ده سهو بید ابولغانی او چون و بعضی ننگ قاننده سنت ترر
 بر سلام دین صونک ایکی سجده قیلماقت و سلام بیر مکلک امام شافعی ره قاننده اول
 ترر کم سلام دین ایلکار و سجده قیلغای و امام مالک قاننده اگر سهو کم لک سبندین
 بولسه سجده ای ایلکار و کلمتر مکلک کراک اگر زیاده سبندین بولسه سلام دین
 صونک کلمتر کای و هد ایه ده کلمتر بر ترر کم ایکی سلام قیلغای بری اونکغه و بری
 صول یاننیغه آندین صونک سجده سهو قیلغای اما جمهور ننگ اختیاری اول ترر کم بر یاننیغه
 سلام بر کای و فخر الاسلام ننگ اختیاری اول ترر کم قبله طرفیغه سلام بیر کای و یوزنی
 قبله دین ایلاندر مکی و اختلاف ترر کم صلواتن و دعای لر فی سهوننگ قعد سهنده کلمتر
 مو یا سجده سهو دین ایلکار و کلمتر مو هد ایه ده ایتم ترر کم سجده دین صونک فی
 قعد سهده کلمتر و صحیح بو ترر (اذا قدم رکنا) سجده اول وقتنک واجب ترر کم ایلکار و
 کلمتر سه بر رکن فی نماز ننگ رکن لر ننگ و نماز ننگ رکنی تور ترر بری قیام یعنی اورا
 طور مق و بری قراة و بری رکوع و بری سجود و قعد آخر اگر چند یکه فرض ترر اما
 رکن اصلی ایرمس (او اخره) و یانناخیر قیلسه یعنی کیچک ترسه بو ایتمکان رکن لر ننگ
 برسنی (او کرره او غیر واجبا) یا ایکی قایته قیلسه بر رکن فی با واجب لر ننگ برسنی
 تغیر قیلسه (او ترکه ساهیا کر کوع قبل القراة) و یا ترک قیلسه واجب فی سهو برله
 انداق قم قراة قیلمس دین ایلکار و رکوع قیلسه و یار کوع قیلماس دین ایلکار و سجده
 قیلسه بو رکن فی ایلکار و کلمتر کان ننگ مثالی ترر (و تاخیر القیام الی الثالثة) او چونجی
 رکعتکا اورا طور مق فی تاخیر قیلسه (بز یاده علی التمشهد و رکوعین) و تشهد ننگ مقدار ننگ
 زیاده او مق سبندین و بو رکن فی تاخیر قیلغان ننگ مثالی ترر کم اگر سجده ای اولکی
 رکعتن ترک قیلسه و ایکنجی رکعتن ده آنی کلمتر سه اول هم رکن فی تاخیر قیلغان ننگ مثالی
 ترر (و المجره فیما یخافت) و بلند او مق آهسته او قور یرده یا که عکسنجه
 اول چاقلی کم او قغانی برله نمازی روا بولغای و بو واجب فی تغیر قیلغان ننگ مثالی
 ترر (و ترک القعود الاول) اولکی قعدنی ترک قیلماق بو ترک واجب ننگ مثالی ترر و بوش
 نرسه ترر کم سجده سهونی واجب قیلغوچی ترر اگر بوش نرسه ننگ او چوسینه هم

تکيه روا بولر ايردى آننك اوچون کم رکن فی ایلکار و قیلماق لقه و نکرار قیلمه اقله تاخیر
 رکن هم پیدا بولر ايردى ضروره برله و کافی ده آلتی تیب تر رکن اول آلتی تاخیر
 واجب ترر (ویول الکل الی ترک الواجب) و بو آلتی نیک کم بار چه سی سجدہ سہونی
 واجب قیلغوجی ترر واجب فی ترک قیلماق بولر آنی تاخیر قیلماق یا ایلکار و قیلماقده ترتیب
 ترک بولر و نماز نیک رکنلر نده ترتیب واجبدر و اوچنچی رکعتکا اورا طور مقلقی
 تاخیر قیلماق واجبنی ترک قیلماق ترر آنک اوچون کم ترتیب ترک
 بولب ترر رکن فی تکرار قیلماقده هم واجبنی ترک قیلماق پیدا بولر آننک اوچون کم
 رکنلر فی تاخیر سزا دا قیلماق واجب ترر و بو یکلیمغ ترر کم بلند اوقمق لک کم بو ایکسنک
 هم ترک واجب بولر (ولایجب بسہو الموءمبل بسہو امامہ ان سجد) مقتدی نیک سہو قیلماق
 برله سجدہ سہو واجب بولماس امامغه هم قومغه بلکه امامنک سہو قیلماق برله سجدہ
 سہو واجب بولر اگر امام سجدہ سہو قیلماق مقتدی هم سجدہ سہو قیلماق آننک امامغه
 مخالفت قیلماق لازم کلمکای (والمسبوق یسجد مع امامه ثم یقضی) مسبوق اول کشی
 ترر کم نماز نیک بعضنی امام برله ناپمغان بولسه سجدہ امامغه موافقت قیلماق یعنی امام
 برله سجدہ قیلماق آن دین صونک قضا قیلماق امام برله ناپمغان نمازنی اماملا موافقت
 قیلماق و اگر امام برله سلام بیرسه و کو کلنده نمازنی نیک قالغانی بار بولسه سلام بیرر
 وقتک آننک نمازنی فاسد بولر و اگر یادنک بولسه او نتوب سلام بیرسه نمازنی فاسد بولس
 و اگر سجدہ سہوده متابعت قیلماق و تورا کلسه نمازنی نیک آخرنده سجدہ سہو کلتورکای
 و قیاسده اول ترر کم کلتورمکای و سجدہ سہو آن دین ساقط بولر و اگر مسبوق
 قالغان نمازنی قضا قیلماقغه اورا نوره آن دین صونک امام نیک یادبغه کلدی و سجدہ
 سہوغه کندی اگر اول تورغان رکعتنی سجدہ کا تیکورمکان بولسه قایتماق و امام برله
 سجدہ قیلماق و آن دین صونک اورا تورغای آنچه سجدہ دین ایلکار و اوقب ايردی آنی
 حساب قیلماق فاتحنی اوقغای و قراءه اوقغای و اگر قایتماسه نمازنی روا بولر یخشسی
 اول ترر کم نماز نیک آخرنده سجدہ سہو قیلماق و اگر اول رکعتنی سجدہ کا تیکورمکان
 بولسه قایتماق امامغه موافقت قیلماق اوچون اگر قایتسه نمازنی فاسد بولر (و اذالم
 یقع اولاً وهو الیه اقرب یقع) و اگر اولکی قعدہ کا اولتورمسه اولتوررغه یاوق بولسه
 و یادبغه کلسه اولتورغای (ولاسهو عامه) و سجدہ سہو آکا لازم بولس (والاقام
 و سجد للسهو) و اگر اولتورماقغه یاوق بولمسه اورا طورغای و سجدہ سہو کلتورکای
 و آننک اعتباری یبجوک نیک یاریمی اورا طورسه قیامغه یاوق ترر و اگر یبجوک نیک
 یاریمی اورا طورماغان بولسه اولتوررغه یاوق ترر و ظاهر روایتده اولتورر کم اگر
 اورا تورمغان بولسه قایتماق اگر بو یون نوزاتب اورا تورغان بولسه قایتماق فرض دین
 واجب اوچون اما مشایخ لرنک اختیاری اولکی سوز ترر (وان لم یقع اخیراً)

واکر صوتنگی قعدده اولتورمای اورا طورغان بولسه بشتچی رکعتکا (قعد مالم
 یسجد) اولتورغای اکر اول رکعتنی سجده کا نیکورمکان بولسه (وسجد للسو) وسجده
 سهو قیلغای آننگ اوچون تأخیر فرض بولب ترر (وان سجد) اکر اول آرتوق
 سجدنی قیلغان بولسه (تحول فرضه نفلا) اول فرضه سی نافله بولر خلاف محمد ره غه آننگ قاتند
 نمازیننگ اوزی باطل بولر امام ابو یوسف قاتند مانکلاینی برکا قویجق برله باطل بولام محمد ننگ
 قاتند مانکلاینی یردین کوتورمک برله باطل بولر اکر مانکلاینی برکاینکچ طهارتی صندی امام
 ابو یوسف قاتند آننگ فرضی باطل بولدی و آننگ صلاحنی قیلب بولمس و امام محمد
 قاتند اکر باشنی کوتورسه و طهارة قیلسه ویتکان یرندین اوقسه و تمام قیلسه و اول
 زیاده سنی قویسه فرضنی بولر آننگ اوچون کم سجده کا بارمای ترر و قتیکه
 سجدین باشنی کوتارکانه طهارة سز ترر آننگ قاتند سجدنی اول وقتند حساب
 قیلور کم سجده دین باشنی کوتارکانه صونک (و ضم سادسه انشاء) و اول ثورت رکعت
 نمازغه آلتنچی رکعتنی قوشقای اکر تلاسه نا آننگ نفل نمازی طاق بولمغای
 و امام زفره قاتند آلتنچی رکعتنی قوشمق لازم ترر و امام محمد ره قاتند آلتونچنی
 قوشمق روا بولس آننگ اوچون کم نمازیننگ اصلی باطل بولدی آننگ قاتند
 (وان قعد الاخیره ثم قام ساهیا) واکر صوتنگی رکعتده التحیات مقدارنچه
 اولتورسه آنندین صونک طوراکلیسه سهو برله سلام بیرمه (عاد مالم یسجد و سلم)
 فایتغای اکر اول رکعتنی سجده کا نیکورمکان بولسه و سلام بیرکای واکر فایتب
 اولتورمای طوراکلیسه سلام بیرسه اما ترک سنت بولر نمازی فاسد بولس آننگ
 اوچون کم فرضی تمام بولب ترر (وان سجد تم فرضه) واکر زیاده رکعتنی
 سجده کا نیکورکان بولسه صوتنگی قعدنی بر جای کلتورکانه صونک آننگ فرضی
 روا بولر (و ضم سادسه) توکال آلتنچنی قوشقای (وسجد للسهو) وسجده سهو
 کلتورکای (وال رکعتان نفل) و بوا یکی زیاده رکعتنی نفل ترر (لاتنوبان عن سنه
 الظهر) و پشین ننگ سنتی دین نایب بولمس یعنی صوتنگی یکی رکعت اورنیغه
 بولمس آننگ اوچون کم پشین ننگ سنتی همیشه تکبیر تحریمه برله باشلانور
 و بوجه برله ایرمس و همیشه قیلاتورغان قیلمای روا بولمس و بعضی ایتم ترر لر
 کم سنت ننگ اورنینه بولر اما اولکسی اصح ترر (و من اقتدی به فیها صلاهما) و اول
 کشی کم بوا یکی رکعتکا امامغه اقتدا قیلسه بوا یکی رکعتنی اوقغای اکر چه فرض
 درست بولسه هم آننگ اوچون کم فرض اوقغوچی نفل اوقغوچیغه اقتدا قیلماقنی روا
 بولس (وان افسد قضاها) واکر بوا یکی رکعتنی فاسد قیلسه اقتدا قیلغان کشی
 قضا قیلغای اول ایکی رکعتنی آننگ اوچون کم آکلنیت قیلب ترر و نیت لازم قیلغوچی
 ترر و مقتدی ننگ نبتی ننگ قصدی آنکا تحقیق بولب ترر یعنی مقتدی بوا یکی رکعتکا

نیت قیلب ترر امام ننگ خلاقیه ترر آننگ اوچون کم امام ننگ نیتی بو ایکی رکعتک
 سهو بوله پید ابولب ترر قصد برله ایرمس امامغه آننگ قضاسی لازم ایرمس امامقت یغه
 لازم ترر و خلاف امام محمد کا کم مقتدی نی امام ننگ حال یغه قیاس قیلر و مقتدی یغه هم آننگ
 قضاسی لازم بولمس (واذا سجد للسهو فی النفل لایبنی) وقتیکه سهو اوچون سجده قیلسه
 نافله نماز ننگ اول نافله غه تقی بر نافله نی بنا قیلمغای تا آننگ سجده سهوی اوزی ننگ
 یرنده ادا بولغای و اگر بنا قیلسه سجده سهو باطل بولر آننگ اوچون کم نماز ننگ
 اورطاسنک بولر (وان بنی صح) اما اگر بنا قیلسه روا بولر و اصح اولتورر کم سجده
 سهوی قایتیه قیلغای (وان سلم من علیه السهو فهو فی الصلوة ان سجد) و اگر سجده
 سهو لازم بولغان کشی نمازنی تمام قیلدوم تیب سلام بیرسه سجده دین ایلمار اول
 کشی نماز ننگ اچنک ترر اگر سلام دین صونک سجده کلترسه بس اقتدا قیلیمق
 آنکا اول وقتک روا بولر (والالا) و اگر سجده کلترسه حکما اول کشی نمازده ایرمس
 بس اقتدا قیلیمق اول کشیکار روا بولس اول وقتده اگر قهقهه برله کولسه
 طهارتی صنماس آننگ اوچون کم نماز دین چقدی تیب حکم قیلر لار امام محمد
 و امام زفر ره قاننک سجده سهو لازم بولغان کشی سجده سهو قیلما اینچه اونتب سلام
 بیرمک برله نماز دین چقماز کرک سجده سهو قیلسون کرک قیلما سون بس اگر سلام
 بیرکاندین صونک قهقهه برله کولسه آننگ طهارتی صنار امام محمد ره و امام زفر قاننده و اگر
 کشی آکا اقتدا قیلسه صحیح بولر سجده سهو کلترمکن هم بولسه مکر کم بونمازنی
 بورار یکلیمق اش قیلسه آن دین صونک نماز دین چقار و اگر بوایتکان سلام دین صونک
 تقی بر نماز غه نیت قیلسه آن دین صونک سجده سهو کلترمکای آننگ فرضی ایکی دین
 تورنکا اوتمس و سجده سهو آن دین ساقط بولر و امام محمد ره قاننده آننگ فرضی
 نورت بولر و سجده سهو آنکا لازم بولر آخرنده معتبر کتابک کلترکانی بو ترر (ومن
 شک اول مره انه کم صلی استأنف) و اگر اول مرتبه شک قیلسه کم نچه رکعت
 اوقغاننی بلمسه باشدین باشلاغای نمازنی و مشایخننگ کوبراکی ایتب ترر لر
 کم اول مرتبه تیمک ننگ معناسی اول ترر کم سهو قیلما قلیق آننگ عادتی بولمسه بیکبار
 پید ابولسه باشدین باشلامق اول وقتده ترر کم سلام بیرسه و سلام بیرمای نیت
 قیلما قلیق برله باشدین باشلامق فائده سز ترر (وان کثر اخذ بغالب الظن) و اگر
 سهو آنکا کوپ بولسه اوزی ننگ گمانی ننگ کوبراکی نی توتغای و هر قایسی
 کوبراک بولسه آننگ برله عمل قیلغای (وان لم یغلب فبا لاقل) و اگر گمانی
 غالب بولمسه بس هر قایسی آز بولسه آنکا بارغای کم یقین ترر (و یقعد
 حیث تو همه آخر صلاته) یعنی اولتورغای هر گمان ایتکان اورونک نماز ننگ آخری ترر
 یعنی نماز ننگ آخری تیب گمان قیلسه اولتورغای تا آننگ قعه

آخرى فرض ترر ترك فرض لازم كلكاى و بو شكده اعتبار قيلر لر * *

(* فصل تجب سجدة بين التكبير تين *) *

وتلاوة او چون ايكى تكبير ننگ آراسنك بر سجا لازم بولر اما تكبيرى مستحب
 ترر و امام شافعى ره قاننك سجا تلاوة سنت مؤكدة ترر واجب ايرمس (بشروط
 الصلوة) بامصاحبت او چون ترر يعنى بو سجا واجب بولر اول حاله كم نمازداق
 معتبر شرطلر له بولسه اول شرطلر ننگ بر سى طهاره و قبله غه قارشو او تورمق و عورتنى
 ياپمق و نيت و پاك بير و آندىن اوز كانر سه لر هم بولسه (بلارفع يدي و تشهد سلام) و سجا قيارده
 قولنى كو تر مكلى و تشهد او قماغى و سلام بير مكلى امام شافعى ره قاننك قولنى كو تر كلى و تشهد
 او قماغى و سلام بير كلى (وفيها سبعة السجود) و سجده تلاوته نمازداق سجا ننگ تسبيحنى
 ايتغاي و مستحب تيب ترر لر سجده تلاوته سبحان ربنا انه كان وعد ربنا
 لمفعول لا تيب ايتمقلىنكى و كر هيج نرسه ايتمه هم واجب سجده ننگ عهد سندين چقار
 اما سنننى ترك قيلب ترر نماز سجا سى ينكلىغ (على من تلا آية من اربع عشرة آية التى فى آخر
 الاعراف) يعنى سجده تلاوة اول كشيكا و واجب ترر كم اون تور ت آيت ننگ بر سنى
 اوقسه اول اون تور ت ننگ بر سى سورة اعراف ننگ آخر نده ترر (والرعد والتحل وبنى
 اسرائيل و مر يم و اولى الحج) و سورة رعد ترر و سورة عم مر يمه ترر و سورة حج ننگ اول ننگ
 ترر اما اول سجا كم سورة حج ننگ آخر ننگ ترر امام اعظم ره قاننك آنده سجا واجب ايرمس
 و امام شافعى ره قاننك آنده سجا سنت ترر اوز كافالغان سجا لر ينكلىغ امام اعظم ننگ قاننك
 آنگ سجا ننگ يوقلغى غه دليل بودر كم كو عننگ ياوقنك پيد ابولب ترر و بو آنكاد لالت قيلر كم
 نماز ننگ سجا سى مراد بولر سجده تلاوة بولماس و بو ينكلىغ ترر اوز كالر ده وقتيكه كروغ
 ننگ ياوق بير ننگ بولسه (والفرقان والنمل) و سورة فرقانده و نملده ترر (والم السجدة
 ص) و الم سجا ده و صادده و سورة صادده خلاف امام شافعى غه (وهم السجدة) و هم سجا ده
 ولا يسامون آياتى ننگ آخر نده واقع بولب ترر و سجده قيلسه عهد دين چقغان بولغاي
 اتفاق بر له (والتجم و انشقت و اقرا) و التجم ده و اذا السماء انشقت ده و اقرا ده و منداق تيب
 ترر قر آنده عثمان رضى الله عنه (اوسمعها) يا كه ايشتسه اول اون تور ت آيت ننگ بر سنى
 آلكهم سجا واجب بولر كرك قصد بر له ايشتسون كرك سهو بر له ايشتسون
 هر نچوك ايشتسه ده سجا لازم بولر وقتيكه مؤمن سجا قيلسه شيطان عليه اللعنه
 باشينه طوفراق صاچار كم مؤمن خداننگ امرى بر له ترر و سجا قيلر
 و مقبول بولر من امرنى ترك قيلدوم و مردوبولدم تيب و سجا ده دعانى كوب قيلمق كرك
 كم دعاننگ مقبول بولور وقتى ترر كم بندهننگ كوب ياوق بولور يرمى خدا غه سجده
 على ترر (و اذ انلى الامام) وقتيكه امام سجا آيننى تلاوة قيلسه (فمن سمعها ثم اقتدى به

فی رکعة اخری) بس اول کشی کم سجدہ آیتنی ایشتمکاندین صونک ینہ بر رکعتک اقتد اقبلسہ
 یعنی بو سجدہ آیتنی اوقغان رکعتہ امامغہ اقتد اقبلمغان بولسہ نماز ننگ طشنہ
 ایشتمکان بولسہ (یسجد بعد الصلوة) سجدہ کلتورکای نماز دین صونک اگر نماز دین
 ایلکارو کلتورمکان بولسہ (کمصل سمع من لیس معہ) انداق نماز اوقغوچی سجدہ
 آیتنی ایشتمسہ اول کشی دین آننگ برلہ نماز غہ شریک بولسہ اول ہم نماز دین فارغ
 بولغاندین صونک سجدہ کلتورکای و نماز ننگ اچند سجدہ تلاوتنی قیلمس لارا اگر چند یکہ
 نماز ننگ اچندہ ایشتمکان ہم بولسہ (ومن اقتدی به فی نلک الرکعة بعد سجود الامام
 لایسجد) و اگر کشی امامغہ اقتد اقبلسہ اول رکعتہ کم آندہ سجدہ آیتنی اوقغان
 بولغای و امام سجدہ تلاوتنی قیلغان بولسہ آندین صونک سجدہ قیلغای نماز دہ ہم
 نماز دین صونک آننگ اوچون کم امام ننگ سجدہ سی کفایت بولر و تقی اول رکعتنی
 اقتد اقبلمق برلہ تاب و عمللری کم اول رکعتک پید ابولب ترر آنی هم تابوب ترر
 (و قبلہ یسجد مع امامه وان لم یسمع) و اگر امام سجدہ قیلماسدین ایلکارو اقتد اقبلمغان
 بولسہ امامغہ موافقت قیلغای سجدہ قیلغان و هر چند یکہ سجدہ آیتنی ایشتمکان ہم
 بولسہ (وان تلی الموء تم لایسجد الا سماع خارجی) و اگر سجدہ آیتنی مقتدی تلاوة قیلسہ
 سجدہ کلتورمکای امام و هم مقتدی مکر نماز ننگ طشنک فی ایشتمکوچی سجدہ قیلغای
 و صحیح اول ترر کم اول سجدہ قیلغای امام محمد زہ قانتک امامغہ و مقتدیغہ هم واجب ترر کم
 نماز دین صونک سجدہ قیلغای (والصلو تمة لانتقضی خارجها) و نماز اچند کی تلاوة سجدہ سنی
 ادا قیللمق لاق واجب ترر آنی نماز ننگ طشنک قضا قیلغای آننگ اوچون کم کامل
 فضیلندہ واجب نرسہ ناقص لقدہ ادا بولر مثل نماز ننگ قضا سینگلمغ حرام وقت ادا روا
 بولمس (والرکوع بلا تروق ینوب عنہا) و سجدہ آیتنی اوقغاندین صونک طوقتامای
 رکوعغہ بارسہ سجدہ تلاوة ننگ اور نیغہ بولر و طوقتامای اول ترر کم آندین صونک
 اوچ آیت اوقغان بولغای (وان کررها فی مجلس تکفی سجدة) و اگر بریرده
 سجدہ آیتنی ایکی یولی یا اوچ یولی قایتماقایتنا اوقسہ بر سجدہ کفایہ ترر کرک اول آیتنی
 اوقب سجدہ قیلسون آندین صونک تکرار قیلسون یا اول تکرار قیلسون بریرده تورغانک
 بر سجدہ قیلغای (و یعتبر للسمع مجلسه) و ایشتمکوچی ننگ اوزی اولتورغان یرنی اعتبار
 قیلور لارا اوقغوچی ننگ یرنی اعتبار قیلمس لر اگر اوقغوچی بر آیتنی ایکی یرده
 تکرار قیلسہ یا اوچ یرده و ایشتمکوچی بر مجلسک اولتورغان یرندہ ایشتمدی ایشتمکوچیکا
 بر سجدہ واجب بولر اگر ایکی یرده یا اوچ یرده تکرارنی ایشتمسہ هر ایشتمکاندہ بر سجدہ
 لازم بولر اگر چند یکہ اوقغوچی بریرده هم اوقی تورغان بولسہ (واستداع الثوب)
 و یرینی بورکایب ایملک لیک ینگلمغ (والانتقال من غصن الی غصن آخر تبیدیل) و اوتمکک
 بر شاخ دین تقی بر شاخه یعنی یغاچ ننگ بر بوتاغندین تقی بر بوتاغینه صحیح و ایتک

بونی تبدیل ممکن تیب حکم قبلار یعنی بر بوناغنی بر مکان حکمنه قیام لارا کر چند یید یکدی توبی
 هم بر بولسه ده (ویکره ترک آیه السجدة وحدها) وسجده آیتنی یالغز قویب کتمک مکر وه
 در سورهلر نی اوقب (لاعکسه) وموننگ عکسی مکر وه ایر مس یعنی یالغز سجده آیتنی
 اوقب اوز کاسوره لر نی قویسه و بعضی آیتب ترر لار کم سجده آیت لر نی بر یر ده اولتر ب
 وفسه وهر برسی اوچون بر سجده قیلسه و دعا قیلسه اننگ حاجتی روا بولغای (وند ضب غیرها الیها)
 وقوشمق سجده آیتنی دین اوزکا آیتلر نی آنکا مستحب ترر یالغز اوقلماغای کم سجده
 آیتنی ننگ اوزکا آیتلر دین آرتوقلق قورقچی بولر وقرآن ننگ بارچه آیت لر ی
 ننگ فضیلتی بر ابر ترر (واستحسن اخفاؤها عن السامع) وسجده آیتنی ایشنگوچی دین
 یاشرون اوقمق احسن ترر وایتب ترر لار کم اکر قوم طهارتلی و تعین
 بولسلر سجده قیلماغه سجده آیتنی بلندا اوقغای آننگ اوچون کم تلاوة ننگ
 ترتیبی وقرآن ایشتمک ترک بولماغای والله اعلم *

﴿﴾ فصل ان تعذر القيام لمرض حدث قبل الصلوة ﴿﴾

واکر نماز دین ایلاکرو کشی کابر خسته لقی پیدا بولسه اول سبیدین آیاقی اوزه تور
 بولسه (اوفیها) یاکه اول خسته لقی نماز ننگ اچنده پیدا بولسه (صلی قاعد ایر کم
 و بسجده) اول خسته لقی کشی اولتور ب اوقغای رکوع وسجود برله و عذر ایکی تور لک بولور
 بری حکمی وبری حقیقی عذر حقیقی اول ترر کم اکر طور اگلسه یقولور و عذر حکمی اول
 ترر کم اکر طور اگلسه خسته لقی زیاده بولور ویا دردی زیاده بولور واضح اول ترر کم
 بونار ننگ بارچه سیننه اولتور ب اوقمق لقعهر خصت ترر بعضی آیتب ترر لر کم اکر عذر
 حقیقی بولسه اولتور ب اوقمقغه رخصت ترر عذر حکمی غه رخصت ایر مس اکر بر نچه سنی
 طور ا کلوب اوقمقغه حالی بولسه طور ا کلکای حالنه لایق واکر تکبیر تحریمه چاقلی هم
 حالی بولسه طور ا کلکای واکر عصاغه یادوارغه طاینب طور ارغه حالی بولسه کرک کم
 طور ا کلکای واکر کشیکا طاینب طور ارغه حالی بولسه هم طور ا کلکای و بوبعضی علماننگ
 سوزی ترر واضح اولکی ایتولکن سوز ترر واکر اولتور ب بر نرسه کاطیانوب اوقی بولسه
 اوقغای اولتور ب اوقمققنی ترک قیلماغای (وان تعذرا مع القيام اومی برأسه
 قاعد ان قدر علی القعود) واکر عذر لی کشی طور اکلمککا رکوع وسجود
 قیلماغه حالی بولسه اولتور ب اشاره قیلغای باشی برله اولتور ارغه حالی
 بولسه (ولامعه فهو احب) اکر رکوع وسجود کا عذر لک بولسه اورا طور ارغه حالی
 بولسه بس رکوع وسجود اوچون اولتور ب اشاره قیلماق یخش در طور ا کلب
 اشاره قیلماق دین واکر طور ا کلب اشاره قیلسه هم روا بولر اما اولکسی افضل ترر
 و امام زفرره و امام شافعی ره قاتنده طور ا کلب هم اشاره رکوع دین توبان ترک قیلغای
 آننگ اوچون اشاره رکوع سجود ننگ حکمنه بولر وسجده اشارتنی قیلر وقتننگ

اشارتني یرکایاوتی قیلیمق لازم ایرمس حالنه کوره بلکه اندک تفاویر کوع برله سجدننک آراسنده بولسه روا بولر (ولا یرفع الیه شیء لیسجد علیه وحسته لاق اوچون مانکلاینه هیچ نرسه کونارب سجده قیلدرمغای واکر کونارسه بر نرسه یاکه اولخسه باشنی توبان صالحه رکوع وسجد اوچون روا بولر اشاره ننگ حاصل بولغانی اوچون نرسه کاسجده قیلیمق اوچون روا بولمس واکر باشنی توبان قیلماسه بر نرسه نی مانکلاینه ایلتب قویمق روا بولماس واکر سجده قیلیمق اوچون یرکا یاستوق قویسه آننگ اوستینه سجده قیلسه روا بولر (وان تعذر القعود) اگر خسته ننگ اولتوررغه حالی بولسه (اومی مستلقیا) آرقاسینه یاتوب اشاره برله اوقغای ورجلاه الی القبلة) اول حالده آیاقلارنی قبلهغه قارشو قیلغای (اومضطجعوا وجهه الیها) ویایانی دین یاتوب یوزنی قبلهغه قارشو قویب اشاره برله اوقغای (والاول اولی) یعنی آرقاسینه یاتوب یوزنی قبلهغه قیلیمق اولی تور اما کرک کم یاستوقنی خسته ننگ آرقاسینه قویغای ناکه آکاسویانکای اولتورغانغه اوخشاش بولغای (وان تعذر الایماء) اگر خستهغه نمازنی اشاره برله اوقوررغه حالی بولسه قویغای وکوزی وکوکلی وقاش برله اشاره قیلب اوقغای وامام زفر وامام شافعی قاننک کوزی وقاش وکوکلی برله اشاره قیلغای و نمازنی قویمغای وامام ابی یوسف ره دین روایت قیلب ترر لار کم کوز برله اشاره قیلور اما کونکل برله اشاره قیلیمقنی بیورمای ترر لر وامام حسن قاننک کوزی برله وقاش کوکلی برله اشاره قیلغای وقتیکه صحت بولسه قایته اوقغای (اخرت) لفظنده اشاره ترر کم آننگ نمازنی ساقط بولمای ترر اگر عاجز لقی برکچه کوندز دین زیاده بولسه آنکا قضا لازم کلمس واکر برکچه وکوندز دین زیاده بولسه آنکا قضا لازم بولور (وموم صح فی الصلوة استأنف) و اشاره قیلیمقنی نماز ننگ اچنده صحت طایسه باشن دین باشلاغای وامام زفر قاننده یتکان یرندین باشلاغای وباشندین باشلامغای (وقاعد یرکع ویسجد صح فیها بنی قائما) ورکوع وسجد برله اولتوروب اوقی تورغان کشی صحت طایسه نمازنی ننگ قالغاننی اوقغای طور اکلب وامام محمد قاننده باشندین باشلاغای (صلی قاعدا فی فلک جار بلاعذر صح) واکر یورب بارانورغان کیمه ننگ اچنده عذر سر اولتوروب اوقسه روا بولر امام اعظم ره قاننده اما طور اکلب اوقمق افضل ترر واکر کیمه ده عذر سر اولتوروب اوقمق روا بولمس (وفی المر بوطلا الابعذر) واکر نمازنی باغلاغان کیمه ده اوقسه دریاننگ قاراغنی بولسه ویا دریاننگ اورطاسنده و ییل آنکا کوب حرکت بیرمه اولتوروب اوقمق روا بولمس مکر عذری بولسه ییل کوب بولسه حرکت بیرسه دریاننگ اورتاسنده بولسه هم باغلاغان بولسه یوری تورغان کیمه ننگ حکمنده بولور (وان جن اوامی علیه یوما وليلة قضی ما فأت) اگر کشی دیوانه یابیمهوش بولسه

بر کبچه و کوندز نمازنی لر نی قضا قیلغاغای و امام شافعی قانتند بر نماز کامل ننگ و قتی بیهوش بولسه آنکا قضا لازم ایرمس (وان زاد ساعة) و اگر دیوانه دین و بیابیهوش بولغان کشی دین بر کبچه و کوندز دین زیاده بر ساعت بولسه اول قالغان نمازلارنی قضا قیلماغای و امام محمد قانتند بر ساعت دین زیاده لقی ننگ اعتباری یوقدر بر نماز ننگ و قتی اعتبار قیلرلار و امام اعظم و امام ابو یوسف قانتند ساعتارنی اعتبار قیلرلار

فصل المسافر من فارق

بیوت بلده قاصدا مسافة ثلثة ایام و لیالیها بسیر وسط) مسافری کم شریعتده آنکا رخصت ترر رمضان آی ننگ روزه سین آچمتی و فریضه نمازلارنی قصقه قیلمق اول کشی ترر کم اوزی ننگ شهر نده کی اولاردین ایراق بولغاغای اوج کبچه و کوندز لیک بولنی اورته یوروش برله و راحتلری کم سفرده باردرد آننگ برله (وهوما سار الابل والراجل والننگ اذا عدلت الريح) و اورطا یورش توه ننگ و پیاده ننگ یورشی ترر فروغ یرده و صوده کمه ننگ یورش و قتیکه ییل توزک بولسه (و مایلیق بالجبل) و طاغده اورطا یورش اول ترر کم اول طاغ ننگ لایقی و مناسبی بولغاغای کم اوج کبچه و کوندزنی اعتبار قیلرلار کم اول طاغده تمام قیلغاغای و دریادین و طاغ دین اوزکاده قتوی اون سکز فرسخ یرکانر روا کر چه اختلاف سوزلار مجتهدلار ننگ و ائمه لر ننگ سوزی کوب ترر و اگر سفر یورکوچی ننگ ایکی یولی بولسه بر یولی اوج کبچه کوندز لیک بولسه و قتی بر یولی آندین آز بولسه قایسی یول برله یورسه اول معتبر ترر (فی قصر الرباعی) بس مسافر تورت رکعت فرضنی قصقه قیلغاغای کم شهرکا توناش ایولارندین جد بولسه و قتیکه شهر دین چقسه قصقه قیلغاغای نمازنی و بعضی ایتب تررلر کم قصقه قیلماغای شهرکا توناش کینت لاردین چقماغونچه هر چند یکه بر فرسخ هم بولسه مگر آچق لق بولسه شهر برله کینت ننگ آراسنده یوزکز و بعضی ننگ قانتند بر آواز یتر چاقلی بولسه بعضی ننگ قانتند بر اوق آتمی یر بولسه یعنی اوج یوزکز یاتورت یوزکز کچاچه و بوسوز اصح ترر بس و قتیکه شهرکا توناش کینت لردین اونکاندین صوننگ قصقه قیلغاغای و بعضی ایتب تررلر کم بر اوق آتمی یر کینت دین یراق کتمگوچجه قصقه قیلماغای (الی ان یدخل بلده) یعنی تورت رکعت نمازنی قصقه قیلماقعه و رمضان ننگ روزه سنی آچماقعه رخصت اول وقتغه چه ترر کم مسافر اوز شهر ینه کلب مقیم لیکنی نیت قیلمه هم (اوینوی اقامه نصف شهر بیلده اوقریه واحده) یانیت قیلسه اون بش کون تورمقلقنی بر شهرده یابیر کینت ده و آندین صوننگ مقیم بولر اگر صحرا ده اون بش کون تورمقلقنی نیت قیلسه اوی توتب اولتور اتورغان بولسه مقیم بولس اما اگر اوج کبچه کوندز لک یول یورمکان بولسه

و اوز وطنیغه قایتماقلقنی نیت قیلسه و طنیغه داخل بولماسه هم مقیم بولر و امام شافعی
 قاتنده اکر تورت کون بریرده تورمقلقنی نیت قیلسه مقیم بولر (و بصحراء دارناوهو
 خبائی) و مسافر اکر دار اسلام ننگ صحراسنده اون بش کون تورمقلقنی نیت قیلسه
 مقیم بولر و حال آنکه اول کشی اویده اولتور و کوچی بولسه بلوچ ینکلیغ و ترک و عرب
 ینکلیغ آلارننگ نیت قیلمقلقی اولتورمقلقغه دیار اسلام ننگ صحراسنده صحیح بولر
 اما ظاهر روایتده اول ترر کم تورمقلقنی نیت ایتمسه روا بولس مکر عمارات و تقی
 یغاچدین و بالچقدین و طاشدین اوی لار بولسه اما خیمه ده اولتورا تورغان خلقدین اوزکا
 بولسه یعنی شهرده اولتورا تورغان کشی اکر نیت اقامت دیار اسلام ننگ صحراسنده قیلسه
 روا بولس و مقیم بولس (لابدار الحرب) و نیت اقامت معتبر ایرمس اول یرده کم
 کافر لر برله اورشا تورغان ده بولسه لار بس قصه قیلغای دار حریده کم کفارننگ
 یری ترره چندیکه نیت اقامت قیلسه هم (او البغی محاصرا) یا باغی بولغان خلق
 ننگ یرنده و باغی بولسه لر پادشاهغه و محاصره قیلغان بولغاچلر و اولارنی
 شهردین اوزکاده آنده هم نیت اقامت صحیح ایرمس و نمازی
 قصه قیلغی و روزه آچمق روا بولس و امام ابو یوسف رحمه الله قاتنده اول یرده
 اوده بولسه لار تورمقلقنی نیت قیلسه لار صحیح ترر (کمن طال مکته بلانیت) آنداق
 کم اکر کشی بر شهرده یابر کینت ده کوب نوره یاریم آی آندین کوب اکر اون
 بش کون تورمقلقنی نیت قیلمسه مقیم بولمس قصه او قغای صحابه رضی الله عنه ننگ
 جماعتندین نقل قیلب ترر لار کم علقمه قیس ننگ اوغلی ایردی ایکی ییل خوار زنده
 توردی نمازنی قصه او قدی آننگ اوچون کم نیت اقامت قیلغان ایردی (ولو اتم) اکر مسافر
 نمازنی قصه قیلمای تورت رکعتنی بوئن اوقسه (وقعد الاولى تم فرضه) اولکی قعدنی
 بجای کلتورسه آننگ فرضی تمام بولر (و اساء) سلامنی تأخیر قیلب ترر یمان قیلب ترر
 (وما زاد نفل) و آنچه ایکی رکعتدین زیاده اوقب ترر آنداق کم ایرته ننگ نمازنی
 تورت رکعت اوقسه اولکی ایکی رکعتده اولتورسه نمازی روا بولر اما بخشی قیلمای
 ترر کم تأخیر و واجب قیلب ترر لر (وان لم یقعد بطل فرضه) و اکر مسافر اولکی
 ایکی رکعتده اولتورمای تورسه تورت رکعت اوقسه باطل بولر آننگ اوچون کم فرضنی
 ترک قیلب ترر کم قعد^۶ اخیر ترر (مسافر امه مقیم فی الوقت یتم) مسافرغه مقیم کشی امامت
 قیلسه تورت رکعت نمازغه امامغه متابعت قیلغای یعنی تورت رکعتنی اوقغای و امامغه متابعت
 و مطلق بونماز حقتک مسافر مقیم حکمنک بولر کرک اولکی ایکی رکعت اقد اقیاسون کرک صونکفی
 امام مالک قاتندک صونکفی رکعت اقد اقیلسه اول ایکنسنی اوقب قویغای (و بعدک لایوه^۷ مه) وقت
 اونکندین صونکر کرک کم امامت قیلغای مقیم مسافرغه تورت رکعت نمازده آننگ اوچون
 مسافر ننگ فرضی وقتندین چقغاندین صونک تغییر طاباس (وفی عکسه) و بو صوره

ننگ عكسینه كم مسافر مقیمه امامتق قیاسه كرك وقت نماز لارنده كرك قضاده روا
 بولو (اتم المقیم وقصر المسافر) مقیم نمازنی تمام قیلغای و مسافر ایکی ركعتده سلام
 بیر کای (قائلاندا) اول وقتده مستحب ترر مسافر ننگ مقیمه ایتمکلیکی (اتموصلوتکم
 فانی مسافر) یعنی مسافر ایتغای سلام دین صونک سز لر نماز نکزنی تمام قیلننگ لر
 مسافر ترره ن تیب واضح اول ترر کم مقیم فالغان اول ركعتن فاتحه سورده قوشمغای آننگ اوچون
 کم مسافر امام اولکی ایکی ركعتکا سورده قوشب ترر (و بیطل الوطن الاصلی مثله) و باطل
 قیام وطن اصلنی وطن اصلیه اوخشار وطن اصلی اول ترر کم آننگ توغان بولغای ویا آننگ
 کدخد ابولغان بولسه وطن سفر اول ترر کم اول یرده مسافر اون بش کون تورمقلقنی
 نیت قیلغان بولغای ویا اندین کوبراک واکر کشی ننگ ایکی یرده لوی بولسه اول ایکی
 یرننگ هر قایسس وطن اصلی تررا کر بر شهر دین ینه بر شهر کاکسه و آننگ تورسه و او یلانمکلیکی
 اختیار قیاسه اول اولکی وطن باطل بولر وقتیکه اول اولکی وطنغه بارسه نیت اقامت قیلمه
 مقیم بولس آنداق کم مکه معظمه حضرت رسالت پناه صلی الله تعالی علیه و سلم ننگ وطنی
 ایردی وقتیکه مدینه کایدی وطن اصلی مدینه بولدی (الاسفر) اما سفر وطن اصلی فی باطل
 قیلمه اما مسافر وطن اصلیه بیته نیت اقامت قیلمه هم مقیم بولر (ووطن الاقامه مثله) وطن
 اقامت فی مثل وطن اقامت باطل قیلر اگر بر یرده نیت اقامت قیاسه اون بش کون تورمقلقنی یا
 آندین کوبراک آندین صونک تقی بر یرک کیتسه کم سفر مقدر ندین آرزاق بولسه
 آننگ هم اون بش کون تورمقلقنی نیت قیلسه و آندین صونک اولکی یرینه بارسه آندنگ نمازنی
 قصه قیلحق كرك نیت اقامت قیلغاننی ینه قایته قیلمه مقیم بولس آننگ اوچون
 کم صونکغی یرده نیت اقامت قیلغانی اولکی نیتنی باطل قیلر (والسفر) و سفر هم
 نیت اقامتنی باطل قیلر اگر اون بش کون طورمقلقنی نیت قیلغان وطنی دین
 سفر نیت بر له چقب کیتدی اول وطنی آننگ باطل بولدی بس اگر تقی قایتب اول یرکا
 کسه تا اون بش کون تورمقلقنی نیت قیلمه مقیم بولمس (والاصلی) وطن اصلی
 هم اقامت فی باطل قیلر آننگ اوچون کم وطن اصلیه یتکاندین صونک مسافر لبق ننگ
 حکمی آندین کینار (والسفر وضده لا یغیر ان الفایته) و سفر وضد سفر کم مقیم لق
 ترر بوایکسی فوت بولغان نماز لارغه تغیر بیرمس بس مقیم لفته نمازی فوت
 بولسه اگر سفرده قضا قیاسه نورت ركعت اوغای واکر سفرده فوت بولغان بولسه
 مقیم لفته ایکی ركعت قضا قیلغای و سفرده مقیمده آخر وقتنی ننگ بر پاره سی قالسه
 هم معتبر ترر بس آخر وقتدین بر پاره سی قالغانده سفر قعدی آننگ نمازی ایکی
 ركعت بولدی واکر آخر وقتدین بر پاره قالغانده مقیم بولدی آننگ نمازی
 نورت ركعت ترر اخیر وقتنی ننگ بر پاره سی تکبیر تحریمه ایتور چاقلی وقت ترر
 و امام زفر قاننده نمازنی بونون او قور چاقلی وقت معتبر ترر و تکبیر تحریمه ننگ

اول بر شهر حکمنک بولر وتقی بر روایت امام ابو یوسف دین اول ترر کم آنده اون منک کشی بولسه شهر حکمنده بولر سقیان ثوری رحمه الله ایتب ترر کم مصر جامع اول ترر کم خلق آئی مصرغه حساب قیلغایلر مصر لر نی ایتلکانده مثل بخارا و سمرقند ینکلغیغ و بعضی مشایخ ایتب ترر لر کم مصر جامع اول ترر کم هر بر اش ننک صاحبی اوز اشندی بن اوقاتی اوتر بولغای اوزکا اشکا کرک مشغول بولغای (و ما انصل به) و اول بر کم شهرکا توناش بولسه (معد المصلحه) آنداق کم توزک قیلغوچی بولغایلار شهر ننک توزک لیکی اوچون مثل آط چاپمقلق و لشکر نی جمع قیلماق و اوق آتمقلق و جنازه نمازی اوقمقلق و اولوک کوممکک (فناؤه) ویرلار بووجه برلان شهرکا توناش بولسه شهر ننک فناسی ترر اول هم شهر ننک حکمنک بولر آنک جمعه نمازی اوقمقلق جائز بولر و امام محمد قاتنک مصر فناسی مصر مقدار نچه غلوه ترر مصر ننک تیمکراسنک یعنی بر اوق آتمی چاقلی بر بولر تا اوج یوزکچه و امام ابو یوسف ره قاننده ایکی میل نیک بیرکچه کم سکرز منک قتم بولغای شهرکا توناشقی شهر حکمنده بولر و بعضی ایتب ترر لر کم مؤذن ننک آوازی یتار چاقلی بولغای و بعضی بر فرسخ هم شهر حکمنده بولر تیپ ترر (و السلطان اونائبه) وتقی جمعه ننک ادا بولر شرطلر ندین برسی پادشاه ترر و یاپادشاه ننک نائبن ترر و یا حاکم بولسه کم پادشاه ینکلغیغ شوکتی بولسه جمعه نمازی روا بولر (و وقتہ وقت الظهر) وتقی جمعه نمازی ننک ادا و قتی پشین نماز ننک و قتی در بس پشین نمازی ننک و قتی اونکاندین صونک جمعه نمازی روا بولس و اول وقتدین ایلکرو هم روا بولس اگر جمعه نمازی اوقی تورغان ننک آراسنک وقت چیمسه پشین نمازی اوقغای جمعه نمازی اوقغای و امام شافعی قاننک جمعه نمازی دورت رکعت قیلغای و امام مالک ایتب ترر لر کم جمعه نمازی تمام قیلغای (و الخطبة نحو تسبیحة فی الوقت) و دورتیچی شرطی خطبه ترر بر تسبیح مقداری چاقلی وقت کرکلندین صونک و اگر وقت کرمسدین ایلکرو خطبه اوقسه روا بولس و یا خطبه سز نماز اوقسه روا بولس تسبیح مثل الحمد لله یا سبحان الله یا لا اله الا الله ینکلغیغ خطبه نیستی برله بس اگر سوچکوردگان ننک جوابنده الحمد لله تیسره خطبه اورنده بولس بس صاحبین ایتب ترر لر کم هر سوز خطبه اورنیغه بولس مکر اول سوز روا بولر کم آئی عرفده خطبه دیرلر و بعضی ایتب ترر لر کم خطبه ننک آزی تشهد مقدار نچه ترر و امام شافعی ره قاننده ایکی خطبه اوقمق کرک اول ایکی خطبه ننک آراسنده اندک اولتورمق کرک و اول ایکی خطبه ننک هر قایسی سنده حمد صلوة و تقوی لغغه وصیت قیلماق کرک و اولکی خطبه ده بر نرسه قرآندین اوقغای و ایکتیچی خطبه ده مؤمنلرکا دعا قیلماق و اگر پادشاه ننک ادنی برله نار سیده خطبه اوقسه رسیده بولغان کشی امامتک قیلسه

روابولر (والجماعة) ونقی جمعه ننگ ادا قیلماقی ننگ برشرطی جماعت ترر (ای
 ثلاثة رجال سوی الامام) یعنی امام دین اوزکا اوج کشی اکر بنده بولسه ویا مسافر
 بولسه و امام شافعی قاننده امام دین اوزکا مقیم قرق کشی کرک و امام ابو یوسف
 ره دین بر روایت اول ترر کم جماعت ننگ آزی امام دین اوزکا ایکی کشی ترر
 (فان نفر وابعد سجوده آنها) بس اکر امام سجده قیلغان دین صونگ مقتدی لر کیتسه لر
 امام جمعه نمازنی تمام قیلغای (وقبله بدأ بالظهر) واولکی رکعتنی سجده قیلماس دین
 بورون کیتسه لار جمعه نمازی باطل بولر پشین نمازنی اوقمق کرک و صاحبین
 ایتورلر کم اکر اولکی تکبیر دین صونگ کیتسه لر جمعه نمازنی اوقمق کرک
 واکر خاتونلار وینار سید لر قالغان بولسه لار اعتباری یوق ترر (والاذن العام)
 ونقی جمعه ننگ ادا بولری ننگ شرطی اذن عام ترر یعنی مسجد ننگ ایشک لارنی
 آچق قیلب اذن قیلماق ترر خلق لر ننگ آنده کرملکی بولغای واکر برنجه جماعت
 مسجد کا جمع بولسه لار و مسجد ننگ ایشک لارنی بغلاسه لر و جمعه نمازنی اوقسه لار
 روابولس واکر پادشاه اوزی ننگ اولتورغان یرننگ اذن عام قیلب جمعه نمازین اوقسه
 هم روابولر و هر چند بیکه عام حاضر بولسه هم واکر اذن عام قیلمه و ایشک لارنی
 آچماسه نمازی جمعه روا بولس بس جمعه نمازی ننگ شرطاری اون ایکی توری
 ترر آلتسی واجبلقی ننگ شرطی آلتسی ادا قیلماق ننگ شرطی آننگ فرق اول
 ترر کم واجبلقی شرطی بولسه ادا قیلماق روابولر یعنی نمازی جمعه اوقمق روابولر
 اما ادا شرطی بولسه ادا قیلماق روابولس یعنی نماز جمعه نی اوقمق روابولس (وکره
 فی المصنوع المعذور وغيره) و شهر ده پشین نمازنی اوقمق اول کشی ننگ عذری بولغان
 بولسه جمعه نمازیغه حاضر بولقدین ویا عذری بولغان بولسه مکروه ترر کرک
 امام جمعه نمازندی فارغ بولغان دین صونگ ویا جمعه دین ایلکار و (بجماعة) جماعت
 برله اما بالغز اوقمق جمعه کونی مکروه ایرمس اما اکر کینت لارده پشین نمازنی
 جماعت برله اوقسه مکروه ایرمس (وظهر غیر المعذور قبل الجمعة) مکروه ترر پشین
 نمازنی جمعه نمازندی ایلکار اوقمق لقی و هر چند بیکه بالغز اوقسه هم شهر اچنده
 وقتیکه جمعه نی ترک قیلماق عذری بولماسه (وسعيه اليها والامام فيها يبطله وان
 لم يدركها) و پشین نمازنی اوقغان دین صونگ جمعه نمازنی اوقمقغه بارسه و اول
 حالده امام نمازده بولسه و نماز جمعه دین فارغ بولغان بولسه باطل قیلور اول کشی ننگ
 نمازنی هر چند بیکه امامنی جمعه نمازنگ تاپماسه هم ویا امام اعظم قاننگ ترر صاحبین
 قاننگ ایتب ترر لار کم اکر امامنی نمازده تاپسه آننگ پشین نمازی باطل بولس
 و آندا ق کم اکر عذری کشی پشین نمازنی اوقغان دین صونگ جمعه نمازیغه
 متوجه بولسه امام اعظم قاننده آننگ پشین نمازی باطل بولر و صاحبین قاننده اکر

جمعه نمازی طایسه باطل بولمس واکر ایوندین چقمغان بولسه پشین نمازی اوقغاندین
صونک جمعه نمازی ننگ نیتی برله اول حالده امام جمعه نماز ندین فارغ بولغان بولسه
آننگ پشین نمازی اتفاق برله باطل بولمس واکر ایوندین جمعه نمازی ننگ نیتی برله
چقمسه اتفاق برله باطل بولمس واکر جمعه نمازین قصد قیلسه وایوندین طشقار و
چقمغان بولسه بعضی ایتم بر لر کم اکر اوی کینک بولسه ایشکندین یعنی
بوصا غاصندین اوتگو نچه پشین نمازی باطل بولمس و بعضی ایتم بر لر کم اکر ایکی
قدم یوروسه باطل بولر (ومدر کهای التشهد و سجود السهو یتهما) واکر کشی جمعه نماز یمه
تشهده یا سجده سهوده طایسه اول نمازنی تمام قیلغای و امام محمد ره قاننده اکر ایکنچی
رکعت ننگ کو بر اکنی طایسه جمعه نمازنی تمام قیلغای آنداغ کم امامنی
رکوعده طایسه پشین نمازنی بنا قیلغای و دورت رکعت اوقغای و صونکغی ایکی
رکعتکام فاتحه غه هم سوره قوشقای آننگ اوچون کم نفل بولر احتمالی بار تررر
بروجه دین جمعه نمازی ترر و بروجه دین پشین نمازی ترر اما فتوی بیرولکان متن
روایتی ترر (واذا اذن الاول ترکوا البیع والشراء وسعوا) وقتیکه اولکی اذان ایتلسه
آلمق و صانمقنی ترک قیلغایلر و نمازغه متوجه بولغایلر اول وقتدا سودا و صانوا
قیلمق مکروه ترر اصح اول ترر کم زوالدین صونک مناره ننگ اوستنده اذان ایتغاندین
صونک سودا صانمق حرام ترر و نمازغه متوجه بولمق واجب ترر و طحا و یدیه ایتم
ترر لر کم بانک نماز خطبه ترر آننگ اوچون کم پیغمبر علیه السلام زمانند پیدا
بولب ترر سنت ننگ اذانی بدعی ترر حجاج چقارغان اذان ترر و اصح اول ترر کم
وقتیکه زوالدین صونک بولسه (واذا خرج الامام علی المنبر للخطبة حرم الصلوة
والکلام حتی یتم الخطبة) وقتیکه امام حجره دین منبرکا چقسه نافله نمازی اوقمق
وسوز سویلک خطبه نی ادا قیلغو نچه حرام ترر اما قضا نمازنی اوقومق خطبه اوقی
تورغان وقتده مکروه ایرمس واکر بر رکعتنی اوقسه امام خطبه غه شروع قیلسه
ایکی رکعت اوقغای واکر ایکی رکعت اوقغان بولسه قطع قیلغای یعنی قویغای
آرتوق اوقمق مکروه ترر و اصح اول ترر کم ذکر ایتم قلمق و تسبیح ایتم قلمق خطبه
اوقی تورغان وقتده وایکی خطبه ننگ آراسنده هم اوتورغان ده هم سوز سوزملک
مکروه ترر و نماز جمعه ننگ ثوابنی باطل قیلر و اما اسلام ننگ جوابنی ایتمک کربک
اتفاق برله و امامین قاننده خطبه غه مشغول بولغو نچه سوز سوزملک مکروه ایرمس
و خطبه دن فارغ بولغاندین صونک تا نمازغه مشغول بولغانچه سوز ایتمک مکروه ایرمس
(واذا جلس علی المنبر اذن ثانیاً بین یدیه) وقتیکه امام منبرکا اولتورسه مؤذن تقی اذان
ایتمغای خطیب ننگ آلدونده نطوغری توروب (واستقبلوه مستمعین) وقوم یوزنی امامغه
قیلغای خطبه نی اشتکایلر (ویخطب خطبتین) و خطیب ایکی خطبه اوقغای (بینهما

قعدة) ايکي خطبه ننگ آراسنده اوندك اولتورغاي هراندامي يرنده قرار تاپغاي کم سنت مونداق ترر (قانماطاهرا) وخطبه حالنده كرك كم اورا تورغاي طهارتلي بولغاي واکر آنداق بولمسه مکروه ترر (واما جائز ترر) واذامت اقيمت وصلي الامام رکعتين) وقتيکه خطبه تمام بولسه تکبير ايغاي وايکي رکعت نماز اوقعايلر امام برله ومناسب واولي اول ترر کم خطيب امامت قيلغاي آندك اوچون کم نماز جمعه خطبه برله بر نرسه ننگ اور ننده بولر و نيتني آنداق قيلغاي کم فرض وقتي بوي نوم دين ساقط قيلر من ايکي رکعت نماز جمعه اوقمتي برله تيکاي

فصل في العیدین

بوفصل عيد ننگ حکم لري بياننده ترر (نوب يوم الفطران ياكل) رمضان عيدي كوني نماز ندين ايلكارو روزه ني آچمت مستحب ترر (ويستاك ويغتسل) و مسواك قيلغاي وغسلني برجاي كلترکاي مستحب ترر (ويتطيب ويلبس احسن ثيابه) واوزني ايسلك قيلغاي تا آندين اوزكلا اذاتيكمكاي وتقي كيکاي يخشي طونلرني كرك يانكي بولسون كرك يوغان بولسون حضرت پغمبر عليه السلام دين روايت قيلم ترر دستاري بار ايردي قوي ننگ تيرسندين آق ويايونكدين کم عيد لرده كيار ايرديلر (ويودي فطرته) وصدقه فطرني بيركاي (ثم يخرج الى المصلي) وبوعمل لردين صونك نماز اوقتي تورغان بيرك اچغاي وعيدگاه ننگ يولنده تکبير ايتيه تورغان بولغاي ورمضان عيد ننده تکبيرني آهسته ايتغاي وقربان عيدي ننگ تکبير لارني بلندي ايتغاي وصاحبين قاننگ وامام اعظم دين بر روايت بار ترر کم ايکي عيدده هم تکبيرني بلندي ايتمك كرك عيدگاه ننگ يولنده (ولايتنقل قبل الصلوة) وعيد نماز ندين ايلكار و نقل نمازني اوقغاي وامام شافعي خلاف قيلب ترر لر کم اولار ننگ قاننده مکروه ايرمس وبعضي ايتب ترر لر کم مکروه لقي عيدگاه ده ترر وکوبراك آکا ترر لر کم مطلق ترر (وشرطها شروط الجمعة وجوبا واداء) وعيد نمازني ننگ واجبلقي اوچون شرط ترر اول شرط لر کم جمعه نماز نده ايتولدي واجبلقي وادالقي اوچون اصح اول ترر کم عيد نمازني واجب ترر حنفي لر ننگ علما لار ننگ قاننده وبعضي سنت ترر ديرلر (الا الخطبة) مکر خطبه کم جمعه نماز نده ادا شرطی ترر خطبه سز جمعه نمازني روا بولمس وعيد نماز نده سنت ترر شرط ايرمس وتقي جمعه نماز نده خطبه ايلكارو ترر وعيد نماز نده صونك ترر اما اكر عيد نماز نده هم نماز ندين ايلكارو اوقسه لر هم روا بولر اما ترك سنت بولر (ووقتها من ارتفاع الشمس الى الزوالها) وعيد نمازني ننگ وقتي كون بر نيمه بوي يمي كونار لكان دين صونك زوال وقتيغاچه ترر (ويكبر ثلاثا رافعا يديه بعد الثناء اوچ تکبير ايتغاي وقتيکه شروع قيلسه سبحانك اللهم دين صونك وهر بر تکبير ده قوللرني كونار کاي وامام شافعي قاننده تکبير لار ننگ آراسنده سبحان

الله ويا الحمد لله ويا لا اله الا الله ويا الله اكبر في ايتمك مقدار نجه تور مق
 كرك و امام ابوحنيفه قاننده اوج تسبيح مقدار نجه اسم تور عاي (وفي الركعة
 الثانية بعد القراءة) وايكنچي ركعتنده اوج تكبير في قرآندين صونك ايتمك كرك
 (ويصلي غد بعذر) ورمضان عيدي نيك نمازني ايكنچي كون اوقسه بولر اكر عذري
 بولسه كرك كم غبار بولسه آسمانده وزوالدين صونك كو اهلق بير سهر ايكنچي
 كون اوقعايلر عيد نمازي اوچونچي كوني اوقسه و بولمس (واذاصلي الامام لا يقضى من
 فات) وقتيكه امام عيد نمازني اوقسه اكر كشي كم اول نمازدين قالس قضا قيلمقاي
 واول نماز نيك اورنيغه چاشت نمازني اوقعاي وهداينه نيك شرحنده ايتب ترر كم
 تورتر كعت نماز اوقعاي عيد كونك كم اولناك سبع اسمني اوقعاي وايكنچي والشمس
 وضحي في اوقعاي و اوچونچي ركعتده والليل اذاي عشني في اوقعاي و دورتچي ركعتده
 والضحى في اوقعاي و اكر بوسوره لرني ياد توتمغان بولسه هر ركعتده اوج بولي
 سوره اخلاصني اوقعاي نجه يلقى قبول بولغان عبادت نيك ثوابني طابار (والاضحي كالفطر)
 و قربان عيدي رمضان عيدي ينكليغ ترر بو ايتلكن حكمرده (لكن ندب الامساك الى
 ان يصلي) امامستحب ترر قربان عيد نك ييماي و اچماي تور مق عيد نمازني اوقه و نجه
 ويخشى اول ترر كم اول قربانلقد بين آغز بين آچقاي كم الله تعالى نيك مهمان دارلعي
 ترر امامختار اول ترر كم نمازدين بورون نرسه بيسه مكر وه بولمس اما فضيلت و اولوغ
 ثواب آند بين كيتار (ويكبر جهرا في الطريق) و تكبير في بلند ايقاي عيد نمازني
 اوقاي تورغان ير كچه و برر و ايتده نا امام نماز غه شروع قيلغو نجه تكبير ايتقاي (ويصلي
 ثلثة ايام بعذر او غيره) و قربان عيدي اوج كونكچه اوقسه بولر عذر برله يا عذر
 سز اما اوچونچي كونكذ اخير قيلمق عذر سز يمان ترر (ويعلم في خطبته تكبير التشر يق
 والاضحية) و خطبه ده تعليم قيلمقاي تكبير تشر يقني و قربانلقتني كم واجبات لردين ترر
 (و ثمة احكام الفطرة) ورمضان عيدي نيك خطبه سنك خطيب صدقه فطرن تعليم قيلمقاي
 كم اول وقتنده مشروع ترر آنك اوچون كم هر حال نيك بر علمي بولر اول علمني
 بلمك فرض ترر (والاجتماع يوم عرفة تشبها بالواقفين) و عرفه كوننده جمع بولمق
 شريعتده معتبر ايرمس عرفاتده جمع بولغان كشي لر كا او خشمقلى اوچون ودعاغه
 مشغول بولمق آنك اوچون كم ثابت بولماي تور كم بيغمبر عليه السلام مدينه
 منورده اجتماع قيلغانلري و امام اعظم دين برر و ايت اول ترر كم سنت ايرمس غير عرفات
 جمع بولمق و اكر اجتماع قيلسه لر دعاغه و نمازنده بنده ليككا مشغول بولغايلر آنك
 اوچون كم بخشي وقت ترر (ويحب قوله الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله
 اكبر الله اكبر والله الحمد) و بو تكبير في ايتمك واجب ترر كم آني تكبير شريقت
 ديب ترر لر آنك اوچون كم مكه معظمه ده قربانلق نيك ايتني بو وقتلر ده آفتابغه قاق
 قيلر لر (من فجر يوم عرفة) عرفه كوني نيك ايرته نمازدين دين (عقيب كل فرض)

بش وقت فرض نماز ننگ صونکده (ادی بجماعة مستحبة) جماعت برله ادا قیلغان بولغای کم ایر لر بولغای لر و خانو نلر ننگ جماعتی برله اوقمقی مستحب ایر مس آننگ اوچون کم خانو نلر ننگ جماعت بولمقی مکر وه تررر (علی المقیم بمصر) و اول کشیکا واجب ترر کم شهر ده مقیم بولغای و مسافر لرغه و کینت لرده ساکن بولغان کشیکا واجب ایر مس و بالغز اوقغو چیغه و واجب ایر مس و صاحبین قاتنگ تکبیر تشریق فرض نماز ننگ تابعی ترر و هر کم فرض نمازی اوقسه تکبیر تشریق ایتمک کیرک اول تشریق کونلر نده فوت بولغان نمازنی تشریق کونلری جماعت برله قضا قیلسه تکبیر ایتمک کیرک و قتیکه وقت بار بولسه و اگر تشریق بین اوزکا وقت لار ننگ قضانمازنی اوقر بولسه یا اوتکن یلغی تشریق کونلری ننگ قضانمازی بولسه تکبیر ایتمک واجب ایر مس و عید نماز ندان صونک و واجب ایر مس و جمعه نمازنی ننگ صونکنده واجب بولور چونکه جمعه نمازی فریضه ترر آننگ اوچون کم پشمن ننگ نایبی ترر (و مقتدیة برجل و ایرکا اقتد اقبیسه خاتون اول هم تکبیر ایتکلی اما خاتون آوازینی بلند کوترمکلی (و مسافر مقتدی بمقیم) و مقیمغه اقتد اقبیغان مسافرغه هم واجب ترر و بلند ایتغای تکبیرنی مسافر (الی عصر یوم العید) عید کونی ننگ نمازی دیکر بیکچه ترر کم سکن نماز ده واجب ترر امام اعظم ره قاتنده و قالالی عصر آخر ایام التشریق) و صاحبین ایتب ترر لر کم تشریق کونی ننگ نماز دیکر بیکچه آخر کونی بولر یکر می اوچ نماز بولر (و به یقتی) و فتوی صاحبین ننگ سوزینه ترر (ولایده المؤمنم ولو ترک امامه) و مقتدی هم تکبیرنی ترک قیلمغای هر چندیکه امام ترک قیلسه هم یعنی واجب بولمسه و اگر انوتب ترک قیلسه امام قایتغای اگر مسجد دین چقماغان بولسه تکبیر ایتغای و اگر مسجد دین طشقار و چقان بولسه قایتغای و قوم تکبیر ایتغای لر و الله اعلم *

فصل

بوفصل اولکننگ نمازنی ننگ حالنی بیان ایرر (سن للاحتضر) و سنت ترر اول کشیکا کم اولوم هالیگا کلسه (ان یوجه الی القبلة علی یمینه) اول کم آننگ یوزنی قبلهغه قارشو قیلغای لر و آنی اوننگ قولندین یاتقورغای لر گورده یاتقان یگلیغ سنت بو تررر (واختیر الاستلقاء) و بزنگ دپارمر ننگ مشایخ لری آرقاسینه یاتقورمقنی اختیار قیلب ترر لار قبله طرفیغه یوزنی قیلب جان چقارینه اسان بولر دیمش لر (ویلقن الشهادة) و آنکا شهادتی تلقیم قیلغای لر بار انلر و آنلارغه واجب ترر کم کلمه شهادتی ایتغای لر آندا ق کم اول کشیکا ایشتورکای محتضرغه تکلیف قیلمغای ایت دیوب بناکاه العیاذ بالله ایتهم دیو احتمالی وار آننگ اوچون عقل مشوش بولب ترر و امام شافعی قاتنگ کومگان دین صونک تلقیم سنت ترر اول اولوک اوچون یارلقنمق تلا کای لر و کلمه شهادتی ایتغای لر و خدا ی دین تلا کای لر کم ایمان برله ثابت و مقیم قیلغای و امام اعظم قاتنده تلقیم سنت ایر مس اما اگر قیلسه لر زبانی یوق ترر بخشی ترر و موند اقی ایتغای کم سبحان من تغرد

بالقبرة والبقاء وقهر العباد بالموت والفناء يا عبد الله تيب ايتغاي اكر ميت اير بولسه واكر خاتون
 بولسه يا امة الله اذكر العهد الذي خرجت عليه من الدنيا شهادة ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا
 عبده ورسوله فاذا آتيتك رسولا ربك فيسألانك عن ربك وعن دينك وعن نبيك
 فقل ربى الله ودينى الاسلام ونبينا محمد ومصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم وقل رضيت بالله
 ربا وبالاسلام دينا وبمحمد نبيا ومصطفى صلى الله عليه وسلم نبيا وبالقرآن اماما وبالكعبة
 قبلته وبالصلوة والصوم فريضة وبالوفاء بمنين اخوانا وبجلال الله تعالى حلالا وبجرام الله تعالى
 هراما وبالجنة ثوابا وبالنار عقابا اللهم ثبت هذا الميت بالقول الثابت فى الحيوة الدنيا
 والاخرة ولا تعذبني فى القبر وفى القيمة بجرمة محمد واصحابه الذين هم اهل الكرامة فى الدنيا
 والاخرة عليه وعليهم الصلوة والسلام التامة الدائمة المرضية آمين (فاذا مات يشد لحياه
 ويغمض عيناه) بس وقتيكه اول آدم اولسه اياكنى باغلا غايلر وكوزنى يومغايلر
 (ويجهرتحنه) ويحشى ايسلى قيلغايلر آنتك تحته سنى ويوغه تورغان برنى ويحشى ايسنى
 ايلاندر كايلر تحته سنى ننگ تيكرا سنده اوچ يولى يايتى يولى (وكفته وترا) واننك هم
 كمننى هم يحشى ايسلك قيلغايلر آنى كفن كا كر كوز مسدين ايلكارو ويحشى ايسلى
 قيلما قده هم طاق رعابه قيلغايلر وآنى تحته قو يغايلر وبالا نعاچ قيلغايلر اما غليظه
 عورتنى يالانعاچ قيلما غايلر وخر اسان ائمه لارى ايتب تر لر كم آنى ارتقاسند بين
 ياتقورعايلر وقبله نى رغايله قيلغايلر (ويغسل) وبوغايلر اول اولكنى بوروش بوله كم
 اول آنك طهارة قبلدر رغايلر (بلا مضمضة واستنشاق) واننك آغز يغه وبورنيغه صو
 الدر رغايلر (ولا قلم ظفر ولا تسريح شعر) وطرقنى آما غايلر وصاچنى طارا ما غلر وموننك
 ايكسند هم امام شافعى خلاف قيلب ترر (ويجعل الحنوط على رأسه ولحيته) وايلاندر
 غايلر حنوطنى آننك باشيغه وصا قا ليغه حنوط بر ايس ترر كم آنى يحشى ايسلى نرسه لاردين
 قوشب ترر لر (والكفور على مساجده) وكفورنى آننك سجده قيلانورغان اند اما لارى نه
 سورتكايلر يعنى مانكلاينه و بورنى نه وايكى قولينك ايا سى غه وايكى تزي وايكى آيا قلا ر يغه
 سورتكايلر (وسنة الكفن له ازار) وكفن ننگ سنتى اير لار كا ازار ترر كم اولوك ننگ
 باشند بين آيا قيهغه چه بابار وتقى سنت كفن ايلار كا اوچ قات وخاتونلر غه بش قات و ضرورة
 كفن اير ننگ وخاتون ننگ حقند هر نرسه نابلسه آنى كفن قيلمق كرك (وقميص)
 وتقى كونلاكى بولر كم مويندىن آيا قيهغه چه يافاسز وينك سز وچا بوسز (ولغافة)
 اوچونچى لغافة ترر كم اول باشدىن آيا قيهغه چه بولر ازار يكلبع (واستحسن العمامة)
 اير كشى حقند دستارنى هم يحشى صئاب ترر لار اولوك ننگ دستارى ننگ
 علاقه سنى يوز يكا طابا قو يغايلر وتر كده كى ننگ خلا قچه (ويزادلها اللحم) وز ياده
 قيلغايلر خاتونغه بور كا نچكنى ازار و قميص لغافة دين ز ياده قيلغايلر (وخرقة تر ببطها
 نديها) وتقى برياره لتهنى ز ياده قيلغايلر كم باغلا غايلر آننك برله عورت ننگ

كوكسنی (وكفايته له) ایركشی اوچون ایکی كفن ترر (ازار ولفافه) ازار
 باشدین آیاقیغهچه ولفافه هم باشدین آیاقیغه تیکرو بولر (ویزادلها الحمار)
 وپو ایکی كفن دین خاتونلرغه بوركاجچك ینه زیاده قیلغایلر آننگ اوچون کم ایرننگ
 ترك لکنده لباسی ننگ آزی ایکی ترر وكونلاکی و تزلونی و خاتونغه هم بوركاجچك
 کر کدر خاتونلر آنسز یورمگ یاراماز و خاتونلرغه ایکی كفن قیلمق مکروه ترر ایرکا
 برقات مکر ضروره حالنده هر بر نرسه طابسه قامشدین بولغای ویا آندین اوزکا
 نرسه لار برله آتی یایغایلر اکر كفن طابسه (وبعقد الكفن ان خیف انتشاره)
 باغلاغای كفننی اکر آچاپ عورتی كورنر قور قتیچی بولسه (وصلاته فرض
 كفاية) و جنازه نمازی اوقمق فرض كفايه ترر بس خلق ننگ بعضی اوقسه
 اوزكالر ندین ساقط بولر و اولوك حقى ادا بولر و اولوك كاقیلمق هم انداق ترر
 شرط میت مسلمان پاك بولغای تا آنكا نماز اوقمق روا بولغای و اکر یومسدین
 بورون نماز اوقسه لر یوغاندین صونك اعاده قیلغایلر و تقی بر شرطی طون ننگ
 نجاستی دین پاك بولمق ترر اولوكا وهم نماز اوقغوچیغه و تقی عورتنی یاپمقی هم
 شرط ترر و نهی قیلغان وقت لرده كم كون توغار و قتده و كون ننگ توش و قتنده
 و كون بانار و قتنده جنازه نمازی مکروه بولر اما اکر بو وقتلرده اوقسه لر قایترا
 اوقغایلر و اکر كون باتغاندین صونك اولوكی حاضر بولسه اول اخشام نمازی
 اوقغایلر آندین صونك جنازه نمازی اوقغای جنازه نمازی ننگ نیتی بو ترر اللهم
 انی ارید ان اصلی لك و ادعوه هذا المیت فیسره لی و تقبله منی) و تر كیچه نیت قیلسه
 مونداغ قیلغایلر ای اولوغ خدا سننگ اوچون نماز اوقیور من و بو اولوكا دعا قیلر
 من منكا آسان قیلغل و من دین قبول قیلغل و یا ایتغای كم نیت قیلدوم اوقغای من
 دورت تكبیر لك جنازه نمازی فرض كفايه خداغه ثنا اوچون و پیغمبر علیه السلام غه
 درود اوچون و بو اولوكا ثواب اوچون تیکای (وهی ان یکبر) جنازه بو ترر كم نیت
 قیلغاندین صونك قوللارنی كوتروب الله اكبر تیکای (ویشنی) و ثنا اوقغای
 تكبیر دین صونك سبحانك اللهم فی اوقغای آخر یغاچه قنیده ایتب ترر كم فاتحه فی
 هم دعانی نیتی برله اوقغای تا امام شافعی ننگ قولى برله درست بولغای (ثم یکبر)
 موندین صونك تكبیر ایتغای (ویصلی علی النبی علیه السلام) و پیغمبر علیه السلام غه
 صلوات ایتغای تشهد دین صونك غی صلواتنی (ثم یکبر ویدعو) آندین صونك
 اوچونچی تكبیرنی ایتغای جنازه نمازی ننگ دعاسنی اوقغای كم (اللهم اغفر لحینا
 ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وكبیرنا و ذكرنا و انثانا اللهم من احییته منا فاحیه
 علی الاسلام ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان اللهم اغفر لهذا المیت وارحمه
 وعافه واعف عنه واکرم منزله ووسع مدخله واغسله بالماء والثلج والبرد ووقفه من

الحطایا كما يتقى الثوب الابيض من الدنس وابدله دارا خيرا من داره واهلا خيرا
 من اهله وزوجا خيرا من زوجه وادخله الجنة واعوذ بك من عذاب القبر وعذاب النار
 واكر بودعانی یادیغه توتیغان بولسه ایتهای کم (اللهم اغفر لی وللمؤمنین والمؤمنات
 والمسلمین والمسلمات ولهذه المیت) واكر اولوك نارسیده ایركك اوغلان بولسه
 بودعانی اوقغان (اللهم اجعله لنا فرطا واجعله لنا اجرا وزخرا واجعله لنا شافعا ومشفعا)
 واكر قز بولسه بودعانی اوقغای (اللهم اجعلها لنا فرطا واجعلها لنا اجرا وزخرا واجعلها
 لنا شافعة ومشفعة) تیب اوقمق كرك (ثم يكبر) موندین صونك تورتچی تكبیرنی
 ایتهای و بعضی ایتهب ترر لر کم بودعانی اوقغای (ربنا لا تزغ قلوبنا بعد اذ هبنا ما هو ب
 لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب) و بعضی ایتهب ترر لر کم بودعانی اوقغای (ربنا
 آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار) و بعضی ایتهب ترر لر کم بودعانی
 اوقغای (سبحان ربك رب العزة عما یصفون و سلام علی المرسلین و الحمد لله رب العالمین)
 (وبسلم) و سلام بیرکای ایکی یاغینه آهسته و امام شافعی ره قانتنه بولسه بیرکای بیر یاغینه (ولا
 یرفع الید الا فی الاول) و تکبیر ایتهکانه قولنی کوتره کاری مکر اولکی تکبیرده کوترکای و شافعی
 قانتنه تکبیر لر ننگ پارچه سنک قولنی کوترکای (و یقوم الامام یجذاء الصدر) و امام
 اولو کنتک کوکسی بر ایرنده تورعای اول چاقلی یراق تورعای کم اکر سجده
 قبیلسه مانکلای تابو نغره یتماکی (والاحق بالامامة السلطان) و جنازه نمازنده امام
 بولمقلغه بخشسی سلطان ترر اکر حاضر بولسه و اکر حاضر بولسه شهر ننگ امامی
 جمعه نمازی اوقیور آنتک برله (ثم القاضی) موندین صونك قاضی اولی ترر (ثم امام
 الحی) موندین صونك محلهسی ننگ امامی اکر قاضی بولسه (ثم الولی) موندین
 صونك امام حی بولسه اولکنتک ولی سی اولی ترر (کما فی العصبات) آنداق کم
 عصبة ننگ ترتیبنده واقع بولب ترر کم یعنی اوغل ترر آندین صونك آناسی آندین
 صونك آغاسی آندین صونك عمکسی ترر و اکر ایکی قرنداش جمع بولسه لر کم ایکیسی
 ننگ هم یاوقلنی بردای بولسه بس قایسیسی ننگ یاشی اولوغ بولسه اول اولی ترر آنداق
 کم اکر ایکی آعانی بولسه ایکیسی ننگ آناسی بر بولسه کم اول آناسی آناسی بر ترر اول
 اولی ترر و هر چند یکه کچکنده هم بولسه و اکر آناسی و آناسی بر آناسی بر کشیکا امامتلق بیورسه
 آناسی بر آناسی ننگ منع قیلمقلقی بولس اکر اولو کنتک اوغلی آنتک آناسی جمع بولسه لر
 امام اعظم قانتنده اوغلی اولی ترر اما آناسی ایلکار و توتغای آتانی حرمت قیلمقلق اوچون
 و خاتون ننگ عمکسی ننگ اوغلی اولی ترر ایرندین و اکر اول ایردین اول خاتوندین
 اوغلی بولسه آنتک اوچون کم اولمک برله نکاح کیتیر ایری یا ط کش حکمنک بولور و اکر
 خاتوندین اوغل بولسه اول بخشسی ترر ایتهچی کم ولی ننگ حقنی اوغل ترر اوغلیغه امامتلیک
 بیورعای کم آنتک محرم لقی اوچون و اوزکا یوقلری اولی ترر ایرندین آنداق
 کم خواجه اولو کنی ازاد قیلغانی ترر آنتک هم اوغلی اولی ترر ایرندین و امام شافعی

خلاف قبیل تر لر (ویصح الاذن بها) وامامتق اوچون ولی برکشیکا اذن قیلسه روا بولر (فان صلی غیرهم) اکر اولو ککا نماز او قسه لر پادشاهدین وقاضی دین وامام مکه دین اوز کاشی لر (یعبید الولی ان شاء) ولی اول نمازی قایتار ابلور اکر تلاسه واکر پادشاه یا قاضی یا امام مکه قیلسه ولی قایتارا بلمس (ولا یصلی غیره بعده) ونماز اوقی بلمز یعنی اعاده قیلسه ولی دین اوز کاشی ولی اوققان بولسه و بواول وقتق تر ر کم نماز تنگ حقی ولیکابولور اما اکر پادشاه حاضر بولسه ولی نماز اوقسه پادشاه نماز اوقمغونجه قالسه پادشاه تنگ قایتارمق ولایتی بولر (ومن لم یصل علیه فدفن) راول کشیکا نماز اوقمای کومسه لر (صلی علی قبره) آننگ گوری تنگ اوستینه اوقغایلر (مال میظن تفسخه) اول وقت غاچه کم آننگ کوپکاتیکچه گمان قیلسه لر واکر یومای کومگان بولسه لار طوفراق تو کمکن بولسه لار طشقار وچقارغایلر آتی گوردین و غسل قیلغایلر یعنی یوغایلر ونماز اوقغایلر واکر توفراق تو کلن بولسه لار طشقار وچقارغایلر ونماز اوقمقلقه اختلافی بار نور واکر یوسه گورکا قویغان بولسه اما هنوز گورنی توفراق برله یاپماغان بولسه آتی گورندین چقارغایلر آندین صونک کومکایلر وصبح اول ترر کم اوقمقلقه نماز تنگ مانع ترر کم کونکل کوبراکی قرار قیلغای یعنی آقغان برله آقغان تنگ آراسنک اکر کوبراکی آقغانغه بولسه نماز روا بولمس اکر اقمغانغه بولسه نماز روا بولر وهر چند یکده بعضی اوچ کون تیب تر لر واصح اولکی سوز ترر آننگ اوچون کم اولکننگ حاللری زمانلری ومکانلری وسیمز و آرقلری وصوقلغی واسی لک بولار تنگ بار چه تفاوت قیلور بعضی کشی لر تیز راک آقارلار (ولم یجز را کبا) آط اوستنده جنازه نمازی اوقمقلق روا بولمس باوجودیکه دعا ترر ودعاده آط وپیاده برابر ترر اما بر وجه دین نماز ترر بس آتی نماز تنگ حکمنده توتب تر لر آننگ اوچون کم نماز تنگ شرطاری میسر ترر مثل تکبیر تحریمه طهاره قیلمق و قبلغه قار شوانورمق و آندین اوز کانسه لر هم (و کرهت فی مسجد جماعه) وجنازه نمازی اوقمق مکروه ترر جماعت اوقی تورغان مسجد ده واکر میت نی مسجد کاکر نسه لر و امام شافعی قاننگ مکروه بولمس (ولو وضع المیت خارجه اختلف المشایخ) واکر میت نی مسجد تنگ طشمنک قویسه لر جماعت مسجد تنگ ایچنک بولسه لار مشایخ لر اختلاف قیلب تر لر آننگ مکروه بولورینه و بولسا سینهو بعضی ای تب تر لر کم مکروه ترر آننگ اوچون مسجد فرضنی ادا قیلمق اوچون ترر و بعضی ای تب تر لر کم مکروه ایبرمس آننگ اوچون کم کراهتی مسجد تنگ ایچیکا کرمک سببی دین بولر بس وقتی مسجد تنگ طشمنک بولسه مکروه بولمس (و سن فی حمل الجناره اربعة) وسنت ترر تابوتنی تورت کشی تنگ کوترمکلکی وامام شافعی ره قاننده اوچ کشی تنگ کوترمکلکی سنت ترر بس برکشی آلدندین کوتارکای وایکی کشی تابوتنی صونکندین تونغای شیخ الاسلام هم موند اع ای تب تر لر (وهو ان تضع مقدما

(علی یمینک) و تابوتنی کونارمکلکننگ طریقی بوتورر کم اول تابوتنک آلدونی
 اونک قولى ننگ اوستیکا قویغای میت ننگ اونک قولى بولر بر پاره یول ایلتمک کرک
 (ثم مؤخرها علی یمینک) موندین صونک تابوت ننگ صونکنی اونک قولى ننگ اوستیکا
 قویغای و برنجه یول ایلتمک کرک (ثم کذلک علی یسارک) و آندین صونک تابوت ننگ
 آلدونی صول ایڈک قویغای آندین صونک تابوت ننگ صونکنی صول ایڈکا و بومیت
 صول قولى ترر و تابوت ننگ توررت یانندین توتقی بو طریقی برله سنت ترر و هدیشده
 کلب تورر کم هر کشی قرق قدم تابوتنی کوترسه خدای تعالی آننگ اولوع کناهارنی
 یارلقاغای و جنازه آرقاغه کوترمک و توررت آیاقلق جنورننگ آرقاسینه یوکلماک مکروه تورر
 (ویسر عون بهالخبیا) و جنازه نی تیز یورنکایلر اما یوکر مکایلر (والمشی خلفها احب)
 و جنازه ننگ صونکندن یورمک سوکلوراک ترر یعنی یخشراق ترر و امام شافعی ره خلاف
 قیلب ترر لر و ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایتب ترر لر کم جنازه ننگ صونکندن
 یورمک ننگ فضیلمتی ایلکاره یورکاندن فرض نمازی ننگ فضیلمتی چاقلی ترر نفل
 نمازندین و امام بقالی ایتب ترر لر کم ایلکاره یورمک لک جایز بولر وقتی یراق یورمه
 و مکروه بولر خلق ننگ بارچه سی ایلکاره یورسلر آننگ صول یاننده و صاع یاننده
 و صونکنده کشی بولسه و تابوت ننگ باشنده ذکرنی ایتمک و قرآننی بلند اوقمق تابوتنی
 آلب باراتورغانمک مکروه ذکرنی آهسته ایتمک بحشی ترر (و کره الجلوس قبل وضعها) و جنازه نی
 یره قویمس دین ایلکاره اولتورمق مکروه ترر آننگ اوچون کم شایت یاردم بیرمکلکا
 احتیاجی بولغای و تقی تابوتنی کوترگانلره موافقت لک اوچون و میتنی عزت و حرمت اوچون
 (و یاحد القبر) و گورنی لحق قیلغایلر را کر قیلا بلسه و لح اول ترر کم قبله طرفندین
 نوبانلیک اوینگیلغ قیلغایلر و میتنی آنده قویغایلر و اورتاسندین یارمق مدینه خلقی ننگ
 عادتی ترر یرننگ یومشقلقی اوچون و امام شافعی مذهبنده شق قیلیق کرک شق اول
 ترر کم قبرننگ اورتاسندین قیلرلار اولکنی آنده قویارلار (و یدخل المیت فیه مایلی
 القبلة) و اولکنی قبله طرفندین کر گوز کایلر و تابوتنی گورننگ قبله طرفینه قویغایلر
 و اولکنی تابوتنن چقاروب گورکا قویغایلر و امام شافعی قاننده تابوتنی گورننگ آیاقندن
 قویغایلر اولکنی اول تورغان یرندین کوتروب گورکا قویغایلر (و یقول واضعه بسم الله
 و علی ملة رسول الله) و اولکنی کورکا قویاتورغان کشی بسم الله و علی ملة رسول الله تیکلی
 یعنی خد آننگ آتی برله و یقمبر علیه السلام ننگ دینی برله سنی کورکا قویدوم و خد اغه
 طابشردم تیممک ترر و امام شافعی ره قاننده اولکنی گورکا قویغانده کشی طاق بولغای
 بر بولغای یا اوج بولغای و امام اعظم ره قاننده جفتی و طاقی برابر ترر (و یوجه الی القبلة)
 و اولکنی گورده یوزنی قبلهغه قارشو قیلغایلر یعنی آتی صاع یاننده یانقورغایلر یوزنی
 قبلهغه قیلب (و یحل العقدة) و گورکا قویغاندن صونک کفتی ننگ باغلاغاننی

آچقایلر (ویسوی اللبن) ونوز انکایلر گورنی خشت برله (واقصب) وخشت ننگ
 اوستینه قامش صالحایلر وقامش برله گورنی یایغایلر وبعض ایتب ترر لر کم ایسکی
 قامش مکروه ترر (ویسجی قبرها) وخاتونلر ننگ قبرنی طون برله یایغایلر ناخشت
 برله یایغونجه (وکره الاجر والحشب) مکروه ترر گورنی پشکان خشت برله ویغاچ برله
 یاقملق آننگ اوچون کم آبادیری ایرمس خراب لق ننگ ونوکلمک ننگ یری ترر
 حدیث قدسیده واقع بولب ترر کم حق تعالی ایتب ترر کم اناعند المنکسرة قلوبهم
 والمندرسة قبورهم یعنی حق تعالی ایتب ترر کم من کوکل صنفلر ننگ گورلری یقلغان
 لر ننگ یاننده ترر من اما بخاراننگ مشایخلری ایتب ترر کم پشکان خشت برله
 بز ننگ دیار مزده مکروه ایرمس اول یرده یومشاقلق سمبندین ومحمد بن فضل
 بخاری ایتب ترر لر کم اکر تیموردین تابوت قیلمسه لر زیانی یوق ترر خوار زمننگ
 ائمه لری رحمهم الله ایتب ترر لر کم بز ننگ یرمن ننگ گورنک اولکنی تابوت برله کورکاقویسه لر
 زیانی یوق ترر وجامع الصغیر ده ایتب ترر لر کم یر ننگ یومشاقلقندین لح قیلا بلمسه
 تابوت برله قویسه زیانی یوق ترر اما بر یاره طوفر ائنی توکمک کراک نابوتغه واولکننگ
 صاغ یانیغه وصول یانیغه واولکنک یابشتور اخشت قویمک کراک (ویهال التراب) وآنندین
 صونک کورکا طوفر اقی صالحایلر (ویسنم القبر) تیهه ننگ چوکب یاتقانی ینکلیغ
 قیلغایلر گورننگ اوستنی تورت بور جلو قیلمایلر خلاف امام شافعیغه امام اعظم رحمه الله
 قبر ننگ باشنده عمارتنی مکروه تیب ترر امام ابو یوسف بر نر سه بتمککنی مکروه تیب
 ترر لر ومشایخ ایتب ترر لر کم عماره قیلمق طاش برله یغمقلى وخط بتمکک بیلکو
 ونشانه بولمق اوچون زیانی یوق ترر والله اعلم *

فصل الشهید

شهیذ لغتده مفعول معناسینه در یعنی کواهلئق بیرکان ترر لر شهید اوچون قرآن
 سوزی برله یاملائک لر آننگ اولاروق ننگ حاضر ترر لر اوزی ننگ خداسی ننگ یاننگ
 (قال الله تعالی ولا تحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا بل احياء عند ربهم) هو مسلم
 طاهر یعنی شهید شریعتده اول ترر کم مسلمان پاک بولغای یعنی جنب وحیض لق
 ونفاسلق بولمغای (بالغ) کراک کم رسیده بولغای (قتل بحدید وظلما) اولتر لکان
 بولغای اوتته تورغان نر سه برله ظلملق برله یاقصاص اوچون یاهد شرعی اوچون
 اولتر لکان بولسه شهید بولمس آننگ اوچون کم عدل برله اولتر لکان ترر ظلم برله ایرمس
 (ولم یجب به مال) وقتیکده اول اولتر لکان سبیلی مال واجب بولمغای بس اکر خطایر له بر کشی
 اولسه شهید بولمس آننگ اوچون کم خطایر له اولکنک ادیت واجب بولور قصاص
 واجب بولماس اکر مال اوزکاسب برله واجب بولر بلکه قصاص واجب بولغان بولسه هم شهید
 لکن ین توشمس مقتول شهید بولر آنداق کم اکر آناسی اوغلی اولترسه اوعلی شهید بولر

آننگ اوچون کم نفس قتل موجب قصاص اما مال واجب بولر آتالمق حرمتی اوچون قصاص
 ساقط بولر و عقابنی هم شرط قیلمق کرک ایردی رسیده لکنی شرط قیلغان ینکلیغ امام اعظم
 ره فائده و عقل و رسیده و یا کلیک شرط نرر (اوو جدر بحافی المعرکه و لم برتث) و کرک
 کم آننگ شهید لکی ایسکی بولمغای یعنی جراحته لی بولغاندین هیچ دنیا فائده سنندین
 آلمان بولمغای آنداق کم ایتلور کشی کم آنی کافر اولترسه یا بول اورغوچی یا باغی
 اولترسه هر نرسه برله شهید بولر (فیمنز عمنه غیر ثوبه) بس چقارغایلر اول نرسه فی
 کم کفن جنسندین بولمسه مثل پوستن و باخته لاق قافتان و طولغه تمور کبی بولسه
 و ضروره طونلارندین اوز کاطونلارنی چقارغایلر (ویزاد و ینقض لیتم کفنه) و زیاده
 قیلغای آننگ طونلارنی اگر سنت کفنی دین کیم بولسه درست قیلنور (ولا یغسل)
 و شهیدنی یوماغایلر و قانی برله کومکایلر (و یصلی علیه و یدفن بدمه) و آنکا نماز
 او قغایلر و آنی قانی برله کومکایلر و امام شافعی ره ایتب ترر کم نماز او قغایلر (وغسل
 من وجد قتیلانی مصر لم یعلم قاتله) و یوغایلر اول کشنی کم اولکنی طاپسه لر شهرده
 و آنی اولترکان کشی معلوم بولمسه آننگ اوچون کم بوصولت دیت واجب ترر اما
 اگر بیانده اولک ناپسه لر کم آننگ یاننده آبادانلیق بولسه امدیت واجب بولس
 آنی یوماغایلر اگر آنده اولترکان ننگ بیلگوس بولسه و آنداق کم اولتر کوچی
 معلوم بولمسه آنی کومکایلر (او جرح و ارتث) یا جراحته قیلنغان بولسه و ایسکی
 بولغان بولسه یعنی جراحته لی بولغاندین دنیا فائده سنندین آلمان بولسه (بان نام) یعنی
 یوقلاغان بولسه (او اکل او شرب) یا بر نرسه ییسه یا اچسه شریعتن شهید حکمنک بولس آننگ
 اوچون کم اهد ننگ شهید لری صوصاب اولدی لر صوفی آلا رغه بیدر دیلر میل قیلدی لر
 اجر ننگ آز بولر قور قچی دین (او عولج) یا دار و قیلسه لار (او او اخیمة) یا کر گوزسه
 لر آنی چادرغه (او نقل من المعرکه هیا) یا آلب کیتسه لر آنی جراحته لی بولغاندین
 اورشان یرنندین تر کده دار و قیلدی اوچون بوصولتده آنی یومق کرک اما اگر
 آتلر ننگ آیریقی آستنده قالسون دیب آلب چقهسه لار و دنیا فائده سنندین آلمان
 بولمسه آننگ شهید لکنده نقصان یوق ترر و جراحته لی بولغاندین صونک آنی یومق کرک
 (اوبقی ماقلا وقت صلوة) یا بر نماز ننگ وقتی چاقلی ترک بولسه عقلی اوزنده بولسه
 آنی یوماغایلر کم شهید حکمنده بولر و امام محمد دین روایت بار ترر کم اگر جراحته لی
 صونک بر کچه کوندز ترک بولسه شهید ننگ حکمنک بولر (او اوصی بشی ع غسل) یا بر نرسنی
 وصیت قیلسه شهید حکمی یوق ترر و وصیت قیلماقی اگر آخرت اشندین بولسه یومق روا
 بولس اتفاق برله کم شهید حکمنده بولر اگر دنیا اشلارندین بولسه آنی یومق کرک
 اتفاق برله (وصلی علیهم) و نماز او قغایلر بو کشی لر کا کم ایتدی لر بواشنی بیان
 اوچون ایتدی و اگر آنداق بولمسه هم معلوم بولر کم اگر کشی مسلمان

بولسه آنى يوارلر و آكانماز او قرلر آنداق اوزكا مسلمانلرغه او قرلر (وان قتل لبغى او قطع طريق) و اكر كشى باغى لق او چون يايول اورمقلىق او چون اولتورسه (غسل ولايصلى عليه) و آنى يوعايلر و آكانماز او قماغايلر و امام شافعى قاتنده آكانماز او قمايلر اكر اورش ادا بولغاندين صونك اولتورسه آكانماز او قمعى كرك و يول اورغوچى هم آنداق تر روتقى اول يول اورغوچى اورشده بولسه آكانماز او قمايلر اما اكر پادشاه توتسه آندين صونك اولتورسه آكانماز او قمعى كرك و اكر كشى اورنى خطادين اولتورسه آنى يومق و نماز او قمعى كرك و آنتك توبهسى مقبول ترر اكر اول وقتده توبه قيلسه و بوامام طحاوى نيك سوزى ترر و قاضى امام على سغدى ايتب ترر كم منم يانما اصح اول ترر كم آكانماز او قمايلر آنتك او چون كم اول باغى ترر يعنى اوز نفسنه ظلم ايتكان ترر و قاضى حيان ايتب ترر لر كم آنى يوعايلر و نماز او قمايلر و بزنيك مشائخ لر مز رحمهم الله تعالى ايتب ترر لر تعصب برله اولكانلر يعنى ستم برله اورشوب اولكانلر و آكانماز او قماغايلر كم كرك طاش برله بولسون اوز كانر سه برله و اكر اورش حالنده اولارغه جراحت تيسه اورش ادا بولغاندين صونك اولسه آكانماز او قمايلر و امام ابو يوسف ره ايتب ترر لار كم اكر كشى شهرده صلاح كيب اورشسه مال طار تب آلمق او چون اول اورشده اولسه آكانماز او قمايلر و الله اعلم *

فصل

بو فصل خوف نمازى نيك بياننده ترر (اذا شئت خوف العدو) وقتيكه دوشمان نيك قورقچى قتيغ بولسه بسنده ترر قورقچى وقتيغلى شرط اير مس خوف نمازى نيك جايز لغى او چون و اكثر مشائخ لر نيك قاتنما قورقچى پيدا بولسه خوف نمازى جايز ترر و محر الاسلام ايتب ترر لر كم دوشمان نيك حاضر لغى كافى ترر خوف نيك حقيقتى شرط اير مس و بعضى آنداق كم سفر نمازى ينكلغ سفر نيك پيدا بولغانى كافى ترر مشقت نيك پيدا بولغانى شرط اير مس و بعضى مشائخ ايتب ترر لر كم مسلمانلر وقتيكه آطيع قرا كورسه لار خوف نمازى او قرلر و معلوم اير مس كم دوشمان ترر و ياولوز كا اولار نيك نمازى رو ابولر و اكر معلوم بولسه كم تيوه اير كانر دوشمان اير مس نمازى رو اير مس خوف نمازنده امام ابو يوسف ره خلاف قيلب ترر لر كم آنتك قاتنده خوف نمازى پيغمبر زماننده مخصوص ترر (جعل الامامة) ايلاندر كاي يعنى امام ببر كاي لشكرى نيك بر طائفة خاقنى (نحو العدو) دوشمان طرفينه (و صلى باخرى) و تقى بر جماعت برله او قعاى (ركعة فى الثنائة) برر ركعت نماز او قعاى ايكي ركعت نماز او قرده مثل تانك نمازى (و ركعتين فى غيره) ايكي ركعت او قعاى ايكي ركعت نمازدين اوز كاده كرك او چر ركعت بولسون كرك تورب ركعت اوقى تورعان بولسون (و مضت هذه اليه) و بو طائفة ايكنچى ركعتكا سجده قيلغاندين صونك دوشمان طرفينه بارسون لر (و جأت تلك) و اول خاقى كم دوشمان طرفينه بارعان ترر لر آلا ر كلكايلر (و صلى

بهم مابقی) آنچه قالغان نمازنی امام آلاز برله اوقغای (وسلم وحنده) و امام یالغز
 سلام بیر کای (وضعت الیه) و بو خلق اشکر ننگ آلدینه بارغایلر، و جهات الاخری
 و کلکایلر اول جماعت کم امام برله ایر دیلر (واتمت بلاقراءة) و نمازنی یالغز تمام قیلغای
 قراءت سز آننگ اوچون کم نماز ننگ اولنی امام برله طابوب ترر و امام قراءت اوق
 ترر (ثم الاخری بها) موندین صونگ تقی بر طائفه خلق کلب نمازنی قراءت برله تمام
 قیلغای آننگ اوچون کم بولار مسموق ترر نماز ننگ اولنی طابمای ترر اربو خوف
 نمازنی اول وقتنه اوقمق کورک کم قوم تلاسار کم بارچه سی بر امام ننگ صونکنک
 اوقیهلک تیب و بارچه سی اشکر ننگ سرداری ننگ صونکنده اوقیالنک تیسهار واکر
 آنفاق ایتمسهار بر امام برله اوقسه لرر و ابولر هر قایستی سی بر جماعت نوبت برله
 دوشمان طرفنی صافلاغایلر امام مالک ره ایتم ترر ار کم امام بر طائفه برله برر کعتنی
 اوقدی اول طائفه دوشمان طرفیه کتدی تا آنلار دشماننی صافلاغای امام یالغز
 انتظار بولت تورغای تقی بر جماعت کلک آنچه اول جماعت هم برر کعتنی اوقغای امام
 سلام بیر کای و اولار تقی برر کعتنی امام سز اوقغایلر و سلام بیر کایلر و امام شافعی
 قانتنده هم بونگ ینکلیم ترر اما آننگ قانتنده امام سلام بیر مکای تا قوم برر کعتنی اوقغایلر
 امام قوم برله سلام بیر کایلر و بومسئله دین کمال مبالغه و اهتمام فهم بولر نمازنی جماعت
 ننگ اشنده کم حق سبحانه و تعالی بو ینکلیم ایتم ترر کم اوزی ننگ کلاننده بو
 ینکلیم ترر کم و امام مالک ره ننگ دلیللی هم بو ترر جماعتنی فرض دیب حد بئلار
 جماعت نمازنی ترک قیلغوچیلر ننگ وعید ننگ کوب ترر (وان زاد الحوف) واکر
 پیاده بولس ینکلیم قورقچی کوب بولسه یعنی پیاده اوقرغه قدرتی یتمهسه (صلوا
 رکعانا فرادی) نمازنی آط اوستنده اولتورب یالغز اوقغایلر (بایماء) اشاره برله
 و امام محمد دین ره روایت ترر کم بوضور ننگ هم جماعت برله آط اوستنده اشارت
 برله قیاسهار درست بولر (الی ای جهته قدروا) و بو وقتنه یوزنی هر طرفه یقایلسه
 آنکا باقدرغای آننگ اوچون کم آطننگ اوستنده نماز رو ابولر عذر برله کم
 موندین آزاراق هم بولسه انداق کم کیشی سفرده بولسه و یغفور بولسه و قروغ
 بر بولسه آطننگ اوستنده یوزنی قیلهغه قیلب اوقغای اکر قیلهغه قیلب طور
 بلسه اشاره برله نماز اوقغای آطی ننگ یوزنی قیلهغه قیلب طور بولسه آرقاسی
 هم قیلهغه بولسه اشاره برله اوقغای اکر نماز اوقی تورغانده آطی یورسه زیانی
 یوق ترر اکر نماز اوقغوی کورک نماز ننگ آراسنده آطنی اوزی یورتکای
 و نفل نمازلری عذر سر هم آط اوستنده روا بولر (و یفسدها القتال) و خوف نمازنی
 باطل قیلر اولتورگوچی ننگ اور شملقی آننگ اوچون کم کوب عمل ترر خلاف
 امام مالک و شافعی غه رحمهم الله (والمشی والركوب) و باطل قیلر خوف نمازنی
 بولر یورمک دوشمان طرفیندن اوز کاطر فغه و آطلانمقلق هم باطل قیلر خوف نمازنی واکر
 پیاده قاجان بولسه دوشماندین و نماز اوقرغه طور بایلمسه پیاده نماز اوقغای خلاف امام شافعی غه
 و بو ینکلیم نماز اوقی بولس اورش وقتنده وقتنی اوتسه هم آن دین صونگ نمازنی قضا قیلر والله
 اعلم فصل بوفصل کعبه ایوند نماز اوقمق ننگ بیاننده ترر (صحفی الکعبه) کعبه ننگ
 اوی ننگ اچنده روا بولر (الفرض والنفل) فرض نمازنی هم نفل نمازنی خلاف

آندين صونك زكوة ساقط بولر و اكر كو بر اكنده عاقل يق بولسه آنكا فر يسه تر بر بواول ديوانه لى ننگ حكى تر ركم رسيد بولغا ندين صونك پيد بولغا ي اما اكر ديوانه اصلى بولسه يعنى نارسيده ايركان رسيد بولسه امام اعظم قاننده ييل ننگ اولى سى ننگ اعتمبارى بار ترر آننگ عقلمه گلگان وقتند بين وامام شافعى قاننده كودككا و ديوانه عه زكوة فرص ترر انفاق كم امام اعظم ره من هبنده كودككا عشر و خراج و صدقه فطر و قر بانلقى آننگ تابعتن هقى كشميننگ نفقه سى فر يسه ترر اول كشى بنده بولغا ي و خانونى بولغا ي اما كودك ننگ قر بانلعتن بين بيكاي و صدقيله اغا ي بلكه آنكا قيلمغا ي كرك كم زكوة بپر كوچى مسلمان بولغا ي بس كافرا زكوة واجب بولس (مالك مالكا تاما) نقى اول زكوة بپر كوچى بر بوتن ملك ننگ ايكا سى بولغا ي كم اول ملكه هبچ خللى بولغا ي بس قرص دارغه واجب ايرمس آننگ اوچون كم قرض سيميندى رخصت سز و رضالقسز آلا بولر آننگ ملكى بوتون بولس و بولاشنى قيلمقلنى ملكى ننگ يوقلقى سببى ننگ بيلكوسى قرر امانت نرسه ننگ حكى ترر و امام اعظم ره قاننده نكاح حقندين زكوة واجب ايرمس آننگ اوچون نفاق و لونه آلماغونجه خاتون ننگ ملكى بوتون بولس و بر ييل تمام اوتمه كوچمه و خاتون ننگ حاجتمدىن زياده بولسه زكوة واجب بولس (لنصاب تام) و تقى زياده بولغوچى مالنگ ننگ ايهسى بولغا ي تا آننگ مالندن آنكار زكوة واجب بولغا ي (وهو اما بالثمنية) و بومال ننگ زياده لقى يابها برله ترر كم آلتون و كوش ينگلغ ننگ زياده لقى ننگ مناسبى بار ترر و قيمته بر ييل بولسه (اوالسوم) يا زكوة واجب بولر ييل ننگ كو بورا كنى توزده اوتلاغنه يورمك ارله (اونية التجارة) يا سودا كرك نيتى برله مالار آلب قويسه متاع لر آلب قويسه بر ييل اوتسه (مع الحول) اول مالار ددين و متاع لر ددين بر ييل اوتمكلكى برله زكوة واجب بولر و بعضى ننگ قاننده بر ييل اوتكندن بين صونك فى الحال زكوة واجب بولر تا اكر كچهكا قويسه كناه كل بولر و امام محمد ره قاننده آننگ كواهلنى ايستلمس و بعضى قاننده عمر ننگ بار چه سنك زكوة ادا قيلسه بولر و هر بر وقتنه بيرسه هم زكوة ادا بولر و قضاس يوق ترر و اكر مال ننگ بار چه سى يوغلسه ضامن بولس اكر چندين يكلز كوتنى برماي تورغان بولسه هم (فاضلا عن حاجته الاصلية) زياده بولغا ي اول زكوة بپورا تورغان مال ايهسى ننگ حاجتى اصليه سندين مثل طون و مناتورعان آطواش بيوراتورعان نرسه دين حد متكار لر ددين و آندين اوزكا ضرورة لر ددين بس اولتور اطورغان ساراي دين و كيمه طورعان طونلر ددين و مناطورعان آطلر ددين و خدمت قيل تورعان بنده دين و غازى ننگ ياراغند بين فرسارى كم اش بيوراتورغان بولسه و مطالعه قيلاتورعان كتابلر ددين و هر نرسه كم حاجت اصليه مشغول ترر اول نرسه يوق نرسه ننگ حكمنك بولر بولار ددين زكوة واجب بولس (وعن دين مطالب من عبد) و تقى كرك كم اول آرتوق بولغا ي اول كشى ننگ كم قرضى دين و اكر مالى ننگ بار چه سى يتار چاقلى قرضى بولسه زكوة واجب بولس و اكر قرضى دين زياده مالى بولسه اكر اول زياده سى نصابغه يتار چاقلى بولسه آندين صونك زكوة بپر كاي و قرضى زكوتنى منع قيلور مثل كشى ننگ قرضى صانب آلمان نرسه ننگ بهاسى

وضامن بولماق ويوغلتقان مالنىڭ ونرسە نىڭ تاواننى بىر مېلىك ويا جاراھتىڭ دىتىنى
 بىر مېلىك وخاتون نىڭ نىكاح حقنى بىر مېلىك وكشى نىڭ نىققە سنى ھەم بىر مېلىك آنكا ھەم قىز
 بولغان بولسە كىركىم اول قىز نىققە بولسۇن چىنالىكان نرسە دىن بولسۇن كىركىم اول قىز
 نرسە دىن بولسۇن كىركىم آندىن اوز كان نرسە بولسۇن كىركىم نىققە كىركىم نىسبە بولسۇن اول قىز
 وبعضى ايتىب تر لر كىم خاتون نىڭ نىكاح حقى زىكوتنى منع قىلمىس اكر بىر ور كاعز يەتى
 بولسە آننىڭ اوچون كىم عرفە آنى قىز دىماي تر لر يا اول اللە تعالى نىڭ قىزى تر
 اما بىندە نىڭ نلار حقى بولغاى مثل حيوانات نىڭ زىكوتى وباز ار كان لك اوچون آلغان
 مالدىن تلامكىلى اول مالدىن پادشاغە وحا كىمكا لازم تر واولار نىڭ نايىغە ھەم بس
 اول ھەم بىندە نىڭ قىزى نىڭ ھىكمىندە بولر زىكوت قىزى وخراج قىزى وعشر نىڭ قىزى
 اما اول قىزى كىم كىشى تلامس قىزى بولسە آندىن مثل نذر نىڭ قىزى وكفارت نىڭ
 قىزى وصدقە فطر نىڭ وحج نىڭ واجب بولماقلىقى وقربانلىق كىم بولار نىڭ بارچە س
 زىكوت نىڭ واجبلىقنى منع قىلمىس وبومشهور خلاف تر امام زىف مذهبى تر آنكالازم تر كىم
 واكر كىشى نىڭ ايكى يوز تىكەسى بولسە اول تىكە كاسكسان يىل اوتسە اول كىشى كانوز ت يوز تىكە
 زىكوت و واجب بولر ھەر يىلكى بىش تىكە لازم بولر و امام شافعى قاتنىڭ قىزى زىكوت نىڭ واجبلىقنى
 منع قىلغۇچى ايرىمس (فلا تجب على مكاتب) بس مكاتبغە زىكوت واجب بولس آننىڭ
 اوچون كىم اكر بىرە تورغان يولى دىن تىكە قالسە اول بىكە بس اصلقىدىن بو تون
 مىلك نىڭ اياسى بولماقلىقى چقار (ولا بعد الوصول لا يام كان ضمارة) وزىكوت و واجب
 بولس اول مالدىن كىم بىر نچە يىل يوقالغان ويا كىملىكان بولسە تابىلمىغان بولسە آندىن
 صونىڭ تابىلسە شول اوتكان كىملىرى اوچون كىم اول مالدىن آننىڭ امىدى بو تى
 ايردى و آننىڭ مىلكىنى ايرىمس ايردى (كمفقود) مثل مالى يوقالغان بولغاى يادرباغە
 توشكان بولغان ياصحرادە كىملىرى او تىغان بولغاى اول كىملىكان بىرنى بولار نىڭ
 ھەر قايسى سنىڭ تابىلغاندىن صونىڭ اوتكان كىملىرى اوچون زىكوت واجب ايرىمس اما
 انچە اونىڭ ياصار اينىڭ كىملىكان بولسە زىكوت واجب بولر اكر چىندىكە بىرنى ھەم
 بولسە اما اكر اوزى نىڭ بىرنى ياباغنىڭ كىملىكان بولسە اختلافى تر آنكا زىكوت
 واجب بولر بىنە (وموجود بلا حجة) ويا آنداق مالى كە كىشى آل بىل طانغان بولسە
 وكواه طابىغان بولسە وبىر نچە وقت آنكا اوتسە آندىن صونىڭ اوزى ايتسە كىم بىندە
 مالنىڭ بار ايردى تىب و اول اوتكان بىل لارى اوچون زىكوت واجب بولس و چابىب
 آلغان مال ھەم آنداق تر كىم بىر نچە كىملىكان بولسە كىسە (وماخوذ مصادرة)
 اول مال كىملىكان بىلە آلغان بولسە لر آندىن آنكا قايتىب بىرسە لر اول مالدىن ھەم
 اوتكان بىل لارى اوچون زىكوت واجب بولس بومسئەلە دە خلاف قىلىب تر لر امام زىف
 و امام شافعى رە ايتىب تر لر كىملىكان مالى ايرىكىنىڭ بولسە كىملىكان اقرار قىلسە

مالی ننگ بارلقینه یا آننگ بلک کوچی کواهی بولسه و یا قاضی بولسه اول قرض دین
 اوتکان یللمری اوچون زکوة واجب بولر امام محمد ننگ برر وایتی برلن و امام محمد دین
 تقی برر وایت اول ترر کم زکوة واجب بولمس کواهی بولمق برله و قاضی ننگ
 بلکلکنی برله آننگ اوچون کم بر کواه عادل بولمس (و شرط النیة وقت الاداء)
 و زکوة ننی ادا قیلر وقتند نیت قیلماق شرط ترر کم خدای تعالی ننگ رضالق
 اوچون بو مالنی فقیرکا بیررمن دیب (او العزل) یا که نیت قیلماق زکوة
 مال دین ج ا قیلغانده زکوة نیتی برلن قیلسه فقیرکا بیرر وقتند نیت قیلمهسه هم
 زکوة ننگ فرض عهد سندی چقار اما اگر یل ننگ اولنده زکوة ننی ادا قیلماق
 ننگ نیتی قیلسه و یل ننگ آخر ننگ بیرر بولسه بیرر وقتند نیت قیلمهسه روا بولمس
 آننگ اوچون کم هر اشئ ننگ نیتی اول اشئ قیلر وقتیهغه یاوق بولماق بس یل ننگ
 اولنده کی نیت یل ننگ آخریهغه یاوق بولماق ترر تا بیرکان وقتند نیت قیلمهسه
 روا بولمس (الا ان یتصدق بالکل) مکر وقتیکه مالی ننگ بارچه سنی صدقه قیلسه
 اگر آننگ زکوة نیتی قیلمهسه هم روا بولر و انداق اگر فقیرده قرضی بولسه اول
 فقیرکا اول قرضنی باغشلاسه نیت سز اول قرضی زکوة ننگ حسابی بولر اما اورکا
 قرض ننگ اورکا مالی ننگ زکوة نندی حساب بولمس تا فقیرکا بیرر وقتند زکوة
 نیتی قیلمهسه و حاصل اول ترر کم زکوة ده ایکی نرسه فرض ترر بری نیت
 قیلماق و تقی بری شریعت برله تیکار کشیکا تیکورمک اما اگر بیلکولک نرسه
 مثل صغر و قوی و آندین اورکا مثل طون و آلتوننی اورکا کشی داکی اوچون بیرسه
 روا بولر وقتیکه نیت قیلر بیرسه (و یجب فی کل خمس من الابل شاة) و هر بر
 بش تیوه دین بر قوی واجب بولر تا یکرمی تورنگچه (ثم فی خمس و عشرین بنت
 محاض) موندین صونگ یکرمی بش تیوه دین بر بنت محاض واجب بولر یعنی
 اول تیوه دین کم ایکی یاشنه کرگان اورغاچی تیوه بولماق آنی بنت محاض
 دیرلر و ایرکاک تیوه زکاغه بیرمککک روا بولمس مکر اول تیوه کم بهاسی اورغاچی
 تیوه برله برابر بولماق (و فی ست و ثلاثین بنت لبون) و ارنوز آلتی تیوه دین
 بر بنت لبون واجب بولر یعنی بنت لبون تیکان اورغاچی تیوه ترر کم ایکی یاشندین
 اوتب اوچ یاشنه کرگان بولماق آنی بنت لبون تیب ایتورلر کم آننگ آناسی ایکی
 یل اوتکان دین صونگ بونالامق سببی دین سوت پیدا قیلر ترر اولکسنی آننگ اوچون
 بنت محاض دیرلر کم آننگ آناسی اوچ یل اوتکان دین صونگ بونالامق سببی دین
 پیدا بولر ترر اولکسنی آننگ اوچون بنت محاض دیرلر کم آننگ آناسی دین بر یل
 اوتکان دین صونگ بونالامق ننگ سببی دین در دپید ابولر بس اول زیاده لقی کم اول
 سبب دین فرض تغیر بولر اون بولر (و فی ست و اربعین حقہ) و قرق آلتی تیوه دین

بر حقه واجب بولر یعنی اول اورغاجی تیموه کم تورت یاشنه کرکان بولغای و آنی
 حقه دیب آقنک اوچون ایترلر اول وقتده تغیر فرض قیلر کم اون ترر (وفی احدی
 وستین جذعه) و آلتمش بر تیموه دین نایتمش بشکچه بر جذغه واجب بولر یعنی
 جذغه اول اورغاجی تیموه کم بش یاشنه کرکان بولغای و مونداغ زیاده فرضی
 تغیر بیرورون بش ترر (وفی ست و سبعین بنتالبون) و یتمش آلتی تیموه دین
 ایکی تیموه واجب بولر هر قایسی اورغاجی اوچ یاشار تیموه بولر تا تو قسان تیموه کچه
 (وفی احدی و تسعین حقتان الی مائة و عشرين) و تو قسان بر تیموه دین ایکی حقه بولر
 یعنی ایکی هم تورت یاشاغان بولغای و تقی ایکی هم اورغاجی بولغای تایوز
 یکر می تیموه کچه (ثم فی کل خمس شاة) دیوز یکر می تیموه کا یتکلن ین صونک هر
 بش تیموه کم زیاده بولر بر قوی بیرمک کرک یوقارغی اوتکن واجب بر له یعنی
 یوز یکر می بش تیموه دین ایکی تورت یاشر تیموه بر قوی لازم بولر (وفی کل خمس و عشرين
 بنت محاض) و هر یکر می بش تیموه دین بر بنت محاض واجب بولر یعنی اول یوز یکر می
 تیموه دین تقی یکر می بش تیموه زیاده بولسه بر بنت محاض واجب بولر یعنی بر اورغاجی
 تیموه کم ایکی یاشنه کرکان بولغای بش یوز قرق بش تیموه دین ایکی حقه واجب
 بولر یعنی ایکی تورت یاشر و بر ایکی یاشر تیموه واجب بولر (وفی مائة و خمسين ثلاث حقائق)
 و یوز ایللی تیموه دین اوچ حقه یعنی اورغاجی تورت یاشر تیموه واجب بولر (ثم یستانف کالاولی)
 موندین صونک اولکی ینکلیغ باشدین توتغای یعنی بو ایللی دین بر بش کم زیاده
 بولر بر قوی واجب اوچ حقه برلن نایکر می بشکا یتکوچه وقتیکه یکر می بش بولسه
 بنت محاض واجب بولر اوچ حقه بر له وقتیکه یوز تو قسان آلتیغه یتسه آنکا تورت
 حقه واجب بولر تا ایکی یوزکچه و لکن یوز ایلکن دین صونک جذغه واجب بولس
 یعنی بش یاشر واجب بولس و تورت یاشر تیموه دین آرتوق لازم بولمس آنک
 خلافتچه کم یوزکا یتمس دین ایلکار و آلتمش برده بر جذغه واجب بولر ایردی (ویزاد
 فی کل ست و اربعین الی خمسين حقه) بس زیاده قیلر لار هر قرق آلتیده تا ایلک کچه
 بر حقه بس ایکی یوزده تورت حقه واجب ترر و ایکی یوز دین هر بش کم زیاده بولسه
 بر قوی واجب بولر و یکر می بشک بنت محاض واجب بولر و اوتوز آلتیکه بنت لبون
 واجب بولر و قرق آلتیده حقه بولار ننگ بار چه سی یوقارغی و اجباری بر له بیرورون
 بس وقتیکه ایکی یوز ایللی کایتسه بش حقه واجب بولر اوشبو قیاس بر له (وفی ثلاثین
 بقرا تبیع اوتبیعته) و اوتوز صغردین بر ایرکاک یابر اورغاجی طانوا واجب بولر و زکونک
 صغرننگ ایرکاک و اورغاجی برابر ترر آنک اوچون کم تبیع دیرلر بر یلغچه آناسی ننگ
 تابعیدر (وفی اربعین مسن اومسنة) و قرق صغردین بر اوچ یاشر ایرکاک اوگز بیرکای

ویا اوج یاشر اورغاچی ویرکای (و فیما زاد یحسب) و هر نچه کم قرقدین زیاده
 بولسه اول زیاده سنی حساب قیلغای بس اکر قرق صغردین بر صغرز یاده بولسه اوج
 یاشر اوگز ننگ بهاسی ننکدا یکنی تور تدین بری واجب بولر و حسابی مونداق
 نرر و اکر ایکی زیاده بولسه اوج یاشر صغرننگ ده یکی ننک یارمی واجب بولر و حسابی
 مونداق ترر (الی ستین) تا که آلتمش غه یتکو نچه و امام اعظم رحمه الله دین بر روایت
 اول ترر کم اکر قرق قدین زیاده بولسه هیچ نرسه واجب بولس تا ایلیلی کا یتکو نچه
 و ایلیلی کا یتکلک بر اورغاچی اوج یاشر صغر و تقی اوج یاشر صغرننگ بهاسی ننک
 تور تدین بری واجب بولر یا اوج یاشر اوگز ننگ اوچدین بری و تقی بر روایت
 اول ترر کم امام اعظم ره دین تا آلتمش غه یتسه هیچ نرسه واجب بولس و امام ابو یوسف
 و امام محمد ره و امام شافعی ننک قوللاری بو ترر (ثم فی کل ثلاثین تبیع او تبعه) و صغرننگ
 صانی آلتمش غه یتکلدین صونک هر اوتوزینه بر طانا بیرکای کرک او کرک اورغاچی
 و قتیکه اوتوزدین زیاده بولسه هیچ نرسه واجب بولس اول زیاده سی تا اونغه یتکو نچه
 و قتیکه اونغه یتسه (و فی کل اربعین مسن او مسنة) و هر بر قرقه بر مسنه واجب بولر
 بس آلتمش ده ایکی طانا بولر و یتمشده بر غونان اوگز بولر یا اوج یاشر صغر و بر
 طانا و سکسانه ایکی اوچار یاشر صغر واجب بولر و توقسانغه یتسه اوج طانا و یوز کا یتسه
 ایکی طانا بر غونان اوگز یا صغر واجب بولر (و فی اربعین ضأنا او معراشاة) و قرق
 قوی دین و یا ایچکودین بر قوی و یا بر ایچکو واجب بولر آننگ ارکای اورغاچی برابر
 ترر ز کوة ادا بولر ننگ روایت قیلب ترر امام حسن امام اعظم دین رحمه الله بر بوتون
 یلغی بولسه ز کانغهر و بولس و تقی بر روایت اول ترر کم قوی ننک اکر بر یل ننک کو بر اکی
 اونکل بولسه ز کونده رو بولر و صاحبین و شافعی ننک قوی امام اعظم ننک سوزینه
 موافق ترر (و فی مائة و احدی و عشرین شاتان) یوز بیکرمی بر قوی دین ایکی قوی واجب
 نرر (و فی مائین و واحدة ثلاث شياه) و ایکی یوزده بر قوی دین اوج قوی واجب بولر
 (و فی اربع مائة اربع شياه) و توره یوز قوی دین تور قوی واجب بولر (و فی کل مائة شاة)
 و قوی توره یوزکا یتکلدین صونک هر یوزگان یاده بولسه بر قوی واجب بولر بش یوز
 قوی دین بش قوی واجب بولر (و فی کل فرس من الانات او المختلطة دینار) هر اطلدین
 کم اورغاچی بولغای یا ارالاش بولغای بر دینار واجب بولر آلتون دین کم هر
 اون دیناری کم یتی میثال بولر (اربع عشر قیمتھانصابا) یا اول آلتونک بهاسی ننک
 اون دین بری ننک تور تدین بری بیرکای نصاب یوز ندین بعضی ایتب ترر لر کم
 بو حکم عرب اطلرنده ترر آننگ اوچون کم عرب اطلری ننک بهاسی نصابغه یاوق
 بولر اما بز ننک دیارمزننک اطلاریغه بها قیلماقی کرک هر ایکی یوز نمکه دین بش تنکه
 بیرمک کرک و اول اطلرعه کم اورغاچیعه آرا لاشقان بولسه هیچ نرسه واجب بولماس

ومونداع اورغاچی کم ایرکاک ارالاش بولمسه آندە هم واجب بولمس بر روایتده
 اما امامین ننگ قانتندە و امام شافعی قانتندە آطبەن زکوة یوق تر و قنوی موکاترر و پادشاه
 آطننگ زکاتنی تکلیف برله طارناب آلابلمس و اورکا جانورلاردین آلابلر (ولاتبج الافی
 السائمة) وزکوة واجب بولمس اورکا حیوانانندە مکر جانوری کم توزده اوتلاب یورکان بولسه
 (ای المکتبۃ بالرعی فی اکثر الحول) یعنی اول حیوانندە زکوة واجب بولر کم یل ننگ
 کوبرا کتی توزده اوتلاب یورسه بس اکر یل ننگ یارمنی بغلاب اوت بیرسه توزده اوتلاغان
 حسابی بولمس و آندین زکوة واجب بولمس و یل ننگ کوبرا کتی اننگ اوچون اعتبار
 قیلب تر لر کم قاریاوغانندە صوق بولغانندە یل ننگ کوبرا کتندە صامان و اوت بیر لر
 اکثر کاهکم کل بولر (ولافی الصغار الاتبعاً للکبار) وزکوة واجب بولمس کچکنه لر دین
 مکر اولوغ لر یل ننگ تبعیتی برلن بس تیوه ننگ کوشا کتدین و بوزاغودین و قوزی دین
 و اوغلاق دین زکوة واجب ایرمس مکر اولوغ لر یل ننگ تبعیتی برلن کم اولارنی هم
 اولوغ لر حکمنندە زکوة واجب بولماقلقندە اما اولار دین زکوة ننگ اداسی واجب بولمس
 اکر فقیرغه یا عاملغه زکوة بییر بولسه بس اکر کشی ننگ اوتوز قوزسی بولسه و بر
 قوی بولسه بر یشار قوی زکوة بییر مملک کرک و قوزی بییر مک کر کمز و مونداق ترر کم
 کوشا کتدە و بوزاغودە و اوغلاق دە و بوسوز امام اعظم ننگ آخرغی سوزی ترر و امام محمد
 رهننگ موافقی ترر و امام ننگ اولکی سوزی اول ایردی کم کچک اولوغ ننگ حکمنندە ترر زکوة
 ننگ و اجبلغندە هر چند یکم ارالاش مسه هم و امام ابو یوسف ره و امام شافعی ره ننگ سوزلری
 اول ترر کم کچکلر دین اوز جنسدین واجب بولر (ولافیما یعمل) وزکوة واجب بولمس
 اول مال دین کم ایشیکا مشغول بولسه مثل اوگز کم ایکن ایکمک اوچون و یانبوه کم یوک
 یوکلمک اوچون و یامال کم اویدە صاقلاب اوت بییر تورغان بولسه و صحراغه بییر می
 تورغان بولسه آندین هم زکوة واجب بولمس و امام مالک قانتندە اشکا مشغول بولغان
 مال دین هم زکوة واجب بولر (والواجب الوسط) وزکوة بییر ور مال اورط مال دین بولر کوب
 بخشش هم بولمغای و کوب یمان هم بولمغای بس اورط مالنی بییرمک واجب ترر (فان لم
 یوجد) اکر زکوة بییررکا اورط مال طابلسه (یأخذ العامل الأدنى مع الفضل) زکوة
 آلعوجی مال ننگ زبوننی آلعای زیاده سی برله اورط مال ننگ بهاسی چاقلی (او الاعلی
 و یرد الفضل) یا که بخشش مالنی آلعای و قایقارعی اورط مال ننگ بهاسندین زیاده سنی
 ایاسینه و اما شرح قیلعوجی ایتهب ترر کم بخشش راقی اول ترر کم مال ایاسی اختیار لغی
 بولمغای زکوة آلعوجی اختیار لغی ایرمس (ونصاب الذهب عشرون مثقالاً) و آلتون
 ننگ نصابی کم زکوة واجب بولر یکرمی مثقال ترر و هر مثقال یکرمی قراط ترر و هر
 قراطی بش آره ترر (والفضة مئادیرهم) و کموش ننگ نصابی یوز درهم کایتسه زکوة
 واجب بولر (کل عشرة سبعة مثاقیل) و هر اون درهمی یثنی مثقال بولور کم ایکنی یوز درهم

یوز قرق مثقال بولر و اگر آن دین کم بولسه زکوة واجب بولمس (فیجب ربع العشر معمولا
 او تبراً) بس زکوة آلتونده و کوموش و کوشه اوندان بری ننگ تور دین بری واجب بولر اول
 آلتون و کوموش کاسکه قبلغان بولسون مثل تنکه یا قبلما عان بولغای مثل ظرفلری و ار ایشلری
 کم عمل قیلانور عان بولغای یعنی بالته و چوت ینکلغ و شافعی ره ایتم بر لر کم خاتونلر ننگ
 آر ایشلر نده مثل اسیرغه و بلانک ایر کشی ننگ کمش یوز کی بولار ننگ بار چه سنده زکوة
 واجب بولمس (وفی کل خمس زاد علی النصاب بحسابه) واجب بولر هر بشه کم بر نصاب کم
 اولکی نصابه زکوة بولسه آننگ حسابی برله بس اگر آلتون ننگ یکرمی دین تور دین
 زیاده بولسه اول زیاده سیغه زکوة بیرمک کرک و اگر قرق تنکه زیاده بولسه ایکی یوز تنکه دین
 اول زیاده قرق تنکه دین بر تنکه واجب بولوب و موکایاس قیلر لر و امام ابی یوسف ره
 و محمد و شافعی قاننده اولکی نصابن زیاده بولغانیغه زکوة واجب بولر هر چند یکه آزه
 بولسه (و یعتبر الغالب) و کوبنی اعتبار قیلر لر بس اگر کوبسی کوموش بولسه کمش
 حکمنده بولر (وان غلب الغش) و اگر کوموش یین مس و قلائی و آندین اوز کانسه لری
 کوب بولسه (یقوم بها) بهاقیلر لر آئی اگر بهاسی نصابغه یتسه اول وقتده زکوة
 واجب بولر کم اول نمرسه کا آئی بازار کان لفته نیت قیلسه لر (و لافی غیر ماهر) و بو
 ایتلکان دین اوز کالر دین کم جانور لر و کوموش و آلتون دین بولغای زکوة واجب بولس
 (الابنية التجارة عند تملکها) مکر اول مالغه ایکا بولغان وقتده بازار کان لقی نیت قیلغای
 (بغیر الارث) میراث دین اوز کابس اگر زکوة بیره تورغان مالنی نیت تجارة قیلسه اول
 وقتده کم اول مال ننگ ایسه سی بولسه میراث سببندین زکوة واجب بولمس یعنی برکشی ننگ
 زکوة بیره تورغان مالی تقی بو کشیمکا میراث سببندین پید ا بولسه اول کشی بو مال پید ا
 بولغان زمانی اول مالنی بازار کان لفته نیت قیلدی اول مال دین زکوة واجب بولس
 میراث برله پید ا بولغان سببندین اما اگر میراث دین اوز کانسه سببی برله مال ننگ
 ایاسی بولسه مثل سود اصاتبع ینکلغ برله بولسه اول مالغه ایکا بولغان وقتده نیت تجارة
 قیلسه بهاسی نصابغه یتسه زکات واجب بولور اگر ایکا بولغان وقتده نیت تجارة
 قیلسه آندین صونک تجارة نیتنی قیلسه اعتبار یوق ترر یعنی زکوة واجب بولس (اذا
 بلغ قيمته نصاباً من أحدهما) و بو تجارة ننگ نیتنی ننگ خاصیتی اول ترر کم زکوة واجب
 بولس مالنی زکوة لی قیلر اول وقتده کم مال ننگ بهاسی نصابغه یتسه آلتون و کوموش ننگ
 جنسندین هر قایسنندین (انفع للفقير) فاید الی راق بولغای فقیرکا کومشکا بهاقیلغای
 فاید الی بولسه آلتونغه بهاقیلغای فاید الی بولسه اگر برسی برله بهاقیلسه نصابغه یتسه و بری
 برله بهاقیلسه نصابغه یتسه آنکها قیلمق کرک اول بهادر له نصابغه یتکای و اگر ایکی
 برله هم نصابغه یتسه هر بولسه هر قایسی خلق آراسنده قدری بولسه آنکا بهاقیلغای
 و اگر قدری هم برابر بولسه مال ایکاسی اختیار لی ترر هر قایسنی نلاسه بهاقیلر (و یجوز
 دفع القيم) و بهاسنی بیرمک لر و بولر (فی الزکوة و الفطرة و الکفارة و العشر و النذر)

زكوتده و صدقه فطرده و كفارتده و نذرده و امام شافعی ره خلاف قیلب تر لر كم اكر بش
 تپوه دین بر قوی ننگ بهاسنی بیرسه امام اعظم قانند ا روابولر امام شافعی قانند روابولمس
 اوز جنسند بن بیرمك كیرك امام اعظم قانند ا جانلیغ نرسه لر ننگ اورتیغه اوچی تورغان
 و بیمانه قیلانورغان نرسه بیرسه روابولر و آلتون و كوش ننگ اورتیغه هم بونرسه لر نی بیرسه
 روابولر (والهلاک بعد الحول یسقط حصته) و زكوتغه یتکن مال ننگ یل اوتکن صونك اولمكلی
 زكاتنی ساقط قیلار بس اکر یل ننگ بارچه سی اوتکن دین صونك مالی ننگ بارچه سی
 اولسه یا یوق بولسه هر چند یکه بیرمای یورگان هم بولسه زکاتی بوینون دین ساقط بولر
 و اکر مالی ننگ بعضی اولسه اول اولکن مال ننگ حصه سی ساقط بولر و امام شافعی ره قانند
 اکر زکاتنی بیرمای یورگان بولسه ضامن ترر یعنی تولار و اکر زکاتنی آلوچی تلاسه
 و مال ایسه بیرمکان بولسه و آندین صونك مال هلاک بولسه اصح اول ترر کم اول صورتن
 هم ساقط بولر ضامن بولمس (و الزکوة فی النصاب لا العفو) زکوة واجب بولر نصابه یتسه
 اکر یتسه واجب بولمس (فیجب بنت محاض ان هلك بعد الحول خمسة عشر من اربعین
 بعیرا) بس اکر یل اوتکن دین صونك قرق تپوه دین اون بش تپوه اولسه ایکی یاشر
 تپوه واجب لر (و یضم المستفاد وسط الحول الی نصاب من جنسه) و قوشار لر اول مالنی کم
 یل ننگ اورتاسنده حاصل بولسه و بر یل آنکا اوتکن بولسه و بو یل ننگ آراسنده تقی
 یوز تنکده حاصل بولسه بو یوز تنکده نی اول ایکی یوز تنکده کا قوشار لر بارچه سندین زکوة
 بیر لر هر چند یکه یوز تنکده کا بر یل اوتکن هم بولسه و اکر اول مال زکوة بیر انورغان
 مال دین بولسه هم اتفاق برله قوشماق کرک (و الذهب الی الفضة) و آلتوننی کو مشکا
 قوشمق بهابرله نصابه یتمک اوچون یعنی اکر کشی ننگ یوز تنکده کموشی بولسه بش
 مثقال آلتونی بولسه کم آننگ بهاسی یوز تنکده بولر اول بش مثقال آلتونی یوز تنکده کموشکا
 قوشب زکوة آلسونلر امامین قاننده هر بر باشقه سی ننگ اعتباری برله قوشمق کرک
 بها اعتباری برله قوشمق کر کمس آنداق کم کشی ننگ اون مثقال آلتونی بولسه
 یوز تنکده کموشی بولسه زکوة واجب بولر آننگ اوچون کم کموش ننگ هم اجزاسنی آلتونغه
 قوشار لر (و الغروض الیهما بالقيمة) و مونداق کاله نی هم مثل قران و طباق ینگیلیغ و موگا
 اوخشاش نرسه لر دین کم اون مثقال آلتونغه تیکار ینگیلیغ و بازارگان لیغ اوچون بولسه
 آندین هم زکوة واجب بولر بس اکر کموش نصابه یتسه بهاسی ننگ اعتباری برله
 نصابه یتکورب زکوة بیر کایلر و امامین قاننده اجزا اعتباری برله قوشمق کرک و بهاسی ننگ
 اعتباری برله قوشمق کر کمس آنداق کم اکر کشی ننگ اون مثقال آلتونی بولسه
 یوز تنکده کموش بولسه امامین قاننده زکوة واجب بولر آننگ اوچون کم کموش ننگ
 اجزاسنی آلتونغه قوشار لر (لانهام النصاب) نصابنی بو تون قیلیمق اوچون بس اکر
 کشی ننگ بر نرسه سی بولسه کم اول نرسه اون مثقال آلتونغه تیکار ینگیلیغ نرسه

او چون کم توره آيا قلیق ننگ ز کونتی فقیر کا بیرمک و ابولس مال ایسه ننگ بلکه
 پادشاه ننگ حقی ترر کم آلقای و امام شافعی خلاف قیلب ترر لر کم توره آياق لیغده
 هم آنطی غه ایما نغایلر (ومن الحربی العشر) و بازار کان کم کافر ننگ دیار نندین کلسه
 آننگ مالی ننگ اوندین برنی آلقایلر (ان لم یعلم ما یأخذون منا) اکر مسلمان ننگ
 دیار نندین بارغان بازار کاندین نه چاقلی آلقانی معلوم بولمسه اول کافر ننگ (وان علم
 اخذ مثله) اکر اول کافر ننگ بازار کاندین نه چاقلی آلقانی معلوم بولسه بز ننگ آلعوچی
 مز هم اولاردین شول چاقلی آلقایلر (ان کان بعضا) اکر اول کافر ننگ آلعانی بز ننگ
 مالمر ننگ بعضی بولسه اکر بز ننگ بازار کان مز ننگ مالی بی بار چه سنی آلسه لر بز ننگ
 عشر آلعوچی مز آلا ننگ مالی ننگ بار چه سنی آلسه لر آننگ او چون کم غدر بوله و یازوق
 بوله بیغمبر مز علیه الصلوة والسلام آندین نهی قیلب ترر لر (ولم یأخذ منه) و هیچ نر سه
 بز ننگ عشر آلعوچی مز آلماس یعنی اول بازار کان کافر دین (ان لم یأخذوا منا)
 اکر اول کافر بز ننگ بازار کاندین نر سه آلمسه لر (وعشر خمی الذمی لا یخزیره) و ذمی
 ننگ شراب نندین اوندین برن آلقایلر بهاقیلب یعنی بهاس ننگ اوندان برنی آلقایلر
 و آننگ دونک عزندین آلماغایلر اول شراب ننگ بهاسنی ذمی خلق نندین معلوم قیلمق
 کرک و امام شافعی ره قاتنده خمر نندین هم آلماغایلر و دونک عزندین هم آلماغایلر (ولا امانه)
 و تقی امانت دین هم آلمغایلر کرک کافر ننگ کرک ذمی ننگ کرک مسلمان ننگ قافلغان
 مالی ینکلف مثل تنکه و بار چه مالی بولسه و امام اعظم ره دین و امامین ننگ اولکی سوزلری
 اول ترر کم قافلغان مالدین عشر آلمق کرک ذمی دین (وعشر الحربی ثانیما قبل الحلول
 جائیما من داره) اکر کافر اوز دیار نندین بر یلک ایکی مرتبه بازار کاللقه کلسه اوز دیار نندین ایکسنه
 هم آلقایلر اکر چند یکه اولکی آلقانیدین بر یل او تمکن هم بولسه *

فصل و خمس معدن ذهب و نحوه

و آلتون ننگ کاندین بش دین برین آلور لر و آنکا اوخشاش نر سه لر کم کموش و تهور
 و قلائی و آنکا اوخشاش نر سه لر بولسه و معدن و کان اول ترر کم خدای تعالی آنی برده
 خلق قیلب ترر و کنزو کنج تیب ذمی ننگ چرنده کومکاننی ایتر لر رکاز تیب کنج فی ایتر لر
 و هم کاننی ایتر لر (وجد فی ارض خراج او عشر) اول کان خراجی بر دین یا عشری بر نندین
 طابولسه ایکسنندین هم بش دین برین آلقایلر اکر اوزی ننگ صار ایتندین طابولسه کنز
 هیچ نر سه واجب بولمس اکر صحرا دین طابولسه کم آنی اول بر ننگ ایکسی بولمسه
 آندین بش دین بری واجب بولر (و باقیمه للواحد) و بش دین بر نندین قالغانی اول کشی ننگ
 ملکی بولر (ان لم تملك الارض) اکر اول کنج طابقان بر ننگ ایاسی بولمسه آنچه
 کم بش دین برنی آلقایلر قالغاننی طابقان کشیکا بیر کایلر (والاقلاما لکها) و اکر بر ننگ
 ایاسی بولسه آنچه کم بش دین بر نندین قالور آنی بر ننگ ایسه یکا بیر کایلر (ولاش

فيه ان وجد في داره) واکر کانتی اوزی ننگ صار ایندین طاپسه هیچ نرسه واجب بولس
 (وفي ارضه روایتان) واکر کانتی اوزی ننگ یرندین طاپسه ایکی روایت بار تر امام
 اعظم ره دین افضل روایتده هیچ نرسه واجب بولمس و جامع الصغیر ننگ روایتنده
 بشدین بری واجب بولر قالعانی یر ایاسی ننگ ملکی بولر (ولا فی لؤلؤء) اکر کشی
 در مر وارید طاپسه هیچ نرسه واجب بولمس و بهار ننگ یغهوری کم صد فغه توشسه
 مر وارید بولر دیرلر (وعنبر) و عنبر دین هم هیچ نرسه واجب بولمس بعضی ایتب
 تر لر کم عنبر در یاننگ کوفکنندین حاصل بولور و بعضی ایتب تر لر یر چوب تر و بعضی
 ایتب تر لر کم در یاد اعی حیوانات ننگ نجاستی تر و امام ابو یوسف ره قاتنده در مر وارید
 و عنبر و هر آرایش کم در یادین حاصل بولر پنج بگ واجب بولر (و فیر و زج و جد فی
 جبل) واکر طاعدین فیر و زج طابلسه و آندین هیچ نرسه واجب بولمس اما اکر
 فیر و زجی کافر ننگ خزنه سنندین طاپسه بشدن برن آلمق کک و یا قوت و زمر د
 و آنکا و خشاش لر بولسه مهر اور لماس نرسه لر بولسه هیچ نرسه واجب بولمس (و کنز
 فيه سمة الاسلام کالقطه) واکر کنجده مسلمانلق بیلکوسی بولسه و علامتی توزدن
 طابقان نرسه ننگ حکمنده بولر مثل کلمه شهادة و یا سوره اخلاص و یا قرآن ننگ
 آیتنی آنده قیلعان بولسه لر و لقطه تمیب یولدین طابقان نرسه فی ایتر لر اول یولدین
 طابقان نرسه فی آلمق لاق واجب تر لر اکر ضایع بولر قورقچی بولسه اول نرسه اون تنکه
 یا آندین زیاده بولسه بریل صافلاغای و صوراع صالحای واکر اون تنکه دین آرزاق بولسه
 و یا اوچ تنکه بولسه بر آی صافلاغای واکر اوچ تنکه دین آرزاق بولسه و یا بر تنکه
 بولسه بر جمعه صافلاغای واکر بر تنکه دین آرزاق بولسه بر کون صافلاغای واکر
 بر یول بولسه و یا آنکا و خشاش نرسه لر بولسه اونک یانیغه وصول یانیغه قاراغای اکر
 ایهسی بولسه آنکایر کای واکر ایتو لکان مدت لر دین اونکان بولسه ایهسی طابلسه
 اکر آلمان کشی فقیر بولسه اوزی صرف قیلغای واکر غنی بولسه اوزکا کشیکا بیر کای
 واکر صرف قیلغان دین صونک ایهسی پید ابولسه و ثوابینه راضی بولسه توانشی بیرر
 (وما فيه سمة الکفر خمس) و اول کنجده کافر ننگ نشانهسی و بیلکوسی بولسه مثل پوت
 نقش آندین بشدین برن آلورلار همه هالده کک اوزی ننگ یرندین ناپسه یا بر ایه
 سز یردین طاپسه (و باقیه للمواجد) و آنچه کم بشدن برندین قالور طابقان کشی ننگ
 ملکی بولر (ان لم تملك الارض) اکر اول طابقان یر کشی ننگ یری بولسه
 (والا فلا محتط له) یعنی اکر اول کنج طابقان یرندیک ایهسی بولسه بس اول کافر نشانه
 لاق کنجنی ایکالی یردین طابسه بس اول کنج محتطه غه تر یعنی اول کشیکان تر کم خط قیاب
 بیرکان بولسه لر اول یری اول کشیکا (ای المالك فی اول الفتح) یعنی اول کشیکا
 بولغان بولسه اول یرکا اول دیار ننگ آچلغاننده اول کشنی محتطه دیر لر آننگ اوچون کم

پادشاه بر سینه خط پیرسه اول کشیلرننک کم بویرنی غنیمت طوتار لر ایتور لر لر کم بو
سننک یرننک بولدی تیب و امام ابو یوسف ره قاننده قالغانی طایغان کشی ننگ ملکی ترر
واکر محتطله نی بلمسه اسلام اولنده اول کشی کم اول یورنی صرف قیلغوچی ترر آنکا
بیور کایلر و بعضی ایتب ترر لر کم بیت المالدیه قویغایلر بو صورتده کم آننگ ایسه سنی
بلمسه لر تامسلمان لر ننگ مصاحتی ننگ صرفی بولغای (ورکاز صحراء دار الحرب) و اول
کنج کم دار الحرب ننگ صحرا سنده کم کافر لر ننگ دیاری ترر آنندین طابسه لر (کله
لمستأمن و جنة) و اول کنج ننگ بار چه سی مستأمن ننگ ملکی ترر تا بیب ترر آنی اول یردین
اول دیارغه امانلق برله کرکندین صوننک مستأمن ننگ معناسی امانتلق تلامک بولر
(وان وجدته فی دار منها رده علی مالکها) اکر اول کنجنی دار الحرب ده کی کشی ننگ
صاریندین طابسه اول صاری ننگ ایسه سیکایر کایلر اول کنجنی (وان وجد رکاز متاعهم
فی ارض لم تملک) و اکر اول کنجنی کافر لر ننگ متاعندین طابسه لر یعنی طونلری
ویا آنندین اوز کاز سره لری بولسه کافر ننگ مال لر نین اول یرده کم اول کشی ننگ ملکی
بولسه (خمس) بش ننگ برنی آغایلر (و باقیه للواجب) و قالغانی طایغان کشی ننگ حقی تور *

فصل (فی غسل ارض عشریة)

اول غسل کم آننگ بری عشری بولسه و اکر خراجی بولسه غسلی دین هیچ نر سه واجب بولس
(او جبل) یا طاعن بولغان غسل و طاعن پید بولغان میوه دا (و ما خرج من الارض) و هر نر سه کم
یردین چقار اول نر سه کم آننگ برله یرننک حاصلنی طلب قیلر لر (وان قل) اکر چند یکه از
بولسه هم (عشر) اون دین بری واجب بولر (ان سقاہ سبع) اکر اول نر سه غه آغاتورغان و یا
یاب ننگ صوندین ایچر سه (او مطر) یا صو بیر کان بولسه آنکا بغور صوتی و بو ایتلکان
مسئله لر امام اعظم ننگ مذهبی ترر و امام شافعی قاننک عشری یرننک غسلنک هیچ نر سه واجب
بولس و امام ابی یوسف قاننده اکر غسل ننگ بهاسی نصابغه یتسه عشر واجب بولر
واکر یتسه هیچ نر سه واجب بولس * و امام ابو یوسف دین تقی بر روایت اول ترر
کم غسل دین و میوه دین کم طاعن حاصل بولر آنندین هیچ نر سه واجب بولس
ناون مشککی کا یتمکو نچه هر مشککی ایلیلی باطمان بولر و امام ابی یوسف دین نقل قیلب
ترر لر کم آنچه طاعنین طابلر غسل و یا میوه بولغای آنندین هیچ نر سه واجب بولس
و امام شافعی و صاحبین قاننده اون ننگ بری واجب بولس اول نر سه دین کم حاصل
بولر مکر اول وقتده کم اول نر سه ننگ میوه سی حاصل بولسه کم باقی بولسه و تیز
بوز لسه و بش و سقه غه یتسه هر و سقی آلتمش صاغ هر صاغ تور ت باطمان که باری
منک ایکی یوز باطمان بولر مکه طاش برله و اکر آنندین از بولسه امام شافعی و صاحبین
رحمهم الله تعالی قاننده هیچ نر سه واجب بولس و مونداع کم آنچه بر یلغه چه تور سه
مثل انار و ایرک و شفتالو و المروت و کویرکان نر سه لر و صار مصاق و پیاز کم بو ایتلکان

نرسه لر دین واجب بولمس و امام ابوحنیفه قاننک آنچه ایتر کم و کوکار کان لره کم عشر ننگ
ایه سی بولارنی فقیر کا صرف قیلغایار (الافی نحو الحطب) مکر اوطن و کبیه و اوطنوغه
اوخشاش نرسه لر کم باغده اوزی چقغان بولسه و ایگب چقارغان بولسه امام ابوحنیفه ره
قاننده هیچ نرسه واجب بولمس مکر اول وقتک کم عشری یرنی کم اول نرسه لر کا مشغول
قیلسه لر اول اوطن و کوکار کان چویدین وقامشدین بوتون عشر واجب بولر (ونصف
عشر ان سقی بغرب) یارم عشر لازم بولر الو قاوغه برله صوبیرسه (اودالیه) و یا آنکاد الیه برلن
صوبیرکان بولغایار دالیه دیکان بر قوغه ترر کم بر آغاچ ننگ بر باشنده زور قیلر لر تا صونی
یوقارو چقارو وتقی برکشی اول صونی آلب یرکا توکار آنی دالیه دیرلر (بلارفع
موعن الذرع) اول ایگن ننگ لازم نرسه لر نی آلمای یعنی اول یردین حاصل بولغان
نرسه لر دین بارچه سندین عشر بیرور و یاعشر ننگ یاریمنی بیرر یعنی بیکر میدین
برن بیرر و اگوزیننک و اورناق ننگ و یاب قازغان ننگ و آندین اوزکار دین کم خرمننی
باستورغان ننگ و اوراقی ننگ و مونکا اوخشاش لر ننگ بو ایتمکان نرسه لر ننگ
بارچه سی ننگ حقنی آلماسدین ایلکارو بیرکای و بعضی ایتم تر لر کم اول لازم
بولغان نرسه لر نی آلغای آندین قالغانیدین بیرکای (و ماء السماء و البئر) آسمانننگ
صوی و بئر ننگ صوی عشری یرده بولسه (والعین) و چشمه ننگ صوی (عشری) عشری
ترر و خراجی ایرمس اما چشمه ننگ یا قودغ ننگ صوی خراجی یرده بولسه خراجی ترر
آننگ اوچون صو یرننگ حکمنده بولر آننگ اوچون کم حاصل یردین پید ابولر
(وما انهار حفرها العجم) و یاب لری کم عجم لر قازب تر لر اعتراض برله ایرمس مثل
مکه یابی کم کوفه ننگ یولنده ترر بغداد طرفندین ویز دجرو دمر یابی ینکلیغ
(خرابی) و بوصولار خراجی ترر (و کذا الانهار الأربعة) و مونداق تورت یاب ننگ
صوی یعنی خراجی ترر اول یاب ننگ برسی سیحون ترر حجاز ننگ یابی ترر
ایکچی جیحون ننگ یابی ترر کم خوارزم ننگ دریاسی ترر و اوچونچسی دجله کم
بغداد ننگ دریاسی ترر و تورتنچی سی فرات کم کوفه ننگ دریاسی ترر (عند
ابی یوسف ره) بو ایتمکان صولار ننگ خراجی بولقی امام ابو یوسف ره قاننک ترر (لا عند
محمد ره) امام محمد قاننده بو ایتمکان صولر عشری ترر خراجی ایرمس (و ارض
العرب) و مونداق ترر کم عرب ننگ یری ننگ اوز نلقی عربیدین تایمن طاعی ننگ
اقصی سیغنه تیکر و ترر و اینی رهندین و عالیج دین نا اول صحرا غه چه ترر کم آنی مشارق
شام دیرلر (وما اسلم اهلها) اول یرننگ کم آننگ خلقی اولترمای و قلیچ اورلمای مسلمان
بولسه لر (او فتح عنوة) یا آچلغان بولسه اول یرنی قهر برله و اوستون لک برله و اورش
برله مسلمان خلقی (و قسم بین جیشنا) و اول یر بولنکان بولسه مسلمان لر ننگ لشکر یننگ
آراسنده وقتیکه آسمان صوی برله و چشمه صوی برله صو اچکان بولسه لر (و البصرة)

وبصره ننگ یری مونداق تر امام ابو یوسف قاتنده (عشریه) بو ایتمکلن یرلار ننگ
 بارچه سی عشری تر اون دین برن بیرمک کړک (السواد والعراق) عراق ننگ
 کم اوز نلقی موصل دین تا عباد انغه چه ترر و اینی عربی دین تاصلوانغا چه ترر و بو
 یری اننگ او چون سواد دیرلر کم اول یر ننگ درخت لری و ایکنلری کورک یاش
 کوب بوار (وما فتح عنوة) و اول یر کم قهر برله باصوب آلمان بولسه لر (واقرا اهله
 علیه) و اقرار قیلغان بولسه لر اول یر ننگ خلقینی اول نرسه کا و اسلام لشکری ننگ آراسنه
 اول یری بولشه کان بولسه لر (اوصالحهم) یا اول یر ننگ خلقی برله یاراشقان بولسه لر
 اولار دین آلمان بولسه لر (خراجیه) و بو ایتمکلن یرلر ننگ بارچه سی خراجی ترر و عشری
 ایرمس اما اگر عشری صورلن صوبیرسه لر عشری بولر (وموات ایمی یعتبر بقربه) و حاصل
 سن اولک یرلری احمیا قیلسه لر یعنی زراعتقه مناسب قیلسه لر اول یری یانند اغی یرکا اعتبار
 قیلورلر اگر یانند اغی یر عشری بولسه اول یری عشری دیب اعتبار قیلرلر اگر یانند اغی
 یر خراجی بولسه اول یری خراجی قیلرلر و امام محمد ره ایتمک ترلر اول یری آسمان ننگ
 صوی یا چشمه صوی و یا قزو غننگ و یا اول باب ننگ صوی برله توز تسه لر کم کشی ننگ
 بولسه اول یر عشری ترر و اگر عجم لر ننگ قازغان یابی ننگ صوی برله توز اتسه لر مثل
 ملک ننگ یابی ینگلیغ اند اخراجی بولر بو حکم اول وقتده ترر کم اول یری احمیا قیلغان مسلمان
 بولسه اما اگر اول یری احمیا قیلغان ذمی بولسه آنکخراج لازم بولر هر چند یکه عشری
 یر ننگ یاننده هم بولسه (والخراج اما خراج مقاسمه) و خراج ایکی قسم ترر یری خراج
 مقاسمه دیرلر کم یرکابر نرسه فی تعیین قیلورلر (کما یوضع ربع او نحوه) آنذاق کم قرار
 قیلرلر آنچه کم اول یر دین حاصل بولر تورندین برن آلورلر یا آنکا و حشاش کم او چندین
 برن آلورلر و یا یارمنی الورلر (ونصف الخراج غایه الطاقه) و یارمنی آلملق طاقت ننگ
 انتهای ترر و یارمندین زیاده آلمق روا ایرمس و بو خراج مقاسمه ایکی بولر اول
 خراج ننگ ایکی مرتبه بولقی برله عشر ینگلیغ (واما موظف) و ایکنچی قسمی موظف ترر کم
 تعیین قیلرلر اول یر دین بر نرسه فی قرار قیلر بولر (کما وضع عمر رضی الله
 تعالی عنه) آنذاق کم تعیین قیلر ترر کم عمر رضی الله تعالی عنه (علی السواد)
 عراق ننگ سواد خلقیغه (لکل جریب) هر بر جریب او چون کم هر بر جریبی کسری
 پادشاهی ننگ کزی برله اینی و اوزونی آلمش کر عامه خلقی ننگ کزندی بر تو نامز یاده
 بولغای عامه ننگ کزی آلتی تو نام بولر (یبغ الما صاع) اول سورگان یری زراعتنی
 یخش قیلغوچی بولسه بر کیل بیرمک کړک اول بر کیل مکه معظم ننگ تورت بانمانی بولر
 (من بر او شعیر) بوغدای دین یار په دین بولغای و طحاوی ننگ شرحنک ایتمک ترر کم
 تورت باطمانی اول جریبده ایتمکلن نرسه لر ننگ اوز جنسی دین برکای و کافی ده ایتمک
 ترر کم صحیح بو ترر (ودرهم) و اول کیل برله تقی بردرهم بیرمک کړک اول جریب ننگ

خراجندین (ولجریب الرطبة خمسة درهم) و یا ش یونجه ننگ جریبی اوچون بش تنکه
 بیرمک کرک (ولجریب الکریم والتخل متصله ضعفه) ویوزم ننگ و حرما یعاچی ننگ
 کم توتاش بولسه یوزم ننگ تاکی برله خرما یعاچی ننگ آراسی آنداق کم ایکسی
 ننگ آراسنه ایگن ایک بلهسلر آندک جریبی اوچون یا ش خرماننگ ایک حصه سنی
 بیرکای کم اون تنکه بولر (ولماسواه) و بو ایستکان لر دین اوزکالر نده کم زعفران
 ینکلیغ و موندین اوزکالری کم یا حرما ویوزم کم هر قایسی سی باشقه بولسه لر
 توتاش بولسه لر اول درخت ننگ آراسنده زراعت قیلر ینکلیغ اچتلق بولسه (ما یطیق)
 آنچه طاقت بولسه آلسونلر (ولاجراج لو انقطع الماء عن أرضه او غلب علیه) و اگر اول
 خراجی یرننگ صوی کیسه لر یرکا یتسه یا که صو یرکا غالبلق قیسه اول یرکا
 انداق ایگنی صو آلب کیتسه زراعت ننگ خاصیتی قالمسه اول یردین خراج واجب
 بولس (او اصاب الزرع آفة) یا اول ایگن کا آفت یتوشه آنی دفع قیلا بلهسه مثل
 صوق اورغان یا چکورتکا ینکلیغ و آنکا اوخشاش نرسه لر بولسه خراج واجب بولس
 اما کر اول آفاتی کیترمکک آسان بولسه مثل تور ت ایقلیغ جانورنی باققان ینکلیغ
 و آنکا اوخشاش نرسه لر بولسه آندین خراج واجب بولر (ویجب ان عطلها مالکها)
 و اگر اول خراجی یرنی ایکهای قویسه اول خراجی یرننگ ایاسی شریعت برله قویدر غوچی
 بولسه اول یردین خراج واجب بولر و بو خراج اول وقتده واجب بولر کم اول زراعت غه
 مناسبتی بولسه زراعتکا کوچی یته تورعان بولسه اما کر ایاسی ننگ ایگنرکا حالی
 بولسه پادشاه اول یرنی ایکمک لک اوچون برکشیکای یرکای اول ایه ننگ ارلشندین
 خراجنی آلتغای (ویبقی ان اسلم المالك او شرها مسلم من الذمی اول خراجی یرننگ
 ایکسی مسلمان بولسه و اسلام دین ایلاکرو خراج بیرا تورغان بولسه و اسلام دین
 صوننگ هم شول خراجی باقی ترر یا خراجی یرنی کافر دین مسلمان صانوب السه
 اول کافر خراج بیرا تورغان بولسه بو صانوب آلتغان مسلمان دین هم خراج آلتق کرک
 (او شرها الذمی) یا خراجی یرنی ذمی صانوب آلتغان بولسه یعنی اول کشی کم
 امان تلاکان بولسه و امان تابغان بولسه دیار اسلامه جزیه بیرا تورغان بولسه (وان
 شری الکافر عشریة من المسلم) و اگر صانوب آلتغان بولسه کافر مسلمان ننگ عشری یرنی
 (وضع الخراج علیه) اول کافرکا خراجنی قویغایلر یعنی خراج آلتغایلر و امام ابو یوسف
 ره قاتنده آندین عشر آلتق کرک و امام محمد ره قاتنده تغییر قیلمق کر کمس شول
 عشرنی آلتق کرک و امام اعظم ننگ برروایتنده بو عشرنی صدقه آلتغوچیلرعه بیرمک
 کرک آنچه کافر دین آلتغاننی و برروایتکه خراجنی صرف قیلغوچیغه بیرمک کرک
 و امام ابو یوسف ایتمه تررلر کافر دین ایکسی عشرنی آلتغایلر والله اعلم

بو فصل زکوٰتی بیرلور کشی ننگ بیاننده ترر (مصرف الزکوة الفقیر) زکات بیرلور
 کشی ننگ برس فقیر ترر یعنی زکاتنی فقیرکا بیرمک کرک (ای من له مال
 دون النصاب) فقیر اولکم آننگ نصابغه یتار چاقلی مالی یوق ترر و کشی دین
 نرسه تلارکا احتیاجی بولغای (والمسکین) و تقی برسی مسکین ترر (ای من لاشیء
 له) یعنی مسکین اول کشی ترر کم هیچ نرسه سی بولس و کشی دین نرسه تلارکا
 احتیاجی بولر و امام اعظم ننگ برروایتنده متنده ایتکان سوز ننگ عکسینجه ترر کم
 یعنی فقیر اول ترر کم هیچ نرسه سی بولس مسکین اول ترر کم مالی نصابغه یتمس
 اما اولکی روایت اصح ترر و اماملر ننگ گویراکی متنده ایتکان سوزکا ترر لر
 و امام ابو یوسف ره قانتنده فقیر اوله مسکین بر ترر (وعامل الصدقة) و تقی زکوة نی
 بیرلور کشی ننگ برسی عامل صدقه ترر عامل اول کشی ترر کم آنی
 پادشاه قویغان بولغای صدقنی و زکاتنی و عشرنی یغشدرمق اوچون (فیعطی
 بقدر عمله) بس بیو کایلر عامل صدقه غه عملنه لایق اول چاقلی نرسه کم آننگ اوزینه
 و عیالنه و یایر کوچی لرینه وفاقیلغای و امام شافعی قانتنده آنکاسکزدان برن بیرمک
 کرک (والمکاتب) و تقی زکوٰتی بیرلور کشی ننگ برسی مکاتب ترر یعنی اول بنده
 ترر کم اوزنی خواجه سندین صانوب آلغان بولغای اول بنده کا قرار قیلب ترر لر کم
 اول چاقلی مال بیر آزادبول تیب ایتسه لر (فیعان فی فک رقبتہ) بس یاری بیرکان
 بولغان آننگ بنده لکی ننگ خلاص بولرینه (و مدیون لایمک نصابا فاضلا عن دینہ
 و تقی بیرسی اول قرض دار ترر کم قرضندین زیاده مالی نصاب بولسه اول کشیکرکاتنی بیرسه
 رو بولر و امام شافعی ره قانتنده اگر کشی ایکی کشی آراسنده قی اورشنی و یا اولومنی
 قویدرمق اوچون بر نرسه براین تیب قرض قیلمسه آننگ قرضنی ادا قیلمق اوچون
 اول کشیکرک زکوة بیرسه رو بولر اگر چندیکه اول کشی ننگ مالی نصابغه یتسه هم (و فی
 سبیل الله) و تقی زکاتنی الله تعالی ننگ یولنداقی لرغه بیرمک کرک (ای منقطع الغزاة
 عند ابو یوسف ره) یعنی اول کشی کم غزاة لقعغه بارا بلمی قالغان بولسه قولندمالی یوق
 سببندین هر چندیکه اوزی ننگ وطننده مالی هم بولسه اول کشیکرک زکوة بیرمک کرک هر
 چندیکه بای هم بولسه (و منقطع الحاج عند محمد ره) امام محمد قانتنده حجغه بارا بلهای
 قالغان کشی بولسه زکوة بیرمک کرک امام محمد انما الصدقات آیتنده قی واقع بولغان
 فی سبیل الله فی مونکا تفسیر قیلب ترر لر کم ابو یوسف ره اولکی معناغه تفسیر قیلب ترر
 (و ابن السبیل) و تقی برسی ابن سبیل ترر کم آیتده واقع بولب ترر (ای من له مال لامعه)
 معناسی یعنی اول کشی کم آننگ مالی بار بولسه الا اوزی برله بولسه اول کشیکرک زکوة
 رو بولر (فیصرف الی کلک او البعض) بس بیرکای زکوٰتی بو ایتکان کشی لر ننگ
 بار چه سیننه و یا بعضی سیننه و امام شافعی قانتند او شبو یتتی کشیکرک یتمکونچه رو بولس (تملیکا)

بار چه سینه و یا بعضی سینه و امام شافعی قانده اوشبویتی کشیکایتمکو نچه روا بولمس (تملیکا)
 ملک قیلب بیرکای یعنی فقیرکا زکوتنی اوزی ننگ ملک قیلغایلر عاریتغه و قرضغه
 و آندین اوزگا نرسه لر اوچون بیرمک کر کمس بس مسجد بنا قیلماق اولر کننگ کفتمینه
 صرف قیلماق روا بولمس و اولوکننگ قرضنی هم زکاة برله اونه ملک روا بولمس
 آننگ اوچون کم اولوکننگ ایکسی ایرمس (لالی من بینهما اولاد) زکوتنی بیرمک
 روا ایرمس اول کشی لرکا کم اولارننگ آراسنده آتابرله اوغلای بولسه کم آتاسی ننگ
 آناسی هر نچه یوقار و بارسه آنکا زکوة بیرمک روا بولمس و یا فرزندى بولسه و یا
 فرزندى ننگ فرزندى بولسه هر نچه کم آشاعه کیتسه آنکا زکوة بیرسه روا بولمس
 (اوزوجیه) یا که اولارننگ آراسنده ایر و خاتون لق بولسه هم زکوة بیرمک روا
 بولمس کم ننگا کر ایر خانونغه زکوة بیرسه روا بولمس هر چندیکه اول خانون طلاق
 باین ننگ عدتنک بولسه هم امام اعظم قانده اما صاحبین قانده خانون زکوتنی ایرکا
 ویرسه روا بولر اما عکسی روا بولمس (ولالی مملوکه) و اوز بند سینه زکاة بیرمک
 روا بولمس کرک صرف قیلر بنده بولسون کرک مکاتب بولسون کرک ام ولدى
 بولسون (و عبد اعتق بعضه) و مونداق زکوة بیرمک روا بولمس اول بنده کا کم
 آننگ بعضنی آزاد قیلغان بولغایلر و صاحبین ایتم تر لر کم بعضی سی آزاد قیلغان
 بنده کا زکوة بیرمک روا بولر (وغنی) و تقی بایغه زکوة بیرمک روا بولمس کم اول
 بای ننگ حاجت اصلیه سندن زیاده نصابغه یئار چاقلی مالی بولسه حاجت اصلی اول
 نرر کم اوو کیرطون و بریللق آرق و منار آط و یاغی ننگ کیمى مثل صاوة و آندین
 اوزگا لری و اش اشلاى نورعان نرسه لری مثل بالطه و چوت و مونکا اوخشاش
 نرسه لری هر کاسب ننگ و تقی کشیکانولر قرضی و بوایتلکان نرسه لر ننگ بار چه سندن
 زیاده سی نصابغه یتسه اول کشیک زکوة بیرمک روا بولمس و اگر کشی ننگ نصابدین
 آرزاق مالی بولسه اول کشیک زکوة بیرمک روا بولر هر چندیکه کاسب و اندامى
 صاغ بولسه هم و بعضی ایتم تر لر کم اندامى صاغ بولغان کشیک زکوة آلملقى روا
 بولمس و امام شافعی ایتم تر لر کم اگر کشی ننگ ایلمک تمکه سی بولسه زکوة آلملقى روا
 بولمس (و طفله) و تقی بای کشی ننگ نار سید اوغلی بولسه آنکا هم زکوة بیرمک روا
 بولمس اما اگر بای ننگ اوغلی اولوغ بولسه زکاة بیرمک روا بولر (و بنو هاشم)
 و تقی سیدغه و بنی هاشمغه زکوة بیرمک روا بولمس بنی هاشم حضرت علی
 ننگ اولادى و عباس ننگ فرزند یلری و جعفر و - اربث ننگ فرزند لری
 کم عبد المطلب ننگ اوغلی تر لر رضی الله تعالی عنهم (و موالیهم) و مونداع بنی
 هاشم ننگ آزاد قیلغان لارینه هم زکوة بیرمک روا بولمس و امام اعظم دین منقول در
 کم بنی هاشمغه صدقه بیرمک ننگ زیانی یوق ترر کرک ناوله کرک فریضه

صدقه سی بولسون امام طحاوی هم موند اغ ای تب تر لر و ای تب تر لر کم پیغمبر
 علیه السلام زماننده آلا رغه صدقه آلمق حرام ایردی اما ایمدی حلال بولب ترر آننک
 او چون کم اول زمانده پنج بیک آلور ایردی لر ایمدی اول پنج بیک قالمای ترر اما نافله
 صدقه لری اتفاق بر له روا بولر بنی هاشمه و امام ابی یوسف ای تب تر لر کم بنی هاشمه
 صدقه بیرمک ننک زینتی یوق ترر (ولالی ذمی) وتقی ذمی کا صدقه بیرمک روا
 بولس ذمی اول کافر ترر کم مسلمانلر ننک آراسنده امان نابوب اولتورغان بولغای
 (وجاز غیرها الیه) و ذمی کا زکاتدین اوزکا صدقه بنی بیرمک روا بولر مثل صدقه
 فطر و صدقه نافله امام شافعی بر له امام ابی یوسف رغه خلاف (وان دفع الی من ظنه
 مصرفا) اگر زکاتنی بر فقیرنی گمان قیلب بیرسه آننک او چون کم آندا فقیرننک
 نشانسنی کورسه یا اوزی ای تسه کم من فقیر من نیب یایر کشی خبر بیرسه کم
 اول کشی فقیر ترر تیب (فظهر انه معلوم که) آندین صونک معلوم بولسه اول اوزی ننک
 بنده سی ایرمش (یعینها) زکوتنی قایتارغای هر چند بیکه آننک مکانی هم معلوم بولسه
 (وان ظهر موانع اخر لا) و اگر زکوتنی بیر کاندین صونک اوزکا مانعلر معلوم بولسه
 مثل بای و یا هاشمی و یا کافر و یا آناسی و یا اوغلی بولسه قایتارغای و اگر فکر قیلغان
 بولسه آننک خاطر ی ننک کو بر اکی آنکا قرار قیلغان بولسه زکوة بیر لور کشی تیب اما اگر
 فکر قیلمسه و شک قیلسه کم زکوة بیر لور کشی ایرمس بولغای تیب آنکا بیرسه و یا شک
 قیلغاندین صونک فکر قیلمای بیر کان بولسه و آندین صونک معلوم بولسه زکوة بیر لور کشی
 ایرمس اعاده قیلمق کرک و امام ابی یوسف رغه قاننده مطلقا قایتارمق کرک خواه
 فکر قیلسون خواه فکر قیلمسون (و ندب دفع ما یغنیه عن السؤال یوما) وز کوتنی
 اول چاقلی بیرمکک مستحب ترر کم فقیرننک بر کونک نفعه سی بولغای بر کونکا
 هیچ کشی دین نرسه نلامکای بس تنکهنی بوتون بیرمک کرک اولی ترر آندین کم
 آتی پول قیلب اولاشتر کاندین (و کره دفع النصاب الی فقیر غیر مدیون) و ایکی یوز
 تنکهنی زکاة او چون قرض سز بر فقیر کا بیومکک مکروه ترر اما اگر بیرسه روا بولر
 و امام زفر خلاف قیلب ترر لر کم روا بولس (ونقلها الی بلد آخر) وتقی زکاتنی اوزکا
 شهر کا آلب کیتمکک مکروه ترر هر شهر ننک زکاتنی اول شهر ننک فقیر لارغه
 بیر کیلر آننک او چون اول شهر ننک فقیر لری ضایع قالور لار (الا الی قریبه) مکر
 آلوب کیتکای تقی بر شهر کا اوزی ننک فقیر قوند اشی بولسه (او احوج من اهل بلده)
 یا آلب کیتکای زکاتنی اول ایکنجی شهر ده کی فقیر اوز شهر نده کی فقیر دین محتاجراق
 بولسه و مسلمانلر رغه فائده تیکر کوچی بولسه شریعت علمنی تعلیم بیرمکک بر له
 یا اوزی ننک عمرنی طاعتکا صرف قیلغان بولسه بو صورتک تقی بر شهر کا زکاتنی
 آلب کیتمک مکروه ایرمس و موندین اوزکا صورتلر ده مکروه ترر و بعضی ننک
 قاننده مکروه ایرمس *

فصل الفطرة

بو فـ صل صدقه ۶ فطر ننگ بیا نند ترر صدقه ۶ فطر رمضان روزه سی ننگ قبولی
 ویاک بولمقی او چون ترر (من بر و ما یخند منه) و صدقه فطر نی بوغد ای دین بیرمک
 کرک و تقی هر نرسه کم آندین قیلنر مثل اون و طالقان ینکلیغ و آندین اوزکا نرسه
 لر دین هم بیرمک کرک واجب ترر (ومن زبیب نصف صاع) و یوزم دین یارم صاع واجب
 بولر عراق صاعندین و یاریم صاع ایکی باطمان بولر هر باتمانی قرق سری هر سری تورت
 مثقال بولر بو ایتمک ننگ بار چه سی سکسان مثقال ترر حساب قیلنسه (ومن تمر او شعیر
 صاع) و خر مادین و آریادین بر صاع واجب بولر و امامین قانتک یوزم و آریه و خرماننک
 حکمی بر ترر و امام اعظم ننگ برر وایتی هم مونکا موافق ترر (و جاز منوان بر) و ایکی
 باطمان بوغدای بیرمک روا بولر اما اولچب بیرکای و چناب بیرمکای و امام محمد ره قانتک
 اولچب بیرمک روا بولس (و تجب علی حر مسلم) صدقه ۶ فطر واجب ترر و امام شافعی ره
 قانتک فرض ترر اول کشیکا کم مسلم بولسه و آزاد بولسه اما بنده کا واجب بولس
 اما اول بنده ننگ خواجه سینته واجب بولر کم خواجه سی اول بنده سی او چون صدقه
 بیرکای و تقی کافرغه هم صدقه ۶ فطر بیرمک واجب ایرمس (له نصاب الزکوة) و تقی
 اول کشی ننگ زکوة بیر چاقلی مالی بولسه واجب ترر او نندن و کبار طونیدن زیاده
 طعامی بولسه و یا مالی بولسه اوزی ننگ و عیالی ننگ نفقه سنندین آرتوق (وان لم ینم
 و هر چند یکه اول آطالقان زیاده بولغوچی بولسه هم صدقه ۶ فطر واجب بولر و تقی بیریل
 بوتون اوتسه هم بیرمک واجب ترر اگر چه آطالعان مالندین زکوة فرض ایرمس بولسه
 بس اگر کشی ننگ مالی نصابه یتسه آنکا صدقه ۶ فطر بیرمک واجب ترر هر چند یکه
 بیریل او تمکان بولسه اما زکوة فرض بولس نابیریل اوتکو نچه واکر زکوة بیرور مالیدین
 اوزکاسودا اگر چیلق قبلا نورعان مالی بولسه مثل اول صارای کم آنده اولتورمای ترر
 اول صارای دین صدقه ۶ فطر واجب ترر واکر سودا اگر چیلق او چون هم بولسه اول اونی فطر ننگ
 نصابه حساب قیلغای (و به یحرم الصدقة) و بو ایتمک مال چاقلی ماللی کشی ننگ زکوة
 آلمقی و صدقه ۶ فطر آلمقی هرام بولر و هر چند یکه زکوة واجب بولسه هم (و تجب علیه
 الاضحية) و بو مقدار ماللی کشی کا قربانلق هم واجب بولر (و نفقة القریب لنفسه)
 و محرم قرند اشاری کم فقیر بولسه آننگ نفقه سی هم واجب بولر نفس بیجکا متعلق ترر
 یعنی صدقه ۶ فطر نی اوزی او چون هم بیرمک واجب بولر (و طفله فقیرا) و اوزی ننگ
 نارسیده اوغلی اوچون بیرمک واجب بولر (و خادمه ملکا ولومد برا) و اوزی ننگ
 حد متکاری اوچون بیرکای کم آننگ ملکند بولسه هر چند یکه مدبر هم بولسه و مدبر
 اول ترر کم من اولکاندین صونگ سن آزاد تیسه (اوام ولد) یا اوزندین اوغلان
 نابغان کونکی بولسه آندین هم بیرکای (او کافرا) یا اوز ملکند کی بنده کافر بولسه

تائىك آتغاندىن تا (اھشامغەچە يەنى كۈن بائغۇنچە اول كىشى كىم روزەنىڭ خلقى بولسە
 يەنى مسلمان بولسە وپاك بولسە ھىمىدىن و نىفاسدىن (مع النية) روزەنىڭ نىتى بىرلە
 ياوق لىقىنىڭ قىسمى بىرلەغداغە ياوق بولمىلىق و فرمان دارلىق بىرلە و اكابىرلارنىڭ بىرى
 روزەنىڭ نىتىنى فارسى تىلى بىرلە قىلىپ ايردى ايمى بىز آنى تىركى بىرلە نظم قىلىق نىت بىوتىر
 بار بو كو نكلمە منمى روزە تونار من تانكلا رمضان نىڭ فرض اداسى و ياوق لىقى بىخدا
 (ويصح ادا رمضان بنية قبل نصف النهار الشرعى) و رمضان نىڭ اداسى نىڭ نىتى
 شىرىعت نىڭ يارىم كۈنىدىن ايلكار و نىت قىلسە رو ابولر و شىرىعت نىڭ كۈنى طائىك
 آتغاندىن تا كۈن بائغۇنچە تىرر و آتتىڭ يارىمى اولوغ چاشت غەچە تىرر و نىت نى يارىم
 كۈنىدىن ايلكار و قىلىق شىرط تىرر تا كۈن نىڭ كۈبىراكى نىت بىرلە بولغاى آتتىڭ اوچون كىم
 كۈبى بارچەسى نىڭ ھىكمىتدە بولر كۈب اشلردە و قىدورى نىڭ قىمتىرىدە ايتىب تىرر كىم
 توشكاچە نىت رو ابولر اما اصح اولكى رو ايت تىرر و امام شافعى قاتىدە فرض روزە نىتىنى
 كىچىق قىلىق فرض تىرر (و بنية نفل) و رمضان روزەسى نىڭ اداسى نىڭ نىتىنى نفل نىتى
 بىرلە قىلسە ھىم رو ابولر و امام شافعى قاتىدە رو ابولس اكر رمضان ايردىكى بىل ايركان
 نفل نىتىنى قىلسە آتتىڭ نىتى رو ابولس اكر رمضان ايردىكى بىلسە رو ابولر نفل دىن
 رمضاندىن ايرمس (و بنية مطلقه) و رمضان نىڭ روزەسى مطلق نىت بىرلن رو ابولر
 يەنى نفل و فرض دىمىسە ھىم رو ابولر و امام شافعى نىڭ بىر قولىدە مطلق نىت رو ابولر
 (و واجب آخر) و رمضان اداسى نىڭ نىتى اوزكواجب روزەنىڭ نىتى بىرلەر رو ابولر آندا كىم
 قضايا كىفارة ياندىرلر روزەسى نىڭ نىتىنى قىلسە رمضان نىڭ اداسى اوچون بولر (الافى سفر
 اومرض) مكر سفردە ياخستەلقدە اكر تىقى بو واجب روزەنىڭ نىتىنى قىلسە امام اعظم رە
 قاتىدە اول نىت قىلغان روزەدىن حساب بولر رمضاندىن حساب بولس اما امامىن قاتىدە
 مقبىلىق و صىملىك كى بىنكىلىغ رمضاندىن حساب بولر (و كذا النفل والنذر المعين)
 و مونداق تىرر يەنى رمضان نىڭ روزەسى بىنكىلىغ تىرر بو ايتىلكن ھىكمىلدە نفل روزەسىنى
 و نذر معين روزەسىنى شىرىعت يارىم كۈنىدىن ايلكار و نىت قىلسە يانفل روزەسىنى نىت
 قىلسە يامطلق روزەنى نىت قىلسە رو ابولر يەنى تانكلا روزە تونار من تىسە رو ابولر
 (الافى الأخير) مكر صوندىغى صورتدە اوزكا واجب نىڭ نىتىنى قىلسە نفل روزەسى
 و نذر معين روزەسى رمضان نىڭ روزەسى نىڭ ھىكى بولس اكر نفلدە يانذر
 معيندە تىقى بو اوزكا واجب نىت قىلسە اول نىت قىلغان واجبى دىن حساب
 بولر اول نفل و نذر معين دىن بولمس (و شرط للقضاء والكفارة والنذر المطلق ان
 يبىت) قضا روزەسىندە و كىفارتدە و نذر مطلقدە كىچىق نىت قىلىق شىرط تىرر
 (و يعين) و تىقى تىعىن قىلغاى كىم نذر يا قضا يا كىفارة تىب (و النفل يوم الشك)
 و شك كۈنى نفل روزەسىن توتىق كىرك شىعبان آى نىڭ اوتوزىچى كۈنى تىرر

احتمالی بار کم شعبان ننگ آخری ترر یارمضان ننگ اولکی کونی ترر کم آسمان ننگ
 غباری بولسه ویابر کشی کواهلکی بیرسه آننگ کواهلقتنی قایتارغان بولسه لرشک
 کونی دیب روزه توتوق کرک (افضل) آرتوق ترر (لمن وافق صوما یعمتاده)
 اول کشیکا کم موافق بولسه اول شک کونی ننگ روزه سی اول کشی ننگ عاده
 روزه سنه مثلا اکر کشی ننگ عادی بولسه کم برهفته ده جمعه کونی ویاینجشمبه
 کونی ویابوچ کون ویابر آی و آکا او حشاش روزه بولسه بوشک کونی توتغان
 روزه سی اول عاده روزه سینه موافق بولسه عاده روزه سن دین حساب بولر اول
 کونی روزه توتوق آرتوق ترر (وللخواص) و خاص خلق لرغه هم روزه توتوق
 افضل ترر (ویفطر غیر هم) وقاضی و مفتی دین اوزکا کشی لر افطار قیلغای
 وعاده روزلق کشی هم آچغای (بعد نصف النهار) و روزه سنی شریعت ننگ یارم
 کونیدین صونک آچغای ویاریم کونکاچه قراب تورغای وییب اچمکای ونیت هم
 قیلغای و رمضان آی معلوم بولسه آندین صونک افطار قیلغای لر (وکره ان نوی
 واجبا) و اکر شک کونی ننگ روزه سنی واجب روزه تیب نیت قیلسه
 مکروه ترر کرک رمضان آی معلوم بولسون کرک بولمسون (ولاصوم لونوی) روزه
 بولس و نقل هم بولس اکر نیتک تردد قیلسه یعنی ایتسه (ان کان الغد من رمضان
 فانا صایم والافلا) یعنی اکر تانکلا رمضان دین بولسه من روزه توتارمن و اکر
 رمضان دین بولسه روزه توتارمن نیتسه بونیت برله روزه روا بولمس آننگ اوچون
 کم تردد بولی برله بولر (وکره ان رد دین صوم رمضان وغیره) اکر نیتسه تردد
 قیلسه رمضان برله اوزکا روزه ننگ آراسنده مکروه ترر و آنداق کم ایتسه کم
 اکر تانکلا رمضان دین بولسه روزه توتارمن و اکر رمضان دین بولسه نافله یا قضا
 یا اوزکا واجب روزه نی توتارمن نیتسه (فان کان من رمضان یقع عنه) بس اکر اول
 شک کونی رمضان دین اولسه روزه بو صورتده کم نیت ننگ اصلی ایتلکن بولسه
 و آننگ نیتسه تردد قیلغان بولسه رمضان دین واقع بولر (والافتل) و اکر رمضان
 بولسه نافله بولر روزه سی بو ایتلکن صورته لر ننگ بارچه سنده اما اکر اوزکا واجب
 روزه سی تیب نیت قیاسه اصح اول ترر کم اول واجب ننگ روزه سن دین بولر
 اکرچه بعضی لر هم نافله بولر نیتسه لر هم بس بو ایتلکن صورته لر آلتی ترر بلکل کم
 امام جعفر صادق رضی الله عنه ایتب ترر لر کم رمضان ننگ اولنی بلاین تیسانک
 اونکان رمضان ننگ اولندین حساب قیلغل اونکان رمضان ننگ بشنچی کونی کلور
 اول ترر و اکر برلر ننگ برسی ایتب ترر لر کم اوشبو اشنی صناب یوردم هیچ خلاف
 بولمادی (ومن رأی هلال صوم او فطر وحده یصوم) اول کشی رمضان آینی کورسه
 یا عید آینی کورسه یا العز و اوزکا کشیلر کورسه اول کورکان روزه تونغای

(وان رد قوله) واگر آئی قایتارسه لر هم و حاصل اولترر کم رمضان ننگ آینه
 اول کشی سوزنی کرک قبول قیلسون لر کرک قیلمسون لر روزه توتغای اما اکر
 عید آینه اول کشی ننگ سوزنی قبول قیلسه لار آغزنی آچغایلر و اکر قبول قیلماسه لر
 روزه توتغایلر بس وان رد قوله نیکان رمضان آی غه راست بولر و عید آی
 نه راست بولس آننگ اوچون کم اکر عید آینه آننگ سوزنی قایتارسه لر آغز
 آچمق روا بولس (وان افطر قضی) و اکر قاضی اول کشی ننگ سوزنی قبول
 قیلماغاندین صونک اول کشی آغزین آچسه قضی قیلر اول کونگی روزه سنی
 (ولا کفارة) و کفارة واجب بولس و امام شافعی قاننده کفارت واجب بولر و اکر
 افطاری خانونی برله جماع قیلر آچسه بوصورتک قضی و کفارة لازم بولر و اکر
 آی کورکان کشی قاضی رد قیلماسدین ایلکارو آغزن آچسه آننگ سوزن
 مشایخار بوصورتک اختلاف قیلر ترر لر صحیح اولترر کم کفارة واجب بولس (وقبل
 خبر عدل ولو قنأ) و بر عدل کشی ننگ خبرنی قبول قیلسه بولر هر چند بیکه اول
 عدل بنده هم بولسه اما فاسق ننگ خبرنی قبول قیلر بولس (وامرأة) یا خاتون
 بولسون اول خبر قیلغوچی بر کشی و اکر اول کشی حد اورلغان بولسه سو کملکک
 اوچون وتقی تو به قیلغان بولسه آننگ هم سوزنی قبول قیلنر (للمصوم مع غیم) روزه توتغای اوچون
 وقتیکه آسمانده غبار بولسه بس روزه توتغای بر کشی خبری برله روا بولر وقتیکم
 اول وقتکده آسمانده غبار بولسه و یا بولوت بولسه بس شهادت ایتدیرمک و دعوی
 قیلماقنی محوک کوردنک و قاید اکر دنگ تیب صورماق شرط ایرمس خبر قیلماقنی
 کافی ترر و امام طحاوی ایتب ترر کم اول وقتکده آسمانده غبار بولسه و یا بولوت بولسه
 روزه توتغای اوچون بر فاسق کشی ننگ کواهلقی روا بولر امام اعظم ره دین
 بر روایت ترر کم حد اورلغان کشی ننگ کواهلقی سو کملککده قبول ایرمس
 (و شرط مع غیم للفطر) و بولوت کونی بولوت بولسه شرط قیلغان ترر لر افطار قیلماق
 اوچون (نصاب الشهادة) نصاب شهادت اول چاقلی کشی کم آئی شریعتک کواهلغه
 قرار قیلر ترر لر یعنی ایکی آزاد ایر کشی و یا بر کشی ایکی آزاد خاتون
 بولغای (ولفظها) شهادت ننگ لفظی شرط ترر خبر قیلماقنی کافی ایرمس (والعدالة)
 وتقی عدل بولماق هم شرط ترر (لا الدعوی) اما دعوی قیلماق شرط ایرمس
 (وبلاغیم جمع عظیم فیهما) و اول وقتکده کم آسمانده غبار بولسه و بولوتی هم بولسه
 کوب جماعت شرط ترر روزه توتارده و هم عید قیلورده و بعضی ایتب ترر لر کم
 کوبلکی ننگ بلکوسی بر جمله ننگ خلقی بولر و امام ابی یوسف دین بر روایت کم
 ایلک ایر کشی ترر و امام محمد دین روایت بار ترر کم خبر متواتر کرک یعنی
 هر طرف دین کلکان کشی آئی کوردک تیکای و اکر بر کشی شهر دین طشقار و دین

کلب آینی کوردم تیب کواهلقي بیرسه بس ظاهر روایت اول ترر کم آننگ سوزی قبول بولمس و امام طحاوی دین روایت بار ترر کم اگر کشی شهر ننگ طشقار و سندی کلسه یا شهر اچنده بر بلندی اولسه آن دین کلب کواهلقي بیرسه بر کشی ننگ هم کواهلقي بولر و روایت قیلر ترر لر امام حسن و امام اعظم دین کم ایکی ایر کشی یا بر ایر کشی ننگ کواهلقي مقبول ترر و خلف بن ایوب دین روایت قیلر ترر لر کم اولار ای تب ترر لر بلخ یرنده بش یوز کشی جمع عظیم بولمس آننگ اوچون آننگ یری ننگ بلندی و چوقری بولمس و امام شافعی قاتنده بر کشی ننی کواهلقي مقبول ترر (و بعد صوم ثلثین بقول عدلین حل الفطر) و او توز کون روزه تونغان دین صونک ایکی عدل کشی ننگ کواهلقي برله کم رمضان آی نی کورکانیکا کواهلقي بیرکان بولسه آغز آچمق قیلال بولور (و بقول عدل لا) و بر عدل کشی ننگ سوزی برله آچمق قیلال بولمس یعنی وقتیکم آسمانده بولوت یا غبار بولسه و رمضان آینی بر عدل کشی کواهلقي بیرکان بولسه و آن دین صونک او توز کون روزه توتسه لر آننگ برله افطار قیلمق روا بولمس تا عید آینی کورکانچه و امام محمد خلاف قیلر ترر لر کم اولار ننگ قاتنده روزه ننگ تبعیتی برله ثابت بولر (والاضحی کالفطر) و قربان عیدی رمضان عیدی ینکلیغ بولر بوا یتلکن حکم لرده امام اعظم قاتنده رمضان آبی ینکلیغ بولر اما اولکی روایت اصح ترر *

فصل

بو فصل روزه فی فاسد قیلاتورغان نرسه لر ننگ یمانده ترر (من جامع) اول کشی کم جماع قیلسه (او جموع) یا جماع قیلنسه (فی احد السبیلین) بوا یکی یول ننگ بر سندی کم ایلکرو اندامی یا کین اندامی ترر یعنی سیدک چقا تورعان یری ترر قص برله کرک منی انزال بولسون کرک بولسون قضا و هم کفارة ایکسی واجب بولر و اگر خاتونغه زور برله قیلسه او خاتونغه کفارة واجب بولمس آننگ اوچون کم اختیار سز ترر و اگر اولنده اختیار سز بولر و آخرنده راضی بولسه هم کفارة لازم بولمس اول خاتونغه (او اکل او شرب) یا بیسه و یا اچسه (غذا و دواء) طعام اوچون یادار اوچون (عدها) قصد برله (قضى و کفر) و بوا یتلکن صورت لر ننگ بارچه سنده قضا و هم کفارة لازم بولر و امام شافعی قاتنده یمک و اچمک برله کفارة لازم بولمس (کالمظاهر) مظاهر ینکلیغ ترر یعنی روزه ننگ کفارتی ظهار کفارتی ینکلیغ ترر اگر قیلا بولسه ننگ آزاد قیلسون اگر ننگ آزاد قیلا بولسه ایکی آی توناش روزه تونغای اگر ایکی آی روزه تونابولسه آلتمش مسکین کا طعام بیرکای و امام شافعی ره قاتنده بوا وچ اش ننگ آرا سنده اختیار لی ترر و امام مالک قاتنده هم بوا شلر ننگ آرا سنده محیر ترر روزه ننگ کفارتنده توناش توتوق شرط ایرمس (وهی با فساد اداء رمضان لا غیر) و بوا یتلکن کفارة رمضان روزه سنی فاسد قیلغان اوچون

تر روز رمضان روز هسی دین اوزکا روز لرده کفارة بولمس (وقضی فقط) قضا لازم بولر
 کفارة سز (ان فطر خطا) واکر خطا دین آعزنی آچسه و قصد برله آچماسه آنداق کم
 روزه یادنده بولسه آعز یغه صو آلب مضمضه قیلغان ده طماقیغه صو کیتسه (اومکرها)
 یازور برله آچسه اختیار آچسه (اوفعل بظن انه لیل) یا کچه تیب کمان قیلب سحر لک
 آشنی بیسه و حال آنکه تاناک آتغان بولسه (او وصل دواء الی جوفه او دماغه) یا کیتسه
 داروروزه توتغان ننگ اچنه یا اول داروروزه توتغان ننگ میغه بیسه واکر اوزی ننگ
 قولاقیغه تامر سزه اول صوقولاقی ننگ اچنه کیتسه بعضی ننگ قاتنده روزه بوزلور اما اکر
 باغ آننگ قولاقیغه کرسه اتفاق برله روزه فاسد بولر و صاحبین قاتنده دارو دماغینه
 و معدنه تیمک برله روزه فاسد بولمس و بعضی ای تب تر لر کم بوخلاف اول داروده
 تر رکم ایبا بولسه اما اول دارو کم قروع بولسه اتفاق برله فاسد بولمس (من غیر الماسم)
 اکر آننگ توکی ننگ تویندین هر نرسه آننگ اچنه تیسه روز هسی فاسد بولمس و بو
 بنگلیغ کم صواچنده غسل قیلغانده صوقلک آننگ اچنه بیسه روزه زیان تیکر مس
 اما اکر آننگ یوقار و سندنین یا قوی سندنین صو آننگ اچنه بیسه روزه سی تباہ بولر
 (او ایتلح صصاة) یا کشی واق طاشنی یا نورنی یا خرماتنگ دانه سنی و آنکا اوخشاش
 نرسه لر نی یوتسه بو صورتده هم قضا لازم کفارة لازم بولمس امام مالک قاتندک کفارة هم لازم بولر
 (اوتقیاء ملا الفم) یا قصد قیلوب قوسه اول قوسقی آعزی تولی بولسه بو صورتکده هم
 هم قضا لازم بولر کفارة تسز و امام محمد قاتنده اکر آعزی طلودین آزارق هم قوسه روزه
 سنی فاسد قیلغورچی ترر (لا ان غلبه) واکر قوسوق اختیار سز کلسه یعنی قصد برله
 قوصای اوزی غالب بولب کلسه قضا لازم بولمس یعنی روزه صنماز (او افطر ناسیا)
 یا اونتب آعزن آچسه یعنی بیسه و آچسه یا خانونی برله جماع قیاسه روزه سی یادنده
 بولسه بو ایتلکان لر ننگ بارچه سنده روزه سی درست بولر وقضی قلمق کر کمس
 و امام مالک خلاف قیلب ترر کم اولار ننگ قاتنده روزه سی فاسد بولر و سفیان
 ثوری ای تب ترر لر کم اونتب خانونی برله صحبت قیلسه فاسد اما چمک و اچمک
 برله فاسد بولمس (او احتلم) یا نوشلانکان بولسه آنده هم روزه سی بوزلس (او نظر
 فأنزل) یا بریمشی قزغه فاراسه شهورتی اول قاراغانک چقسه آنده هم روزه سی فاسد
 بولمس (او دخل غبار) و یا نوزان ترفراق کرسه (او دخان) یا نوتن کرسه (او ذباب
 حلقه) یا روزه توتغان کشی ننگ طماقیغه چین کرسه بو نرسه لرده هم روزه تباہ
 بولمس واکر قارویغور طاماعینه کیتسه اختلاف ترر اصح اول ترر کم فاسد بولر
 (ولو وطی بهیمة) واکر نورت آ یا قلی جانورغه وطی قیلسه (اومیتة) یا اولککا وطی
 قیلسه امام شافعی قاتنده بو صورتکده هم کفارة بولر و صحیح حدیثده کلب ترر کم
 پیغمبر صلی الله علیه وسلم آنداق ای تب ترر لر کم ملعون ترر اول کشی هیوانغه

یا وقتی قیسه یا قولی برله صوچقارسه اولهم ملعون ترر (اوفی غیر فرج) یا وطی قیسه
 فرج دین اوزکا یرکا مثلا خانون ننگ صانیغه (ارفیل اولمس) یا اویسه یا توتسه
 فرجندن (ان انزل قضی) و بو ایتمکلن صورتده منی چقسه قضا لازم بولر کفارة لازم
 بولس منی چقسه قضا هم لازم بولمس (و لایفسد باکل مافی اسنانه اقل من الحمصه) و تش ننگ
 آراسنداقی نرسه اگر نوغود مقداریدین آزابولسه آتی یمک برله روزه فاسد بولاس
 اگر نوغود مقداری بولسه و یا آندین کوبراک بولسه روزهنی فاسد قیلر
 قضی لازم بولر کفارة لازم بولمس و امام زفر فائنده نخوددین آزرافی هم بولسه
 روزهنی فاسد قیلر آننگ فائنده کفارة هم لازم بولر (الا اذا خرج من فیه ثم اکل) مکر
 وقتیکه نخوددین کم نرسهنی آعزندی چقارسه تقی آغزیغه صالبا بوتسه روزهنی تباہ
 قیلور (لا باکل سمسمه مضا) و بر کتجتنی چینب یمک برله روزه فاسد بولس
 آننگ اوچون کم چینمک برله آغزی ننگ اچنک یوغالر طعمی طماقیغه بارماسه و اگر طعمی
 طماقیغه بارسه فاسد بولر اما اگر بر کتجتنی بوتسه روزه تباہ بولر و مختار اول ترر کم کفارة
 هم لازم بولر (وعود القیء یفسدان کثر) و قوصقننگ قایتماقی زوزنی بوزق قیلر
 اگر کوب بولسه آندای کم آغزی طولو بولسه اگر آغزی طولو بولماسه فاسد بولس
 هر چند یکه آتی قصد برله قایتار اوتسه هم امام ابو یوسف فائنده (وعند محمد رحمه
 الله ان اعدید) و امام محمد فائنده اگر قوصقی آغزی طولو بولسه هم قایتار سه روزهنی
 فاسد قیلور و اگر قوصقننگ اوزی قایتسه روزه فاسد بولمس هر چند یکه آغزی طولی
 هم بولسه (وکره الذوق) و روزهده بر نرسهنی طاتماق مکروه ترر (و موضع شیء) و تقی
 بر نرسهنی روزهده چینمک مکروه ترر کرک صاقز کرک اوزکا نرسه بولسون (الا طعام
 صبی) مکر اول طعام کم ضرور بولسه اوغلان اوچون چینب بیرسه مکروه بولمس
 (و القبلة) و تقی ضروره وقتده اوپمک مکروه ترر (ان خاف) اگر قورقسه شهوة ننگ
 چقارندین یا جماع قیلرندین و اگر ایگسندین امان بولسه زیانی بوق ترر و امام اعظم
 دین روایت بار ترر کم قولونی خاتون ننگ بوینیغه صالمق و کورشمک و خانوننی یا الانجاج
 سیماق مکروه ترر اگر جماع قیلور برله شهوة چقارندین قورقسه هم (لا السواک) مکروه
 ایرمس مسواک قلمتی هر چند یکه آتی صوبرلن ایبا قیلغان هم بولسه کرک روزه ننگ اولنگ
 کرک روزه ننگ آخرنده و امام شافعی فائنده روزه ننگ آخرنده مسواک قلمق مکروه ترر
 و امام ابو یوسف روایت قیلر ترر کم اگر صوبرله ایبا قیلغان بولسه مکروه ترر و امام
 مالک فائنده هم مکروه ترر صوبرلان ایبا قیلغان بولسه (و الکحل و الدهن) و روزهده سرمه
 سورتیمک و باشیغه یاغ سورتیمک مکروه ایرمس (و شیخ فان) و قاری کشی ننگ قاریلنی
 کمالیغه یتکلن بولسه و فانی بولرغه یاوق بولسه (عجز عن الصوم) روزه توتمه قلمقین عاجز
 بولسه یعنی روزه توتارعه حالی بولمه (افطر و اطعم لکل یوم مسکینا) آغزن آچقای و هر
 کون اوچون بر مسکن کا طعام بیرکای (کالفطرة) فطر ینکلیغ یعنی فطره بیرکان چاقلی

نرسه بیرکای کم بوغدایدین ایکی باتمان وآر په دین توره باطمان وامام مالک قاننده فدیه بیرمک لازم ایرمس (ویقضی ان قدر) وبو ایتمکن قاری کشی اول بکن کونلرنی قضا قیلغای اگر روزه تونارغه حالی یتسه (وهامل) ویرکلی خانون (امرضع) ویا اوغلان ایمدره تورعان بولسه (خافت علی نفسها) اگر روزه توتیق سببی دین اوز نفسندین قورقسه (اولدها) یا اوز بالاسندین قورقسه زیان تیکسه اول فرزندغه آننگ آچلقی ووصوسلنی بعضی ایتم تبررکم مرضع دین مراد اناکا تررکم آنی اجاره غه توتغان بولغای اوغلانغه سوّه بیرمک اوچون وفرزند یغه سوّه بیرمس خانون روزه توتغای اول اوغلانننگ آتاسی حق ویرب اناکه توتوغان بولسه بس لازم بولر اول خانونغه سوّه بیرمک اوغلانغه بس اول خانون آغزنی آچسه روابولر (ومریض خاف زیاده مرضه وهسته کشی اوزی ننگ هسته لقی زیان بولرندین قورقسه بوسوز آنکا اشاره تررکم اگر صاع بولسه وقورقسه کم اگر روزه توتسام هسته بولورمن تیپ کمان قیلسه آغزن آچوب بولمس وحسته لقی زیان بولرنی فراست برله بیلکای ویا طیب ننگ سوزی برله وامام شافعی ره ایتم تبررکم اولوم قورقچی یا براندک معیوب بولر قورقچیدین آغزن آچمقاقغه رخصت ترر (والمسافر) تقی آغزن آچقای اول کشی کم طاننگ آتاسدین ایلکارو مسافر بولسه اماطاننگ آتقاندک مقیم بولسه آندین صونگ مسافر بولسه اول کون آغزن اچمق حلال بولمس (افطر) وبو ایتمکن جماعت ننگ بارچه سی آغزن آچقایلر (وقضوا بلا فدیة) وفدییه بیرمای قضا قیلغایلر (وصوم السفر) لایضر احب) سفرده روزه توتمقلق یخشسی ترر اگر زیان قیلمه واکر آغزون آچسه هم روا بولر واکر روزه توتمقلقی خسته غه زیان قیلمه آغزن آچمق روا ایرمس بز ننگ اصحابلر مز ننگ قاننده وظاهر مذهب زده سفرده روزه توتمقلق روا بولمس (وان صح) واکر خسته صحت تاپسه (ثم مات) موندین صونگ اولسه (واقام) یا مسافر مقیم بولسه (فدی وارثه) فدیه بیرکای وارثلری بو هسته ننگ مسافرننگ (مافات) آنچه کم فوت بولب ترر روزه سی اول خسته دین واول مسافردین (ان عاش بعده بقدره) اگر عیش وفر اغت قیلسه اول هسته لقی دین یخشسی بولغاندین صونگ اول روزه ننگ فوة بولغان کونلاری چاقلی کون بورسه مثلاً یکر می کون روزه سی فوت بولغان ایردی یخشسی بولغاندین صونگ یا مقیم بولغاندین صونگ تقی یکر می کون ترک بولب یوردی قضا قیلما نیچه اولدی وارثلری آننگ اوچون آننگ مالندین اول کونلریکا فدیه برکایلر هر کونیکا ایکی باتمان بوغدا ی (والا) واکر فوت بولغان کونلری چاقلی صحت بولب یا مقیم بولب تورمه (بقدرهما) بس نیچه چاقلی یخشسی بولب و مسافر مقیم بولب نوره اول کون چاقلی فدیه بیرکایلر وارثلری بس یکر می کون آندین فوت

بولسه اول كشي اون كون ترك بولسه صحت واقامت بولغاندين وقضا قيلورغه
 حالي پتر چاقلى بولسه قضا قيلماي اولسه بس وارثلري شول اون كون ننگ فديه سنى
 بيركايلا و بكرمى كون ننگ فديه سنى بيرمك روا ايرمس (و شرط الايصاء) فديه ننگ
 واجب بولماق قاننده وارثلرغه وصيتنى شرط قىلب ترر لر كم اكر وارثلرغه وصيت قيلمسه
 وارثلري اوزلري بيرسه هم روا بولر اما اكا واجب بولمس و امام شافعى قاننده
 وصيت سزهم فديه بيرمك ننگ وارثلرغه واجب ترر (و نفذ من الثلث) وصيت
 مال ننگ اوچدين بر ندين چقارمق روا ترر و امام شافعى قاننده مال ننگ بارچه سندن
 چقارمق روا ترر (و فديه كل صلوة كصوم يوم) و هر نماز ننگ فديه سى بر كونكى
 روزه فديه سى چاقلى بولر كم ايكى بانمان بوعداى ترر و بعضى ننگ قاننده
 بر كچه و كوندىزگى نماز ننگ فديه سى بر كونكى روزه ننگ فديه سى چاقلى اما
 اصح اولكى سوزدر (و عبادة غيره لا تجزوه) و اولك اوچون تقى بر بنده ننگ
 بنده چى لك قيلماق كفايت قيلمس بس اوزكا كشي اول اولك ننگ نمازنى
 روزه سنى قضا قيلمق روا ايرمس امام شافعى خلاف قىلب ترر لر (ويلزم النقل بالشروع)
 و نقل لازم بولر كشيكانيت قيلمق برله كرك نماز كرك روزه بولسون بس اكر نيت
 قيلغاندين صونك اول نفلى فاسد قيلسه قضا قيلمق كرك امام شافعى خلاف قىلب ترر لر
 (الا فى الايام المنهية) مكر نهى قيلغان كونلرده كم اول كونلرده روزه تونمق قىلى
 نهى قىلب ترر لر اول بش كوندر يله اكر اول كونلرده نيت قيلسه هم نقل ننگ قضاس
 لازم بولمس (اى يوم الفطر والاضحى مع ثلاث بعده) يعنى نهى قيلغان كونلر
 رمضان عيدين ننگ و قربان عيدين ننگ كوئى تا اوچ كونكچه نهى قيلغان كونلر
 ترر بس اكر بوبش كونده نيت قيلغاندين صونك اعزون آچسه قضا لازم بولمس
 و صاحبين قاننده قضا واجب بولر (و صح النذر فيها) و بو ايتلكان بش كونلرده
 نذر روزه سنى توتسه روا بولر امام زفر و امام شافعى خلاف قىلب ترر (لكن
 افطر وقضى) و لكن اعزن آچب قضا قيلماق (وان صام صح) و اكر بو كونلرده
 نذر روزه سنى توتسه روا بولر و نذر ننگ عهد سندن چقار (و يفطر بعذر ضيافة
 ثم يقضى) و نقل روزه سنى آچمق كرك مهمان بولغان سببى دين كرك اوزى بر كشيننگ اوپنه
 مهمان بولسون كيرك كشي آننگ اويكهمان بولسون و زحيره ده ايتب ترر لر كم افطار روزه سى
 كم رحصت ترر نذر فله روزه سببغه خاص قىلب ترر لر مهمان ننگ عذرى برله زوالدين
 ايلكلرو ترر اما زوالدين صونك مهمان ننگ عذرى برله اعز آچمق روا
 ايرمس مكر اول كم اعزن آچماسلق برله آناننگ آناننگ فرماننى توتماسلق لازم
 بولسه يعنى آنا و آنا زوالدين صونك اعزنگى آچديسه لر اعزون آچماق و صحیح
 روايت اول ترر كم نيت قيلغان صونك عذر سز نقل روزه سنى آچمق روا ايرمس

وتقی بر روایتده عذر سر هم آچسه رو بولر اما قضا لازم بولر امامین ننگ روایتی
 اضح ترر (ویمسک بقیه بومه) و کوننگ قالغاننده یمای و اچمای نورغای رمضان ننگ
 حرمتی اوچون روزه تونغانلرعه موافقت اوچون (مسافر قدم) اول مسافر مقیم بولسه
 و اوز شهریکا کلسه (و حایض طهرت) و حیض لاق خانون کم حیضدین پاک بولدی
 اول هم کون ننگ قالغاننده یماکی و اچماکی (و صبی بلغ) و صبی بالغ بولدی اول
 هم کون ننگ قالغاننده یماکی و اچماکی (و کافر اسلام) و کافر اگر مسلمان بولسه
 اول هم اول کون ننگ قالغاننده نرسه یماکی و بعضی بویسکلنی واجب دیب ترر لر و بعضی فاتنه
 مستحب ترر آننگ اوچون کم کون اول ننگ اول افطار قیلب ترر بس نجوگ واجب آگایمک
 و اچمک (و لایق ضی هذ ان) و بو ایکی کشی قضا قیلمس یعنی رسیک بولغان اوغلان و مسلمان
 بولغان کافر اول کون ننگ اولنده اهل فرض ایرمس ایردی لر کون ننگ بعضسنک رسید لک
 و مسلمانلق آلا رغه پید بولدی و هر چند بیکه اول کوننگ آغزون آچقان بولسه هم اول کون ننگ
 قضاسی آنکا واجب بولمس و امام ابو یوسف دین بر روایت اول ترر کم اگر زوالدین
 ایلکرو اهل فرض بولسه لر قضا قیلر لر مسافرغه و حایض غه اول کون ننگ قضاسی
 واجب بولر آننگ اوچون کم آلا رغه اهل فرض ایردوکنده واقع بولب ترر (و یتیم
 مقیم سافر) و مقیم کشی اگر مسافر بولسه اول بولغان کونلرده روزه فی اخشامغه چه
 توتار و مونداق تمام قیلغای اول کونی کم مسافر ایردی و کون ننگ آخرنگ مقیم
 بولدی (و لو افطار لا کفارة) اگر اول کون آغزن آچسه کفارة واجب بولمس و قضا
 لازم بولر بس (و جنون کل شهر مسقط) و بر آی بوتن دیوانه بولمق رمضان روزه
 سنی ساقط قیلر و قضا قیلماقغه حاجت ایرمس یعنی قضا هم قیلمس (لا البعض) و آی
 ننگ بعضسنک عاقل لاق بولسه و بعضسنک دیوانه بولسه آنچه کم دیوانه لقتنه فوت
 بولب ترر آئی قضا قیلمق ککک و امام محمد دین روایت ترر کم اگر بر کشی دیوانه
 بولسه و رسیک بولسه آندین صونک آی ننگ بعضسنک عقلغه کلسه قضا واجب بولمس (و ان
 اضمی علیه ایاما قضاها) و اگر بر نجه کون بیهوش بولسه اول بیهوش بولغان
 کونلرنی قضا قیلغای (الایومانواها) مگر اول کوننی قضا قیلماغای کم نیت قیلغان
 بولغای آننگ اوچون کم مسلمان اول کونکی روزه ننگ نیتی دین خالی ایرمس اگر
 رمضان ننگ اولکی کیچه سی بیهوشلق پید بولسه اوشال اولکی کوننی قضا قیلماغای و امام مالک
 فاندن کون ننگ بار چه سنی قضا قیلماغای آننگ اوچون کم آننگ فاندنک رمضان ننگ باشندی
 ازاقیغه نیکر و بر نیت بر له صحیح بولر اولار ننگ اورناسنک فرقی اول ترر کم دیوانه لقی روزه
 سنی ساقط قیلر بیهوشلق ساقط قیلمس آننگ بیهوشلق عقلنی یاپغوچی ترر و دیوانه لقی
 عقلنی کیمتار کوچی ترر آننگ اوچون کم بیهوشلق ایتسه رو اثرر و دیوانه لقی ایتسه
 رو ایرمس شونداق بیروب ترر شیخ الاسلام مد الله ظله العالی والله اعلم

فصل الاعتكاف

اعتكاف معناسى يعنى هميشه مسجدده بولمق ترر بنده چى ليك اوچون (سنة مؤكده سنة مؤكده اول ترر كم پيغمبر من محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم هميشه قىلب ترر لر وبواعتكاف سنت مؤكده ترر كفايه يولى برله يعنى اكر بعض بجاي كلترسه لر قالغانلرى ننگ بويندىن ساقط بولر وبعضى ايتب ترر لر كم مستحب ترر واولى سى اول ترر كم رمضان ننگ اون كوفى قالغانده اولتورغايلر محض بئنا چيلىك قيلمق اوچون (وهولبت صائمى فى مسجد جماعة بنيته) وبواعتكافى شرعا روزهدار ننگ بولمق ترر جماعت مسجدنده اول بئنا چيلىك قيله تورغان بولسه اعتكاف نيتى برله وجماعت ننگ مسجدى اول ترر كم امامى وموؤذنى بولغاي وبش وقت نمازنى جماعت برله اوقى تورغان بولغاي (واقله يوم) واعتكافى ننگ آزى بر كون ترر وحسن روايتننگ ابى حنيفه ره دين بر روايت اول نور كم نفل اعتكاف نذر قيلمغان بولسه روزه توتمقلى شرط ايرمس وبر كوندن كم هم لازم ايرمس وصاحبين ننگ سوزى اول ترر كم اعتكافى ننگ آزى بر ساعت بولر ونفل اعتكافى ننگ صورتى بوترر كم اعتكافى نيتى برله مسجد كا كر كاي نذر قيلمائى تا اول زمان كم مسجدده بولر اعتكافى اولتورغوچي ننگ ثوابنى طابار بس وقتيكه مسجددين چقب كيتسه آننگ اعتكافى تمام بولر وقضا لازم بولمس آننگ كم اعتكافده روزهنى شرط قيلمغان لر ننگ ياننده (فيقضى من قطعه فيه) بس قضا قيلمغاي اعتكافى اول نيت قيلمغان كوننى ادا قيلمائى چقسه (ولا يخرج منه الحاجة الانسان) ومسجددين طشقارو چقماغاي مكر آدميلر ننگ حاجتى بولسه كم طهارة صندر مقدر (اول الجمعة بعد الزوال) ياكه توش بولغاندين صوننگ جمعه نمازى اوچون چقىق كرك اكر اولتورغان يىرى جمعه مسجدينه ياوق بولسه (ومن بعد منزله فوقنا يدركها) واول كشى كم منزلى جمعه مسجدندن يراق بولسه آنداق وقتده مسجددين چقغاي جمعه نمازى ننگ خطبه سنى تابغاي (ويصلى السنن للجمعة) واعتكافى اولتورغان كشى جمعه مسجدنده سنتارنى وتحيت مسجدنى هم اوقغاي حسن رحمه الله روايتى برله (ولا يفسد بمكثه اكثر من ذلك) وبوايتلكان نوسه لر دين زياده جمعه مسجدنده بولسه اعتكافى صنمازهر چنديكه بر كىچمه وكوندز نوسه هم اما ترك مستحب بولر (فان خرج ساعة بلا غدر فسد) اكر عنرسز برساعت طشقارو چقسه اعتكافى فاسد بولر وصاحبين فاننده اكر ياريم كوندن زياده چقب كتمسه فاسد بولمس بس اكر آنى زور برله چقارسه لر فاسد بولمس واكر عنر برله يا حسته لقى سببى دين چقسه ويا اونتب ويا مسجد ننگ بوز لغانى سببندن اول مسجددين

چقب تقی بر مسجد کا کرسه فاسد بولس (ویا کُل ویشرب وینام و بیبمع ویشتری فیه)
 یعنی اعتکافی اولترغانده مسجد اچنده بیسه و اچسه و یوقلاسه و سودا قیلسه و یابار نرسه نی
 آسه یعنی آلیغ و صانیغ قیلسه و ضرور بولسه بو ایتمک لرننگ بار چه سنی مسجد ده
 اعتکافی اولتورغانده قیلسه رو ابولر اما اگر سودا گر چیداق او چون آلیغ و صانیغ قیلسه
 مکروه ترر (بلا احضار مبیع) و آلیغ و صانیغنی مسجد ده آنداق قیلغایلر کم سودا
 قیلانورغان نرسه نی مسجد کا کلتور مکایلر سودا قیلغان وقتده (لا غیره) و اعتکافی
 اولترغان کشی دین غیر ی مسجد ده بو اشلرنی قیلماغای (ولایصمت) و اعتکافده
 اسم اولتورمقنی یاوقلتی اعتقاد قیلمس اماراحت او چون اسم نورمق رواترر مکروه ایرمس
 و بعضی ایتمک ترر لر کم سوز سوز لمس لکنی اعتکافده منع قیلب ترر لر مکروه تیبت ترر لر
 اول ترر کم نذر قیلر لر کم سوز سوز لمکایلر بعضی ایتمک ترر کم مراد اول کم سوز لمس لک
 قیلغایلر هیچ سوز سوز لمکای بو ممنوع ترر (ولایتکم الاجیر) و کرک کم سوز ایتمکای واکر
 سوز ایتمسه بچشی سوز ایتمغای یعنی اول سوزنی کم اول سوزده هیچ کناه بولغای (ویبطله
 الوطی ولو لیلای) و اعتکافی باطل قیلر خانونی برله صحبت قیلماق هر چند بیکه کچه هم بولسه
 (اوناسیا) یا که اونتمب هم بولسه (ووطیه فی غیر فرج) و فرج دین اوز کایرک و طی قیلسه
 اعتکافی باطل قیلر مثل صانه سویکن ینکلیغ (اوقبله اولس ان انزل) و اوپمک
 و سوکلمک برله اعتکافی باطل قیلر آننگ سمی برله شهوة چقسه (والافلا) واکر شهوة
 چقسه اعتکافی باطل بولس اوپمک برله و طوتهق برله (وان حرم) هر چند بیکه بو اشلر
 اعتکافده حرام بولر و امام شافعی خلاف قیلب ترر کم آننگ بر روایتمده حرام ایرمس
 (والمرأة تعتکف فی بیتها) و خانون کشی هم اوز اوندی اعتکافی اولتورسه رو ابولر اول
 برده کم بش وقت نمازنی اوقبور و امام اعظم دین روایت قیلب ترر لر کم اگر خانون
 جماعت مسجد نده اولتورسه هم رو ابولر اما اوزی ننگ اوندی افضل بولر صحیح بو ترر
 بس اگر مسجد ده اوزی ننگ نماز اوقی تورغان یرننگ اولتورسه اول یر آننگ حقنک جماعت
 مسجدی ننگ حکمنده بولر کم اول مسجد دین چقه بولس اگر حیض بولسه طشقار و
 چقغای و اول اعتکافی ننگ قضاسی لازم بولس باشندن باشلاغای اما حیض کونلری ننگ
 قضاسنی پاک لکی برله توتاش قیلغای (ولونذر اعتکافی ایام لزمه بلایلیها و لاء ان لم یشرط)
 (واکر اعتکافی اولتورمق قه نذر قیلسه بر نچه کون لازم بولر اول کونلر ننگ کچه سی
 برله واکر اعتکافی اولتورمقغه بر نچه کچه نذر قیلسه لازم بولر اول کچه ننگ کونلر لری
 برله هر چند بیکه شرط قیلماسه کچه لرنی (و فی یومین بلیلمتوما) واکر ایکی کوننی اعتکافی
 نیب نیت قیلسه اول ایکی کون ننگ کچه لری برله هم لازم بولر بس اعتکافی ننگ اولنی
 کچه دین قیلغایلر و امام ابو یوسف ره دین روایت کم اول کچه سی اعتکافکا حسابی
 یوق ترر (وصح نیت النهار خاصة) و بر کوننی نیت قیلماق رو ابولر اول صورنک

کم کونارنی نذر قیاسه کرک کم تانگ آنماسدین ایلکارو مسجدکا کرکای تا کون
یانعونه مسجد اچنده بولغای آندین صونگ چقغای واکر بر کبچهنی نذر
قیاسه اعتکافه روا بولمس والله اعلم *

﴿ كِتَابُ الْحَجِّ ﴾

حج لغتک قصد قیلمق ترر و شرع ننگ اصطلاحنده عبارتة مخصوص بنده چیلک دین کم اول بند
چیلک تن برله وهم مال برله بولغای یعنی کعبه کابارمق ترر و نماز و روزه آننگ خلافتجه ترر
کم اول یالغز تن برله بنده چیلک قیلمق ترر و زکوة یالغز مال برله بنده چیلک
قیلمق ترر (فرض علی حر مسلم مکلف صحیح) بو حجنی قیلمق فرض در مسلمان و آزاد
مکلف عاقل و بالغ بولسه یعنی رسیده بولغان بولغای و تن دورست بولغای آنکافرض قبل
ترر نس بنده کا و کافرکا و نارسیده کا و دیوانه غه و یول یوری بلهی اولترعان کشیکا یا
مفلوج غه یا آیاقی کیسلکن بولسه بونلر غه همه سیننه واجب بولمس ابوحنیفه ره ننگ ظاهر
روایتنده و صاحبین ننگ هم برر روایتی اول ترر کم اگر کشی مفلوج بولسه یا آیاقی
کیساسه یا یوری بلهسه اولترعان بولغای آنکاحج واجب بولر و اگر اولاغ ننگ و یا
آزوق ننگ ایاسی بولسه یعنی اولاغ غه و آرقغه کوچی یتکوچی بولسه بو کشی لر اوز
قبیله سندین بر کشی ببرکای کم اول کشی اوچون قیلمق (بصیر) و تقی کوزی کورا
تورغان کشی بولغای بس کور کشیکا حج واجب بولمس و صاحبین قاننده اگر اول چاقلی
نرسه سی بولسه کم آزوقی اولاغی بولسه و تقی آلب بارر یتکلیغ کشی سی بولسه اول
کشیکا حج فرض ترر (له زاد و راهله) اول کشی ننگ آزوقی اولاغی کرک کم اوزی
ننگ ملکی بولغای یا اجاره غه آلمان بولغای فافله ننگ چقا تورغان و قمنده بس قافله
شهر دین چقمسدین ایلکارو یا چقاندین صونگ قدرتی یتسه آننگ اعتباری یوق
ترر و امام مالک قاتنده اگر کشی ننگ هر نه چاقلی حالی بولسه آنکا کعبه کا وارمق واجب
بولر (فاضلا عمالابد منه) و بو یول آزوقی و اولاغی کرک کم زیاده بولغای اولتورر اوندین
و خدمتکارندین و اوی ننگ اسپانندین و کیار طونیدین و منار آطنیدین و آندین اوزکا
لردین (ومن نفقة عیاله الی حین عوده) و تقی کرک کم آرتوق بولغای آننگ فرزند
لری ننگ نفقه سندین نابارر قایتب کلکناچه و تقی قایتب کلکناکندهر کونلوک نفقه سندین
بولغای و امام ابو یوسف ننگ برر روایتنده اول ترر کم بر آیاتی نفقه سی آرتق بولغای
قایتب کلکناکندین صونگ و بعضی ایتب ترر لر کم اگر بازارکان بولسه سوداگیر
چاق قیلاتورعان مالندین زیاده بولغای و اگر دهقان بولسه دهقانلق ننگ تورکنندین
آرتوق بولغای و اگر کاسب بولسه آط آزوقی کرک کم اول کاسب لک ننگ توزکنندین
زیاده بولغای و حج ننگ واجب بولمقلقی اوچون مکه خلقیغه و آننگ اطرافند اغی خلقغه
اولاغ ننگ شرطی یوق ترر (مع امن الطریق) و یول ننگ امانلقی برلن یعنی یول ننگ

امانلقى شرط ترر کم تا حج فرض بولغای یعنی كرك يول آنداق بولغای کم آننك كماتی ننك كوبراکی يول ننك سلامت لکيغه بولغای وقافله ننك كوبراکی امان بارغان بولغایلو واکر قافله سلامت بارماغان بولسه لار فرض بولمس واکر کشی ننك منزلی برله مکهننك آراسنك دریا بولسه جمهور علما لری ننك كوبراکی آنکترر کم عذر ترر حج ننك فرض بولماسلقنك (الزوج اوالمحرم للبرأة) خانونغه حج واجب بولقنه محرم بولقی شرط ترر (ان كان بينهما وبين مكة مسيرة سفر) اكر خاتون ننك منزلی برله مکهننك آراسی سفر مدتی بولسه کم اون سکر فرسنتك یرترر كرك اول خاتون قاری بولسون كرك يكت بولسون ومهرم اول ترر کم نکاح آلازننك آراسنده روابولغای هر کیز كرك قزند اشلق سببندین كرك رضاع سببی برله ویا مظاهر سببی برله بولسه کم آناسی آنی وطی قیلغان بولغای یعنی آناسی آلفان اوکای آناسی بولغای ویا آننك قزی بولغای و بومهرم كرك کم امین بولغای وعافل وبالغ بولغای كرك آزاد بولسون كرك بنده بولسون و كرك كافر بولسون كرك مسلمان واکر محرم فاسق بولسه اعتباری بوق ترر آننك همراه بولمقلقی حج ننك فرض بولر ینه سبب بولمس ومهرم ننك نفقه سی اول خانونغه ترر واکر خاتون ننك محرمی بولسه ایر یكار و بولمس کم آنی حج قیلمقلقندین منع قیلغای وامام شافعی خلاف قیلب ترر لر کم اولار ایتم ترر لر کم یولد اش لری برله اعتمادلی خاتون بولسه لر حجغه بارمقلقی ره ابولر (فی العمر مرة) و حج قیلمقلقی تمام عمر نده بر یولی فرض ترر بس تمام عمر نده بر یولی حج قیلمقلق بش وقت نماز ینکلیغ ترر بس بر یولدین آرتوق قیلمسه نافله بولر (على الفور) شول زمان یعنی بلامهلت فرض بولر وقتیکه بوشرطالر پیدا بولسه امام ابی یوسف قاتنك وبرر وایت امام اعظم ننك اصحر وایتلرندین ترر امام محمد وامام شافعی قاتنده تراخی یعنی مهلت برله فرض حالی یتکان زمان فرض ایرمس اما امام محمد قاتنده تأخیر روا ترر اول شرط برله کم فوت بولغای واکر اولکو نچه تاخیر قیلسه کنه کار بولر واکر تأخیر قیلسه شافعی قاتنك کنه کار بولمس هر چند یکه فوت هم بولسه وامام ابی یوسف قاتنك اكر اولکی یلدین اوتکارسه کنه کار بولر (ولو احرم صبی قبلغ) واکر نارسیك احرام باغلاغاندین صونك رسیم بولسه (او عبد فعتق) یا که بنده احرام باغلاغاندین صونك آزاد بولسه (فمضى) بس بارسه لر بوایکسی شول باغلاغان احرام لری برله حج عمللرنی بجای کلترسه لر و تازه بغلاماسه لر (لم یوعد فرضه) آننك بوینندین فرض ادا بولمس اول حج اسلام ننك حچندن حساب تاپماس وامام شافعی خلاف قیلب ترر (ولو جد الصبی احرامه للفرض) اكر رسیده بولغاندین صونك عرفاتغه حاضر بولسدین ایلکار و باروب احرامنی تازه قیلسه فرض حج اوچون درست بولر فرض آننك بوینندین ساقط بولر (لا العبد) بنده کا درست بولمس یعنی اكر احرامنی

ماضی بولغای (کز وجنی) انداق کم آلا نورغان کشی ایتغای یا ولی سینه یا وکیلنه کم
 زوجنی یعنی خانولنقغه بركافزنگزنی یا اوزنگزنی بیرکل تیب ایتسه یا وکیل بولغانننگ
 تیب ایتسه و اگر خانولنقغه ایتسه بوسوزنی منکخانولنقغه بیر تیمگانی بولر (فقال زوجت)
 بس تقی برسی ایتغای کم زوجت یعنی خانولنقغه بیردم اوزمننگ وکیل بولغانمنی یا اوزمنی
 ولی بولغانمنی سنکا بیردم تیمکای و حقیقت امرننگ لفظی وکیل نلامک بولر وقتیمکم
 وکیل بولدی ایجاب قبول بر لفظ برله حاصل بولر بس زوجت تیمک لک هم ایجاب وهم
 قبول بولر (وان لم یعلم معناه) و اگر اول ایر و خاتون ایکسی هم بو الفاظننگ معناسنی
 بلمسه لار هم نکاح بولر و اگر خاتون هل یوزندین اویناب زوجت نفسی من فلان تیسسه
 عربی تلی برله و بلمسه کم نه معناسی بار و اول کشی آنی قبول قیلسه نکاح درست بولر
 آننگ اوچون کم ایجاب و قبول ننگ یولی برله واقع بولب ترر (وقولهما داد و پذیرفت
 بلا میم بعد دادی و پذیرفتی) و نکاح حاصل بولر آنداق کم ایتسه خانولن بیردی تیسسه و قبول
 ایندی تیسسه میم سز اگر خانولنقغه ایتسه کم سن اوز نفسنکنی خانولنقغه منکا بیردنگمو
 اول خاتون آننگ جوابنده بیردی تیسسه و ایرکا ایتسه لر کم قبول قیلدنگمو قبول قیلیم
 تیسسه ایکسی هم میم سز ایتسه نکاح حاصل بولر و اگر میم برله ایتسه لر بطریق اولی
 حاصل بولر (کبیع و شراء) مثل بیع و شراء ینکلیغ اگر صانغان کشی صانندی دیسه و آغان
 کشیار آلدی دیسه میم سز یعنی اگر بر کشی بر نرسه فی صانته آندین صورصالر کم
 سن اول نرسه فی صانده ونگمو اول کشی ایتسه صانندی و آنی آغانین صورصالر سن آنی
 آلدنگمو اول ایتسه کم آلدی تیم سوداسی درست بولر (لا بقولهما عند الشهود ما زن
 و شو بیع) و اگر ایر و خاتون ایکسی هم کواه لر ننگ آلدنده بز ایر و خاتون مز دیسه لر
 آلا ننگ اول سوزلاری برله نکاح حاصل بولماس (ویصح بلفظ النکاح) و نکاح لفظنن
 مشتق بولب چققان لفظ برله نکاح درست بولر (وتزویج) تزویج دان مشتق بولب چققان
 لفظ برله (و ما وضع لتہلیک العین حالا) و تقی نکاح حاصل بولر اول لفظ برله کم اول
 لفظنی قویلعان بولسه ملک بولنقغه هر نرسه ننگ ذاتی شول حالده یعنی شول سوزنی
 ایتکان زمانی اول نرسه کشی ننگ ملکی بولغای مثل هبه و صدقه و تملیک و آگا اوخشاش
 نرسه لر و اجاره ننگ و عاریت ننگ و طلاق ننگ و اباحت ننگ لفظی برله نکاح درست بولس
 آننگ اوچون کم بولفظ لر فایده ننگ ایاسی بولوری اوچون ترر کلور زمانده
 شول ایتکان زمانده ایرمس اول نرسه اوز ایاسی بولمق اوچون ایرمس (و شرط سماع کل
 منهم لفظ الاخر) و ایر و خاتون بر برسی ننگ لفظنی ایشتمک ننگ نکاح درست لکی ننگ
 شرطی ترر و اگر بر برسی ننگ لفظنی ایشتمسه لر نکاح درست بولس ایجاب و قبول ده
 ظاهر اول ترر کم عقد شرعی ننگ بارچه سی مونداع ترر (و حضور حرین او حر و هرتین)
 و نکاح ننگ شرط لرندین تقی بر شرطی ایکی آز اد کشی ننگ حاضر بولمقلقی ترر و یا بر ایر

کشی وایکی آزادخاتون کشی ننگ حاضر بولقی نور و امام مالک قاننده نکلحنی ظاهر
 قلمقلق شرطنر اگر حاضر لانتنگ بارچہسی نارسیده اوعلانلر و یاد دیوانلر و یاخاتونلر
 بولسه (مکلفین مسلمین) وتقی بو حاضرلر کرک عاقل و کرک بالغ بولغایلر وتقی شرطنر
 مسلمان بولغایلر بس نارسیده لر ننگ و دیوانلر ننگ و کافرلر ننگ حاضرلقنده نکاح درست
 بولس (سامعین معالظهما) وتقی کرک کم ایر و خاتون ننگ ایجاب و قبولنی ایشتمکایلر
 یا ولی وکیل ننگ سوزنی ایشتمکایلر ایکی کواه بر که تورب اگر برسی ایشتم وتقی برسی
 ایشتمسه اول مجاس دین غایب بولسه یعنی اول برده بولسه تقی برسی ایشتمسه نکاح درست
 بولماس اما نکاح باغلای تورعانلر ننگ سوزنی کواه بولغانلر ننگ فهم قیلماقلقی شرطاً ایرمس
 اگر عرب لفظی برله نکاح بغلاسلر کواهلر آنی فهم قیلماسه لر هم نکاح درست بولر هر
 چند بیکه ایجاب و قبول ننگ معناسنی فهم قیلماسه لر هم اما کواهلر حاضر بولغایلر کم
 ایکیس بریده تورب ایشتمکایلر تا آننگ نکاحی درست بولغای (وصح عند فاسقین)
 وایکی فاسق ننگ کواهلقی برله هم نکاح و ابولر و امام شافعی رحمه الله خلاف قیلب تورلر
 (ولا یظهر عند الدعوی) اما فاسق ننگ کواهلقی ثابت و ظاهر بولس دعوی وقتنده
 و فاسق اول تر کم شریعت حدلر نی یورتمسه لر یعنی شریعت اشلارنی قیلماسه لر
 (وعند اینیها) و نکاح و ابولر ایکی کواه ننگ حاضرلقنده کم آننگ برسی ایر ننگ
 اوعلی بولسه وتقی برسی خاتون ننگ اوعلی بولسه (او اهدهما) یا ایکیس هم برسی ننگ
 اوعلی بولسه یعنی ایکیس هم ایر ننگ اوعلی بولسه هم خاتون ننگ اوعلی بولسه
 (ولا تقبل للقریب) و بو ایکیس ننگ کواهلقی قبول قیلب بولس آننگ فائده سی
 اوچون یعنی اگر آننگ اوعلی بولسه لر آننگ فائده سی اوچون کواهلق بیر وی سببندین
 کواهلقی قبول قیلنمس خاتون ننگ هم مونداق (کنکاح مسلم ذمیة عند الذمیین)
 ایکی ذمی ننگ یاننده نکاح درست بولر و امام محمد و امام زفرره قاننده ذمی ننگ کواه
 لقی و ابولس (ولا تقبل علی المسلم) و قبول بولمس ذمی ننگ کواهلقی مسلمان ننگ
 هقنده ذمی نیب اول کشنی ایترلر امان تلاب مسلمانلر ننگ دیارینه کلکان
 بولسه جز یه نی قبول کورب واکر ذمی ننگ خاتونی نکاحغه منکر بولسه و ذمی ننگ
 کواهلری نکاح قیلماقغه کواهلق بیرسه مقبول بولس ذمی لار ننگ کواهلقی مسلمانلار ننگ
 ضررینه (والوکیل شاهد عند حضور الموکل) وکیل کواه حکمنده بولر وکیل بولغوچینننگ
 حاضر وقتنده (کالولی عند حضور المولیة بالغة) مثل ولی کم اول هم کواه حکمنده بولر مولی
 ننگ حاضر بولغان وقتننگ یعنی ولی ننگ ولی قیلغوچی ننگ حاضر بولغان وقتنده اگر
 مولیه رسیک بولسه آنداق کم آناسی رسیده بولغان قزنی برکشیکا نکاح قیلب بیرسه
 آتاسندین تقی بر اوزکا کشی ننگ حاضرلقنده نکاح و ابولر وقتیکه قزی حاضر بولسه
 ایجابنی و قبولنی وکیل یا ولی سی قیلمسه هم آننگ اوچون کم رسیده بولغان قز ایجاب

قبول قىلغان بولسه بوو كىل ياولى كواه بولوب ترر لر بس نكاح درست (وهرم على المراء اصله) واوزى نىك اصلنى اوزى نكاح قىلمق حرام ترر يعنى اوزى نىك آناسى پاماماسى
 آناطر قىندىن بولسون كرك آناطر قىندىن بولسون هر نچه كم بو قارو بولسه آناسى نىك آناسى
 آناسى نىك آناسى بولسه هر نچه كم بو قارو بارسه نكاح نىك حرام لىق بولور (وفرعه
 ومونداق حرام ترر نكاح قىلمق واوزى نىك نكاح نىك كرك نىك اوزى نىك فرعى يعنى
 اوزى نىك فرزند لارنى وفرزندى نىك فرزند لارنى هر چىن بىكه كم قوى بارسه روا
 بولمس (وفرع اصله القريب) واصل قريب نىك فرعى هم مونداق حرام ترر واصل قريب
 آناسى و آناسى ترر و آلار نىك فرعى آپاسى و سىكلىس بولر كرك آناطر قىندىن بولسون كرك
 آناطر قىندىن بولسون كرك آنا آناسى بو بولسون و آناسى نىك هم قزى و آنىك قزى
 هر نچه كم قوى بارسه حرام بولر (وصلية اصله البعيد) ومونداق حرام ترر صلبيه
 اصل بعيد كم خاله سى وعمه سى بولغاي اما كرك صلبيه اصل بولمسه يعنى اصل بعيد
 نىك ارقاسى نىن بابا بولمسه ماماسى ترر آندىن بولمسه آنى آلمق و اتر مثل عمه نىك قزى
 و خاله نىك قزى غه نكاح روا بولر (وام زوجته) وهرام اوز خانونى نىك آناسى نىك
 نكاحى كرك اول خانونغه وطى قىلغان بولسون كرك قىلغان بولسون اما بشر وموسى ابن
 شجاع ومالك وداود نىك قاننده و شافعى قاننده وطى قىلغان بولسه اول خانونى آنىك
 آناسى حرام بولمس (وينتهام وطوعه) ومونداق حرام ترر اوز خانونى نىك قزى نىك نكاحى
 اول حالده كم وطى قىلغان بولسه اول خانونغه اكر اول خانونغه وطى قىلغان بولسه
 آنى طلاق قىلسه يا اولسه آنىك قزى آلمق جائز ترر (وزوجه اصله وفرعه) ومونداق
 حرام ترر آناسى نىك خانونى بولسه اوغلى نىك خانونى بولمسه اوغلى نىك خانونى
 خانونى آلمق (وكل هذه رضاعا) و بو اينىكلن محرمات لرنىك نكاحى حرام ترر
 اكر رضاع سببىدىن هم بولسه يعنى اصل سوة ايمزكان خانون ترر و آنىك آناسى هر نچه
 كم بو قارو بارسه و رضاع فرعى مثل سوة ايمزكان خانون نىك قزى و قزى نىك قزى
 هر نچه كم توبان بارسه انداق كم پيغمبر عليه السلام ايتب ترر لر رضاع سببىدىن حرام
 بولر هر نه كم نسبىدىن حرام بولر (وفرع مزنيته) وهرام ترر اوزى نىك نكاحى نىك
 فرعى آلمق يعنى اكر خانونغه زنا قىلسه آنىك قزى لارنى بو زنا قىلغان كشى آلمق حرام
 ترر (ومسوسته) ومونداق حرام ترر اول خانون نىك فرعى بو كشى آنى شهوة بىرله اوشلاغان
 بولسه (وماسته) اول خانون كم اير كشى شهوة بىرله اوشلاغان بولسه اول كشىكا هم بو
 خانون نىك قزى آلمق حرام ترر (ومنظور الى فرجها الداخل بشهوة) ومونداق حرام
 ترر اول خانون نىك فرعى آنىك اچىكا فاراعان بولسه شهوة بىرله اول نكاح قىلمق
 و اكر خانون هم اير كشى نىك ذكر يكل فاراعان بولسه اول هم حرام ترر و اول خانون نىك
 قزى اول كشى نكاح قىلب آلا بولمس وفرج نىك اچى اول ترر كم يانغان وقتنده كورنور

وشهوة بر له قاراق اول ترر کم قار اغانده يا اوشلاغانده اير ننگ آلتی تورا کلسه اکر نورغان
 بولسه بيگ قاتب نورسه و خانوننگ شهوة بر له اوشلامقى اول ترر کم آننگ کلونکلند شهوة ميلی
 بولسه و شهوة لذتی طایسه و اوشلاغاندين صونگ منی چقسه صحیح بو ترر کم آننگ قزی
 حرام بولمس و مونداق اکر خانون فی وطی ایتسه آرطنه اول خانون ننگ قزی بو ایرکا
 حرام بولمس بو مسئله ده امام شافعی ره ظاهر نده خلاف ترر (واصلهن) و مونداق حرام بولر
 اول اوشلاغانلر ننگ و زنا قیلغانلر ننگ اصلی یعنی آناسی (و مادون تسع سنین لیست
 بهشتهات) و اول خانون کم توقز یاشیدین کم بولسه شهوت خلقی دین ایرمس
 اکر طوغز یاشمنه ایتسه کاه بولر کم رسید یعنی شهوة خلقی دین بولر گاهی بولمس و اعتباری
 اندامی ننگ اولوغ و کچک لکین ننگ تفاوتی بولر (و یحرم نکاح امرأة وعد تها نکاح امرأة آخری
 ایتهم فرضت ذکرالم تحل له الاخری) یعنی حرام قیلر اول خانون ننگ نکاحی و عدتی تقی
 بر خانون ننگ نکاحنی کم اول ایکی خانون ننگ برسنی ایر فرض ایتلسه و تقی برسنی خانون
 ایتلسه بو ایکسی ننگ بر بر یکانکاهی رو ابو بولس آنداق بر کشی ننگ نکاحنه آپاسی بولسه
 آننگ اوستینه و آننگ عدتنک آنتک او یاسی ننگ نکاحی رو ابو بولس اول کشیکو مونداق ترر
 کم خانون اوستینه و عهسنی و خالهسنی آلقاقی رو ابو بولس آننگ او چون کم مونلر ننگ هر
 قایوسی ایر فرض ایتسه بو ایر فرض ایتگان کشیکو تقی برسی کم خانون ترر آننگ
 نکاحی حلال بولمس اکر مونداق بولسه نکاحه جمع ایتمکلک رو بولر آنداق کم
 بر کشی بر خانوننی آلسه اول خانون ننگ او آئی ایری ننگ بر قزی بولسه بو
 خانون دین ایلکلر گئی خانون ننگ اوستیکو اول قزنی نکاح قیلسه رو ابو بولر (وطئها ملکا)
 وطی قیلماق اول ایرتقی بر عورتنی ملک بولغان سببندین اول هم حرام بولر آنداق
 کم آپاسی بر کشی ننگ نکاحنده بولسه اول کشی آننگ او یاسنی بنده قیلب آلسه آکا
 وطی حرام ترر نا اول آپاسی ننگ عدتی او تمکو و نجه (و کذا و طئها ملکا و طئها نکاحا
 و ملکا) وطی قیلماق بر له بو ایتلکان عورتنی مونداق حرام قیلر وطی قیلماقنی
 اولگی بر عورت ننگ نکاحی بر له و هم ملک بولماق بر له (لانکاحها) (امامک بولغان
 سببندین وطی قیلماق حرام قیلمس اولکی برسن ننگ نکاحنی بس اکر بر کشی آپاسنی
 ملک بولغان سببندین وطی قیلدی و تقی بر قزنداشنی نکاح قیلسه رو بولر (فان
 نکحها) بس اکر نکاح قیلسه تقی بر عورتنی (لا یطأ واحدة) بو ایکی خانون ننگ
 هیچ برسنی وطی قیلا بولمس (هتی یحرم الاخری) تا حرام قیلمو نجه اول تقی بر
 عورتنی مونونک بر له کم اوزی ننگ ملکندین چقارغای یاتقی بر کشی کانکاح
 قیلب بیرکای یا اول نکاح قیلب آلغان خانوننی طلاق قیلغای (وصح نکاح الکتابیه
 ولوامة) و کتابی خانون ننگ نکاحی درست بولر اکر چندیکه بنده هم بولسه
 و کتابیه اول ترر کم آسمان دین توشکان کتابینک بر سینه ایمان کلترگان بولغای

اما امام شافعی قاتنده آزاد کشی کتابی بنده فی نکاح قبیلہ آلابلمس (والامتع مع طول
 الحرۃ) آزاد ننگ نکاحینہ و نفقہ سینہ و مہرینہ کوچی بتار چاقلی بولسہ ہم ہننگ کا
 نکاح قبیلہ قری و ابولر خلاف امام شافعیہ غہ (والمحرم والمحرمة) روا بولر اول کشی ننگ
 نکاحی احرامندہ بولسہ و تقی عورۃ حج ننگ احرامندہ بولسہ ہوننگ ہم نکاحی روا بولر
 و حملی من زنا) و تقی زنادین یوکل یولغان خاتون ننگ نکاحی روا بولر (ولا
 نوطاً حتی تضع حملها) اما وطی قبیلہ مس تابیوکی فی قویما بیچہ و امام ابن یوسف
 قاتندہ ہونکاح فاسد بولر اوزکا یوکل یولغانلر ہنکلیغ آلارننگ عدتی یوکنی
 قویمق برلہ بولر (ومن ضمت الی محرمة) و نکاح صحیح ترر اول خاتون ننگ نکاحی
 کم قوشسہ لر آئی نکاحدہ اول عورۃ کا کم حرام بولسہ آننگ نکاحی ہر چندیکہ مہرم ننگ
 نکاحی فاسد بولر حاصل اولکم اکثر بر کشی ایکی خاتوننی بر نکاح برلہ آلسہ لر
 بو کشیکا اول خاتون ننگ برسی ننگ نکاحی حرام بولر و تقی برسی ننگ نکاحی حلال
 حلالی ننگ نکاحی درست بولر و حرامی ننگ نکاحی درست بولس بو حرام لقی کرک
 یاوق سببندین بولسون کرک رضاع سببندین بولسون یا اول خاتون تقی بر کشی ننگ
 نکاحندہ بولسون یا اول کشی ننگ عدتندہ بولسہ امام اعظم قاتندہ آجہ ایتلکان
 مہری ننگ بارچہسی اول نکاحی حلال خاتونغہ تیکار و امامین قاتندہ بو ایتلکان مہری
 بو ایکی خاتونغہ او خوشانغان خاتون ننگ مہرینہ بولسون لر نہ کم نکاحی حلال خاتونغہ تیکار
 بیرسونلار و اول چاقلی کم نکاحی فاسد خاتون ننگ حصہسی ترر اول لازم کلمس
 (لانکاح امته) و اوزیننگ کونہ کنی نکاح قبیلہ آلابلمس درست بولس ہر
 چندیکہ وطی قلمقلقی آننگ ملکیت سببندین روا بولسہ ہم (ولا مالکتہ) و بندہ
 اوزی ننگ بی بی سنی ہم نکاح قبیلہ قلمقلق درست ابرمس (ولا کافورۃ غیر کتابیہ) و موند اق
 کافر خاتون فی نکاح قبیلہ آلمق روا بولسہ ہیچ کتابغہ ایمان کلتور مکان بولسہ مثل اوتغہ
 نابونغان کنی ہیچ دینی بولسہ و پوتغہ طابونہ تورغان کنی بولسہ (واخری
 فی عدۃ رابعۃ) و تقی تور تچی خاتون ننگ عدتندہ بولسہ ہم روا بولسہ یعنی
 تورۃ خاتون ننگ برسنی طلاق قبیلہ یا اولسہ آننگ عدتی اوتمکنچہ خاتون آلابلمس ابرننگ
 عدۃ صاقلامق تقی بو صورتلر ترر خاتوننی طلاق قبیلہ و نلا سہ کم آننگ قرند اشنی و یاخالہ
 سنی یاغہ سنی نکاح قبیلہ تیسہ آندہ ہم عدۃ صاقلاغای (وللعبد فی عدۃ الثانیۃ) و بندہ کا
 ایکنچی خاتون ننگ عدتندہ تقی بر خاتونغہ نکاح قبیلہ سر و ابولس (وامۃ علی حرۃ) و آزاد خاتون
 ننگ اوستینہ بندہ کونکنی نکاح قبیلہ قلمقلق ہم روا بولسہ و امام مالک قاتندہ خاتون رضالق بیرسہ
 کونہ گار و ابولر و شافعی قاتندہ آزاد ننگ اذنی برلہ روا بولر (اوفی عدتها) یا آزاد خاتون ننگ
 عدتندہ ہم نکاح قبیلہ قلمقلق اول کونہ فی روا بولسہ بو صورتدہ ہم ابر و عورۃ عدۃ صاقلامق
 کرک و امامین قاتندہ باین ننگ عدتندہ بولسہ روا بولر (ولا حامل ثبت نسب حملها)
 و تقی روا بولسہ یوک لوک خاتون ننگ نکاحی ثابت بولسہ اول یوک ننگ نسبی کرک

پس قبلغان بولسه لر آنى كرك اوزى ننگ خواجه سندن بولكك بولغان بولسون
 (ولانكاح المتعه) ومونداق روا بولمس متعه ننگ نكاحى كم متعه لفظى برله ايتسه كم
 آل بواون تنگنى كم سندن فائده آلدين اون كون يابرنجه كون تيسه روا ايرمس
 پيغمبر عليه السلام خيبر كو نغده موفى حرام قىلب تر لرر و ايشاك ننگ ايتنى هم هرام
 قىلب تر لرر (والموقت) ومونداق روا ايرمس نكاحى موقت خاتونغه كوان ننگ ياننگ
 نكاح قىلسه كم وقتنى تعيين ايتسه لر كم كم نا اوزن كو نكاحه هم مثلا وامام شافعى وز فر
 قاننگ بونكاح روا بولر وقتنى تعيين قىلمق باطل تر و متعه برله موقت ننگ آراسنگ
 فرق اول ترر كم متعه ده متعه لفظى برله ادا قىلر و موقتده نكاح لفظى برله و تزويج برله
 ومدت نى تعيين قىلور *

فصل نكاح حرة

ازاد خاتون اوزنى نكاح قىلمقلى روا بولر كرك قز بولسون كرك خاتون
 بولسون (مكلفه) عاقله و بالغه بولغاي (ولومن غير كو بولاولى) هر چند بيكه اول نكاح
 بر ك شيك بولسه كم اول آزاد خاتون ننگ برابرى بولسه هم ولى رخصت بيرسه نكاحى درست
 بولر (وله الاعتراض هنا) وليسى اعتراض قىلسه قايتار بولور تا فرزند طوماعونجه
 وقتيكه اوزى ننگ لايقى بولسه ولى دن رخصت سز نكاح قىلمسه (وروى الحسن بطلانه
 بلا كفو) و نكاح ننگ باطل بولمقنى روايت قىلب تر لرر اول وقتده كم لايقتسز
 بولسه و مشابه لرننگ كو برا كى منكا بارب تر لرر شمس الاقمة السرخسى ايتب تر لرر كم بو
 باطل بولمق ننگ روايتى احتياطقه ياوقراق ترر و قاضى فخر الدين ايتب تر لرر كم
 بز ننگ زمانزده فتوى بوسوزكا ترر و امام ابى يوسف دين بر روايت اول ترر كم ولى
 دين رخصت سز نكاح درست ايرمس و امام محمد قاتنده درست بولر اما ولى ننگ
 اجاز تيغه موقوف ترر و مالك و شافعى قاتنده خاتونلر ننگ سوزى برله اصلانكاح روا
 بولس كرك اوزنفسنى نكاح قىلسون كرك ولى ياوكيل تقى بر اوزك خاتون بولسون
 بس اكر نلاسه كم نكاح اتفاق برله درست بولسون تيسه كرك بر اير كشى خاتون
 طرفندين و كىل بولغاي ولى ننگ اذنى برله نكاح باغلاغاي يا ولى ننگ اوزى نكاح
 قىلمقاي (ولايجبر ولى بالغه) و جبر و تكليف قىلمقاي ولى سى رسينده بولغان خاتونغه
 (ولو بكر) و اكر اول رسينده بكر هم بولسه و ايرك بار ماغان بولسه كرك وليسى آتاس
 بولسون كرك باباسى بولسون كرك آندين اوزك لارى بولسون اما امام شافعى قاتنگ
 بكركا تكليف قىلسه بولر وليسى و خاتونغه هر چند بيكه كچكنه هم بولسه تكليف قىلب
 بولس و بو دورت صورت بولر برسى اول قز كم كچكنه بولسه اتفاق برله وليسى
 آنى تكليف قىلا بلور و رسينك بولغان خاتوننى اتفاق برله تكليف قىلا بولمس و رسينك
 قزنى امام شافعى قاتنده تكليف قىلسه روا بولر و ابى حنيفه قاتنده تكليف قىلا بولمس

و نارسینه خاتونی ابی حنیفه قائنده تکلیف قیلسه بولور و شافعی قائنده قیلا بلمس
 و اول ولی کم تکلیف قیلا بلور امام شافعی قائنده آناسی باباسی ترر ابی حنیفه قائنده
 ولی ننگ بارچهسی تکلیف قیلا بلور (وصمتها) رسینه قز ننگ اوندی مکانی (وضحکها)
 و آننگ کولکنی (وبکاهها بلاصوت اذن) و قز ننگ آواز سز یغلامقی بو ایتلکن ننگ
 بارچهسی اذن ترر (بمه رد) و آواز برله یغلامقی رضالقی بیرمکن ترر (حین
 استیذانه) رسینه قز دین رخصت تلاکانه نکاح قیلر وقتده آنداق کم و لیس ایتسه
 کم سنی فلانغه نکاح قیلا بِن تیسسه اوشبو وقتک یغلاسه آواز سز و کولسه و یاسوز لاسه
 اذن بیرکن ننگ حکمی ترر (ابیلوغ الحیر) یا اول قزنی یاقوق و لیس نکاح قیلغانن خبر
 ایتسه لر آنکهم بواشلرنی قیلسه اذن بیرکنی تور (بشتر نسیمیه الزوج) اول شرط برله کم
 ایر ننگ آطنی آنکا ایتغایلر (لاالمهر) مهری ننگ آطنی ایتمکایلر یعنی فلان چاقلی مهرکا
 نکاح قیلدوق تیب ایتمکلی شرط ایرمس اکر بو وقتکهم کولسه یا یغلاسه آواز سز یا ننگ
 تورسه اذن حکمنده بولور و صحیح اول ترر کم اکر آناسی یا باباسی نکاح یغلاغان بولسه لر
 مهرنی ایتمکک شرط ایرمس ایری ننگ آطنی ایتمکک کفایه ترر اما اکر آناسی
 و یا باباسندن اوزکا کشی نکاح یغلاسه مهرنی هم ایتک کرک و ایتب ترر کم اکر
 کشنی مسخره قیلغان ینکلیغ کولسه هر نه ایشتنکینکار رضالقی حکمنده ایرمس (ولو
 استاذن غیر ولی اقرب) اکر یاقوق و لیسندن اوزکا کشی نکاح ننگ رخصتی
 نلاسه مثل بیات کشی تیک یا ایراق و لیس آغا و انس ینکلیغ هر چند بیکه آناسی
 هم بار بولسه (فرضاءها بالقول) بس آننگ رضا بیرمکلی ایتمک ترر اوزکا اشیلر برله
 رضالیق بیرمکک بولمس (کالئیب) مثل خاتون کم آننگ رضالقی تل برله ایتمک
 ترر و امام کرخیدین روایت قیلر ترر لر آلا رایتب ترر لر کم خاتون دین رخصت
 نلاکن وقتده اولتورمقی اوندی امینچه هم رضالیق بیرکنی ترر تیب (و الزاقل بکارنها
 بزنا و غیر جماع کالبکر) و اول خاتون ننگ بکاره لکی کیتسه زنا برله یا جماع قیلدوق
 اوزکا نرسه برله مثل صاچراغان و یا هیض قتیغویا جراحتمین و یا اوینده کوب
 اولتورغاندن بو سببلردین بکارتی کیتسه اول قز حکمنده بولور یعنی آننگ رضالقی اول
 اش لر برله حاصل بولور مثل کولکن و یغلاغان ینکلیغ و آنکا اوخشاش نرسه لر برله
 و امام محمد ناده اختلاف قیلر ترر کم آننگ قائنده بکر حکمنده بولمس و امام شافعی بارچه
 سنده هم بکر حکمنده بولمس تیب ترر (وقولهار ددت اولی من قوله سکتت) نکاح ننگ
 خبری منکا یتکانه قایتاردم تیمکلی اولی ترر خاتون ننگ هم ایر ننگ ايسم تور دنگ
 نیکان سوزندن یعنی اکر ایری دعوی قیلسه رسینه بولغان فزغه کم سنی
 الفان من نکاح ننگ خبری یتکانه سن ايسم تورغان سن تیسسه و خاتون ایتسه قایتارغان
 من تیسسه قبول قیلغان ایرمس من تیسسه خاتون ننگ سوزنی قبول قیلر لر و نکاح ثابت

بولس (و تقبل بینته علی سکوتها) واکر ایرننگ کواهی بولسه خاتون اېسم
 تورغانغه آننگ کواهنی قبول قیلر لر و نکاح ننگ درست بولر یغه حکم قیلر لر
 (و لاتخلف هی ان لم یقیم) واکر خاتون ننگ اېسم تورغانیغه کواه بولمسه اول
 خاتونغه آنط بیورمس لر ایکی سی ننگ دا کواهی بولسه آننگ اوچون کم
 اېی هنیغه قاتنده آلتی نرسده آنط بیورماسلر بری نکاحه وبر فی عده ورجعتنه
 ورقده و فرزندده و خاتون اوغلاننی انکار قیلسه یعنی سندن بولغان ایرمس تېسه
 (ولولوی انکاح الصغیر و الصغیره) ولی کارواترر نارسیده اوغلی اوچون خاتون
 نکاح قیلمق و نارسیده قزنی ایرکابیرمکک بو ایکنسندن رخصت سز کرک آتا بولسون
 کرک آندن اوزکا کشی بولسون کرک عدل بولسون کرک غیر عدل بولسون
 (ولو ثیبا) وهر چندیکه اول نارسیده خاتون هم بولسه ولیسی آندن رخصت سز
 نکاح قیلابلور و ثیب تیب ایتلر اول خاتوننی کم ایرکا بیرگان بولسلر و ابری آتی
 کورگان بولسه و ابری برله آننگ آراسنده جد الیق پیدا بولغان بولسه (ثم ان زوجهما
 الاب او الجد لزم النکاح) موندین صونک اگر نکاح قیلغان بولسه نارسیده اوغلنی و نارسیده
 قزنی آناسی یا باباسی آلارننگ نکاهی لازم بولور و سینه بولغاندین صونک فسخ قیلابلمس
 یعنی بوزا بلمس ایکی هم (و فی غیرهما) آناسی و باباسی دین اوزکا بولسه مثل
 اغاسی و انس و آناسی و قاضی نیک نکاهی لازم بولمس (فسخ الصغیران) بو ایکی نارسیده
 بوزا بلكای نکاحلرنی اگر تلاسلر (حین بلغا او علما بالنکاح بعده) یا اول وقتده کم
 بو ایکی بلسلر نکاحنی رسیده بولغاندین صونک یعنی بلكان بولسه لار نکاحنی هر وقت
 بلسلر نکاح بوزارغه اختیارلی بولر لار و ابو یوسف قاتنده اختیارلی بولمس آناسی
 و باباسی نکاح قیلغان ینکلیغ بولر (و سکوت البکر رضی هنا) و قزنی اېسم تورمعلق
 اول وقتده کم رسیده بولسه یا نکاح بلكان وقتده رسیده بولغاندین رضالق بیرمکلیکی
 ترر و مونداغ یعنی آناسی و باباسی دین اوزکا کشی ننگ نکاح قیلغاندین رسیده
 بولغاندین صونک یا نکاحنی بلكانده رسیده لکن دین صونک نکاهی لازم بولر بوزا بلمس
 (و لایمتد خیابارها الی آخر المجلس وان جهلت به) و مجلس ننگ آخر یغه چه اختیاری
 فاللاس رسیده ننگ رسیده بولغان وقتده ویا رسید بولغاندین صونک نکاحنی
 بوزارغه اختیارلی بولرین هم و نکاحنی بوزارغه اختیاری بارلقنی بلمس لکی برله
 مجلس ننگ اولنده بوزا بلمکان کبی مجلس ننگ آخر نده هم بوزا بلمس آننگ اوچون
 کم آزاد ننگ حقنده بلمس لک عذر ایرمس (بخلاف المعتقة) بلمس لک معتقه ننگ حقنک
 عذر ترر آننگ اوچون کم بنده ننگ علم او کر ننگ لکی کا فراغت یوق ترر و حد منکا
 مشغول ترر بس اگر خواجه اوزی ننگ کونه گئی فی ایرکابیرسه آندن دین صونک آزاد بولسه
 اختیاری بار ترر کم اگر تلاسه شول ابری برله بولر کر تلامسه نکاحنی طاشلر اگر آزادلقی برله

نکاحنی بلمسه اما بلمسه کم اوزی ننگ نکاحنی بوزارغه اختیار بارلقنی اختیاری بار ترر
 وهر وقت بلمسه کم اختیاری بارلقنی اگر تلاسه نکاحنی بوزا بلر (وخیار الغلام والثیب)
 واوغل ننگ اختیاری و خانون ننگ اختیاری (لا یبطل بلا رضا صریح) نکاحی
 باطل بولمس صریح رضاسزلق بولسه یعنی نکاحغه راضی بولمادمیمسه (اودالته)
 یار رضاسزلقغه دلالت قیلر نرسه بولسه یعنی اوپیک و او شلاق و یاوقلق قیلیمق
 وکابننی بیرکان کبی (ولایقیامهما عن المجلس) وتقی باطل بولمس اوغل برله خانون ننگ
 اختیاری مجلسدین طورمقلقی برله (وشرط القضاء) قاضی ننگ حکمی شرط ترر
 (لفسخ من بلغ) اول کشی ننگ فسخی اوچون اختیاری رسیده بولغاندین صونک
 (لامن عتقت) آزاد بولغان کشیکا شرط ایرمس یعنی اول کونکاکم آزاد بولسه قاضی
 حکم قیلیمسه هم نکاحنی بوزا بلور (والولی العصبه) یعنی نکاحغه بیورماقغه مالک عصبه دین
 مراد عصبه بنفسه ترر یعنی آنا طرفندین یاوق بولغای ایر ککلردین بولغای و خانونلردین
 بولغایلر مونداع عصبه دین مراد بنفسه ترر یعنی اول کشی کم آنتک نسبندین خانون
 ارغه کرمکای اما عصبه بالغیر مثل قز کم اوغلی سبیلی وعصبه مع الغیر مثل قزنداش
 کم عصبه بولر قز سبیلی بولر نکاحغه ولی بولا بلمس (علی ترتیبهم) میراث ترتیبندک
 بولر نکاح ننگ ولی لکنک هم شول ترتیبده بولرلار یعنی وقتی کم اوغلننگ اوغلی
 بولسه هر نه چاقلی قوی بارسه ایلکاری بولر آندین صونک اصل آنا بولر آناننگ
 آناسی هر نجه یوقاری کم بارسه آندین صونک اصل قریب ننگ جزئی آغه ترر
 انسی ترر و آندین صونک آلارننگ طوغان فرزندلری ترر و آندین صونک اصل بعیدنگ
 جزئی ترر کم عمهسی و آنتک اوغلی هر نجه کم قوی بارسه آندین صونک آناسی ننگ
 عمهسی ترر آندین صونک آنتک اوغلی ترر آندین صونک باباسی ننگ عمهسی
 ترر آندین صونک آنتک اوغلی ترر هر فایسی یاوقراق بولسه ولی اول ترر وهر
 فایوسنی ننگ یاوقلقی کوبراک بولسه اول ولی بولر آندا آنا آناسی بر طوعمه آغا
 انسی اولی ترر یا لغز آناسی بر یا لغز آناسی بر آغا انسیدین (بشروط حریه) آزاد
 بولمقلقی ننگ شرطی برله یعنی نکاحغه ولی بولمقلقغه ولی ننگ آزاد بولمقلقی شرط ترر
 کم بنده ننگ ولیلکی روابولمس (وتکلیفی) ومکلفی بولغای یعنی بالغ عاقل و نارسیدک
 و دیوانه بولغای (واسلام) ومسلمان بولغای و کافر بولغای کم کافر ننگ مؤمنکولایمتکی
 بولمس (وفی ولد المسلم) وقتی فرزندى مسلمان بولسه اما اگر فرزند کافر
 بولسه آناسی نکاحغه ولیلک قیلا بلور (ثم الام) آندین صونک عصبه ولی نکاحغه آناسی
 ترر (ثم ذوی الرحم) آناسندین صونک محرم قزنداش ولی بولر (الاقرب فالاقرب)
 هر فایوسنی یاوقراق بولسه نکاحغه ولی بولمقلقغه ولی بولمقلقغه (ثم مولی المولات) آندین
 صونک نکاحغه ولی بولمقلقغه مولای مولات ترر یعنی کشی کم دوستلق عقدین

باغلاخان بولسه کم سننك جنا يتكونكنى من اذاقيلر من واكر اولسم منم ميراثم سنكا بولسون تيسه (ثم السلطان ثم قاض في منشوره ذلك) آندين صونك آنتك نكاهي ننگ و ليسى قاضى ترر كم آنتك حنده بتلكان بولسه كم اير و خاتونوغه نكاهغه ولايت لقي هم بولغان بولغاي (والا بعد يزوج بغية الاقرب) يراق و ليسى نكاح قيب بيرا بلور وقتيكه باوق و ليسى غايب بولسه (ما لم ينتظر الكفو الخاطب خبره) وقتيكه آلتورغان كشي باوق ولى ننگ خبرينه قاراماسه يعنى و ليسى حاضر بولسه و تورغان بيري معلوم بولسه آلتورغان كشي صبر قيلماسه ولى حاضر بولغو و بچه بس بوصورتده يراق و ليسى نكاح قيبلسه روابولر (وعند البعض مدة السفر) و بعضى ننگ فاتنده سفر مدتي غيبة منقطعه بولر اول بركاير يلك بربولدين بارا بلمكايلىر و صاحب قدورى ننگ اخنيارى بوتورر و امام شافعي ننگ فاتنده اكر باوق و ليسى غايب بولسه پادشاه ولى بولب نكاح قيبلسه بيرسه روابولر و امام زفر فاتنده اكر باوق و ليسى حاضر بولمه سهيج كشي ننگ نكاح قيبلرغه و ليلى بولمس (و تعتبر الكفاءة في النكاح نسبا) و اعتبار قيبلسه ترر لر نكاه اصل نسب ننگ برابر بولمقاغينه آنتك اوچون كم خاتون ننگ اصلى شريف بولسه يمان اصلى اير ننگ حذمتنده بولمقاغيندين ابا و ناموس قيبلىر و اير ننگ شريف بولمقاغى معتبر ترر (فقريش بعضهم كفولبعض والعرب بعضهم كفولبعض) بس قريش كم نضر بن كنانه فرزندانى ترر اولار ننگ بعضى لرى بعضيلر نه برابر بولر اكر چه اول بعضلارى هاشمى هم بولسه (وفي العجم اسلاما) و عجمده اعتبار قيبلسه ترر لر برابر بولمقاغى نكاه اصل نسب اير مس آنتك اوچون كم اولار اولار لرى ننگ نسبنى يوق قيبلغان ترر لر و عرب اوزى ننگ نسبنى صاقلاب ترر لر اولار ننگ برابر لقى نسبهده معتبر ترر (قد و ابو بين في الاسلام كفولذى آباء فيه) بس اكر كشي ننگ ايكى آتاسى مسلمان اوتسه يعنى آتاسى و باباسى مسلمان بولسه لر برابر بولر اول كشيكا كم كوب آتاسى مسلمان بولغان بولغاي (لاذواب لهما) بىر آتاسى مسلمان بولغان كشي ايكى آتاسى مسلمان بولغان كشيكا برابر بولمس يعنى آتاسى و باباسى ايكسى هم مسلمان بولسه (و حرية) برابر آزادلقده هم اعتبار قيبلسه ترر (وهى كاسلام فيما ذكرنا) و آزادلق مسلمانلق حكمنده بولر بس بنده كم آزاد بولغان زمانى اصل كشي ننگ برابرى بولمس آنداق كم اول كشي كم آنتك آتاسى آزاد بولسه برابر بولمس اول كشيكا كم ايكى آتاسى آزاد بولر (و ديانه) و معتبر ترر برابر بولمقاغين دار بولمقاغى يعنى تقوى لقدمه و صلاح لقدمه و ديانت ننگ اعتبارى امام اعظم و امام ابو يوسف رهمما الله قاتلر نده بار ترر (فليس فاسق كفوالبنيت صالح) فاسق كشي صالح ننگ قزينه برابر بولمس اكر صالح كشي ننگ قزينه بر فاسق نى اير قيلماسه لر آنتك و ليسينه نكاهنى بوزمق روابولر و امام محمد فاتنده اكر يمان فاسق بولسه نكاهنى بوزمقاغده اعتبار قيبلىر

لار آنداق کم هذل قیلغوچی بولسه کم آننگ برله اوغلانلر مسخره لقی قیلاتورغان بولسه لر
 یا اولکم خلق لر ننگ آراسینه مست چقه تورغان بولسه وایتوب تر لر کم اول کشی کم
 حسیب تر لر یعنی پسند قیلاتورغان قلقلاری بار نسب ننگ برابر ی تر لر یعنی اول
 کشی ننگ نسبی اعلی تر لر تا که ایتوب تر لر لر فقیه برابر تر سید قرغه آننگ اوچون
 علم ننگ یخششی لقی نسب ننگ یخششی لقتن دین آرتوق تر لر واکر کشی بر خانون آغان
 حالده برابر بولسه آن دین صونک فاسق بولسه کم برابر لقی برله قالمسه نکاحنی بوزا
 بلمس آننگ اوچون کم برابر بولمق اولنگ اعتبار تر لر قالغان حالیه یوق تر لر (ومالا)
 ومالده هم برابر بولماق اعتبار تر لر یعنی آننگ نفقه سیقه ونکاح حقیغه کوچی یتر چاقلی
 بولغای (فالعاجز عن المهر المعجل والنفقة غیر کفو للفقيرة) بس اول کشی کم عاجز
 بولسه مهر معجل دین ونفقه دین فقیره قر ننگ برابر ی بولمس بای قر ننگ برابر ی بطریق
 اولی بولمس (والقادر علیهما کفولغنیة) واول کشی مهر معجله ونفقه قوتی یتر بولسه
 بای عورت ننگ برابر ی بولر (وحرقة) وهنرده هم برابر بولمق اعتبار تر لر (فحائک
 او حجام او کناس او دباغ لیس بکفوللطار و محوه) بوزچی با حجامت قیلغوچی یا امام
 ننگ چوبنی یغوچی یا کوچی عطار ننگ برابر ی بولمس وآنکا اوخشاش نرسه لر ی کم
 بزاز و صراف بولغای (وان نلحت باقل من مهرها) اگر خانون نکاح قیلسه یعنی بر ایرکا
 بارسه کم آننگ برابر ی بولسه واوزی برابر ی خانون ننگ مهنرندین آز مهر برله
 (فللولی الاعتراض) بس اول خانونغه ولیسی اعتراض قیلسه بولر (حتی یتم) تا که
 آننگ مهرنی اوزی ینکلیغ ننگ مهر ینته تیکرکای (او یفرق) یا جدا قیلغای ایرندین
 آنی قاضی ننگ فاشنده و بوجدالق طلاق ننگ حکمنه بولمس آننگ اوچون کم ایر
 طرفندین واقع بولغان ایرمس (ووقف نکاح الفضولی علی الاجازة) ونکاح فضولی اجازتغه
 موقوف تر لر کم کرک ایر طرفندین فضولی بولسون کرک خانون طرفندین یا بر کشی
 ایر طرفندین بولسون وتقی بر کشی خانون طرفندین بولسون تا کم اول کشی نکاح
 فضولنی آننگ اوچون قیلر لر اول کشی اجازت بر کوچه نکاح لازم بولمس (ویتولی طرفی
 النکاح واحد غیر فضولی) واوزینه آلسه بولر وپیدا قیلسه بولر بر کشی ایکی نکاح ننگ
 ایکی طرفنی کم ایجاب قبول تر لر اول بر کشی فضولی هیچ طرفندین بولغای و حاصل اولتر لر
 کم بر کشی ایکی طرفندین وکیل بولر یا اول کشی ولی بولغای ایکی طرفندین یا بر طرفندین
 اصیل بولغای و بر طرفندین وکیل بولسه بر طرفندین اصیل بولسه یا ولی بولسه بر طرفندین
 وتقی بر طرفندین وکیل بوسورتده ایکسی ننگ نکاحنی بر سوز برله ادا قیله بیلور اما اگر
 فضولی بولسه بر سوز برله نکاحنی ادا قیلا بلمس آنداق کم فلاننی فلان اوچون آلدوم تیسه
 ادا بولس اما اگر ایکی سوز برله ادا قیلسه آنداق کم فلاننی فلانغه بیر دم فلان ننگ طرفندین
 قبول قیلدوم تیسه نکاح بغلانور و اجازتغه موقوف تر لر و بر طرفندین فضولی بولسه وتقی
 بر طرفندین وکیل یا اصیل بولسه روا بولمس و امام ابو یوسف خلاف تر لر *

فصل اول المهر عشرة دراهم
 مهر ننگ ازى اون درهم ترر (فتجب ان سمي دونها) بس اون ننگه واجب بولر اگر چه
 اون ننگه دين آزه ايتگان بولسه (وان سمي غير ه فالسومي) زياده بولسه بس آنچه كم
 ايتب ترر واجب بولر (عند موة احد هما) اير و خاتون ننگ برسى ننگ اولگان وقتنده
 (اوخلوة صحت) ياخلوة صححة وقتنده كرك كركزون كرك كركزون خلوة
 صحیح و طى حکمتك بولر امام شافعى قاتنده اگر خلوة واقع بولسه و طى واقع بولسه مهرى ننگ
 يارمى لازم بولر اگر صور صالار كم بو عبارتدين بولانزم بولر اگر كشى حيض وقتنده
 يارمضان روز ه سنده و طى قبيلسه ايتگان مهرى لازم بولغاى آننگ اوچون كم ايكسى ننگ
 برسى اولگان هم يوق و خلوة صحیح هم بولغان يوق جواب ايترمز كم وقتى كم و طى ننگ
 اوزى متحقق بولسه بطريق اولى مهر ننگ بار چه سى لازم بولر (وهى ان لا يوجب مانع
 و طى حسا اوشرعا او طبعها كمرض يمنعه) و بوخلوة صحیح اول ترر كم اير و خاتون
 بر برىكا كلكايلر اول كلكانلار ننگ هيچ نرسه مانع بولغاى و طى قبيلمغه خسته لق سببندين
 ياشر يعت سببندين يا كوكل سببندين حسته ننگ منع قبيلمغلى ننگ مثالى اير ننگ و ياخاتون
 ننگ برسى حسته بولسه و طى قبيلمغنى منع قيلر و بوخسته لى بر له جماع قبيلمغه قادر بولغاى
 و يابر زيان پيد بولغاى آننگ اوچون كم ضرر قبيلمغى شر يعته معتبر ترر (وصوم رمضان)
 و رمضان ننگ روز سى كم اول هم خلوة صحیح نى منع قيلر (وصلوة فرض) و موند اق
 فرض نمازى هم مانع شرعى ترر (واحرام) موند اع حج ننگ احرامى هم مانع
 شرعى ترر اما نقل نماز لرى و روز لرى مانع شرعى اير مس مهر ننگ بار چه سى واجب بولر
 و قضا روز سى و نذر روز سى نقل حكمتنده بولر بو مسئله ده بر روايت ده احرام مطلقا منع
 قيلغوچى ترر كرك نافله حج بولسون كرك فريضه بولسون (و حيض و نفاس) و حيض
 و نفاس موند اع خلوة صحیح نى منع قيلر هم شر يعت يوزندين و هم طبع يوزندين آننگ
 اوچون كم يحشى طبيعت لك لار چركا نورلر حيض و نفاسلى خاتونغه جماع قبيلمغدىن (بخلاف
 الحب والعتة) و ذكرى و ايكى يومر قه سى تو بندين كيسلگان كشى ننگ خلافتچه يا اول كسى
 بولسه كم آننگ ذكرى هيچ وجه بران نورغان بولمغاى تبرانمكى بوحوالار ده خلوة صحیح
 پيد بولسه امام اعظم ره قاتنده ايتلگان مهر ننگ بار چه سى لازم بولر اما صاحبين آلتى
 كيسلگانكا خلاف قيلب ترر لار و ايتب ترر لار كم الاتى كيسلگانكا ياريم مهرى لازم بولر
 امام ابو حنيفه قاتنك چون كه هر نرسه خاتوندين بار ايردى نفس ننگ ايمين لكته اول
 پيد بولب ترر و خاتون طرفندين هيچ مانع يوق مهرى ننگ بار چه سى واجب بولر (والخصا)
 و موند اق ايكى انيا كنى بچمكلك بر له خلوة صحیح نى منع قبيلماس و مهرى ننگ بار چه سى
 واجب بولر و عدة صا قلامق خلوة صحیح ننگ بار چه قسم لرنده واجب ترر كرك و طنى منع
 قيلغوچى نرسه بولسون كرك بولماسون (ونصفه بطلاق قبلها) و بو ايتلگان مهرى ننگ

یاری می واجب بولر اول طلاق بر له کم خلوة صحیحه دین یاوطی دین بورون واقع بولسه (وان
 لم یسم) اگر نکاح قبله غانگه مهر ایتمه کن بولسه (فالمعنة قبلها) بس متعه واجب بولر و بو
 متعه اوج طون ترر کم افی خاتونلر کبار لر بری کولمک بری یاغلیق و بری
 بورکناچک و ائمه ایتمه ترر لر کم بو دیارده کفشنی و پای جامه فی زیاده قیلب ترر لر آننگ اوجون
 کم بو دیار ننگ خاتونلری ننگ همیشه کیده تورغانلری ترر (ومهر المثل بعدها) و خلوتدین
 صونک مهر مثل واجب بولر اگر مهری ایتمه کن بولسه (وصح النکاح بلاذکر مهر ومع نغیه
 ومهرنی ایتمای نکاح قیلسه درست بولر مهرنی نفی ایتمک بولر هم سنی مهر سز اللم
 نیسه یعنی اول شرط بر له آلور من کم مهر ننگ یوق بولغای مونک بر له هم نکاح درست
 و امام مالک قاننده مهرنی ایتمای قیلسه و ایرمس (وبشی غیر مال متقوم) نکاح حقنی
 اول نرسه فی بیروب نکاح قیلسه درست بولر شریعت بر له اول نرسه فی بها قیلمه ای مثل
 شراب و دودونکغزینکلیغ (و بجهول جنسه) و جنسی معلوم بولغان نرسه بر له نکاح قیلسه
 روا بولر مثل طون تیدی و یاتورت آیاقلی جانور تیدی یا فلان رنگ لیک طون
 یا فلان تور لیک جانور تیب ایتمدی نکاح درست بولر (و یجب مهر المثل)
 بو ایتمکلن صورتلار ننگ بارچه سننده مهر مثل واجب بولر (کما مر) آنداق کم ایتمه
 ترر کم وطی قیلغان یا خلوة صحیح یا ایر و خاتون ننگ بو ایکسی ننگ اولکان وقتنک (وصفته)
 یا بر نرسه کا نکاح قیلغای کم آننگ صفتی کورنمای مثل کشی ننگ طونی و آط و ایشک
 تیب برسی ننگ صفتنی ایتمسه (فالوسط) بس اورطا واجب بولر (او قیسمته) یا اورطا
 ننگ بهاسی بس اگر آطفه قیلسه و آننگ صفتنی تعیین ایتمک بولسه اورطا واجب
 بولر و یا اورطاننگ بهاسی واجب بولر اول کشی ننگ اختیاری بار تور کم بهاسنی بیرکای
 یا اول نرسه ننگ اوزنی بیرکای (ومخدمه الزوج العبد) ایر بنده بولسه آننگ خدمتی
 کابن قیلب نکاح قیلسه درست بولر (وتجب هی) اول خدمت واجب بولر (وبهنا او
 هذا) و اگر خاتون آغانده ایکی بنده ننگ بهاسی برسی ننگ کابن حقتسه
 بولسون تیسه هر قایسی سی ننگ زیاده بولماسینه و هیچ قایسی سنی تعیین قیلماسه
 (فمهر المثل ان کان بینهما بس مهر مثل واجب بولر اگر آننگ مهر مثلی بو ایکی
 بنده ننگ برسی ننگ بهاسندین زیاده بولسه وقتی برسی ننگ بهاسندین کم بولسه
 (والاخص لو کان دونه) و کم بهالی بنده واجب بولر اگر مهری اول زبون بنده ننگ
 بهاسندین آرز بولسه (والاعز لوفوقه) و بحشی بنده سی واجب بولر اگر مثلی ننگ
 مهری اول بنده بهاسندین زیاده بولسه مگر کم خاتون اول بنده ننگ بهاسینه راضی
 بولسه روا بولر اگر مهری مثلی اول ایکی بنده ننگ برسی بهاسی بر له برابر بولسه
 اول بهاسی برابر بنده واجب بولر و امامین قاننده بو ایتمکلن صورتلار ننگ
 بارچه سننده زبون بنده واجب بولر (وان طلق قبل الوطی و خلوة فنصف الاخص)
 و اگر وطیدین و خلوتدین ایلکاری طلاق واقع بولسه زبون بنده ننگ بهاسی ننگ

یارمی واجب بولر اتقاق برله (وان نکح بالفی علی ان لایخرج بها) واکر خانون غه منک تنکه نکاح قیلسه لار کم اول کشی اول بر دین کیتماکی و مقیم بولغای آنک بر شرط برله کم آتی شهر دین طشقار و چقار مغایر (اوبالف ان اقام) یامنک تنکه کا نکاح قیلسه لار کم اول کشی اول بر دین کیتماکی و مقیم بولغای آنده (وبالفین ان اخرج) وایکی منک تنکه کا نکاح قیلسه لار کم اول خانون فی شهر دین چقار بولسه اولکی صورتنا ویا اوزی کیتر بولسه صونکی صورتده (فان و فی) بس اکر اول شرطینه وفاقیلسه اول خانون فی شهر دین چقار ماسه (واقام) شهرده مقیم بولسه بو صورتده کم شهرده مقیم بولاین تیب شرط قیلب ترر (فالفی) بس منک تنکه واجب بولر (والا) اکر شرطنه وفاقیلسه اولکی صورتده کم خانون فی شهر دین چقار مسه و صونکغی صورتنا هم تقی خلاف قیلدی شهرده مقیم بولمای سفر کا کندی (فهر المثل) بس مهر مثل واجب بولر (ولایزاد علی الفین) وایکی منک دین زیاده بولس آنک اوچون کم اول خانون ایکی منک تنکه کا راضی بولب ترر (ولاینقص عن الفی) و تقی کراک کم منک تنکا دین کم بولغای آنک اوچون کم ایر منک تنکه کا راضی بولب ترر و صاحبین فائنده ایکی شرط هم روا بولر بس اکر وفاقیلسه منک تنکه واکر وفاقیلسه ایکی منک تنکه واجب بولر (وان نکح بینهین العبدین اهدما حر) واکر ایکی بنده فی کابین قیلب نکاح قیلسه و حال آنکه اول ایکی بنده بری آزاد ترر (فلها العبد) فقط بس اول خانونغه اول بنه تیار (ان ساوی عشرة) اکر اول بنه ننگ بهاسی اول تنکه کا یتسه یا زیاده بولسه واکر اون تنکه کا یتسه فی چاقلی کم بولسه آنکا قوشا بیرکای و ابو یوسف فائنده بند تیکر آزاد ننگ بهاسی تیکر اکر بنده بولسه فی چاقلی کم آنک برله مهر مثل تمام بولغای (وان شرط البکرة ووجدت ثیبا) واکر نکاح قیلغان وقتده قز ایردو کنی شرط قیلسه لار اول خانون چقدی (لزم الكل) مهر ننگ تمامی یعنی بارچه سی لازم بولر آنک اوچون کم قزلی و طی دین اوزکا نرسه برلان هم کینتار بس بحشی گمان ایتمک کراک (وفی النکاح الفاسد) و فاسد نکاحده مثل کواهسز نکاحده قز نداشتی بار ایرکلن و آنک عدتنده تقی بر قز نداشتی نکاح قیلغان ینکلیغ دورت خانون ننگ اوستینه بشنچنی نکاح قیلغان ینکلیغ و آزاد خانون بنه فی نکاح قیلغان کبی (ان لم یطأ) اکر ایری و طی قیلمس دین ایرکلی ایورسه (لم یجب شیء) هیچ نرسه واجب بولس مهر نندین هر چندیکه خلوة صحیحه هم واقع بولسه آنک اوچون نکاح ننگ فاسدلقی خلوتنی منع قیلر (وان وطیء یثبت النسب من وقت الوطی) اکر اول نکاح فاسدده و طی قیلغان بولسه نسبی ثابت بولر و طیدین یعنی اکر و طی قیلغان وقتندین تا طوغتچه آلتی آی اوتسه نسبی ثابت بولر یعنی اول فرزند و طی قیلغان کشی ننگ بولر واکر آلتی آیدین آز بولسه ثابت

بولس و بو امام محمد فائنده ترر و فتوی مونکا ترر اما قالغان عاللر فائنده نکاح
 قیلغان وقتندین آلتی آینی اعتبار قیلرلر (ومهر المثل لایزاد علی المسمی) و نکاح
 فاسدده وطی قیلغاندین صونک مهر مثل واجب بولر مهر ایتمکدن دین زیاده بولس
 کونک آز بولسون کونک برابر بولسون و اگر مثلی ننگ مهری زیاده بولسه اول
 زیاده سی واجب بولس (ای مهر مثلاً من قوم ایها) بوسوز مثل ننگ بیانی ترر
 یوفاروده نجه واقع بولب ترر یعنی اول خاتون ننگ مهری کم اول خاتونغه اوخشاغان
 خاتون بولسه بو خاتون ننگ آتاسی ننگ قومی دین بولغان قونداش بولسه و آتاسی
 برله برطوغان قز بولسه و یاعمه سی ننگ قزی بولسه و یاعمه ننگ قزی ننگ قزی
 بولسه (سنا و جمالا و مالا و عقلا و دینا) یعنی باشک و جمالک و عقلک و مسلمانیلده بر
 نکاح قیلنغان خاتون (وبلدن) و شهرده و مکانده هم اوخشاش بولمق هم شرط ترر
 (وعصر او بکاره و ثیابه) و تقی اوخشاغای کم بکر بولمقلده و خاتون بولماقلده آننگ
 اوچون کم هر مثلی بو صفت برلن تفاوت قیلر بو مهر ننگ حکملری ایتمدی
 آزاد ننگ خاصی ترر یعنی آزاد خاتونلرغه کینیزک ننگ حقنده مهر مثل اول چاقلی
 نرسه کم آنکا میل قیلسه لار و امام اوزاغی ننگ فائنده آننگ بهاسی ننگ اوچدین بری
 مهر مثلی ترر (فان لم یوجد منهم) بس اگر اول خاتون ننگ آتاسی ننگ قومندین
 نابولسه بو صفتلرده آنکا اوخشاش (فمن الایجاب لا الام) بس آننگ مثلی اجنبی دین
 اعتبار قیلرلر بو صفتلرده و آننگ آتاسی طرفندین اعتبار قیلمس لار (وقومها) و آتاسی
 قومی طرفندین هم اعتبار قیلمس لار (ان لم تکن الام من قوم ایها) و اگر آتاسی
 آتاسی ننگ عمه سی ننگ قزی بولسه آننگ مثلی بولمقلق اعتبار ترر (وصح ضمان
 ولها مهرها) ولی ننگ خاتون ننگ مهرنی ضامن بولمقلقی درست بولر و خاتون اختیارلی
 ترر کم کونک ایردین نلاسون کونک ولیدین ضامن بولغان ننگ سببی برله بس اگر
 ولی مهرنی ادا قیلسه ولی اول خاتون ننگ ایرندین خاتونغه بییرکان پولنی آلسه بولور اگر
 آننگ رخصتی برله ضامن بولغان بولسه (ولو صغیره) هر چندیکه اول
 خاتون نار سیده هم بولسه مهرنی ولی ننگ ضامن بولمقلقی روا بولر کم ولی
 نار سیده قزنی ایرکا بییر بولور و آننگ مهرینه ضامن هم بولر (والمعجل والموئجل ان
 بینا فذاک) مهر معجل کم دست پیمان ترر و مهر معجل کم کابن حقنی ترر اگر
 مهری معجل و موئجل ننگ هر قایوسنی بر باشقه ایتمکدن بولسه اول ایتمکدن واجب
 بولر (والا فالتعارف) و اگر هر برسی بر باشقه ایتمکدن بولسه خلق آراسنده عرف
 نچوک بولسه آنکا عمل قیلغا یلر (وقبل اخذ المعجل لها منعه من الوطی والسفر بها)
 خاتون دست پیمانین بورون وطی قیلماقدین منع قیلما بولور و سفرکا آلب کیتمکدن
 هم منع قیلر هر چندیکه دست پیمان برکنه تمکه هم قالسه (ولو بعد وطی برضاها)

واكر عورتنى وطى قىلغاندىن صونك بولسه اول وطن قىلمق خانون نىنك رضالغى برله هم بولسه منع قىلار وصاحبين قاتنده اكر بر يولى آننىك رضالغى برله وطى واقع بولسه و اول تسليم بولدى تقى منع قىلارغە ولايتى يوق ترر اول شرط برله كم تسليم قىلغاندىن بولغاى كم عاقل و بالغ بولغاى (بلا سقوط النفقة) خانون نىنك بولارنى منع قىلمقلىق برله اير نىنك بو يىننىدىن نفقهسى توشمىس يعنى نفقه لازم بولار (والسفر والخروج للحاجة بلا اذنه) واكر دست پيمان دين تمام بىر مكن بولسه اول خانون اير نىدىن رخصت سز سفر كا و تقى اوز كا حاجت كا چقسەر و ابولار (وبعد اخذه ينقلها) و دست پيماننى بىر كاندىن صونك اير اول خانوننى بىر مكن دين بىر مكنغە آلب كىنه بلور (وقيل لا يسافر بها) بعضى ايتب ترر لىر كم سفر كا آلب كىنه بلىس اول خانوننى هر چىنكىكه دست پيمان بىر كان هم بولسه (وبه يفتى) و مونكافى بىر ب ترر لىر اما شهر دين كنىتكار كنىدىن شهر كا ايلته بلور (وان بعث اليها شيئا فقالت هو هديّة وقال مهر) اكر اير خانون غە بر نرسه بىرسه بس اول خانون ايتسه اول بىر كان نرسه هدىه ايردى و اير ايتسه كم مهر دين حساب ايردى (فالقول له) بس اير نىنك سوزى معتبر ترر و قىتىكه اوزنى دعوى سيفه آنط اچسه (الا فيما هيء الاكل) مكر اول بىر كان نرسه لىر توز اىلكان بولغاى يمك و اچمك كا و مثل پشكان آش و ميوه ينكلىغ كم عرفده مهر اوچون بىر مس لىر اما اكر ترىك قوى و يابوغداى و ياباون و آنكا اوخشاش نرسه لىر بىرسه آنى مهر كا حساب قىلسه بولار والله اعلم

فصل نكاح القن

يعنى بنده نىنك نكاحى يعنى قن نىنك مثالى مكاتب بولمغاى و مدبر بولمغاى و مكاتب اول ترر كم آننىك آزادلىق موقوف ترر مال بىر مكنلك كا و مدبر اول ترر كم خواجهسى نىنك اول مكنلكى كا متعلق ترر (والمكاتب والمدبر) مكاتب برله مدبر نىنك نكاحى (والامة) كونك نىنك نكاحى (وام الولد) ام اولدى نىنك نكاحى (بلا اذن السيد موقوف) خواجه نىنك رخصتى بولمسه موقوف ترر (ان اجاز نفذ) واكر رخصت بىرسه خواجهسى نكاح درست بولار (وان رد بطل) واكر رد قىلسه باطل بولار (واذا اذن) هر وقتىكه خواجهسى رخصت بىرسه (بيع القن للمهر) اول بندهنى مهر اوچون ساتسه بولار واكر مهرى آننىك بهاسندىن زياده بولسه اول زيادهسى آزاد بولغاندىن صونك آندىن تىلاسه آلا بلور و نفقه نىنك قرضى اوچون بر يولى دين زياده ساتسه بولار واكر اول بنده اولسه مهرى و نفقهسى ساقط بولار (ويسعى الاخيران) و مهرنى ادا قىلمقلىق اوچون ايكسى كم مكاتب و مدبر كسب قىلغايلار و اوز لرى نىنك كسىندىن مهرنى ادا قىلغايلار (والاذن بالنكاح يعم جايزه و فاسده) و نكاحغه رخصت بىر مكنلكى خواجه نىنك بنده كا برابر ترر كم جايز نكاح بولغاى و فساد نكاح بولغاى و امام ابو حنيفه ره قاتنده اكر بىر كسى اوزى نىنك بنده سىنه

نکاح قبلمتلق غه رخصت بپرسه اول بنده خاتون نی نکاح فاسد بر له آلمسه آنداق کم کواه سز
 نکاح قبلمسه امام ابوحنیفه فائنده اول بنده نی مهر او چون صائسه و ابولر اگر وطی یا مخلوقه
 صحیحه واقع بولغان بولسه و صاحبین فائنده بو صورتیه موقوف ترر کم تا آزاد بولغان دین
 صونک تلاکای واکر موندین صونک صحیح نکاح قبلمسه امام اعظم فائنده تقی بر رخصت
 کاموقوف نور آننگ او چون کم اول رخصتی نکاح فاسد کاصرف بولدی و صاحبین
 فائنده تقی بر رخصت شرط ایرمس آننگ او چون کم اولکی رخصت اوز هالده ترر
 و نکاح فاسد آئی دفع قبلمس اگر اول بنده نکاح فاسد ده وطی قبلمسه مهری واجب بولمس
 اتفاق بر له (ومن زوج امته) و بر کشی اوزی ننگ کوکنی ایرکایر سه (بخدمها) خدمت
 بیورسه بولور آنکا (ولا یجب التبیقة) و ایری بر له کیچه یانور یری باشقه قبلمتق واجب
 ایرمس (ولا نفقة الایها) اما کونک ننگ ایرینه نفقه سی واجب بولمس مگر کیچه یانور یری
 نعین قبلمسه و خواجه سی اش بیور ماسه آندین صونک نفقه سی ایرینه واجب بولر اما اگر کنیزک
 ننگ اوزی اش بیور مای خدمت قبلمسه نفقه سی ایرندین ساقط بولمس (ویطأ الزوج
 وایری آنکوطی قبلا بولور (ان ظفر بها) واکر وقتن طاپسه هر پنجه کم خواهه کیچه یانور یری
 باشقه قبلمسه هم (وله انکاح عبده و امته کرها) و خواهه اوزیننگ بنده سی او چون خاتون
 نکاح قبلمسه رو بولور و یا اوزیننگ کنیز کنی ایرکایر سه بولر ایکنسی زورلق بر له نکاح
 قبلمسه ده رو بولر هر چند یکه اولار راضی بولسه هم امامکاتب ایرکا و مکاتبه خاتونغه
 زورلق بر له نکاح قبلمتق رو بولمس امامتن ده ایتلکان روایت غه فتوی بیرب تورلر
 (وخیرت امه) و کنیزک اختیارلی ترر (ومکاتبه) و مکاتبه هم اختیارلی ترر (عتقت تحت
 حر او عبد) وقتیکه بو کونک و بو مکاتبه آزاد بولسه لر کرک بنده ننگ نکاحنک بولسون کرک
 آزاد ننگ نکاحنک بولسون اختیارلی بار کم اول ایرلری بر له بولغایلر و یا آزاد بولغان دین
 صونک نکاحنی بوزغایلر (وان نکحت بلا اذن) واکر کونک خواهه سندن رخصت سز ایرکا
 باردی (فعتقت) آندین صونک ازاد بولسه (نفذ نکاحها بلاخیارها و ماسمی من المهر للمسید
 لو وطئت فعتقت آننگ او چون کم منفعت کامل آلوب ترر خواهه ننگ ملکندین وان عتقت
 اولانم و طئت فلها) واکر وطی قبلمسندن ایتلکار و اول کنیز کنی ازاد قبلمسه اول ایتلکان
 مهر کنیزک ننگ بولر آننگ او چون کم ایر کنیزک ننگ ملکندین منفعت آلب ترر
 و خواهه ننگ ملکندین منفعت آغانی یوق (وزوج الامه بعزل باذن سیدها) و کنیزک ننگ
 ایری چقارا بولور یعنی ایرلکنی منع قبیلور یانقوسندین اول کونک ننگ خواهه سی ننگ
 رخصتی بر له و امام محمد دین روایت ترر کم چقارا بلور کونک رخصتی بر له (والحره
 باذنها) و ازاد خاتون ننگ امری بر له نطقه سنی چقارا بلور یانقوسندین آننگ او چون
 کم فرزند حق بار ترر خلاف یوق ترر کم اگر خاتون کشی ننگ ملکی بولسه اول

کشی ننگ رخصتی برلان چقارمق روانر اما کر آزاد بولسه بعضی لر ایتب تر لر
 کم اکر قورقسه کم فرزند حاصل بولغانده یاوز بولر تیسه زمان ننگ فسادلقی سببندین
 آنکا چقارتمقلق بولر (وان وطی^۱ امة ابنه فولدت) واکر کشی اوعلی ننگ کونکنی وطی
 قیلدی بس آندین فرزند پید ابولدی (فادعاه) بس اوزینه چاقردی اول فرزندنی
 (ثبت نسبه) آننگ نسبی آندین ثابت بولر (وهی ام ولد) و بو کوننگ آننگ ام ولدنی
 بولر کرک دعوی قیلسون کم وطی شبهلی بولسون کرک شبهه سز بولسون کرک اوعلی
 اینانسون کرک اینانسون نسب اول وقتده ثابت بولر کم خلوق وقتندین آناسی اول
 اوعلاننی چاقرخانچه اوعلی ننگ ملکند بولسه بس اعتبار قیلر لر کم وطی قیلمسندین
 ایلکر و آناسی ننگ ملکی ایرکاندر نا آننگ وطی حرام بولغای (وجب علمیه قیمتها) اول
 کوننگ ننگ بهاسی آناسیغه واجب بولر (لامورها) اول کوننگ ننگ مهری واجب بولمس و امام
 شافعی و امام زفر کلاخی تورر (ولا قیمتة ولدها) و تقی اول کوننگ ننگ فرزندنی ننگ بهاسی
 آناسیغه واجب بولمس (والجد کالاب بعد موته) و باباسی آناسی ننگ حکمند بولر آناسی
 اولکاندین صوننگ آنداق کم اکر آناسی کافر بولسه و یابند بولسه اولکان حکمند بولر (وان
 نکمهاصح) اکر اوعلی ننگ کونه کنی آناسی نکاح قیلب آلسه صحیح بولر و امام شافعی
 خلاقی قیلب تر لر (ولم تصر ام ولده) و بو صورتده ام ولد بولمس اکر فرزند کلتورسه
 آننگ اوچون کم وطی قیلمقلقی نکاح برله واقع بولب ترر حقیقتک آننگ ملکی ایرمس
 و یوفاروداغی مسئله داوطی قیلمسندین ایلکر و حکم آناسی ننگ ملکی بولر ضرورت
 سببندین تاوطی ننگ حرام لقی لازم بولغای و بو یرده اول ضروره یوق (ویجب مهرها
 لاقیتها) و نکاح قیلعان صورتده اول کوننگ ننگ مهری واجب بولور و بهاسی واجب بولمس
 و آننگ فرزندنی ننگ بهاسی واجب بولمس آننگ اوچون کم آناسی آننگ ایکیسی بولب
 ترر (والولد حر بقرابته) و فرزندنی آزاد بولر آننگ اوچون کم اوزیننگ حواجه سبکا
 یوق بولغان سببی دین آننگ اوچون کم اوزیننگ حواجهسی برله آناسی بر فرنداش
 بولب ترر (والطفل یتبع خیر الابیوین دیناً) اوغلان آناسی و آناسی هر قایسی یحشی دینده
 بولسه آنکان تابع بولر واکر آناسی یحشی بولمس اناعه تابع بولر بس هر قایسی سی
 مسلمان بولسه اول اوعلاننی مسلمانلقغه حکم قیلر لر (وعند عدمها یتبع الدار) اول حالده
 اوغلان ننگ آناسی و آناسی بولسه دارننگ و دیارننگ تابعی ترر بس اکر اسلام یورطنده
 بولسه آننگ آناسی معلوم بولسه آنی مسلمانلقغه حکم قیلر لر واکر کافر یورطنده بولسه
 آنی کافر لککا حکم قیلر لر (والمجوسی شرمین الکتابی) و مجوسی یعنی اوتغه طابونه تورغان
 کافر یمان راق ترر کتابی دین کم یهودی و نصرانی ترر و بس اکر اوغلان مجوسی
 و کتابی دین طوغسه کتابی ننگ حکمند بولر بس اکر آننگ چالغانی حلال ترر و نکاح
 قیلماق آننگ برله مسلمانلر ننگ آراسنک درست بولر خلاف امام شافعیغه (وان اسلم المتزوجان

بلاشهود) واکر ایر و خانون مسلمان بولسه لر و نکاحاری کواهسز واقع بولسه (اوی
 عده کافر) یا کافرنیک عدتنده اولارنیک نکاحی واقع بولغان بولسه (معتقدین ذلك)
 اولکم اولارنیک اعتقادی اول بولسه کم بونکاح درست تر رکم اولارنیک دیننیک جایز بولغان
 بولسه (اقراعلیه) اولارنی اول نکاح برله قویغایلر و بر برندنین جدا قیلماغایلر اول
 خانون و اول ایرنیک نکاح نیک درست لقبغه اعتقادی یوق بولسه اولارنی بر برندنین جدا
 قیلماغایلر (و فرقی محرمان اسلما) وجد اقیلماغایلر ایکی محرمنی کافر لیک حالنیک ایر و خانون
 بولغان بولسه لر و قتیکم مسلمان بولسه لر (و فی اسلام زوج العجوسیه) و محوسنی خانون نیک
 ایری مسلمان بولغان وقتنده (او امرأة الکافر) یا مسلمان بولغان وقتنده اول کشی نیک
 خانونی کم اول خانون نیک ایری کافر بولسه کیرک محوسنی بولسون کیرک کنای بولسون
 (عرض الاسلام علی الآخر) مسلمانلقنی بر بریکا ایتمغایلر یعنی ایر مسلمان بولسه
 خانونغه اسلام عرضه قیلنر واکر خانون مسلمان بولسه ایر کا اسلام عرضه قیلغای (فان اسلم
 فهی له) اکر مسلمان بولسه اول خانون آننیک ملکند ترر تاز نکاح قلمتغه حاجت اولس
 (والافرق بینهما) واکر تقی برسی مسلمان بولسه آلارنی بر برندنین جدا قیلماغایلر کیرک
 وطی قیلغان بولسون کیرک قیلماغان بولسون (وهو طلاق ان ابی) و اول آیرمق طلاق
 حکمنیک بولر اکر ایر مسلمان بولماقدین قاجسه (لان ابی) و بو آیرمق طلاق حکمنیک
 بولمس اکر خانون اسلامنی قبول قیلمهسه و امام ابو یوسف قاتنده ایر هم اسلامنی قبول
 ایتمسه طلاق بولمس (ولا مهر لها ان ابی) و اول خانونغه مهری تیمکس اکر اسلامنی قبول
 قیلمهسه (الا للموطوءة) مکروطی ایتمک خانونغه تیکار مهری واکر آیرمق ایرنیک
 ابا قیلغانیدین بولسه آننیک مهری نیک بار چه سی تیکار واکر وطی قیلنغان بولسه واکر
 قیلنغان بولسه مهری نیک یاریمه تیکار (و فی دارهم) و دار حر بلکم کفارنیک یورطی
 ترر (تبیین) و قتیکه ایتمک ایتمک برسی مسلمان بولسه یعنی خانون یا ایری خانون
 ایرندنین جدا بولر (بمضی العده قبل اسلام الآخر) عده اوتکل زمانی تقی برسی مسلمان
 بولس دین ایلمک و کیرک م خوله بولسون کیرک یوق (وتبیین بتباین الدارین) و دیارنیک
 اختلاف بولماقلقی برله ایر خانون بر برندنین آیرلور یعنی دیارنیک اختلافی جدا بولماقلق
 نیک سبب ترر کم برسی کفارنیک یورطنه بولسه و برسی اسلام یورطنه بولسه مسلمان
 بولسه یا یسر قیلسه لر برسنی اسلام یورطنه کلترسه لر برسی برسنین جدا بولر (لا بالسبی
 معا) ایکی معا یسر بولسه آلارنیک آراسنیک نکاح باقی قالور (وارتد اذلک منها فسخ عاجل و ایر
 خانون نیک هر قایسی سی نیک مرتد بولماقلقی نکاحنی فسخ قیلماقلق نیک سبب ترر شول
 حالک طلاق پید بولغای و مرتد بولماقلق عده نیک اوتمک لکی شرط ایرمس آیرمه قن و امام
 محمد قاتنده اکر ایر مرتد بولسه طلاق حکمنیک و بو آیرماقلق نکاح نیک فسخی نیک
 حکمنیک ایرمس بس کابن واجب بولر (ثم للموطوءة کل مهرها) و مرتد بولغاندین صونک

وطی ایتمک خانوغه نکاح حق ننگ بار چه سی تیکار کرک خانون مرتب بولسون کرک ایر
 (ولغیر هانصقه) وطی ایتمک خانوغه یاریم مهر تیکار (لو ارتد) اگر ایر مرتب بولغان بولسه
 (ولاشی لو ارتد) وهیچ نرسه واجب بولمس مهرندین اگر خانون مرتب بولسه و اول
 خانوغه وطی قیلماغان بولسه (وبقی النکاح ان ارتد امعا فاسلمامعا) و اگر ایر و خانون
 ایکسی بر یولی هرتب بولسه لر ایکسی بر یولی مسلمان بولسه لار نکاحی باقی ترر
 (وفسد النکاح لو اسلم احدهما قبل الآخر) و اگر ایر و خانون ننگ بر سی ایلمکاری
 مسلمان بولسه نکاحی فاسد بولر (وکل الزوجات) و بار چه خانون لر کرک قز کرک خانون کرک
 مسلمان کرک کتابی کرک یانکی آغان کرک ایر ته کی (فی القسم سوا) کیچه بولمقلق ننگ
 قسمتند بهر ایر ترر لار و برابر لقی رعایه قیلماق لقی یعنی برابر لقی صافلامقلق واجب
 ترر کرک خسته بولغان بولسون کرک صاغ بولسون یا ذکری تورماس بولسون یا طور
 تورغان بولسون و یا چیلکن بولسون و امام شافعی قاننک اول قزنی کم یانکی آلب ترر یتیمی کیچه
 اولندن زیاده قیلماق اوزن خانون لار ندین و یانکی آغان خانوغه اوچ کیچه کوندن زیاده قیلماق
 (الا الملوکة) بکر اول خانون بنگ بولماق (ولمانصف الحره) و اول بنگ خانوغه یاریم قسم
 تیکار کرک ام ولد بولسون کرک کنیز کرک بولسون (ولاقسم فی السفر) سفر کا آلب کیتکانده
 قسم واجب ابرمس و هر قایوسنی تلاس آلب بارر (والقرعة اولی) و قرعه صالح اولی ترر
 و هر قایوسی ننگ آطنه کلسه آنی آلب کیتکای (ویصح ترک القسم و الرجوع عنه) و بر خانون
 اوزی ننگ قسمنی ترک قیلسه و اولور و نقی برسیکا و تسه و اگر قایتب نقی قسمنی آلسه
 روا بولر * (كتاب الرضاع) (كتاب الرضاع) رضاع لغتک بجه ننگ سوت ایمه کملکی ترر آدمی ننگ ایچ کتدین یعنی خانون ننگ
 ایچه کتدین تا ایکی یاشقه بئکونچه آنداق کم متن ننگ (یاسی بیان قیلر (یثبت بمصه)
 بر صورتی بر لهر رضاع لقی ثابت بولر (فی هولین و نصف فقط) و طوعان و قمتدین تا ایکی یاریم
 یلغاچه و اگر موندین صونک سوت ایچسه رضاع ثابت بولمس و صاحبین قاننک ایکی یلدین
 زیاده بولمس اگر او غلان ایکی یلدین زیاده بولسه آندین صونک ایچسه رضاع ثابت بولمس
 (امومة المرزعة) آنتنگ انالقی ثابت ترر یعنی سوت بئر کوچی خانون ننگ آنا بولمقلقی
 بولر (وابوة زوج لبتها منه للرضیع) ایری ننگ آنا بولماق ثابت بولور کم سوتی
 آندین بولسه (فیجر مان مع قومها علیه) بس اول ایر و خانون قوملاری
 ایلان حرام بولور لار سوت ایمه کان بالاغه (کالنسب) نسب ینکلغ (وتحل اخت اخیه
 رضاعا کما فی النسب والا حنقان و لبین الرجل و ما خلط بطعام لایحرم و بغيره یعتبر الغلبه)
 (ویحرم الاستیعاط) و بورنینه طامزق برله حرام قیلر (ولبن البکر و مونداع
 بکر قز ننگ سوتی هم نکاحنی حرام قیلر (والمیت) و اولکن خانون ننگ سوتی
 هم نکاحنی حرام قیلر (وان ارضعت ضرتهارضیعة) و اگر خانون اوزی ننگ کوند اشینه
 سوت بیرسه اول حالک کم سوت ایمه تورغان بولسه یعنی ایکی یاریم یلک بولسه و یا آندین

کمر اک بولسه (حرمتاً) اول خاتون لر فنک ایکسی هم ایرینه حرام بولر لر آننک اوچون کم آنالی قزلی بولر لر (ولامهر للکبیره) وسوت ایمنکان خاتونغه مهری نیکیز (ان لم توطأ اکر وطی قبله منغان بولسه) ولر ضیعه نصفه) وسوت ایمنکان خاتونغه یاریم مهری تیکار (ورجع به عانی المرضعة) وقایته بلور ایر سوت بیر کوچی خاتونغه یاریم مهر برله (ان قصدت الفساد) اکر نکاح ننگ فاسد بولرون قصد قیلیم سوت بیر سه و اکر نکاح ننگ فاسد لقیغه قصد قیلیمسه هیچ نرسه واجب بولمس فاسدنی قصد قیلماقی اول بولر کم ضروره سز و حاجت سز سوت بیرکان بولغای و بلکای کم ایری ننگ نکاح قیلغانی ترر و تقی بولسه کم سوت بیر مکنک نکاحنی فاسد قیلماقنی واجب قیلر اکر بو ایکی اشنگ برسی موجود بولسه فاسد لقتنی قصد قیلماقنی لازم بولمس و بواشک خاتون ننگ سوزی معتبر ترر آننک اوچون کم اوزکا کشی ننگ خبری یوق ترر و امام محمد و شافعی دین برر وایت ترر کم فاسد لقیغه قصد قیلیمسه هم ایر خاتون غه قایته بلور و فاسد لقیغه قصد قیلیمسه هم قایته بلور والله اعلم *

(کتاب الطلاق) (یقع من کل مکلف فقط) طلاق قیلغانی درست بولر مکلف بولغان کشی ننگ یعنی عاقل و بالغ بولغان کشی ننگ و مکلف دین اوزکا کشی ننگ طلاق قیلغانی درست بولمس و اکر نارسیده و دیوانه عاقل سز اول کشی عقلی اوزنده بولسه بولار ننگ طلاق قیلغانی درست بولمس (ولو سکران) و مکلف ننگ طلاقی درست بولر اکر مست هم بولسه و بر قولده مست ننگ طلاق قیلغانی درست بولمس و بوسوز کرخی برله طحاوی ننگ اختیاری ترر و بعضی ایتم ترر کم اکر شراب ایچسه لر کم دنه دین باعسلدین قیلسه لر آنکا مست بولر اوزی ننگ خاتونش طلاق قیلیمسه درست بولمس و امام محمد دین روایت قیلر ترر کم اکر شراب ایچسه و یا بنکدن حاصل قیلغان مست قیلیمه چی نرسه بیسه آنکا کیفیت بولسه اول حالده طلاق واقع بولسه اکر یکان حالده بلکن بولسه مست قیلیمه چی ترر آننک طلاق واقع بولر (او عبد) یا طلاق واقع بولر بنده دین (لا من سیده) و قل ننگ خاتونین خواجسه ننگ طلاق قیلغانی درست بولماس آننک اوچون کم بنده اوزی ننگ خاتوننی ننگ ایسه بولر اکر چه نکاح ایاس بولمه سه هم (و نائم) و مونداق او یقوداقی کشی ننگ طلاق قیلغانی درست بولمس اکر کشی او یقودا طلاق تیسسه معتبر بولمس * بلکل طلاق ایکی قسم بولر بری سنی و بری بدعی هم ایکی قسم ترر برسی عدد حیثیتی دین و برسی وقت حیثیتی دین و بدعی هم ایکی قسم ترر بری عدد حیثیتی دین و بری وقت حیثیتی دین و طلاق سنی که وقت حیثیتی دین ترر ایکی قسمدر حسن و احسن (و احسنه طلاقه) و طلاق ننگ احسنی بر طلاق ترر (فی طهر لا وطی فیه) پاک لکده و طی واقع بولغان بولمغای یعنی وقتیکه حیضدین پاک بولغان بولسه و تقی اول پاک لکده و طی قیلیمغان بولسه بواحسن طلاق ترر

آننگ اوچون کم سنت ننگ موافقتی تر ره وقت حیثیتی دین هیچ کشی بوقسم طلاق ننگ
مکر و لقیغه قائل ایرمس و طلاق سنی کم وقت ننگ حیثیتی دین خاص تر مدخوله کا
(وحسنه و هو السنی) وحسن طلاق کم سنت ننگ موافقتی تر عدده حیثیتی دین (طلقه
لغیر المدخوله) بر طلاق تر اول عورتکا وطی قبله مغان بولغای (ولو فی حیض) اگر
چند یکه حیض هم بولسه اول طلاق و پا کلکده ایرمس بس طلاق سنی کم وقت حیثیتی دین
تر اول تر کم رعایت قلمق کړک آنده وقتنی اول وقتنی کم پا کلک تر کم جماع قلمق دین
خالی بولغای وعدده حیثیتی دین اول تر کم رعایت قلمق آنده عدتی اول بر طلاق تر
(وللموطوءة تفریق الثلث فی اطهار لاوطی فیها فیمن تحیض) و طلاق سنی وقت ننگ
هیثیتدین وطی قیلغان خاتوننی تفریق قلمق تر اوچ طلاق برله اوچ پا کلکده وطی واقع
بولغان بولسه اول پا کلکدرده آننگ حقنک تر اول کشی ننگ خاتونی حیض ده تر و امام مالک
قائده مباح ایرمس مکر بر طلاق اوچ طلاق بدعت تر (و فی اشهر فی الصغیره و الایسه)
واوچ آی ایرر اول خاتون نارسیده بولسه یافاری لق سببندین حیضدین نومید بولسه
آننگ اوچون کم آلارننگ حقنده آی حیض حکمنده بولر (و فی الحامل) و طلاق سنتده
یوگلو خاتون ننگ هم حکمی بو تر مثل نارسیده و قاری یشکلغ تر (ولو بعد وطی) و اول
طلاق سنی اگر چند یکه وطی قیلغاندین صونک بولسه وطی برله بر طلاق ننگ آراسنده
آچققی بولسه هیچ زمان یوگلو خاتون حقنده هم سنی طلاق ننگ حکمنده بولر و امام زفره
قائده و وطی برلان طلاق ننگ آراسنده آچققی کړک بر آی بولغای طلاق سنی ده و خلع
سنی ننگ آراسنده اگر چه حیض حالنده هم بولسه (و بدعیه طلقه) و بدعی طلاق
وقت ننگ حیثیتدین (و احدى فی طهر) بر طلاق تر پا کلکده (و طئت فیہ) وطی قیلغان
بولغای اول خاتوننی اول پا کلکده (اوفی حیض موطوءة) یا بر طلاق قیلغای وطی قیلغان
خاتوننی حیضده و یو طلاق واقع بولر اگر چه بدعی هم بولسه صحیح تر رافضی بولس
تیب تر لر (و ما فوقها بلارجعة بینہ فی طهر) طلاق بدعی من حیث العدم بر طلاق دین
زیاده قلمق تر رجوع سز بو طلاق برله بورنغی طلاق ننگ آراسنده بر پا کلکده و او وطی
قیلغاندین صونک عورتن بر طلاق دین زیاده قیلسه حیض حالنده کړک کم آننگ بدعی زیاده
بولغای (و یرجع ان طلق فی الحیض) و اگر حیضنده طلاق قیلسه رجوع قلمق واجب تر
و بعضی مشایخ ننگ قائده مستحب تر واجب ایرمس فاذا طهرت طلق ان شاء بس وقتنی که
حیضدین پاک بولسه طلاق قیلغای اگر تلاسه و صاحبین قائده ایکنجی حیضدین پاک بولغان
وقتده طلاق قیلغای و امام طحاوی موندق ای تب تر لر و بو امام اعظم قائده تر (و طلاق
الحره ثلاثه) و ازاد خاتون ننگ طلاق اوچ تر (و الامة اثنان) و کنزک ننگ طلاق ایکی تر
(ولو زوجه ما خلاهما) اگر آلارننگ ایری آلارننگ خلافته بولسه یعنی ازاد ننگ ایری بند
بولسه و بند ننگ ایری آزاد بولسه اما امام شافعی قائده طلاق ایرننگ حالی معتبر تر
اگر ایری بند بولسه ایکی طلاق ننگ ایسه بولر اگر چه خاتونی ازاد هم بولسه و اگر

ایری از ادب و بولسه اوچ طلاق ننگ ایه سی بولر اگر چه خاتونی بند هه بولسه و امام ابوحنیفه فائده موندنک خلافتنه ترر یعنی عکسینه ترر (و صریحه) و صریح طلاق اول ترر کم معلوم بولغای آنچه مرادی ترر اول لفظه معلوم بولغای آننگ مرادی اشتکوچی و بیلکوچی ننگ باندنه (ماستعمل فیه دون غیره) و صریح طلاق ننگ بیانی ترر یعنی صریح طلاق اول ترر کم طلاقه مستعمل بولغای آن دین اوزکا کاعمل قیلنمغای (مثل انت طالق و مطاقتة و طاقنتک) آن داق کم ایر ایغای خاتونغه کم طالق تیکای اسم فاعل ننگ لفظی برله یا مطاقتة تیکای اسم مفعول ننگ لفظی برله یا طاقنتک ماضینتک لفظی برله او لکینتک معناسی اول ترر کم سن طلاق بولغوچی سن و ایکنچینتک معناسی سن طلاق قیلنغان سن اوچونچی ننگ معناسی اول ترر کم طلاق اندوم سنی یعنی قویا بر دوم سنی آننگ اوچون کم بولفظلار نی طلاقه استعمال قیلر لار عرفه بس طلاقه صریح بولر (و یقع به) و طلاق بولور بولفظ برله کم طلاقه صریح ترر (رجعیه ابدی) بر طلاق رجعی بولر همیشه کرک هیچ نرسه نیت قیلنمغای کرک بر طلاق رجعی یا باین بابر دن زیاده نی نیت قیلنمغای و امام شافعی فائده ایری نی نرسه نیت قیلسه اول واقع بولر و اگر لغت معناسی نیت قیلسه یعنی بند دین قویه بر مملکنی قاضی ننگ فائده اینهمسار آنکا اماخدای حضرتنک امید بار ترر کم توتلمغای و اینانلغای اما ظاهر شریعتک معتبر ایرمس آننگ اوچون کم ظاهر ننگ خلافتنه ترر و اگر انت مطلقه تیسسه طانی ساکن ایتسه طلاق واقع ایرمس مگر نیت برله آننگ اوچون کم عرفه طلاقه مستعمل ایرمس بس نیت کا حاجتلی بولر (وان ذکر المصدر) و اگر مصدر نی ذکر ایتسه انت الطلاق یا انت طالق طلاق تیسسه یا انت طالق (فتلاث) بس اوچ طلاق واقع بولر (ان نواها) اگر اوچ طلاق نیت قیلسه آننگ اوچون کم مصدر جنس ترر و آزادنتک جنسی ننگ طلاق اوچ ترر بس اتی اوچ قصد قیلنم کرک اما ایکی طلاقه قصد قیلن بولس مگر منکوحه سی کنیزک بولسه آننگ طلاق ایکی دین زیاده ایرمس (و الأفرجعیه) و اگر اوچ طلاق ننگ نیت قیلنم بر طلاق رجعی بولر و اگر ایتسه انت طالق بر طلاق نیت قیلنم تیسسه مصدر لفظی برله تقی طلاق نیت قیلنم تیسسه صفت لفظی برله بس ایکی طلاق رجعی ثابت بولر و صحیح اضافه الطلاق الی کلها و طلاق نیت قیلنم تیسسه اضافه قلمقلق درست بولر آن داق انت طلاق تیسسه (و ما یعبر به عن الكل) و اضافه قیلسه بولر اول نرسه کام آننگ ایله بارچه سنی تعبیر قیلر لر یعنی بارچه سنی طلاق قیلنغانی بولر لر آن داق (کرأسک) سنک باشنک طلاق تیسسه (اور قبتک) یا سنک بوینونک طلاق تیسسه (اووجهک) یا سنک یوزنک طلاق تیسسه (اوفر جک) یا سنک فرجک طلاق تیسسه مراد خاتون ننگ بولغان اند امنی آلر لر آن داق کم حدیثه پید ابولب ترر کم لعن الله الفروج علی السروج آطاوستنک اولترغان خاتوننی الله تعالی لعنت قیلنم ترر تیب (والی جز شایع کنصفتک) و طلاق نیت اضافه قلمق بر باره اند امغه کم اول جمیع بد نغه شریک بولغای آن داق کم سنک یار یمنک طلاق

و یا اوچدین بری طلاق تیسسه (لا الی البد والرجل) و قولغو و آ یا قغه طلاقنی اضافه قلمق درست بولس (والبطن والظهر) و موند اقی طلاقنی آرقاسینه و قارنینه اضافه قیلیمتی رو بولس موند اقی کم براند ام کم آنی بارچه آندمدین عبارت قیلیمسه لار وقتیکه طلاقنی آنکا اضافه قیلیمس لار طلاق واقع بولس مثل قول ننگ بار مقلری و قولاقی ینکلیمغ و آرقه برله قارنک خلاف قیلیمس بر لر اصیح اول ترر کم طلاق واقع بولس و امام شافعی قاتنده بو ایتمک انند ام ننگ بار چه لری ننگ بار چه سینیه اضافه قیلیمس و بولر (و بعض الطلقة طلقة) و اند ام ننگ بعضنی طلاق قیلیمتی بر طلاق ننگ حکمنده بولر یعنی اکر یاریم طلاق تیسسه یا اوچدین بر ننگ یا دورتدین بر ننگ تیسسه و آنکا و خشاش نرسه دا بر طلاق واقع بولر و اکر ایتسه (انت طلاق واحدة فی اثنین و اهدیه یعنی سن بر طلاق سن ایکی طلاقده تیسسه بر رجعی طلاق واقع بولر زفر و امام شافعی قاتنده ایکی طلاق واقع بولر (و اثنان فی اثنین اثنان) و اکر ایتسه کم سن ایکی طلاق سن ایکی طلاقده تیسسه ایکی طلاق واقع بولر و امام زفر قاتنده اوچ طلاق واقع بولر (و ابد الغایة یدخل لانتهاها) و صونکعی ایکی طلاق تیکن ننگ اولکس طلاق حکمنده بولر و صونکعی بولس بس اکر ایتسه کم انت طلاق من واحدة الی اثنین یعنی سن بر طلاق بر دین تا ایکی کچه تیسسه بر طلاق رجعی واقع بولر و اکر ایتسه کم انت طلاق من واحدة الی ثلاث یعنی سن طلاق سن بر دین اوچ کچه تیسسه ایکی طلاق واقع بولر و صونکعی مثاله اوچ طلاق واقع بولر و امام زفر قاتنده اولنده هیچ طلاق واقع بولس و صونکعی ده بر طلاق واقع بولر (و مابین کم) و لفظ مابین من حکمنده بولر بس اکر ایتسه کم انت طالق مابین واحدة الی اثنین سن طلاق سن بر ننگ آراسنده ایکی کچه بر طلاق واقع امام اعظم رحمه الله قاتنده و اکر ایتسه انت طالق مابین واحدة الی ثلاث یعنی سن طلاق سن بر طلاق ننگ آراسنده اوچ کچه ایکی طلاق واقع بولر امام اعظم قاتنده و صاحبین قاتنده اوچ طلاق واقع بولر و امام زفر و ابو یوسف و محمد قاتنده بر طلاق واقع بولر اولکی مثاله ایکی طلاق واقع بولر صونکعی مثاله امام اعظم برله امام زفر بومسئله ده منازعه قیلیم یلر بر تورلک کم صور دیلر کم سننگ یا شونکعی ده ترر امام زفر ایدیلر کم آلتمش ننگ آراسنده نایتمش کچه امام اعظم ایدیلر کم بس سز توقز یا شار بولور موسز آننگ اوچون کم صونکعی ایکی نرسه ننگ اولی داخل ترر و آخری داخل ایرمس بس امام زفر حیران بولدی (و انت طالق بمکة اوفی مکة تنجیز) یعنی اکر ایتسه کم سن طلاق سن مکه برله و یا مکده تنجیز ترر یعنی فی الحال طلاق واقع بولر بویرده بولسه هم و اکر نیت قیلغان بولسه کم مکه کا کرکان وقتن تیب الله تعالی قاتند مقبول ترر اول نیتی اما ظاهرده حاکم آنکا کم قیلیمس (و فی دخولک مکة تعلیق) و اکر سن طلاق سن مکه کا کرکان وقتده تیسسه تعلیق ترر یعنی مقید ترر طلاق بولمقلقی مکه کا

کرکان وقتک تامکه کا کر مکاچہ طلاق واقع بولس (ویقع عند الفجر فی انت طلاق غدا اوفی غدا)
 و طانک آنغانده طلاق واقع بولر بوضورتده کم سن طانکلا یا طانکلا ده طلاق تیکسه وقتیکه
 طانک آنسه طلاق واقع بولر (ویصح نیه العصر فی الثانی فقط) و نماز دیکر فی نیت قبلسه
 درست بولر تنکلا ده طلاق تیگان صورتده و نانکلا طلاق دیکنده ایکندی نمازی نیت
 قبلسه درست ایرمس اما الله تعالی قانتک ایکننده هم نمازی دیکر فی نیت قبلسه روا
 بولر اما صاحبین قانتک ایکننده هم نماز دیکر فی نیت قبلسه روا ایرمس قاضیخاندا ترر
 (ویقع الان فی انت طالق امس) و اگر سن تونه گون طلاق تیسه شول حالده طلاق
 واقع بولر اول خانونغه اگر آندین ایلکارو نکاح قیلنغان بولسه (وان نکح بعنه فلعغو)
 و اگر نکاح تونه کوندین هونک واقع بولغان بولسه بوسوز لغو ترر یعنی یور تلمس بو
 طلاق واقع بولمس آنداق کم سن طلاق سن سنی آلماقدین ایلکارو تیسه (ویقع
 آخر العمر) و عمر ننگ آخرنده طلاق واقع بولر اگر ایتسه کم (انت طالق ان لم
 اطلقک) سن طلاق سن اگر سنی طلاق قیلماسام بس اگر ایر اولسه اول خانونغه
 طلاق واقع بولر اولمسدین برساعت ایلکارو و اگر عوره اولسه اولمسدین برساعت
 ایلکارو طلاق بولر و بوسوز ننگ نتیجه سن میراث معلوم بولر (و حالانی متی لم اطلقک
 وسکت) و اگر ایتسه کم سن طلاق هر وقتیکه سنی طلاق قیلماسام تیسه تورسه اول
 حالده طلاق واقع بولر (وفی اذاینوی) و اذادانیت معتبر ترر یعنی متی اورنیمه اذا
 تیسه اول ایتکوچی ننگ نیتنی اعتبار قیلر لار و اگر نیتنی اول بولسه کم هر وقت سنی
 طلاق قیلماسام و اوند امس تمیکن بولسه فی الحال طلاق واقع بولر و اگر بونیتنی قبلسه کم
 اگر طلاق قیلماسام سن طلاق تیگان بولسه عمر ننگ آخرنگ طلاق بولر (وان لم یمنو)
 و هیچ نرسه نیت قیلنغان بولسه (فکان عند ابی حنیفه ره) بس امام ابو حره قانتک عمری
 ننگ آخرنگ طلاق واقع بولغان ینکلیغ بولر و صاحبین قانتده اذانیت سز من ننگ حکمنک
 بولر (والیوم للنهار مع فعل تمت) یوم کوند زنگ معناسنک ترر وقتیکه اوزاق اش
 برله ایتسه یعنی بر اش بولسه کم بونون کونکا یتار بولسه مثل روزنه ینکلیغ (کامرک
 بیدک یوم یقدم زید) یعنی اختیار فی سننگ قولنکابیردم اول کونی کم زید کلسه
 آنک اوچون امر اول کشی ننگ اوزی قولنده بولسه اول بر اش بولر امکان اوزنلغی
 بار ترر کم اگر ایتسه کم سننگ امرنگ سننگ قولنکده بر آی یا بر یل تیسه درست
 بولر اول وقتغه قیلنور بر کون آققتنی تمام کونکا حمل قبلسه بولر (وللو وقت
 المطلق مع فعل لایهتد) و مطلق وقت اوچون استعمال قیلور کوننی اول وقتده کم بر امرکا
 یاوفی بولسه کم اول اوزون بولسه (کانت طالق یوم یقدم زید) سن طلاق اول کونی
 کم زید کلر مونده کوند بن مرادمطلق وقت ترر طانک ننگ آققتندین ایرمس (وفی
 انت طالق ثلاثا لغير المدخوله یقعن) و بوضورتده کم ایتسه سن طلاق اوچ طلاق

بر له اول خاتونغه کم ایری آنکایا و قلی قیلیمغان بولسه اوچ طلاق واقع بولر (وبالعطف تبیین الاول) واکر طلاقنی حرف عاطفه بر له قیلسه وطی قیلیمغان خاتون حقنده ایرندین اولکی طلاق بر له طلاق بولر چونکه غیر مدخوله نر عتی بوق بس ایکنجی اوچونجی طلاق بولس آنک اوچون کم آنک ملکندین چقب ترر آنداق کم ایتسه انت طالق و طالق (کما علق و قدم الشرط) آنداق کم تعلیق قیلسه و شرطنی ایلکار و ایتسه کم یعنی وطی قیلیمغان خاتونغه ایتسه کم ان دخلت الدار فانت طالق واحدة و واحدة یعنی اکر صار ایغه کرسنک سن طلاق و بر طلاق ابوحنیفه فانت ابر طلاق و صاحبین فانتده ایکی طلاق واقع بولر (ویقع النک ان اخر) اکر شرطنی صوتک ایتسه هر نرسه کم طلاق دین اوتسه واقع بولر آنداق ایتسه کم انت طالق واحدة و واحدة ان دخلت الدار سن طلاق بر طلاق اکر صار ایغه کرسه ایکی طلاق واقع بولر (و فی انت طالق واحدة قبل واحدة و بعدها واحدة یقع واحدة) اکر ایتسه سن طلاق بر طلاق بر طلاق دین ایلکار و ویا بر طلاق دین صوتک بر طلاق واقع بولر و بوهم وطی قیلیمغان خاتونک ترر (و فی الموطوءة اثنتان) و اول خاتون کم وطی قیلیمغان ترر و بو ایتلکان صورته لر ننگ بار چه سنک ایکی طلاق واقع بولر (و فی قبلها و بعد و معها و مع اثنتان) و بو ایتلکان صورته کم سن بر طلاق دین ایلکار و ویا بر طلاق دین صوتک ویا بر طلاق برلن ایکی طلاق واقع بولر و ضبط قیلیمغان بو بیتک ایتلکان ترر کم * کُر قبلنی هابر له ایتمای کُر برابر و بعدها * اول طلاق احکام لر ننگ بر طلاق حکمی بولر * قبلنی هاقبله بولر بو ایکی طلاق بودرر اشتکانم استادین حکمی بولر (وان اشار بالاصبع یعتبر عدد المنشورة) واکر بارمقی بر له اشاره قیلسه قوشب آچه توتقان بارمقنی اعتبار قبلر لا اکر بارمقی ننگ یوزی بر له اشاره قیلسه (وان اشار بظهورها فالضمومة) واکر بارمقی ننگ صرتی بر له اشاره قیلسه قوشب توتقان بارمق لر نی اعتبار قبلر لر (وان وصفی الطلاق بالشدة او الطول او العرض) اکر طلاقنی اوزون لقعده یا ققیملقغه یا یاصیقلقغه صفت قیلسه (او شبیه بما یدل علی هذا) یا نشبیه قیلسه بو ایتلکان لر کادالت قبلر نرسه لر کاد کم اوزن لقی ویا صلقت و قانبلق ترر کم آنداق کم ایتسه سن طلاق مناره ینکلغ یا آنک تولوغی ینکلغ یا طالش ینکلغ (فثلث ان نواها) بس اوچ طلاق بولر اکر نیت قیلیمغان بولسه (والافبائنة) واکر اوچ طلاق نیت قیلیمغان بولسه باین واقع بولر (و کنایته ما یحتمله و غیره) و طلاق کنایه اول بولر کم طلاقغه و غیر کاحتمالی بولغای افخو اخرجی و اذهبی و قومی یحتمل ردا) بس آنداق کم خاتونغه ایتسه کم طشقار و چقب کیت یا کیت یا نور اکیل نیتسه احتمالی بار کم طلاق ایتیمیم تیکن بولغای (و نحو خلیة بریة بنة باین حرام) و آنداق ایتسه سن بز دین خالی سن یا بزار سن یا یراق سن یحشلق دین یا جداسن بز دین یاسن حرام سن نیتسه (یصاح سبیا) صلاحیتن

باركم سوكلكى بولغاي آنداق ايتلدى (ونحو اعتدى استبرئى رحمك انت واحدة) وانداق كم عدة صافلا تيسه يا اولغان طاباطورغان يورنگنى پاك قيل تيسه سن برس نيسه (انت حرة) سن آزادسن تيسه (اختارى) اختيار قيل تيسه (امرك بيدك) سننك امرنگ اوز قولنگك در تيسه بوايكي لفظده طلاق بولس تاخانون اوزنى طلاق قيلماغونچه (وسرحتك وفارتك) يعنى قويا بىردم وجد ابولدىم سندين تيسه (لا يحتملها) سو كونچكا احتمالى بولس اما طلاقه هم وغير طلاقه احتمالى بار ترر (فى الرضاء) رضائق حالنده يعنى اورمغان حالده و طلاق سوزى بولمغان وقتده (يتوقى الكل على النية) بواوچ قسم ننگ بار چهس نيت كا موقوف ترر اكر آنط اچسه كم اول سوزده من نيت طلاق قيلمغانم يوق ايردى تيب ايرننگ سوزى معتبر ترر (وفى الغضب الاولان) واورش حالنده اولكى ايكي قسم نيت كا موقوف ترر يعنى اول كم ردكا احتمالى بار ترر (وفى مذاكرة الطلاق) و طلاقنى ذكر قيلمغان وقتده و طلاقنى كفتكوى ايتكان وقتده (الاول فقط) اولكى قسم نيت كا موقوف ترر بس صورنگى ايكي قسمنده نيت سزهم طلاق واقع بولر خانون طلاقنى طلب وقتنده (فان نوى الثلث) بس اكر نيت قيلسه كناية لفظلرى برله كم اول اوچ لفظدين باشقه كم ايتلر اوچ طلاقنى (يقع) اوچ طلاق واقع بولر (والافباينة) و اكر اوچ طلاقنى نيت قيلسه بس بر طلاق باين بولر (وفى اعتدى واستبرئى رحمك انت واحدة رجعية) بو اوچ كناية لفظده كم ايتسه عدة صافله يارحم ننگنى پاك قيل سن بر سن تيسه اوچ صورتك بر طلاق رجعى واقع بولر (ويقع باسناد البينونة والحرمة اليه) طلاق واقع بولر نسبت قيلمق برله جد ابولمقنى و حراملقنى خانون ننگ اير بكا آنداق كم اير خانونغه ايتسه كم سندين جد ابولم ياسنكا حرام من (لا الطلاق) واقع بولس اير من طلاق من تيكان برله آنداق كم اير خانونغيغه ايتسه كم من سندين طلاق تيب واقع بولس

﴿ فصل نفويض طلاقها اليها ﴾

خانون ننگ طلاقنى اوزينه حواله قيلمق آنداق كم ايتسه اير خانونغيغه كم اوزننگنى طلاق قيل يا سننك طلاقك اختياري قولنگك بىردم تيسه (يتقيد بمجلس علمها) باغلانغان ترر اولترماقلىغى كم خانون بيلكان بولسه اختياري اوز قولينه بىرگان اول اولترغان يرنده ويس وقتيكه خانون اولترغان يرنده بولسه اوزنى طلاق قيلابلور (الان يقول كلما شئت اومتى شئت) مكر كم اير ايتسه هر وقت تلاسنگ اوزننگنى طلاق قيل تيسه (او اذاشتت) يا ايتسه كم اوزننگنى طلاق قيل تچان تلاسنگ تيسه بواوچ صورنگ شول اولترغان يرنك بغلىق ايرمس اوزنى طلاق قيلملقى و اول اولترغان يرندين صورنگ هم اوزنى طلاق قيلملقىغه اختياري بولر (بخلاف ان شئت) بو صورنگ اكر تلاسه ننگ تيسه مقيد ترر علم مجلسينه (ولا يرجع عنه) وقايتمق روا ايرمس

اختیار بیرکندین صونک (والی غیرها) و طلاق ننگ اختیارنی حواله
 قیلماق خاتوندین اوزکا (لایتمقد) مقید یعنی باغلیق ایرمس بلکن مجلسینه
 اولترغان یرندین صونک هم اول کشی طلاق قیلابور (ویر جمع عنه) وقایتابلور
 ایرتفویض دین یعنی حواله دین بوصوله آننگ اوچون کم وکیل قیلماق ننگ
 حکمی بولر (و المجلس انما یختلف بالقیام) بودر موندین اوزکا ایرمس کم مجلس
 اختلاف بولر توراً کیلمک برله اولترغان یرندین (او الذهب) یا کیتمک برلان
 اولترغان یرندین تقی بریرکا (او الشرع فی قول او عمل لایتعلق بماضی) باین
 قیلماق بر سوزکا بابر عمل کا شروع قیلسه کم بورنعی اونکن سوزکا تعلق بولغان
 بولسه اما کر آزعنه اوقسه بانان تلاسه یا آناسنی کینکلش اوچون چاقرسه یا طون
 کیسه اولترغان یرندین توراً کلمای آننگ اختیاری باطل ایرمس (و فلکها کبیتها)
 و خاتون ننگ اولترغان کیمه سی اوی ننگ حکمنده بولر آننگ اوچون کم آنی
 توقتاً مقلغه اختیاری تمس یعنی قدرتی (و سیر دایتها کسیرها) و خاتون ننگ
 منکلن اولاغی ننگ یورمکلکی اوزیننگ یورگانی ینکلغ بولر آننگ اوچون کم آنی
 توقتاً مقلغه قدرتی بارترر (و فی اختاری بنیة التفویض) طلاقنی حواله قلمق
 نیتی برله ایر خاتونغه ایتسه کم اختیار قیل (فقالت اخترت) آندین صونک ایتسه کم
 خاتون اختیار قیلدم تیسه (لایقع الابینه) واقع بولس مکر طلاق باین واقع بولر
 (و شرط ذکر النفس) و طلاق واقع بولمقلغه نفسنی ذکر ایتمک شرتترر یا اول
 عبارة برله کم نفسنگ قایم مقامی بولغای (من احدهما) برسندین آنداق کم ایر ایتسه
 (اختاری نفسک اختیار قیل اوز نفسنگنی طلاق واقع بولماق لیقغه خاتون ایتسه) اخترت
 نفسی بتطقیه) اختیار قیلدم اوز نفسمنی بر طلاق اوچون (او قوله اختاری اختیاره فتقول
 اخترت) یا شرط ترر طلاق واقع بولمقلغه بوعبارة برله ایتغای کم اختیار قیل اختیار قیلماقنی
 خاتون ایتسه کم اختیار قیلدم بواول وقت ترر کم ایر خاتونغه ایتانماسه (کر اینانسه بوشرطه
 احتیاجی بولس آننگ اوچون ایر و خاتون بر برسینه ایتوشرلار و طلاقه رضا بیرور
 لر (ولو کررها ثلاثا) اکر اختیار ننگ لفظنی اوچ یولی ایتسه (فاختارت احدیها)
 بس خاتون برسنی اختیار قیلسه او شانداق ایتسه کم اختیار قیلدم اولنی یا ایکنجسنی
 یا اوچونجسنی (فتلاث) بس اوچ طلاق واقع بولر امام اعظم ره قاتنده اول ایر ننگ نیتنه
 احتیاجی بولس آننگ اوچون کم لفظنی تکرار قیلماق دلیل ترر اوچ طلاق ننگ
 تکرار لغیغه بس وقتیکه اختیار قیلدم تیسه اوچ طلاق ننگ اولنی یا آخرنی یا اورطاسنی
 اختیار قیلدم تیسه فائده سز ترر (ولو قالت طلقت نفسی او اخترت نفسی بتطقیه فباینه)
 و اکر ایر ننگ جوابنده ایتسه کم طلاق قیلدم اوز نفسمنی بر طلاق برله یا خاتون
 ایتسه کم اختیار قیلدم اوز نفسمنی بر طلاق واقع بولر و رجوع قیلماقغه اختیاری
 بولس و صحیح بو ترر (ولو قال امرک بیدک بنیة التفویض فطلقت نفسها فباینه) و اکر

خاتونغا ايتسه كم سننك اختيارنك قولنكنك نرر آنتك طلاقنى آنكا حواله قلمقى نيتى بر له
 آندىن موندك خاتون اوزنى طلاق قىلسه بر طلاق باين بولر (وان نوى الثلث) واكر بو
 طلاقنى حواله قىلمق قلمده اوج طلاقنى نيت ايتسه (يقعن) اوج طلاق واقع بولر اكر چه
 خاتون اوزنى بر طلاق قىلسه (وفى امرك بيدك فى نطليقة) وبو صورتده كم اير
 خاتونىغا ايتسه كم سننك امرنك سننك قولنكنك نرر بر طلاق قلمق قلمده (واختارى
 نطليقة فاختارت) بس اختيار قىلسه اول خاتون ايتسه كم اختيار قىلم اوز نفسمنى
 (فرعية) بس بر طلاق رجعى واقع بولر (وفى امرك بيدك اليوم وغدا) وبو صورتده
 كم اير خاتونىغا ايتسه كم سننك امرنك اوز نفسنك قولنكنك در بوكون وتانكده
 (يدخل الليل) بو اختيارده كيچه ننگ ساعتلى هم داخل نرر (وان ردت فى اليوم لا
 يبقى بعده) واكر رد قىلسه اختيارنى كوندزده اكر بوكون سنك اختيارنك
 قولنكده نرر تيسه اول كوندىن صونك اختيارى باقى بولمس (وان قال اليوم وبعد
 غد بختلى الحكمان) واكر اير خاتونىغا ايتسه كم سننك امرنك قولنكده نرر بوكون
 وتانكلا دىن صونك تيسه بو ايكى حكم مختلف نرر بس كيچه داخل بولمس واكر تقوبضنى
 بوكون رد قىلسه تانكلا دىن صونك ايرنك قولنكده بولر (وفى طلقى نفسك ان نوى
 ثلاثا يقعن) وبو صورتده كم اير خاتونىغا ايتسه كم سن طلاق قىل اوز نفسنكنى
 خاتون طلاق قىلسه اوزنى اكر اير اوج طلاقنى نيت قىلسه اوج طلاق واقع بولر حقيقى اكر
 آزاد بولسه اوج طلاقى حكمى بولر اكر كنىزكى بولسه ايكى طلاق بولر كنىزك حقتك
 ايكى طلاق اوج حكمنك بولر (والا فرعية) واكر اير اوج طلاقنى نيت قىلمغان بولسه
 كرك بر نيت قىلسون كرك ايكى نيت قىلسون بر طلاق واقع بولر (وفى طلقى نفسك
 ثلاثا فطلقت واحدة تقع) واكر اير خاتونىغا ايتسه كم اوزنكنى اوج طلاق قىل تيسه
 خاتون بر طلاق قىلسه بر طلاق واقع بولر (لا فى عكسه) اما بو صورت ننگ عكسيه كم اير خاتونىغا
 ايتسه كم اوزنكنى بر طلاق قىل خاتون اوزنى اوج طلاق قىلسه امام ابو حنيفه ره قاننك
 هيج طلاق واقع بولمس وصاحبين قاننكده بر طلاق واقع بولر (ولو امر بالباين او الرجعى
 فعكست يقع ما امر به) يعنى اير خاتونىغا بيورسه كم طلاق بايننى باطلاق رجعى نى
 خاتون آنتك عكسینه قىلسه يعنى اير طلاق رجعى بيورسه خاتون طلاق بايننى قىلسه
 ويا اير طلاق بايننى بيورسه خاتون اوزنى طلاق رجعى قىلسه هر نرسه كم اير بيورسه
 اول واقع بولر وخاتون ننگ قىلمغانى بولمس (والشرطى انت طالق ان شئت مشية منجزة)
 وطلاق ننگ واقع بولمق قلمده شرط نرر بو صورتده كم اير خاتونىغا ايتسه كم سن طلاق اكر
 نلاسنك تلامكلك اول نرر كم شول حالده خاتون ندىن بيد ابولغاى يعنى شول حالده ايغاى
 كم نلاديم طلاقنى جوابنده اكر نلاسنك (او معلقة بما قد علم وجوده) ويا خاتون ننگ
 تلامكلكى كرك تعليق بولغاى بر نرسه كا كم اول نرسه ننگ بيد القى معلوم بولمغاى

باطل قبلمس آنداق کم طلاق قبلمسه وعدتی اوتسه تعلیق اوز حالنه قالور اول وقتده کم
 عدتی اوتکاندین صونک شرط پیدا بولغان بولسه اکر شرط پیدا بولسه انط باطل بولر
 شونداق کم موندین صونک آیتلر (وفی غیر کلمه) بس کلمه دین اوز کاش شرط دین
 قالغان کلمه لری (ان وجد الشرط) اکر شرط پیدا بولغان بولسه (مره فی الملك) بر
 یولی ملکنده (ینحل الی جزء) آچلور اول شرطنک باغلیقی جزاغه اول باغلیقی شرط
 وجزانام بولر جزا برله یعنی جزا واقع بولر شرط بر طرف بولر وانداق کم ایتغان بولسه
 اکر صارا یغه کرسنک سن طلاق آندین صونک صارا یغه کردی طلاق پیدا بولدی شرط
 بر طرف بولدی (وفی غیر الملك الی جزء) اکر شرط پیدا بولسه نکاح ملکند ایر مسلکند
 تعلیقی وآنطی ایکسی هم بر طرف بولر وجزا واقع بولس اول ایتلکان ینکلیغ کم ایتسه
 اکر صارا یغه کرسنک سن طلاق آندین صونک آنی طلاق قبلمسه وآننک عدتی اوتسه
 آندین صونک صارا یغه کرسه طلاق واقع بولس وآنطی و تعلق بر طرف بولر اکر تعلیق
 فیلغان بولسه اوچ طلاقنی صارا یغه کرمک لککا وتلاسه کم اوچ طلاق واقع بولماسون تپسه
 حبله اول ترر طلاق قبلمغای وآننک عدتی اوتکای آندین صونک اول صارا یغه کرکای
 آندین صونک آننک نکاحنه کرکای و شرط پیدا بولر وطلاق واقع بولس (وفی کلمه ینحل
 بعد الثلاث) وکلمه کلمه سنده کم هر وقت ننک معناسنده ترر آچار تعلیقی بر طرف
 بولر اوچ طلاق دین صونک بس اکر ایتسه کلمه ادخلت الدار فانت طلاق یعنی هر وقت که
 صارا یغه کرسنک سن طلاق اکر بر یولی کرسه بر طلاق بولر واکر عدتی اوتسدین
 ایلکارو یا تقی بر نکاح فیلغان دین صونک تقی کرسه تقی طلاق واقع بولر تا اوچ طلاقچه
 (فلایقع ان نکحها بعد زوج آخر) بس طلاق واقع بولس اول صورتده کم کلمه برله ادا
 قبلمسه اکر اول خاتوننی تقی بر ایرندین صونک نکاح قبلمسه یعنی بر ایرننک اوچ طلاق
 بولغان خاتوننی تقی بر ایر کبارسه اول صونکی بارغان ایرندین صونک تقی اولکی
 ایری ننک نگاهنه اکر تقی شرط پیدا بولسه هم طلاق واقع بولس (الا اذا دخلت فی التزوج)
 مکر اول وقتده کم کلمه انزوجت کا کرسه آنداق کم ایتسه کلمه انزوجت فانت طالق یعنی
 هر وقت که سنی اوزم ننک نکاحه کرگزسم سن طلاق تپسه بس اکر اول خاتوننی صونکی
 ایرندین صونک تقی نگاهنه کرگوزسه تقی طلاق بولر (وان اختلفا فی وجود الشرط) واکر
 اختلاف قبلمسه لار ایر و خاتون شرطنک پیدا بولغانینه ایر ایتسه شرط بولمای ترر و خاتون
 اینسه کم شرط پیدا بولر و طلاق بولر ترر (فالقول له الامع حجتها) بس ایرننک
 سوزی معتبر ترر اکر آنط اچسه اوزی ننک دعوی فیلغانیغه مکر خاتون کراه اوتکارسه
 آندین صونک خاتون ننک سوزی معتبر ترر (وفی شرط لا یعلم الامنها) واول شرط
 کم معلوم بولس شرط پیدا بولغانی مکر اوزی ننک خاتونی دین (نحو ان حضت
 فانت طالق وفلانة) آنداق کم ایر خاتون غه ایتسه کم اکر سن حیضده بولسانک

طلاق و فلامنه هم طلاق (صدق فی حقا فقط) اول خانونغه ایمنانورار اوزیننک حقنه
 و فلامنه ننگ حقنه ایمنانمس لر (فی حکم بعد ثلاثه ایام بالطلاق فی اولها) بس حکم قیلنر
 اول خانون ننگ طلاق بولمقلقیغه حیضدین اوچ کونده (وفی ان حضرت حیضه یقع
 اذا طهرت) و اول صورتده کم ایر خانونقیغه ایتسه کم حیضده بولساننگ بر حیض ننگ
 بولمقلقی برله بس طلاق واقع بولر وقتیکم حیض دین پاک بولسه (وفی ان صمت یوما اذا
 غربت) اکر ایر شرط قیلسه کم بر کون روزه نوتسانک سن طلاق کون باتسه
 طلاق واقع بولر (بجلاف ان صمت وان علقی طلقه بولاده ذکر و طلقتمین بانثی فولدت هما
 و لم یدر الاول) اکر تعلیق قیلسه بر طلاقنی اوعلی ننگ توغمقلقی عه و ایکی طلاقنی
 قز طوعمقلقیغه و خانون ایکسنی طایسه و بولنر ننگ اول قایسی بولغانی معلوم بولسه (طلقت
 واحده قضاء) بر طلاق واقع بولر حکم یوزندین (و ثنتین تنزها) و ایکی طلاق واقع بولر
 پاکلک و احتیاط یوزندین (وانقضت العده بالثانی) و عدتی اوتار و تمام بولر صونکعی
 بولغان اوغلان ننگ وقتندین (وان علقی بشیئین) و اکر طلاقنی ایکی نرسه کا تعلیق
 قیلسه آنداق کم ایر خانونقیغه ایتسه اکر سن زید برله و عمر برله سوزاشسنک سن منکا
 طلاق تیسسه (یقع ان وجد الثانی فی الملك) طلاق واقع بولر اکر صونکعی نرسه نکاح ملکده
 ایر کاننده واقع بولسه (والتنجیز یبطل التعلیق) و طلاق قیامقی فی الحال باطل قیلر تعلیق
 قیلغان طلاقنی (فلو علقی ثم ججز الثالث ثم عادت الیه بعد التحلیل ثم وجد الشرط لا یقع)
 بس اکر اوچ طلاقنی تعلیق قیلسه آندین صونک خانونمی اوچ طلاق قیلسه آندین
 صونک تقی شول خانون آندنگ نکاحنه قایتسه حلال قیلغاندین صونک آندین صونک شرط پیدا
 بولسه هیچ طلاق واقع بولمس (وان وصل ان شاء الله بیکلامه بطل) و اکر اوزیننک سوزینه
 انشاء اللهنی متصل ایتسه اول سوزننگ حکمی باطل بولر آنداق کم ایتسه انت طالق
 اوعبدی حر انشاء الله تعالی یعنی سن طلاق یابنم قولم آزاد و اکر خدای تلاسه
 یوقارعی سوزننگ حکمی باطل بولر اما واجب تررکم انشاء الله تعالی یوقارعی سوزکا
 توتاش بولغای اکر یوقارعی سوز برله انشاء الله ننگ آراسیغه جدا قیلعوچی واقع
 بولسه و بو ایکی فی ایتسه توره آندین صونک انشاء الله تعالی تیسسه یوقارعی
 سوز باطل بولماس والله اعلم *

❁ فصل من غالب حاله الهلاك ❁

اول کشی کم آنتک هالی ننگ کوبراکی اولومکا یاوق بولسه (کم ریض عجز عن
 اقامه مصالحه خارج البیت) اول خسته ینکلیغ کم عاجز بولسه اوندین طشقارو ایشلرنی
 قیلماقدین (ومن بارز) و اول کشی کم بهانورلقغه و اورشقه مشغول بولر (ارقم لیقتل
 لقصاص اورجم) یاچقارلغان بولسه اول کشی قصاص اوچون اولتره مکا کشی ننگ فانی
 اوچون یازنا قیلغانی اوچون سنک سار قیلماقغه (مریض مرض الموت) مبتداندنگ

خبری تر ر کم من ترر یعنی بو ایتمکلن جماعت اولم ننگ خسته سی ننگ حکمنده بولر
 شرع یوزندین (فلو ابان زوجته بغیر رضاها) بس اکر طلاق قیلسه و جد ا بولسه اوز
 خاتونیندین شول حالده خاتون رضا بولسه (ومات ولو بغیر ذلك السبب) و ایر اولسه
 اکر چندیکه آننگ اولمکلکی اول سببندین اوز کانر سه دین هم بولسه (وهی فی العدة
 نرت) و حال اولکه اول خاتون عمدته بولسه میراث آلر (ومن هو فی صف القتال او حم
 او حبس لیقتل صحیح) اول کشی کم اولتر کوچی ننگ صفنده بولسه اما اولتر مکلک
 و اور شملق قیلما ی ترر یا خسته بولسه اما ایوندین طشارو اشلارنی قیلما قلعغه عاجز
 بولما ی ترر یا اولتر مکلک او چون زندانغه صالب ترر لر بس بو ایتمکلن جماعت لار صاع
 کشی ننگ حکمنده بولر لار بس اکر اوزی ننگ خاتوننی طلاق قیلسه اول خاتون
 میراث آلمس (ولو تصادقا فی مرضه علی طلاقها و مضی عمدتها) و اکر ایمانسه لر ایر
 و خاتون ننگ طلاق ننگ او تمکنه آنداق کم ایر ایتسه خسته لقه کم سنی اوچ طلاق
 قیلغان من صاع لقمده و سنک عمدته ننگ هم اونکان ترر و خاتون ایتسه کم راست ایتور سن
 (ابانها بامرهما) یا طلاق قیلسه خاتون ننگ رضالقی برله (ثم اقر لها) آندین صونک
 اول خاتون او چون اقرار قیلسه (بدین او اوصی لها) یا وصیت قیلسه اول خاتون غه (فلها)
 الأقل منه و من الارث) بس اکر اول خاتونغه میراث دین اقرار دین وصیت دین
 آرزاقی بولر یعنی میراث آرزاق بولسه اقرار قیلغانندین میراث تیکار
 و اکر وصیتی آرزاق بولسه وصیت تیکار (وان علق بینونتها بشرط و وجد فی
 مرضه نرت) اکر معلق قیلسه ایر خاتون ننگ طلاقنی و جد القنی بر شرطغه
 کم اول شرط ایر ننگ اولم خسته سنده بولب ترر اول خاتون میراث آلور (وان
 علق بقعله او بفعلها و لا بد لها منه) و اکر تعلیق قیلسه خاتون ننگ طلاق بولمقلقنی
 اوزی ننگ اشینه مثل کشیکا سوز سوز لامز ینکلیغ یا خاتون ننگ اشینه تعلیق قیلسه
 اما اول بر اش بولسه کم خاتون ننگ او تمکلکی بولسه طبع یوزندین مثل نفس
 اور معلق ینکلیغ یا شرع یوزندین مثل فرض روزه و فرض نماز ینکلیغ (او بغیرهما)
 یا بر کشی ننگ اشینه تعلیق قیلسه کم ایر و خاتون دین اوزکا کشیکا بولسه (وقد علق
 فی المرض) و حال اولکم بو اوزکا کشی ننگ اشیکا تعلیق قیلغان ایر ننگ اولم خسته
 سنده بولسه بو اوچ صورتده خاتون ایرندین میراث آلور آننگ برله کم طلاق
 پیدا بولغان بولسه هم

فصل یصح الرجعة فی العدة وان ابت اذالم تبین خفیفة او غلیظة
 رجوع قیلماق درست بولر طلاق دین عدة اچنده اکر چه خاتون قبول قیلسه هم رجوع
 درست ترر اول وقتده که آغر و ینکل جد الیق بولسه آغر جد الیق اول بولر کم اوچ طلاق
 واقع بولغان بولسه و ینکل جد الیق اول ترر کم اوچ طلاق دین آرز بولسه اما طلاق باین بولسه

رجعی بولمسه (بنحو راجعتك) رجعتكا تعلیم ترر یعنی طلاقین رجوع قبلق درست ترر راجعتك ننگ لفظی برله یعنی رجوع قبلم سننگ طلاقنك دین (و بوطئها) و خانونغه مجامعت قبلم قلیق برله رجوع لفظن ایتمسه هم روا بولر (و مسها بشهوة) و شهوة برله خانوننی او شلاق برله هم رجوع پید بولر (و نظره الی فرجه اشهوة) و خانون ننگ فرجینه شهوة برله قارامقلقین هم رجوع حاصل بولر (و ندب اشهاده علی الرجعة) و طلاقین رجوع قبلغانیغه کواه توتمقلق مستحب ترر (و اعلامه بها) و مستحب ترر خانونغه خبر قبلم قلیق طلاقین رجوع قبلغانیغه (و ان لایدخل علیها حتی یوءذنها ان لم یقصد رجعتها) و مستحب ترر خانون ننگ اوستینه کرمکای آنکاخبر قبلماغونچه اکر آنکا رجوع قبلم قلیق قصد ایتمککن بولسه (و معتدة الرجعی تترین) اول خانون کم طلاق رجعی ننگ عدتنده بولسه اوزونی آرایش قبلق روا بولر (وله وطئها) و آنکا وطی قبلق روا بولر آننگ اوچون کم آنکا وطی قبلق رجوع حکمنده بولر (و لایسافر بها حتی یشهد علی رجعتها) و طلاق رجعی قبلغان خانوننی سفرکآلب کتمک کر کمز نا کواه نوتماغونچه بو طلاقین رجوع قبلغانیغه (و صدقت فی مضی عدتها ان امکن) و اینانور لر خانونغه عدتی ننگ اوتمکلکیمکا اکر عدة ننگ اوتمکلکی اول مده ده ممکن بولسه و کراک کم ایر ایتسه کم سنکار جوع قبلم دیب و خانونی ایتسه فی الحال منم عدتم اوتدی تیسه اینانق لازم بولر (و بقاؤها) فالغانیغه هم کراک کم خانوننیغه اینانغایلر (و فی تکذیبها اخباره بالرجعة فی العدة) و خانون ننگ یالغان قبلم قلیقند ایر ننگ خبر قبلغاننی عدة اچنده رجوع قبلغانیغه آنکاهم خانونغه اینانور لر یعنی اکر خانون ایتسه کم منکعدة اچنده رجوع قبلم تیب خبر قبلغانننگ یوق ترر تیب آنکا اینانور لر (و لا تحل هرة بعد ثلاث و لامة بعد اثنتين) و ازاد خانون ننگ نکاهی اوج طلاق قبلغاندین صونک حلال بولمس و بو ینکلیمغ کنیزک نکاهی حلال بولمس ایکی طلاق قبلغاندین صونک (حتی یطأها بالغ او مراهق) تا اول وقتغاچه کم اول خانوننی وطی قبلغای یا اول قاراباشنی وطی قبلغای رسیک بولغان ایر یا اوغلان کم رسیده بولرغه یاوق بولسه (بنکاح صحیح) درست نکاح برله وطی قبلغای و فاسد نکاح و زنا برله وطی قبلماغای (و یمضی عدة طلاقه او موته) و اوتکای طلاق ننگ عدتی یا صونکعی ایری ننگ اولکانی ننگ عدتی (و النکاح بشرط التحلیل یکره) و نکاح حلال قلمق ننگ شرطی برله مکروه ترر کم ایرکا ایغای کم بو خانوننی سنکا بیرر من بشرطی کم اولکی ایرینه حلال قبلغای من اما حلال بولر آننگ حلالی اولکی ایر ننگ عدتی اوتکاندین صونک (و ان قالت حلت و المدة یحتمل و غالب علی ظنه صدقها حل نکاهها) و اکر خانون ایتسه کم من حلال بولدم یعنی منم عدتم اولکی ایر مدین اوتدی و صونکعی ایرکا نکاح قیلدیلمر و وطی قیلدی و آننگ هم عدتی

اوتدی و اول مدت ننگ احتمالی بولغان بولسه و گمان غالب اول بولسه کم راست
ایتر و آننگ نکاحی حلال بولر (و الزوج الثانی یهدم مادون الثلاث) و صونکغی
ایری نابود قیلر اول طلاقنی کم اوچدین آزارق بولغان بولسه و صونکغی ایرکا
نیکسه و طلاق عدتندین صونک تقی اولکی ایرکا نیکسه و ایکی طلاق کم موندین
ایلکاری واقع بولر ترر صونکغی ایرننگ سببی بر له یوق بولور (خلافا للمحمدی) و امام محمد
خلاف قیلر ترر لر آلارننگ فائنده اول بورنعی ایکی طلاق معتبر ترر نابود
بولس اولکی ایری ننگ نکاحندین صونک و الله اعلم *

﴿ فصل الایلاء ﴾ حلف یمنع و طیء الزوجة ﴿﴾

(اربعه اشهر حره و شهرین امة) ایلاء لغتده مصدر ترر باب افعالدین آنط اچمک
معناسنده ترر و شریعتده اول ترر کم ایرنی خاتونغه یاوق قیلمقدین منع قیلر کم
اگر آزاد خاتون بولسه تورت آیغاچه اگر قارا باش بولسه ایکی آیغاچه منع قیلر
(فان قربها فی المدة حنث) بس اگر بو مده یعنی تورت آی ننگ
اچنده ایر خاتونغه یاوقلق قیلسه کنه اکر بولر و شرط پید بولر (و تجب الکفارة فی
الحلف بالله) و کفارة واجب بولر اول آنط کم خدای بر له اچسه آنداق کم
ایتکن بولسه کم آنط خدای بر له کم سنکیا یاوقلق قلمقدین تانورت آیغاچه (و فی غیره الجزاء)
و خدای بر له اچمای اوز کانسره بر له آنط اچسه جزا واقع بولر اچکاندین اوز کاده جزا تور
انداق کم ایتکن بولسه اکر سنکیا یاوقلق قیلسامسن طلاق دیب (و یسقط الایلاء) و ایلا
ساقط بولر تا اکر تقی تورت آی اوتسه طلاق واقع بولس (و الایلاء بو احده) و اکر تورت
آی مدتی اچنده بو تعلیق قیلغان صورتده یاوق قیلسه بر طلاق باین بولر (و یسقط الحلف
الموقت لا الموبد) وقت قیلنغان آنط ساقط بولر و ابد الایلاء اچکان ساقط بولس آنداق کم
ایتغان بولسه هر کیز یاوقلق قیلما یین تیسسه یا ایتسه کم یاوق قیلما یین تیسسه ابد الایلاء تیسسه
(قتبین باخریین ان مضت مدة اخری بعد نکاح ثان) بس طلاق بولر تقی ایکی
طلاق اوتکن بولسه تقی توره آی چاقلی مده ایتکی نکلحندین صونک (بلاقی ۶) رجوع سر
(ثم اخری كذلك بعد نکاح ثالث) آندین صونک تقی تورت آی رجوع سر اوچونچی
نکلحندین صونک (و بقی الحلف بعد ثلاث لا الایلاء) خدای ننگ آطی بر له آنط اچسه
باقی قالور اوچ طلاقندین صونک و ایلاننگ حکمی باقی بولس (فان قربها کمر ولا
تبین بالایلاء) بس اکر خاتونغه یاوق قیلسه کفارة بیروور و ایلا سندین طلاق واقع
بولس (ولو عجز عن الفیء بالوطی لمرض احدهما) اکر ایلا دین رجوع قیلمقلدین
عاجز بولسه و طی قیلمقدین خسته لی سببندین ایرننگ و یاو خاتون ننگ (او غیره)
یاخته لقدین اوز کاسب بر له عاجز بولسه آنداق کم ایرننگ التي کیسلکن بولسه
یا خاتون نارسیده بولسه یا اولارننگ آراسی توره آی لی بر یراقی بولسه (فقیهه ان یقول

تغیر تابغانده اکر قبول قیلسه ده اعتباری بولس (ویمین فی حقه) خلع آنط حکمنده بولر
ایرننک حقتنه (هنی انعکس الاحکام) تابو حکم عکسینه بولر یعنی اکثر ایجاب ایر
طرفدین بولسه وایر اینسه کم سننک باشنکنی صانوم تیسه خاتون قبول قیلسمس دین
ایلکری رجوع قیلا بلمس وایکسی ننک هم اختیاری شرط قیلماق ر وایرمس و اول
خلع مجلسینه کیسممکک هم بولس (والعبد بمنزلتها وبنک خاتون اورننده بولر بوایتلکان
حکم لرده (ویسقط الخلع والمباراة حقوق الشکاح عنهما) وساقط قیلر خلع وباشنی صائب
آملق بر برندن جد الق نکاح حق لرنی ایردین وخاتون دین مثل نفقه اوتکان کونلری ننک
مهری امانتقه صریح ایتماعونچه ساقط بولس (وان خلع صبیه بمالها لغا) واکر آناسی خلع قیلسه
وباشنی صائب آلسه اوزی ننک رسیک بولغان قزنی کؤدک ننک مالی برله لغو تر رفاقت سز ترر
(الافی وقوع الطلاق) مکر طلاق ننک واقع بولمقلقنده یعنی طلاق بولر مال واجب بولس
(وکذا ان قبلت) وموند اع طلاق واقع بولر ومال واجب بولس اکر اول نارسیک قز قبول
قیلسه اوزی ننک طلاق ننک مقابله سنده (وعلى انه ضامن فعليه المال) واکر بوشرط
برله طلاق قیلسه کم آناسی ایتسه کم من خلع بدل ننکی ضامن بولدم دیسه بس اول
خلع بدل ننک مالی آناسینه لازم بولر وخلع نامه ننک صورنی بوترر کم اینکای کم فلان
نارینجه خلع صحیح شرعی بولدی فلان ننک اوعلی فلان ننک آراسنک وخاتون مدخوله
سی فلان اتلیع فلان ننک قزنی صحیح بدل برله اوشبو چاقلی قماش جمع حق لرنده
دعوی لرندن هر بری آیر واجد اقیلک نلر شریعت برله بوایتلکان خاتونغه مد نفقه سن دین
هم ابراع شرعی قیلدی وایر خاتونلق ننک نشانه سی وقوشلمق آراسنک بار ایردی کسلدی

❁ فصل الظهار تشبیه ما یضای الیه الطلاق من زوجته ❁

ظهار شریعتده او خشاتوق اول نر سه نی کم اضافه قیلنر اول نر سه کاتلاقنی اوزی ننک
خاتونی دین (بما یحرم علیه النظر من عضو محرمة) اول اند امکا کم هرام ترر ایر کاحرملر بدین
اول اند امکا قارامقلق آنداق کم ایتسه ایر خاتونبغه سن منم آنام ینکلیغ سن یاسننک
قارننک منم آنام ننک قارنی ینکلیغ ترردیسه اول محرملری آننک نسب یوزندن برتر
بارضاع بولسون (وهو یحرم وطیها ودواعیه حتی یکفر) واول ظهار حرام قیلر وطی قیلماقنی
وبجماعت قیلماقنی اول خاتونغه آنچه وطیغه چاقرر واپکان وقوچقلاغان ینکلیغ نر سه لرنی
هم حرام قیلر تا اول وقتعاچه کم کفارة بیر مکونچه (وفی أنت علی کامی صحیبه الکرامه والظهار
والطلاق) وبوصورنده کم ایر خاتونبغه ایتسه کم سن منم آنام ینکلیغ سن درست بولر
اولو غلامقنی نیت قیلدم تیسه باطلاقنی نیت قیلسه یاظهارنی نیت قیلسه (فان لم ینولغا)
واکر هیچ نر سه نیت قیلسمه فائده سز ترر وبوعبارة ننک اوج معناعه احتمالی بار نیت کا
موقوف ترر واکر آننک نیتی بولسه سن منم آنام ینکلیغ سن نیکانده منکاحرام سن نیکان
برله ایتسه یاسن منکا آنام ینکلیغ سن وطلاقنی وجدالقنی قصد قیلغان بولسه (وفی أنت

علی حرام کامی مانوی منظهار اوطلاق) واکر ایتسه منکحرام آنام ینکلغ تیسه آنچه کم
 طلاق دین یاطهار دین نیت قبلغانی واجب بولر (وان لم ینفوا یلا) واکر هیچ نرسه نیت
 قیلمسه آنظننک حکمنده بولر (عند ابی یوسف ره وظهار عند محمد ره) امام محمد قاننده
 طلاق حکمنده بولر و بور وایت امام محمد قاننده تور (و فی انتن علی کظهر امی لسنائه
 تجب لكل کفارة) و بوضو رنده کم بر کشی خاتونلر ینه ایتسه کم سزلر منم آنام ننگ آرقه سی
 ینکلغ سزدیسه اول خاتون لر یننک هر بر یسیچون بر کفارة واجب بولر اکر آلا ره و طی
 قیلمه لقتنی قصد قیلمسه (وهی تجب بالعود ای بالعزم علی وطیها) و بو کفارة قیلمق ننگ سی
 واجب قیلر قصد قیلمق خاتونغه و طی قیلمه لقتنی (وهی عتق رقبة) و بو کفارة بننگنی آزاد قیلغ
 ترر (الا فایت جنس المنفعة) مکر بننگ کم فوة بولسه آن دین منفعت ننگ جنسی (کلاعی)
 مثل بنده کوز سز کم کفارة طهار اوچون آتی آزاد قیلغ روا ایرمس (والمقطوع ینده)
 وموند اغ روا ایرمس آزاد ایتمکک ایکی قولی کسلکن بولسه (او ابهامه) یا ایکی
 باش بارمقی کسلکن بولسه (او ید ورجل من جانب) یا بر آیاتی بر طرف دین و بر قولی
 بر طرف دین (ومذبر) وموند اع روا ایرمس مذبر آزاد قیلغ طهار ننگ کفارتی اوچون
 مذبر اول ترر کم من اولکلند ین صونک سن آزاد تیکن بولسه (ومکانب اادی بعض بدله)
 وموند اع روا ایرمس طهار ننگ کفارتی اوچون مکانبنتی آزاد قیلغ کم بدلی ننگ بعضی
 ادا قیلغان بولسه (ونصف عبد مشترک ثم باقیه بعد ضمانه) وموند اع روا ایرمس طهار ننگ
 کفارتی اوچون آزاد قیلغ مشترک بننگ یارمنی آن دین صونک آننگ قالعانی کم
 یاریم حصه سی بهاسین بیرکاندین (ونصف عبده ثم باقیه بعد وطیها) وموند اع روا ایرمس
 آزاد قیلغ کم بدنه ننگ یارمنی طهار کفارتی اوچون و یارمی آزاد قیلسه و طی قیلغاندین
 صونک آننگ اوچون کم حق تعالی بیورب ترر کم بننگنی آزاد قیلغ خاتون یغ و طی
 قیلمسدین ایلکری بولغای (وان عجز عی العتق) واکر بنده آزاد قیلغ لقعده عاجز
 بولسه (صام شهر ین ولاء) ایکی آی توتش روزه توتغای (لیس فیهما رمضان ولا الایام
 المنهیه) اول ایکی آی رمضان دین بولمغای (وتقی آلتی کون کم روزه توتمغای منهی
 ترر اول هم بولمغای اول کونلر ننگ برسی شک کونی ترر و رمضان عیدی ننگ
 کونی ترر و عیدی قربان کونی و آن دین صونک تقی اوچ کون منهی ترر (وان افطر
 فیهما استناف) واکر بو ایکی آی ننگ اچند بر کون اعز آچسه عذر برله یا عذر سز
 روزه توتمغای باشدین باشلاغای ایکی آیلغ روزه فی اکر خاتونغه و طی قیلغان بولسه
 بو ایکی آی ننگ کیچه لارنده قصد برله طحاوی اوزی ننگ شرحنده ایتب ترر کم قصد
 انمک لکی کیچه دادرکار ایرمس بس مونده کیچه کوندز ینکلغ ترر (وکذا
 ان وطئها لیلا عمدا او یوما مطلقا) یا مطلق کوندز یعنی کک قصد
 برله کک سهو برله و طی قیلسه باشدین باشلاغای اما کک کفارة طعام بیرمکک

بولسه وطی واقع بولسه آننگ آراسنک باشدین باشلاماق حاجت ایرمس طعام بیرمکلکنی (وان عجز اطعم ستین مسکینا) اگر روزه تونمقلدین عاجز بولسه آلتمش مسکین کا طعام بیرکای (کلا قدر الفطرة او قیمته) هر قایسی سنه صدقه فطرننگ مقداری بیرکای یعنی مکه ننگ ناشی برله ایکی بانمان بوغدای بیرکای یا آننگ بهاسنی (وان غدا هم وعشاهم واشبعهم) واکر چاشت ده واخشام ده بیرسه لر آلتمش مسکین کا طویدرغای لر آلارنی (او اعطی من بر و منوی نمر او شعیر) یا بیرکای بر باطمان بوغدای یا ایکی باطمان آریه یا خرما هر مسکین کا (او واحد اشهرین) یا ایکی آیغاچه بر فقیرکا آش بیرکای وچاشت کاهه ده بر طویدرغای ظهارننگ کفارتی اوچون (جاز) روا بولر (وفی یوم قدر الشهرین لا) واکر بر فقیرکا ایکی آی مقداری بر کونده بیرسه روا بولس مکر بر کون دین بیرسه روا بولر

❁ ❁ ❁ ❁ فصل من قذف بالزنا ❁ ❁ ❁ ❁

زوجته العقیقه) واکر برکشی اوزی ننگ خاتوننی زنا برله سوکسه کم خاتون عقیقه بولسه یعنی زنانی نهمت قیلسه واول تهمته حد اورلعان بولسه (وکل صالح شاهد) و بو ایر و خاتون ننگ هر قایسی سیننگ کواهلقة لایقی بولغای آنداق کم شریعتک اقرار قیلب ترر کواهلقة مسلمان بولغای لر وحد و قذف اورلمغان بولغای آلا رغه (اونفی ولدها) یا اوزی ننگ خاتونی ننگ فرزندی نفی قیلسه یعنی بوبالا مندی ایرمس دیسه (وطالبت به لاعن) و خاتون حد قذفنی تلاکای ایر و خاتون بر بر سیننه ملاعنه قیلغای لر و ملاعنه ننگ بیانی بو ترر کم (فیقول اربعاً) بس ایتغای ایر تورت یولی (اشهد بالله انی صادق فیما رمیتها به من الزنا و نفی الولد) یعنی کواهلقت بیرامن خدای اوچون و خدائی کواه توتار من کم آنا چر من کم راست ایتو من آنچه کم نسبت قیلب ترر من اول خاتونغه زنادین یا فرزندی نفی قیلمقدین (وفی الخامسة لعنة الله علیه ان کان کاذباً فیما رمیتها) و بشنچی نوبته ایغای ایر کم خدای ننگ لعنتی منکا بولسون ایرکا اگر یالغانچی بولسه خاتونغه اول نسبت قیلغاننک زنادین یانفی ولد دین (ثم تقول اربعاً اشهد بالله انه کاذب فیما رمانی به) آندین صونک خاتون آیغای تورت یولی کواهلقت بیرر من خدای اوچون کم بو ایر یالغانچی ترر آنچه منکا نسبت قیلب ترر آننگ برله (وفی الخامسة غضب الله علیها ان کان صادقاً فیما رمانی به) یعنی خدای ننگ غضبی و قهری بو خاتونغه بولسون اگر راست ایتغوچی بولسه بو ایر آنچه منکان نسبت قیلب ترر آننگ برله (ثم یفرق القاضی بینهما) موندین صونک بو ایر برله خاتون دین بو طریقده برلان لعان واقع بولغاندین صونک قاضی حکم قیلغای بو ایر و خاتونغه جد القیغه (فتبین بطلقة) اول خاتون اول ایر دین بر طلاق باین برله جد ابولر (وینفی نسب الولد عنه) وقاضی نفی

قیلر اول ولدنی اول ایردین بو طریق برله ایتکندین صونک (وان ای عن اللعان حبس حتی یلاعن) اگر ایر ابا قیلسه ولعاندین قایتسه بند کاصالغای آنی تالغان قیلغیجه (او یکنب نفسه فیحد) یا اوزنی بالغانچی قیلغان ایتدوم دیسه آنکا سکسان قاچی حد اورغای (وان ایت حبست حتی تلاغن اوتصدقه) واکر خاتون لغاندین ابا قیلسه یعنی ایتسه لغانتی بندکا صالحایلر آنی تالغنت قیلغای یا امرنی راست گوی قیلغای آنچه خاتونغه نسبت قیلغانیغه بس ولدنی نفی قیلغای ایرندین (فلا تحمد) ولکن بو تصدیق برله خاتونغه حد واجب بولمس (فان کان عبد او کافرا او محمدودا فی قذف حد) بس اکر بو ایر اوزی ننگ خاتوننی زناغه نسبت بیرب ترر بنگ بولسه یا کافر یا حد اورلغان بولسه قذفه و سوکچده حد اورغایلر آنکا آننگ اوچون کم لعان خلقتدین ایرمس (وان صالح شاهد) واکر شهادت خلقتدین بولسه یعنی شهادتغه قبول بولغای (وهی امة او کافرة او محمدودة فی قذف او صبیه او مجنونة اوزانیه) اما اول خاتون قاراباش بولسه یا کافره بولسه یا آنکا حد اورلغان بولسه سوکچده یا کودک بولسه یا دیوانه بولسه یا زنا قیلغوچی بولسه (فلاحد ولا لعان) بس بو ایتکلن صورتلرده حد ولغان ننگ هیچ قایسی واجب بولمس آننگ اوچون کم خاتون زنا قیلغوچی بولور عقیقه بولمس وقالغان صورتلرده ردشهادتی واجبی ترر (والمثل لعان لا یجتمعان ابدًا) وایروخاتون کم لعان قیلسه لر بو ایتکلن طریق برله وطلاق باین واقع بولسه اولار ننگ آراسنده نکاح رو بولمس (وان اکذب نفسه حد وحله نکاحها) اگر اوزنی بالغانچی قیلسه خاتونغه زناونفی ولدنی نسبت بیرمکلکده حد اورغایلر آنکا حلال بولر اول خاتون ننگ نکاحی ایرینه واکر حد الق واقع بولسه هم (وکذا ان قذف غیرها محمداوزنت فحدت) و بوینکلیغ رو اترر نکاح اگر ایر سوکسه اوزیننگ خاتونی دین اوزکلی ایرکاهد اوره لر رو بولر اول خاتوننی آنک نکاح قیلسه لار یا خاتون زنا قیلسه آنکا حد اوره لر اول هم رو اترر آننگ اوچون لعان خلقی ننگ بقالعی شرط ترر آننگ حکمی ننگ بقالعی اولکم ایر وخاتون بو بریکا لغنت قیلغاندین صونک جمع بولمس لقی ترر (ولا لعان یقذف الاخرس ونفی الحمل) لعان واجب بولمس تلسز ننگ سوکک لکی برله اشاره برله بالانی نفی قیلمقلقی برله (وبزینت وهذا الحمل منه تلاعن اولم بنتی الحمل) واکر ایر حانتیغه ایتسه کم زنا قیلب سن و بو اعلان کم اچنکده بار ترر زنادین ترر لعان واجب ترر بو ایتکلن طریق برله ولکن بجه ننگ نسبی ایردین بولمس (ومن نفی الولد زمان التهنیه او شراء آله الولاية صح) و اول کشی کم شادلق وقتنده بالانی نفی قیلسه اول نفی قیلمقلقی بالانی تو مقلقتنک اسببانی صاتوب آکر وقتنده رو بولر اول فرزند ننگ نسبی اول ایردین ثابت بولمس (وبعد لا) و بو ایتکلن زماندین صونک اول ولدنی نفی قیلسه رو بولمس اول ایردین نسبی نفی بولمس (ولاعن

فیهما) و بوا یکی صورتده کم یعنی ولدنی نفی قیلحق ننگ درست بولمقندک درست بولمقندک بولمقندک
ایکسندہ هم لعان واجب بولر (وان نفی اول توأمین و اقر بالاخریحد) واکر ایگز
اوغلان ننگ اولکسی مندیبن ایرمس تیسہ و تقی برسنی مندیبن تررتیسہ حد اورعایلر
آنکا (وفی عکسہ لاعن) و بوضویرننگ عکسندہ اول بندہ ننگ نسبی قبول قیلسہ
وایکجسنی نفی قیلسہ لعان قیلعایلر (ویشیت نسبهما فیهما) وثابت بولر بوا یکی فرزند
ننگ هم نسبی بوا یکی صورتده آننگ اوچون کم ایکی فرزند بر یولی بر قرندہ
بر صودین پید ابولب ترر والله اعلم *

﴿فصل العنین ان اقر انه لم یصل الیہما اجلہ الحاکم سنۃ قمریۃ﴾

اکر اقرار قیلسہ ایر اوزم ننگ خاتونم غه وطی قیلخانم بیوق تیسہ مهلت بیبرکای حاکم
آنکابر یل آی یوزند ان (ورمضان وایام حیضہامنها) ورمضان آی واول خاتون ننگ
حیض کونلری اول یلدین حساب بولر (لامدہ مرض احدہما) واول ایر و خاتون ننگ
برسی حسنه بولعان مدتی اول یلدین حساب بولمس (فان لم یصل فیهما) بس بر یلدک
ایر خاتون بیغہ تیکمسہ (فرق بینہما) جدا قیلعای ایر بر لہ خاتون ننگ آراسنی (ان
طلبت) اکر خاتون جد القنی نلاسہ (وتبین بطلقہ) و خاتون ایرندین جد ابولر
بر طلاق بر لہ (ولهاکل المهر ان خلاہا) واول خاتون غہ مهر ننگ بارچہسی تیکر
اکر خلوة صحیحہ واقع بولعان بولسہ ایر بر لہ خاتون ننگ آراسندہ (ویجب العدة)
وعدہ واجب بولر جد ابولعان دین صونگ (وان اختلفا) واکر ایر و خاتون اختلف
قیلسہ لر مهلت بیبرمس دین بورن (وکانت ثیبیا اوبکرا) واول خاتون ثیب بولعای یاقز
بولعای (فنظرت النساء) بس خاتون لر قراغایلر (فقلن ثیب) بس خاتون لر ایتسہ
لر کم خاتون ترر (حلف) آنطیور لر ایر کاکم (فان حلف بطل حقہا) اکر ایر
آنط ایتسہ خاتون ننگ حقى باطل بولر (وان نکل) واکر آنط دین نکول قیلسہ یعنی
آنط ایتسہ (اوقلن بکر) یا کہ خاتون لر ایتسہ لر کم بکر ترر (اجل سنۃ قمریۃ مهلت
بیبرور لر آنکابر یل (ولو اجل ثم اختلفا) مهلت بیبرکاندین صونگ اختلاف قیلسہ لر
دخول قیلعاندہ و دخول قیلماغاننگ ایر ایتسہ کم دخول واقع بولب ترر و خاتون ایتسہ کم
بولمای ترر (فالتقسیم هنا کما مر) بس موندین صونگ قسمت قیلمق اوتکلن سوز
بیکلیغ ترر و خاتون یا بکر ترر واکر خاتون بولسہ آنطیور لر واکر بکر بولسہ
خاتون لر یغلب ایتغایلر کم بکر ترر آننگ حکمی اول ترر کم اوتدی (وبطل حقہا
بجلفہ حیث بطل ثمة) و خاتون ننگ حقى باطل بولر جد الیق تلامککنندہ ایر ننگ آنطی
برلن هر یرده کم باطل بولسہ آنط اچار کم دخول بولغان ترر (کمالواختارته) آنداق
کم خاتون ایرنی اختیار قیلسہ دخول ننگ واقع بولمغانی غه جد الق تلامککننگ حقى
باطل ترر (وخبرت هنا حیث اجل ثمة) محیر ترر ایر ننگ اختیار قندہ وجد القنی

تلامکده اول یرده کم مهلت بیورلر آنکا اول یرده اول وقتده جد الق واقع بولر دخول
قیلغان ننگ آنندن بین قاجسه یا خاتونلر ایتسه لر کم هنوز بکر تررر و آنکا بریل مهلت
بیورلر اکر بوضوۃ واقع بولسه مخیر ترر ایر ننگ اختیارلقنده جد القنی تلامک برله
(والحصی کالغنین فیه) وخصی یعنی اول کشی کم حصیه سنی آلب ترر اول کشی ننگ
حکمنده ترر کم بریل مهلت بیورکایلر آلتی تبرنسه (وفی المخبوب فرق حالا بطلبها)
کسملکن کشی دین جد ای قیلغایلر فی الحال خاتون ننگ جد القنی تلامکلی برله (ولا
یتخبو احدهما بعیب الآخر) وجد القغه اختیاری بولس ایر ننگ و خاتون ننگ
اوزکا سبندین *

﴿ فصل العدة لحره تحيض ﴾

آزادخاتون ننگ عدتی حیض بولر (للطلاق والفسخ ثلاث حیض کوامل) طلاق
اوچون نکلهنی فسخ قیلغان رسیلک اختیاری سببی اوچون مثلاً اوچ کامل حیض ترر
(کام ولد مات مولاها) مثل ولد ننگ آناسی تیک یعنی کنیزک کم خواجه سندین اوغلان
طایقان بولسه و خواجه سی اولکن بولسه آننگ هم عدتی اوچ حیض ترر (اواعتقا)
یا که خواجه سی آزاد قیلغان بولسه آننگ هم عدتی اوچ حیض ترر (او موطوۃ بشبهه)
و خاتون کم آنی شبه برلموطی قیلب ترر آندا ق کم آننگ توشا کینه کرسه آننگ
خاتون دین اوز کلا خاتون بولسه اول خاتون غوطی قیلسه شبه برله آننگ هم عدتی اوچ حیض
ترر (اونکاح فاسد فی الموت والفرقة) یا که فاسد نکاح واقع بولسه مثل نکاح متعه و موقت
متعه معناسی ایر اینکای کم فائده الامن برنجه کونلر و موقت ننگ معناسی خاتون غه
نکاح قیلسه وقت اونکان وقتنده جدا بولقلقی برلان اول هم اوچ حیض ترر (ولمن
لا تحيض لصغر اوکبر) و اول خاتون ننگ عدتی کم حیض کور کوچی بولس کچکلمک بین
یا که اولوغ یا شلک سبب دین (او بلغت بالسن ولم تحض) یا بر خاتون رسیلک بولغان بولسه
باش برله و هنوز حیض کورمه (ثلاثة اشهر) آننگ عدتی اوچ آی بولر (وللموت
اربعة اشهر وعشر) ایری اولکن اوچون دوره آی اون کون عدتی اونکای (ولامة تحيض)
حیض کور کوچی کنیزک ننگ عدتی (حیضتان) ایکی حیض ترر یا طلاق اوچون یا فسخ
اوچون (ولمن لم تحض اومات عنهاز وجها نصف مال الحره) و حیضده بولسه و یا ایری
اولگان کنیزک ننگ عدتی آزادخاتون ننگ یاریم عدتی ترر بر یاریم آی بولر کک
آیرلغان اوچون یا که اولب آیرلغان اوچون ایکی آی تقی بش کون بولر (وللحامل
الحره و الامة و ان مات عنهاز و جهاصبی وضع حملها) و عدتی اول خاتون ننگ کم اچنده
بچه سی بولسه کک آزاد کک بنده اکر چندیکه ایری نارسیده بولغان بولسه یا ایری
اولکن بولسه آننگ عدتی ننگ اوتملکلی اوغلان طوغمقلق ترر (ولمن حبلت بعد موت
الصبی عدة الموت) اول خاتون ننگ عدتی یوکلو بولسه نارسیلک ایری اولگان بین صونک

آننگ هم عدتی اولم ننگ عدتی تور (ولانسب فی وجهیه) وفرزندننگ نسبی ثابت بولس ایکی وجهه کم اولکلن دین صوننگ یا اولمس دین ایلکاری یوکلوبولغان بولسه هم (ولامرأة الفار للباين بعد الاجلين) واول ایرننگ خانونی ننگ عدتی کم اول ایر اول خانونی ننی میراث آلمقلقدین قاجرسه اولم خسته سنبد آنک طلاق برله آنداق کم آننگ سوزی کلر انشاء الله تعالی طلاق باین اوچون ایکی عدته ننگ ایر اقراتی ترر یعنی اوچ هیض بولر وتورت آی اون کون اوتسه اوچ هیض اوتسه آنکا کوز توتقای واکر اوچ هیض اوتسه تورت آی اون کون فی کوز توتقای (وللرجعی مالموت) وطلاق رجعی اوچون عدتی واول خانون ننگ میراث دین قاجرعان بولعای یعنی اول چاقلی ترر کم اولم اوچون ترر (ولمن اعتقت فی عدته رجعی لعدته مرة) وعدتی اول خانون ننگ آزاد بولسه طلاق رجعی ننگ عدتی وقتنک آزاد خانون ننگ عدتی بنگلیغ ترر (وفی عدته باین اوموت کلمه) واکر طلاق باین ننگ عدتی وقتنده آزاد بولسه یا اولم ننگ عدتی وقتنده آننگ عدتی کنیزک عدتی بنگلیغ بولر یعنی آزاد ننگ یاریسی بولر (وايسه رأت الدم بعد عدة الاشهر تسنائف بالمحیض) واول خانون کم هیض دین نومیند بولغان آی برله عدته توتسه وقتی کم قان کورسه عدتی باشدین توتقای هیض برله صناغای (کما تسنائف بشهور) انداق کم باشدین توتار آی برله حساب قیلر (من حاضت حیضة ثم آيست) اول خانون کم هیضده بولدی بر هیض کوردی آندین صوننگ نومیند بولدی (وعلى معتدة وطئت بشبهة) واول خانونغه کم عدته اچنده آنکاشبه برله وطی قیلسه لر (عدة اخرى) وطی قیلغان دین تقی عدته توتار (وتداخلت) وبربرینه کرر بوایکی عدته فاذا تمت الاولى انقضی بعض الثانية بس وقتیکم اولکی عدته تمام بولسه صونکعی عدته ننگ بعضنی صنار (وعدة نکاح الفاسد) نکاح فاسد ننگ عدتی (عقب تفریقه) جدالق ننگ صونگندین ترر (او عزمه على ترك الوطی) یا که وطنی ترک قیلماق قصنی قیلغان دین صونک ترر وتنقضی العدة وان جهلت) عدتی اوتار هر چندیکه خانون بولسه طلاق قیلغان فی یا ایرننگ اولکلننی (وان نکح معتدته من باين وطلقتها قبل الرطی یجب علیه مهر تام) اکر ایر طلاق باین ننگ عدته کی خانونیهغه نکاح قیلسه وطی قیلمس دین ایلکاری آئی ینه طلاق قیلسه مهری ننگ بارچه سی واجب بولر (وعدة مستقبله ولاعدة على ذممة طلقها ذمی) عدته واجب بولس ذمی خانونیهغه کم امانلق برله دار اسلامغه کلب جزیه بیردی اول ذمی خانوننی طلاق قیلدی وقتیکه اعتقاده یوق بولسه اولارننگ عدتی کا اوزی ننگ دیننده (ولاحرية خرجت الينا مسلمة) وتقی عدته بولس حر بیه خانونغه چقب کلسه دیار حرب دین اسلام دیارینه و مسلمان بولسه (الا الحامل) مکر اول خانون ننگ کم اچنده اوغلانی بولسه آننگ عدتی یوکننی قویمق ترر (وتحد معتدة الباین والموت كبيرة مسلمة بترك الزينة) و ماتم توتار اول خانون کم طلاق باین عدته بولسه

اهل اسلام دين بو طريقت بر له كم زينت في وآرايشنى ترك قىلغاي (ولبس المزعفر
 وزعفران لى طوننى كيمكلكين ترك قىلغاي (والمعصر) وكل معصرغه رنگ قىلغان طوننى
 كيمكلكنى ترك قىلغاي (والدهن والحناء والطيب والكحل) ويحشى ايسنى وسرمه قيلمقلىنى
 ترك قىلغاي (الابعدر) مكر ضرورة واقع شود استعمال اين اشيار واست (لامعندة
 عتق ونكاح فاسد) يعنى ماتم توتمغاي عدة قىلغان خاتون آزاد بولسه يانكاح فاسد ننگ
 عدى بولسه (ولا تحطب معتدة الانعريضا) آلر من تيب تلامكاي اول خانوننى عدة
 اچند بولسه مكر التزام يوزندين ايغاي راست يوزندين ايغاي (ولا تخرج معتدة
 الرجعى والباين من بيتها اصلا) وطشقارى چقب كتمكاي اصلا اول خاتون كم طلاق رجعى
 ننگ عدتنك بولسه باطلاق باين ننگ عدتنده بولسه (وتخرج معتدة الموت فى الملويين
 وطشقه چقسه بولر اول خاتون كم اولم ننگ عدتنده بولسه هم كيچه وكوندز
 (وتبيت فى منزلها) وكيچه اوز منزلنده قونار (وتعتدى فى منزلها وقت الفرقة والموت)
 وعدة توتار اول منزلده كم ايرندين جد ابولغان بولسه خاتون وايرى اولكان
 خاتون ايرى ننگ اولكان وقتنده بولغان اوند (الان تخرج) مكر اول خاتوننى
 اول وقتنده اول منزلدين چقارسه لر بولر (اوخافت تلف مالها) يا اول خاتون اول
 منزلده مالى ننگ ضايغ بولر ندين قورقسه (او الانهدام) ياكه اول منزل ننگ ويران
 بولر ندين قورقسه (اولم تجد كراء البيت) كراى بيت لازم بولمس يعنى اويالى
 لازم بولمس اول خاتونغه اير ننگ ايونده (ولا بد من سترة بينهما فى البايين) چاره يوق
 ستريده ينعنى ايرى بر له طلاق باين ننگ عدتنده غى خاتون ننگ آراسنده پرده
 توتقى كرك (وان ضاق المنزل عليهما فالاولى خروجه) واكر اير ننگ منزللى طار
 بولسه اير بر له خاتون ننگ ايكسى تورارغه بس اولى ترر كم اير چقب كسينكاي اول
 منزلدين (وكذا مع فسقه) ومونداتى منزلدين اير ننگ چقمقى اولى ترر فاسق
 بولسه (وحسن ان يجعل بينهما قدرة على الحيولة) ويحشى اول ترر كم اير بر له
 خاتون ننگ آراسنده قويتمقلى بر خاتوننى كم اول ايرى اول عدقلى خاتون ننگ
 يانينه بار مقدين منع قىلرغه قدرتى بولغاي (ولو ابانها فى السفر) اكر سفرده اير
 خاتوندين جد ابولسه (اومات عنها فى سفرهما فان كان بعد هاعن مصرها او مقصدها
 مسيرة سفر) ياكه اول اير بر له بركا بولسه لار وخاتون بر له شهر ننگ آراسى سفر
 مقدارى بولسه يعنى اوج كيچه وكوندز اول خاتون اوز وطنيغه قايتماي عدة توتقى
 اوچون (وعن الآخر اقل توجه اليه) وبوايكى طرف ننگ هر قايسى سى آرزاق بولسه
 آننگ طرفينه متوجه بولغاي (والاخبرت معها ولى اول) خاتون ننگ اختيارى بولر
 تلاسه وطنيغه قايتسون تلاسه بارا تورغان يرينه بارسون آننگ محرم ولبسى كرك
 بولسون كرك بولسون (والعود احمد) اما قايتمقلى اولى ترر مقصد يغه بارغاندين

(وان كانت في مصر) واكر اول خاتون اير ندين جدا بولغان وقتنده شهر ده هم
 بولسه (تقد ثمة ثم تخرج بمحرم) اول يرده عدة تونقاي آندين صونك اوزى ننگ
 محرمي بر لان سفر كا چقب كيتكاي والله اعلم ❁ فصل الحضانه للام بلا جبرها
 بالاني تر تبيه قيلمق ننگ حقي وسوت بير مكلكننگ حقي ياش بالاننگ آناسيغه
 نرر ولكن سوت بير تيب جبر وتكليف قيلنمس (طلقت اول) كرك طلاق قيلسون
 كرك قيلسون (ثم امها) موندن صونك فاراملق آناسي ننگ آناسيغه ترر (وان
 علت) اكر چنديكه يوفاري بارسه هم آناسي ننگ آناسي نيك (ثم ام ابيه) آندين
 صونك فاراملق آناسي ننگ آناسيغه نيكار (ثم اخته لاب وام) آندين صونك اول
 اوغلان ننگ قرنداشي ننگ حقي ترر كم آنا و آناسي بر بولسه (ثم لام) آندين
 صونك آناسي ننگ قرنداشي بولر (ثم لاب) آندين صونك آناسي ننگ قرنداشي
 بولر (ثم خالته كذلك) آندين صونك اول اوغلان آناسي بر له بر توغمه بولغاني
 اول خاله كم آنا آناسي بر آندين صونك آناسي بر آندين صونك آناسي بر
 بولغاي (ثم عمه كذلك) آندين صونك عمه سي هم اوشبو ترتيب بر له ايتلب ترر
 (بشرط حر يتهن) بو اوغلان نى تر بيه قيلمق اوچون اول شرط بر له آزاد بولس
 (فلاحق لامة وام ولد) بس قاراباش ننگ وام ولد ننگ اوغلان تر بيه قيلمق
 حقي يوق ترر (والذمية كالمسلمة حتى يعقل دينها) ذمية خاتون مسلمان خاتون ننگ
 حكمننگ بولر اوغلان نى تر بيه قيلمق ننگ حقدن اول وقتغاچه كم اوغلان عقليغه
 بنگاي و ديني بلكاي وقتيكم ديننى وعقلنى بلسه اوغلان نى آندين جدا قيلغايلر
 نا كركالفت بولغاي (وبنكاح غير محرم سقط حقها) ونكاح قيلمق بر له كم اوغلان ننگ
 محرمين اوز كاكا نكاح قيلسولر اوغلان آناسى ساقط بولر اوغلان ننگ آناسى ننگ
 صافلامق لقي ننگ حقي (وبمحرم لا) ومحرمي غه نكاح قيلسه ساقط بولس (كلم نكحت
 عمه و جدة جده) مثل اول آنا كم اير قيلسه كودك ننگ عمكى سنى مثل اوغلان ننگ
 جده سي كم اير قيلسه اوغلان ننگ باباسنى بولار كودك ننگ محرمي ترر لار (ويعود
 الحق بزوال نكاح سقط به حق تر بيته) وحضانه ننگ حقي قايتور نكاح كيتملك لكى
 سببندين آنگ اوچون كم ايتب ايردى حضانه آنگ حقي (ثم للعصبات على تر تيبهم)
 آندين صونك حضانه ننگ حقي عصبانغه ترر اول ترتيب بر له كم عصابات ده
 ترتيب ايتلب ترر لار (لكن لاندفع صببية الى عصبه غير محرم) نارسيده قزنى اول
 عصبهغه بير مسون لر كم آنگ محرمي اير مس (كمولى العتاقة) مثل حواجه كم آزاد
 قيبل ترر كودك آنا و آناسى (وابن العم) ومثل كودك ننگ عمكى سي اوغلمنه هم
 نارسيده قزنى بير مسون لر تر بيه قيلمق اوچون آنگ اوچون كم عمكى سي ننگ اوغلى
 محرم اير مس (والالى فاسق ماجن) وموند اق عصبه سي فاسق وفاجر بولسه فسق دلير

بولسه طفلك تربيه سنى آنكايورمغايلر (ولايجير طفل) وطفلى اختيار لى قيلمغايلر آثارله
 آنانك آراسينه كم آلارنك هر قايسى سى اختيار قيلسه آنكا بيرسونلر (والام والجدة اذق
 به حتى يأكل ويشرب ويلبس ويستجى وحده) وانامومه سى لايقراق ترر اول
 طفله كم ايركك بولسه ناول وقتغاچه كم طفل اوزى ييمه و اچسه و كيسه و استجا
 قيلسه (وبالبت حتى تحيض) وقزنى تا حيض كوركاچمه صاقلاعاى (وعن محمد
 حتى تشهى) و امام محمد دين روايت ترر كم ناشهوه وقتى يتكوچمه صاقلاعاى كم
 طوقز ياشيغه چه ترر اكثر علمالرنك قاشنده (وهو المعتمد لفساد الزمان) وبوروايتنى
 اعتبار قيلر لر زمانه ننگ كشى لرى ننگ فسالدى سببندين (وغيرهما حتى تشهى)
 آتاواناسندين اوزكانر سه سى اوغلاننى تربيه قيلمغايلر كم شهوه هدينه يتكوچمه
 (ولانسافر مطلقة بولدها الى وطنها الذى تكهافيه وهذا اللام فقط) وسفر كا آلب
 كيمكا طلاق بولغان خاتون كم اوغلاننى تربيه قيلر مكر اول اورنغه بارغاى كم
 اول خاتون نكاحى اول مكانده بولغاى وبوه خاصه آناسيغه ترر اوزكولى لارينه ايرمس
 ❁ فصل اقل مدة الحمل ستة اشهر اوغلان ننگ آناسى ننگ اچنده بولمقلى
 ننگ آزى آلتى آى ترر (واكثرهاستان) وآننگ كو براكى ايكى يل بولر (فيثبت
 نسب ولد معتدة الرجعى) بس ثابت بولر طلاق رجعى ده كى بالاننگ نسبى (وان
 جاءت به لاكثر من سنتين مالم تقر بمضى العدة) اكر چه اول بالانى ايكى يل اوتكاندین
 صونك كلتر سه مادامى كه ايتمك بولسه عده ننگ اوتمك لكنى آنكار رجعت سزيعنى
 ايتمك بولسه منكا رجوع قيلمدى عدتم اوتدى ديب (فيثبت الرجعة) بس ثابت
 بولر طلاقدين رجوع قيلمقلى بوضورتده كم ايكى يلدين زياده ده قويسه (ولاقل
 منهما) و اكر ايكى يلدين آزراق ده كلسه طلاقدين رجعت قيلمق ثابت بولس
 (ومبتوتة) وثابت بولر طلاق باين بولغان خاتون ننگ فرزندى ننگ نسبى (ولدتها)
 كلتر سه اول بالانى (لاقل منهما) ايكى يلدين آزراقده (لالتمامها الابدعوة) و ايكى
 يل تمام اوتكاندين صونك فرزند ننگ نسبى ثابت بولس مكر اول اوغلاننى
 آناسى منم اوغلم ترر نيسه آنده نسبى ثابت بولر (ويحمل على وطئها بشبهة فى
 العدة) وحمل قيلر لار وطى قيلمقغه اول خاتون برله عده وقتنده (فاذا اجمد ولادة
 زوجته تثبت بشهادة امرأة) وتقى اير خاتون ننگ اوغلان تايقاننيغه منكر بولسه بر
 خاتون ننگ كواهلقي برله ثابت بولر ولدنى نفى قيلسه لعان واجب بولر
 فصل تجب النفقة والكسوة والسكنى على الزوج ولو كان صغيرا لا يقدر على
 الوطى) واجب ترر يمكلكنى و اچمكلكنى و كيمكلكنى و اول ترراونى بيرمك ايركا
 اكر چه اول اير رسيده بولسه هم اول خانونغه وطى قيلمقغه قدرتى يتمسه هم
 (للعرس مسلمة او كافرة كبيرة او صغيرة توطأ) وبونفقة اول خاتون اوچون ترر كم

بواير ننگ نکاحنک بولسه اول خانون خواه مسلمان بولسون کرک کافر کرک اولوع کرک
 کچک و طی قیلرعه قابل بولسه واکر اول خانون آنداق کچک بولسه کم و طی قیلرعه
 قابل بولسه ایرکا نفقه واجب بولمس (بقدر حالهما) ایر برله خانون ننگ حالیه لایق
 نفقه واجب بولر (وفي الموسرین نفقة اليسار) وایر و خانون ایکیسی هم بای بولسه لر
 بایلر نفقه سی واجب بولر (وفي المعسرین نفقة العسار) وایر و خانون ایکیسی هم فقیر
 بولسه لر فقیرانه نفقه سی واجب بولر (وفي الموسر والمعسرة وعکسه بین الحالین) و بو
 صورتنک کم ایری بای بولسه و خانون فقیر بولسه و یاموننگ عکسینه کم ایری فقیر
 و خانونی بای بولسه اورطان نفقه سی واجب بولر (ولو هی فی بیت ایها) اکر چند یکه
 خانون آتاسی ننگ اونده هم بولسه ایرینه نفقه سی واجب بولر (او مرضت فی بیت الزوج)
 یا ایری ننگ اونده خسته بولسه آنده هم نفقه سی ایرینه واجب بولر (لالناشرة خرجت
 من بیته بغير حق) نفقه واجب بولمس اول خانون اوچون کم ایرننگ اوندین ناحق
 نرسه کاجد الیق تلامک چقب کتسه (و محبوسه بدین) خانوننی قرضی اوچون بند کالصالغان
 بولسه لر (و مریضة لم تزف) یا هسته بولسه کم اول خانون نی ایرینه طابشر مغان بولسه
 (و معصوبه کرها) یا زور برله خانوننی اولجه قیلغان بولسه لار (و حاجة لامعه) اول
 خانون ایر سز حجکا بارغان بولسه بو صورتلرده هم خانونغه ایرنن نفقه واجب بولمس
 واکر دست پیمانی خانونغه یتمکان بولسه و ایرننگ اوندین چقب کیتسه اول خانونغه
 نفقه تیکار آتنگ اوچون کم ناحق چقب کتمای ترر (فلو کانت معہ قلها نفقة الحضر لالسفر
 و لالکراء) واکر اول خانون حج ننگ سفرنده ایری برله بولسه آنکا مقیم ننگ نفقه سی
 واجب بولر و سفر نفقه سی یعنی اولاعی ننگ کراسی یعنی آطننگ یالی واجب بولمس
 (و علیه موسرا نفقة خادم) واکر ایری بای بولسه خانون ننگ خدمتکاری ننگ نفقه سی
 واجب بولر (و احد فقط) بر خدمتکار ننگ نفقه سی واجب بولر ایکی خدمتکار ننگ نفقه
 سی واجب بولمس امام ابو یوسف حلاف قیلر ترر آتنگ قاشنده ایکی خدمتکار ننگ
 نفقه سی واجب بولر (لامعسرافی الاصح) واکر ایر فقیر بولسه اصح بو ترر خدمتکار
 ننگ نفقه سی واجب بولمس (و لایفرق بینهما بعجزه عنها) و ایرننگ نفقه دین عاجز
 بولمقلقی سببندین خانوننی جدا قیلماغیلر (و توءمر بالاستدانة) و بیور غایر قرضه
 نفقه آلب ایر قرضنی ادا قیلر وحنقی مذهبند اکی قاضی اکر تلاسه کم بو صورتنک
 جدا قیلاین تیسسه شافعی مذهبنی اوزی ننگ اورننگ اولتورتقای تان نفقه ننگ عاجزقلقی
 سببندین اولارتنک بیننک جدا القی صالحای امام شافعی مذهبی برله ومن فرضت لعساره فایسرتم
 نفقه یساره ان طلبت) و اول خانون کم اوزی ننگ نفقه سی اوچون فرض قیلغان بولسه ایر فقیر
 وقتنک آندین صورنک ایری بای بولسه بای لقیغه نفقه سنی تمام قیلغای اکر خانون تلاسه (و تسقط
 فی مدة مضت الا اذا سبق (فرض قاض) و اوتکان مدة ننگ نفقه سی ساقط بولر مکر اول

مدتدین ایلکاری قاضی فرض قیلدرغان بولسه اول فرضنی بیرر (اورضیابیشی ۶)
یا ایر و خاتون بر نرسه کاراضی بولسه لر (فتجب لامضی) بس بو ایکی صورتده اونکل
کونلرننگ نفقهسی واجب بولر (ماداما حیین) وقتیکه ایر و خاتون تر بیک بولسه لر
(فان مات احدهما و طلقها قبل قبض سقط المفروض) بس اکر اولسه ایر و خاتون ننگ
برسی یا خاتوننی طلاق قیلسه خاتون اول نفقهنی آلمسیدین ایلکاری ساقط بولر اول فرض
ایتکلن نفقه (الا اذا استدانتم بامر قاض) مکر ساقط بولمس اول نفقهسی قاضی ننگ
امری برلن قرض قیلغان بولسه (ولان شتر مد معجله مد مات احدهما قبلها) وقایتار
آلمغایر اول نفقهنی کم ایلکاری آلمان بولسه اول مدده اوتمسیدین بورون ایر و خاتون
اولسه اول نفقهنی قایتارنلامگایر (ونفقه عرس القن علیه و بیاع فیهامره بعد اخری
بند خاتوننی ننگ نفقهسی بنگ کا واجب ترر اول بنگنی خاتون ننگ نفقهسی اوچون بر
یولی صانسه آنداق کم قل خواجهسی ننگ رخصتی برلن خاتون آلدی قاضی اول خاتون
اوچون نفقه فرض قیلدی و منگ تنگه نفقه آنکلو واجب بولدی اول قلنی بش یوز تنگه کاصاند یلر
اول کشی کا کم بیلکوچی ترر قلده نفقه ننگ قرضی باقی ترر ایکنچی مرتبه آنی صانسه
بولر ناتمام ادا بولغای (وفی دین غیرهامره) ونفقه دین اوز کا قرضغه بیر ولکن قولغه
بر یولی صانمق لازم بولر و اکر ایر و خاتون اولسه آندین اول قرض ساقط بولر و خواجه
اکر تلاسه قل ننگ قرضنی ادا قیلاین تیسسه صانمقا قویمسه بولر (وتجب سکناهایی بیت
لیس فیه احد من اهله) و ایر کا واجب ترر صاقلامقل اول خاتوننی اول ایوده کم اول
ایر اهلندین کشیلر بولمغای (ولو ولده من غیرها) اکر چه اول ایر ننگ بالاس
هم بولسه اوز کا خاتوندین (الابرضاه) مکر اول خاتون ننگ رضالقی برله اول ایوده
تورغای (و بیت مفرد من دار له غلق کفاها) و اول ایر ننگ صاریندین بر ایوده ترر
خاتونغه اول ایوننگ ایشکی باشقه بولسه (وله منع والدیها و ولد هامن غیره من الدخول
علیها لامن النظر لیها) و ایر کا تیکار کم منع قیلمق اول خاتون ننگ آنا و آناسنی بالاسنی
اوز کا ایر دین بولغان اول خاتون ننگ اوستینه کر مکلکدین منع قیلر لکن اول خاتونغه
نظر قیلمقدین منع قیلابلمس اما کر مکلکدین منع قیلابلر آننگ اوچون صارای
ایرننگ ملکی ترر (و کلامه ماتنی شاً) و اول خاتون ننگ محرملری خاتونغه هر وقت سوز
لاشر مز تیسسه منع قیلابلر (و قیل لایمنع من الخروج الی الوالدین و لامن دخولها علیها
کل جمعه) و بعضی ایتمب ترر لر کم ایر منع قیلا بلمس و خاتون ننگ آنا و آناسی غه
کور مکلککا ایودین طشقاری چقماقنی هر جمعه ده آنا و آناسی ننگ ایوینه کر مکلکنی منع
قیلا بلمس (وفی محرّم غیرهما کل سنه) و در محرّمی که غیر پدر و مادر باشد سالی یلده
بر یعنی آنا و آناسندین محرملرنی یلده بر مرتبه کور مکنی منع قیلا بلمس (وهو الصبیح)
و بو قول درست ترر و معمول به ترر (و یفرض نفقه عرس الغائب) و تعیین قیلنور خاتون

نفقة سمن اول كشي ننگ كم اول كشي اوزى غايب بولسه (وطفله) واول غايب كشي ننگ بالاسى ننگ نفقه سنى قرار قيلمق كرك (و ابويه) واول غايب كشي ننگ آنا و آناسى ننگ هم نفقه سنى قرار قيلرلر (فى ماله من جنس حقهم فقط) اول مال كم اول كشي ننگ حقى ننگ جنسى بولسه بس يعنى بارر و كيلر يادر هم اويادنانير بولسه (عند مودع او مضارب او مديون اقر به و بالنكاح) اول مال امانت دار ننگ قاشنده بولسه قرضه آلعان بولسه اكر اقرارى بار بولسه اول ماله و نكاحه هم (او علم القاضى بذلك) يا قاضى بلكوچى بولسه بو مالننى و نكاحنى نفقهنى تعيين قيلمق كرك (و بحاقها انه لم يعطها النفقة و يكفلها) و كفل و ضامن توتقاي كم اكر اير حاضر بولسه و مالننى تلاسه آ ننگ علم سندن چقغاي (لابقامة بينة على النكاح) قرض قيلماسدن قاضى خانو نغه نفقه سنى كواه او تكارمك برله خانو ننگ نكاحته اكر انكار قيلسه امانت دار و قرض دار و مضارب يعنى مال ننگ فائده سى ننگ ياريمى او چون قويغان كشي (و لان لم يخلف مالا) و تقى نفقهنى قرض قيلمسون قاضى اول غايب مال قويب كيتمك بولسه (فاقامت بينة ليقرض عليه و يا امرها بالاستدانة) بس خانو نغه نكاحينه كواه او تكارسه تا آ ننگ نفقه سنى فرض قيلعان و خانو نغه قرض قيلما قاطقه امر قيلعاى (لايضى به) و بو قرض برله قاضى حكم قيلمغاي نكاحه نفقه هم آ ننگ او چون كم غايبه حكم قيلغان بولر (و قال زفره يقضى بالنفقة لابلانكاح) امام زفر ايتب ترر كم قاضى بو صورته نفقه هم حكم قيلمغاي نكاحه حكم قيلماغاى (و عمل القضاة اليوم على هذا للحاجة) بوز مانده فاضيلر ننگ عملى مونكا ترر آ نكا احتياجلىق سببندين (و المطلقة الرجعى و البايين و المفارقة بلامعصية كخييار العتق و البلوغ و التفريق لعدم الكفاءة) و هر خاتون كم طلاق رجعى ننگ ياطلاق باين ننگ عدتنده بولسه يا اول جد الحق ننگ عدتنده بولسه كم معصيت سببندين بولمغان بولسه مثلا اول جد الحق كم آزادلىق سببندين يا رسيد اختيار قيلعان بولسه يا برابر بولمسلى ننگ سببندين جد الحق بولغان بولسه (النفقة و السكنى) و بو ايتلكن عدت ننگ خاتونلر يعه هم نفقه حقى وهم اول ترر اوى ننگ حقى بولر تا وقتيكم عدت بولسه (لالعدة الموت و المفارقة لمعصية كالردة و تقبيل ابن الزرج) و مواندى نفقه واجب بولمس اول خاتون ننگ عدتى او چون كم آ ننگ برله ايرى آراسندا كناه سببندين جد الحق بولعان بولسه مثل خاتون ايركا مرتده بولسه يامكر شهوة او چون ايرى ننگ او علمينه اويتوركان بولسه اول سببندين (وردة معتدة الثلاث تسقط) و اوج طلاق ننگ عدتنده خاتون ننگ مرتده بولملقى ساقط قيلر نفقهنى (لانمكينها ابنة) و نفقهنى ساقط قيلمس خاتون اوز نمنى اير ننگ او غليغه زنا قيلملقى غه برمكلك و قتيكه طلاق باين ننگ عدتنده بولسه اما اكر طلاق رجعى ننگ عدتنده بولسه نفقهنى ساقط قيلر عورة اوز نمنى ايرى ننگ او غلينهن ناقيلمقغه بيرمكلكى (و نفقة الطفل فقير اعلى ابيه) فقير

یاش اوعلان ننگ نفقه سی آناسی نه لازم بولر (لایشار که احد) اول اوعلان ننگ نفقه سینه
 هیچ کشی شریک بولمس (کنفقه ابویه و عرسه) مثل آناسی ننگ و آناسی ننگ و خاتونی
 ننگ نفقه سی ینکلیغ کم هیچ کشی شریک بولمس و فرزند ی ننگ و خاتون ننگ نفقه سی
 ایرینه ترر (ولیس علی امه ارضاعه) و آناسینه لازم ایرمس گودک کاسوت بیرمکک
 (الادانعینت) مکر وقتیکه آناسی تعیین قیلنسه آننگ اوچون کم اورکا کشی بوق ترر
 اول اوعلانغه سوت بیرکای یاکه اورکا کشی ننگ سوتی ایمکای (ویستأ جر الأب من
 ترضعه عندها) و اجاره توتقای آناسی برکشی نی کم سوت بیرکای اول کشی آناسی آل و ننگ
 (ولو استاجرهما منکوحه) و اگر اجاره غه توتسه آناسی اوغلان ننگ آناسنی سوت بیرمکک
 اوچون اول وقتده کم آناسی آناسی ننگ نکاحنک بولسه (او معتد من رجعی) یا طلاق
 رجعی ننگ عدتده بولسه (لترضعه) ناکه سوت بیرمکک اوچون اول گودککا (لم یجز)
 آناسی آناسنی اجاره غه توتوق جایز ایرمس مکر وقتیکه مالی بولسه گودکننگ اول
 گودکننگ مالندین اوزی ننگ اجرنی آلسه آنده اجاره توتسه رابولر (وفی المبنوته
 روایتان) طلاق باین ننگ عدتده کم آناسنی اجاره کا توتمقلق ننگ درست لکنک ایکی
 روایت بار ترر (ولارضاعه بعد العده اولاننه من غیرها صح) و اجاره غه توتمقلق آناسی
 اول طفل غه سوت بیرمکک اوچون آناسی ننگ عدتی اونکاندین صونک یا اول فرزند ی
 اوچون کم خاتوندین یا اوزکا خاتوندین بولب ترر درست بولر (وهی احق من الاجنبیه)
 و بو ایکی صورتده آناسنی اجاره غه توتمقلق درست بولر آناسی لایقراق بولب ترر بیگانه
 خاتوندین (الاداطلبت زیاده اجر) مکر وقتیکه آناسی درست بولمس اگر خلقتدین
 اجرنی کوپ تلاس (ونفقه البنت بالغه و الابن زنه اعلی الاب خاصه) و رسید بولغان قرزننگ
 و معیوب بولغان اوغلیننگ نفقه سی حاصه آناسینه ترر (وبه یفتی) و فتوی موکلنر
 (وعلى المومسر يسار الفطرة نفقة اصوله الفقراء بالسويقه على الابن والبنت) و بایغه واجب
 بولر کم آنا بابالری ننگ نفقه سی هر نیجه یوقارو بارسه اگر فقیر بولسه لر و صدقه فطرده
 نه اعتبار قیلب ترر لر شول چاقلی نرسه واجب بولر و تقی برابر ترر ایرکای و خاتونی
 (و یعتبر فیها القرب و الجزیة لا الارث) و آنا بابالری نه نفقه بیرمککده معتبر یا وفاق
 و آننگ جزئی بولمقلق ترر میراث آلمق برله نفقه لازم بولمس (فتی من له بنت و ابن ابن
 علی البنت) بس اول کشیکا کم قز بولسه و اوعلی بولسه اول کشی ننگ نفقه سی قزیغ
 واجب بولر اننگ جزئی ترر اوعلی ننگ اوغلینه نفقه واجب بولمس باوجودیکه میراث
 بو ایکسی ننگ آراسنده برابر ترر (وفی ولد بنت و اخ علی ولدها) و بو صورتده کم
 قز دین طوغان فرزند ی بولغان بولسه و آغانسی بولسه نفقه سی قز دین طوغانغه لازم بولر
 آغانسینه لازم بولمس باوجودیکه وارث بو صورتده آغا و انس ی ترر (ونفقه کل ذی رحم
 محرم صغیر او بالغه فقیره او ذکر زمن او اعمی علی قدر الارث) نارسیده قرند اش ننگ

نقسه سی کرک ایر بولسون کرک خاتون کم فقیر بولسه هیچ نرسه سی بولسه یا نارسیدک
 خاتون بولسه کم فقیره بولسه یا رسیده ایر معیوب بولسه هیچ اشکایار ماسه یا کوز سز بولسه
 هیچ اش قیلمه قه قوتی یتمه سه میراث مقدار نجه بولر یعنی بر کشی کابولر آننک میراث ندین
 نه چاقلی تیکار بولسه اول چاقلی نفقه واجب بولر (و یعتبر فیها اهلیة الارث لاحقیته)
 ونفقه ننگ واجب بولمقلقی وارث لرننگ اهلی بولمقلق ترر میراث ننگ حقیقتن ایتمک برله
 لازم بولس وهم میراث آلمق برله هم لازم بولس آننک اوچون کم حقیقتنی بلمک بولس
 مکر اولکاندین صونک (فنفقته من له خال و ابن عم علی الحال) بس اگر کشی ننگ خالسه
 و عمنی ننگ اوعلی بولسه اول کشی ننگ نفقه سی خالسه سنه لازم بولر باوجود آنک میراثی
 عمنی ننگ اوعلینه تیکار بوضورنده (ولانفقہ مع الاختلاف دینا الا للزوجة و الاصول
 و الفروع) و دین ننگ باشقه بولمقلقی برله نفقه واجب بولس مکر خاتون اوچون کم ایرینه
 لازم بولر آناسی اوچون فرزند یغه واجب ترر هر نجه یوقارو بارسه و فرزند لری
 اوچون آتا و آناسینه واجب ترر کم هر نجه قوی بارسه و فرزند ی ننگ نسبی ثابت
 بولمقیدین اختلاف بولسه هم ثابت بولر (ولا علی الفقیر الا لها و للفرع) و فقیر غه
 نفقه بیرمکلیکی واجب ایرمس مکر خاتون اوچون و تقی آننک فرزند لری ننگ
 نفقه سی واجب ترر (و لا لغنی الا لها) و غنی اوچون نفقه بیرمک واجب ایرمس مکر
 اول خاتون اوچون کم آننک نکاه ننگ بولسه یا آننک عد ننده بولسه اگر چند یکه بای هم
 بولسه آننک نفقه سی ایرینه واجب بولر (و باع الاب عرض ابنه لاعقاره لئنفقته) و آناسی
 اوعلی ننگ کاله سنی صانا بلور اوزی ننگ نفقه سی اوچون اما ملکلارنی صانا بلمس (ولا
 لدین له علیه سواها) اگر اوعلنده آناسی ننگ قرضی بولسه نفقه سن دین اوزکا اول
 قرضنی آلمق اوچون اوعلی ننگ کاله سنی صانا بلمس (ولا الام تبیع ماله لئنفقها)
 و آناسی اوعلی ننگ مالنی اوزی ننگ نفقه سی اوچون صانا بلمس (و ضمن مودع الابن
 لو انفقها علی ابو یه بلا امر قاض) اگر بر کشیکا امانت مال بیرسه اول امانت فی آلغان
 کشی مال بیرکل کشی ننگ آتا و آناسینه اول امانت مال دین نفقه بیرسه قاضیدین امر سز اول
 امانت فی صا قلاغان کشی ضامن بولر مال ایه سیننه یعنی شول نفقه قیلغان مالنی تولار
 لا ابوان لو انفق ماله عندهما) آتا آناتولمس اگر نفقه قیلسه لر اوعلی ننگ مالندین اگر
 مال بولار ننگ فاشنده بولسه اگر چند یکه بولر قاضیدین رخصت سز هم بولسه لر
 (و اذا قضی بنفقته غیر العرس و مضت مدة سقطت) و قتیکه قاضی حکم قیلسه کشی ننگ
 خاتون ندین اوزکا کشی بولسه آنکامده اوتسه اول مدته اوتکلن نفقه سی ساقط بولر (الا
 ان یأذن القاضی بالاستدانة) مکر کم قاضی امر قیلسه قرض قیلمه قلقه کم ایمدی
 اوتکلن نفقه سنی تلا مکلکنی قیلابلور (و نفقة المملوک علی سیده) و بند ننگ نفقه سی
 دواجه سیننه واجب بولر (فان ابی و کسب و انفق) و اگر خواجه نفقه بیرمک دین باش

قیسه اول هم ازادبولر (والحمل یتبع امه) و بچه کم آناسی ننگ اچنده بولسه اوزی آناسینه تابع بولر (فی الملک والرقت والعنف) ملکه و بنه لکک و آزادلقده (وفروعه) و آزاد ننگ فرعلری هم آننگ فرعلری مکاتب و مدبر و ام ولد ترر و موند اع هم فرزند آناسینه تابع بولر (الان ولد الامة من مولاهاجر) لکن قاراباش ننگ فرزندى کم خواجه سندین بولغان بولسه آزاد بولر اکر چندیکه آننگ آناسی بنده بولسه هم *

فصل ان اعتق بعض عبك

(صح وسعی فیما بقی وهو کالمکاتب بلار دالی الرقت لوعجز) واکر بنده ننگ بعضینی آزاد قیسه درست بولر بعضی ننگ آزادلقى اوچون قالغان بعضینی اش بیورغای و اول بنده حکمی مکاتب حکمنده بولر کم قرار قیلب ترر کم فلان چاقلی نرسه بیرسه آزاد بولسون اما بعضینی آزاد قیلمق ننگ صورتنده اکر قالغان بولنی طایبقلقده عاجز بولسه بنه لککا فایتماس (وقالعتق کله) ایتب ترر لر اول قلننگ بعضینی آزاد قیلر لر بارچه سی آزاد بولر (ولو اعتق شریک حظه) واکر بر شریک اوزی ننگ حصه سنی آزاد قیسه (اعتق الاخر او استسعی) اول بر شریکی تقی اوزی ننگ حصه سنی آزاد قیلغای یا که اش بیورغای اول بنده کا (اوضمن المعتق موسراقیمه حظه) یا اوزی ننگ حصه سنی ننگ بهاسنی طلب قیلغای آزاد قیلعوچی اکر بای بولسه (لامعسرا) اکر اول آزاد قیلعوچی فقیر بولسه اوزی ننگ حصه سنی ننگ بهاسنی تلامکلی (والولاء لهما ان اعتق او استسعی) و بو ایتلکان بنه ننگ میرائی ایکی شریک آراسنک مشترک بولر اول شریک اوزی ننگ حصه سنی آزاد قیلغان بولسه یا اش بیورغان بولسه (وللمعتق ان ضمنه و رجع به علی العبد) و بو ایتلکان بنه ننگ میرائی آزاد قیلغوچیه تیکر اکر اول تقی شریکی اوزی ننگ حصه سنی آلعان بولسه آزاد قیلغوچی دین اول بنده کار جوع قیلغان بولغای (وقالاله ضمانه غنیا والسعیة فقیر فقط) و صاحبین ایتب ترر لار کم اکر بر شریکی اوزی ننگ حصه سنی آزاد قیلغان دین صونک تقی بر شریکی اوز حصه سنی اول آزاد قیلغوچی دین تلاب آلابور اکر آزاد قیلغوچی بای بولسه اوزی ننگ حصه سنی ننگ بهاسنی ننگ برابری چاقلی اش بیورغای (والولاء للمعتق) و بو ایتلکان بنه ننگ میرائی آزاد قیلغوچیه تیکر تقی بر شریکک تیکمس (ومن ملک ابنه مع آخر عتق حصته ولم یضمن) و اول کشی کم اوزی ننگ او علمینه مالک بولسه تقی بر کشی برلان آناسی ننگ حصه سنی آزاد بولر و آناسی تقی بر شریک ننگ حصه سنی ضامن بولس (وقالاضمن غینا الا فی الارث) و امام ابو یوسف ره و امام محمد ره ایتب ترر لر کم ضامن ترر آناسی شریکک حصه سنی اکر بای بولسه مکر اول شریک آنی میران دین قالدرغان بولغای واکر آناسی فقیر بولسه اوزی ننگ حصه سنی اوچون اش بیورغای (وان قال لعبد یه احد کماجر) اکر بر کشی اوزی ننگ ایکی بنده سینده ایتسه کم سرلر ننگ بر نکز آزاد تیسه (فخرج واحد و دخل ثالث) بس چقب کیتسه اول ایکی بنه ننگ برسی اوچونچسی کرسه (فاعاده و مات بلا بیان) بس

تقی اعاده قیلسه وایتسه کم سز لر ننگ بر نکز آزاد و بر سنی بیلکولک قیلماسدین بورون اول کشی اولسه (عتق من ثبت) آزاد بولر اول بننگ سی کم ایودین چقب کتمکان بولسه (ثلاثة ارباعه) دورت حصه سیننگ اوج حصه سی آزاد بولر (ومن کل من غیره نصفه) و اول ایودین چقماغان بننگ ننگ یاریمی آزاد بولر قالغانی یوقارعی ایتلکان طریق برله بولر (وان قال فی مرضه ولم یجز وارث جعل کل عبد سبعة) واکر بو ایتلکان سوزنی اولوم خسته سنه ایتسه وارث لر ننگ هیچ برسی قبول قیلمسه وصیت حکمنده بولر و آننگ اوزکا مالی بولسه بو اوج بننگ ننگ بهاسی برابر بولر هر بندنه ییتی کابولار لر (و عتق من ثبت) و آزاد بولر بننگ دین کم ثابت بولب طشکاری چقما ی ترر (ثلاثة) اوچدین بری (ومن کل من غیره سه مان) و بو ایکی بنده دین اوزکا ایکی بننگ ننگ ایکی بولکی آزاد بولر ییتی بولکندین (و عند محمد ره کل سته) و امام محمد ره قاننده هر بننگنی آلتی بولککا بولر (و عتق من خرج سومان و من ثبت ثلثه و من دخل سهم و سعی کل فی الباقی) و اول بننگ ننگ هر قایسی آزاد بولمای قالغان خصه سی اوچون اش قیلماعی (و الوطی و الموت بیان فی طلاق مبهم) و معلوم سز طلاقده و طی قیلمعلق و اولمک بیان و تعیین قیلمعلق ننگ حکمنگ بولر اکر کشی اوزی ننگ ایکی خاتونینه ایتسه کم سز لر ننگ بر نکز طلاق دیسه بر سینه و طی قیلسه یا اول ایکی خاتون ننگ بری اولسه تعیین بلمک کرک کم مراد برسی ترر (کبیع و موت و تدبیر) مثل صانقان و اولکان و مدبر بولغان ینکلنغ (و استیلاد) و ام ولد قیلمعلق (و هبت و صدقه مسلمتین فی عتق مبهم) مثلا بر کشی کا باعشلا معلق و صدقه قیلمعلق یا بیر ما کلک معلوم سز آزاده معلوم قیلمق ننگ حکمنگ بولر یعنی وقتی کم اوزی ایکی بننگ سینه کم سز لر ننگ بر نکز آزاده تیسسه بو اشر ننگ بری بو بننگ لر ننگ بر سینه واقع بولسه معلوم بولر کم آننگ مرادی تقی بر بننگ ترر (دون و طی فیه) و معلوم سز آزاده و طی قیلمق معلوم لقی بولس یعنی معلوم سز آزاده و طی قیلمق بیان حکمنگ ایرمس صاحبین خلاف قیلر لر (و الشهادة علی العتق المبهم باطل) و کوا هلق بیرمکک معلوم سز آزادلق باطل بولر (لا علی الطلاق المبهم) اما کوا هلق بیرمکک طلاق نامعلومه باطل بولس آنداق کم کوا هلق بیرسه بر کشی ایکی خاتون ننگ بر سینه و بیان و تعیین ایتسه کوا هلق انفاق برله درست ترر اما کوا هلق بیرسه ایکی بننگ ننگ برسی ننگ آزادلقعه اول کشی معلوم سز آزادلق آندین واقع بولغان بولسه و بیان و تعیین قیلمسه درست ایرمس و صاحبین مذهبی برلان ر و ا بولر *

فصل و یعتق بان دخلت الد ارفکل مملوکی یومئذ حر من کان له ملکین دخل ملکه وقت الحلق اوبعه آزاد بولر کم بوشرط برله ایتسه کم صار ایغه کرسم هر بنده کم اول کرگان و قتمده بار آزاد تیسسه اول بنده آزاد بولر کم اول صار ایغه کرکان و قتمده آننگ ملکنده بولسه آنط اچکان وقتک کرک اننگ

ملکنده بولسون کرک بولسون (وبلا یومئذ من له وقت حلفه فقط) واکر یومئذ تیمسه آزادبولر اول بنده کم آنط اچکن وقتده آننک ملکنده بولسه (لالاحمل بکل مملوک لی ذکر هر) و آزادبولس اوغلان آناسی ننگ اچنک بولسه بوسوزنی ایتمک برله هر ایرکاک بنده بولسه آزاد تیمکلکی برله (ومن اعتق علی مال اوبه) و اول کشی کم آزاد قیلسه مالغه یا مال برله آنداق بولسه ایتمسه کم اذت هر علی الف او بالف یعنی سن آزاد منک تنکهنی ادا قیلیق شرطی برله یا منک تنکاننک عوضینه آزاد بول دیسه (فقبل عتق و المال دین علیه) بس بنده بولسه قبول قیلسه بولر و مالی اول بنک کافر ض بولر (و المعلق عتقه بالاداء مأذون) و اول بنک که آزادلقی ننگ مالی ننگ ادا القیغه نعلقی بولسه اذن بیرلکان بنک ننگ حکمنده بولر (ان ادی عتق) اکر مالنی بیرب آدا قیلسه آزاد بولر (لامکاتب) مکاتب ننگ حکمنده بولس بوجهتدین بنک ننگ قبول قیلیملغه احتیاجی بولس و حواجه آنی صانابولر (وفی انت هر بعد موتی بالف) و بوسورتک کم ایتمسه آزاد سن من اولکاندین صونک منک تنکه برلان (ان قبل بعد موته و اعتقه الموارث عتق) واکر قبول قیلسه حواجه اولکاندین صونک آزادلقنی و آنی وارثی آزاد قیلسه آزاد بولر (و الاالا) واکر بویکی شرط ننگ برسی پید بولسه کم بنک ننگ قبول قیلیمق برله وارث ننگ آزاد قیلیمقلقی نرر آزاد بولس (وان حرره علی خدمته سنة فقبل عتق) واکر بنکهنی بریل خدمت قیلیمغه آزاد قیلسه یعنی بریل خدمت قیلده آزاد بول دیسه و اول خدمتی بنک قبول قیلسه شول حاله آزاد بولر (و یخدم سنة) و آنکا بریل خدمت قیلغای (فان مات مولاه قبلها) بس حواجه سی بریل بولسدین ایلکاری اولسه (یجب قیمتة) اول بنده ننگ بهاس واجب بولر امام ابوحنیفه قاننده (وعند محمد قیمة خدمته) و امام محمد قاننده بنده ننگ خدمتی ننگ بهاسی واجب بولر

❁ فصل من اعتق بعد موته مطلقا و الی مدة غلب موته قبلها ❁

اول کشی کم آزاد قیلسه حواجه اولکاندین صونک مطلقا آنداق کم سن آزاد من اولکاندین صونک تیمسه و بغلامسه بوخته عه تیب و آنکا اوخشار نرسه لر کایا بنک ننگ آزادلقنی برمدنکا اضافه قیلسه کم اول حواجه ننگ اولملکی ارل مدتدین ایلکاری بولسه (مدبر) بو ایتلکان بنده مدبر حکمنده بولر (و لا بیع و لا یهرن) اول مدبرنی صائب بولس و کشیکان بیر بولس (و یستخدم) و آنکا خدمت بیور بولور (و یستأجر) آنی اجره کالابلور (و المذبرة نوطاً) و مدبر قارا باشنی وطنی قیلسه بولر (و تکلیح) و بر کشیکان کاح قیلب بیرسه بولر آننک اوچون کم حواجه ننگ ترکلیک حالنده آننک مالیکلکی باقی نرر (وان مات سیده عتق من ثلث ماله) واکر حواجه اولسه حواجه سی ننگ مالیننک اوچدان برندن آزاد بولر (و سعی فیه اذ) و اوچ حصه ننگ ایکی حصه سی اوچون خدمت قیلغای (وان استغرق دینه) واکر حواجه ننگ قرضی بنده ننگ تمام بهاسی برله برابر بولسه (ففی کله) بس اوزی ننگ

تمام بهاسی چاقلی اش بیورعای (وان قال ان مت فی مرضی هذا و فی هذه السنة صح بیعه)
 واکر ایتسه کم اگر خسته دن اولسم یا بویل اولسم تسمه صاتمق درست بولر اول بنده فی
 (وان وجد الشرط عتق کالدبر) واکر یلده اول خسته لغدین اولسه اول بنده آزاد بولر
 مدبر آزاد بولغانی ینکلغ یعنی مال ننگ اوچدین برنزدین (وامه ولدت من سیدها
 فادعی الولد) واکر قاراباش اوزی ننگ حواجه سنندین اوغلان طابسه حواجه اول
 اوغلاننی منم اوغلم تررتیسه (اومن زوج فملکها) یا اول قاراباش اوزی ننگ ایرنزدین
 اوغلان طابسه آندین صونک ایرکاملک بولسه (امولده) بوصورتنده ام ولد بولر اول
 قاراباش (وحکمها کالدبره) آنتک حکمی مدبره ننگ حکمو، تیک بولر کم آتی صاتمق
 وکشیکایر مملک روابولس (الا انها تعتق عند موتهم من کل مالها) لکن آزاد بولر حواجه
 اولگاندین صونک حواجه ننگ تمام مالندین (ولم تسع لیدینه) و حواجه ننگ قرضی اوچون
 ام ولد اش قیلماغی (ولایثبت نسب ولدها لالبدعوة) و حواجه دین ثابت بولمس قاراباش ننگ
 اوغلانی ننگ نسبی مکر حواجه ننگ اوزی اول قاراباش ننگ اوغلاننی مندین تمکلکی
 برله ثابت بولر (ثم بلا دعوة لکن ینتفی بالنفی) آندین صونک ایکچی و اوچونچی ننگ
 نسبی ثابت بولر حواجه مندین تيمسه هم لکن اولکی بالادین اوزک بالانی مندین ایرمس
 تيمسه اوزکا بالاننگ نسبی لعانسز نفی بولر والله اعلم

❁ **فصل الولاية من اعتق باعتاق او بفرع به او بملك قریبه** ❁

اول کشی آزاد بولسه آزاد قیلماق برله یا آزادلی ننگ فرعی برله مثل مکانب ومدبر
 وام ولد قیلغان ینکلغ یا اوزی محرم قوند اشینه ملک بولسه اول محرم قوند اش آزاد بولر
 اوزی ننگ حواجه سی ننگ یا وقتلی سببندین (فولوا و لیسیده) بس بو ایتکلن صورتنده
 بو آزاد بولغان ننگ میراثی آنتک حواجه سینه تیکر (وان شرط عدمه) واکر چه حواجه
 شرط قیلغان بولسه آندین میراث آلماسلغنی حواجه آندین میراث آلرو اول شرط
 معتبر ایرمس (ومن اعتق امة زوجها قن) واکر بر کشی قارا باشنی آزاد قیلسه
 آنتک ایری بنده بولسه (فولدت) بس اوغلان طابسه اول قاراباش (فله و لاء الولد)
 بس اول قارا باش ننگ ایری آزاد اوغلان ننگ میراثنی آتاسی ننگ قومینه نازور
 (ان کلان بین اعتاق الامة و ولادتها اکثر من الحول) بس آتاسنی آزاد قیلغان برله اوغلان
 طوغان ننگ آراسی یاریم یلدین کوب بولسه آلتی آی نور واکر آلتی آیدین آرزاق
 بولسه میراثی قاراباشنی آزاد قیلغوچیک تیکر (والمعتق عصبة قدم النسبیه علیه) و آزاد
 قیلغوچی عصبه بولر یعنی مالی ننگ بارچه سننی اول آلر اکر اوزکوارثی بولسه عصبه
 نسبی دین آندین صونک آلر آنتک اوچون کم اول عصبه سببی ترر (وهو علی ذی
 الرحم) و بو عصبه سببی سی کم آزاد قیلوچی ذوی الارحام دین ایلکاری ترر (فان
 مات السید ثم المعتق فولوا و لا قرب عصبه سیده) بس اکر اول آزاد ایتکلن حواجه سی

اولسه آندین صونک آزاد قیلنغان اولسه بس آننک میرائی خواجهننک عصبه سی ننگ یاوقلرینه تیکلر (ولاولاً للنساء الا ما اعتقن کما فی الحدیث) آزاد قیلنغان بنده لارننک میرائی خانونلرغه تیکمس مکر اول خانونلرغه تیکلر کم اوزلاری آزاد قیلعان بولسه لار اول بندهنی اگر اوزکا کشی آزاد قیلعان بولسه آننک میرائی خانونغه تیکمس آنداق کم حدیثده کلترپ ترر *

کتاب المکاتب ❀ الکتابه اعتاق المملوک یداحالاً ورقبه مالا (مکاتب قیلیق آزاد قیلماقلق ترر بنده نی کرک خالص بنده بولسون کرک مدبر بولسون کرک ام ولد بولسون تصرف یوزندین حالده وبنده لیک یوزندین مالده کتابت ننگ بدلنی بیرکان وقتده آزاد قیلر وکتابت ننگ رکنی ایجاب وقبول ترر آننک حکمی اول ترر کم اوزاشنی کسب قیلماقلق لایق بولر حواجه اشنی قیلماقدین (فان کاتب قنه) اگر بنده نی مکاتب قیلسه (ولو صغیر یعقل) اگر چه اول بنده صغیر بولسه عاقل بولسه (بمال حال اومنجم اوموجل) حاضر مالغه یا نسیه کا یا اول مالغه کم بیرر اول مالنی برنچه مدتده مرتبه ده (وقال جعلت علیک الف) حواجه ایتسه کم سنکا منک تنکه قیلدوم تیسسه (نودیه نجوم) ادا قیلغل برنچه مرتبه ده (اولها کذا و آخرها کذا) اولکی مرتبه ده بوچاقلی و صونکعی مرتبه ده بوچاقلی (فان ادیته فانت حر) بس اگر ادا قیلسنک آزاد بولرسن تیسسه (وان عجزت فتن وقبل العبد صح) واکر عاجز بولسانک و ادا قیلا بلمسه ننگ بنده بولرسن تیسسه بنده قبول قیلسه کتابت ننگ عقدی درست بولر (وخرج من یده دون ملکه) و حواجه ننگ مکانبی نصر فندی چقب کنار کتابت صحت بولغاندین صونک و حواجه ملکندین چقمس (وعتق بمانان اعتق) ولکن آزاد بولر کتابت ننگ بدلنی بیرمای اگر آنی آزاد قیلسه (وغرم السید العقران وطی مکاتبته) وتاوان حق بیرر حواجه کم اگر مکاتب قیلغان قراباشنی وطی قیلسه یعنی فرض قیلغای اگر زناحلل بولسه نه چافلی بولر ایردی (والارش ان جنی علیها وعلی ولدها و مالها) وتاوان بیرر حواجه دینکا اگر کناه قیلسه بومکاتب کا یا آننک فرزندینه ویا مالنه (وصحت علی حیوان ذکر جنسه فقط) و کتابتنی باغلامقلق درست بولر اول حیوانغه کم آننک جنسی ایتکلن بولسه و بس آننک نوعینه عقد کتابته درست بولماس آنداق صغر یا اط تیکلی (ویوادی الوسط او قیمته) و بو صورتده مکاتب اول نرسه ننگ اورطاسنی ادا قیلغای یا اورطاسنه ننگ بهاسنی ادا قیلغای (وفسدت علی قیمته) و کتابت عقدنی بنده ننگ بهاسیغه باغلامقلق فاسد بولر (او خمر او خنزیر من المسلم) و کتابتنی شرابغه و دونکغزکا باغلامقلق مسلماندین فاسد بولر آننک او چون کم مسلمان آنی تلای آلس (وصح للمکاتب البیع والشراء والسفر) و مکاتبغه صانمق و آلمق درست ترر

(وانكاح امته و كتابه قنه) و اوزى ننگ قاراباشنى ابركاييرمكلك و اوزى ننگ بنده سنى
 مكاتب قيلمق درست ترر (وله و لاه ان ادى بعد عتقه) و مكاتبه اوزى ننگ بنده
 سيننگ ميرائى تيكار اكر اول بنده سيننگ كتابتى ننگ اولكى مكاتب ادا قيلغاندين
 صونك ادا قيلغان بولسه (ولسيك ان ادى قبله) مكاتب ننگ مكاتبى ننگ ميرائى اولكى
 مكاتب ننگ حواجه سينه تيكار اكر كتابت بدلنى اولكى مكاتبدين ايلكارى بيركان بولسه
 (لاتروجه) و حواجه دين رخصت سز مكاتب ننگ خانوننى آلمقى درست ايرمس (وهينه
 ولو بعوض) و آننگ باعشلامقى درست ايرمس اكر چند يكه برس نرسه ننگ عوض غه هم
 بولسه (و تصدقه الايسير) و مكاتب ننگ صدقه بيرمكى درست ايرمس مكر آرز
 نرسه روا بولر (و تكفله و افراضه) و مكاتب ننگ كفيلى بولمقى و قرض
 بيرمكلكى هم درست ايرمس (و اعتاق عبده ولو بهال) و مكاتب اوزى ننگ
 بنده سنى آزاد قيلمقلى روا ايرمس اكر چه اول آزاد قيلمقلى مال عوضنده بولسه
 هم (و بيع نفس عبده منه) و مكاتب اوزى ننگ بنده سنى صاتمق روا ايرمس اول
 بنده كا كم اول بنده هم مال عوضنده آزاد بولمق حكمنده بولسه (و انكاهه) و مكاتب
 اوزى ننگ بنده سينه اذن بيرمكلكى (و الاب و الوصى فى رقيق الصغير كالمكاتب)
 و آنا وصيت قيلمقچى نارسيدنه ننگ ملكنده كى بنده كا مكاتب ينكليغ ترر اوزى ننگ
 بنده سينه بو ايتلكن اشرده (و اذا عجز عن نجم) و قتيكم مكاتب كتابت ننگ پولينه
 بولاك بيرمكلكدن عاجز بولسه (ان كان له وجه يصيل اليه لا يعجزه الحاكم) اكر
 آننگ وجهى بولسه آنكا تيار بولسه حاكم آننگ عاجز لقينه حكم قيلمقلى (الى ثلاثه
 ايام) ناوچ كوناچه (و الاعجزه) اكر آندا بولسه آننگ عاجز لقينه حكم قيلمقلى
 (و فسحها بطلب سيك) و كتابت ننگ عقدنى بوزغاي حواجه ننگ تلامكلكى برلان
 (اوسيده برضاه) و يا حواجه بوزغاي مكاتب ننگ رضالقى برلان (و عادرقه) و قايتور
 آننگ بندلكى (و مافى يده لسيدنه) آنچه مالى مكاتب ننگ قولنده كتابتنى بوزغاندين
 صونك آننگ حواجه سنى ننگ ملكى بولر (فان مات عن فاء لم تقسغ و قضى البديل من
 ماله) بس اكر مكاتب اولسه و آندين اول چاقلى مال قالسه كم كتابت ننگ بدلى بولر ينكليغ
 كتابتنى بوزمغاي آننگ مالدن بين بدلى بيرلور (و حكم بموته حرا) و مكاتب ننگ اولنى
 آزادتيب حكم قيلر لر بنده تيمس لر (و الارث منه) و مكاتب دين ميراث آلمقغه
 حكم قيلر لر (و عتق بنيه قىولدوا فى كتابته او شراهم) حكم قيلر لر آزادلقغه اننگ
 فرزند لرى كم توغب ترر لر كتابت قيلغان وقتده باصانب آلفان بولسه اولارنى
 كتابت قيلغان وقتده (او كوتب هو وابنه صغيرا او كبيرا بيرة) يامكاتب قيلمقلى
 آنى و يا آننگ كچك اوغلى يا اولوغنى بريولى (و طاب لسيدنه ان ادى اليه من
 صدقه) و آننگ حواجه سينه مال طيب ترر اكر ادا قيلغان بولسه حواجه سينه صدقه

صفتار برلن انطاچمك درست ایرمس (وقوله لعمر الله وايم الله وعهد الله وميثاقه)
 وايتمكلك اول كشي ننگ كم آنطاچار خد اننگ بقالغنه خداننگ آطلرى برله آنطاچار من
 خدای اوچون عهد و شرطینه (واقسم و احدى واشهد وان لم يقل بالله) یا ایتسه کم آنطاچار من
 وکواه توتارلق بییر من تیهسه اگر چه الله عه قوشماسه هم شر یعتده آنط نرر (وعلی نذر او
 یمن او عهد) یا ایتسه کم منگاندر بار ترر یا آنط بار ترر یا عهد شرط بار ترر (وان لم یضف الی
 الله بولفظ لری فی الله غه اضافه قیللمسه هم آنط بولور (وان فعل کذا فهو کافر وان لم یکفر علقه
 بماض او آت و سو کند بخورم بخدای) یا ایتسه کم اگر موند اق قیللمسه کافر بولسون اگر چه
 کافر بولسه هم اونکن زمانغه متعلق بولسه یا کلور زمانغه متعلق قیلغان بولسه و خد ایهه آنطاچار من
 تیهسه (قسم) بو ایتلکن لفظ لری ننگ بار چه سی شر یعتده آنط حکمنده بولور (وحقا وحق الله وحرمته
 و سو کند خورم بخد ایا بطلاق زن) آنطاچار من خد ایهه یا خاتون ننگ طلاقتن یمن (وان
 فعله فعلیه غضبه او سخطه اولعنته او انازن او سارق او شارب خمر) یعنی بو اشنی قیللم منگا
 خدای ننگ غضبی یا قاتلغنی یا لعنتی بولسون تیهسه یا من زنا قیللمو چی بولسم تیهسه یا اوغری
 بولسم یا شراب خور بولسم تیهسه (او آکلر بالا) یا رشوت ییکو چی بولسم تیهسه بو ایتلکن
 لفظ لری ننگ بار چه سی برله آنط اچسه شر یعتده آنط حکمنده بولور (وحروف القسم الواو
 والباء والتاء ونصهر کالله لا افعله) آنط ننگ حر فلری ننگ برسی با ترر و تقی برسی
 تا ترر و تقی برسی و او ترر گاهی قویلور اول حرف لری مثل اول کم الله افعله تیهسه تقد یرده
 شوند اغ بولر کم نیکنی ترر یعنی آنطاچار من خد ایهه کم بو اشنی قیللم تیهسه اول هم
 آنط ترر (وکفارتیه عتق رقبة او اطعام عشرة مساکین کما هو فی الظهار) و آنط ننگ
 کفارتی بنک آزاد قیللمق لقی ترر یا اون مسکین کا طعام بییرمکک ترر آنط اق کم ظهار ننگ
 کفارتنده اقرار قیللم ایتلب ترر (او کسوتهم لکل ثوب یستر عامه بدنه فلم یجز السر اویل
 یا طون بییرکای اون مسکین کا کم بدن ننگ کو بر کنی اورنگای بس یا العز پای جامه درست
 ایرمس (فان عجز عنها وقت الاداء صام ثلثة ايام ولاء) بس اگر اوچ اشد یمن عاجز بولسه
 اد اقیلورند یمن اوچ کون توتش روزه توتقای (ولم یجز بلا حنث) آنطنی صندرمای
 کفارة بییرمکک رو ایرمس اول آنطنی صندرمق کرک آنند یمن صونک کفارتن بییرمک
 کرک (و من حلف علی معصية کعدم الکلام مع ابویه حنث و کفر) و اول کشی کم آنط اچسه
 کنه غه مثل آنا آناسی برله سوز لاس ینکلغیغ و آنطنی صندرور کفارة بییر
 (ولا کفارة فی حلف کافر وان حنث مسلما) و کفارة واجب بولور کافر ننگ آنطنده اگر چه
 اول آنطنی مسلمانلق حالنده صندرسه هم (و من حرم ملکه لا یحرم) و اول کشی
 کم اوزی ننگ ملکنی اوزینه حرام قیللمه حرام بولور (وان استباحه کفر) و اگر نلاسه
 کم آنطنی ننگ کفارتنی بییرسون (و من نذر مطلقا) و اول کشی کم مطلق نذر قیلدی
 یعنی اول نذر فی هیچ نرسه کا باغلامق دین غیر ی (او معلقا بشرط یریده) تا تعلیق قیللمه
 بر شرطه کم اول شرطنی نذر (کان قدم عایین فوجد فی) اگر ایتسه منم غایبم کلسه

اوج کون روزہ تو تین تیسہ بوشر تپید ابولسہ وفاقیلیق کرک (و بمالم یرده کان زینت
 وفی او کتر وهو الصبح) اگر تعلیق منی اول شرطغه قیلسه کم شر یعتده تلامسز آنی
 آنداق ایتسه کم اکر زناق یلسم بنده ازاد قیلاین تیسہ کرک کم وفاقیلغای اکر زنا
 قیلسه بنده آزاد قیلغای یا آنط ننگ کفارتنی بیرکای شونداق کم شر یعتده اقرار
 اینتب ترر صحیح روایت اول ترر کم امام ابوحنیفه ره اوزلری اولمسندین بورون
 ندرک کفارت بیورب ترر لر ندرک آنطننگ حکمنی بیورب ترر لر اختیار قیلدی لر کم وفا
 قیلغای و بنده ندر قیلغوچی آزاد قیلغای یا آنط کفارتنی بیرکای و ندرنی صندر ماسون
 و بنده آزاد قیلسون بو ایتلکان صورتلرده *

❁ (=====) فصل من حلق لایدخل بیتا (=====) ❁

اول کم آنط ایچسه او کار ماین تیب (یحنت بدخول صفته) کناه کار بولر صفته کر مملک
 برلن (الالکعبه او المسجد) کناه کار بولس کعبه کاو مسجد کا کر مملک برلان (اوبیعه) یا نصاری
 ننگ عبادت قیلان تورعان یرینه کرسه حضره عیسی ننگ امتی ترر لر کناه کار بولس (او
 کبسه) یا حضره موسی ننگ امتی ننگ عبادت قیلان تورغان یرینه کرسه اول هم ابو حکمنک
 بولس (اودهلین) یا دهلیز کا کرسه کناه کار بولس (او ظله باب داره) یا صارای
 ننگ ایشکنده کی سایه کرسه اول او حکمنک بولس (کما فی لایدخل دارا فدخل
 داراخره) آنداق کم آنط ایچسه صارایغه کر مای من تیب و یران صارایغه کرسه
 کناه کار بولس (وفی هذه الدار یحنت ان دخلها منه صحره) و بو صورتک کم آنط
 ایچسه کم او شبو صارایغه کر مین اکر اول صحره اننگ بوزولب و یران یرینه کرسه
 کناه کار بولر (اوبعد ما بنیت اخری او وقف علی سطحها) یا اول مکنته تقی بر صارای
 صالحان دین صونک یا اول صارای ننگ اوستونک تورسه آنده هم هانت و کناه کار بولر
 (وقیل فی عرفنا لایحنت کمالو جعلت مسجدا او حماما) بعضی اینتب ترر لر کم بوزمان
 ننگ عرفنده کناه کار بولس آنداق کم مکنتی مسجد قیلسه لار یا حمام قیلسه لر (او
 بستانا اوبیتا او دخلها بعد هم الحمام) یا باغ قیلسه لر اول صارای نی یا او قیلسه لر یا کرسه
 لر حمام و یران بولعان دین صونک کناه کار بولس (و هذا الی بیت ودخله منه صحره)
 اوبعد ما بنی بیتا آخر) و اکر ایتسه کم بو او یکا کر مز من تیسہ و اول او یکا و یرانلق حالند
 کرسه یا صحره بولغان حالده یا اول ایونی اوز کا بو قیلعان دین صونک کرسه بو صورتک ده هم
 کناه کار بولس (اوهذا الدار فوق فی طاق باب لو اغلق کان خارجا) و اکر آنط ایچسه
 کم بو صارایغه کر مین تیب و اول صارایده بر طاقده تورسه کم اکر ایشکنی باغلاسه اول
 طاق صارایدین طشعارو فالسه کناه کار بولس (او لایسکنها وهو ساکنها او لا
 یلبسها وهو لابسها او لایر کبه و هو را کبه) یا آنط ایچسه کم صارایک تور مین تیب و حال آنکه
 بو صارایده تورسه یا آنط ایچسه کم او شبو طوننی کیمای مین تیسہ و حال آنکه کیم ترر
 یرسه و یا آنط ایچسه کم بومر کبکا مین تیسہ و حال آنکه منب تورسه (فاخذ فی

النقله ونزع ونزل بلا مکث) وآنط ایچکاندین صونک کک کم شول حالده اول
 مکاندین کیتکلی اول صورتده کم آنط ایچب ترر تور ماین تیب و طوننی چقارغای اول
 صورتده کیماین تیب آنط ایچب ترر توشکای اول صورتده منب ترر (اولایدخل ققعد فیه)
 و اویکا کر مین تیب آنط ایچسه بس اولتور سه اوینده کنه کار بولس (الان بیخرج نم
 یدخل) مکر وقتی چقب کیتسه و آندین اویکا کر سه کنه کار بولر (وفی لا یسکن
 هذه الدار) و بو صورتده کم آنط ایچسه کم بو صارا یدده تور ماین تیب (لابد من
 خروجه باهله و متاعه اجمع) علاج سز ترر اول کشی کم چقب کیمتار اوزی ننگ اهلی
 برلن و بارچه مالی متاعی برله نا کنه کار بولغای (حتی یحنت بوتد بقی) ناکه
 کنه کار اولر اول متاع رخت لر ندین بر مبع قالسه (تخلاف المصر و القرية) مونک
 خلافه کم آنط ایچسه لر کم بوشهرده تور ماین یا بوقریه ده تور ماین تیب اکر
 اوزی کیتب متاعی آنده قالسه کنه کار بولس (و حنت فی لایخرج لو حمل و اخرج
 بامرہ) و بو صورتده آنط ایچسه کم طشقارو چقما ین تیب آنی کونارب طشقارو
 چقار سفلر آننگ امری برله کنه کار بولر (لان اخرج بلا امره مکرها اوراضیا)
 اکر آنی طشقاری چقار سفلر آننگ اوزی اینمای سکرک زور برله کک آننگ
 رضالقی برله کنه کار بولس (ومثله لایدخل اقساماً و حکماً) و کلمه لایخرج ینکلغ
 ترر لایدخل ننگ کلمه سی قسملرده آنی اوزی ننگ امری برله کرگز سه لر کنه کار
 بولر یا آندین امر سز کرگز سه لر کک رضالقی برله کک رضاسز کنه کار بولس
 (ولافی لایخرج الالی جنازة فخرج یریدها ثم الی امر آخر) و اکر آنط ایچسه کم
 جنازه دین اوزکا کا چقما ین تیب و جنازه اوچون چقسه آندین صونک اوزکانر سه اوچون
 چقسه کنه کار بولس (و حنت فی لایخرج الی مکة فخرج یریدها و اکر مکة کا
 چقما ین تیب آنط ایچسه آندین صونک مکة ننگ قصدی اوچون چقسه کنه کار بولر
 (لا فی لایأتیها حتی یدخلها) و بو صورتده آنط ایچسه کم مکة کر ماین تیب نا
 کر مکونچه کنه کار بولس (وذهابه کخروجه فی الاصم) ذهاب دیکان لفظ خروج
 دیکان ننگ حکمنده بولر کلور دیکان لفظ ننگ حکمنده اهرمس اصح مذهبه (وفی
 لیأتین مکة و لم یأتیها لایحنت الافی آخر حیوته) بو صورتده کم مکة کابار ماین تیب
 آنط ایچسه و بارماسه کنه کار بولس آننگ اوچون کم آنطی صنمای ترر مکر عمر ننگ
 آخرنده بارمه کنه کار اولور (و حنت فی لیأتینه غدا ان استطاع ان لم یأته بلا مانع
 کمرض او سلطان) و اکر آنط ایچسه کم ناکلا مکة کابار ماین تیب و حالی و کوچی
 یتانورغان بولب بارمه و هیچ نر سه کم منع قیلغ کوچی بولسه مثل خسته لقی یا سلطان
 ینکلغ آنطی صنار و کنه کار بولر (ودین نیه الحقیقة) آنکاینا نورلر حقیقت یوزندین
 و دیانت یوزندین دیانت قاضی ننگ بیورمقلقی دین و حا کم ننگ حکم قیلملقی دین

پوزندین ایرمس (و شرط البرقی لایخروج الا باذن لکل خروج اذن) و شرط رنجشی لقی
 و راست لقی قیلحق اوچون آنطنی بو صورتده کم آنط ایچسه طشقاری چقماز من مکر اذن
 بیر ولسه تیب هر برده بر طشقاری چققان صابین بر باشقه اذن کرک نا آنطی صنماغای
 (لاقی الا ان اذن) و اگر ایتسه کم طشقار و چقمازین مکر اذن بیر کلدین صونک هر
 چقماقلقی اوچون بر اذن شرط ایرمس (و لاجنت فی ان خرجت وان ضربت طریده
 خروج او ضرب عبد) و شرط رنج آنطنی صندرمق اوچون بو صورتده کم ایتسه اول
 خانونغه اکر اول خانون طشقار و چقمازین تیب ایتنه تورعان بولسه یا ایتنه سنی اوراین
 تیب ایتنه تورعان بولسه (فعلمها فوراً) آنطنی فی الحال صندر بر بواشلارنی فی الحال قیلماغی اول
 خانون ننگ و اکر بر زمان تورسه و آندین صونک بواشلارنی قیلسه حانت بولس (و فی ان تغدیت
 بعد تعال تغد معی تغد بعه) و بو صورتده کم ایتسه کم اکر ایتلکان بولسه کم کیلک منم
 برله نهاری قیل آندین صونک آنط ایچسه کم اکر نهاری بیسام منم بندم آزاد بولسون
 اول کشی برله نهاری بیسه کرک حانت بولغای و اکر اویده یا اوزکا کشی برله نهاری بیسه
 کناه کار بولس (و کفی مطلق التغدی ان ضم الیوم) و کناه بولمقلقه مطلق نهاری
 بملک هم کناه ترر اکر آنط ایچکاننده الیومنی قوشقان بولسه یعنی اکر بوگون
 نهاری بیسام منم بندم آزاد بولسون تیبسه اول ایتغان کشی برله نهاری بملک شرط ایرمس
 (و مرکب المأذون لبس لمولاه فی حق الحلف) و اذن بیرکان بنده ننگ مرکبی
 حواجه سی ننگ ملکی ایرمس آنط ایچملک ننگ حقتده بس اکر آنط ایچسه کم فلان
 زید ننگ مر کبینه منماین تیب و اذن بیرولکان بنده سیننگ مر کبینه منسه عانت
 بولس اکر حواجه ننگ قرضی بولسه اول بنده ننگ اوستنده آننگ بهاسی ننگ و قیلا
 نورعان کسبی ننگ تمامی چاقلی بولسه حانت بولس (الا اذا لم یکن علیه دین مستغرق
 و نواه) مکر وقتیکم اول اذن بیرولکان بنگده قرضی بولسه حواجه ننگ کم بهاسی ننگ
 و کسبی ننگ تمامیته یتار چاقلی و آنط ایچکانه اول اذن بیرولکان بنده ننگ مرکبی نیت
 قیلغان بولسه ایمدی اول اذن بیرولکان ننگ مرکبی حواجه ننگ مرکبی حکمنده بولر
 آنطننگ حقتده و کناه کار بولر آنکانه مملک برله (و یقید الاکل من هذه التخله بشمرها)
 و اکر کشی آنط ایچسه کم بو درخت دین یما یمن میوه سندین بملک برله بغلانور
 درخت ننگ اوزندین بیسه هم (وهذا البر فبالکله قضا) و اکر آنط ایچسه کم اوشبو
 بوغدا ای دین یما یمن تیب اول بوغدا ای دین تشی برله چیناب بیسه کناه کار بولر اکر بوغدا ای
 ننگ ناننی بیسه کناه کار بولس امام ابو حره قاتنده و صاحبین قاتنده آننگ ناننی بملک برله
 کناه کار بولر (وهذا اللقیق باکل خیزه) و اکر بو اوندین یما یمن تیب آنط ایچسه و آننگ
 ناننی بملک برله کناه کار بولر (فلا یجنت لو استقه کما هو) اکر اول اوندین قولی ننگ
 یاسینه آلوب آعزینه صالحه کناه کار بولر (و اکل الشواء بالحم) و اکر آنط ایچسه پشکان

نرسه فی یما این تیب اول پشکان نرسه فی یمکک آنکاهمل قیلنور ایتدین پشور رلر (والطبیخ
 بمطبخ من اللحم) اگر گوشت بین اوز کایشکان نرسه فی ییمسه کناه کار بولمس (والرأس
 برأس یکبس فی التمانیر و یباع فی مصره) آنط ایچکانک باشدین یما این تیب اول باش نور کم
 تنورده پشور رلر اول شهرده کم صانار لر اول شهرده عرف بولسه آنداق کم آنطننک بولمس
 عرفه ترر چکور تکاننک باشینه و سیچمه ننگ باشینه و آنکا و حشاش نرسه لر ننگ باشینه ایرمس
 (والشحم بشحم البطن) و یاغی کم آنطه واقع بولر ایچننگ یاغی ترور و تقی یاغی بار کم
 قویروق یاغی دیر لر آئی ییمسه کناه بولمس امام ابوخره قاننده و صاحبین خلاف قیل
 تر لر (والخبز بجنز البر والشعیر) و اول نانی کم آنطه واقع بولر بولسه بوغذ اینک و آر پندک
 نانی ترر (لاخبز الارز بیلد لایعتاد فیه و العا کهه بالفتح و المشمش و البطح لا العنب) اگر آنط
 ایچسه کم میوه یما این تیب اول میوه فی حمل قیلر لر یعنی میوه دین مراد آلمه و قانون ترر
 یوزوم ایرمس آننک اوچون کم یوزم آش و غذ آننک حکمنده بولر میوه ننگ حکمنده
 ایرمس (والرمان و الرطب و القناء و الخیار) و انار و حرما و بادرننگ و تره میوه ننگ حکمنده
 بولمس کو کرکان نرسه ننگ حکمنده بولر امام ابوحنیفه قاننک و صاحبین قاننک میوه حکمنده بولر
 (والشرب من نهر بالکرم منه) اگر آنط ایچسه کم یلغه صوین ایچما این تیب اگر آغزی
 برله ایچسه یلغه دین هانت بولر (فلا یحنت لوشرب منه بالاناء) اگر بر نرسه ک آب
 ایچسه کناه کار بولمس (بخلای الخلف من مائه) آننک حلافنه کم یاب صوندین صو
 ایچما این تیب آنط ایچسه ایتدی اگر بر نرسه ک آب ایچسه هم کناه کار بولر (و تحلیف
 الوالی جلالیعلمه لکل داعراتی مجال و لایته) و پادشاه ننگ آنط بیدر مکلکی اول کشیکا کم
 تاخیر قیلغای اول پادشاه غه اوزی ننگ تریک حالنک کلکان جاسوس دین اول آنط بغلیق ترر
 حاکم ننگ حکم قیلاتورعان حالینه آننک اوچون کم حکومتی کیمکاندین اول جاسوس فی
 منع قیلمقلغه کوچی یتمس (والضرب و الکسوة و الکلام و الدخول علیه بالحیوة لا الغسل)
 و اورمق و کیمک و کر مکلک و سوزاشمش کشی ننگ تر کلک حالینه باغلیق ترر اگر بو اشار
 اول کشی اولکاندین صونک پید ابولسه کناه کار بولمس یعنی آنط ایچسه کم فلاننی اورر من
 فلانیغه کیم کیمکوزر من فلانیغه سوز لاشور من و فلانیغه کرار من تیب بو اشار بغلیق اول
 کشی ننگ تر کلکینه اگر تر یکلک حالنده بو اشار پید ابولسه اتی قیلامسه کناه کار بولر
 اگر اولکاندین صونک بو اشار پید ابولسه کناه کار بولمس اگر آنط ایچسه کم زیدنی بو ار من
 تیب زید ننگ تر یکلک حالنه مقید بولمس یعنی باغلانمس اگر اولکاندین صونک هم
 ادا قیلامسه هانت بولر (والقریب بما دون الشهر فی لیقضین دینه الی قریب) آنط ایچکانک
 یاوق دیکان لفظنی ایتمکلکدین مراد دیر آیدین آرزاقی ترر و بو صورتک آنط ایچسه کم
 قرضنی بو یاوقده ادا قیلاین تیب (والشهر بعید) و بر اید قیلاین تیسه اول ایراق
 حکمنده بولر یاوقلی حکمنده بولمس (وما اصطبغ به فادام) و هر نرسه کم نان آننک

برله رنگ توتار اول نان خورش ننگ حکمنده بولر (وکنذا الملح) وتوز هم نان خورش ننگ حکمنده بولر (لا الشوآء) بشورلکان نان خورش ننگ حکمنده بولس آننگ اوچون کم آتی باشته غذا قیلرلار غالباً (ولا یحنت فی لایاً کل من هذا البسرفا کل رطباً) اکر آنط ایچسه کم بودرختدین ترش شرین خرما دین یما یمن تیب (اومن هذا الرطب اواللبن) یا بوسوتدین ایچما یمن تیب آنط ایچسه یا بوروبدین یما یمن تیب ایچسه (فاکله تمرا او شیرازا) بس اول خرمانی قروغ بولغاندین صوننگ بیسه سوتنی قانق بولغاندین بیسه کنه کار بولس (اوبسرافا کله رطباً) یا آنط ایچسه کم ترش شرین خرمانی یما یمن تیب وقروغ بولغان شرین خرمانی بیسه هانت بولس (اویاً کل لحمافا کل سمکا اولحما او شحما فاکل الیة) یا آنط ایچسه کم ایت یما یمن تیب بالق بیسه هانت بولس یا ایت یا چربی یاغی یما یمن تیب قویروق یاغی بیسه هانت بولس (ولاق لایشتری رطبافا شتری کباسة بسرفه رطب) وبوصورنده کم شرین خرما سانیب آلمان نیب آنط ایچسه ترش شرین هرماننگ خوش سنندین آلسه و اول حوشده هم شرین خرما بولسه هانت بولر (وحنث لو حلف لایاً کل رطباً اوبسرافا اول رطباً اول بسرافا کل مذنباً) واکر آنط ایچسه کم شرین خرمانی یما یمن تیب یا ایتسه کم ترش شرین حرمنی یما یمن تیب بس مذنب حرمانی بیسه کم آننگ کوبرا کی شرین بولر و آزرانی ترش و شرین بولر کنه کار بولر (اولایاً کل لحمافا کل کبد او کرشا اولحم خنزیر او انسان) یا آنط ایچسه کم ایت یما یمن تیب ایچاک بیسه یا بفر بیسه یا دونکغز ننگ ایتنی بیسه یا آدم ننگ ایتنی بیسی موننگ بارچه سنده آنط صنار بونرسه لر ننگ بارچه سی ایت حکمنده بولر (والغداء الاکل من طلوع الفجر الی الظهر) اکر آنط ایچسه کم نهاری قیما یمن تیب یعنی قصد قیلسه اول آنطده طویمقلقنی تاپشین کچه واکر برلقمه یا ایکی لقمه بیسه آتی نهاری تیمس لر یاریم تو یمقلقین زیاده بولسه و بوتون تو یمق شرط ابرمس بلکه اول مکانننگ بلکولک غداسی شرطور اما اکر شورده تو یغرنجه بیسه آتی نهاری دیمس اما صحرا ده اولتورغان خلق ننگ حقنده نهاری حکمنده (والعشاء منه الی نصف اللیل) واحشام هم کلک حقنده پیشین نمازندین بولر نایاریم کچه کچه اکر یاریم کچه ده اکر آش بیسه هانت بولر (والسحور منه الی الفجر) اکر آنط ایچسه کم سحر یما یمن نیب یاریم کچه دین تا طاننگ آتقونجه آش بیسه کنه کار بولر (و فی ان لیسیت او اکلت او شربت ونوی معینا لم یصدق اصلاً) واکر ایتسه کم کیسام ویا بیسم ویا اچسام نیب نیمده برنرسه فی بیلکولک قیلسه آنکا اینانوب بولس اصلاً قاضیلق ننگ یوزندین هم اینانب بولس و دیانت ننگ یوزندین هم اینانب بولس (ولو ضم ثوباً وطعاماً او شراباً دین) اکر اول ایتکلک طوننی یا طعامنی یا ایچمکلکنی قوشب ایتسه تعیین قصد قیلسه بولارنی بیلکولک قیلسه طوننی و طعامنی و ایچمکلکنی دیانتک

معتبر ترر کم آنکا اینانغایار (وتصور البر شرط صحة الحلف خلافا لابی یوسف ره)
 وآنطننک صورتی ننگ راست بولمقلتی آنط درست لکن ننگ شرطی ترر کرک اول
 آنط خدا یغه بولسون کرک آزادلقیغه بولسون امام ابو یوسفی خلاف قیلب ترر لار
 (فمن حلف لأشربن ماء هذا الکوز الیوم) یعنی اول کشی کم آنط ایچسه البته بو کون
 بو کوزه صوندین ایچار من نیسه (ولاماً فیہ) و حال اولکم کوزده اول کون صوبولسه
 (اوکان فصب) یا صوبولسه هم توکلکان بولسه (فی یومه) اول کونده (لا یحنت) کناه کار
 بولمس (وان اطلق فکذافی الأول) واکر مطلق ایتهسه بو کون کناهغه فالس
 اولکی صورتی ینکلیمغ ترر یعنی اکر کوزده صوبولسه کناه کار بولمس (دون
 الثاني) یعنی اکر کوزده صوبولسه ونوکلکان بولسه (وفی لیصعبن السماء) و بو
 صورتده کم آنط ایچسه کم اسمانغه چقار من نیسه (اولیقلمن هذا الحجر ذهاباً)
 اکر آنط ایچسه کم بو طاشنی آلتون قیلار من دیب (اولیقلمن فلانا عالماً بھونہ)
 یا آنط ایچسه کم فلاننی اولتورر من اول من ننگ اولکاننی بله تورب (انعقد لتصور
 البر) بغلیقی بولر آننگ اوچون کم بر متصور ترر آنداق کم ایتهسه لار اولیارغه
 اولکنی ترر کوزمک بولر ایرکاندر (وحنث للعجز) و بو اشردین عاجز بولمقلتی
 سببندین کناه کار بولر (وان لم یعلم فلا) اکر اول کشی ننگ اولکنی بولسه
 کناه کار بولمس آننگ اوچون کم آتی اولتر مککافصد قیلب ترر ایهدی صورتی
 بولدی آننگ تریکلی ننگ یوقلغی اوچون و امام ابو یوسف ره خلاف قیلب ترر لار
 (ومد شعرا و خفقها و عضاها کضر بها) و ساچنی بولمقی و طماقنی بومق و آتی تشلامکک
 اورماقلق ننگ حکمنده بولر بوسوز ننگ صورتی بو ترر اکر بر کشی خاتون یغه
 ایتهسه اکر کم سنی اورسام سن شونداق بول نیسه اکر ساچنی یوقسه و یا طماقنی
 بوسه یا بریرنی تشلاسه خاتوننی اورغان ینکلیمغ ترر اکر بو اشرا اورش وقتنده
 بولسه کناه کار بولر اورشده بولسه کناه کار بولمس اکر آنطی عرب لفظی بر لان
 بولسه کناه کار بولر آننگ اوچون کم عرب خلقی ضرب تیگان لفظندین حنت
 تار تمقلتی هم آلر لار و عجم ضربندین اورمقلتی آلور لار اکر عجم لفظی بر له بولسه
 کناه کار بولمس (وقطن ملکه بعد ان لبست من غزلک فهدی فغزلته و نسج و لبس
 هدی) اکر کشی خاتون یغه آنط ایچسه کم اکر سننگ ایکر لکانکندین کیسام هدی
 بولسون یعنی مکه یولنده صدقه بولسون اول آنط ایچکاندین صونک اول کشی ننگ
 ملکینه کرسه اول خاتون اول طون ایکورسه و طوقسه بو ایتهکان آتی کیسه هدی
 حکمنی توتار و آتی مکه ننگ فقیر لرینه تصدق قیلمق کرک (و خانم ذهب ملی
 لآخانم فضة) اکر کشی آنط ایچسه کم زینت لک وار ایش لک نرسه تی کیما بین
 تیب و آلتون یوزک وار ایش زینت حکمنده بولر کمش یوزک آرایش حکمنده

بولس آننگ اوچون کم آنی سنت اوچون کبار لر (وعندهما عقد لواء علم بر صغ به حلی) و صاحبین قاننده آننگ بندنی بالغز مرواریدین قیلسه مرصع بولسه هم آرایش حکمنده بولر (وبه یقتی) وقتوی مونکاترر (ومن حلی لاینام علی هذا الفرائش) واکر آنط ایچسه کم بو توشا کنده یوقلامایم (فنام علی قرام فوقه حنت) بس یوقلاسه اول کیچه چادر ننگ اوستنده کم اول توشاکننگ اوستندک بولسه کناه کار بولر (لأمن جعل فوقه فراش آخر) توشاکی ننگ اوستینه ینه بر توشاک صالحه کناه کار بولس (او حلق لایجلس علی الأرض و جلس علی بساط او حصیر فوقه) یا آنط ایچسه کم برده اولتر مابین تیپ آندین صورتک پالاس اوستنده یابر چیپنا اوستنده اولتور سه کناه کار بولس (ولو حال ینه وینها لباسه حنت) اکر اول کشی برله بر ننگ آراسنده اول کشی ننگ کیکن کیمی برده قیلغان بولسه کناه کار بولر (کمن حلق لایجلس علی هذا السریر) آنداق کم آنط ایچسه کم بو تحت اولتر مابین تیپ (فجلس علی بساط فوقه) بس اول کشی تحت ننگ اوستینه صالحان توشاکننگ اوستنده اولتور سه کناه کار بوار (بخلاف جلوسه علی سریر آخر فوقه) آننگ خلافنه کم اکر ایتمکان تحت ننگ اوستینه دخی بر تحت صالحه آننگ اوستنده اولتور سه کناه کار بولس (ولا یفعله یقع علی الابد و یفعله علی مرة) واکر قیلما بین تیپ آنط ایچسه آنکامل قیلنور کم هر کیز قیلنماغای واکر قیلر من تیسسه بر یولی قیلنمقی کافی بولر (وبعلی المشی الی بیت الله تعالی او الی الکعبة یجب حج او عمره مشیا) اکر کشی ایتعان بولسه کم لازم ترر حج غه یاخذ ای ننگ اوینه پیاده یورب بارمقلق تیسسه واجب اول کشیکا حج غه یا عمره پیاده بارمقلق (ودم ان رکب) واطلی بارسه فان لازم بولر (ولا شيء یعلی الخروج او الذهاب الی بیت الله تعالی او المشی الی الحرام او المسجد الحرام او الصفا او المروة) امام ابوحنیفه ره قاننده هیچ نرسه واجب بولس و صاحبین خلاف قیلر تر لر و بو صورتده ایتسه کم منکالازم بولر چقمقلق طشقاری ویا کعبه ننگ اوینه بارمقلق یا حر مکار مق مسجدی حرامغه یا صفاغه یامر وکانیسسه آننگ اوچون کم بولفظ لر برله کناه لازم بولمقی عرف ایرمس و صاحبین قاننده حر مکیا مسجد حرامغه پیاده بارور من دیکن صورتده پیاده حج واجب بولر (ولا یعتق عبد قیل له ان لم احج العام فانت حر فشهدا بنحره بکوفة) و آزاد بولس اول بنده کم خواجه سی ایتسه کم او شبویل حج قیلسام سن آزاد تیسسه و خواجه سی ایتسه کم من او شبویل حج قیلدم تیسسه وایکی کشی کوا هلق بیبرسه کم عید قربان کوننده کوفده ایودی اول آنط ایچکان کشی آننگ اوچون کم نفی کا کوا هلق بیبر مک معتبر ایرمس و امام محمد ره خلاف قیلر ترر کم آننگ قاننده آزاد بولر (و حنت بصوم ساعة) بر ساعت روزه تو تمقلق برله کناه کار بولر (فی لایصوم) بو صورتده کم آنط ایچسه کم روزه تو تمابین تیپ (لا لوضم یوما او صوما حتی یتم یوما) واکر یرم یا صومنی قوشسه بر کون تمام بولغو نیچه کناه کار بولمس (وبرکعة فی لایصلی لایبما

دونها) اگر نماز او قماين تيب آنطا ایچسه بر رکعت نماز او قیق برله کناه کار بولر آزدہ کناه کار بولمس (ولو ضم صلوة فبشفع) واکر قید قیلسه کم صلوتنی ایکی رکعت او قیق برله کناه کار بولر (لاباقل منه) وایکی رکعت دین آزاراق بولسه کناه کار بولمس (و بولد میت فی ان ولدت فانت کذا) اول اولک اوغلان طایسه هم فرزند ی حکمنده بولر (وعتق المی فی ان ولدت فهو حر) و آزاد بولر تر یک فرزند بولسه اکر فرزند طایسانک آزاد بولسون تپسه (ان ولدت میتا ثم حیا) اکر فرزندنی اولک طایسه آندین صونک ترکنی آزاد بولر (وفی لیقضین دینه الیوم) و بوضور تده کم اکر آنطا ایچسه البته بو کون قرضنی ادا قیلر من تیب (وقضاه زیوفا اونبهرجه اومستحقه) و اول قرضنی ادا قیلدی نصاری ننگ پلندین کم بیت المالدہ قبول قیلماسلر نبهرجه دین معناسی اول تر رکم آلتون تجار قبول قیلمس اوز کاننگ حقندین (اوباعه به شمتا و قبضه بر) یا صانسه اول قرض ننگ ایاسینه بر نرسه فی و اول قرض ننگ ایسه اول نرسه فی آلسه و بو ایتمک ان نرسه لر ننگ بار چه سنده آنطی راست قیلر بر لر کم بر تر لر (ولو کان ستوقه اورصاصا او وهبه له بجانا) و بو ایتمک ان صورتده قرضی ادا قیلسه اول آلتون دین کم ستوقه بولسه یعنی آننگ آراسنک مس بولسه یا قورعاشین قویغان بولسه ایکی طرفی آلتون یا کوش آننگ عوضینه بیر کان بولسه کموش حسابی برله یا بغشلاغان بولسه اول قرضنی قرض ننگ ایسه بو صورتده آنطنی راست قیلغان ننگ حکمنده بولمس (وفی لایقبض دینه درهما دون درهم و بوضور تده کم آنطا ایچسه کم اوزی ننگ قرضی ننگ درهمنی درهمنین باشقه آلمغای یعنی بولاک آلمغای (حت بقبض کله متفرقا) قرض ننگ بار چه سنی بولاک آلمق برله کناه کار بولر (لابیعضه دون باقیه) اکر قرضی ننگ بعضسنی آلب قالعائنی باعشلاسه کناه کار بولمس (اوکله بوزنین لم یتخللها الاعمال الوزن) یا آنطا ایچسه کم قرض ننگ بار چه سنی ایکی مرتبه اولچمک برلن آلور من تیب باشقه بولمغای اول ایکی اولچمک ننگ عملی برله ایورسه کناه کار بولمس (ولافی ان کان لی الامائة فکذ اولم یمک الا خمسین و بوضور تده کم آنطا ایچسه اکر منم یوز تنکه م بولسه بس تقی یوز تنکه بولسه ایکی بولمس مکر ایملک تنکه کابولر من تپسه و بوضور تده هانت بولمس (وفی لایشم ریحانا ان شم وردا او یاسمینا) و بوضور تده کم آنطا ایچسه کم ریحاننی اسکمین یعنی تازه بوینی قیلماین تیب قزل گئنی ایسناسه یاسمین فی کناه کار بولمس (والبنفسج والورد علی الورق) و بنفسجنی و گل سرخی فی کم یا پراقلق ترر یعنی بنفسج ننگ یا فرغنی و گل سرخ ننگ یا فرغنی ایسکاسه هم کناه کار بولمس و قالعان اجز الارنی ایسکامک کر کمس والله اعلم *

فصل حنث فی لایکلمه ان کلمه ناکما بشرط ایقاظه ﴿﴾ کناه کار بولر بوضور تده کم آنطا ایچسه فلانغه سوز ایتماین تپسه اکر سوزنی آنکا او یفر حالنده بولسه اول شرط برله اول سوز ایتمککی آنی او یغانسه اکر او یغانسه ایراق دین

نجف رعان بولر گزیا ایتمک تیک بولغای (و فی لایکمه الاباذنه ان اذن ولم یعلم به فکمه)
 و بو صورتده آنط ایچسه کم آنک سوز ایتماین مکر آننک اذنی برله تیب واکر رخصت قیلسه
 و اول رخصتی بلمسه و سوز ایتمسه کناه کار بولر (و فی لایکلم صاحب هذا الثوب
 فباعه وکمه) و بو صورتده کم طون ننگ ایسه سوز ایتماین تیب آنط ایچسه
 آنندین صونک اول طوننی صائسه اول طون ایکاسی برله سوز لاشسه کناه کار بولر
 آننک اوچون کم طون ننگ ایکاسی تیکاندین صونک اول کشی ننگ ذاتی مواد ترر
 (و فی لایکلم هذا الشاب فکمه شیخا) و بو صورتده کم آنط ایچسه کم سوز لاشمایین اول
 یکت برله تیب اول قاری اولغانده هم سوز لاشسه کناه کار بولر آننک اوچون اول
 کشی ننگ ذاتی مراد ترر و یکتلک صفتی ننگ دخلی یوق ترر (و فی هذا حران
 بعناه و اشتریته ان عقد بالخیار) و بو صورتده اگر آنط ایچسه کم مونی صائب آلسام یا
 صائسام آزاد تیسسه اگر آنی اختیار شرطی برلان صائب آلسه آزاد بولر آننک اوچون
 کم شرط پیدا بولب ترر (و فی ان لم ابعه فکذا فاعتق او دبر) اگر آنط ایچسه کم اگر
 آنی صائسام بس شونداق آزاد و آنکار او حشار نرسه آنندین صونک آزاد قیلسه یا
 مدبر قیلسه آننک آنطی واقع بولر آننک صائسام سلقی پیدا بولب آننک اوچون کم
 ساتر محلی قالمای تورر آزاد قیلغاندین و مدبر قیلغاندین صونک (و یفعل و کیله فی
 حلق النکاح و الطلاق و الخلع و العتق و الكتابة) و کناه کار بولر آنط ایچکوی ننگ و کیلی ننگ اش
 برله کم نکاح ننگ آنظنده و طلاق ننگ و حلع ننگ و آزادلق ننگ و مکتب ننگ
 یعنی اگر آنط ایچسه کم نکاح قیلسم منمنبنده آزاد تیسسه و اول اوزی طلاق قیلما
 و نکاح و غیر لارنی بلکه آننک و کیلی قیلسه اول طلاق و نکاح و کتابت و خلع اوز نفسی
 قیلغان حکمنده بولر (و الصالح عن دم عمد و الهبة و الصدقة و الأقرض و الاستقراض
 و الأبداع و الاستداع و الاعارة و الاستعارة و الذبیح و ضرب العبد و قضاء الدین و قبضه
 و البناء و الخیاطة و الکسوة و الحمل) بو اشله ده و کیل ننگ اش موکل ننگ اش حکمنده
 بولر قرض برله استقراض ننگ آراسی ننگ فرقی اول ترر کم قرض تیممکتک بیرومک
 ترر و استقراض تلامکک و ایداع امانت قویمقلق ترر و استداع امانتنی تلامک
 و اعاره عاریتکایر ملک ترر و استعاره عاریتکاتلاهکک ترر و حملدین مراد یوکل
 لک ترر و اگر آنط ایچکوی ایتمسه کم منمننیم اول ایردی کم اول اشلرنی اوزم قیلما
 نیب ایردیم دیسه اینانعا یلر و کرب و کیل ننگ اش برله حانت بولغای) لافی الیبیع
 (و الشراء و الاجارة و الاستجارة و الصالح عن مال و الحصومة و القسمة و ضرب الولد)
 آلبغ صانیغ ده و اجاره بیرومکلکده و اجاره فی آلمقلقده و دعوی ننگ مالنی صالح
 قیلماقلقده و دعواغه جواب ایتمکلکده و بولما مملکته آنا و آناسی اورمقلقده
 اکر بو اشلرنی و کیل قیلسه کناه کار بولمس اما اکر بو اشله نیتی بو اولسه کم کشیکاده
 بیورمغای و کیل ایشی برله کناه کار بولر و موندای آنط ایچکوی اول کشی بولسه

کم اول اشنی قیلغوجی بولامسه تقی برکشی ننگ اشنی قیلر ایمدی هم بیورعان اش
 برله کناه کار بولر بو ایتلکان اشلرده (وفی لاینکلم فقرأ القران اوسبح او ههلل او
 کبر فی صلاته او خارجه) و کناه کار بولس بو صورتده آنط ایچسه کم سوزلاشماين
 تیب آندین صونک قرآن اوقسه یانسیبج ایتسه یانهلایل ایتسه کم یعنی لاله الا لله تیبسه
 یا الله اکبر تیبسه نمازده یانماز دین طشده ایتسه کناه کار بولس آننگ اوچون کم عرفلا
 آلا رنی سوز دیسه لار و شر یعتله هم سوز دیسه لار (و یوم اکلمه علی الملوین) اکر
 ایتسه کم اوله کون فلان برله سوزلاسام سن طلاق تیبسه اکر کیچه ده سوزلاشسه هم
 کناه کار بولر (وصح نیه النهار) اکر کوند زنی نیت قیاسه درست بولر کم کیچه داخل
 ایرمس (ولیله اکلمه علی اللیل) اکر ایتسه کم اول کیچه کم فلانغه سوز ایتسم
 سن طلاق تیبسه کچه کا حمل قیلنور کیچه سوز ایتسه کناه کار بولر و کوند زنی ایتسه کناه
 کار بولس (و الا ان للغایه کحتی ففی ان کلمه الا ان یقدم زید اوحتی حنت ان کلمه قبل
 قدمه) و الا ان ننگ کلمه سی حتی ینکلیغ غایت اوچون بولر بو صورتله ایتسه کم اکر آنکا
 زید کیلگنچه سوز ایتسم تیبسه اکر زید کلمه سین ایلکاری سوز ایتسه کناه کار بولر
 (وفی لایکلم عبده او امرأته او صدیقه او لایدخل داره ان زالت اضافته و کلمه لا یحنت)
 و بو صورتده کم آنط ایچسه فلان ننگ بنده سینه سوز ایتماين یا فلان ننگ خانونبغه یا
 آننگ دوستینه یا آننگ صارینه کرماين تیب ایتسه اکر اضافه سی کیتکندین صونک
 سوز ایتسه کناه کار بولس (فی العبد اشار الیه بهذا اولاً) و بنده ده کراک اشارتی
 آنکلهذا تیب قیلسون یا اشارتی قیلسون تعارت ننگ حکمنی قیلمس (وفی غیره
 ان اشار بهذا حنت) بنده دین اوزکا کا بهذا برله اشارت قیلسه کناه کار بولر اضافه سی
 زایل بولسه آندین ایتسه (و الافلا) اکر اشارت قیلنمغان بولسه اضافه سی زایل
 بولغاندین صوننگ سوز ایتسه و بو حکم پوقارودین فهم قیلنر اما آننگ اوچون کم خلاف
 آنده قیلر تر لر و بیان قیلنر (و حین وزمان بلائیه نصف سنه نکر اوعرف و معهما
 نوری) اکر آنط ایچسه کم سوز ایتماکی آنکا وقتده یاز مانک و نیتنی بیلکولک قیلسه
 یاریم یلغه حمل قیلنر کراک اول وقتنی یا اول زماننی بیلکولک ایتسون بو وقت تیب یا
 بو زمان تیب کراک بیلگوسن ایتسون بر وقت بو زمان تیب آننگ نیتنی مراد ترر نیت
 قیلغای (والدهر لم یدر منکر اولاد معرفاً) و دهرنی معلوم سن ایتسه بیلکولک معلوم
 بولس و حمل قیلمه قلمته برابر بولس اکر بیلکولک ذکر قیلسه لر یعنی بو دهرنی تیبسه
 لار حمل قیلرغه برابر بولر (و ایام منکره ثلاثه) و کونلرنی ذکر قیلسه لار
 اوچ کون مراد ترر (و ایام کثیره و الايام و الشهور عشرة) و اکر کوب
 آیلر و کوب کونلر تیبسه اون کون اون آی مراد ترر (وفی اول عبد اشتریته حران
 اشتری عبد اعتم) اکر آنط ایچسه کم اولکی آلفان قولم آزاد تیبسه اکر بنده آلسه

آزادبولر (وان اشتری عبدین ثم آخر فلا اصلا) اگر اول ایکن بندهنی بر یولی آلسه
 آندین تقی بر بندهنی آلسه هیچ قایسی سی اصلا آزاد بولمس (فان ضم وحده عتق
 الثالث) اگر بر بنده کا قید قیلسه یعنی انداق ایتسه کم اول اشکر بر بنده آلسام آزاد تیسه
 اوچوچی بنده سی بولر (وفی آخر عبد اشتریته حر فاشتری عبد اومات لم بعثق)
 اگر صونکعی آلمان بنده آزاد تیسه اول بر بنده آلسه آندین صونک آنطایچکن کشی
 اولسه اول آلمان بنده سی آزاد بولمس (فان اشتری عبد اثم آخر فمات عتق الآخر)
 بس اولکی بندهنی آلسه آندین صونک تقی بر بندهنی آلسه آندین صونک آنطایچکوچی
 اولسه صونکعی آلمان بنده آزاد بولر (یوم شری من کل ماله) اول بندهنی آلمان کونی
 مالی ننگ بار چه سندین آزاد بولور (وعندهما یوم مات من ثلثه) وصاحبین ره ایتب
 تر لر کم اوتکن زماندین آزاد بولر مالی ننگ اوچدین برندین (ولایصیر فار الوعلق
 الثالث به) و بولمس قاقچوچی ایر یعنی میراندین قاقچوچی ایر اوچ طلاقنی تعلیق
 قیلغان بولسه صونکعی خاندوننی آلورغه (خلاقا لهما) صاحبین حلاق قیلب تر لر
 بومسئله ننگ صورتی اول تر لر کم بر کشی ایتسه کم اگر من تقی بر خاندون آلسام طلاق
 بر خاندون آلدی آندین صونک تقی بر خاندون آلدی آندین صونک اولدی امام
 اعظم ره فائنده ایکنی خاندوننی آلمان وقتده طلاق بولر وفار بولمس بس میراث
 آلماس و آننگ عدتی حیض برله ترر آی و اون کون برله ایرمس وصاحبین ره
 ایتب تر لر اولکن کوننده طلاق بس فار ننگ حکمی بولغان بولغای اول خاندون
 میراث آلر آننگ عدتی تورر آی اون کون بولر عده کونلرنده زینتی ترک
 قیلق کرک (وکل عبد بشرنی بکذا فهو حر) و بو صورتک آنطایچسه کم هر بنده خوش
 خیر ایتسه منکابو اشکابس اول آزاد بولسون تیسه (عتق اول ثلاثة بشر وه متفرقین)
 آزاد بولر اولکی اول بنده کم خوش خیر بیروب ترر آننگ بوایشکنکندین باشقه
 (والکل ان بشروه معا) وارل اوچ بنده هم بار چه سی آزاد بولر اگر بار چه سی
 بر یولی خیر بیبرکان بولسه لر (وتسقط بشرا ابیه لکنارته هی) و اگر اوزی ننگ
 کفارتی اوچون آناسنی صانب آلسه اول کفارتی آندین ساقط بولر (لابشرا عبد
 حلق بعثقه) کفاره بولمس صانب آلمق اول بندهنی آزاد قیلمقلقه آنطایچکن بولسه
 آنی صانب آلسام آزاد بولسون تیکن بولسه آنی کفاره اوچون آلسه کفارتدین
 واقع بولمس (ومستولده ینکاح علق عتقها عن کفارته بشرائها) کفارتدین حساب بولمس
 اول قریباش کم اوغلان طابقان بولسه نکاح ننگ سبب برله و آننگ آزادلقنی
 تعلیق قیلغان بولسه اوزی ننگ کفارتی اوچون صانب آلمق برله اول قارا باش
 هم آزاد بولر صانب آلماندین صونک کفارتدین حساب بولمس یعنی اگر بر قاریباش قه
 نکاح قیلسه و ایتسه کم اگر اوغلان طابسانک سنی صانب آلر من و آزاد قیلر من

کفارة او چون تيسه کر آنى او غلان طايفاندين صونک آلسه آزاد بولر کفارتدين حساب بولس (وتعتق بان تسريت امة فهى حرة من تسراها وهى فى ملكه يوم حلقه لامن شرها فتسراها) و آزاد بولر مونک بر له کم تعلیق قيلغان بولسه قراباشنى اکر قارباشنى توتسام آزاد وقما توتسام و حال آنکه اول آنط ايچکن وقتنده آننک ملکنده بولسه آزاد بولر و اکر آنط ايچکندين صونک صائب آلغان بولسه وقما توتقان بولسه آزاد بولس (وبکل مملوك لى حرامهات اولاده ومدبروه وعبيده) اکر ايتسه کم هر مملوك کم منده بار آزاد تيسه ام ولد بولغان بنده لرى و آننک خالص بنده لرى بار چه سى آزاد بولر (لامکاتبوه الابنيتم) و مکانيلرى آزاد بولس لر کم آنط ايچکن وقتند آلارننک آزاد لغنى نيت قيلسه آزاد بولر (وبهذ احراوهذ او هذ العبيد ثالثهم) اوزى ننگ بنده لارينه ايتسه کم بو آزاد يابو آزاد بو تيسه اولار ننگ او چوچىسى آزاد بولر (وخير فى الاولين) اولكى ايکسینه اختيارلى ترر کم آزاد قيلر ياقيلمس (کالطلاق المبهم) طلاق مبهم ينکليغ اکر کشى اوزى ننگ اوچ خانونيغه ايتسه کم بو يابو و بو طلاق تيسه او چوچى خانونى طلاق بولر اول ايکسیده اختيارلى کم آننک او چون کم اولكى ايکسندن اضراب حکمنده (ولام دخل على فعل يقع عن غيره كبيع وشراء واجارة وحياطة وبناء اقتضى امره لبيحسه به) و لامى که داخل بولر فعلکا اول فاعلدين اوزکا او چون واقع بولابلور يعنى آننک نائىبى آنکا و فاقيلابلور مثل صانمق و آلمق و اجاره به بير مملک و نرسه ننگ مملک ورننک قيلمق و ديوارنى تور عوز مقلق تقضاقيلر يعنى تلار اولار ننگ تعلق اول فعلنى فاعلدين اوزکاش بيور ما فغه اول فعلى بر له ناکه خاص بولغاي اول بيور مق اشنى فاعلدين اوزکاکا کم يعنى اول اشنى قيلغوچيدىن اوزکاکا کم مخاطب ترر بو ايتلکان مثالده و فاعل و منکلم اکر اوزى ننگ مخاطبى ننگ سوزى بر له منکلم طوننى صانسه حانت بولر و کناه کار بولر (فلم يحنت فى ان بعث لك ثوبا ان باعه بلا امره) بس حانت بولس بو صورتده ايتسه کم اکر طوننى سننگ او چون صانسام سنکا ايتماى اکر صانسه اول طوننى ايتماى کناه کار بولس (ملکه والا) اول کشى اول طون ننگ ايه سى بولسون کرک بولسون (وان دخل على عين او فعل لا يقع عن غيره كاكل وشرب ودخول وضرب الولد اقتضى ملكه) و اکر لام داخل بولسه اول اش ننگ اوزينه يابراشکا کم واقع بولسه اول اش آندىن اوزکاکا نائىب لغغه ياراماس مثل ييك ايچمک و کر مگ و فرزندنى اور ما قلق اول لام اوزکاننک ملکى بولماقنى تلار (فبحنت فى ان بعث ثوبا لك ان باعه بلا امره) بس حانت بولر بو صورتده کم اکر بر طوننى کم سننگ ملکنده ترر اکر صانسام تيب آنط ايچسه اکر اول طوننى صانسه کرک آننک امرى بر له صانسون کرک امر سز کناه کار بولر (وفى كل عرس لى فكذا بعد قول عرسه نکحت على طلقت هى) و بو صورتده ايتسه کم منم خانونم

اوشبو ینکلیغ یعنی طلاق تیسه و ایتلکان دین صونک آننک خاتونی ایتسه کم منم
 اوستومه نکاح قیلغان سن تیسه طلاق بولر آننک اوچون کم ایری ننگ لفظی برله
 بولب ترر (وصح نیه غیرها دیانته) وطلاقدہ اول خانوندین اوزکلی نیت قیلماق
 درست ترر دیانت یوزندین آننک اوچون کم بوسوزنی آننک حشندلقی اوچون
 ایتور بس کیرک کم طلاقدین اوزکا هم واقع بولر واللہ اعلم *

﴿ کتاب البیع هو مبادلة مال بمال بتراض ﴾

بیع مالنی بر مالغہ بدل قیلماق ترر اول ایکی مال ننگ بهاسی بولغای شر یعتدہ وصانقوچی
 و آغوچی اول بدل قیلغانیغہ راضی بولغایلر خمر ننگ و دونکغز ننگ خلافنه کم اول قیمت
 مال ایرمس شر یعتدہ آنکابها قرار ایتلکان ایرمس (وینعتد با ایجاب و قبول) و سودا
 درست بولر ایجاب و قبول برله آغوچی ننگ صانقوچی ننگ سوزاری برله آغوچی
 آلدوم تیسه و صانقوچی صانقوم تیسه سودا منعقد بولر (بلغظی ماض) و ایکی لفظ برله
 سودا درست بولر کم ایکی هم اونکن زمان ننگ لفظلاری بولر (مثل بعت و اشتریت)
 یعنی صانتم تیسه وینه آلدوم تیسه سودا حاصل بولر درست بولر (وبتعاط مطلقا) و ایجاب
 قبولسز هم درست بولر نرسه فی الملق و صانتملق برله درست بولر مطلقا یعنی کیرک
 آغر بهالی بولسون کیرک ینکل بهالی بولسون (و اذا اوجب واحد) وقتیکم اثبات قیلسه
 صانقوچی یا آغوچی ایکی ننگ برسی سودا غه کم ایتسه کم بونرسه فی سنکاصانقوم
 یاسندین آلدوم تیسه (قبل الاخر کل المبیع بکل الثمن او ترک) قبول قیلغای تقی
 برسی صانلغان نرسه ننگ تمامنی بهاسی برله آغای یا ترک قویونی قیلغای اول صانلغان
 نرسه فی یعنی آلمغای یعنی اول صانلغان نرسه ننگ بعضسنی بهاسی ننگ بعض برله آلا ماس
 (الا اذا بین ثمن کل) مکر وقتیکم بیان قیلسه هر برسنی آنداق کم ایتسه بونرسه فی فلان
 ننگه کاصانقوم آغوچی برسنی قبول قیلسه تقی برسندین باشقہ ر و بولر اما اگر صانتمق ننگ
 لفظنی قایتہ ایتسه بهاسنی بیان قیلسه برسنی قبول قیلمس برسندین باشقہ (و مال
 یقبل بطل الا ایجاب ان رجع الموجب) و مادامی که قبول قیلسه سودا باطل بولر اگر جواب
 بیرکوچی جوابندین قایتسه (او قام احدهما) یا نوره کلسه آغوچی یا صانقوچی ایکی ننگ
 برسی اول مجلسندین هم ایجاب و قبول هم باطل بولر (و اذا وجد الزم) وقتیکه ایجاب
 و قبول ننگ ایکی بید بولسه سودا الزم بولر و صانقوچی و آغوچی ننگ هر قایسی سی ننگ
 اختیاری بولس (و يعرف المبیع بالاشارة لابذکر الثمن والصفة الا فی السلم) و بلندسه
 بولر صانلغان نرسه فی بالغز اشاره برله اول نرسه فی صانقوم و مقدارن ایتمکک برله تمام
 نانسہ بولس مکر سودای سلم ده کم آندا مقدارن ایتمکک و صفتن ایتمکک اشاره حکمنک
 بولر (و الثمن باحدهما) و نانسہ بولر بهاسنی ایکی نرسه ننگ برسی برله کم اشاره یا مقدارن
 و صفتن ایتمکک ترر (ولا یضر الجزاق) و سودا غه ضرر قبلمس قیاس قیلماق و چینمک آنداق کم

ایتسه بوغدای ننگ بو توده سنی بو آرینه ننگ بو توده سیغه صاندم تیسسه سودا درست بولر
 (الافی الجنس بالجنس) مکر جنس باجنس بولسه رو ابولس موند بر ابر کرک و چینمکک
 رو ابرهس (ومطلق الثمن علی الأروج) ومطلق بهار ایجر اقیمنه ترر یعنی اگر بر نرسه
 اون تنکه کا آلسه مثلاً و تنکه کا قید قبله سه اول تنکه کا کم رواج ترر آنی قصد قبله غایر
 (فان استوی رواج النقص من اختلاف ماليتها) بس اگر برابر بولسه نقد ننگ رواج
 فاسد بولر سودا اگر مختلف بولسه نقد لر ننگ مالیتی زیر امانجر بنزاع بولر (وان بیع ذو
 افرادکل واحد یکذا) و اگر صائسه اول نرسه کی باشقه بولمقلقی بار هر بر نرسه
 بر نچه نرسه کا (فان لم یثقاوت صح فی واحد) بس اگر تفاوتی یوق بولسه هر باشقه سی
 ننگ بر باشقه سینه درست بولر آنداق کم ایکی توده بوغدای ننگ هر بر توداسنی
 بر نرسه کا صائسه بر پیمانده سودا رو بولر مکر اول پیمانده ننگ آطی فی ایتسون اول
 زمانه بار چه سینه سودا رو بولر آنداق کم ایتسه کم بوغدای ننگ توداسی اون پیمانده ترر
 هر پیمانده فی بر تنکا کا صائسه سودا درست بولر (والأفلا اصلاً) اگر باشقه لری ننگ تفاوتی
 بار بولسه اول باشقه سی ننگ هر قابیسه نه سودا رو بولس آنداق کم قوی ننگ کتوندان
 بر نچه قوی فی صائسه هر قوی بر نرسه کا مکر آط بر سه قوی ننگ هر باشقه سی ننگ صائنی
 آندار و بولر (وان باع صبره علی انها مائة صاع بماقه) اگر صائسه بوغدای ننگ توداسنی
 بو تورلک کم یوز پیمانده ترر یوز در همکا (فان نقص اخذ مشتری بالحصة و فسخ) بس
 اگر کم کلسه اول آلتوچی آنتک هسه سنی آلتغای یا سودانی یوز عای (فان زاد قبل باع)
 و اگر یوز پیمانده دین زیاده بولسه اول زیادسی صائسوچی ننگ ترر (وفی المذروع
 اخذ الأقل بكل الثمن او ترک) اگر قار لانغان نرسه کم کلسه آنی بو تن بهاسی برله آلور
 یا سودانی ترک قیلر آنداق کم یوز قاری یوزی یوز در هم کا آلف کرک یا سودانی ترک
 قیلمق کرک (والا کثر له) اگر اول یوزنی یوز قاریدین زیاده تابسه اول زیاده سی اول آلفان
 کشی ننگ ملکی ترر آنتک او چون کم وصف ننگ حکمی بار و بها وصف ننگ بر ابرنده
 بولس بلکه عین ننگ مقابله سنه واقع بولر (وان قال کل ذراع بدرهم قبل الحصة فیهما) و اگر
 هر قاریسی بر درهم تیسسه بس هسه بر لان آلور ایکی صورتده هم توفسان قاریسی توفسان
 تنکه کاوز زیاده در همکا آلتغای (وصح بیع البر فی سنبله) و بوغدای فی خوشه ابر دکنده
 صائمق درست (والبا قلاً ونحوه فی قشره الال) و درست صائمقلق باقلانی و آنکا او حشاش
 نرسه لری مثل جوز و بادام و بوایکسندن اوز کالاری اولکی قابوغی برله یعنی طشقارعی
 قابوغی برله (وبیع ثمره لم یبد صلاحها اوقد بد) و درست صائمقلق اول میوه فی کم بمشش لق
 بیلگور مکان یا بلکور کان بولسه (ویجب قطعها) و سودا قیلغاندین صونک اول میوه فی
 کیسمکک واجب ترر صائسوچی ننگ ملکی فارغ قیلمق واجب ترر (و شرط ترکها علی
 الشجر یفسد البیع) اول میوه فی درخت اوزره ترک قیلمقلق ننگ شرطی سودانی فاسد

قیلر (کاستثناء قدر معلوم) آنداق کم جد اقیلر مقدار معلومنی اول میوه دین مثلا ایتسه کم بو درخت ننگ میوه سنی صاندوم مکر اون باطمانتی صانتها مین تپسه فاسد سودا نرر

* * * * * فصل صح خیار الشرط لکل منهما * * * *

وشرط ننگ اختیاری درست صانتغوجی ننگ و آغوجی ننگ هر قایوسینه (ولهائنته ایام) واولارغه شرط ننگ اختیاری اوچ کونکچهر واپولر (اواقل لا اکثر) و اختیار شرطی اوچ کوندین آزه وراپولر اوچ کوندین کوپکار واپولس آنداق ایتسه کم بونر سنی آلم صانتدم بوشرط برله کم اوچ کونکچه اختیاریم بولغای کم صانتما قلعنی اختیار قیلر من یاقاینارر من (الانته يجوز ان اجاز فی الثلاث) امار واپولر اجازة قیلسه اوچ کونک سوداغه بوسورتده کم اکر اوچ کون یکویرا ک اختیارنی شرط قیلسه باوجودی اول شرط وایر مس هم شرط قیلغان بولسه ده (وکن ان شرط انه ان لم یبق الثمن الی ثلاثة او اکثر فلا یبع) وموند اق کم اکر شرط قیلغان بولسه بهاسنی اوچ کونده نقد قیلسماس سودا بر طرف بولسون بوشرط واپولر اول اختیار قیلغان کم تا اوچ کونکچه رواترر واکر اوچ کوندین زیاده شرط قیلسه کرک نقد بهاسی اوچ کونک پیدابولغای وفساد لازم بولغای (ولایخرج مبیع عن ملک بایعه مع خیاره) و صانتلغان نر سنی صانتغوجی ننگ ملکندین چقار مس اول صانتغوجی اختیارلق وقتنده (فهلهک فی ید المشتري بالقیمه کالمقبوض علی سوم الشراء) صانتلغان نر سنی ننگ اولملکنی آغان کشی ننگ ایملکنده قیمتنی برله ترر اکر قیمتنی بولسه اکر مثلی بولسه مثل لازم بولر آنداق کم بر ایشکنی آلسه بهاسی مقرر قیلسه آغان ننگ قولند اولسه قیمتنی واجب ترر و اقرار ایملکن بهاسی واجب بولس (ویخرج مع خیار المشتري فهلهک فی یده بالثمن) و طشقاری چقار صانتلغان نر سنی صانتغوجی ننگ ملکندین آغوجی ننگ اختیاری برله بس اولملکنی صانتلغان نر سنی ننگ آغان کشی ننگ قولند اول بهایرله ترر کم فرار قیلنب ترر یعنی اول بهاسی واجب (کنعیبه) مثل صانتلغان نر سنی ننگ مغیوب بولمقلقی آغان کشی ننگ اشی برلان یا اوزکا کشی ننگ اشی برلان (لکن لایملکه المشتري) اما ایاسی بولس آغان کشی اول صورتده آغان سودانی قایتاررغه اختیارلق بولغان بولسه (فلا یثبت احکام الملک) بس ملک ننگ حکم لری ثابت بولس (کعتفی قر بیه ونحوه) مثل آغوجی ننگ قرتد اشی ننگ آزاد بولمقلقی آنکا و خشار ینکلیغ وموند اع اکر اوزی ننگ خاوندنی صائب آلسه آغوجی اختیار ننگ شرطی برله نکاح توشماس اکر اختیار مدتده اوغلان طایسه آغوجی ننگ ام ولدنی بولس (والفسخ لایعمل الا ان یعلم صاحبه فی المدة) و سودا ننگ فسخ عملی بولس مکر کم بلدرسه اوزی ننگ ایاسینه یعنی اول کشی کم آننگ برله اختیارنی شرط قیلب ترر لر اختیار ننگ مدتده (بخلافی الاجازة) اجازة ننگ خلافته سودا درست بولر باوجودی ایاسینه بلدرسه هم (ویسقط الخیار بمضى المدة وما یدل علی الرضا) و اختیار ننگ مدتی اوتماک برله اختیار ساقط بولر وتقی

اول نرسه برله ساقط بولر کم دلالت قیلسه سوداغه رضالت بیر مکلککا (کالارکوب)
 مثل صانتقان نرسه نی اطلاندیرعان ینکلیمغ (والوطی) وطی قیلیمقلق بوله اول صانتقاننی
 یا آزاد قیلیمقلق برله و آنکل اوخشار نرسه لر نی سوداغه رضالت بیر مک ننگ
 دلالتی ترر (و شراء احد الثوبین او احد الثلاثة علی ان یعین احد اصح)
 و صائب آلتق کبی ایکی طون ننگ برسنی بو شرط برله تعین قیلاین نیب
 درست ترر (لای الاکثر) و اوج طوندین زیاده بو طریق برله سودا
 درست بولمس (و شراء عبدهن بالخیار فی احدهما صح) و ایکی بنده ننگ برسنی
 صائب آلتق بوشرط برله اختیار بار بولر برسند هست بولر (ان فصل الثمن وعین محل
 الخیار) و هر برسنی ننگ قیمتی میان قیلسه و اختیاری ننگ محلی تعین قیلسه درست بولر
 (وفسد فی الأوجه الباقیة) و فساد ترر قالغان وجه لر ده کم بهاسنی جدا قیلسه یا
 اختیاری ننگ محلی تعین قیلسه (و عبده مشتری بشرط کتبه ولم یوجد اخذ بثمنه او
 ترک) و بنده آلتغان بولسه آننگ کاتب بولمقلقی ننگ شرطی برله اول صفتی پیدا
 بولمادی آلتغانی اول بنده نی اول قیمتی برله کم آلب ترر یا سودانی ترک قیلر آننگ اوچون
 کم بها اوزی ننگ مقابله بولر و صفتی ننگ مقابله سنه واقع بولمس (و یورث خیار
 التعمین والعیب لا الشرط) یعنی وارثغه نقل قیلر صانتاغان نرسه ننگ تعین بولغاننی
 کورست مکلکننگ اختیاری و صانتاغان نرسه ننگ عیبی ننگ اختیاری شرط اختیار ننگ سببی برله
 بولغان اختیار وارثغه نقل قیلمس و صانتاغان نرسه نی وارث قایتار بولمس و تبیل هم قیلا
 بولمس آننگ اوچون کم میراث بیر کوچی ننگ اولمکی برله اول اختیاری فوت بولر
 (والرؤية) و کور مکلکننگ اختیاری کم کور مکلکننگ سببی برله بولر اول هم
 وارثغه نقل قیلمس *

(فصل صح شراء مالم بره)

و درست بولر آلتق اول نرسه نی آلتوچی کورمه (و لم مشتری به الخیار عندها)
 و آلتوچیغه اختیار بولر سودانی قبول قیلرغه و قبول قیلما سقه کورکان و قننده اول آلا
 تورعان نرسه نی (الی ان یوجد ما یبطله وان رضی قبلها) و آلتوچیغه سودانی رد قیلورعه
 اختیاری باقی ترر تا اختیاری باطل قیلغوچی نرسه پیدا بولغوچه هر نچه کم سودا کا
 راضی بولغان بولسه کور مکلکدین ایلکاری (و لا لبایعه) و صانتوچیغه اختیار بولمس
 آلتوچی کورکان زماننده (و یبطله و خیار الشرط تعیبه) و کور مکلکننگ اختیاری و شرط
 اختیاری باطل قیلر اول آلتغان نرسه نی معیوب قیلیمق (و تصرف یوجب حقا لغيره کالبيع
 بلاخیار قبل الرؤية و بعدها) و تقی باطل قیلر خیار شرطنی و کور مکلکننگ اختیاری
 صرف قیلیمقلق کم اوز کاهقنی واجب قیلغوچی بولر مثل صانتمقلق صانتاغان نرسه نی خیار
 شرطسز کور مکلکدین ایلکاری کورکاندین صونک (و مالا یوجهه کالبيع بخیار و مساومة

وهبة بلا تسليم يبطل بعدها فقط) واول صرف قيلمق كم اوز ييننك حقن واجب قيلعوچي
 ايرمس مثل اختيار برله سودا قيلمق وخرید اراق قيلمق وصالغان نر سهني تسليم
 سز باعشلامق كورمك ننگ اختيار في باطل قيلر كورگاندين صونك كورمسدين ايلكاري
 باطل قيلمس (ويعتبر روية المقصود) آنچه مقصودني كورمكلكا آننگ اختياري بار ترر
 (كوجه الامه والدايه وكفلهما) مثل قاراباش ننگ يوزني كورمكلك وحيوان ننگ يوزني
 وآننگ كفلني كورمك ينگليغ (وموضع علم المعلم) وبلكوچي ننگ علمني كورمكلك
 اعتبار ترر (وظاهر غيره) وبلهكان طون ننگ طشني كورمك اعتبار ترر (ويبوت
 مقصودة وكورمكلك اوي لرنى كم مقصود ترر صاراي دين وقش ايو لارندين وياز
 اوبلارندين وآننگ صحن لرنى كورمك معتبر ترر (ونظر وكيله بالشراء وبالقبض
 لانظر رسوله) واول كشي ننگ نظري معتبر بولر كم وكيل بولسه صانم آلحق
 اوچون ويا صانمق اوچون وآننگ نظري معتبر بولمس آنكا يتكان بولسه كم سن رسول بول منم
 طرفدين وكيلكا ايتقاي كم سن وكيل منم طرفدين وكيل ديكان لغظير له رسول ديكان لفظنك
 فرقي بولر وكيل برله رسول ننگ آراسنه اكر وكيلك لفظي برله ادا بولسه وكيل بولر
 اكر رسوليك لفظي برله ادا قيلمغان بولسه رسول بولر (وجس الاعمي وشمه وذوقه و
 وصف العقار عنده) وسپامق كوز سز كشي ننگ وتونمقلى واسكامكلكي كوز سز ننگ
 فاشنده صفت قيلمقاي بولار ننگ بار چه سي كوركان حكمنه بولر (ومن رأى شيئاً ثم شرى فله
 الحبار) واکر كشي بر نر سهني كورگاندين صونك صانم آلسه آننگ قايتارمقلى
 ننگ اختياري بولور آنكا (انغير) اكر بوكشي كورگاندين صونك اول نر سه كانغير
 بير سه (والقول للبايع) وصالغوچي ننگ سوزني اعتبار قيلر لر (في عدم تغييره) اول
 نر سه كا كم تغيير بيرر كانيك (ولامشترى في عدم رويته) وآلغوچي ننگ سوزني اعتبار قيلر
 لار اكر كوركانم بوق ديب دعوي قيلمسه آنظر له *

﴿فصل﴾ ولشتر وجد بمشتر به عيبانقص ثمنه عند التجار رده واخذنه ثمنه ﴿﴾
 وآلغوچي اكر آلغان نر سه دين عيب طابسه آننگ بهاسني كيم قيلر باز اركان لرننگ
 فاشنده اول نر سهني قايتارمقلى وآننگ بهاسي برله آلماقلى آلغوچيغه روا بولر (والا
 باق والبول في الفراش وسرقه صغير يعقل عيب) وفاچمقلى وتوشا كينه سيمكلك
 واوغري لق قيلمقلى عاقل بالغ بولسه عيب ترر اما اوغري لق وتوشا ككاسيمك عقلسن
 كچكنه دين عيب ايرمس (ومن بالغ غيب آخر) واوغري لق وتوشا كينه سيمك
 رسیده بولغاندين صونك ظاهر بولسه رسیده بولمسدين ايلكاري صانغوچي قولنده هم
 بو عيبی بار بولسه بو عيب لر برله سودا قايتارا بلمس آننگ اوچون كم رسیده
 بولغاندين صونك تقی بر اوز كا عيب ترر اول عيبدين اوز كا كم صانغوچي ننگ قولنده
 ترر رسیده بولمسدين ايلكاري (وجنون الصغير عيب ابد) وگودك ننگ ديوانه لق عيب

ترر همیشه یعنی اگر صانغوچی ننگ قولنده دیوانه لقی بار بولسه کچکلیکنده و آلفوچی
 ننگ هم قولنده دیوانه لقی بار بولسه کچکلیکنده یا اولوعلقده قایتار سه بولر (والبخر والذفر
 و آغزی ننگ ایسی و قولتقننگ (و الزناو النول مننه) و زناقیلعتی و زنادین اوغلان طابعت (عیب
 فیها لافیه) قاراباشقه عیب ترر و قلفه عیب ایر مس (والکفر عیب فیهما) و کفر لک عیب
 ترر هم قلعه وهم قاراباشقه (والاستحاضه و ارتفاع حیض بنت سبع عشرة عیب)
 و استحاضه بولمق و حیض ننگ کونار لمکی اون یدی بشار قاراباشدین عیب ترر
 (وان ظهر عیب قدیم بعد مامات او اعتمقه محانا او استولک اودیر) اگر قدیم عیب
 ظاهر بولسه اولکندین صونک یا موند قیلغاندین یامدیر قیلغاندین صونک (رجع
 بالنقصان) اول قدیم عیبی ننگ سببی برله آنچه کم قیمتی ننگ نقصانی بولسه قایتار
 (لابعد ما اعتق علی مال او بعد ما قتلہ او اکل بعضه) و مونداق نقصان برله قایتار ایلمس اول
 نرسه نی اولتورکندین صونک یا آننگ بعضسنی یکاندین صونک (اوکله اولیس
 فتخرق) یا آنی کیسه و یاره قیلسه و آندین صونک قدیم عیبی ظاهر بولسه اول
 عیب ننگ کم لکی برله صانغوچی غه قایتار ایلمس (وبعد ما حدث عیب رجع به) و اگر
 عیب دین صونک تقی بر عیب پید بولسه نقصان برله قایتار ایلر (الان یاخذ البایع
 كذلك) مگر آغان بولسه صانغوچی آنی عیب لکی برله یعنی اول بایع آغان
 وقتده عیب بولوب اول نرسه نی صانغوچیغه قایتار ایلمس (مالم یختلط بملک المشتري)
 مادامی که آراشماغان بولسه آلفوچی ننگ ملکینه اگر آراشماغان بولسه آنی
 صانغوچیغده پید بولغان عیبی برله آلابلس آنداق کم طونسی رننگ قیلغاندین
 صونک قدیم عیبینه مطلع بولسه آنی صانغوچی آلمس و کم لکی ننگ مقدارنی بیرر
 (فلا يرجع ان باع قبله) بس قایتار ایلمس آلفوچی کلکنی صانغوچی غه اول صانلغان
 نرسه کم اگر صانلغان بولسه عیبی ظاهر بولسدین ایلکاری (ولابعد) اگر اول
 آغان نرسه نی عیبی ظاهر بولغاندین صونک صانلغان بولسه و اگر عیبی ظاهر
 بولسدین ایلکاری صانلغان بولسه نقصانغه رجوع قیلا بولمس (وبعد کسر الجوز ونحوه
 رجع بالنقصان فی المنتفع به) و جوزنی آنکا و خشار نرسه لری ننگ اگر عیبی ظاهر بولسه
 صندرغاندین صونک آنچه کم نفع آلابور آننگ برله آدم یا حیوان نقصانیغه رجوع
 قیلا بیلر (وبالکل فی غیره) و اول نرسه کم نفع آلتور بهاسی ننگ بارچه سینده رجوع قیلا
 بولر (و اذا ادعی الایاتی) و قتیکم دعوی قیلسه قاچمقلقتی (اثبت انه ابق عنده بالبیئنه
 اونکول البایع عن الخلی علی العلم) اثبات قیلسه قاچمقلقتی موند برله کم کواه
 اونکارسه آغان کشی ننگ قاشنده قاچب ترر یا صانلغوچی آنط ایچمکدین قاچسه
 آغان کشی ننگ قاشنده قاچانیغه (ثم برهن انه ابق عند البایع) آندین صونک
 اثبات قیلسه قاچانیغه بایعی ننگ قاشنده کواه برله (او حلفه انه باعه وسلمه وما ابق

قط) یا صانغوچی آنطیبرسه کم صائب تر و طایشر عانمز کم هر کیز قاجقانی یوق دیب
 (اوما له حق الردهنذا الدعوی) یا آنطیبرسه صائلعان کشیکا کم بود دعوی ننگ سببی
 برله آلعان کشی ننگ قایتارماق حق یوق تیب (ولاشن علی مشتری اذا ادعی
 العیب حتی یتبین عدمه) و بهابیرمک واجب ایرمس وقتیکه عیبنی دعوی قیلسه اول
 وقتعه چه کم آننگ یوقلغی ظاهر بولغونچه (ومد اواة العیب ور کوبه فی حاجته رضا) و عیبلی
 مانغه داروقیلماق اووزی ننگ حاجتی اوچون آطلانمق رضالق حکمنده بولر (لالرده
 اوسقیه اوشرا علفه و لا بد له منه) و رضالق ننگ حکمنده بولس آطلانمقلقی صانغان کشیکا
 قایتارمقلقی اوچون یا صوبیرمک اوچون یا اوت بیرمک اوچون آطلانمقلقی ننگ کذری
 بولس اندین (ولو شری عبدین صفقه) اگر ایکی بننگنی سوداده آلسه (ووجد باحدهما
 عیبارده خاصه ان قبضهما) و اول بنده ننگ برسندین عیب طایسه اول عیبلی ننگ اووزی
 قایتارغای اگر ایکسنی آلعان بولسه (والاخذهما اوردهما) و اگر ایکسنی قبض
 قیلغان بولسه ایکسنی هم قبول قیلغای یا ایکسنی هم قایتارغای (کما فی الکیلی والوزنی)
 آنداق کم کیلی ووزنی ده مثل بوعدای آلتون ینکلیع کم اگر بعضسنده عیب طایسه
 همه سنی قایتارر یا همه سنی قبول قیلماق آلور (وان قبض) اگر چندیکه قولنه آلعان
 بولسه ده اول کیلی ده ووزنی ده (ولو استحق البعض لم یرد الباقی) اگر اول کیلی ووزنی کا
 حق ثابت قیلسه لار بعض قالعانی قایتار ایلمس (بخلاف الثوب) و طون ننگ خلافته کم
 اگر بعضسنده حق ثابت قیلسه لار و آلعوچیننگ اختیاری بار کم بار چه سنی قایتار ایلور
 آننگ اوچون کم طون عیبلیک بولدی بس عیبی برله قایتار ایلور (وصح ان یری من کل
 عیب وان لم یعدھا) و صانغوچی ننگ نرسه سنی صانغان وقتده اول نرسه ننگ همه عیبندین
 یری قیلسه درست بولر یعنی کل عیبی برله سنکا صاندوم تیکای اگر چه اول عیبلرنی
 صناماسه و تعیین قیلمه هم درست بولر آندین صوننگ عیبی چقسه آلعوچی اول
 عیبی برله قایتارا بلمس والله اعلم

﴿ فصل بطل بیع مالیس بمال کالدم والمیته والحجر وانباعه ﴾ و مال ایرمس
 نرسه ننگ سوادسی باطل بولر مثل قان و مردار اولکان و آزاد و آننگ توابعی مثل ام ولد
 حواجه سنندین بالانایقان بولسه و مدبر یعنی من اولکاندین صوننگ سن آزاد بولر دیکان بننگ
 و بیع مال غیر متهوم کالحمر و الحنزیر بالاشن) و مونداق باطل سوداسی اول نرسه لرننگ شریعتده
 نبینی یوق تر مثل شراب و دونه کز آلتونغه صائمقروا بولمس (و بیع قن ضم الی هر وزکیه ضمت
 الی میته وان سمی ثمن کل) و باطل ترر سوداسی اول بننگ ننگ آزادلقغه قوشلغان بولسه و ذبیح
 قیلغان بولسه قوی کم قوشلغان بولسه مردارغه بر سودا برله آلسه لار آنی بار چه سی
 باطل بولر و هر چندیکه بار چه سی ننگ بهاسنی باشقه ایتسه (وصح فی قن ضم الی
 مدبر او الی قن غیره بحصته) و مدبر برله قوشلغان بنده ننگ سوداسی درست

بولر ياكه بنده بولسه كم اوزكا كشي ننگ ملكى آننگ حصه سى اوچون قيمتى واجب بولر (كملك ضم الى وقف) آندا ق كم ملك قوشلغان بولسه وقف غه اول ملك ننگ حصه سينه سودا درست ترر (وفسد بيع العروض بالخمور وعكسه) و فاسد بولر مال ننگ سوداسى خمير بر لان لكن اول مالغه ايه بولر اول آلغان كشي آنى آلغاندين صونك آننگ قيمتى واجب بولر خمير واجب بولمس وموندا ق فاسد بولر خمير ننگ سوداسى مالغه و آنك مالك بولر آلغاندين صونك و آننگ قيمتى واجب بولر خمير واجب بولمس و شرابنده سودا باطل ترر و مالده فاسد (ولا يجوز بيع المباحات قبل ان يملك) روا بولمس سوداسى اول نر سه لر ننگ كم آنكا مالك بولمس دين ايلكارى مثل باقى كم صوده بولر يا قوش كم آسمانده بولسه يا او طون كم صحرا ده بولسه (و ما لقدرة على تسليمه الا بحيلة او بضرر) وموندا ق روا بولمس سوداسى اول نر سه ننگ تسليمى كالمالى يتمسه مكر حيله بر له يا بضرر بر له مثل قاچقان قل كم آلغان كشي دين اوزكا كشي ننگ فاشنده بولسه مثل يغاچ كم اوى ننگ اوستونده بولسه (و ما فيه غرر كحمل و لبن فى ضرع) و اول نر سه كم آنده آلد ائقى بولسه مثل بچه كم ايجك بولسه و سوت كم ايجك بولسه آننگ سوداسى فاسد ترر مثل قوى ننگ اوستنده كى يونى ينكليغ و آنك هم سودا قيلمق فاسد ترر (و ما يفضى جهالته الى المنازعة) شوندين نر سه اولاشمورر آننگ نادانلى نزاغفه (و المزانية وهى بيع تمر مجذوذ بمثله على التخل حرصا) وموندا ق روا بولمس مزانه ننگ سوداسى اول كسلكان حرمان ننگ سوداسى ترر و چناب صانمق اول درخت ننگ اوستنده كى ميوه نى فاسد بولر (و الملامسة و القاء الحجر و المناذرة) وموندا ق ترر كم روا بولمس ملامسه ننگ سوداسى و طاش طاشلاغان ننگ سوداسى و منابزه ننگ سوداسى و بوموندا ق ترر كم آلقوچى خريد ارق قيلغاى يعنى آلغان بولسه و قتيكه او شلاسه اول نر سه نى يا اول نر سه ننگ اوستينه طاش قويسه يا آننگ طرفيغه بر نر سه طاشلاسه آننگ بر له سوداسى لازم بولر بو تورلك سودا لر فاسد بولر (ولا المراعى ولا اجارتها) و تقى مال او تىلاى تورغان او تىلا ننگ هم سوداسى هم روا بولمس و اول او تىلا غنى اجاره قيلمق هم روا بولمس (و التخل الامع الكوارات) و تقى آرى ننگ سوداسى روا بولمس مكر آرى ننگ خانه سى بر له روا بولر (و اجزاء الادمى و الحنزير) وموندا ق روا بولمس سوداسى آدمى ننگ اجزاسى ننگ مثل صاچ و سوت ينكليغ و بو اينكستندين اوزكاسى هم و دونك نر ننگ هم اجزاسى صانمق روا بولمس (و جلد الميتة قبل دفعه) و صانمق اوزى اولكان ننگ تير سين بسمل قيلمق ايلماسدين ايلكارى روا بولمس (و دود القز) و موندا ق پيله ننگ قورنون هم صانمق روا بولمس (و بيضه خلا فالها) و پيله قورنى ننگ يومر قاسنى هم صانمق روا بولمس خلاى صاحبين غه (و العلو بعد

سقوطه) ومونداق یقینانندین صونک بالا یعنی یوقارغی خانسه نی صانمق روا بولمس (وشخص علی انه امة وهو عبد) وتقی قلبی قارا باش تیب وقارا باشنی قل تیب صانمق روا بولمس (وشرا^۶ ما باع باقل ما باع قبل نقد ثمنه الاول) ومونداق روا بولمس صانب آلمتی اول نرسه نی صانب ترر بر بهاغه اول بهادین آز بهاغه آلمق روا بولمس اولکی بهاسنی نقد قیلمسدین ایلکاری (وشرا^۷ ما باع مع شیء لم یبعه بتمنه الاول فیما باع) ومونداق روا بولمس صانب آلمق اول نرسه نی کم صانب ترر صانلغان نرسه برله قوشب اولکی بهاسینه اول صانلغان نرسه ننگ سوداسی درست بولمس اول نرسه کم صانلغای ترر آننگ سوداسی صحیح ترر ومونداق سوداننگ فسادلقی ننگ شرطی اول ترر اولکی بهاسنی نقد قیلمسدین ایلکاری بولغای (وزیت علی ان یوزن بظرفه ویطرح للظرف کذا رطلا) وتقی روا بولمس صانمقلق زیت ننگ یاغنی بوشرط برله کم اولچسه لر صالغان نرسه برله مثل قارن یا مَشک ینکلغی نرسه برله وصالغان ظرفی ننگ آغرلقی اوچون چیناب بر نرسه صالسه لار اولچمکدین بورون روا بولمس (بخلاف شرط طرح وزن الظرف) آننگ خلافنه کم شرط قیلسه ظرفی ننگ آغرلقنی صانمقلقنی کم بوتور لک سودا درست بولر آننگ اوچون کم مخالف عقدنی تقاضا قیلغوچی ترر ایرمس (والبیع بشرط لا یقتضیه العقد وفیه نفع لاهد هما اولبیع یتستحقه) ومونداق فاسد ترر سودا اول شرط برله کم آنی عقد تقاضا قیلمغای یعنی بر کشی صانغای اول شرط نفع بولغای برسینه صانغوچی غه یا آغوچیغه یا صانلغان نرسه کا کم نفع ننگ حقنی بولغای آنداق اول صانلغان آدم ننگ جنسنندین بولغای مثل بند ننگ سوداسی ینکلغی اول شرط برله کم آنی صانمغای (والی اجل جهل) ومونداعر روا بولمس سودا قیلمقلق بیلگوسز وعده برله کم صانغوچیغه و آغوچیغه معلوم بولمس اول وعده قیلغان وقتنی مثل قش ومثل نصاری روزه توتقان وقتنی ومثل یهودی ننگ عیدی ننگ کونی ینکلغی ومونکا وخشار معلومسز وعده برله سودا درست بولمس (وصح ان اسقط قبل الحلول) وسودا درست اکر اول وعده نی ساقط قیلسه اول مدة یتمسدین ایلکاری (وان فیض المشتري المبیع بیعا فاسد ابرضا^۸ بائعه صریحا ودلالة) اکر قولیغه آلسه آغوچی اول صانلغان نرسه نی فاسد سودا برله صانغوچی ننگ رضالقی برله اول نرسه ننگ اوزنی یا آنکا دلالت قیلر نرسه نی (کقبضه فی مجلس عقده) مثل قولیغه آلمقلق اول صانلغان نرسه نی سودا حاصل بولغان مجلسده صانغوچی آنی منع قیلمس (وکل من عوضیه مال ملکه) وهر برسی اول صانلغان نرسه آننگ بهاسی ترر مال بولغای کم مالک بولر آغوچی صانلغان نرسه کا (ولزمه مثله) واول آغوچیغه اول آلغان نرسه ننگ مثلی لازم بولر (حقیقه) مثل بوعدای (اومعنی) یا اول آلغان نرسه ننگ قیمتنی لازم

بولر قيمتلى نرسه لده (فان كان الفساد بشرط زائد فلن له الشرط فسخره) بس اكر
 فساد شرط زائد سببندين بولسه اول كشيكا كم آنتك نفعى اوچون ترر فسخر قيلارغه
 ولايتى بار ترر بوسوز امام محمد ننگ قولى ترر اما امام اعظم و امام ابي يوسف ننگ
 قولى اول ترر كم هر قايسى سينه ولايت فسخر بار ترر (والا) اكر فساد شرطى زائد
 سببندين بولسه بلكه فساد سودا ننگ اصلنده بولسه كابر درهمنى ايكى درهم كاصانغان
 يئنگليغ (فلكى لمنهما) بس هر قايسى ننگ ولايت فسخرى بار ترر يعنى هر قايسى سودانى
 بوزابلور (وان خرج من المشتري اربنى فيه فلا فسخر) بس اول صانغان نرسه آلغان
 كشى ننگ ملكندين چقب كيتسه يا آنده برينا قيلمسه بس فاسد سوداده سودانى
 بوزابلوس (وطاب للبايع ربح ثمنه بعد التقابض) وحلال طيب ترر اول فائده كم
 حاصل بولب ترر فاسد سودا برله صانغان نرسه ننگ بهاسندين و اول نرسه نى قولبغه
 آلغاندین صونك و آنتك بدلنى بيركاندین صونك حلال بولر (لا للمشتري ربح
 مبيعته) وحلال طيب بولس آلغان كشيكا سودا قيلمقلى صانغان نرسه نى فاسد سوداده
 (فيتصدق به وكره التجش) ونجش مكروه ترر نجش اول ترر كم بر نرسه نى اول
 نرسه ننگ اوزى ننگ بهاسندين زياده خريدارلق قيلمسه لار تقى بر كشى ميل
 قيلغاي تيب و اول بهاغه آلورغه قصدى يوق بولغان بولسه (والسوم على سوم غيره)
 ومونداق مكروه ترر خريدارلق تقى بر خريدارلق ننگ برابرنده (اذا رضيا ثمن
 ونلقى الجلب المضرباهل البلد) وقتيكه مكروه ترر كاروان ننگ آلدينه قارشو بارمقلى
 و آنتك متاعنى آلق اكر آنى اول آلغان بهاسى برله شهر خلقينه ضرر تيكار ننگ
 بولسه (ويبيع الحاضر للبادى زمان القحط) ومكروه ترر سودا قيلمقلى مقيمينك كاروانلىق
 اوچون ويپانلق اوچون قحطلق زماننده (والبيع وقت النداء) ومكروه ترر سودا
 جمعه نمازى ننگ اذائنى ايتور وقتده وقتيكه توش قايتغاندین صونك بولسه (وتفریق
 صغير عن ذى رحم محرّمه) ومونداق مكروه ترر كم صغير نى يعنى اوغلاننى جد اقمقلىق
 محرمندين سوداده (لابيع من يزید) ومكروه بولس كشى ننگ سوداسى كم زياده
 قيلسه بهاسندین صانغلا تورغان نرسه ننگ وقتيكه صانغوچى اولكى آلغوچى ننگ بير
 نورغان بهاسيغه راضى بولغان بولسه يا ايتسه كم من اوشبو چاقلى نرسه آلور من اما
 هر كشى موندین آرتوق بها ويرسه آنتك بولسون تيسه مكروه بولس والله اعلم *

❁ (فصل الاقالة فسخر في حق المتعاقدين) ❁

سودا ننگ اقاله سى فسخر حكمنك بولور صانغوچى و آلغوچى حقنك (فتبطل بعد ولادة
 المبيعة) بس باطل بولر اقاله اول صانغ آلغان نرسه بجهت تابعدن صونك آنتك اوچون
 كم اول باشقه بولغان نرسه ننگ ارتقلىق اقاله نى منع قيلغوچى ترر (بيع في حق
 الثالث) سودا حكمنده بولر اوچونچى ننگ حقنده يعنى صانغوچى برله آلغوچى دان

اوزگاننك حقننه كم اول شفيع ترر (فيجب بها الشفعة) بس واجب بولر اقاله برلان شفعه
 (وصحت بمثل الثمن الاول) واولكى بهاسى ننگ مثلنه اقاله قيلمق درست بولر ا وان
 شرط غير جنسه) اكر چه شرط قيلنغان بولسه هم اولكى بهاسى دين اوزكانى (او الاكثر منه
 يا اولكى بهاسندين زياده بولسه) (وكذا الاقل) وموند اقر وانور اقاله اولكى بهاسينه
 اكر چه اولكى بهاسندين آزارا قيغه سودا قيد قيلسه لار زياده غه يا اولكى بهاسى ننگ
 جنسندين اوزكاكا بو اوج صورتنده اولكى بهاسينه اقاله قيلمق درست ترر (الا اذا
 نقيب) مكر وقتيكه مبيع عيبلك بولسه ايمدى اولكى بهاسندين آزارا قيغه اقاله درست
 بولر (ولم يمنعها هلاك الثمن بل هلاك المبيع) و اقاله ننگ درست لقيغه مانع بولس
 بهاسى ننگ هلاك بولمقلقى بلكه صانلغان نرسه ننگ هلاك بولمقلقى منع قيلور اقاله نى (وهلاك
 بعضه يمنع بقدره) و صانلغان نرسه ننگ بعضسى سنك يوق بولمقلقى مانع ترر آنچه يوقالغانه
 و قالغانه اقاله درست ترر **فصل التولية ان يشترط في البيع انه بما شرى**
 (به) تولىه اول ترر كم شرط قيلسه سودا صائب آلور من اول نرسه نى كم آلغوچى
 آلوب ترر ترتيب (و المراجعة به مع فضل) بيع مراحه اول ترر كم صائب آلسه مبيع نى
 يعنى صانلا تورغان نرسه نى اول چاقلى نرسه كا كم آلغوچى آلسه آرتوقى برله
 (و شرطهما شراءه بمثل) چنكللى تورغان نرسه لر ينكلبيغ آريه و بوغداى و آلتون
 و كموش ينكلبيغ عر وضعه بولس مثل طون و حيوانات ينكلبيغ غه بولس و بو ايكسى
 سوداننك درست لكى ننگ شرطى اول ترر كم صانلا تورغان نرسه نى آلمقلقى ترر
 اوزى ننگ مثلنه (وله ضم اجر القصار والحمل ونحوهما) صانغوچيغه رواترر قوشسه
 شسته كرلك ننگ حقنى و همال ننگ حقنى و آنكا و خشار نرسه لر مثل بو يا وچى لقننك
 و اندين اوزكاننك حقنى (و يقول قام على بكذا) اما ايتغاي كم مونكا بو چاقلى نرسه برله
 كلب ترر تيكاي و بو چاقلى نرسه كا صائب آلوب من تيب ايتمكاي نايالقا چنقلقى لازم كلمكاي
 (فان ظهر خيانتها في مراجعة اخذه بثمنه اورد) اكر آلغوچيغه خيانت معلوم بولسه
 صانغوچيدين سودا قيلورده آلغاي اول صانلا تورغان نرسه نى بهاسى برله ياقايتارغاي
 اول نرسه نى صانغوچيغه كم خيانت قيلب ترر (وفي التولية حط) و تولىه سودا سنك
 خيانت مقدارنى كم قيلغاي (وعند ابي يوسف حط فيهما) و امام ابو يوسف قاننده
 خيانت مقدارنى كم قيلغاي هم تولىه سودا سنك هم مراحه ده كم قيلغاي (وعند محمد خير فيهما)
 و امام محمد ره قاننده خيانت ظاهر بولغان صورتنده مجبر ترر هم مراحه صورتنده
 و هم تولىه صورتنده و الله اعلم *

❁ ❁ ❁ (فصل الربوا) ❁ ❁ ❁

ربو الغنمه آرتوقلى ترر و شريعتده (فضل خال عن عوض شرط لاحد المتعاقدين

فی المعاوضة) و اول زیادہ سی تر رکم خالی بولسہ عوضدین کم شرط قبیلنغان بولسہ برس
 اوچون صانغوچی ننگ یا آلوچی ننگ عوض قیلمقندہ مالنی مالغہ بس اکر زیادہ
 عوضدین خالی بولسہر بابولس آنداق کم عوض قیلسہ بر باطمان بوغد اینی بر باطمان آریہ
 عہ ایکی باطمان بوغد اینی آریہ ننگ ایکی باطمانیغہ مونک زیادہ لقی بار اما عوضدین
 خالی ایرمس آنتک اوچون کم زیادہ سی جنس ننگ زیادہ سی ننگ بار ابرنہ صرف قیلرلار
 واکر زیادہ سنی صانغوچی و آلوچییدین اوزکا اوچون شرط قیلسہ اولر بوا بولس
 مثل اول زیادہ کم ہبہدہ بولر (وعلتہ القدر) و حراملقیننک سببی برنچہ نرسہدہ قدر
 بولمقلق ترر (ای الکیل اولوزن) یعنی کیل ترر مکیلاتندہ وزن ترر موز و ناتندہ گیر
 برلہ اولجاودہ (مع الجنس) بر جنس بولمق برلہ اکر بوغد اینی آریاغہ سودا قیلسہ
 مثلاً بر برسندین زیادہ برلہ روا بولر (والبر والشعیر والتمر والملح کیلی) و بوغد ای
 و آریہ و خرما و توز کیلی ترر شریعتدہ اگرچہ عرفدہ وزنی بولسہدہ (والذهب والفضہ
 وزنی) و آلتون و کیش و زنی ترر شرع یوزندین (و غیرہا علی العرف) و بوایتکلن
 نرسہلر دین اوزکلی اعتبار قیلرلار عرفکا (فان وجد الوصفان حرم الفضل والنساء
 بس ایکی وصف ننگ ہر ایکسی طابلسہ یعنی قدر و جنس یعنی ایکسی بر جنس دین بولسہ
 و تقی ایکسی کیلی یا وزنی بولسہ زیادہ سی حرام بولر و نسبیہ بیرمکلیک آنداق ترر کم بر باطمان
 بوغد اینی بر باطمان غہ نسبیہ بیرسہ روا بولس (وان عد ماحلا) اکر بوا ایکسی یوق بولسہ
 کم قدر و جنس ترر حلال بولر زیادہ سی ہم نسبیہ سی آنداق کم سودا قیلسہ
 کیلنی وزنیغہ زیادہ سی غہ یا نسبیہ کا حلال بولر (واذا وجد احدهما) واکر
 طابلسہ بوا یکی وصف ننگ برس قدر و جنس ترر اوزکاسی برلہ (حرم النساء) نسبیہ بیرمکلیکی
 حرام ترر بس زیادہ حرام بولس آنداق کم ہر وی طوننی ہر وی طونغہ صانسہ
 برس تقی برسندین زیادہ بولسہ روا بولر یا بوغد ای صانسہ نسبیہ کا آریاغہ
 روا بولس اما اکر نقد صانسہ برس تقی برسندین زیادہ بولسہ سودا درسن
 بولر (ولایجوز الکیلی بمثلہ الامتساویا کیلا والوزنی الامتساویا وزنا) روا بولس
 صانمق اول نرسہنی کیلی بولسہ تقی بر کیلیغہ مکر کم برابر لقدہ بولسہلار وزنی ہم
 مونداق ترر کم برابر لقدہ شرط ترر (والجید والرادی سواء) و آلتون و کومش ننگ
 مہر قاغلیغان و قاغلمغانی برابر ترر (وجاز یبع حقتہ بحفتین) بر اوج بوغد ای ننگ
 سوداسی یا آریہ ننگ سوداسی ایکسی اوجغہ آنتک اوچون آزہ حکم روا بولر (وفلس
 بفلسین) و مونداق روا ترر بر فلس ننگ سوداسی ایکسی فلوسعہ (باعیانوما) اول
 ایکسی فلوس بیلگولک بولسہ روا بولر واکر بر فلس یا ایکسی ہم معین بولسہ روا
 بولس (واللحم بالحیوان) روا ترر ایتنی جانورعہ صانمقلق (والذقیق بحسنہ کیلا)
 واوننی اونغہ صانمقلق ہم روا ترر کیل برلہ اول شرطعہ کم ایکسی برابر بولغای

(والرطب بالرطب) وياش خرمغه ياش خرمانی صانمق روابولر (وبالتمر) وقرور
 خرماغه ياش حرماننك سوداسی درست بولر وقتيكه ايكسی برابر بولسه (والعنب
 بالعنب وبالزبيب متساويا) وياش يوزم ننگ سوداسی قروع يوزمكار ووابولر برابر
 بولسه (والبررطباً او مبلولاً بمثله او بالياس) رواترر اول بوغداى كم اييا بولسه
 نقى بر اييا بوغداى برله ياقروع بوغداى برله برابر بولسه (او التمر او الزبيب المنقع
 بالمنقع متهما متساويا) رواترر سوداسی اييا قيلنغان حرماننك اييا قيلنغان يوزم برله
 وقتيكه برابر بولسه لار (ولحم حيوان بلحم حيوان آخر متفاضلا) وبر جانور ايتنى نقى
 بر جانور ننگ ايتنى برله سودا قيلسه روابولر وزياده برله و برابرى هم روابولر (وكذا
 جاز بيع لبن الحيوان بلبن حيوان آخر متفاضلا) وبوينك ليغ ترر سوداسی جانور ننگ
 سوتى نقى بر جانور ننگ سوتى برله برابر بولسه وزياده سى هم بولور (وكذا
 الدقل بخل العنب) ومونداع روا بولر صاغيلنغان حرماننك سر كاسينه يوزم ننگ
 سر كاسى ننگ سوداسی روابولر (وشحم البطن بالالية او باللحم) وچر بونى قويروعى
 بر لان سودا قيلسه روابولر (والحبز بالبر والدقيق وان كان احدهما نسيئة لا البر
 بالدقيق) وبوغداى ننگ سوداسی اون برله روابولمس او السويق وطالقان برله روا
 بولمس (او الدقيق بالسويق متفاضلا ومتساويا) روابولمس اون ننگ سوداسی
 طالقان برله آرتوقى برله يابرابر لقى برله (ولا السمسم بالحل) روابولمس كنج ننگ
 سوداسی ياعى برله (الا ان يكون الحل اكثر مما فى السمسم) مكر ياضى زياده بولسه
 اول نر سه دين كم كنج ترر (ويستقرض الحبز وزنا لاعداد) وناننى قرضه بير مملك
 روابولر وزن برله صان برله روا بولمس (ولا ربوا بين سيد وعبده) وخواجه برله
 بنده ننگ آراسنده ربوا بولمس (ومسلم وحرى فى داره) ومسلما برله كافر ننگ
 آراسنده هم ربوا بولمس كافر ننگ ديارنده *

❁ فصل لايجوز بيع مشتري منقول قبل قبضه ❁

والغوجى ننگ سوداسی روابولمس يعنى اول صانلانورعان نر سه فى بو الغوجى قولينه
 المسدين ايلكارى نقل قيلب يعنى اوز كاكشيك اوتسه (وصح التصرف فى الثمن قبله)
 وصرف قيلمق رواترر اول نقل قيلنغان نر سه ننگ بهاسنده قولينه آلمسدين ايلكارى
 (والحطعنه والمز يد فيه) وبهادين كم قيلمق وزياده تصرف قيلمقق بهاده رواترر
 (ان بقى المبيع) اكر مبيع باقى قالسه (وفى المبيع) ومبيعه كم قيلمق رواترر وزياده
 قيلمقق مبيعه (لكن الشفيع يأخذ بالاقبل) اما شفعه زياده سى لازم بولس كم
 بهابران آلر (وصح تاجيل كل دين الا القرض) وتأجيل قيلمق درست مكر قرضه كم
 بروقتنى قرار قيلسه اعتبارى يوق ترر فى الحال تلاسه بولر (ويدخل البناء والفتاح
 والعلووالكنيف فى بيع الدار) وصاراي تيب سودا قيلسه آنكا داخل بولور ديوارى

ویناسی وکلیدلاری و بالا خانه لاری و مستراحی یعنی صوتوگنا تورعان بولاری
 بولار ایتلمسه هم سودا وقتنده سوداده داخل بولر (لا الظالمه) صارای ننگ ایشکنده
 کی ایوان دخل بولمس (الابد کرکل حق هولها) مکر مونوننگ برله کم ایوان
 داخل بولر صارایغه سودا وقتنده ذکر قیلسه لاره هر حقه کم اول حق اول صارای ننگ
 بولسه (اوبیراقها) ایتسه کم صائب آلدیم صاراینی آنچه آنکاطوش نرسه لری (اوبکل
 قلیل و کثیر هوفیها اومنها) یا ایتسه کم هر نرسه کم اول صارایغه داخل بولسه کرک آز کرک
 کوب یا اول صارایغه نفع قیل تورعان بولسه آننگ برله آلدیم تیسه بوسورنده ایوان صارایغه
 داخل بولر (والشجر لا الذرع فی بیع الارض) ویرسوداسنده درخت داخل بولر اوزکا
 ایگن داخل بولمس (ولا الثمر فی بیع الشجر) ودرخت سوداسنده میوه داخل بولمس
 (ولا العلوی فی بیع البیت الا بشرطه) وبالاخانه داخل بولمس ایونی سودا قیلغانمکر سودا
 وقتنده شرط قیلسه لار (ولا فی بیع منزل الا بئذ کر ما ذکر کالطریق والشرب والمسبل)
 و منزل ننگ سوداسنده هم بالاخانه داخل بولمس مکر اول ایتمکک برله کم آزویا کوب بولسه
 داخل بولر مونداق داخل بولمس منزل ننگ سوداسنده صویولی و آیاق یولی و صارای ننگ
 صوصالاتورعان یولی مکر اول سوز برله کم ایتسه داخل بولر و حق لری و مر افق لری و آنکلر
 او حشار نرسه لار تیسه (ویدخل فی الاجاره) و اجاره ده داخل بولور صو یولی
 و آیاق یولی اول ایتلغان لارنی ایتمای هم (ویوخذ الولدان استحققت امه بیئمه)
 قاراباشنی و فرزندنی آلسه بولر اگر کواه برله ثابت قیلسه لار اول کشی ننگ حقنی آننگ
 آناسنده (وان اقریها لایوخذ) و اگر اقرار قیلسه دعوی قیلغوجی ننگ حقنه آناسنده
 یعنی قاراباش ننگ ایکسی دعوی قیلغان کشیکا ایتسه کم بوقر اباش سننگ ترر تیسه
 اول قاراباش ننگ اوغلانی هم اول دعوی قیلغای کشی ننگ ترر اول ایتلکان کشی ننگ
 بنده سی بولمس دعوی قیلغان کشیکا لازم بولمس کم اول فرزند اقرار قیلغای کشی ننگ
 بولر (ولما لک باع غیره ملکه فسخه) و بر کشی ننگ ملکنی اوزکا کشی صائسه اول
 ایکسی اول سودانی بوزه بلور (وله اجازته) اول ملک ننگ ایسی اول سوداغه اجازه
 قیلسه هم بولر (ان بقی العاقدان والمبیع) و بواول وقتک ترر کم صانعوجی و آلعوجی
 و صاتلغان نرسه بار بولسه (وکذا الثمن عرضا) و مونداق ترر اگر کاله بولسه نقدینه بولسه
 بولمس (وهو ملک للمحیز و امانه عند بایعه) و بویها کم کاله بولسه اجازه بیر کوجی ننگ
 ملکنی ترر و صانعوجی ننگ فاشنده امانت ترر (وله فسخه) و صانعوجی سودانی بوزا
 بلور (قبل الاجازة) اجازه بیر مسدین ایلکاری (و جاز اعتاق المشتري من الغاصب)
 و اولجه لاب آلعان قولنی کشی دین اول اولجه قلمنی صائب آلسه آنی آزاد قیلمق
 درست بولر (لایبعه) و اول کشی ننگ سوداسی روابولمس (ان اجیز بیع الغاصب)

نرسه ده آلمس دین ایلکاری (و الاستصناع باجل سلم تعاملو افیه اول) واش بیور مقلق استاد غه بیلگولک وعده برلان یعنی فلان وقت عاجه تیب سلم ننگ حکمنده ترر کرک عرفده اول نرسه کا عمل قیلا تورغان بولغایلر یا قیلماهای تورغان بولغایلر (وبلا اجل فیما یتعامل فیہ بیع فیجبر الصانع علی العمل) واکر وعده قیلسه لار آنچه کم معامله قیلولار سودا حکمنده بولر بس جبر قیلا بلور اول اوستادغه عملینه (ولایرجع الامر) اول سودا دین یعنی اش بیور عوجی قایتا بلمس سوزندین (والمبیع هو العین لا العمل) وآننگ مبیعی یعنی صانتلا تورغان نرسه سی ذات ترر اول کشیننگ عملی ایرمس (فلوجا بما صنعته غیره او هو قبل العقد فاخذہ صح) بس اکر کلتورسه اول نرسه فی کم عمل قیلغان بولسه آندین اوز کا کشی یا اول کشی عمل قیلغان بولغای آلغوجی قبض قیلسه درست بولر (ولایتعین له بلا اختیاره) و تعین بولمس آلغوجی اوچون آننگ اختیار ندین ایلکاری (فصح بیعه قبل رؤیة الامر) بس درست ترر آننگ سودا سی اشنی کور مسدین ایلکاری (مسائل شتی و صح بیع الکلب و السباع علمت اول) وایت ننگ سودا سی و اوز کا درنگ لار ننگ و درنگ جانور لار ننگ سودا سی مثل یولبارص و شیر ینکلغ ننگ سودا سی درست بولر کرک تعلیم بیرلکان بولسون کرک تعلیم بیرلکان بولسون (والذمی کالمسلم) و کافر کم امانلق برله مسلما نلرننگ دیارینه کلسه سوداده مسلمان حکمنده بولر (الافی الحمر و الخنزیر) مکر دونگن ننگ و شراب ننگ سودا سنده مسلمان ینکلغ بولمس (فهما عندهم کالحل و الشاة فی عقربنا) بس بو شراب و دونگن بز ننگ آرمزده سرکا برله قوی ینکلغ ترر سوداده (ودرم نثر فوق فی ثوب رجل فهو له ان اعده له او کفه) و تنکه صاچانده اکر کشی ننگ طونی ننگ اوستینه توشه اکر اول طوننی اول تنکه ننگ نوشمکلکی اوچون تورانب قویغان بولسه یا آننگ اوچون قویغان بولسه اما وقتیکم درهم نوشکاچ آننگ طونینه طوننی تنکه برلان چرماش تورسه آننگ ملکی ترر (و الافلاخذ) اکر آنداق بولسه آلغوچیننگ ملکی ترر اول تنکه (واعتبر به سائر المباحات) و اوزکا مباحلری ننگ حکمی هم بوتورلک بولر اکر تورتکان بولسه بریرنی اول مباح اوچون وقتی کم اول یرکا تیسسه آننگ ملکی بولر و اکر آنداق قیلمس کم آلسه آننگ بولر والله اعلم *

(فصل الصرف بیع الثمن بالثمن) بیع صرف ننگ سودا سی نقدنی نقدغه سودا قیللق ترر (جنسا بجنس) جنسی جنس برله یعنی آلتونغه و کموشکا سودا قیللق (او بغیر جنس) یا که جنسدین اوزکا نرسه برله مثل آلتوننی کموشکا سودا قیلسه (و شرطه التقابض قبل الافتراق) و بوسودا ننگ درستلکی کا شرط ترر آمللق ترر صانغوجی و آلغوجی ایکسی بدلنی بربرندین جدا بولمس دین ایلکاری اول مکانده (وان وقع فی البعض صح فیہ) و اکر آمللق بوا یکی بدل ننگ بعضسنده واقع

بولسه بیع صرف اول ایتغانیغه درست بولر (کما فی انا فضة) بر قابده تورغان کموشنی
 سود اقیلسه بهاس ننگ بعضسنی بیرسه بعضسنی بیرسه اول اولتورغان یرده اول
 چاقلی کم بیروب ترر اول بهاسنی سوداسی درست ترر قالغانیغه سودا درست
 بولس (وصار مشترکا) و اول قاب آلعوچی برله صانغوچی ننگ آراسنده مشترک
 بولر (و کذا فی السیفی الحلی) و مونداق ترر اول قاچ کم آلتون برله و کموش
 برله آرایش قیلر ترر (ان خلصت الحلیة بلا ضرر) و اگر خالص بولسه اول آرایش
 ضرر سز (و یصرفی القبض الی ثمنها) و صرف قیلنر اول آلمان نرسه نی اول آرایش
 قیلغان نرسه ننگ بهاسینه (و ان لم یقبض شیء بطل فیها) و اگر قاچ بهاسندن
 هیچ نرسه آلمان بولسه آرایش ده سودا باطل بولر (و ان لم یخلص بطل اصلا) و اگر
 آرایش ضرر سز قاچندن خلاص بولس بولسه باطل ترر سودا قاچندن هم آرایش و الله اعلم *
 کتاب الشفعة هی تملک العقار علی مشتریة جبرائیل ثمنه) شفعه دیب لغتده اول
 نرسه نی ایتور لر کم آتنگ سببی برله بر نرسه نی آنکا جفت قیلر لر و شر یعتده
 آتنگ آلعوچی سی ننگ مالک یعنی ایکا بولمقی بر نرسه کا اولکی قیمتی ننگ مثلی
 برله یعنی اول بهاکم آلعوچی آنکا آلب ترر اول بها برله اولکی آلمان کشی بیرمک
 کرک و صانلغان نرسه نی تصرف قیلمقی کرک (و یشیت بقدر رؤس الشفعا) و شفعه ننگ
 حق ثابت بولر شفیع لار ننگ باشاری ننگ مقدار نجه (لا المملک) ملکی ننگ مقدار نجه
 شفعه لق ننگ حق ثابت بولس (للخلیطی نفس المبیع) حق شفعه ثابت بولر اول کشیکا کم شریک
 بولسه صانلانورغان نرسه ننگ اوزنده (ثم للخلیطی حق المبیع) آندنین صونک حق شفعه ثابت
 بولر اول کشیکا کم صانلانورغان نرسه ننگ حقینه شریک بولسه (کالشرب و الطریق)
 مثل اول کشی کم شریک بولسه صوننک یولنده و آباق یولنده (الخاصین) اول
 صوننک و آباق ننگ یولی خاص بولغای (کشر نهر لا یجری فیہ السفن) مثل
 صوننک یولی کم یابندن بولسه کیمه آندنین یوری بولسه (و طریق لا یمنع) اول
 بول ینکلیغ کم منفذی بولمه یعنی چقب کیتار یولی یوق بولسه (ثم لجار ملاصق بابیه
 فی سکتة اخری) آندنین صونک حق شفعه اول فونکش ننگ ترر کم توتش بولسه
 اول صانلانورغان نرسه کا آتنگ اوی ننگ اینکی توتش بولسه اگر چه ایشکی اوزکا کوچه دین
 بولسه (و یطلبها فی مجلس علمه بالبیع) و شفعه لکنی طلب قیلغای اول نرسه نی صانغاننی
 بلکان مجلسده (وهو طالب مواثبه) و بوطلبنی مواثبه دیرلار یعنی صاچراب توزب
 شفیع لکنی تلاکان نیمک بولر (ثم یشهد علی طلبه عند العقار) موندن صونک
 کواه تونقای اوزی ننگ تلاکانیکما اول صار اینی یا اول یرده کم صاننلر ترر (اودی
 یده من بایع او مشتری) یا شفعه نی تلاک لککا کواه تونقای آنی صرف قیلغان کشیننک
 فاشنده کم صانغوچی یا العوچی بولغای (فان اخر احدهما بطلت) بس اگر بوا یکی طلب ننگ

بر سنی تأخیر قیلسه شفعهنی طلب قیلماق قی باطل بولر (ثم یطلب عند القاضی) آندین
صونک شفعهنی طلب قیلغای قاضی ننگ آلدنده (وبتأخیره شهر اتبطل عند محمد
وبه یفتی) وقاضی ننگ فاشنده بو طابینی بر آی تأخیر قیلسه شفعه باطل بولر امام
محمد قاننده وقتوی مونکا ترر (فاذا طلب سئل القاضی الخصم) بس وقتیکه شفیع
طلب قیلسه قاضی صوراغای آغوجی فی (فان اقر بملك ما یشفع به اونکل عن الخلفی
علی العلم بانها لک) بس اکر اقرار قیلسه اول ملککا اول نرسه لرکا شفعه آلابور آننگ
سیمی برله یا بلکانیکا آنط ایچمکلکدین باش نارتسه باوجود مالک ایرمس یعنی ایاسی
بولمس آننگ شفیع (او برهن الشفیع) یا کواه اونکر سه شفیع (سأل عن الشراء) قاضی
آنی صائب آغاندین صورغای (فان اقر به) بس اکر اقرار قیلسه اول نرسهنی
صائب آغانیغه (اونکل عن الخلفی) یا که آنکا ایچمکلکدین قاجسه (او برهن الشفیع)
یا کواه اونکر سه شفیع (قضی له بها) وقاضی شفیع اوچون حکم قیلغای شفعه (فلزمه
احضار الثمن) بس شفیع غه اول صانلغان نرسه ننگ قیمتنی حاضر قیلماق لازم بولر
(ویحسب الدار له) وصافلاسه بولر صار اینی بهاسنی آلمقلی اوچون (ولایسمع البینه
علی البایع حتی یحضر المشتري) وقاضی صانغوجی ننگ کواه لقیمنی اشمکای نا
آغوجی حاضر بولمغوجیه (فیفسخ بحضوره) بس سود آننگ بوز قلیغه حکم قیلغای آغوجیننگ
حضورنده (ویقضی بالشفعة) وآغوجی ننگ حضورنده قاضی شفعه غه حکم قیلغای
(وعهده علی البایع) وعهده بایع ننگ یعنی بهاننگ شرطی بایعه ترر بس واجب بولر
آنکا مبیعنی طابشر مقلق اکر بایعه کشی حق بار لغی ثابت بولسه اول بهاننگ
ضامنی بایع ترر آغوجی ایرمس (وللشفیع خیار الرجوع والعیب) وشفیعه آننگ عیبنی
کوره کلککا اختیار بار ترر (وان شرط المشتري البراءة منه) اکر چندیکه عیبدین
پا کلکنی شرط قیلغان هم بولسه یعنی ایتهغان بولسه کم عیبی برله قبول قیلب آلر
من تیب ایتهسه هم موند اق ایتمکلکی برله هم شفیع ننگ عیبنی کورمکلککا اختیاری بار
ترر (والقول للمشتري فی الثمن) وبهاسنی ننگ مقدارنده سوز آغوجی ننگ سوزی
برله بولر یا آننگ آنظنده هم آغوجی ننگ آنطی بولر (وبینه الشفیع احق من بینته)
وشفیع ننگ کواهی حق واولی ترر قبول قیلماقغه آغوجی ننگ کواهندین (ولو
ادعی المشتري ثمناوبایعه اقل منه) اکر دعوی قیلسه آغان کشی بهاسنی وصانغان
کشی آرزاقنی دعوی قیلسه (اخذ بقوله) شفیع صانغوجی ننگ سوزی برله آغای
(قبل القبض) وبهاسنی آلمسدین ایلکاری (وبقول المشتري بعد) وآغان کشی ننگ
سوزی برله بهاسنی آغاندین صونک (واخذ فی حط بعض الثمن اوز یادته باقلهما)
وشفیع آغای بهاسنی کم یاز یاده بولغان صورتده بوا یکی صورته ننگ آرزاقنی آغای
(وفی حط الكل بالکل) وصانغوجی آغوجی ننگ بهاسنی کم قیلغان صورتده شفیع تمام

بهاس برله آغای و هج نرسه که قیلغای (و فی الشرا^۱ بئمن مثلئ بمثلہ) و بوضورتئ کم
 آملق، مشتری ننگ مثلئ ننگ بهاسینه کم مکمل موزون ترر آلسه شقیع هم شول مثلئ ننگ
 بهاسینه آغای (و فی غیره بقیمة الثمن) و مثلئ دین اوزکاده بهاسی ننگ قیمتئ
 آغای مثل عروض و عقار ینکلیغ (ففی عقار بعقار اخذ کل بقیمة الآخر) بس اول صورتئ
 کم صانغان بولسه مکانئ مکانغه شقیع هر قابسی سنی بر باشقه بهارلان آغای (و فی ثمن
 مؤجل جمال) و نسیمه سوداده بهاسینی شقیع نقد قیلغای یعنی نقد بهاعه آغای (و طلب
 فی الحال و اخذ بعد الاجل) یا شول حالده شقیعنی طلب قیلغای یعنی شول حالده
 بیعنی یعنی صائلا تورعان نرسه فی و عک قیلغان وقتئ او تکاندین صونک آغای
 (و فی بنا^۲ مشتری و غرسه بالثمن و قیمتها مقلوعین) و بوضورتئ کم بر فی صائب آغان
 کشی دیوار صالحان بولسه یادرخت تکان بولسه اول برده مبیع ننگ قیمتئ برله و یابناننگ
 و یا ایککن درخت ننگ قیمتئ برلان آغای کم مشتری قیلب ترر اما اول بهانی اوزکاده
 بولسه اعتبار قیلغایر اول بنا و درخت ده (او کلف مشتری قلعهما) و تکلیفی قیلغایر
 یعنی اول قیلغان بنانی درخت فی ال تیکایر مشتری یکا (و لیست الا فی بیع اوهبه^۳ بعض)
 و شفعه لکنی تلامکک بولمس مکر سوداده عوض بین آلب بیرکان نرسه ده شفعه فی طلب
 قیلمق روا بولر (و لا فی شجر و ثمر بیعا قصدا) روا بولمس شفعه لیک درخت ده
 یا میوه ده کم صانغان بولسه قصد یعنی بر سر (و لا فی بیع بخیار الأبعد سقوطه) و تقی سودای
 خیار ده هم اختیارق قیلغان سوداده هم طلب شفعه روا بولمس مکر خیار ساقط بولغاندین صونک
 شفعه لکنی تلکای (و لا فی البیع العاسد الأبعد سقوط فسخته و لا فی رد بخیار الا فی خیار عیب
 بلا قضاء) و طلب شفعه روا بولمس خیار سوداسی برله قایتار مقلغان مکر عیب ننگ اختیاری برله
 قایتار سه قاضی حکم قیلمای (و لا لمن باع او بیع له) و مونداق روا بولمس طلب شفعه اول
 کشیکا کم صانغان بولسه بر نرسه فی یانقی بر اوزکا کشی صانغان بولسه آنتنگ و لیکیل لکی
 برله (اضمن الدرک) یا اول کشی کم درک ضامنئ بولغان بولسه تقی آنکا ولایت طلب
 شفعه بولمس اول نرسه کا کم آنتنگ در کی ننگ ضامنئ بولب ترر (بل لمن شری) بلکه
 اول نرسه فی صائب آغان کشی او چون شفعه واجب بولر (او اشتری له) یا اول کشی کم
 صائب آلسه شقیع او چون و کالت برله (و یبطلها) و شفعه فی باطل قیلر (تسلیمها بعد البیع
 لا قبله) مسلم توتمه مقلق شفعه فی سودا دین صونک و سودا دین ایلکاری مسلم توتمه مقلق باطل
 قیلمس (و الصالح مع بطلانه) و حق طلب شفعه فی صالح قیلمق باطل قیلر اگر چه اول باطل بولسه
 هم (و موت الشقیع لا مشتری) و حق طلب شفعه فی باطل قیلر اول شفعه فی قیللا تورغان
 کشی ننگ اول لکنی و آغان کشی اول لکنی حق طلب شفعه فی باطل قیلمس (و بیع
 ما یشفع به) و تقی باطل قیلر حق طلب شفعه فی صانمقلق اول نرسه فی کم آنتنگ سببی برله
 شفعه لیک طلب قیلر (قبل القضاء) شفعه لقه حکم قیلمس دین ایلکاری واکر قاضی

شفعه لقعده حکم قیلغاندین صونک صائسه آنی کم آننک برله شفعه لکنی نلار حق شفعه باطل بولس
 (ویشفع حصه احد المشتريين لا احد الباعه) وشفعه قیلابلور ایکی آلعوچی کشی لرننک برسی
 ننگ حصه سین و صانعوچی ننگ برسی ننگ حصه سین شفعه قیلابلمس یعنی اکر بر نچه جماعت
 بر کشی دین صاری صائب آلسه لار اول آلعوچی لار ننگ برسی ننگ حصه سین شفعه لک
 قیلابلور اکر اوزکالار ننگ حصه سین شفعه لک قیلابلمس واکر بر نچه کشی صاری
 صائسه شفیع صانعوچی لار ننگ برسی ننگ حصه سین شفعه لک نلار ایر مس
 یا همه سنی شفعه نلامک کرک یا بار چه دین اوتب قویا بیرمک کرک (فان سلم شراؤ زید
 فظهر شراؤ غیره) بس اکر زید صائتمقلقنی مسلم توتسه شفیع آن دین صونک معلوم بولسه کم
 آلعوچی تقی بر کشی بولسه زید دین اوزکا (او الشراؤ بالف) یا مسلم قلدی آلمقلقنی
 منک تنکه کا (فظهر باقل) موندین صونک معلوم بولدی کم منک تنکه دین آزع آلفغان
 ایمش (او بیملی) یا معلوم بولدی کم بر نرسه کا آلب ترر آننک مثلی بولسه مثل بوغدای
 آننک قیمتنی منک بولسه (لائسقط) حق شفعه ساقط بولس (الا ان ظهر بقیه قیمتنه الق
 او اکثر) مگر ظاهر بولسه قیمتنی نرسه کا صائسه کم آننک قیمتنی منک تنکه بولسه
 یا آن دین کوب ایمدی شفعه لک ننگ حق قالمس شفیع وه والله اعلم

﴿ کتاب القسمة هی تعیین حق الشایع ﴾

قسمت تیمکان شر یعتده حقنی تعیین قیلماق ترر کم شایع بولغای (وغالب فیها الافراز
 فی المثلی) وغالب بولغان قسمتده جد ا قیلماق ترر مثلیانده مثل اولچنه تورعان و مثقال
 بولانورعان و بر برسئالا تورعان نرسه لرده (والمبادله فی غیره) وغالب مثلیان دین
 اوزکاده مثل حیوانات وکاله لرده آننک قیمتنی بدل قیلماق ترر تفاوت برله (فیأخذ
 کل شریک حصته بغیبه صاحبه ثم لاهنا) بس هر شریک اوزی ننگ حصه سنی آلابلور
 اول شریک غائب بولغان وقتده مثلیک و غیر مثلیک آلابلمس (وندب نصب قاسم برزق
 من بیت المال) و مستحب ترر تعیین قیلماق قسمت قیلغوچینی آنکابیت المالدان
 مزدبیرکابلر (لبقسم بلاجر) مزد سن قسمت قیلغای (وان نصب باجر صح وهو علی
 عدد الروس) واکر قویسه لار بر کشنی مالنی بولکان حق برله کم اول حقنی مال ایه سندی
 هم آلسه رو بولر اما شریک لرگا صالحای بوله تورعان مال ننگ مقدر اینه صالحا عای
 و بوامام اعظم سوزنی ترر اما صاحبین قاتنده اولار ننگ هر قایسی سی ننگ
 اولوشی ننگ مقدر ایغه بولر (و یجب کونه عدلا عالمایها) و قسمت قیلغوچی
 عالم و عادل بولماق واجب بولر (ولا یعین واحد) و بر کشی تعیین قیلغای (ولا یشرک
 القسم و قسمت قیلغوچیلر شریک بولغای لار نانا اتفاق قیلماق بولر مز دنگ آغر لقیغه
) و قسم بطلب احد هم ان انتفع کل بخصته) و بر شریک ننگ سوزی برله قسمت قیلغای
 اکر هر قایسی سی اوزی ننگ حصه سی برله نفع آلابلور بولسه (و بطلب صاحب اکثر

فقط ان لم ينتفع الاخر لقلته حصته) وكوب اولشلك كشي ننگ سوزی برله قسمت
 قیلغايلر بس اگر نفع آلابلمس لر اوزكاشر بىكلرى حصه لرى ننگ آزلغى سببندىن
 (ولا يقسم الا بطلبهم ان تضر ركل للقلته) وقسمت قيلمغايلر مكر شر بىكلر ننگ بار چهسى
 ننگ سوزى برله اگر ضرر طابسه لر همه شر بىكلر اوزلار ننگ حصه لرى آزلغى سببندىن
 (ولا الجنسان والرقيق والجواهر والحمام الا برضا هم) وايكى جنسىنى وبنده نى
 ومامى وجواهر نى هم قسمت قيلمغايلر مكر شر بىكلار ننگ رضالقى برلان (ودور مشتركة
 اودار وضيعة) ياصارائىنى وتقى كاروان صارائىنى (اودار وحانوت قسم كل وهدها)
 ومشارك صارايلىرى يامزارعنى يادكان صارائىنى هر قابيوسنى بربر قسمت قيلمغايلر
 (وصحت بالتراضى الا عند صغرا حد هم) وشريكلار ننگ رضالقى برله قسمت قيلمق
 درست بولر مكر اول وقتده درست بولمس كم شر بىكلر ننگ برسى رسیده بولمقان
 بولسه ايمدى آنتك رضالقى معتبر ايرمس (وقسم نقلى يدعون ارثه بينهم) وقسمت
 قيلمق اول اونگان نر سه كم دعوى قيلمق لار شر بىكلر ميراثه اولاشمككا آنى (وعقار
 يدعون شرثه او ملكه مطلقا) وقسمت قيلمق عقارى ملكلرىنى مثل صاراي ووير بىكلغى كم دعوى
 قيلمق لار آنى صائب آل مقلقه ياد دعوى قيلمق لار آنى اول ملكنى مطلق وسببى نى بيان قيلمق
 فان ادعوا ارثه عن زيد لا حتى برهنوا على موته وعدد ورثته) واكر شر بىكل لرى دعوى
 قيلمق لار شر بىكلر ننگ ميراث تاپمقلغه اول ملككاز يددين قسمت قيلمق لار اول
 ملكنى تا كم ثابت قيلمغايلر كواه برله وكواه اونكار كايلىر زيد ننگ اولكائىكا وآنتك
 وآرثلرى ننگ صائينه يعنى وارث نچه ايردوكنه (ولا ان برهنوا انه معهم حتى برهنوا
 انه لهم) وتقى قسمت قيلمغايلر اكر كواه اونكار سه لركم اول نر سه اوزلرى برله نر ونا كواه
 اونكار كايلىر اول نر سه ملكى ترر آندىن صونك شر بىكلر ننگ آراسنك قسمت قيلمغايلر
 (ولا ان كان شبيه منه مع الوارث الطفل او الغائب) وتقى مالىنى قسمت قيلمغايلر
 اكر برسى نارسيك بولسه با وارث دىن عايب بولسه ولا يدخل الدار هم فى القسمة الا برضا هم
 وملكلرىنى قسمت قيلمغانده داخل قيلمق لار درهم لرى مكر وارثلر ننگ رضالقى برله يا
 اول وقتده داخل قيلمغايلر كم اول نقدنى داخل قيلمسه قسمت قيلمق لار مشكل بولر
 بولسه (وان وقع مسيل قسم او طريقة فى قسم آخر صرف عنه ان امكن) واكر واقع
 بولسه صونك يولى يايورر يول بر قسم ننگ تقى بر اوزكا قسمكا ايلاندر كايلىر اكر آسان
 بولسه اما اكر بولار وقتده شر طيلمغان بولسه ايلاندر مكاهاجت ايرمس (والافسخت)
 اكر ايلاندر مككا آسان بولمسه صونك يولى ويورر يولنى قسمتنى بوزار (وان
 اقر بالاستيفاء ثم ادعى بعض حصته فى يد صاحبه غلطاً صدق بالحجة) واكر بر شريك اوزى
 ننگ حصه سى ننگ تامنى آلغانيقه اقرار قيلمسه آندىن صونك دعوى قيلمسه كم آنتك بعضى
 آنتك ايهسى قولينه توشب ترر غلطق برله اينانور لر آنگا كواه برله كواه يوق

بولسه شریکله رینه آنطیرکایلر (وشهادة القاسمین حجة) وگواھلق بیرمکلك شریعتک
 آلارنککم بولب قسمت قیلب ترلر یعنی ایکی بولکوجی بر شریک کا معبر
 ترر آلارنک کواھلقی (وفسخت ان استحق بعض مشاع فی الکلال بعض حصه احد هما
 بل یرجع) وقسمتنی بوزار برکشی حقم بارتیسه یعنی حقی ثابت قیلسه اول قسمت
 قیلغان مال ننگ بارچه سنده اما قسمتنی بوزماز اگرکشی حقم بارتیسه ثابت قیلسه ایکی
 شریک ننگ حصه سی ننگ بعض سنده کم بلکه قایتارایرور اول شریکی تقی بر شریکنه
 نه چاقلی کم بولسه آننگ حصه سی ننگ حقی بارلقی اوچون (وصحت المهایاة) وبر نرسنی
 فائده سی اوچون بولمکلك درست تورر (فی سکون هذا بعضا من دار وهذا بعضا)
 وبو اول ترر کم شریک صارایلری بولسه بر شریک صارایلری ننگ بعض سنده
 اولتورسه وتقی بر شریکی اول صارای ننگ بعض سنده اولتورعای (وخذمة عبد هذا
 یوما وهذا یوما) وتقی بو طریق برله قسمت قیلماق صحیح ترر کم ایکی کشی بر ننگ ده شریک
 بولسه لار اول بنده بر کون بر شریککا خدمت قیلغای تقی بر کون بر شریککا خدمت
 قیلغای (کسکنی بیت صغیر) مثل ایکی کشی بر اویکا شریک بولسه لار اول ایوذه
 برسی بر کون وتقی برسی بر کون اولتورسه روابولر (وعبدین هذا العبد هذا والآخر
 الآخر) وایکی ننگ ننگ آراسنک فائده سی بو طریق برله بولسه بولر یعنی قسمت قیلسه لار
 بولر کم بر ننگ بر شریککا خدمت قیلغای تقی بر ننگ بر شریککا خدمت قیلغای والله اعلم

کتاب الہیة فی تملیک عین بلاعوض

یعنی هبه دیگان سوز شریعتک بولاک قیلماق ترر کورنه تورعان نرسنی یعنی بر نرسنه ننگ
 ذاتنی عوض سز یعنی اورنینه هیچ نرسه آلا اینچه بیرمکلك ترر (وتصح بوهبت ونخلت)
 وهبت دیگان لفظ برلن هبه درست بولر یعنی باعشلا دم تمیک برله ونخلت دیگان لفظ برلان
 هم روابولر یعنی عطا قیلدم تیمک برله (ونحوهما) اول ایکی سی ینکلغی کم مثل اعطیت
 واطعمتک (ویتم بالقبض فی مجلسها) وهبه تمام بولر هبه ننگ مجلسنده آلملق برله یعنی
 بیردم دیگان یرده آلسه درست بولر (ولو بلا اذن وبعده باذن) اگر رخصت سز هم
 آلسه اول یرده هبه تمام بولر اگر اذن سز آلسه اول ایتمغان یردین تورب کیتنگلندین
 صونک رخصت برله آلسه درست بولر واکراذن سز یعنی رخصت سز آلسه هبه تمام
 بولس (ولایصح فی مشاع بقسم) ودرست بولس هبه اول اولشک کم قسمتنی قبول قیلغوجی
 بولسه وقسمتنی قبول اول ترر کم قسمتدین ایملکاری وقسمتدین صونک آندین فائده
 آلابولور بولسه آندین حصه مشاع ننگ هبه سی درست ایرمس مثل حمام اولوغ اوی
 اما کچک اویده هبه مشاع درست ایرمس آننگ اوچون کم قسمت ننگ مالیغه یتار (فان
 قسم وسلم صح) بس اگر قسمت قیلسه لار وتسلیم قیلسه لار اول مشاع هبه درست بولر
 (وکذا هبة لبن فی ضرع ونحوه) ومونداق روا ایرمس اول هبه کم سوت ایچا کده

بولسه و آنکا و حشاش نرسه لر مثل یون کم قوی ننگ آرقه سنده بولسه اما اکر صاوسه لر سوتنی و کیسه لاریوننی و تسلیم قیلسه لار و ابولر (لادقیق فی بر وان طحن) و تار تلماعان اون فی باعشلامق درست بولس اکر چند یکه اون قیلب تسلیم قیلسه هم و ابولس (وهبة ما مع الموهوب له زمة) و باعشلامق آنچه کشی ننگ تصرفنده قی نرر آنکایر سه لر و ابولر (کهبه الاب لطفه) مثل آناننگ هبه سی اوزی ننگ طفل اوغلا نیغه بیرکان بولسه (وقبضه عاقلا) و الملقی طفل ننگ آتی اول اوعلان عاقل بالغ بولغان حالده (وقبض من یربیه و هو معه و الزوج للزوجة بعد الزفاف معتبر) و الملقی اول کشی ننگ کم اول طفلنی تر بیه قیلر و حالانکه اول طفل آننگ برله برکابولسه و طفل قز ننگ ایری آلققی هبئی اول صغیره غه خلوه صحیحه قیلغاندین صوننگ معتبر ترر (فی هبة الاجنبی له) بونارسیده طفل عیات اجنبی نرسه بیرگاننده (وصح هبة اثنين دار الواحد) و ایکی کشی صار اینی بر کشیکا بیرمککک درست ترر (وعکسه لا) و موننگ عکسی روا ایرمس کم بر کشی صار اینی ایکی کشیکایر مکلکی (کتصدق عشرة علی غنیین) ایکی بابعه اون تنکهنی تصدق قیلماق بیکلیغ ترر کم روا بولس (وصح علی فقیرین) و ایکی فقیرعه اون تنکهنی بیرمککک روا ترر آننگ آوچون کم شیوع لازم کلمس آننگ اوچون صدقه آلوچی الله تعالی نورور حقیقه بس شیوع لازم بولس (ویصح الرجوع عنها بتراض او حکم قاض) و هبه دین قایتمقلق درست ترر بیر کوچی ننگ و آلوچی ننگ رضالقی برله یا قاضی ننگ حکمی برله (ویمنه) و هبه دین قایتمغه مانع ترر (زیادة متصله) اول زیاده نرسه توتش بولسه مثل دیوار صالمق و درخت تکمکک (وموت احدهما) بیر کوچی و آلوچی ایکی ننگ برسی اولمککک برله هبه دن قایتمقنی منع قیلر (وعوض اضیف الیهما) و عوض اضافه قیلر لار اول عوضنی هبه کا آندا ق کما ایتسه کم بونرسه فی آل اوز ننگ ننگ بیرگان هبه ننگ عوضی اوچون تیب (ولو عن اجنبی) و اکر چه اول عوضی اجنبی کشی دین بولسه هم (وخر و جهان ملک الموهوب له) و مانع ترر رجوع دین یعنی قایتمقنی اول نرسه ننگ خارج بولماقی آلعان ننگ ملک دین (و الزوجة وقت الهبة) و هبه وقتنده بر برینه حقت بولماقی رجوع دین منع قیلر یعنی ایر و حاتون بولماقی (وقرابة المحرمية) و تقی مانع ترر قزند اشاق کم محرمیت سببندین بولسه (وهلاک الموهوب) و تقی مانع ترر اول بیرکان نرسه ننگ هلاک بولماقی (وضابطها حروف دمع خزقة) یعنی ضابطه بو هرقلر ننگ بری منع قیلر و چسی نرر دال زیاده لقی و میم ایکی ننگ اولمککی ترر و عین عوض ترر و خ ملک دین چقمق نرر ززوجیه ترر یعنی خانون بولماقی ترر و قافی یعنی باوقلق ترر هی هلاکککک ترر یعنی بیرکان نرسه ننگ هلاک بولماقی (وهو فسخ من الاصل لاهبة للواهب) و بور جوع یعنی هبه دین قایتملق هبه فی بوز مقلق ترر و هبه حلقند دین تنی اوز کانسه فی بیرمککک ایرمس بیر کوچی کاو آلوچی هبه تا که شرط بولغای بیر کوچی ننگ

آلمقلقی رجوع ننگ درست لکنده (وهی بشرط العوض هبة ابتداء) وبوبیرمکله هبه ننگ
 عوضی ننگ شرطی برله ترر اولده (فشرط قبضها) نس آلمق شرط ترر ایکی حالده
 (وتبطل بالشیوع) وهبه باطل ترر شیوع برله آنداق کم یعنی بیرسه شریک
 نرسه ننگ برپاره سنی بر نرسه دین یا عوض ننگ شرطی بین بور و ابولمس (وبیع انتها)
 وبوعوض بیرمکله هبه ده سودا حکمنده بولر آخرنده (فیرد بالعیب والرؤية) بس
 قایتار ابلور اول بیرلکان نرسه فی عیبی برله و کورمکله سببی برله (وثبت الشفعة)
 وشفعه ثابت بولر عوضی هبه ده (وان استثنی الحمل) واکر آندین جدا قیلسه اوعلانی
 (او شرط ما یفسد البیع بطلا) یا بشرط قیلسه سودانی فاسد قیلعوچی نرسه لر برله اول جدا
 قیلمه قلی باطل بولر ترر و اول شرطی هم باطل ترر (وصحت الهبة) واول هبه درست ترر
 (وان اعتق الحمل ثم وهبا صحت) واکر اوعلانی آزاد قیلسه آندین قاراباشنی برکشیکا
 بیرسه اول هبه سی درست ترر (وان دبره ثم وهبها) واکر اوعلانی مدبر قیلسه آندین
 قاراباشنی کشیکاییرسه اول درست ایرمس (وصح العمري) وفق عمری طریق برله
 هبه درست بولر (وهی جعل داره له مدة عمره بشرط ان یرد اذامات) وبوعمری دیگان
 سوز برکشی ننگ ملکی قیلمه قلی ترر صاراینی اول کشی ننگ عمری ننگ مدتجه اول
 شرط برله کم قایتارا بلور اول صاراینی بیرکوچی آغان کشی اولکاندین صونک
 (وبطل الشرط) وبوشرط باطل ترر و صارای اول کشی ننگ ورثه سینه تیکار ترکک
 حالنده آننگ تصرفنده ترر (ولا تصح الرقبی) وعقد رقبی درست ایرمس (وهی
 ان مت قبلك فهی لك) وبورقبی دیگان عقد مونداق ترکم برکشی برکشیکایتسه
 کم اکرم سنیدن ایلکاری اولسام اول صارای سننگ ملکنگ بولسون تسه
 (والصدقة لا تصح الا بالقبض) وصدقه درست ایرمس مکر آلمق برله (ولا فی شایع
 یقسم) وصدقه بیرمک روا ایرمس اول حصه کم بولملکنی قبول قیلعوچی بولسه
 آنداق کم صدقه قیلسه حصه ننگ یاریمنی صارایدین (ولا عود فیها) وصدقه ده رجوع
 روا ایرمس آننگ اوچون کم صدقه آلمقلق حق ترر والله اعلم *

❖ کتاب الاجارة وهی بیع نفع معلوم بعوض کندین اوعین ❖ اجاره دیگان سودا
 ترر معلوم فائده بیلگولک عوض برله کم قرض بولغای نقد نرسه لر ینکلغ کیلیات
 ورنیات یعنی اولچنه تورغان ینکلغ یا عین بولسه مثل بنده وطون و حیوانات و آنکا
 اوخشار نرسه لر ینکلغ (وبعلم النفع بزکرا المدة وان طال) وفائده سی معلوم
 بولر مدتنی بیان اتمک لک برله اکر اول مدت اوزون هم بولسه (لکن فی الوقف
 لا تصح فوق ثلث سنین) اما وقفه اوچ یلدین زیاده غه درست ایرمس ناکاه اجاره غه
 آغان کشی وقف ملک تیب دعوی قیلماغای (وبذکر العمل کصبغ الثوب) وعملنی
 ایتمک برله هم معلوم بولر فائده سی مثل طوننی رنک ینکلغ (وباشارة کنتقل هذا

الى ثمة) و اشاره بر له هم معلوم بولر فائدهسى مثل طوننى رنك قيلمعلق فلان نرسهنى
 فلان بركا و تكارمك ينكليغ بولر (ولا تجب الاجرة بالعقد) و اجارهنى باعلامق بر له
 حقى واجب بولمس (بل بعمجملها) بلكه واجب بولر حقى مونتك بر له كم حقنى ايلكارى
 بپيرلسه كم تقى آنى قايتب آلملقغه ولايتى بولمس (اوشرط) يا ايلكارى بپيرمكلك ننگ
 شرطى بر له هم مزدى واجب بولر (اوباستيفاء النفع) ياكه واجب بولر فائدهسى
 تمام آلملقق بر له (او التمكن منه) يا واجب بولر حقى فائدهنى آلملققغه كوچى يتملكلى بر له
 (فتجب لدار قبضت ولم يسكنها) واجب بولر اول صارى اوچون كم آلتغان بواسه
 اجارهغه اكر چند يكه آلتغان كشى آنده اولتور ماغان هم بولسه (وتسقط بالغصب بقدر
 فوت تمكنه) و مزدى ساقط بولر اجارهغه آلتغان نرسهنى تقى بر كشى آلقق بر له
 اول چاقلى نرسهنى كم فوت بولب ترر آنتك مقدار نجه فائده آلملقق ساقط بولر
 (وللموء جر طلب الاجرة) و موجرغه يعنى اجارهغه بپير كوچيكا آنتك مزدى تلاملكلكا
 ولايتى بار ترر يعنى آنتك مزدى نلاى بلور (للدار و الارض لكل يوم) صارى
 اوچون كم اجارهغه آلتغان بولغاى هر كوفى اوچون حق تلاكلى (وللد اية لكل مرحلة)
 آياقلى جانور اوچون هر منزلى اوچون تلاكلى (وللقصارة و الحياطة اذا تمت و للخبز
 بعد اخراجه من التتور) و شسته كر لك اوچون و دكمك اوچون اول عمل تمام بولغاندين
 صونك تلاكلى و نان پشورمك لك اوچون ناننى تنوردن چقارغاندين صونك مزدى
 ننگ مستحقى بولر (فاذا احترق بعد ما اخرج فله الاجر و قبله لا ولا غرم فيها) بس
 وقتيكه نان تنوردن چقغاندين صونك كويسه پشور كوچى ننگ اشيدن باشقه آنكاهق
 واجب بولر و اكر تنوردن چقارمسدين ايلكارى كويسه مزى واجب بولمس و ايكى
 صورتك هم ناوان واجب بولمس و طوز ننگ و اوطن ننگ هم ناوانى (وللطبخ بعد العرق)
 و آش پشورمكلك اوچون قازاندن پشقارى چقاروب كاسه كاصالغاندين صونك واجب
 بولر (ولضرب اللبن بعد اقامته) و خشت اورمعلق اوچون خشتى تورعوزغاندين صونك
 مزى واجب بولر (ويحبس العين للاجر من خلط ملكه بها) و صافلاسه عيننى يعنى
 بنده و اونون ينكليغ و حيوانات ينكليغ نرسهلى مزى اوچون اول كشى كم اول عين بر له
 اوزى ننگ ملكنى آراالشدرغان بولسه (كالصباغ) مثل بويانجى ينكليغ (فان حبس
 فضاغ فلا غرم و لاجر بجلاف الحمال) بس اكر صافلاسه اول عيننى و ضايع و تلف بولسه
 ناوان تيكماس و مزدى هم يتمس و حمال ننگ خلافينه مزدى اوچون كو تركان نرسهنى
 صافلاى بلمس مثلا شسته كر و كم چى ينكليغ و هر كشى كم آنتك ملكى بر له آراالشماغان
 بولسه (ولمن اطلق له العمل ان يستعمل غيره) اول كشيكا مطلق بيورسهلى آنكا بر
 اشنى اول كشى اول عملنى اوزندن اوزكا كايورسه بولر (فان قيد بيده لا) بس اكر
 قيد قيلسه اوز قولنك بر له قيل تپسه اول اشنى اوزكا كشيكا بيورمعلق ر و ايرمس آنداق

کم بو طونئی اوز نك نكسانك موچنه نرسه بیرور من اكر اوز كاكایور سه ر و ابولس (ولاجیر
 المچیء بعیاله ان مات بعضهم و حایمن بقی اجره بحسابه) و بر کشینی اجاره غه توتقان بولسه
 اوزی ننگ عیالنی کلتور مک اوچون اكر بعضی اولسه بعضینی کلتور سه مزدنی آننگ حسابی
 برله آلور اكر کلتور مک کیمیننگ موغنی بعضی سیننگ اولکلکی برله کم بولسه آنناق کم کچکاری
 اولسه لر موغنی تخفیف بولس بس مزدی کم بولس (و حامل کتاب اوز ادالی زید باجر
 ان رده لموته لاشییء له) و اول کشی کم کتابنی کوتر گوچی بولسه یا آزوقنی کوتر کوچی
 بولسه زید کا اكر قایتاروب آلب کیلسه بو کتابنی یا اول آزوقنی زید ننگ اولکلکی
 اوچون آنکا مزد تیکمس (وصح استیجار داراودکان بلاذکر ما یعمل فیہ) و صار اینی
 و دکاننی اجاره قیلماق درست ترر اول صار ایده اول دکانده قیلر عملنی ایتمسه هم (وله
 کل عمل فیہ سوی موهن البناء) و آنکارا ترر هر عملنی تلاسه اول یرده قیلماق اول
 عمل دیوارنی بوزغوچی بولماق (لا استیجار ارض حتی یسمی ما یزرع او یعمه) و یر ننگ
 اجارتی درست بولس تا که ایتماق اول یرده ایکار نرسه لر ننگ آننی یا آنچه عام بولماق
 ایکنکدین آنناق کم ایتماق هر نه تلاسه (وتکون الارض خالیة عن الزراعة) نقی
 کرک یر خالی بولسون زراعتدین تا که آننگ اجارتی درست بولماق (فان استأجرها
 للبناء أو الغرس صح) بس بنا اوچون یا که درخت ننگ اوچون یر اجاره قیلماق درست
 بولر (فان انقضت المدة سلمها فارغة) بس وقتیکه مده او تسه طاپش رعای اول یرنی اوزی
 ننگ عملیدین فارغ قیلر (الان یغرم المور جر قیمته مقلوعا) مکر قیمتن بیر کای
 اجاره غه بیر کوچی اول درخت ننگ قیمتنی کم یرندین اوزب ترر (ویتملکه بلا
 رضاء المستأجر ان نقص القلع الارض والأفبرضاه و یر ننگ ایکسی مالک بولر بناه
 اجاره غه آغوچی رضابولسه هم اكر نقصان نیکو ینکلیغ بولسه یر کا اول درختنی بوز ماقدین
 و اكر نقصان یتماس بولسه مالک بولر اول بناه درخت غه اكر راضی بولسه اول کشی
 کم اجاره غه آلب ترر بناقلب ترر درخت تکب ترر (او یرضی بتر که فیکون البناء أو الغرس
 لهذا و الارض لهذا) یا رضابولسه یر ننگ ایکسی بنا ننگ و درخت ننگ بولغانینه آننگ
 یرنده بنا و درخت اجاره غه آغوچی ننگ و یر اجاره غه بیر کوچی ننگ بولر (والرطوبة
 كالشجرة) یوچقه درخت حکمنده بولر (و ضمن الحصة بالزيادة علی حمل ذکر ان اطاق)
 و اول حصه ننگ قیمتندین ضامن ترر اول ایتلکان یوکدین زیاده اكر طاقت برله یوک
 قویلغان بولسه مثلاً اكر اولو عننگ بهاسنی آلتمش تنکه کا اجاره غه آلسه ایلک باتمان
 یوک یوکلابن آلتمش باتمان یوک اوردی اول اولاغ ضایع بولدی اون تنکه اون باتمان
 یوک ننگ زیاده سی ننگ حصه سی ترر ضامن بولر اول اولاغ ننگ بهاسندین (وکل
 القيمة ان لم یطق) و قیمتنی ننگ بارچه سنی ضامن بولر اكر اولاغ ننگ طاقتندین زیاده
 یوک قویغان بولسه والله اعلم *

(فصل یفسدها شروط تفسد البیع)

واجاره فی فاسد قیلر اول شرط لری کم سودانی فاسد قیلر چو ترر آنداق ترر کم آسیانی
 اجاره آلسه لر بوش شرط برله اکر صوط وقتاسه مزدی اجاره آلو چو ننگ بولر تیب بو
 نورلک شرط اجاره فی باطل قیلر (فیجب اجر المثل لایزاد علی المسمی) بس مثل ننگ
 حق واجب بولر کم زیاده بولس ایتلکن مزدین آطقیلب قرار قیلر ترر (وصح اجاره
 دارلک شهر بکندا) رصار اینی اجاره غه آلمق درست بولر بر آییغه موخچنر سه دیب (بلا
 بیان المدة) مدننی بیان قیلما ی (فی واحد فقط) و بوتورلک اجاره بر آییغه درست بولر
 (فی کل شهر یسکن فی اوله) و هر آینه اولتورسه آنتک ایونک هم اجاره درست بولر
 (وان سمی اول المدة فذاکوالافوق العقد) اکر آطیرسه لر اجاره ننگ مدنی ننگ
 اولنی اعتبار قیلر لار و اکر آطیرسه لر اجاره فی بغلاغان وقتنی اجاره ننگ اول مدتی
 نیب اعتبار قیلر لار (فان کان حین یهل اعتبر الالهة) اکر اجاره فی سویلاشکن وقتنی
 آئی ننگ اولی بولسه بس آینی صنماقنی اعتبار قیلر لار (والافالایام) و اکر آئی ننگ
 اولی بولسه کوننی حساب قیلر لار (کالعدة) مثل خاتونلار ننگ عدتی ننگ حسابی
 بنگلیغ اول هم بوتوریق برله ایتلب ترر (واجاره الحمام والحجام والظئر باجر معین
 و بطعامها و کسوتها) و درست ترر حمام ننگ اجاره سی و حجامت قیلر چو ننگ اجاره
 سی و اناکه ننگ اجاره سی او علاننی باقمعلق او چون تونارلر بیلکولک حق برله و اینا که
 ننگ یمکلیک کیمکلیکی هم اجاره غه توتسه درست بولر (وللزواج وطوء هالافی بیت المسأجر
 و اینا که ننگ ایرینه نکاح ننگ حکمی برله یاوق قیلیق بار ترر اما اناکه فی اجاره
 تونقان کشی ننگ اوینده یاوق قیلایلمس مکر اول اجاره غه آلغان کشی رخصتی
 برلان آنتک او چون کم اوی آنتک ملکی ترر آنتک یاوقلقنی منع قیلر (وله فی نکاح
 ظاهر فسخها ان لم یأذن بها) و اناکه ننگ اجاره سنی ایری بوزابلور اکر اناکه آنتک
 نکاحنده بولسه ظاهر نکاح برله یعنی کواه برله ثابت بولسه اول نکاحی ایر و خاتون ننگ
 اقراری برله بولس و ایری رخصت بیر مکان بولسه اول خاتونغه انا که لک بیرمک او چون
 اوز نفسنی اجاره غه (لان اقرت بنگکاحه) و ایرکار و ابولس بوز معلق بالانی تربیت او چون
 قیلغان اجاره فی اکر اول خاتون نکاح غه اقرار قیلسه (ولاهل الصبی فسخها ان مرضت) و اول
 او علان ننگ حلقی اجاره فی بوزابلور اکر انا که هسته لیک بولسه (او حبلت) یا یوکلوا
 بولسه اول انا که آنتک او چون کم هسته ننگ سوتی و یوکلو خاتون ننگ سوتی او علانغه
 ضرر ترر (وعلیها غسل الصبی وثیابه و اصلاح طعامه و دهنه) و او علاننی یومعلق و آنتک
 طنونی یومق و آئی تربیه قیلیق و یمکلیکی و یاغ برله سورنکلیکی و بولار ننگ بار چه سی انا که کالازم
 بولر (وعلی ایبه الاجر و ثمنها) و آناسیمته لازم بولر انا که ننگ حق و بو ایتلکن
 ترسه لر ننگ بهاسی (فان ارضعته بلبین شاة و عدته بطعام و مضت المدة فلا اجر لها)

بس اگر اناکه او علائغه قوی سوتی بیرسه یا طعام بیدرسه آنکا اجاره مدتی اوتسه مزه واجب بولس (ولاتصح للعبادات کالاذان والامامة وتعلیم القرآن ویفتی الیوم بصحتها) عبادة اوچون یعنی الله تعالی بنده چی لیکی اوچون اجاره درست ایرمس مثل اذان ایتمکک وامامت قیلماقلق وقرآن تعلیم قیلماقلق اما فتوی بیر ورلر اجاره ننگ جوازینه بو ایتمکلن اشلر اوچون بو وقتک دین معطل بولسون اوچون تیب (ولاللعاصی کالغناء ولا لعسب التیس) وکناه اشلر اوچون اجاره توتمی رو ابولس مثل آواز ایتمکک ونوحه قیلب یغلامقلق وایرکا کنی اور عاجیغه سکر تمکک ینکلیمع (ولا اجارة المشاع الامن الشریک) وتقی درست ایرمس اجاره عه بیرمکک مشترک نرسه فی مکر شریکی برله (ولا اجارة الریحی ببعض دقیقه) وتقی آسیانی اجاره قیلماقلق رو ابولس بعضی اونی برله کم آندین حاصل بولغای (ونحوه) مثل پاخته ننگ صاباچه سی ینکلیمع دانه کم آندین حاصل بولر وقصابنی اجاره قیلماقلق آننگ اولترگان کوشتی برلان (ولا الجمع بین الوقت والعمل) وعمل برله یعنی قیلا تورعان اشلر برله وقت ننگ آراسنی جمع قیلماقلق رو ابولس مثل اولکم نان پشیر کوچی فی اجاره غه توتسه لر کم اون بانمان اونی آننگ اوچون نان بشرکای هر کونده بر تنکا کا امام اعظم ره قاننده رو ابولس خلاف صاحبین غه آلاز ننگ قاننده رو اثرر والله اعلم

﴿ فصل الاجیر المشترك يستحق الاجر بعمله ﴾

اجیر مشترک حق ننگ مستحق بولر عمل سببی برله (وله ان یعمل للعامه) بس اجیر مشترک هر کشی اوچون اش قیلا بلور اگر تلاسه (کالقصا رو نحوه) وشسته کیرلک وبو یاقلق او حشاعان ینکلیمع (ولا یضمن مالهک فی یده وان شرط علیه الضمان) و اجیر مشترک ضامن بولس اول نرسه کا کم آننگ قولنده یوق بولسه ضایع بولسه اگر چه ایتمکلن بولسه هم اگر تلف بولسه تاوان بیر رسن دیب (بل بعمله) بلیکه ضامن بولر آنکا کم بوغالسسه آننگ عملی برله و بعضی ایتمکک ترلر کم اگر تاوان شرط قیلغان بولسه ضامن بولر و کتاب اسرار فقیه ده ایتمکک ترلر کم متأخرلر اختیار قیلب ترلر فتوی بیرمکلکنی صاحفه قیمتی ننگ یاریمی برله (الا الادمی) مکر آدمیغه ضامن ایرمس اگر آننگ عملی برله ضایع بولسه (ان لم یجتاوز المعتاد) اگر اوتسه اول عملدین کم خلق ننگ عادی ترلر و عرف ترلر کم آندین اوتسه ضایع بولسه ضامن بولر (والاجیر الخاص يستحق الاجر بتسليم نفسه مدته) و اجیر خاص حق ننگ مستحق بولر طاپشیر مقلق برله اوزی ننگ نفسنی مستأجرکا اول مدته کم اول مدتنی بیلمکولک قیلب ترلر (وان لم یعمل) اگر چندیکه عمل قیلمه هم (کالاجیر لر عی الغنم) مزدور کم قوی کونمکک اوچون تونارلر یا خدمت قیلماقلق اوچون (ولا یضمن مالهک فی یده) آنچه اجیر جاص ننگ قولنده هلاک بولب ترلر ضامن بولس آنداق کم اوغر لاسه لر آندین (او بعمله) یا ضایع بولسه اجیر خاص ننگ عملی برله کم آنی اجیر وحد دیرلر (وان رد الاجر بتزید العمل یجب اجر ما عمل)

واگر تردید قبلسه اجرنی عملنی تردید قیام قلمقی برله آنچه عمل قیلغانیمننک اجری واجب بولر انداق کم ایتسه کم اگر طوننی ازیدسز تکساننک بر تنکه بیرر من اگر ازید قیلب تکساننک ایکی تنکه بیرر من تیب بوشرط برله درست وهر تورلک تکسه اول تورلک نننک حق واجب بولر (وان رددی عمله الیوم اوعد افله ماسمی ان عمل الیوم واجر مثله ان عمل غدا) اگر اجره توتغوچی تردد قبلسه عملده انداق ایتسه اگر بو کون تکساننک بر تنکه بیرر من و اگر نانکله نکساننک یاریم تنکه بیرر من تیسسه اولکی شرط درست تور آنکا عمل کرک وایکنچی شرط فاسد ترر اگر نانکله عمل قبلسه اجر مثل واجب بولر ایتمکنان حق واجب بولس (فلا یتجاوز المسمی) اما کرک کم ایتمکنان حقدین زیاده بولغای اجر مثلی (ولا یسافر بعبد مستأجر للخدمة الا بشرطه) آلب بارمغای اول بنکنی کم اجارهغه توتب ترر خدمت اوچون سفرعه مکر آلب کیتملک نننک شرطی اجارهغه توتغان بولسه

﴿ فصل تفسیح بعیب اخل بالنفع کدبر الدابة ﴾

واجارهنی بوز ابلور اول عیب برله کم فائده آلماقغه خلل تیکورسه مثل مرکب نننک آرقه سی جراحت بولغان ینکلغیغ (فلو انتفع بالمعيب او ازیل العيب سقطخیاره) بس اگر نفع الابلور بولسه اجارهغه آلعاندین یا کیتارسه عیبنی اختیار ساقط بولر اجارهنی بوز مقلقدین (وخییار الشرط والرؤية) وخییار شرطی برله اجارهنی فسخ قبلسه بولر کورمکلکننک اختیار ی برله هم (وبالعدر) عذر برله هم اجارهنی بوز ابلور (وهولزوم ضرر لم يستحق بالعدر) اول عذر ضررننک لازم بولمقلقی ترر اول ضرر اجاره بغلامقلقغه مستحق بولس (کسکون وجمع ضرر استوجر بقاعه) مثل تش آغرقی نننک قویمقلقی ینکلغیغ کم اجاره توتسه برکشنی کم اول تشنی اوزمک لک اوچون (ولحوق دین لایقضى الا بشئ ما اجر) و اجارهنی بوز مقلقده تقی برعذر قرض نننک قوشلمقلقی ترر ادا قیلماغان بولسه اول قرض مکر اجارهغه بیرکان نرسه سی برله بوزار ایمدی اجارهنی بوز ابلور (وسفر مستأجر عبد للخدمة مطلقا اوفی مصر) ومثل سفر قیلمقی اول کشی نننک کم بنده نی اجارهغه توتب ترر مطلق خدمت اوچون یا مصدده سفرکا چقمقلق نننک فصدی بو عذر اجارهنی بوزار اما اگر بنده نننک ایسه سی رضا بولسه بندهنی سفرکا آلب بارورغه اجارهغه توتقان کشی بوزا بلس اجارهنی (وافلاس مستأجر دکان لیتجر فیه) ومونداق مفلس بولمقلقی دکاننی اجارهغه توتغوچی نننک سوداسی اوچون بوهم صحیح عذر ترر اجارهنی بوز مقلقده (وخیباط استأجر عبد البحرط معه) ومثل مفلس بولمقلقی درزی نننک کم درزی لقی قلمقلق اوچون بنده اجارهغه توتسه (فترك عمله) بس ترك قبلسه اول درزی کر اوزی نننک عملنی مفلس بولغان اوچون یعنی یاری بولغان سببندین بو عذر برله هم اجارهنی بوز ابلور اگر آننک اوچون اجارهغه توتغان بولسه طوننی تکب صانسون تیب و اگر خلق نننک طوننی تکب حق آلسون

تیب توتغان بولسه عذر بولمس اجاره نی بوز بولمس (وبده مکتوری الدابة من سفره)
 و اجاره نی بوز ما فغه عذر بولر کرای توتغوچی ننگ پشیمان بولمقلقی (بختلاف بدأ المکاری)
 کراغه بیرکوچی ننگ پشیمان بولماقی عذر بولمس اجاره نی بوز ارغه (و ننگ
 حیاطه مستأجر عبد لیحیط لیعمل فی الصرف) کرای توتغوچی ننگ ترک قیلماقلقی
 ننگ حلافنه بنده ننگ درزی لیک اوچون ترک قیلغای درزی کرای نی
 نا صرافلق قیلغای کم اول هم عذر بولمس چونکه بنده دکل ننگ بر طرفنده
 درزی ننگ قیلغای وتقی بر طرفند صرافلق قیلغای (و بیع ما اجره) و اجاره غه بیرکل نرسه نی
 صانمق عذر بولمس اجاره نی بوز مقلقه آنداق کم بنده نی اجاره غه بیرسه آندین صونک
 آنی صانسه اجاره نی بوز مقغه عذر بولمس (و تنفسخ بموت احد المتعاقدين قد عقدها
 لنفسه فان عقدها لغیره فلا) و اجاره بوز لر اجاره بیرکوچی برله اجاره غه آغوچی ننگ
 برسی ننگ اولملکی برله اجاره نی اوزی اوچون قیلغان بولسه واکر اوز نین اوزکا
 کشی اوچون اجاره غه توتغان بولسه بوز لاس آننگ اولملکی برلان (کالوکیل) و اجاره غه وکیل
 بولغان ینکلیع اکر وکیل اولسه عقد اجاره باقی ترر (والوصی و متولی الوقف) و وصیت
 قیلغوچی ننگ اولملکی برلان وقف ننگ و لیس اولملکی برلان هم اجاره ننگ عقدی
 بوز لاس (ولو قال لغاصب داره فرغها و الافاجار تها کل شهر کذا فسکت ولم یفرغ یجب
 المسمی) واکر غاصب غه ایتسه کم صاراینی خالی قیل تیسسه واکر بوشانماسانک آننگ
 اجره سی بوچاقلی ترر تیسسه سوز لامدی و فارغ قلمدی بس واجب بولر آنچه آت تونغانی
 (وصح الاجارة و فسخها) کیلور زمانغه اضافه قیلب اجاره قیلماقلقی درست ترر آنداق کم
 ایتسه محرم آی ننگ ایچنده کم فلان نرسه نی اجاره غه سنکایر دوم رمضان آی ننگ
 غره سننین بریلغاچه فصلک ایتب ترر کم اول نرسه لر کم کلور زمانغه اضافه قیلرغه
 درست بولر اون تور تترر آننگ برسی اجاره فسخ اجاره بولر (والمزارعة) یعنی
 زراعتده شریکک قیلماقلقی (والمساقاة) یعنی باغنی پر و اقیلمق (و الوکالة) وکیل بولماقلقی
 (والمضاربة و الکفالة) و کفیل بولماقلقی و مضاربه غه شریک بولماقلقی (و القضاء و الامارة)
 و مونداق ترر قاضی و پادشاه و حاکم بولماقلقی (و الایصاء و الوصیة) وصی توتماق و وصیت
 قیلماق (و الطلاق و العتاق) و طلاق قیلماق و آزاد قیلماقلقی (و الوقف) وقف قیلماقلقی
 (مضافة الی المستقبل) بو اون تور تترر نرسه نی کلور زمانغه اضافه قیلماقلقی درست ترر
 (الابیع و اجازته) درست بولمس اول سوداده کم تنکلا صانار من تیسسه یابوسوداغه
 تنکلا اجازة قیلدم تیسسه (و فسخه) اول سوداده کم اضافه قیلب ترر کلور زمانغه آنی
 بوز مق درست ایرمس (و القسمة و الشركة) و قسمتنی و شریککنی هم کلور زمانغه
 اضافه قیلسه درست ایرمس (و الهبة و الصدقة و النکاح) باعشلامق و نکاح قیلماقلقی
 کلور زمانغه اضافه قیلماق روا ایرمس آنداق کم ایتسه کم بونرسه نی آنکا باعشلا دیم

یابو خانوغه نانکلا نکاح قیلدم تیسسه بودرست ایرمس (والرجعة والصالح عن مال)
 وطلاقدین رجوع قیلمقلق و مال ننگ صالحنی کلور زمانغه اضافه قیلسه آنداق کم ایتسه
 ننگلا طلاقدین رجوع قیلدم تیسسه یاننگلامو نچه مالغه صالح قیلدم تیسسه (وابراء الدین)
 وقرض ننگ ابراسنی کلور زمانغه اضافه قیلمقلقی درست ایرمس آنداق کم ایتسه و قتیکه
 نانکلا کلسه بو قرضنی ابرا قیلدم تیسسه موننگ بارچه سی روا ایرمس اما درهمدین
 صالح قیلمقلقنی کلور زمانغه اضافه قیلمقلق و اثرر آتنگ اوچون کم مال ننگ صالحنی قید
 قیلب ترر والله اعلم *

کتاب العاریة هی تملیک نفع بلاعوض ❀ اول عاریت تیکان عوض سز نرسه کا
 ایه قیلمقلق ترر بو عاریت اولشده و اولشدین اوزکاده همرو اثرر و آتی بلمسلیک
 فاسد قیلغوچی ایرمس (وتصح باعرتک و محتکک و اطعمتک ارضی) و عاریت درست
 ایرور اعرتک دیکان لفظ برله یعنی عاریتکا بیردم سنکادیکانی بولر و محتکک یعنی
 عطا قیلدم سنکا فائدهنی و اطعمتک ارضی بیدر دم سنکابر فی یعنی فائده سنی سنکعا ریتکا
 بیردم تیکانی ترر (و حملتک علی دابتی و اخذمتک عبدی) و اوزم ننگ بندامی سنکادیمنکا
 قیلدم یعنی آتنگ نفعنی سنکعا ریت بیردم (و داری لک سکنی) یعنی منم صارایم سنکا اولتورر
 بر ترر اولتورمق یوزندین (وعمری لک سکنی) یعنی منم صارایم سننگ ترر عمر ننگ
 مدتده اولتورمقلق اوچون یعنی سنکعا ریت بیردم اوزم ننگ عمرم مدتده اولتور عاری
 سن بولار ننگ بارچه سی عاریتده و اثرر (ویرجع المعیر متی شاه) و عاریتکایر کوچی
 رجوع قیلا بولور هر وقت تلاسسه (ولایضمن بلانعد ان هلکت) و عاریتینی آلعان کشی
 ضامن بولس تعدی سز حد معتادین عادت مقداردین اوتیا نچه ضایع بولسه (ولانوجر)
 و عاریتینی اجارهغه بیرمک و ابولس (فان اجرها فغطبت ضمنه المعیر) اگر عاریتینی
 اجارهغه بیرسه و ضایع بولسه و عاریت بیر کوچی تولای بولور و تاوان آلسه بولر آندین
 (ولایرجع علی احد) و رجوع قیلا بلمس عاریت بیر کوچی تاوان بیرمکلیکدین هیچ
 کشیدین یعنی تاوان بیرماپن نیب ایتسه بلمس (اوالمستأجر) یا که عاریت بیر کوچی
 تاوان آلعای اجاره توتوقچی دین (ویرجع علی موجه) و اجاره توتوقچی رجوع قیلور اول
 کشی کا کم اجارهغه بیروب ترر (وان لم یعلم انه عاریة) اگر اول نرسه ننگ عاریت ایردوکنی
 بلمسه و اگر عاریت ایردوکنی بولسه و لایت رجوع بولس (و یعار ما اختلف استعماله اول)
 و عاریت بیرلسه بولر اول نرسه کم اختلاف بولسه آتنگ عمل قیلمقلقی یا که اختلافی
 بولسه (وان لم یعین منتفعا) اگر تعین قیللمسه عاریت بیر کوچی فائده آلغوچنی (ومالا
 یختلف وان عین) و آنچه مختلف بولماس آتنگ استعمالی عاریت قیللمسه بولر اگر چه تعین
 قیللمسه عاریت بیر کوچی نفع آلغوچنی (وکذا الموجه) هر نرسه کم اجارهغه الب ترر
 آتنگ حکمی مونداق ترر (فمن استعار دابة او استأجرها مطلقا) بس اگر کشی کم

مرکبى عاريت ويا اجاره‌غه آلسه مطلق يعنى هيچ اشنى تعيين قيلمسه (بجمل)
 يوك يوكلار اول مركبكا (ويعبيرله) و عاريت بيرسه هم روا بولر اول مركبى
 يوك يوكلك اوچون (ويركب) وهم اوزى منىك روا بولر اول اول مركبى
 (ويركب) وتقى بر كشيكا هم مندرسه بولر (وايا فعل) وهر قايسى سنسى
 وفايلمسه منمكلدكدين اوزى يوك يوكلكه منىك وتقى بر كشيكا مندرمك (تعيين وضمن بغيره)
 واول ترلك نرسه اوچون نفع آلف متعين ترر اندين اوزكا هر بونفع آلملقى برله ضامن
 ترر بس اكر اوزى اختيار قيلمك بكم نفع آلاين تيب اوزكا كشيكا عاريت بير ابلوس
 آندين اوزكا برله عمل قيلمسه ضامن بولر (وان اطلاق الانتفاع فى الوقت والنوع) و اكر
 نفع آلملقى مطلق ذكر قيلمسه وقتده ونوعده (انتفع ماشاء اى وقت) فائده آلاى هر
 نه تلاسه وهر وقت تلاسه (وان قيد ضمن بالخلاف الى شرفقط) و اكر عاريت بير كوچى
 مقيد قيلمسه نوعه ياقفته ضامن ترر عاريت توتقوچى خلاف قيلملقى برله عاريت
 بير كوچى ننىك قيد قيلملى اندين اوزكا يمانراق نرسكا بس ضامن بولس اول نرسه لر كم
 اول او نكلن نوعدين اوزكا كا اوخشاغان بولعاى (وكذا تعييد الاجارة بنوع اوقدر)
 و اجاره هم قيد قيلمقى مونداق ترر بر تورلك نرسه كا مقدارعه اول تورلو كا اول مقدارعه
 خلاف قيلملقى برله ضامن ترر اجاره آلفوچى اكر يمانراق بولسه اول قيد قيلملى ان وجهدين
 و اننىك مثلى برله و آندين اوزكا برله ضامن بولس (وردها الى اصطلح مالكمها) و اول مركبى
 قايتارملقى مركب ننىك اياسى ننىك اصطلح خاصينه (اموع عياله او عبده) و قايتارملقى
 اول مركبى عاريت توتقوچى ننىك قلى برله (واجيره) ياكه عاريت توتقوچى ننىك
 مزدورينه (مسانته) يلغه بوركان بولعاى اول مزدور آنكا (اومشاهرة) ياكه
 آبعه بوركان بولعاى (اموع اجير ر بها) يامركب ايهسى ننىك مزدورى برله (او عبده يقوم على
 دابته اولانسليم) ياكه مركب ايهسى ننىك بنده سينه كرك اول بنىك قائم بولعاى مركب
 ننىك خذمتنه يابولعاى بوقسملر ننىك بار چه سنده تسليم حكمنك بولر آندين صونك ضامع
 بولسه ضامن بولس (كرده مستعار غير نفيس الى دار مالكة) عاريت بير كوچى ننىك
 قايتارملقى ينكلىع قيمتى بولسه اول عاريت قيلملى نرسه نى ايكاسى ننىك صار اينه اول
 هم تسليم حكمنده بولر مثل قران و چناباق و شيشه ينكلىغ (بخلاف رد الوديعه والمغسوب
 والمضروب الى دار مالكة) امانتى رد قيلمقى ننىك حلاقيه ترر كم اول نرسه لر كم اولجه
 آلوب ترر كم نفيس نرسه لر بولسه يانفيس بولسه مثل آلتون و كموش و جواهر ينكلىغ
 ايكاسى كاطا پش ماغوچه بيرمكلك حكمنك بولس آننىك اوچون كم عرفك مونداق ترر
 (وعاريت النقدين والمكيل والموزون والمعد وقرض) آلتون و كموش ننىك عاريتى
 آنچه كىلى ياوزنى بولسه قرض حكمنك بولور آننىك اوچون كم آندين فائده آلوب بولاس
 مكر آنى يوغالتماع و آنچه (وصح اعارة الارض للبناء والعرض) یرنى عاريت

آلمق ليق درست ترر عمارة قيلماق اوچون ياد رخت تكمك اوچون (وله ان يرجع ويكلى قلعهما) وملك ننگ ايكاسى عارىتغهر جوع قياسه بولور و تكليف قيلماقى كم آتنگ ملكنى خالى قيلماقى اول عمارة ننگ ودرخت ننگ ايكاسى (وضمن مانقص بالقلم ان وقت ورجع قبله) و عارىت بير كوچى ضامن بولور عارىت آلوچى اول نقصانغه كم عمارتنى درختنى بوزغان اوچون واقع بولوب ترور اكر وقتنى تعين قيلمقان بولسه اول قرار ايتولكان وقتندين ايلكارى رجوع قيلمقان بولسه ضامن بولور (وكره الرجوع) قرار قيلمقان وقتندين ايلكارى رجوع قيلمقلى مكره ترر آتنگ اوچون كم حلاف و عمارت (ولو اعار للزرع لا ياخذ حتى يحصد) و اكر يرئى زراعت اوچون عارىتكليرسه ير اياسى آلمقاي يرئى عارىت آلوچيدين ايكلاننى اورما و نجه (وقت اول) كرك و وقتنى تعين قيلمقان بولسون يا قيلمقان بولسون (واجرة للمستعار والمستاجر والمغصوب على المستعير والموجر والغاصب) و عارىتكليركان نرسه ننگ قايتارمق اجره سى اجاره غه بيرولكان نرسه ننگ قايتارمقلى اجره سى و اولجه لاب آلمان نرسه ننگ بيرملك اجره سى عارىتغه آلوچيغه ترر و اجاره غه آلوچيغه ترر و اولجه لاب آلمان كشيكا ترر والله اعلم *

❖ كتاب الوديعه ❖ مفعول معناستك ترر يعنى امانت بيرلكان نرسه (هى) بوو ديعت شريعتده (امانة تركت للحفظ) امانت ترر كم قويلغان بولغاي بر كشى قاشنده صاقلامق اوچون (وضمانها كالعارية) و آتنگ تولا ملكلى عارىت ينكلىع ترر ضامن ترر صاقلاعوچى اكر يو غالتسه (وله حفظها بنفسه و عياله وان نهى) و مو دوع غه يعنى امانت صاقلاعوچيغه اول ترر كم امانتنى اوزى صاقلاغاي و عيالى هم مثل خاتون و فرزندى اكر چه كچاك هم بولسه اكر چنديكه امانت ننگ ايكاسى عيالكليرمه تيكان بولسه هم عياليغه بير ابلور (والسفر بها عند عدم النهى والخوف) و امانتنى صاقلاغان كشى اول امانتنى اوزى برله سفر كا الب بار ابلور سفر دين نهى قيلمقان وقتنده و خوف برى بولسه اول سفرده (ولو حفظ بغير هم ضمن) و اكر اوزى ننگ عيالكدين اوزكا برله صاقلاسه ضامن ترر يعنى تولا (الاذا خاف الغرق او الحرق) مكر صوعه غرق بولر ندين يا او تغه كويملككندين خوف قيلمسه ايمدى اوزى ننگ عيالكدين اوزكا كا طاپشورسه اكر ضايع بولسه تولا مس (فوضها عند جاره او فلك آخر) بس قويسه امانتنى قور قوع وقتنده اوزى ننگ هم سايه سى ننگ قاشنده ياتقى بر كشى ننگ كيمه سينه قويسه روا بولر ضرورة سببندين غرق بولمققدين يا كويمك خوفندين (فان حبسها بعد طلب رها فادرا على التسليم) بس اكر امانتنى ايكاسى تلاكاند بيرمه و حال آنكه اول امانتنى طاپشورغه حالى يته تورغان بولسه (او جمد ها) يا امانتغه منكر بولسه يعنى منده امانت يوق تيسه (او خلط بماله) يا اول امانتنى اوز مالىنه قوشسه (حتى لا يتميز) آنداق آرا لاش تورسه كم امانتنى جدا قيلمسه لر آنداق كم ياغنى ياغنه

وآلتوننى آلتونغه (اوتعدى) يا اول امانتغه تعدى قىلسه (فلبس) بس امانتنى كيسه
 (اور كب) ياكه منسه امانت آلتنى (او حفظنى دار امر بهائى غيرها) يا صاقلاسه امانتنى
 اول صارايده كم اول آنده صاقلاديب اينگان صارايندين اوزكا صارايده بولسه
 (اوجهلها عند الموت) يا امانتنى ياشورسه اولم وقتنده وار ثلرينه ايتمه كم بوم امانت
 تر رتيب (ضمن) بوايتلگان صور تارننگ بارچه سنده امانتنى صاقلانگن كشى ضامن
 بولر يعنى امانتنى تولار (وان زال التعدى زال ضمانه) واكر صنماقلىقى كيتارسه
 يعنى صنماسه امانتنى تولامس امانت صاقلانگن كشى اكر ضايع قىلسه (وان اختلط
 بلافعله اشتركا) اكر امانت آراشقان بولسه صاقلانگن كشى ننگ مالى برله اوزى
 آراشق تورمايتچه آنداق آراشسه كم باشقه بولمس ينكليغ بولسه اول ايكى مال ننگ
 اياسى بربرى برله شريك بولر (ولايدفع الى احد المودعين قسطه من الوديعة بغيبه
 الاخر) وبيرمكايلا اول ايكى كشى ننگ بر سينه كم امانت بيروب نرر لار برسى ننگ
 حصه سنى تقى برسى ننگ يوقلغنده يعنى ايكى كشى امانتغه مال بيرسهر امانتنى
 صاقلانگن كشى اول ايكى كشى بركاكيلب آلماسه هر قايمو سينه بر برسندين باشقه بيرمسون
 (ولاهد المودعين دفعها الى الاخر) وايكى امانت صاقلانغوچى ننگ هر قايموسى امانتنى تقى
 بر كشيكا بيرابلور (فيما لا يقسم) بولگاندين صونك فائلك آلا بلكامى (ودفع نصفها فيما يقسم)
 و امانت ياريمنى بيرسه بولر تقى بر امانت صاقلانغوچى بولمى اول نرسه لرنى كم بولمى
 قبول قىلغوچى بولسه (وضمن دافع الكل لاقبضه) و امانتنى تقى بر كشيكا بيركوچى كشى
 ضامن نرر امانت ننگ بارچه سنى آلغان كشى ضامن بولمس (ولا اعتبار للنهى عن الدفع
 الى من لا بد له من حفظه ولا عن الحفظ في بيت من دار) ومنع قىلماق ننگ اعتبارى يوق
 نرر اول كشيكا بيرمكلكدين كم آنى صاقلانمقلدين چاره سى يوق نرر آنگ اوچون
 بس منع قىلسه يعنى جانورنى اوزنكدين اوزكا كا بيرمه تيمسه ياجوهر لرنى خاتونكا
 بيرمه تيمسه آنگ چاره سى يوق نرر آندين كم يعنى آنگا بيرمسدين كم آندين اوزكا
 اينانچلى كشى يوق نرر ضامن بولمس اول كشى ننگ منع قىلغانىغه خلاف قىلسه هم اما
 اكر ايكى خدمت كارى يا ايكى خاتونى بولسه ومنع قىلاتور ب بيرسه ضامن بولر تقى منع
 معتبر بولمس صارايداقى اويدين (الا ان يكون له خلل ظاهر) مكر اول ايوده بيلكولك
 معلوم خلل بولسه ايمدى آنگ منع قىلغانىغه خلاف قىلسه ضامن نرر (ولو اودع المودع)
 اكر امانتنى صاقلانگن كشى اول امانتنى تقى بر يات كشيكا امانتغه بيردى (فهلكت) بس
 صونكى امانت آلغان كشى ننگ قولنده هلاك بولدى (ضمن الاول) اولكى امانت
 صاقلانگن كشى ضامن بولر بس ابو حنيفه هقاتنك (ولو اودع الغاصب ضمن اياشاه) اكر
 اولجى آلغان كشى اول مالتنى امانت قويسه صاقلانگن كشى ننگ قاشنك ضايع بولسه ضامن
 بولر تولانكاي هر قايموسى تلاس كرك امانت صاقلانگن كشى ننگ تولانسون كرك اولجى

آلغان كشي دين تولانسون والله اعلم *

﴿ كتاب الغصب ﴾

غصب لغتده بر نرسهني ظالمق برله تارتوب الملق ترر وشو ريعتده (هر اخذ مال متقوم محترم علنا بلا اذن مالكة) غصب مالني الملق ترر كم بهالي مالني آلغان بولغاي اول مالني اشكاره آلغان بولغاي اول مال ننگ ايه سندين اذن سز يعني رخصت سز بس مسلمان ننگ خمرفي الملق غصب بولغاي آننگ اوچون كم آغر بهالي ايرمس وتقى كرك كم محترم بولغاي بس حربي كافر ننگ مالني الملق غصب ايرمس كافر ننگ اوزي ننگ يرندين اوغري لى هم غصب ايرمس آننگ اوچون كم ياغلق لى يولى برلان بولر سرفه بولر غصب بولمس وعاريت هم غصب بولمس آننگ اوچون كم ايه سي ننگ اذني برله ترر غصب ننگ حكمي بولمس (يزىل يده) وتقى كرك كم ايه سي ننگ صرف قيلمقنى كيتاركاى كم عقار حكمنده بولمس آننگ اوچون كم صرف قيلمقلى بر يرددين تقى بر يركا بيمرملك ترر وبر نرسهني تقى بر نرسهكا ايلاندرملك ترر عقارنى مونداق قىلب بولمس آنداق كم ايتب تررلر (فلا غصب فى العقار) بس غصب ننگ حكمي عقارده بولمس يعنى يرده وصار ايك ايلاندرملك وبر مكاندين وتقى برمكاعه اوتكارملك بولمس (حتى لو هلك فى يده لا يضمن) اكر ضايع بولسه اول كشي ننگ قولنده كم ناحق نرسه برله نصرف قىلبه عقارعه ضامن بولمس امام اعظم وامام ابى يوسف قاتنده (وما نقص بفعله يضمن) وآنچه نقصان بولسه غاصب ننگ اشى برله ضامن ترر كرك عقارده كرك عقاردين اوزكاده اما اكر عقاردين اوزكانرسهده اكر آننگ اشى بولماى ضايع بولسه ضامن بولمس آنداق كم ايتلدى امام شافعى برله امام محمد خلاف قىلب تررلر كم اولار ننگ قاشندك ضامن ترر (واستخدا العبد غصب لاجلوسه على البساط) وبندهنى هذمتكايورمقلى غصب ترر آننگ پلاسى ننگ اوستنده اولتورمقلى غصب ايرمس (وحكمه الاثم لمن علم ورد العين قائمه) وغصب ننگ حكمي كناهكار لى ترر اول كشيكا كم بلكوچى بولسه غصب قىلغان نرسهني اوزنى قايتارمقلى ترر اكر اوزى بولسه (والغرم هالكه) وآننگ حكمي تاوان بيمرملك ترر اكر اول غصب قىلغان نرسه ضايع بولسه (ويحب المثل فى المثل) ومثلى ده غصب قىلغان نرسه ننگ مثلى واجب بولر (كاللكيل والموزون) مثل كيليات بوغداى وآر په ينكلبيغ ومثل وزنيات مثل آلتون وكموش ينكلبيغ يعنى اكر بوغداى وآر په ينكلبيغ نرسهني باسيب آلسه آر په بوغداى ينكلبيغ واجب بولر واكر آلتون وكموش ينكلبيغ نرسهني باسيب آلسه آلتون وكموش ينكلبيغ واجب بولر (والعددى المتقارب) مثل جوز وقوش ننگ يورمقسي ينكلبيغ (فان انقطع المثل فقيمته يوم يخصصان) بس اكر مثل منقطع بولسه يعنى بوق بولسه اول غصب قىلغان نرسه ننگ قيمتى لازم بولر اول كوفى كم ايكى خصم بربرينه دشمان قىلب تررلر شول كون ننگ قيمتى

لازم بولر (وفي غير المثلى قيمته يوم الغصب كالعددي المتفاوت) مثل عددي كم بر
 برينه ياوتق بولغان مثل طون وحيوانات ينكليغ (فان ادعى الهلاك حبس) اكر
 چابوب آلعان نرسه ننگ هلاك بولغان يغه دعوى قيلسه چابوب آلعان كشنى بندكا
 صالحايلر (حتى يعلم انه لوبقى لظهر) اول وقتغا چابوب بندكا صالحايلر كم اكر قالغان بولسه
 معلوم بولر تيكن وقتغاچه (ثم قضى عليه بالبدل) آندىن صونك بدل برله حكيم قيلغاى
 (والقول فيه للغاصب ان لم تقم حجة للزيادة) وبوسوزده مغصوب ننگ بدلى غاصب غترر
 آتپرله زياده سينه كواه بولسه (فان ظهر وقيمه اكثر وقد ضمن بقوله اخذ المالك ورد بدل له)
 بس اكر مغصوب ظاهر بولسه و حال اولكم آتنگ قيمتنى تولاب آلعان بولسه غاصب ننگ
 سوزى برله يا انطايچسه كم موندىن زياده ايس تيمب اول مغصوب ايه سينه بىركاى وقيمتنى
 غاصبه بىركاى يعنى قايتارغاى (وامضى الضمان) يا ضمانك باشدىن توتقاى اولكى قمتنى
 اعتبار قيلب (وان ضمن بقوله فهو للغاصب) اكر تولاتب آلعانى سوزى برله بولسه اول
 غاصب ننگ ملكى بولر (وان اجر المغصوب او الامانة اوريح بالتصرف فيهما تصدق)
 و اكر مغصوب نى يا امانتنى اجاره غبرسه يا فائده قيلسه تصرف قيلمق برله مغصوب ده
 يا امانتده صدقه قيلغايلر كشيكا اول فائدىنى (الا ان يكون دراهم او دنانير لم يشير اليهما)
 مغصوب يا اول امانت كموش يا آلتون بولسه اشارت قيلماغان بولسه اول آلتون يغه يا كوشكا
 بو آلتوننى معامله كا بىر رمز ديب (او اشار و نقد من غيرهما) يا اشاره قيلسه اول اشارتنى
 قيلغان صونك اوزكاننى نقد بنقد سودا قيلسه لر باوجود كم بو ايكنى صورتده غصب ننگ
 و امانت ننگ فائدىنى صدقه قيلمق لازم ايرمس اول صورتك بىرسى كم امانت بولسه يا
 مغصوب آلتون يا كموش بولسه و اشارت قيلغان بر نرسه بولسه و آندىن صونك اوزكانرسه
 نقد قيلغاى يعنى بىركاى (وان غصب شيئاً وغيره فزال اسمه واعظم منافعه ضمنه ومملكه بلا
 حل قبل اداءه) و اكر بر نرسه نى غصب قيلسه و آنى تغير قيلسه كم آتنگ آطى
 يو عالسو و آتنگ فائدى سيننگ كو براكى برهم بولسه اول نرسه كا غاصب ضامن بولر و آنكا غاصب
 ايك بولر اما حلال بولس اكر چىند يكه هلاك قيلمق برله آتنگ ملكى بولسه هم (كذبح شاة وطبخها)
 مثل قوينى بسمله قيلغان ينكليغ (وجعل صفرا ناء) و اولجا دىن توشكان مسنى قومعان
 قيلمق برله غاصب ننگ ملكى بولر يا چلاك يا قران مثلا و موكا او حشار نرسه لر قيلمق برسه
 لر اول غاصبه يعنى اولچىلاب آلعان كشيكا آتنگ بدلى بىرمك واجب بولر (بخلق
 الحجرين) آلتون و كموش ننگ حلافنه كم (فهما للمالك) بس آلتون و كموش
 ايهس ننگ ملكى ترر (بلاشيبى ٤) عاصبنك اش قيلغان يغه هيچ نرسه بىر ماينچه (ولو خرق
 ثوبا) و اكر طوننى پاره قيلسه (وفوت بعض عينه او بعض نفعه طره المالك عليه واخذ
 قيمته) و بوق قيلسه اول طوننى كورنه طورعان نرسه سى ننگ بعضسنى يانفع ننگ بعضسنى
 اول طون اياسى غاصبه طاشلاعاى و آتنگ بهاسنى آلعانى (او اخذه و ضمن نقصانه)

یا اول مغصوبنی آغای ایاسی و آننک کیمنان بهاسنی آغای (وفی خرق الیسیر
 ضمن مانقص) و از عننه پاره بولغانیغه غاصب ضامن ترر اول نقصاننی کم اول پاره لقی
 سینندین بولب ترر اول نرسه ده (ومن بنی فی ارض غیره او غرس امر بالقلع والرد) و اول
 کشی کم اوز کا کشی ننگ یرنکه بنا قیلسه یعنی دیوار صالحه یا درخت تکسه بیور غایلر
 کم آنی بوزعای و درختنی کسکای و اول یرنی ایه سینه فایتارب بیرکای (وللمالک ان
 بضمن قیمه بنا) او شجر امر بقلعه ان نقصت به) و اول یرننگ ایه سی ضامن بولر دیوار ننگ
 و درخت ننگ بهاسنی کم بیورب ترر آنی بوزماعه و کیسمکلا و کر نقصان بولسه آنی بوزمق
 سببنی برله اکر اول دیوارعه و درخت کانقصان بولسه کم اوز ملک برله بهایرکای اول بناغه
 و اول درخت کا (وان حمر الثوب ضمنه ایض) و اکر غصب قیلب آغان آق طوننی قزل قیلسه
 ضامن ترر آق طونعه (او اخذ و غرم ما زاد بالصیغ) یا اول قزل طوننی آغای و ننگ
 سببلی اول طون ننگ بهاسندین زیاده بار بولسه آنی بیرکای (وان سوده ضمنه ایض) و اکر
 غصب قیلب آغان طوننی قار اقیلسه آق طونعه ضامن ترر یعنی آق طون بیرر (او اخذ
 و لاشی للغاصب) یا اول قراطوننی آغای و هیچ نرسه آنکا واجب بولمس (وان باع
 او اعتق ثم ضمن نقد البیع لا العتق) و اکر غاصب مغصوبنی صانسه یا آزاد قیلسه
 آندین صونک تاوان بیرسه سوداسی درست ترر و آزاد قیلمه قلعی درست ایرمس (وزواید
 الغصب متصله او منفصله لا یضمن ان هلکت الا بالتعدی او المنع بعد الطلب) و غصب ننگ
 زیاده سی کم مغصوب ننگ اوزی برله توتوش بولسه مثل سیمرکائی ینکلغیف باز یاده سی بولسه
 کم اوزندین باشقه بولسه مثل مغصوب ننگ فرزند ی ینکلغیف غاصب اول زیاده سی
 ضامن بولمس مگر کم تعدی قیلغان بولسه و تعدی سینندین ضایع بولغان بولسه یعنی
 صافلامقده کم لک قیلغان بولسه یا بر مکان بولسه اول زیاده سی ایه سی نلانکاندین
 صونک مغصوبنی و زیاده سی (و خمر المسلم و خنزیره و منافع الغصب لا تضمن)
 (ومسلمانلر ننگ خمر ینه دونکوز ینه و غصب ننگ فاقهلر ینه ضامن بولمس کرک فاقهلر ننگ
 بارچه سی صرف قیلغان بولسون کرک بعضی سنی و سراجیه ننگ فتاوی سنده گلته ورب
 ترر کم اکر اجره او چون قویغان صار اینه اولترسه اجره سی قرار قیلسه هم اجره سی
 لازم بولر و فتوی موکلنرر (بخلاف السكر والمنصف والمعزف فتجب قیمته لالهو) و سکر ننگ
 خلافه کم سین ننگ اوستونی و کانی برله هرماننک شه سی ترر قاینانب آنی پشر لر
 آننک قیمتی واجب بولر و موند اق معزف ننگ آلتی یعنی لهوالتی مثل طنبور و سورنای
 ینکلغیف آننک قیمتی واجب بولر اکر آنی ضایع قیلسه امام اعظم قاننده خلاف صاحبین کا
 کم اولار ننگ قاشنده تاوان تیکمس بعضی ایتم ترر لر کم بوزمانک فتوی آلاز ننگ قولینه
 ترر (ومن حل قید عبد او فتح قفص طبر) و اول کشی کم کشی ننگ بند سی ننگ بندی
 اچسه یا که قوش ننگ قفسی ننگ آغزنی آچسه (لا یضمن) ضامن بولمس امامین قاننده

امام محمد ره خلاف قیلاب تر لر (ومن سعی بغير حق) واول كشی كم حقسز سعی قیلسه
 (اوقال مع حاکم یغرم انه وجد ما لا فخره یضمن) یا حاکم کا ایتغای کم فلائی مال
 تابوب ترر و اول كشی دین حاکم تاوان آلسه اکر گاه آلسه و گاه آلسه ضامن بولمس واللہ اعلم
 ﴿ کتاب الرهن هو حبس مال متقوم بحق یمكن اخذه منه كالدین ﴾

شریعتده بورهن تیكان صافلاملق ترر اول مالنی كم قیمتی بولسه حق ننگ سببی
 برله كم اول حقنی الملق آسان بولغای ضایع بولغای قرض ینكلیغ (وینعقد بايجاب وقبول)
 وایجاب قبول برله رهن درست بولر آنداق كم كر وقیلدم تیسه بونرسه نی سننگ قاشنگ
 بو قرض اوچون كم منده سننگ حق ننگ بار تیسه اول برسی قبول قیلدم تیسه و بعضی
 ایتب تر لر كم رهن نی قبول قیلماق رهن ننگ رکنی ایرمس و قرض ننگ درستلیكى ننگ
 شرطی ترر و ظاهر اول ترر كم رکن ترر آنتك اوچون كم اکر كشی آنط ایچسه كم
 قبول قیلمای تیب رهن قیلماین حانت بولمس (ویلز ان سلم محوز امقرا متمیزا)
 رهن لازم بولر اکر رهن نی جد اقیلسه اوز یننگ ملکندین فارغ قیلاب بیرسه بس درخت ده
 تورعان حرمنی رهن قلمق درست بولمس (والتحلیه تسلیم كما فی البیع) و خالی قیلماق
 ملکندین بیرمك ننگ حكمنده بولر آنداق كم قویغای آنی رهن قیلغوچی اول یرده
 كم رهن قیلغوچی آلابور ینكلیغ بولر و تصرف قیلور ینكلیغ یرده بولغای (وضمن باقل
 من قیمته ومن الدین) و رهن توتقوچی ضامن ترر كمنی كم اول رهن ننگ قیمتی
 بولغای یا قرض بولغای (فلو هلك وهما سواء سقط دینه) بس اکر ضایع بولسه و هلاك بولسه
 اول رهن و آنتك قیمتی برابر بولسه قرض ساقط بولر (وان كانت قیمته اكثر فالفضل امانة)
 و اکر رهن ننگ قیمتی قرضدین كو براك بولسه اول زیاده سی امانت حكمنده بولر (وفی اقل
 سقط دینه بقدره) و اکر رهن ننگ قیمتی قرضدین آز بولسه رهن مقدار چچه ساقط بولر (ورجع
 المرتهن بالفضل) و قایتب تلاكای رهن توتقوچی رهن بیر كوچیدین هر نرسه كم رهن ننگ
 قیمتندین زیاده بولسه قرض تلاكای اول چاقلی نرسه نی (ویحفظ كالو دیمعه) و رهن نی صاقلاغای
 آنداق كم امانتنی صاقلار ینكلیغ (وان تعدی ضمن كالغصب) و اکر رهن آلغوچی
 رهن نی پروای قیلمای صاقلاسه ضامن بولر غصب اقی ینكلیغ (ولا یصح فیوما) و رهنك
 و دیعتده (رهن و اجارة و اعارة و ایداع) امانتنی و رهن نی اجاره غه بیرمك عاریتغه
 بیرمك درست ایرمس (وفی المورج الاول فقط) اجاره غه آلمان نرسه نی رهن قیلماق
 درست ایرمس (وفی المعار الاولان) عاریتغه بیركان نرسه نی امانتغه بیرمك روا بولر
 (ولا یبطل الرهن لو فعل لكن یضمن كما مر) و رهن باطل بولمس اکر تصرف قیلسه رهنك
 بو تورلك صرف قیلماقنی یعنی بو اشلر نی كم رهنده درست ایرمس رهن باطل
 بولمس اما ضامن ترر آنداق كم اوندی آنتك ضمانی مغصوب ضمانی ینكلیغ ترر یعنی
 اولجه ننگ مالنی زبون صاقلاسه ضامن ترر (وجعل الحاتم فی المنصر تعد) و یوز كنی

کچک بار مقینه کیوب صاقلامقلق تعدتی ترر یعنی صاقلامقده پیر وای سوزلق قیلغانی ترر بلکه عمل قیلماقلقی ترر (و فی اصبع اخری حفظ) واوز کابار مقارینه کیمک صاقلامق حکمنده بولر تعدی حکمنده بولمس واستعمال حکمنده بولمس (و اذا طلب دینه امر باحضر رهنه) وقتیکه اوزی ننگ قرضنی تلاسه بیور عایلر تاحاضر قیلغای رهن نی (الا اذا وضع عند عدل فی سلم کل دینه ثم رهنه) مکر وقتیکه اول رهن نی عدل کشی قاننده قویغان بولسه قرض ننگ بار چه سنی بیرکای آندین صونگ رهن نی تلاکای (و کذا ان طلب فی غیر بلد العقد ان لم یکن للرهن مؤنه حمل) و مونداق ترر یعنی رهن نی حاضر قیلماقلقه امر قیلغای رهن توتغو چیغه اکر قرضنی تلاسه رهن نی باغلاغان شهر دین اوز کاشهرده اکر رهن نی یوکلار کامشقتی بولسه (وعلیه مؤنه حفظه) رهن نی توتغو چی غه ترر صاقلامق ننگ مؤنتی آنداق کمر رهن قویغان اوینی صاقلامقچی ننگ مزدی ینکلیغ (و علی الراهن مؤنه تبقیته) و کرو قیلغو چی غه ترر رهن ننگ قالغاننی صاقلامقلق ننگ مؤنتی مثل رهن ننگ نفقه سی وکیار طونی ینکلیغ (وجعل الابق ومد اواة الجرح منقسم علی المضمون والامانة) وقاچقان قلنی قایتارا آلوب کلمکک و جراثمرعه داوقیلمق حقی بولنر مضمون ایله امانت غه یعنی اکر کرو برله قرض ننگ بهاسی برابر بولسه کرو توتغو چیغه ترر و کر و ننگ بهاسی قرض دین زیاده بولسه مزدی بولنر کرو قیلغو چی برله کرو و توتغو چی ننگ اراسنک مقدار نجه هر قاپوسی ننگ یعنی کرو توتغو چی ننگ ترر قرض مقداری چاقلی و کرو قیلغو چی ننگ ترر قرض دین هر نه چاقلی زیاده سی بولسه کم امانت حکمنده بولر و رهن ننگ خر جی اول کشیکنر ترر و توتغو چی غه کرو لازم بولمس والله اعلم

﴿ فصل لا یصبح رهن مشاع ولا ینمّر علی نخل دونه ﴾

مشاع نرسه نی کرو قیلماقلق درست ایرمس یعنی بولنور مالنی ودرخت اوستنده کی خرمانی درختسز کرو قیلماقلق درست ایرمس (ولا زرع ارض اونخلها دونها) و مونداق رو ابولس کرو قیلماقلق اول کشی ننگ کم ایکنی یرده بولسه آنی یرسز یردین باشقه کرو قیلماقلق درست ایرمس آنداق کم حرماننگ درختی یرده بولسه آنی یرن دین باشقه کرو قیلماقلق درست ایرمس (ولا الحر وفروعه) و اولار کم آزاد ننگ بوتاقی ترر آنی هم کرو قیلماقلق درست ایرمس مثل مکاتب ومدبر و ام ولد ینکلیغ (ولا بالامانة والمبیع فی ید البایع) امانتنی هم کرو قیلماقلق رو ایرمس و صاتلا تورغان نرسه نی صاتسه و آقو چیغه طاپشر مغان بولسه آنگ اوچون بر نرسه نی کرو قیلماقلق درست ایرمس (ولا القصاص) و مونداق کم اوز نفسی ننگ قصاصی ننگ برابرنده بر نرسه نی کرو قیلماقلق درست ایرمس و قصاص اوزندین اوز کاکا هم کرو درست ایرمس (و صح بعین مضمونه بالمثل و بالقیمه) و کورنور نرسه ننگ برابرنده کرو درست بولر ضامن قیلنغان بولغای آنگ ضایع بولغان وقتنده اول کورنور نرسه مثلنیه یا آنگ قیمتنه اکر اول نرسه ننگ مثلی بولسه (وبالذین)

وقرض ننگ برابرنده کرو درست ترر (ولو مو عودا) وا کر چه وعده قیلنغان بولسه اول
 کروغه (بان رهن لیقرضه کنذا) انداق کم کرو بیرسه آنکابر چه قرض بیر این
 تیب وعده قیلنغان بولسه کرو درست ترر (فهلكه فی ید المرتهن علیه بما وعد) بس اول
 کرو ننگ هلاک بولمقلقی آلوچی ننگ قولونک قر ضغه وعده قیلنغان وقتنک کرو تو تنغو چیغه
 ترر آنچه کم وعده قیلب ترر یعنی اکر کرو و آلمان نرسه سی ضایع بولسه کرو و آلو چیغه
 لازم بولر کم آنچه وعده قیلنغانی بیر کای اول کرو ننگ عوصینه کم ضایع قیلب ترر (وصح
 برأس مال المسلم و ثمن الصرف و المسلم فیه) سلم مالی ننگ بهاسی برابر ننگ کرو درست
 ترر و ثمن بیع صرف ننگ مقابله سنده درست ترر کرو مسلم فیه ننگ برابرنده یعنی سلم
 برله صائلا تورغان نرسه ننگ برابرنده آنچه کم سلم ننگ سودا سی برله آلب ترر لر آننگ
 برابرنده کرو درست ترر (فان هلك فی المجلس فقد اخذ به حقه) بس اکر هلاک
 بولسه اول کرو کم سلم مالی ننگ بهاسی اوچون بولسه یا ثمن صرف اوچون بولسه یا
 مسلم فیه ننگ مقابله سنده بولسه شول کرونی باغلاغان یرده شول یردین تورب کیمتس دین
 ایلکاری ضایع بولسه تحقیق کم آلب ترر کم اول رأس مال دین و ثمن صرف دین یا مسلم
 فیه دین (وان افتر قاقبل نقد وهلك بطلا) وا کر کرونی بیر کوچی برله آلوچی
 بر برندین جد بولسه لار نقد بولمس دین ایلکاری ثمن صرفنی و رأس مالنی و کرو هلاک
 بولمس دین ایلکاری اول کرو و باطل بولر آننگ اوچون کم آلمقلق اول کرونی باغلاغان یرده
 پید بولمای ترر (ویتم بقبض عدل وضعه عنده) و کرو ننگ باغلا نمقی تمام بولر عدل
 کشی ننگ آلمقلقی برله کم شرط قیلنغان ترر قوبمقلغه کرونی آننگ قاشنده (فلا اخذ
 لاحد همامنه) و کرونی بیر کوچی و آلوچی ننگ هیچ برسی ننگ اول عدل دین آلمغه
 ولایتی بولس یعنی آلبلمس (وهلكه معه کهلک رهن فی یده) و اول عدل کشی دین
 هلاک بولمقلقی اول کرو ننگ هلاک بولمقلقی ننگ حکمنده ترر کرو و آلوچی ننگ قولنک
 فان وکل العدل او غیره بیبعه صح) اکر کرو قیلغوچی اول عدلنی وکیل قیلسه آن دین
 اوز کانی قیلسه کم رهن آلوچی بولغای یاتقی بر کشنی وکیل قیلسه درست ترر بو وکیل
 قیلمقلقی (فان شرطی الرهن لم یعزل بالعزل) بس اکر شرط قیلسه لار وکیل لکنی
 کرو ننگ سودا سینه وکیل دین چقمس کرو قیلغوچی آنی وکیل دین چقار مقلقی برله
 (و بموت احد الابوت الوکیل) و هیچ کشی ننگ اولمکنکی برله وکیل دین چقمس مکر
 وکیل اوزی اولمکنکی برله چقار (فان هل الاجل والراهن او وارثه غائب اجبر الوکیل
 علی البیع) وقتیکه قرض ننگ وعده قیلنغان وقتی اونسه کرو قیلغوچی یا وارثی
 غایب بولسه تکلیفی قیلغایبار وکیلکا اول کرو قیلنغان نرسه سی صائمه قلمغه (کالوکیل
 بالخصومه غایب موکله) مثل حصومت برله وکیل بولغان ینکلیع غایب بولسه آننگ وکیل
 قیلغوچی سی (واباها) وکیل حصومت دین ابا قیلسه آنکا تکلیفی قیلغایبار تا حصومت

قیلغای دعوی ننگ جوانی ابتغای (واذاباع العدل فالثمن رهن) وقتیکه اول عدل کرونی صانسه بس آننگ بهاسی کرو ننگ حکمننگ بولور (فهلکه کهلکه) بس اول بهاننگ ضایع بولمقلقی کرو ننگ ضایع بولغانی حکمنده بولور قرضین حکم بولور اول کرو قیلغان نرسه ننگ مقابله سنده یا آننگ بهاسی ننگ برارنده والله اعلم

فصل وقف بیع الراهن رهنه ان اجاز مرتنه او قرض دینه نفذ و صار ثمنه رهنه
 کرو قیلغوچی ننگ کرو قیلغان نرسه فی صانمقلقی درست لکی کرو قیلغان کشی ننگ اجازه بیرمکلکینه موقوف ترور یا آننگ قرضنی ادا قیلسه کرو قیلغوچی آندین صوننگ کرونی صانمقلقی درست بولور و اول کرو قیلغان نرسه ننگ بهاسنی کرو قیلغوچی آلور (وان لم یجز و فسخ لایفسخ) واکر کرو قیلغوچی صانمقلقه اجازه قیلسه و سودانی فسخ قیلسه فسخ بولمس بوزلمس (فی الاصح) اصح مذ هیده (وصبر المشتري الی فک الرهن) و آلغوچی صبر قیلغای اول وقتعاچه کم رهننی کرو دین چقارغای (اورفع الی القاضی لایفسخ) یا قاضیغه ابتغای کم تاقاضی سودانی فسخ قیلغای (وصح اعتاقه و تدبیره) و رهن قیلغوچی رهن قیلغان بندهنی آزاد قیلیمق درست ترور آنی مدبر قیلمقلقی هم روانور (واستیلا ده رهنه) رهن قیلغان بندهنی ام ولد قیلمقلقی روا ترور (فان فعلها غنیافنی دینه حال اخذ الدین) بر رهن قیلغوچی بواش لرنی قیلسه کم آزاد قیلیمق و مدبر قیلیمق و ام ولد قیلیمق ترور و قرض آلر وقتی ننگ و عده سی یتکن بولسه غنی لیمق حالنگ اکر اول کرو قیلغوچی ننگ هیچ وعده سی بولسه هم آلغای قرضنی اول رهن توتوقچی شول حالده (و فی الموجل قیمت رهنه) و اول قرض کم آننگ آلر و عده سی یتمه سه آننگ قیمتنی کرو توتوقای آننگ اوچون کم کرو قیلیمقلقه لایقی قالمادی تا وعده قیلغان وقتی یتکونچه (وان فعلها معسر افنی العتق سعی فی اقل من قیمتة و من الدین) واکر رهن قیلغوچی بو آزاد قیلیمقلقنی و مدبر و ام ولد قیلیمقلقنی اختیار قیلسه اول حالنگ کم یارلی بولسه بس آزاد قیل ننگ صورتند بنده سعی قیلغای اول بنده ننگ بهاسی آننگ قرضندین آز بولسه شولکم لکنی ینطلب تا بوب بیر کای (و رجع العبد علی سبک غنیا) و حواجه سندین قایتب تلا کای اکر حواجه سی بای بولسه (و فی اختیه سعی فی کل الدین) و مدبر و استیلا دوام ولد بولغان صورتده سعی قیلغای قرض ننگ بارچه سنده (و لار جوع) و حواجه سندین قایتب تلا ی بلمس اکر بای بولسه هم (و اتلاف رهنه کا عتاقه غنیا) و کرو قیلغوچی ننگ کرو ننگ ضایع قیلیمقلقی آزاد بولمق ننگ حکمنده بولور اول حالده بای بولسه کم اکر قرضنی ننگ آلور وقتی بیلکوسز بولسه قرض آلور وقتی بیلکولک بولسه اول وقت باقی ترور اول کرو ننگ قیمتنی آلب صاقلر تا آلر وقتعاچه (و اجنبی اتلفه ضمن رهنه و کل الضمان رهنامعه) واکر کرونی بات کشی ضایع قیلغان بولسه کرو و آلغوچی آندین تولانکای و اول نرسه کم کرده ضایع بولب ترور ضایع قیلغان کشی دین آلب ترور اول

آلغان نرسه سی کروبولر آننک فاشنده تا که قرضنی ادا قیلغوچمه (ورهن اعاره مرتنه راهنه او احد هاباذن صاحبه آخر) واول کرونی آلعوچی عاریتغه بیرسه کرونی بیر کوچی غه یا ایکسی ننگ برسسی غاریتکایبرسه ایسه ننگ اذنی برله تقی بر کشیکا (سقطضمانه آننک ضمانی ساقطبولر (ولکل منهما ان برده رهنه) رهن فی بیر کوچی وکرونی آلعوچی ننگ هر قایوسی کرونی قایتارابلور (وان مات الراهن قبل رده فالمرتتهن احق به من غرمائه) واکر کرونی بیر کوچی کرونی قایتارمسدین بورن اولسه کرونی آلغان کشی لایق راقی ترر اوز کافر ضلیق کشیلردین تا که قرضن بیز زیاده کلمسه اوز کافر ضلیق کشیلرکا بیرمسون (ورتهن اذن باستعمال رهنه ان هلاک قبل عمله اوبعد ضمن) وکرونی آلعوچیغه کرونی بیر کوچی اذن قیلسه کرو و بیرکان نرسه کاش بیورمقلغه اکر اول کرو و بیرکان نرسه هلاک بولسه و ضایع بولسه عملدین ایلکاری یاصوننگ اول کرو آلعوچی ضامن ترر (کالرهن) مثل کرو ننگ ضمانی ینکلیغ (و حال عمله لا) و اشنی اشلای، تورغان حالده اولسه ضامن بولمس آننک اوچون کم اش قیلغان وقتده عاریت حکمنده بولر و عاریتده ضامن بولمس (وصح استعارة شیء لیرهن) ورهن قیلغوچی نرسه فی عاریت قیلیق درست ترر (فان اطلق او قید یجری علیه) بس اکر مطلق قویسه یابر نرسه ک قید قیلسه آنکا بارغای یعنی مطلق قیلغانیغه بارغای (فان خالی وهلاک ضمن القيمة) بس اکر مخالفت قیلسه و ضایع بولسه بهالیق نرسه ننگ بهاسینه ضامن بولر و مثلی ننگ مثلنه (وان وافق وهلاک فقدر دین اوفاه منه) واکر ایسه ننگ شرطی موافقینه عمل قیلسه و هلاک بولسه ضامن بولر قرض ننگ مقدارچمه کم کرو ننگ برابر نده حساب بولب ترر (ولا یمنع المرتتهن اذ اقصی المعیر دینه وفک رهنه) وکرک کم منع قیلماغای و باش نار تمغای کرو آلعوچی قرضنی آلمقدین وکرونی طابشر مقلدین وقتیکه عاریت بیر کوچی قرضنی ادا قیلسه قویبه بیرکای کرونی تا آننک ملکی ننگ ایسه سینه تیکای (ویر جمع علی الراهن) و عاریت بیر کوچی کرو قیلغوچیغه رجوع قیلماغای یعنی کرو آلعوچیغه هر نرسه کم بیرب ترر آنی کرو قیلغوچیدین آلغای (ولو هلاک مع الراهن قبل رهنه اوبعد فکه لایضمن) واکر اول عاریت قیلغان نرسه سی کرو قیلمسدین ایلکاری یا کرو دین خلاص بولغاندین صوننگ هلاک بولسه اول عاریت قیلغوچی ضامن بولمس آننک اوچون کم آننک قرضنی ننگ برابر ننگ هیچ نرسه حساب بولمای ترر (وجنایه الراهن علی الرهن مضمونه) وکرو آلعوچیننگ کرو و بیرکان نرسه کاجنایت قیلماقلقی مضمون ترر یعنی ضامن بولر آننک اوچون کم کرو آلعوچی ننگ حق کرو و کانتعلق بولب ترر بس کرو قیلغوچی ضامن بولر نه چاقلی کرو و کاجنایت و نقصان قیلب ترر (وجنایه المرتتهن تسقط من دینه بقدرها) وکرو آلعوچی ننگ جنایتی ساقط قیلر قرضن بیز جنایتی مقدر (وجنایه الرهن علیهما اوعلی مالهما هر) و کرو ننگ جنایت قیلماقلقی کرو و بیر کوچیکا ویا کرو

آلغوچيغه ويا اولارنىڭ مالىغە قوتۇرۇرەمىتىر ايرەس (ونما الرهن رهن لكن بهلك بلاش) وزهن نىڭ نھاسى يعنى زيادەسى كروننىڭ حكمنده بولار اما اكر ضايع بولسە قرض نىڭ ھېچ نرسە سىندىن حساب بولمىس يعنى كرو آلغوچيغه تاوان توشەس (وان هلك الاصل وبقى النماء فك بقسطه فيقسم الدين على قيمته يوم الفك وعلى قيمة الاصل يوم القبض) واكوزهن نىڭ اصلى ھلاك بولسە زيادە قالسە اصل نىڭ حصەسى نىڭ مقدارى بىر طرف بولور قرضنى رهن نىڭ بىر طرف بولغان كوفى نىڭ زيادە قيمىتىنە بولر لار واصل نىڭ آلغان كوفى نىڭ قيمىتىنە ھم بولر لار (وتسقط حصه الاصل) واصل نىڭ حصەسى بىر طرف بولر آنداق كىم كرو قىلنغان قراباش فرزند تادىسە آندىن صونىڭ اول قرا باش اولسە وقرض اون درھم ترر اول قراباش نىڭ نھاسى ھم كرو كا آلغان كون نىڭ قيمىتى ترر واول اوغلان نىڭ نھاسى آناسى كرو دىن جىدا بولغان كوفى بىش نىڭە ترر بس اوچ حصەسى دىن ايكى حصەسى قرض نھاننىڭ حصەسى بولر كىم اوغلان ترر بس كرو دىن چقارر آنى اول اوغلان اون درھم نىڭ اوچ حصەسى نىڭ بىر سى بولر (وتبدل الرهن والزيادة فيه تصح وفي الدين لا) وكرونى تقى بىر وكابدل قىيامى قلىق وكرو دەن زيادە قىلمىق دورست قرضدە زيادە قىلمىق و ايرەس ناا كرو رهننى زيادە قىلسە كرو زيادە بولمىس بىلكە كرو قرض نىڭ اصلى بولر يعنى اوز كاغە بولمىس (ولو هلك الرهن بعد الابرا هلك بلاش) و لا بعد القبض) واكر قرضدىن ابرا قىلغاندىن صونىڭ كرو ھلاك بولسە كرونى آلغان كىشى نىڭ قولنىدە قرضنى بىرر و اكر قرضنى آلغاندىن صونىڭ ھلاك بولسە قايتا بىرر آچمە كىم كروننىڭ نھاسى بولر قرضدىن كرو بىر كوچىكا (والصالح والحوالة) ومونداق ترر كىم قرضدىن صالح قىلغاندىن صونىڭ يا قرضنى بىر كىشىكا حوالە قىلغاندىن صونىڭ كرو ھلاك بولسە (فبرد ما قبض وتبطل الحوالة) بس آچمە آلغاننى قايتا رغاى وھوالە قىلغاننى باطل بولر وقتىكە رهن قىلنغان نرسە يوق بولسە (وكذلك لو تصادقا على ان لا دين له ثم هلك هلك بالدين) ومونداق ترر كىم اكر كرو بىر كوچى بىر بىنە ايناسە لىر كىم قرضنىڭ يوق قىلغىغە آرالرنىدە آندىن صونىڭ كرونى ضايع قىلسە ضامن بولر اول قرضنىڭ بىر ابرندە كىم كىمان قىلب ترر والله اعلم *

﴿ كتاب الكفالة ﴾ كفالە لىتدە قوشمى قلىق ترر و شرىعتدە (ضم ذمة الى ذمة فى المطالبة لاقى الدين وهو الاصح) اصلنى قوشمى ترر كىم قىل نىڭ بويىنىنە نلاما كىلكدە قرض آلقلقە ايرەس و اصح بو ترر حلاف قىلب ترر لىر امام شافعى آننىڭ قاننىڭ قرضنى قوشمى قلىق ترر كىم قىل نىڭ بويىنىغە بس لازم بولر كىم قرضنىڭ اوزى لازم بولغاى آنداق ايرەس (وهى اما بالنفس) وبوكىم قىل لىك يانفسكا بولر كىم غرض كىشى حاضر قىلمى قلىق ترر كىم اول كىم قىل بولب ترر (وتنقذ بكفالت بنفسه وبما صح اضافة

الطلاق اليه) و بوقبيل لك درست بولر يعنى اوزينه كفت بِنفسه تيمكك برله
يعنى كقبيل وضامن بولدم آتنگ نفسينه تيمك برله يانفسى ننگ اورنينه عوضى
ايتغاي يعنى اندامنى ايتغاي كم طلاق ننگ اضافه سى اول اندامغه درست
بولغاي مثل روحى و يوزى و باشى و باريمى و اوچدن برى و آنكار اوخشار نرسه
انداملرى ينكليغ (و كذا بضمته اوعلى اوالى) و مونداق ترر كقبيل لك لفظى
صحيح ترر ضمنته تيمكان لفظ برلان يعنى ضامن بولدم آنكا يا منكا ترر ضامنلق
يامنم طرفه ترر آتنگ ضمانى تيمسه (او انا به زعيم اوقبيل) يا ايتغاي كم من كقبيل
آنكا يا قبول قبيلدم تيمكاي (و لاجبر عليهم اى حد اوقصاص) و جبر و تكليف قيبلا بامس نفسينه
كقبيل بولغانغغه حده و قصاصده كرك سو كوچيمينك هدى بولغاي يا آندين اوزكا حد
لردين (و يلزمه احضار المكفول به مطلقا و فى وقت عين) و كقبيلك لازم ترر حاضر قيلمق اول
كشنى كم آتنگ كقبلى بولب ترر كوب وقت لردين بر وقتك با اول وقتك كم تعيين قيبلا ترر
(ان طلب المكفول له) اكر تلاسه حاضر قيامتى كقبيل بولنعان كشى سنى (فان لم يحضر
حيس الحاكم) بس اكر اول كقبيل بولنعان كشى سنى حاضر قيلمسه كقبيلنى حاكم بند
صالحاى و اكر كقبيل ننگ اول كشى سى غايب بولسه اول مقدار مهلت بير كاي لير كم باروب
كلكاي آندين كقبيل آلمغاي لر نا اول بارعاى و آنى حاضر قيلغاي (و بير بروت من
كفل به) و كقبيل خلاص بولر و كقبيلك عهده سندن چقار اول كقبيل بولنعان كشى سى ننگ
اوامكلكى برله (و بتسليمه حيث يمكنه مخصصه) و تقى خلاص بولور كقبيل بولنعان ننگ
تابشورمقى برله اول برده كم آندين دعوى قيبلا حقنى نلار (و تسليمه بنفسه هنا و ان شرط
تسليمه عند القاضى) و تقى كقبيل خلاص بولور كقبيل بولنعان كشى اوزنى اوزى طايشر سه قاضى
قاشنده و بعضى ايتب ترر قاضى ننگ قاشند طايشر مقلقى شرط ترر آنداق كم شرط
قيلعان بولسه آندين كقبيل خلاص بولر كقبيل لكدين (و تسليم و كيل الكقبيل اوسوله اليه)
و تقى خلاص بولر كقبيلكدين اول كقبيل بولنعان كشى سينه كقبيل ننگ و كقبيلنى يا آتنگ
اياچسنى طايشر مقى برله اما اكر كقبيلكدين اوزكا كشى طايشر سه كقبيل خلاص بولمس
كقبيل لكدين و كقبيل لكدين خلاص بولد قده كقبيل بولنعان كشى طايشر مقلقى قبول
قيلمقلقى شرط ايرمس (و ان مات المكفول له فلو صبه او وارثه مطالمتنه به) و اكر مكفول
له اولسه يعنى اول كشى كم آتنگ اوچون ضامن بولب ترر بس آتنگ وصيت قيلعان
كشمسنيه يا آتنگ وارثعه روا بولر كم اول كقبيل بولنعان نرسه نى كقبيلكدين نلامكلكى
اول نرسه نى (و ان كفل بنفسه على انه ان لم يوافق به عند افعليه المال صح) اوز نفسينه كقبيل
بولسه بوشرط برله كم اكر آنى تانكلا حاضر قيلمسم اول مالنى كقبيل طرفه نى ادا
قيلان تيمسه درست بولر بو اوزينه كقبيل بولمقلقى (فان لم يسلم عند ضمن المال ولم
يبر من الكفالة بالنفس بس اكر كقبيل بولنعان نرسه نى تانكلا حاضر قيلمسه مالغه ضامن
ترر و كفالة بالنفس دين هم قوتلمس و نفسنى يعنى اول كشى تلاب آلور (و ان مات

المكفول عنه ضمن المال) و اگر ایتمکان صورتك كفیلمك كفیلم بولغان كشی سی اولسه یعنی من آتی سنکا پشور این تیکای كشی سی بو صورتده كفیلم مالغه ضامن بولر (واما بالمال فصح وان جهل المكفول به اذا صح دینه نحو كفلت بمالك علیه و كفیلمك كم مالغه ترر و اوزینه كفیلم بولغانیغه عطف ترر بس مالغه كفیلم بولمقلقی درست ترر هر چند یکه كفیلم بولغان نرسه سی معلوم بولسه هم یعنی اول كفیلم بولغان مالی اول وقتده درست بولر كم آنك قرضی صحیح بولسه مونداق ایتمسه هر چاقلی كم آندین سنكا لازم ترر آنكا كفیلم بولدم تیسه (او بیاید ركك فی هذا البیع) نا ایتمسه كفیلم بولدم اول نرسه كا كم بو سوداده سنكلیك بولاشنی ضامن درك دیلار یعنی اكر كشی حقم باریب دعوی قیلسه آنك ضمانی منكا ترر یعنی اوزینه آلسه اول وقتك كم صانلغان نرسه سی بر كشی حقم باریب تیسه و صحیح قرض اول ترر كم ساقط بولمس مكر ادا قیلمقلقی برلان و بوقید نك كتابت نك بدلتی چقارمقلق او چون ترر كم كفیلمك كتابت برله درست ایرمس (او علق الكفالة بشرط ملايم نحو ما بايعت فلانا او ما ذاب لك علیه او ما غضبك فعلى) یا تعلیق قیلغای كفیلمكنی اول شرط برله كم كفیلمكك ملايم بولسه یعنی اول شرط برله كم مال نك واجبلی نك سببی برله بولغای آنداق ایتمسه كم هر نرسه فلانغه صانسانك من ضامن بهاسینه تیسه درست بولر بو كفیلمكی و اكر صانلغان نرسه نك ضامن بولسه بو طریق روا ایرمس یا ایتمسه كم هر نرسه سنك فلان دین واجب و ثابت بولسه من ضامن تیسه یا ایتمسه كم فلان كشی سنك دین هر نرسه طار تب آلسه من آنكا ضامن تیسه و فلان تیب ایتمككمی آنك او چون ترر كم مكفول عنه سی یعنی اول كفیلم بولغان كشی سی معلوم كرك بولغای و بو شرط برله معنائك متضمنی اول ترر كم یعنی اكر صانسانك یا واجب بولسه سنكا آندین آلمقلق یا تار تب آلسه من آنكا ضامن تیسون) وان علق بمجرد الشرط فلا كان هبت الريح و اكر كفیلمكنی تعلیق قیلسه اول شرط برله كم كفیلمكك ملايم بولسه آنداق كم یل ایتمسه من آنكا ضامن تیسه اول شرط باطل ترر و كفیلمك درست ایرمس (وان كفل بمالك علیه ضمن ما قامت به بينة اكر آندابولغان نرسه نك بار چه سنك دین كفیلم بولسه ضامن ترر اول نرسه كا آنكا كوا هلق بیبرسه (وان لم تقم فالقول للكفيل) و اكر كواهی بولسه كفیلمك سوزی معتبر ترر اول وقتك كم آندین زیاده سپنه عالم بولسه یعنی بلمسه كم اصل نك بویننك زیاده سی بارلقنی (و صدق الاصيل فی الزايد على نفسه فقط) و آنك زیاده سی نك بارلقنی اصیل نك سوزینه اینانور لر بس كفیلمك ایتمسار آنك او چون كم اوزی اقرار قیلمقلقی قصه حجت ترر بس اوزكا كا بولمس و كواهنك حلافنه كم اوتر (واذا طالب الدين احدهما فله مطالبه الآخر) وقتیکه قرض نك ایسه سی قرضی تلاسه كفیلمك یا ایكسندین بریولی تلاسه روا بولر اول ایكسی بر برسندین تلامكك هم روا بولر

اما اگر تارتب آلعان نرسه ننگ ایه سی تارتب آلعان ایکی کشی ننگ برسندین مالی آلسه
 اول کشی ننگ رضالقی برله بافاضی ننگ حکمی برلان اول کشیکانیکمس کم تقی برسندین
 آلق (وتصح بامر الاصل و بلا امره) و کفیل لک درست بولر اصیل ننگ بیورقی برله
 و بیورق سرهم (فان امر جمع علیه بعد ادائه) بس اگر اصیل امر قیلسه کفیل بولمقلقی کفیلکا
 کفیل آننگ قرضنی اد اقیلغاندین صونک اصیل دین بیرکان پولنی تلای بلور (وان لوزم
 لازم اصیله وان حبس حبسه) و اگر کفیلنی لازم توتسه اول هم لازم توتاروا کر بندکا
 صالحه لار اول هم اصلنی بندکا صالحای (و ابراءه و تا جیله یسری الی الکفیل) و اصیلغه ابرا
 قیلمقلقی و مهلت بیرمکی کفیلکا اوتر یعنی درست بولر (لا عکسه) اگر کفیلکا ابرا قیلسه یا
 مهلت بیرسه اصیلغه اوتمس اول اصیلدین حقنی تلای بلور (وان صالح عن الفی علی مائة
 رجع بها) اگر کفیل قرضنی تلاکان کشی برله منک تنگنی یوز تنگه کا صالح قیلسه کفیل
 یوز تنگنی اصلدین آلابور (و علی جنس آخر فبالالف) اگر تنگه دین اوزکا نرسه کا
 صالح قیلسه کفیل منک تنگه ننگ بارچه سنی اصلدین آلابور (وعن موجب الکفالة لا
 یبراء الاصل) اگر صالح قیلسه کفیلک ننگ واجبنی کم تلامکک ترر یعنی تلامکک ننگ
 حقنی آنندین بر نرسه برله صالح قیلسه اصیل تلامکک دین قوتلمس و قرض ننگ ایه سینهر و ابولر
 کم اصیلدین تلاکای (ولا یصح تعلیق البراءة عنها بشرط) و کفیلککنی بر شرطغه تعلیق
 قیلماقی درست بولمس آنداق کم ایتسه زید کلسه سن کفالتدین نجات بول تیسسه بو
 ایتملکی درست بولمس و نجات بولمس (کسائر البراءات) مثلا اوزکا قوتلمقلق ینکلیغ
 کم شرط بولر درست ایرمس آنداق کم ایتسه اکر زید کلسه سن قرضدین
 قوتل ننگ تیسسه و سندین تلامدین تیسسه درست ایرمس (ولا الکفالة بالحدود و القصاص)
 وحدکا و قصاصغه کفیل بولمقلق درست ایرمس آننگ اوچون کم غرض شر یعننه
 اول عاصیغه عذاب قیلمقلق ترر تا که کناه دین قایتغای بس آننگ جزاسنی تقی برکشیدین
 قیلسه لر اول غرض حاصل بولمس (وبالبیع) و مونداق صانتلغان نرسه ننگ اوزینه
 کفیل بولمقلق هم روا بولمس اول معنا برله کم صانتلغان نرسهنی آلمسدین ایملکاری
 یوغالسه آننگ بدلی منکا بولسون تیسسه یعنی آننگ بهاسی بو درست ایرمس اما اگر
 صانتلغان نرسهنی آلوچیغه طاپشورمقلق اوچون کفیل بولسه ر و ابولر آننگ بهاسنی
 بیرکاندین صونک اما اگر ضایع بولسه کفیلکا هیچ نرسه واجب بولمس آنداق کم اصیلغه
 واجب بولمس (بخلاف الثمن) بهاننگ حلافنه کم اگر کشی کفیل بولسه صانتغوی
 اوچون آلوچیننگ طرفندین بهاسنی آلب بیرمکک اوچون درست بولر آننگ
 اوچون کم بها قرض ترر اوزکا قرضلر ینکلیغ (وبالمرهون) و کروقیلغان نرسه
 اوچون کفیل بولمقلق درست ایرمس و مونداق کروقیلغوی اوچون کرو آلوچیننگ
 طرفندین کفیل بولسه اکر یوغالسه آننگ بدلی منکا بولسون تیب بو کفیل لک

درست بولمس (ولا الامانات) ومونداق امانتغه كفيل بولمق ليق هم روا بولمس
 (كالوديعه) مثل امانتغه كفيل بولمق تيك (والعارية) ومونداق ترر عاريتكا كفيل
 بولمق (والمستأجر) وانچه اجاره غه آلب ترر لر آنكهم روا بولمس (ومال المضاربه
 والشركه) ومونداق روا بولمس كفيل بولمق مال مضاربه غه هم مشترك بولغان
 مالغه (وبالحمل على دابة مستأجرة معينة) ومونداق روا بولمس كفيل بولمق اجاره غه
 آلعان مالغه يو ك يو كلك او چون كم اول اولاغ اوزكا كشي ننگ ملكى ترر كفيل اوزكا
 كشيننگ ملكنى تصرف قيلمغه عاجز ترر (وبجذمة عبد كذا) ومونداق كفيل لك
 روا بولمس اجاره غه آلعان بنده ننگ خدمتنه (وعن ميت مقلس) ومونداق روا بولمس
 كفيل لك كم اول اولكتننگ طرفندين كم آننگ آفلاسلقى معلوم بولسه آننگ
 فرضنى اونامك او چون بوهم درست ايرمس اكرمالى قالغان بولسه درست بولر
 (وبلا قبول الطالب فى المجلس) وكفيل لك درست بولمس قرض نلا كوچى قبول
 قيلمسه اول كفيل لكنى سويلاشكان يرده (الا اذا كفل عن مورثه فى مرضه مع غيبة غراماه)
 مكر وقتيكه كفيل اوزى ننگ وارثندين بولسه اكر خسته لقنده ايتسه كم سن كفيل
 بول نيسه ومنم قرضم فى دا قيل نيسه اول كفيل بولسه اكر خسته لقنده ايتسه كم سن
 كفيل بول نيسه ومنم قرضمى ادا قيل نيسه اول كفيل بولسه اول كفاله درست بولر
 اول وقتده كم اول قرض آلفوچيلرى غايب بولسه اول قرض آلفوچى قبول
 قيلمسه هم درست بولر (وبمال الكتابة) وكتابت ننگ مالينه هم كفيل بولمق هم
 روا بولمس (والعهدة) ومونداق عهده كا هم كفيل بولمق روا بولمس آنداى كم بر
 كشى بنده صائب آلسه وتقى بر كشى آنكا ضامن بولسه عهده برله بوروا بولمس
 آننگ او چون كم عهده مشترك اسم ترر نچه معناه كلب ترر سودا بىلغاننى ايتورلر
 وآننگ حقارنى ايتورلر وركننى وخيار شرطنى ايتورلر بس آنكاعمل قيلمقلى متعذر
 بولر بيان بولغاندين ايتكارى (والخلاص) ومونداق صانلغان نرسه فى خلاص قيلمغه
 مستحقدين آلفوچيغه طايشر مقلغه كفيل بولمق روا بولمس (ولا ضمان المضارب
 الثمن لرب المال) ومضارب ننگ ضامن بولمقلى آلعان مال ننگ بهاسيغه مضاربه
 مال ننگ اياسى كا درست بولمس آننگ او چون كم اول مال ننگ بهاسنى آلمقلى ننگ
 حقى مضاربه ترر بس بوضامن لى روا بولمس اوز اوزينه ضامن بولمق لازم بولر بو
 درست بولمس (والوكيل بالبيع لموكله) ومونداق وكيلى ننگ ضامن بولمقلى درست صانلغان
 مال ننگ بهاسيغه اول وكيل قيلغان كشى او چون كم آنى وكيل قيلب ترر
 (واحد البايعين حصه صاحبه من ثمن عبد باعه بصفقه) وتقى روا بولمس كفيل
 بولمقلى ايكى صانوچى بر برينه اول بنده ننگ بهاسندين كم صائب ترر ايكى
 صانوچى سودا برلان واكر ايكى سودا برله صانلغان بولسه شريك بنده فى ايكى شريك

بر برینه ضامن بولمقلق درست ترر (وصح ضمان الخراج) خراجعه کفیل بولمقلق درست بولر و بو خراجدین مراد و ضیفه قیلعان ترر کم پادشاه بیر لارعه هر نرسه که مصالحت کورر لر (والنوايب) ومونداق نوايبه کفیل بولمقلق هم درست ترر آنچه حق موافق شرع بولسه اجماع برله آنکا کفیل لک درست بولر آنداق کم قاضی آرق فازمقلقه حکم قیلسه و شریک لر دین بر شریک آنده مالنی خرج ایتسه اول شریک ننگ حصه سی آنگ بویینک قرض بولر اگر کشی آنکا کفیل بولسه درست بولر (والقسمة) ومونداق رواترر کفیل بولمقلق آیلقنی بولکلک اوچون (وان کانت بغیر حق) و اگر چند یکه بولکلک و نایب قیلمقلق بغیر حقهم بولسه آنگ کفیل لکی درست ترر (ومال لا یجب علی عبد حتی یعتق حال) و اول مال کم بنده کا واجب بولس تا آزاد بولماغونجه فی الحال واجب بولر (علی من کفل به مطلقا) اول کشی کا کم کفیل بولسه اول مالغه مطلق یعنی وقتنی تعیین و بیلگولک قیللمسه (وبطل دعوی ضامن الدرک) ومنم ملکم ترر تیب دعوی قیلمقلقی باطل ترر اول کشی ننگ کم ضامن درک بولسه اول نرسه فی صائب آلعان وقتده یعنی هر کم بونرسه فی منم تیب دعوی قیلسه من آنگ بهاسنی ضامن تیسه اگر آندین صونک اول کشی اول نرسه فی منم اوزم ننگ ملکم تیب دعوی قیلسه باطل ترر (وشاهد کتب شهید بذلک علی صک کتب فیه باع فلان ملکه بخلاف شاهد کتب شهید علی اقرار العاقدین) ومونداق باطل ترر منم ملکم تیب دعوی قیلمقلقی اول کشی ننگ کم آنگ کواهلقی خطعه آنداق بنگان بولسه کم فلان اوزیننگ ملکنی صاندی تیب یاد درست سود ابر له صاندی تیب بوینگلیغ کواهلقی بیرکان کشی ننگ اول ایتغان ملککا منم ملکم تیب دعوی قیلمقلقی باطل ترر اول کواهننگ خلافته کم آنگ کواهلقی خطغه بتلسه کم آلعوچی و صانعوچی ننگ تلی دین ایتمقلقی برله کواهلقی قیلدی تیب بوینگلیغ کواهلقی بیرکان کشی اول صانلعان نرسه فی منم ملکم ترر تیب دعوی قیلسه بولر والله اعلم *

(کتاب الحوالة هی اثبات دین لآخر علی آخر)

یعنی بو حواله قرضنی ثابت قیلیق ترر نقی بر کشیکا بلکل اول کشنی کم نقی بر کشیکا حواله قیلر ترر اول حواله قیلغوچنی، محیل دیرلار و اول کشی کم آنکل حواله قیلر ترر آنی محال علیه دیرلر و اول کشی کم حواله فی قبول قیلور آنی محال و محتمل دیرلر و اول مالنی محال به دیرلر و محتملنی حویل هم دیرلر (مع عدم الدین علی المحیل بعده) یعنی حواله قرضنی ثابت قیلمقلق ترر بر کشیکا آنگ برله کم حواله قیلغوچی ننگ قرضی بولمعا ی اول قرضنی نقی بر کشیکا اثبات قیلغاندین صونک (فی بشرط عدم برافته کفالة) بس حواله ده شرط قیلسه لر کم حواله قیلغوچی قرضدین حلاص بولس بولسه و آندین هم تلاسه بولسه اول کفیل ننگ حکمنده بولر (وهذه بشرط براءة الاصل حواله) و بو کفیل

لك اصیل ننگ قرضندین خلاص بولمقلقی شرطی برله بولسه اول حواله حکمندیه بولر
 (وتصح بلادین للمحتال علی المحیل) وحواله درست بولر حواله قیلنغان صونک حواله
 قیلغو چیغه بیرور قرضی بولمسه هم (وبه) و بو قرض برله هم حواله درست بولر (برضاهما)
 و بو حواله درست بولر حواله قیلغو چی ننگ رضالقی برله وحواله قیلا تورعان کشی ننگ
 رضالقی برله (ورضاء المحتال علیه فیبراء المحیل من الدین) بس حواله قیلغو چی
 قرضدان خلاص بولر (الان یتوی بهوت المحتال علیه مقلسا) مکر کو یار یعنی
 ضایع بولر حواله قیلنغان کشی ننگ اولمکلکی برله اول حالده کم مقلس بولب یعنی هیچ
 نرسه سی یوق بولسه (اولحغه منکر الحواله لایینه علمها) یا کو یار قرضی اول حاله
 کم حواله قیلنغان کشی منکر بولسه و آنط ایچسه حواله قیلغانی یوق تیب وحواله قیلغانیغه
 کو اهی بولسه ایمدی حواله قیلغو چی قرضدان قوتلمس تاحق ضایع بولس (وقالا
 بان فلسه القاضی) و صاحبین ای تب ترر کم حواله قیلغو چیغه مونک برله ر جوع قیلا بلمس
 کم اول حواله قیلنغان ننگ افلاس لقیغه قاضی حکم قیلغان بولسه ایمدی حواله قیلغو چی
 قرضدان قوتلمس امام اعظم قاشنده بو اعتبار ایرمس قرض ننگ ضایع بولمقلقیغه آننگ
 او چون کم مال کیلور و کینتار بس آلانلور حواله قیلنغان کشی ننگ قولینه مال کلکاندین
 صونک وتقی آننگ مالی ننگ یوقلغینه کو اهلق درست ایرمس (وتصح بلاشی علی
 المحتال علیه ویدراهم الودیعه) وحواله قیلمق درست ترر امانت او چون آنکطاپشروب
 ترر لر اول مالغه حواله قیلمقلق درست ترر (ویبرء بهلا کها) ومونداق حواله قیلمقلق
 درست ترر حواله قیلنغان کشی ننگ حواله ننگ واجبلقندین خلاص بولر هلاک و ضایع
 بولمقلقی سببندین اول امانت مال ننگ (والمغصوبه ولم یبرء بهلا کها) ومونداق حواله
 درست ترر چابوب آغان تنکه لر کا اما آننگ ضایع بولمقلقی برله حواله قیلنغان کشی
 قرضندین خلاص بولس بلکه آننگ عوضینه ضامن بولر آنکا بیرر (وبدین علیه)
 وحواله درست بولر اول قرضه کم حواله قیلغو چی ننگ حواله قیلنغان کشی ده بولسه (فلا یطالبه
 اهد الا المحتال) بس حواله قیلنغان کشی تلامس حواله قیلغو چیبدین مکر حواله
 قیلنغان کشی تلاز حواله مقیده آنداق کم بیلکولک نرسه بولسه کم حواله
 قیلنغان کشی ده آندین آلور بس اکر حواله قیلغو چیغه بیرسه حواله بولغان
 کشی او چون ضامن بولر (وقی المطلقه للمحیل الطلب ایضا) ومطلق ده حواله
 قیلغو چی ننگ هم تلامکلکی بار ترر نچوک کم حواله قیلنغان کشی تلاز ومطلق
 حواله اول ترر کم بیلکولک قیلمسه عاریتدین یا اولچه دین یا امانتدین ادا قیلسون
 تیب کشیک ترر قرضدین بولغای یا اول نرسه کم آننگ قاشنک ترر اولچه دین یا امانت دین
 بولغای کرک حواله مطلقه بولسون کرک مقیده بولسون اکر حواله قیلغو چیغه بیرسه حواله
 قیلغان مالشی آنی ضامن قیلا بولر آننگ او چون کم آندین قبول قیلب ترر (ولاتبطل

باخذ ما كان عليه او ما عنده ويكره السفتجة وهي اقراض لسقوط خطر الطريق) وسفتجه
مكروه ترر بمعنى محكم ترر وشريعتك بول ننگ حطرى ساقط بولقى او چون قرض بيمر ملك
ترر وآننگ صورتى اول ترر كم بر باز ارنگاه مال بيمر سه قرض بولى برله آنكلقى بر شهر ده
بيمركاى وموندان غرض بولى ننگ حطرى دفع قيلمقى ترر وبوتور لوك قرض بيمر ملك
مكروه ترر بوجهندين پيغمبر عليه السلام نهى قيلم ترر اول قرضه كم فائده حاصل بولسه
﴿ كتاب الوكالة ﴾

وكالة اوونى اوستون اوقسه مصدر ترر واونى آستان اوقسه وكيل قيلملقى ننگ آتى ترر
وشريعتك (هى تفويض التصرف الى غيره) وكيملك مالنى تصرف قيلمقغه فويه بيمر ملك ترر
آندين اوزكا كشيكاوونى اوزاورنينه قيلملقى ترر (وشرطه ان يملكه الموكل ويعقله الوكيل)
وكيل ننگ شرطى اول ترر كم اول صرف قبلا تورغان مالغه وكيل قيلمقوچى ايكا بولغاى
وتقى اول وكيل قيلمقنى وكيل بلكاى يعنى آنداق بلكاى كم نرسه نى صائب آلقلى اول
نرسه ننگ ملك بولملقى ترر وآننگ بهاسنى بيمر ملكنى (ويقصده) وتقى شرط ترر كم
اول تصرفنى وكيل قصد قيلغاى (فصح تو كيل الحر البالغ او المأذون مثلهما) بس وكيل
قيلملقى آزاد بالغ ننگ يانارسه ننگ كم اذن بيمر لكان بولغاى اوزيكا او حشاغان نى يعنى
اذن بيمر لكان بنده نى واذن بيمر لكان نارسيدنى (اوصيبا عاقلا وعبد امججورين) وعاقيلقى
نارسيدنى واذن بيمر لكان بنده نى آليغ وصانيع غه وكيل قيلملقى درست ترر (ويرجع
الحقوق الى موكلهما) اما قايتور اول حقلر كم بولار ننگ سود اسندن حاصل بولر بولار نى
وكيل قيلمقوچيغه بولار ننگ اوزلار يغه قايتماس تا كودك كاو بنده كا حوجه سينه ضرر بولغاى
(بكل ما يعقده بنفسه) فصحننگ متعلقى ترر يعنى درست بولر وكيل قيلملقى بر نرسه ده كم
آننگ سود اسنى اوز نفسينه قيلور وكيل قيلمقوچى مثل صانيع وآليغ ينكلبيغ و اجاره ينكلبيغ
وآنكا وحشاش نرسه لر ينكلبيغ (وبالحصومة فى كل حق و بايفائه واستيفائه) ودعوى قيلملقى
او چون دعوى غه جواب ايتيملك او چون توتيق درست قرر (الافى حد وقصاص بغيبة
موكله) مكر حده وقصاص كم بولار نى آلققغه وكيل قيلمقى درست ايرهس اول حاله كم
وكيل قيلمقوچى غايب بولسه اول مجلسدين آننگ او چون كم حد وقصاص شبهه برلان
ساقط بولر بوتور لك شبهه بار ترر بس بولار ده وكيل لك درست بولمس (ويرجع الحقوق
الى الوكيل فى بيع وشراء) وسود ائنگ حقلرى وكيلكا قايتور صانيع وآليغ ده (واجاره وصاح
عن اقرار) اجاره ده واقرار دين صالح قيلغانده (فيسلم المبيع ويقبضه) بس كرك كم وكيل
طابشرعاى صانلغان نرسه نى سودا غه وكيلدىن و آلغان نرسه نى آلققغه وكيلدىن (وثن
مبيعه) وآلغاى صانلغان نرسه ننگ بهاسنى سودا غه وكيل بولغان ننگ (وعليه ثمن مشتريه
ويخاصم) وكيلك ترر آنچه آلغان نرسه لر ننگ بهاسنى بيمر ملك (ويخاصم فى الاستحقاق)
وخصملى قيلملقى وكيلك ترر صانلغان نرسه نى بر كشى منم تيب دعوى قيلغان وقتده

يعنى وكيل ننگ صانغان نرسه سنى اثبات حق قيلم آلغان كشى دين آلسه رجوع قيلمور
 آلغان كشى آننگ بهاسى اوچون وكيلكا ومو كلكار رجوع قيلماس (والعيب) وموند اق
 خصومت ودعوى قيلمقلى وكيلكا نثرر صانتلغان نرسه ننگ عيبي ظاهر بولغان وقتده وكيل
 قيلمغو چيغه ايرمس (وفي شفعة ما اشترى) وشفعة ده آنچه آلغان نرسه سنى ننگ دعوى سى ننگ
 جوابنى هم ايتيه بلور (وهو فى يده) وحال اولكم هر نرسه نى آلغان بولسه وكيل ننگ
 قولنده بولسه شفعه ننگ دعوى سى ننگ جوابنى ايتور (فيثبت الملك للموكل ابتداء)
 وثابت بولر ملك وكيل قيلمغو چيغه آلغان زمانى وكيلكا ملك بولمس (فلا يعترف قريب
 وكيل شراه) بس آزاد بولمس وكيل ننگ قزنداشى كم صائب آلب ترر آنى وكيل
 آلغان دين صونك وكيل قيلمغو چى ننگ ملكى بولب ترر وكيل ننگ ملكى ايرمس بس وكيل
 قزنداشى ننگ ايكاسى بولماى ترر كم تا آزادلىق لازم كلكاى (والى الموكل فى نكاح وخلق
 وصاح عن انكار) وحق قايتور وكيل قيلمغو چيغه وكيلكا قايتماس هر حقده كم نسبت
 قيلمسه آنى وكيل قيلمغو چيغه مثل نكاح وانكار دين صالح بولسه (او عن دم عمد) يا صالح
 بولسه اول قاندين كم قصد برله قيلمسه وكيل قيلمغو چيدىن پيدابولسه (وعتق على مال
 يا آزادلىق كم مالفه بولسون) وكتابه وصدق (ومكانب قيلمقلى وصدق قيلمقلى (وهبة
 واعارة) هبه بيمر مملك عارىت بيمر مملك وعارىتغه آلقلى (وايداع) امانت قويمق
 (ورهن) وكرو قويمقلى (واقراض) قرض قيلمقلى بو ايتلكان اشلر ننگ بار چه سندن
 حقلرى وكيل قيلمغو چيغه قايتور يعنى وكيل قيلمغو چيدىن جواب آلورلر (فلا يطانب
 وكيل زوج بالمهر) بس تلامس ايرننگ وكيل قيلمغان كشى سندن حانون ننگ نكاح
 حقنى اكر چنديكه اول وكيل نكاح هم قيلمغان بولسه (ولا وكيلها بتسليمها) وخانون ننگ
 وكيلندىن حانوننى ايريكاطا پشرمقلى نلامسلر (وبيدل الخلع) وتقى تكليف قيلا
 بلمس وكيل خانون ننگ خلق بدلنى (وللمشترى منع الثمن من موكل بافغه) وآلعوچى
 آلغان نرسه سنى ننگ بهاسنى وكيل قيلمغو چيدىن منع قيلا بلور آننگ اوچون كم بهاسننگ
 تلامسلى ننگ حقى وكيلكا نثرر (فان دفع اليه صح ولا يطالبه الوكيل ثانيا) اكر بهاسنى آنكا

بیرسه يمه قايمته وكيل تلامى بلمس آننگ اوچون كم حق ايه سينه تيب ترر
 فصل ولايصح بيع الوكيل وشراه ممن يرد شهادته له) وكيل ننگ آليغ صانئغ
 قيلمقلى درست ايرمس اول كشيكا كم آننگ كواهلقي اونمسه آننگ فائده سى اوچون
 آناسى وباباسى اوعلى ينكليغ آننگ اوچون بولار تهمت ننگ محلى ترر (وصح بيع الوكيل باقل
 او اكثر او العروض والتسمية) مطلق وكيل ننگ هر بواغه سودا قيلمقلى درست
 ترر آرزولسون باكوب بولسون نقدغه بولسون يانسيمهكا بولسون ياجانورغه مطلق
 تيمك بار چه سينه داخل برابر ترر (وبيع نصف ماوكل ببيعه) ويارمنى صاتمقلى برابر
 ترر آرزغه وكوپكا امامين قاننده بوروابولمس مكر قالغاننى صانغاي وكيل برله موكل

حصومت قبلمس دین ایلکاری (واخذہ رهنًا او کفیلًا بالثمن) و درست ترر وکیل ننگ
 رهن توتمقی بهاسی برابرنده و کفیل توتمقلقی درست ترر (فلا یضمن ان ضاع فی یدہ)
 بس ضامن بولمس وکیل کرواننگ قولنده ضایع بولسه (او توی ماعلی الکفیل)
 یا کوچسه حاصل بولسه اول نرسه کم کفیلده بار ترر وکیل آنکا ضامن بولمس (ویقید
 شراء الوکیل بمثل القیمه و زیاده یتعابن الناس فیها و هی ما قوم به مقوم) و مقید ترر
 وکیل ننگ آلمقلقی بهاننگ مثلنه و اول زیاده لقی کم غبن قیلرلار آدمیلر انکا اوخشار
 نرسلر برلان اول زیاده لقی اول مقدار ترر کم بهاقیلغای اول مقدار غه بهاقیلغو چیلردین
 برسی و بعضی ایتب کم کالده اون یاریم و حیواناننده اون بر و یرده اون ایکی (وتوقی
 شراء نصف ماوکل بشرائه علی شراء الباقی) و موقوف ترر آلمقلقی یارمنی اول نرسه ننگ
 کم وکیل قیلب ترر لر آلماقعه قالعانی آماغه یعنی اکر بو کشی وکیل قیلسه بر نرسه
 آلماقعه اول نرسه ننگ یارمنی آلدی بو یارمنی آلمقلقی موقوف ترر تقی یارمنی
 آلمقغه (ولورد مبیع علی وکیل بعیب رده علی امره) و اکر صائلغان نرسه نی عیبی
 برله وکیل کا قایتار سالار اول اوزی وکیل قیلغان کشی کا قایتارغای (الوکیل اقر
 بعیب یعدت مثله) مکر وکیل اقرار قیلسه کم بو عیب ینکلغ نرسه لر پید ابولب ترر
 تیب ایتدی اول وکیل قیلغو چیغه قایتماس (ولزمه ذلک) وکیلکا اول عیب ننگ
 نقصانی لازم بولر وکیل قیلغو چیغه رجوع قیلایلمس (وان باع نساء و قال قد اطلق الامر
 فقال امرتک بنقد صدق الامر) اکر وکیل نسیبه کا نرسه صاتوقیلسه و ایتسه کم منی
 وکیل مطلق ایتدی کرک نقرعه سودا قیلر من کرک نسیبه کا و بیور غوچی ایتهدر کم
 من نقد عه بیورب ترر من نسیبه کا بیورغانم بوقدر اول بیور غوچیغه اینانورلر وکیلکا
 اینانمسار (وفی المضاربه المضارب) و مضاربه ده مضاربغه اینانورلر یعنی مالنی آلب
 سودا قیلانورعان کشیکا فائده سینسه شریک بولب (ولایصح تصرف احد الوکیلین وحده)
 و ایکی وکیل ننگ برسی ننگ تصرف قیلمقی درست ایرمس اول نرسه نی کم آنکا ایکسنی
 وکیل قیلب ترر لر بو اول وقتده ترر کم ایکسنی بر سوزده وکیل قیلب ترر لر
 اکر ایکی سوز برله وکیل قیلغان بولسه هر برسنی بر باشقه سوز برله هر برسیننگ
 سودا قیلمقی درست ترر (الافی حصومه) مکر اول ایکی وکیلنی دعوی قیلورعه وکیل
 قیلسه دعوی قیلابلور تقی برسی بولسه هم (ورد و دیعته) و تقی امانتنی قایتارب
 بیرمک اوچون بر وکیل بیرابلور تقی برسی بولسا هم و تقی امانتنی آلماق اوچون ایکی
 وکیل توتسه برسی الابلمس تقی برسی بولسه (وقضادین و طلاق و عتق لم یعضوا) و قرضنی
 ادا قیلماقده و طلاقده و ادا قیلماقده بو ایکی عوض سز بولسه بو ایتولکان اشارده ایکی
 وکیل ننگ برسی تصرف قیلابلور تقی برسی بولسا هم (ولایصح بیع عبد او مکاتب) و سودا
 درست ایرمس ننگ ننگ یا مکاتب ننگ سوداسی (او ذمی) یا ذمی ننگ سوداسی یعنی اول

کافر کم جز به بیرون مسلمانان زنتک دیارنده بولسه (مال صغیره المسلم وشرأوه) و ذمی
 مسلمان نار سیده سی ننتک مالنی اوزی ننتک مالی بر له برکا قوشسه البیغ صاتیق قیلماقی
 درست بولسا اننتک اوچون کم کافر ننتک مسلمانغه ولیلیکن بولس (والامر بشرأء الطعام
 علی البر فی دارهم کثیره) و کوب تنکا کا طعام آل تیب بیورسه بوعد ای آلملقغه حمل
 قیلرلار (وعلی الخبز فی قلیله) واکر آرتنکه بیروب بوتنکه کا طعام آل تیبسه نان آلمقغه
 حمل قیلرلار (وعلی الدقیق فی المتوسط) و آرتنکه کوب ننتک آراسنده بولسه برکان بولی
 اون آلمقغه حمل قیلرلار (وفی متخذ الولیمة علی الخبز) وطوی قیلماق اوچون و آش
 بیورمک اوچون طعام آل تیب بیورسه کرک کوب بولسون کرک آرتنکه بولسون نان آلمقغه
 حمل قیلرلار (والامر بشرأء حمار یصح) وایشاک آلمق اوچون بیورب وکیل قیلماق
 درست ترر اگر چند یکه بهاسی ننتک آطنی ایتمسه هم وایشاک ننتک صفتنی ایتمسه هم
 (و داران ذکر ثمننا و محلتها) و صارا ی آلمقغه بیور مقلق رو بولر اگر آنتک بهاسنی
 و محله سنی ایتمسه (وبشی ان علم جنسه من وجه و ذکر ثمن عین نوعا) وکیل قیلماق هر
 اول نرسه نی آلمق اوچون کم آنتک جنسی معلوم بولسه بر وجه دین اما کرک کم بیلکولک بهاسی
 ایتلکان بولغای نوع یوزندین اول نرسه ننتک آنداق کم بنده صائب آل بوچاقلی نرسه کا
 نیه بو وکیل لک درست ترر (الان نمش جهالت جنسه کالرقیق والثوب) وکیل لک
 درست بولس اکر کوب فاحش بولسه نام معلوم بولسه اول نرسه ننتک جنسی مثل
 بنده کم مشترکدر قل قراباش آراسنده واکر بنده آل تیدی یعنی قل قراباش
 نیمدی و ترکی و حبشی وهندی و آنتکین اوزکا تیب ایتمدی و طون آل تیدی
 بیپاک یایب تیب ایتمدی (والدابة) یعنی تورت آیاقلق آل تیدی و بومشترک
 ترر دو آط ایشاک آراسنده مونداق وکیل لک درست ایرمس آنتک
 اوچون کم کوب نا معلوم ترر (وصدق الوکیل فی شریعت عبد اللامر فمات)
 وکیل کا اینانورلر اگر دعوی قیلسه موکل اوچون بنده آل ب ایردم اولدی تیب (وقال
 الامر بیل لنفسک ان دفع الامر الثمن) و بیورعوچی ایتمسه کم اوزنک اوچون
 آل بسن بو صورتک وکیل کا اینانورلر اگر بیورعوچی تقی تنکاسنی وکیل کا بیورکان
 بولسه (والاقلامر) واکر وکیلکا تنکه بیورمکان بولسه بیورغوچیغه اینانورلر آنتک
 اوچون کم بیورغوچیغه بهاسنی دعوی قیلر اول موندک منکر ترر و مونداق منکر ننتک
 سوزی معتبر ترر (وللوکیل حبس المبیع من امره ليقبض ثمنه) وکیل اوزنده امر
 قیلهان کشیسنین صاقلای بلور صانلغان و صائب آلغان نرسه نی تا اوزی ننتک بهاسنی
 آلفو نجه بیورعوچیدین (وان لم یذفع) اگر صانغوچیغه وکیل بهاسنی بیورمکان بولسه ده
 (فان هلك بعد الحبس سقط الثمن) بس اگر اول نرسه بو عالسک وکیل بیورکاندین
 صونک موکل دین آنتک بهاسی ساقط بولر واکر صاقلاما سدیدن ایلکاری ضایع

بولسه وکیل موکل دین بهاسنی تلامی بلور (ولیس لولوکیل بشرأعین شراهنفسه)
 وکیلک تیکمس کم بیلکولک نرسهنی آلمقلق اوچون وکیل بولغان بولسه اول نرسهنی
 اوزی اوچون آلمقلق اگر اوزی اوچون آلسه هم موکل کابولر (فان شری بخلاف جنس
 ثمن المسمی وقع له) بس اگر موکل ننگ ایتمکن بهاسنک جنسنندین اوزکا جنس لک
 بهاعه آلسه اول سودا وکیل ننگ بولر موکل ننگ بولمس (فصل لولوکیل بالخصومه
 القبض) ودعوی خصومت اوچون قیلغان وکیل آلابور دعوی قیلغان نرسهنی (ویفتی
 آلان بخلافه) وفتوی بیر ولور بوز مانده کم مونتک خلافتنه کم اول دعوی قیلغان
 نرسهنی آلابلمس آنتک اوچون کم وکیلرده حیانت ظاهر بولب ترر (وللوکیل بقبض
 الدین الخصومه لأقبض العین) و اول کشی کم موکل ننگ قرضن آلمق اوچون وکیل
 بولسه اول قرض اوچون دعوی قیلابور و اول وکیل بیلکولک نرسهنی آلمق اوچون
 وکیل بولسه آنکا دعوی قیلمقلق اول نرسه اوچون درست ایرمس (ویقصرید الوکیل
 بقبض العید ونقل المرأة أن اقام الحجة علی العتق والطلاق بلائبوا نهما) وکیل تصرف
 قیلور قولی قصقه بولر موکل ننگ بنده سنی آلمقلقه ویا آنتک خانوننی اوتکار مکک
 بریردین تقی بریرکا کر کواه قایم بولسه اول بنده ننگ آزادلقعه و خاتون ننگ طلاقلیعه
 اول آزادلق و طلاق ثابت بولمای ترر آنکچون غائبغه حکم قیلمق درست ایرمس اما
 وکیل ننگ قولی قصقه بولر کواه برله (وصح اقرار الوکیل بالخصومه عند الغاضی)
 وخصومتغه قیلغان وکیل موکل ننگ ضررینه اقرار قیلمقلقی قاضی ننگ قاشنده
 درست ترر (لأعند غیره) قاضی یانندین اوزکا جرده اقرار قیلمقلقی درست ایرمس
 (وللموکل عزل وکیله) موکل اوزی ننگ وکیلنی وکیلکدین چقار بلور (ووقف علی علم وکیله)
 وکیل ننگ چقمقلقی وکیلکدین آنک بلمکلکی موقوف ترر چقغاننی بس اگر وکیلکدین
 چقغانیغه خبر تابماسه اولکی تیک وکیل بولر (وتبطل بموت احدهما) وکیلک باطل
 بولر وکیل ننگ باموکل ننگ ایکسی ننگ برسی اولکلکی برله (وجنونه مطبقا) و تقی
 وکیلک باطل بولر همیشه دیوانه بولمق سببی برله و آنک مقداری صحیح روایت
 برله بریل ترر کم نماز ننگ وروزه ننگ وزکاة ننگ ساقط بولمقلقی اوچون واجب
 ترر (ولحاقه بدار الحرب مردا) ومونداق باطل بولر وکیلک قوشلماقی ننگ سببی
 برله دارحر بکایعنی کافر ننگ دیارینه اول حالده کم مرتد بولغان بولغای کم مرتد ننگ
 صرف قیلمقلقی موقوف ترر امام اعظم ره قاننده بس آنک وکیلکی هم موقوف ترر
 وقتیکه مسلمان بولسه درست بولر اما صاحبین قاننده تاقاضی ننگ حکمی بولسه
 درست آنک ماحق بولغانیغه آنک وکیلکی باطل بولمس (وکذا بعجز موکله مکاتب)
 ومونداق باطل بولر وکیلک موکل ننگ عاجز بولمقلقی سببی دین کم مکاتب بولسه
 و کتابت ننگ بدلندین عاجز بولسه آنک وکیلکی دین چقار هر چندیکه وکیلک ننگ

باطل بولغاننى بلمسەھم (وھجرە مآذونا) ومونداق وكىللك باطل بولر اكر بنده وكيلى
 قىلىنسه كم اوزىنە اذن بىر كاندىن صونك آليغ و صاتيغ دىن اول وكىل هم باطل بولر
 (واقتراق الشرىكىن) ومونداق بولر وكىللك ايكى شريك نىك بىرى بىرىدىن جدا
 بولغانده (وان لم يعلم به وكيلهم) وھر چىن بىكە اول ايكى شريك نىك جدا بولغاننى
 وكيلى بلمسەھم اول وكىللك باطل بولر (ويتصرف الموكل فيما وكل به) ومونداق وكىللكنى
 باطل قىلر مونداق موكل نىك تصرف قىلماقلى اول نرسەنى كم آنكوكىل قىلاب ترر *

***** (كتاب الشركة) *****

شرکت لغتدە قوشماق ترر وشرىعتدە (ھى ضريان) يعنى بوشرکت ايكى قسم
 ترر (شرکتە ملك) برسى شريك بولماق ترر ملككا (ھى ان ذمك اثنان عيناً) وملككا
 شريك بولماق ترر كم ايه بولر ايكى كشى بىر بىلكولك نرسەكا ميراث برلە يابر كشى
 بىرەك لك برلە صدقە برلە ياوصيت يا اوزلرى قصد قىلماي اولار نىك ماللىرى بىر
 بىرى برلە قوشلسەلار آنداع كم بوعداىنى بوعدا يەياونكا او حشاش نرسەلرى (وكل
 كالا جنبى فى مال صاحبه) وبوايىكى شريك نىك ھر قايوسى يات كشى حكمنە بولر
 اوزلرى نىك مال لارىنە بس روا بولمس آلا رغە صرف قىلماقلى لرى تقى بىر
 شريك نىك خصە سنى مكر آنىك اذنى برلە (وشرکتە عقد وركنھا الايجاب والقبول)
 وايكچى قسمى شرکتە عقد وآننىك ركنى ايجاب وقبول ترر وآنداق
 كم بىرى ايتسە كم سنكا شريك بولدم تيسە فلان نرسەكا وتقى برسى
 قبول قىلدم تيسە (وشرطھا ان لا يعين لاهدھا دراهم من الربح) وبوشريك لك نىك
 شرطى بو ترر كم تعين قىلمغان بولغاي ايكى شريك نىك برسى تقى بىرى اوچون بىلكولك
 دراهم فائىك دىن آننىك اوچون كم بوشرط شريكك كىسملك نىك واجبى ترر (ھى اربعة
 اوجه وبوشرکت عقد دورت ترر (منھا مفاوضة) واول دورت نورلك نىك برسى مفاوضە
 ترر (ھى شركتە متساويين مالا) وبوشرکت ايكى كشى نىك شريكلىكى ترر كم برابر
 وتينك بولسەلر مالدە درست ترر مثل قزل تنكە وآق تنكە يىنكلىغ واكر متاع يا صاراي
 بولسە برسى تقى بىر سندن زىادە بولسە اعتبارى بولمس (وھرىة وديننا) وآزادلق
 ودينندە ھم برابر بولغايلىر ايكى شريك (ويتضمن الوكالة والكفالة) وبومفاوضە دە ايكى
 شريك بىر بىرىنە وكيلى بولر لار وكفىل ھم بولر (ومشترى كل لھما) وھر نرسە كم ايكى
 شريك صانوب آلور ايكى نىك ملكى بولر (الاطعام اھلە وكسو تھم) مكر اوزى نىك
 اوغلان اوشاقى نىك طعامى كىبار طوبى بولغاي كم آندە شريك بولمس (وكل دىن لازم
 اھدھا بما يصح فېھ الشركۃ كالشراء ونحوه ضمن الآخر) وھر قرض كم ايكى شريك نىك
 بىر سېنە لازم بولسە اول نرسە دە كم آندە شريكك درست بولر بولسە مثل نرسە آلغان
 يىنكلىغ وآنكا او حشاش نرسەلر كم تقى برسى ھم اول قرضە شريك بولر (وان ورث

احد هما او وهب له ما تصح فيه الشركة وقبض صارت عنانا) واكر ايكي شريك برسي
 ميراث طايسه اول نرسه في كم شريك كالايق لقي بار بولسه يا آنكا بيرسه بر مالنئ شريكلكا
 مناسبتي بار بولسه و آلسه اول مالنئ اول شركت مفاوضه شركة عنان بولر (وفي العروض
 والعقار تبقى مفاوضه) واكر متاع يا كاله يا بولر لار طايسه ميراثدين يا كشي بيمر ملكي دين
 ايكي شريك ننگ برسينه شركة مفاوضه باقي بولر (وعنن وهو شركة في كل تجارة او نوع
 وتقى برسي اول شريكلك نرر كم همه سودا كرك ويا بر تورلك سوداده درست بولر
 شريكلكي (ويصح ببعض ماله) وبوشركة عنان بر شريك ننگ مالي ننگ بعضي برله
 درست بولر (وبتساوي مالهما مع تفاوت الربح) وايكي شريك ننگ مالي ننگ
 برابر بولملقى برله هم و بولر فائده سي ننگ تفاوتي برله (وكون احدهما دنانير والاخر
 درهم) وبوشريكلك درست بولر ايكي مال ننگ برسي قزل وتقى برسي آق ننگه
 بولملقى برله (وبلاخلط) وايكي مال بر برينه قوشلما سه هم و بولر (وكل مطالب بشون
 مشترية) وايكي شريك ننگ هر قايسو سي دين تلاسه بولر آنچه آغان نرسه ننگ بهاسني
 لاغير) الغان كشيدين اوزكادين تلاسه بولمس (ثم رجع على شريكه بحصته ان اداه
 من ماله) آندين صونك اوزي ننگ حصه سندن شريك ننگ حصه سني ادا قيسه آني
 شريكندن آلابلور (ولا تصحان الا بالنقد بين) وبوشركة مفاوضه وشركة عنان درست
 بولمس مكر ايكي نقد يمه برله درست بولر كم آلتون وكموش بولغاي (والفلس النافقة)
 يا فلوس بولسه (والتبر والنقرة ان تعامل الناس بهما) وسكه اورلما عان آلتون وكموش
 برله درست بولر اكر خلق على قيلاتور عان بولسه لار اول اورلما عان آلتون وكموش برله
 (وبالعرض بعد ان باع كل منهما نصف عرضه بنصف عرض آخر) وعقد شركت ومفاوضه
 متاع برله درست ايكي شريك برسي اوزي ننگ متاع ننگ يار يمني تقى برسي ننگ
 متاع ننگ يار يمهغه صانغاندين صونك (وهلاك مالهما او مال احدهما قبل الشراء يقسدها)
 وضايع بولملقى اول ايكي شريك ننگ ويا آ ننگ برسي ننگ مالي اول شريك مالغه بر
 نرسه آلمسندن ايلكاري عقد شركتي فاسد قيلر (وهو على صاحبه قبل الخلط يدايهما
 هلك) اكر بر ايكي شريك مالنئ آرا لاشدر ماسندن ايلكاري مال اوزي ننگ قولندن
 هلاك بولسه مال ننگ ايه سينه بولر (وهو بعد الخلط عليهما) اكر ايكي شريك مالنئ
 بر بريك قوشاندين صونك هلاك بولسه ايكي سي آنكاشريك بولر لار (ولكل من شريك
 مفاوضه وعنن ان يبضع) وشركة مفاوضه وشركة عنان ننگ ايكي شريك ننگ هر قايسو سي
 مالنئ بضاعته بيرسر و بولر (ويودع ويضارب) امانتغه ومضارعه بيررلر (ويوكل)
 وبركشني اول شريك مالنئ تصرف قيلورعه وكيل قيلابلور (والمال في يده امانة)
 ومال شريك ننگ هر قايسو سي ننگ قولنده امانت نرر (وشركة الصنايع والتقبل) وتقى
 بر نورلك شركة صنايع وتقبل شركتي نرر (وهي يشترك صانغان لحياطين او خياط

و صباع) و دو شرکت تقبل اول تر ر کم ایکی اوستاد کار شریک بولسه آن داق کم
 ایکی درزی بر برینه شریک بولسه یاری درزی و بری بویاچی ایکی شریک بولسه لار
 (و یتقلا العمل باجر بینهما صحت) و عمللرنی قبول قیلسه مونکا کم اولارننگ آراسند
 مزدی مشترک بولعای درست ترر (وان شرط العمل نصفین و المال اثلاثا) و هر چند بیکه عمل
 یاریم تیب شرط قیلسه لار و العنی اوچ حصه قیلسه ایکی حصه سنی بر شریک آلسه و بر حصه سنی
 نقی بر شریک آلسه بو هم و ان ترر (ولزم کلا عمل قبله احدهما) و لازم بولر هر قایوسی غه
 اول ایکی شریک ننگ قبول قیلعان عملی (و یطالب الاجر و یصح الدفع الیه) و ایکی
 شریک ننگ هر قایوسینه حقنی بیره رو بولر (والکسب بینهما وان عمل احدهما)
 و کسبی یعنی حق ایکی ننگ آراسنده شریک ترر هر چند بیکه عملی برستدین پید
 بولسه هم (و شرکه الوجوه) شرکت لار ننگ بر تورلوسی شرکت وجوه ترر (وهی
 ان یشتراکا بلا مال) و بوشرکت وجوه اول ترر کم شریک بولر لار مالسن (لیشترا یا
 بوجو همها و بیبها) یا آلسه لار اول ترر ننگ و جهیدین و یا صانسه لار فائده سی
 بولر ننگ آراسند شریک بولر و بوشرکتنی وجوه ک آنتک اوچون اضافه قیلر لار کم
 آبروی ننگ بدلی قیلر لار چونکه مال لاری یوق (فتصح معاوضة) بس بوتورلوک شرکت
 شرکت معاوضه درست ترر و قتیکه آنتک شرط لرنی صافلاسه لار و موننگ شریک لری کفاله
 خلقتدین بولسه و هر نرسه که آلسه ایکی شریک ننگ آراسنده برابر بولر و آنتک
 لفظی معاوضه ننگ لفظی ترر (و مطلقا عنان) و بوشرکت ننگ مطلق شرکت عنان ترر
 آنتک اوچون کم خلق آراسنده اعتماد قیلنعان شرکت عنان شرکتی ترر (وکل وکیل
 للآخر فی الشراء) و ایکی شریک ننگ هر قایوسی بو برینه وکیل ترر (اگر شویکلیک
 عقدی مطلق بولسه معاوضه بولسه) فان شرطاً مناصفة المشتري او مثالته فالربح
 كذلك) اکر شریک شرط قیلسه لار برابر و تنگ بولمکلیکنی ایکی سیمننگ آراسنده
 یا اوچ بولمکلیکنی ایکی بولک بری ننگ بولسون و بر اولش نقی بری ننگ بولسون
 بس فائده هم اوشبو قسمتده بولر (و شرط الفاضل باطل) و شرط قیلمق فائده ننگ زیاده
 بولمق نقی ملک ننگ مقدار نیجه باطل ترر (و لایصح الشركة فی المباحات) و مباح نرسه
 لرده شریک بولمق درست ایرمس مثل اوطون یغمق و کوک چوبن اورماق
 و صوطار تمق و طاغاقی نرسه لرنی یغمق ینکلیغ لره (فخصت بمن اخذها)
 بس مخصوص ترر اول نرسه لرنی آغان کشی ننگ اوزینه (و نصف ان احدها) و یاریم
 بولکلر اکر آنی ایکی آغان بولسه (وللمعین و صاحب العدة اجر المثل) یاری
 بیر کوچی کا و آت ایسیغه کم آنکا صوکلترکان بولعای مثلاً اجر مثل بولر (ولا یزاد علی
 نصف القيمة عند ابی یوسف ره) اما اجر مثل کک کم مباحندین آغان نرسه لرننگ یاریمی
 ننگ بهاسندین زیاده بولس امام ابو یوسف قاشنده (خلاف المحمدره) امام محمد ره خلاف

قیلےب تر لر کم اکر زیاده بولسه هم روا بوار (والربح فی الفاسدة علی قدر المال) و شرکت فاسدده مالی ننگ مقدار نچه ترر بس اکر شرکت ننگ مالی برابر بولسه و شرطی اوج حصه بولسه معتبر بولسه شرکت فاسدده وفائده مال ننگ مانع ترر (وتبطل بالموت والجنون والمحاق مرتدا) و شر بیک مال باطل بوار ایکی شریک ننگ برسی ننگ اولملکی برله و بریل دیوانه بولمقلقی برله و کافر ننگ دیارینه مرتد بولم بارمقلقی برلان نعوذ بالله منها (ولم یزک احدهما مال الاخر بلا اذنه فان اذن کل فادیا ولاء ضمن الثانی) بس اکر اذن قیاسه لار ایکی شریک بر برینه زکاتنی ادا قیلمه قیغه شرکت مالند بین آنند بین صوتنک ایکی هم ادا قیلمه یعنی برسه اول کشی کم اولکن سند بین صوتنک بیروب ترر ضامن ترر (وان ادیا معا ضمن کل قسط غیره) و اکر ایکی شریک برابر وتینگ ادا قیلمه لر بر بری ننگ حصه سینته ضامن ترر والله اعلم *

❁ كتاب المضاربه هي عقد شركة في الربح بمال من رجل وعمل من آخر ❁
 مضاربه لغتده بیر اوزه یورومکک معناسنده ترر و شر یعتده شریک بولمقلقی ترر فائده بوطر بقده کم مال بر کشیننگ بوار وعمل بر کشیننگ بوار (وهو ایداع اولاً وتوکیل عند عمله) و بوجده مضاربه اولنده امانت حکمنک بولر وعمل وقتنک و کیلک حکمنده بولر (وشرکه ان ربح) و شر بیک حکمنده بولر اکر آنک فائده حاصل بولسه (وغضب ان خالفه) و تارنپ آلقان یعنی اولچه ننگ حکمنده بولر بومضاربه اکر مال ایسه ننگ ایتکنیکا خلاف قیلغان بولسه (وبضاعة ان شرط کل الربح للمالك) و مضاربه سرمایه حکمنده بولر اکر شرط قیلغان بولسه فائده سی بارچه سی مال ایسه ننگ بولسون دیب (وقرض ان شرط للمضارب واجارة فاسدة ان فسدت) و فاسد اجاره ننگ حکمنده بولر اکر مضاربه ننگ عقدی فاسد قیلنسه (فلار بولر بل اجر عمله ربح اولاً) بس مضاربه فائده تیکمس مضاربه فاسدده بلکه عمل ننگ مزدنی بیرور لر کرک سوداده سود قیلسون کرک قیلسون (ولایزاد علی ما شرط حلالاً للمحمده) و کرک کم عمل ننگ حق شرط قیلنغان دین زیاده بولغای امام محمد ره خلاف قیلب ترر لر (ولا یضمن المال فیها كما فی الصحیحة) و مضاربه فاسدده مضارب مالغه ضامن بولمس آنداق کم مضاربه صحیحه ده ترر آننگ اوچون کم مضارب امانت دار ننگ حکمنک بولر اکر آننگ یعنی مضارب ننگ تقصیری بولهای ضایع بولسه ضامن بولمس (ولا تصح الایمال تصح فیها الشركة) و مضاربه درست بولمس مکر اول مال برله درست بولر کم آنده شریکک درست بولر اول مال برله مثل آق تنک و قزل تنک و خلق آراستده یوری تورغان پول بولسه امام محمد قاشنده (وتبسیلمه الی المضارب) و مضاربه درست بولمس مکر مالنی مضاربغه طابشر مقلقی برله (وبشیوع الربح بینهما) تقی فائده مضارب برله مال ایسه ننگ آراستده شریک بولسه (وللمضارب فی مطلقها ان یتبع بنقد ونسیة) و مضاربغه ینار کم عقد مضاربه ده مطلق سودانی نقدغه

و نسیه غه قیلماق (الاباجل لم یعهد) مکر اول اجل برله عهد قیلنغان بولماسه باز اکر نرننگ آراسنده و مضار بهء مطلق اول ترر کم بغلیق بولغاى بر مکانه یا بر متاع غه (وان یشتیری و یوکل بهما) و تقى مضار بننگ آملقعه و کیل تو تمغلق غه اختیاری بولور یعنی آلمق و صانمق اوچون و کیل تو تابلور (ویسافر و بیضع) و مضار به مالنی سفر کا آلب بار ابلور و سرمایه غه هم بیر ابلور (ولورب المال) هر چند یکه ایه سینه بیر سه هم (ولانفسد هی به) و مضار به فاسد بولمس مالنی سرمایه اوچون مال ایه سینه بیر مکلك سببندین (ویودع و یورهن و یرنه) و امانتغه و کروکا هم بیر ابلور و کروهم آلابلور مضار به مالنی (ویوجر و یستاجر) و اجاره غه بیر ابلور و آلابلور مال مضار به فی (و یحتمل بالثمن علی الایسر و الاعسر) و حواله قبول قیلر به اسینه عنی کا یا فقیر کا (ولایقرض و لایستدین) و مضار به مالنی ادا قیللق اوچون قرض قیلماق ای و قرضنی تلامکای یعنی قرضه بیر مکای (الاباذن المالك) مکر اول ایه سی ننگ اذن برله (ولایضارب) و مضار به مالنی مضارب کشیکام مضار به غه بیر ابلوس (ولایحتمل بماله الابدانه او با عمل بر ایاک) و مضار به ننگ مالنی اوز بننگ مالنه آرا لاشد رماغای مکر مال ایه سی اذن قیلسه یا ایتسه کم هر نرسه فی رءیننگ تلاسه یعنی کوکلنگ چوک تلاسه آنذاق قیل تیسه بو وقتک مضار به غه بیر سه یا اوزی ننگ مالینی آرا لاشد رسه روابولر (فلوقیل هذا) بس اکر ایتسه کم هر نه کوکلنگ تلاسه عمل قیل نیب (فاشتری ثوبا قصره او حمل بماله تبرع) و طوننی شسته کرکا بیر سه بو کلاسه اوزی ننگ مالینه تبرع قیلب یعنی یحشی لق و مروقک قیلب رایکان مال ایه سینه لازم بولمس هیچ نرسه یعنی آلارننگ حقنی تلامی بلمس (بجلاف مان صبغ احمر) آننگ حلافنه کم طوننی قزل رننگ کایبر سه اول رننگ مضارب ننگ ملکلی بولور اول طوننی صانسه لر آنچه کم بهاس ننگ بر ابرنده بولر کرک آنی مضارب کایبر کایلر (ولایجاوز بلد او سلعة و وقتا و شخصاعینه المالك) و کرک کم مضارب اوتماکای اول شهر دین و اول متاع دین و اول وقت دین و اول کشیدین کم مال ننگ ایه سی معین قیلب ترر (وان جاوز عنه ضمن) اکر اوتسه مضارب ضامن ترر آننگ اوچون کم اوز کا کشی ننگ مالنی آندی بر حصتسز نصرف قیلب ترر (وله ربحه) و فائده سی مضار بغه نیکار بو ایتکان صور نلرده (ولایزوج عبد او اومه) و کد حد الیق قیلماق قلنی و قار باشنی کم مضار به ننگ مالی بولسه اول قل و قرا باش (ولایشتیری من یعتق علی رب المال) و کرک صانب آلمغای اول کشنی کم آزاد بولور بولسه مال ایه سندین وقتیکه آننگ ملکنه کرسه (فلو اشتیری فللمضارب) بس اکر بوصفتارده بنده صانب آلسه اول مضارب ننگ بولور و مضار بغه داخل بولمس (ولامن یعتق علیه ان کان ریح) و تقى صانب آلمغای مضارب اول کشنی کم آنکا آزاد بولسه کرک یا و فلق برله کرک تغلیق برله اکر مضار به مالنده فائده قیلغان بولسه (ولو فعل ضمن) و اکر آلسه اول بنده فی کم آنکا آزاد بولور بولسه ضامن ترر اول نرسه کا کم مال ایه سینه زیان بولر

(وان لم یکن ریح صح) واکر فائده قیلمعان بولسه مضار به ننگ مالی مونداق بندهنی
 المقلقی برله درست ترر (ونفقہ مضارب عمل فی مصره فی مالہ) ونفقہ سی حواجه ننگ
 اوزی ننگ مالندی بولر وقتیکم اوزی ننگ شهرنده اش قیلسه (وفی سفره) وآننگ
 سفر قیلغاننده (طعامه وشرابه) آننگ بیک وایچمیکلی (وکسوته) وآننگ کیمیکلی
 (واجرة خادمه) وآننگ حادمی ننگ امرسی (وغسل ثیابه) وطون یودرعان ننگ
 حق (ورکوبه) ومنار اولاعی ننگ کراسی (کراء وشراء) کرک اول اولاعی کرای
 بولسون کرک صائب آلتورغان بولسون (وعلفه) واول اولاعی ننگ اوطی یعنی بیه
 چکی (فی مالها) مضار به ننگ مالنده ترر (بالمعروف) آنچه کم عرفده ترر نفقه سی (وضمن
 الفضل) وعرفدین زیاده خرج قیلسه ضامن ترر ودار وقیلدر مقلقه امام اعظم دین
 ایکی زوایت بار ترر روایت حسن اول ترر کم مضار به مالنده ترر (وما دون سفر یعدو
 الیه ولا بیعت باهله کالسفر) وآنچه سفر دین آز بولسه آنداق بولسه کم ایرته کیتب
 اهشامغه قایتب اویکا کیلا بامسه سفر حکمتده بولر (فان ریح اخذ المالك ما انفق) بس
 اکر مضارب مضار به ده فائده قیلسه مال ایه سی اول مضارب ننگ اول مال ننگ اصل مالندی
 نفقه قیلغاننی آلاغای آننگ اصلنی بوتون قیلمقلق اوچون (ثم قسم الباقی بینهما)
 آندین صونک قالغان فائده نی بولکایلر (وان دفع المضارب مضاربه بلا اذن ضمن عند
 عمل الثانی) اکر مضار به مالنی ایه سنندین رخصت سز مضار به بیره صونکغی مضارب
 عمل قیلغان وقتان ضامن بولر (وقیل عند رجه بعض ایتب ترر لر کم اولکی مضارب ضامن
 ترر صونکغی مضارب عمل قیلوب فاقده قیلعان وقتک (وصح ان شرط عبد المالك شی لیعمل مع
 المضارب) ودرست بولر اکر شرط قیلسه سال ننگ بندسی اوچون کم ناعمل قیلغای مضارب
 برله (وتبطل بيموت احدهما) ومضارب بقی باطل بولر اولمیکلی مضارب ننگ یا مال
 ایکسی ننگ وکاله ینکلیع (ولحاق المالك مرتدا) ونقی مال ایه سن مرتد بولب کافر
 لر شهرینه لاهق بولسه یا وقتلی برله هم باطل بولر آننگ اوچون کم اولهم اولکن
 حکمتده بولر (ولا ینعزل حتی یعلم بعزله) ومضارب مالنی صرف قیلماقدین چقمس
 تا اوزی ننگ مالی ننگ چقغاننی بلیکونچه (فلو علم فله بیع عرضها) بس اکر مضارب اوزی
 ننگ چقغاننی بلسه مضار به مالنی فی متاعلرنی صانابولر اوزی چقغاندین صوننگ (ثم
 لا یتصرف فی ثمنه ولا فی نقد نض فی جنس رأس مالہ) ومضارب لقدین چقغاندین
 صوننگ صانغان متاعلرنی ننگ بهاسنی صرف قیلماغای ونقی نقدی بولسه هم صرف
 قیلماغای و آلتون وکوش ننگ جنس دین بولغای کم مضار به مالنده وچقغاندین صوننگ
 بونلرنی تصرف قیلماغای (ویبذل خلافه به) ومضارب مالنی بدل قیلابلور چقغاندین
 صوننگ مضار به مالی ننگ جنسندین اوزکا مالنی مالغه جنسی عه آنداق کم مضار به
 کموش بولسه آنکابدل قیلانورغان مال قراپول بولسه روا بولر تا آندین اوزکا مال هم

بولسه اول مال ننگ جنسنه بدل قیاسه روابولر (ولو افتراقا وفي المال دین لزمه طلبه) واکر مال ایاسی برله مضارب بر برندن جدا بولسه لار مضاربه مالنده قرض بولسه مضارب بنی اول قرض فی تلامککا بیورعای (ان کان قدر ربح) اکر مضاربه مالند فائده قیلغان قدر نیجه (والایوکل المالك به) واکر فائده قیلغان بولسه مضارب بنی مالک وکیل تونغا ی و اول قرضنی تلامکک اوچون آننگ اوچون کم معامله قیلب ترر (و کذا ساقر الوکلاء) اورکاوکیل لار ننگ حکمی هم موند اع ترر مثل سودا عه وکیل قیلغان ینکلیغ آننگ بهاسنی آلب بیرر کانکلیغ قیلبلمس بلکه ایاسی کورک بهاسنی تلاکای آلغان کشی دین (والبیاع) یعنی دلال (والسمسار) یعنی اول کشی آغوچی برله صانعوچی ننگ آراسنده صحرای خلق اوچون سودا قیلور نرسه فی (بیمبر ان علیه) اول آراداقی کشیلر کانکلیغ قیلبولور اول صانغان نرسه لرننگ بهاسنی تلامکک اوچون (وماهلیک صرف الی الربح اولاً) و آنچه ضایع بولغان بولسه مضاربه ننگ مالند دین صرف قیلغای آتی یعنی فائده دین حساب قیلغای آتی مضارب مضاربه ننگ مالند دین حساب قیلغای (وان قال المالك عینت نوعا صدق المضارب ان محمد) اکر مضاربه مالی ننگ ایسه سی ایتسه من تعیین قیلغان من سودا کرچیلک ننگ بر تورلو کنی مضاربه اینانورلر آنت برلان آنکر قیلسه لار (وان ادعی کل نوعا صدق المالك) یعنی اکر دعوی قیلسه لار مضارب برله مال ایسه سی هر قایوس بر تورلک مالنی ایسه سینه اینانورلر آنت برله (و کذا ان قال بضاعة او ودیعه وقال ذوالبد مضاربة او قرضا) و موند اق مالککا اینانورلر آنت برله اکر مالک ایتسه کم مالنی سنکا سر مایه بیردم یا امانت مالنی صرف قیلغوچی ایتسه کم منکا مضارب به غه بیردنک یا قرض بیردنک بوصولد بولور آنت بولور لار و مال ایسه سینه آنت بولور والله اعلم *

کتاب المزارعة هی عقد الزرع ببعض الخارج) زراعت لغنده گوکار ننگ ترر و شر یعتمده ایکن کا شریک بولمقلق ترر آنچه بیردین چقغان نرسه فی و آندین حاصل بولغان ننگ بعضینه (ولاتصح عند ابی حره) و امام اعظم ره فائنده عقد مزارعة درست بولس (وصحت عندهما) و صاحبین فائنده درست بولور (وبه یفتی) و فتوی اوشبو سوزکا ترر (بشرط صلاحیة الارض للزرع) اول شرط برله یوزراعت قیلمقلقغه لایق بولغای (واهلایة العاقدين) و ایکیسی ننگ اهل دین بولمقلقی شرط برله یعنی اول کشیلر کم بربری برله زراعت ننگ شریکلکنی بغلا شورلر کرک کم زراعت ننگ اهلیت لکی و لایققی بار بولغای (و ذکر المدة) و تقی بر شرط زراعت ننگ مدتنی ایتمکک ترر ورب البذر و جنسه) و تخم ننگ ایاسنی ایتمکک و تخم ننگ جنسنی هم ایتمک کرک (وقسط الاخر) و تقی بر شریک ننگ اولشنی ایتمک کرک تخم ننگ ایسه سی ابرمس اول شریکی (والتخلیة بین الارض و العامل و شیوع الحب)

وتقی بر شرطی حالی قیلمتلق تر بر برسی ایکا نورغان کشی ننگ آراسنده بس اکر
 یرننگ ایکسی عمل قیلغوجی کشی بر له یعنی ایکا نورغان کشی بر له عمل قیلمتلقغه
 شریک بولسه اول عقدی باطل بولر آننگ اوچون کم یر بر له ایکا نورغان کشی ننگ
 آراسنده حالی بولمعلق بولمای ترر وتقی بر شرطی اول یردین حاصل نرسه کاشریک
 بولمعلق ترر (فتفسدان شرط ماینافییه) بس باطل بولر اکر شرط قیلسه دانغه برا
 بر بولمسلقنی (کرفع البذر و الحراج ثم قسمة الباقي) آنداق کم شرط قیلسه تخمینی
 ألمعلقنی یاخراجنی آندین صونک فالعائنی بولکلککا شرط قیلسه لر بوتورلک شرط
 مزارعت عقدنی باطل قیلر (وکذا ان شرط التبن لغیر رب البذر) ومونداق
 مزارعت ننگ عقدنی فاسد قیلور شرط قیلمتلقی صاماننی بولکلککا تخم ایه سندی
 اوزکا کشی اوچون (و صح للآخر) و تخم ایه سی اوچون صاماننی بولکلک
 شرط قیلمتلق درست ترور (اولم یتعرض) یا که صامانغه تعرض قیلماغای مزارعت
 ننگ عقدنک آننگ اوچون کم صامان تخم ایه سی ننگ ملکی ترر (ولا تصح الا ان یکون
 الارض والبذر ل احد و البقر و العمل للآخر) وعقد مزارعت درست بولس مکر
 یر بر له تخم بر کشی ننگ بولوب و اوگوز و عمل تقی بر کشی ننگ بولسه (و الارض
 و العمل له و الباقي للآخر) یا که یر بر له عمل بر کشی ننگ فالغانی تقی بر کشی ننگ
 بوتورلک بولسه هم درست بولر ومصنفره مونی نظم قیلر ترر بیت * یری
 یالغوز عمل یالغوز یری تخمی بیلان * بو اوچ صورتدین اوزکانی بلنگ ناجایز باطل
 فاذا صححت فالخارج علی الشرط) وقتیکه عقد مزارعت صحیح بولسه بس آنچه چقارو
 حاصل بولر اول یردین و اول قیلغان شرطلرینه عمل تیکرلار (و لاشیء للعامل
 ان لم یتخرج) و اکر اول یردین هیچ نرسه حاصل بولسه عمل قیلغوجیغه اجر مثل واجب
 بولر (و یجبر من ابی عن المضى الارب البذر) جبر و تکلیف قیلرلار اول کشیکا
 شریک لردین کم ابا قیلسه مزارعتدین عقد مزارعتنی بغلاغاندین صونک مکر
 تخم ایاسنی اکر ابا قیلسه تکلیف قیلابلس (فان ابی بعد ما کرب العامل یجب ان
 یسترضی) و اکر یرننگ و تخم ننگ ایاسی عامل یرنی طیار قیلغاندین صونک ابا قیلسه
 آنی رضاقیلمتلق واجب ترر و اجر مثلنی آنکلیرلار (وان فسدت) و اکر مزارعت
 فاسد بولسه (فالخارج لرب البذر) آنچه کم یردین اونا ر تخم ایه سی ننگ بولر (و للآخر
 اجر المثل) اوزکارلرینه اجر مثل بولر (و لایزاد علی ما شرط) و کورک کم اجر مثل شرط
 قیلغاندین زیاده بولماغای (و یبطل بموت احدهما) وعقد مزارعت باطل بولر شریک
 لرننگ برسی ننگ اولکلکی بر له (و تفسخ بدین هجوع الی بیعها) وعقد مزارعت
 بوزلور اول قرض ننگ سببی بر له کم یرننگ ایه سی اول یرنی صانمعلقغه محتاج بولسه
 (فان مضت المدة ولم یدرک الزرع فعلى العامل اجر مثل نصیبه من الارض) بس کم

مزارعت ننگ مدتی اونسه و حاصل تیمکسه یعنی ایرگن اوسوب یتمه اجر عاملغه
 اجر مثل بولر آننگ نصیبی بر دین (حتی یرک) نا حاصلنی تابغو نچه (ونفقه الزرع
 علیهما بالمحصص) وایکم کلک ننگ نفقه سی ایکی شریکننگ ایکسینه هم بولر حصه سی
 مقدار نچه (کاجر الحصاد و نحوه) مثل اوراق اورغان ننگ حق ینکلغ و آنکا و خشار نرسه لر
 ینکلغ نیک (فان شرط علی العامل صح عند ابی بوسفره) بس اگر مزارعت عقدنی قیلغان
 وقتده اوراق حقنی عاملغه شرط قیاسه لارر و بولر (وبه یفتی) فتوی مونگا ترر والله اعلم*

کتاب المساقات

هی دفع شجر الی من یصاحه بجزء من ثمره وهی کاللزاعة) مساقات لعت ه صؤ بیرمک
 ترر و شریعتک صؤ بیریب درختنی بترمک لیک ترر اول کشیمک اول درخت ننگ
 میوه سی ننگ بر پاره سینه قبول قیاسه و بومساقات مزارعة حکمنده بولور امام اعظم قانده
 درست ایرمس و امامین قاننده درست ترر و فتوی موگاترر (الا انها تصح بلا ذکر
 المدة) امامساقات مدتی ایتمه هم و بولور (وتقع علی اول ثمره تخرج) وعقد مساقات
 واقع بولور میوه ننگ اول چقغان زمانی (و ادراک بذر الرطب کادراک الثمر) ونجم ننگ
 تیمک لکی میوه ننگ تیمکملکی حکمنده بولر (و ذکر مدة لا یخرج الثمر فیها
 یفسدها بخلاف مدة قد یخرج وقد لا یخرج فان لم یخرج فیها فللعامل اجر مثل)
 بس اگر اول مدته میوه چقماسه عاملغه اول عمل ننگ اجر مثلی نیکار (ولا تصح
 ان ادراک الثمر وقت العقد) ومساقات ننگ عقدی درست بولمس اگر میوه مساقاه ننگ
 عقدنی ایکنان وقتده چقسه (کاللزاعة مزارعت عقدی ینکلغ اگر مزارعتنی عقد قیلغان
 وقتده حاصل یتوشسه اول عقد ر و بولمس (فان مات احدهما و الثمر فی یقوم العامل علیه
 او وارثه) اگر اولسه بو ایکی کشی ننگ برسی عامل یادرخت ننگ ایه سی هنوز میوه
 یتمکان بولسه و یشمکان بولسه عامل عمل قیلغای اول میوه کا اگر ترک بولسه و یا آننگ وارثی
 عمل قیلغای اگر عامل اولسه اول میوه فی تربیه قیلغای نایتمکو نچه و یشکو نچه (ولا تغسخ
 الا بعدر) ومساقات فی بوز مقر و بولمس مکر عند برله بولر (و کون العامل مریضا لا یقدر
 علی العمل اوسار فایخاف علی سعفه او ثمره عندر) و عامل ننگ حسته بولمقلقی آنداق کم
 عمل قیلماغه حالی بولسه یا او غری کم درخت ننگ ضایع بولر ندین و بامیوه ننگ ضایع
 بولر ندین قور قسه عند ترر مساقات ننگ عقدنی بوز لملقغه (و دفع فضاء البغرس و یكون
 الارض و الشجر بينهما الا یصح) و خالی بوش یرنی درخت ایک تیب کشیمک ایرسه بوش شرط
 برله کم آندین صونک درخت برله اول یر بو ایکسی ننگ آراسته مشترک بولسون
 دیب درست بولمس (فللعامل قيمة غرسه و اجر عمله) بوسورتک عاملکا ایکنان درخت ننگ
 بهاسی نیکار و تقی اول برکافیلنغان عمل ننگ مزدی نیکار و الله اعلم* (کتاب احیاء الموات)
 هی ارض بلانفع لانقطاع مائها و نحوه لایعرف مالکها بعینة عن العامر) بوفصل اولکان

یرنی قرق قیلقی بیانده تورور یعنی فائلسز یر کافانک کر کوزنک لیک تورور اول
 یر ننگ اولکانی ترر کم فائلسز بولسه اول ایردین صوننک کیسلیک لکی سببندین
 یا آنکا و خشار نرسه لار کم صوننک کوب غالب بولماق لقی ترر اول یرکا اول یر ننگ
 ایاسی معلوم بولسه و ابادان لقدان یراق بولسه یعنی شهر دین (لا یسمع صوت من اقصاه)
 و اول ابدان لقدان ایراقلقی اول چاقلی بولغای اول یر ننگ کناره سندی آواز قیلسه
 اول آواز ایشتلمس بولغای (من احیاء مملکه ان اذن له الامام) اول کشی مونداق یرنی
 ترر تور اول یر ننگ ایسه سی بولر اگر اذن قیلسه شریعتنک حاکمی (ومن حجرارضا
 ولم یعمرها ثلاث حجج دفعها الامام الی غیره) و اول کشی کم یر کانشان قیلسه آنداق
 کم طاشنی یغسه یا آندین اوزکا نشان قیلسه اوچ بلغه چه ایکن ایکسه اول یرنی آلب
 نقی بر کشیکایر بلور و اوچ یل دیانت یوزندین ترر اما حکمک اول ترر کم اگر باشقه کشی
 آنی اوچ یل دین ایلکاری احیا قیلسه یعنی ایکن ایکسه آننگ ملکی بولر (ومن
 حفر بئرا فی موات بالاذن فله هریمها للقطن) و اول کشی کم اولک یرده قزوع قازیسه
 حاکمنک اذنی برله اول قزوع اطرافی اول کشی ننگ بولر تیوه لرنی یانقر مقلق اوچون
 (والناضح) و صورت مقلق اوچون اول قزوع دین تیوه کاصغرغه (اربعون ذراعا من کل
 جانب) و اول قزوع ننگ هر طرفندین قرق کزیر (فی الاصح) اصحر وایتک و للعین
 خمسائة ذراع کذلک) و چشمه ننگ هر طرفندین بش یوز کز بولر (ومنغ غیره من
 الحفر فیه) و اول کشی کم قزوع قازیب ترر یا چشمه چقاریب ترر اول اطرافی یردین
 اوزکا کشیک قزوع قاز در مسلق رو بولر (فان حفر فی منتهاه فله الحریم من ثلث جوانب)
 بس اگر قزوع قازسه یا چشمه چقارسه موندنک اطرافندین نیکن یردین آننگ
 اطرافی قرق کز یا بش یوز کز ترر اوچ اطرافندین ایرمس (وللقنات بقدر ما یصاحبها)
 و کاریز ننگ اطرافی آنکاش بیور بلور (ولا حریم للنهر) و یاب قازعان ننگ هیچ اطرافی
 بولس اما صاحبین فائند یاب ننگ کنالری یاب ننگ ایسی ننگ ملکی ترر والله اعلم*

(کتاب الشرب نصیب الماء)

شبن غه آستن اوقسه صوننک حصه سی و نصیبی بولر لغتده و شریعتده عبارته ترر صودین
 فائله المقلق دین زراعت سببندین یا حیوانانغه صوبیرمک سببندین (والشفقة شرب بنی
 آدم و البهائم) شفه یعنی آدم ننگ و حیوانات ننگ صو ایچمکلکی ترر (ولکل حقها و حق سقی
 الدواب) و آدم لرننگ هر قایوس ننگ صو ایچمکلکی ننگ حق بار ترر و حیوانانغه صو
 بیرمکلک ننگ هم حق بار ترر و اگر حیوانات کوب بولسه و اولار ننگ ایچمکلکی
 ننگ سببی صو یابدین تکیسله کوبراک لری آنکا ترر کم بو صورتده یاب
 ایسه سی منع قیلا بلور و صحیح بو ترر نجوک کم صو ایچارکا و لا یتلکی بار اول
 صودین طون یومقلق اوچون و طهارة قیلماقلق اوچون آلا بلور (ان لم یخنی
 تخریب النهر فی کل ما لم یحرز باناء) و بو ایچمکلک و حیوانانغه صوبیرمکلک حق

اول وقتده ترر کم یاب ننگ بوزلور قور قچی بولسه و اول سودا کم آوسغه آلمغان بولسه اما
 اکر آوسیغه یعنی صاوتغه آلمغان بولسه اوزی ننگ ملکی بولر و اوز کا کشی ننگ حق کسلور
 و حق الشرب و نصب الرحی) و هر کشی ننگ ایچمکلکی کا حق بار ایسه آسیه ایلاندر
 مکلکا هم حق بار ترر (الاذا اضر بالعامه) مکر وقتیکه خلتغه ضرر تیکور سه ایمدی
 آسیه قور ایلمس (اوخص النهر بغيره) یا که یاب آسیه ننگ ایسه سندین اوز کا کشیکا
 خاص بولسه (ای دخل فی المقاسم) یعنی اول یاب ننگ صوی بولمکلکا داخل بولسه (و کری
 نهر لم یملک من بیت المال) و قاز مقلق اول یابنی کم کشی ننگ ملکی بولسه بیت
 المال دین بولر (فان لم یکن فیہ شیء فعلی العامه) بس بیت المالد هبچ نرسه بولسه
 بس مسلمانلرغه ترر کم اول یاب ننگ توز کنی قیلغایلر (و کری نهر یملک علی اهله
 من اعلاه) و قاز مقلق اول یابنی ملک بولسه اول یاب ننگ هلقینه ترر کم اول یاب ننگ
 یری ننگ باشندین قازغایلر شریکلر ننگ بارچه سی (ومن جاوز من ارضه بریء)
 و اول کشی کم اوزی ننگ یری ننگ باشندین اوتسه خلاص بولر اول اشکا مدد
 بیرمکلک دین (وصح دعوی الشرب بلا ارض) و یرسز صوفی دعوی قیلماق درست
 بولر (وان اخصم قوم فی شرب بینهم قسم بقدر اراضیهم) و اکر بر قوم ننگ آراسند
 صو سبیلی سوز و غوغا بولسه اول صو کم اولار ننگ آراسنده ترر بولکایلر هر قایوسیننک
 یری ننگ مقدار نیجه (و منع الاعلی من سکر النهر وان لم یشر ببدونه) و منع قیلغایلر
 اعلائی یعنی یاب ننگ یو قارسنداقی کشیلر نی یاب صوی ننگ بارچه سنی باغلامقدین
 هر چندیکه آننگ یری یاب ننگ صوفی اچماس هم بولسه (الابرضاهم) مکر
 شریکلر ننگ رضالقی بر له یاب ننگ صوفی بارچه سنی باغلامق روا بولر (وکل
 منهم من نصب رحی ونحوه الا فی ملکه بحیث لا یضر بالنهر ولا بالماء) و شریکلر ننگ
 هر قایوسی ننگ آسیه ایلاندر مکدین منع قیلا بلور و آنکا اوخشار نرسه لر دین مکر
 اوز بننگ ملکندده ایلاندر مک آسیه فی آنداق کم اول یاب ننگ اوزینه و صوینه ضرر
 نیمس بولسه اول شریکلر هم منع قیلا بلمس (ومن التغبیر عما کان قدیما) و شریکلر ننگ
 هر قایوسینه منع قیلا بلور یاب ننگ قدیمیدین قیلا تورغان اشنی تغییر بیرمکدین
 (والشرب یورث ویوصی بالانتفاع به) و صونک حصه سی میراث بولر فائده آلماقغه
 وصیت قیلماققی هم آندین درست ترر آننگ اوچون کم وصیت میراث حکمندده
 بولر (ولا یباع بلا ارض الا عند مشایخ بلخره) و صونک حصه سنی یری بر له بولسه
 صاتا بلمس مکر بلخ مشایخ لری ننگ فاشنده (وکذا الاجاره والهبة) و صانغان ینکلغ
 مختلف ترر صونک حصه سنی اجاره کا بیرمکلک و کشیکا بغشلامق (ومن سقی من شرب
 غیره لا یضمن) اول کشیکا کم اوز ایکنی کا صو بیرسه تقی بر کشی ننگ حصه سندین
 ضامن ایرمس و فتوی مونگار ترر (لامن سقی ارضه فنزت ارض جارہ) ضامن ایرمس

اول كشي اوزى ننگ يرينه بېرسه وآننگ سببندىن يرى صوعه قانسه يانتقى بر كشي ننگ يرى غرق بولسه والله اعلم *

كتاب الوقف ❁ وقف لغنده صاقلامق ترر و شريعتده (هو حبس العين على ملك الواقف) وقف صاقلاملقى ترر كورنه تورغان نرسهنى وقف قيلغان كشي ننگ ملكنده (والتصدق بالمنفعة) واول وقف قيلغان نرسه ننگ فائده سنى تصدق قلمق ترر (كالعارية) عارىت ينكلىغ كم آننگ فائده سنى بغشلار و اوزنى صاقلار (وعندهما هو حبس عين على ملك الله تعالى) امامين قاشنده صاقلاملقى ترر عين ذاتى اول نرسه ننگ عين ذاتى الله تعالى ننگ ملكنده وقف قيلغان كشي ننگ ملكى آندين كيتار الله تعالى غه قايتور بولور اول وجه برلان كم آننگ نفعى آننگ بنده لارينه يئارس وقف لازم بولر اولار ننگ فائده صانب بولس وكشيكا باغشلاب بولس وميراث هم بولس وبعضى ايتب ترر لار كم فتوى صاحبين قولينه ترر (فلا يزول ملك المالك عند ابي حره الا ان يحكم به حاكم) بس مالك ننگ ملكى زاييل بولس وقفدين امام اعظمه فائده مكر حاكم شرع حكم قيلسه اول وقف غه وآننگ قيلغانىغ عالم بولسه ايمدى اختلاف اتقاقى بولر (والاقي مسجد بنى وافرزه بطريقه واذن للناس بالصلوة فيه وصى واحد) مكر مسجدده كم بناقياغورچى وقف قيلسه وآننگ يولنى ملكندىن جدا قيلسه و آدمركا ايتسه كم اول مسجدده نماز او قسومون لرتيب اول مسجدده بر كشي با آندين كوبراك كشي نماز او قسه لار ايمدى وقف قيلغورچى ننگ ملكندىن اول يرده اول مسجد چقار (وعند محمد بنه تسليمه الى المتولى وقبضه شرط) و امام محمد ره فائده متولى اول وقفى طابشرمقى واول وقفنى متولى ننگ آلاقلقى شرط ترر وقف ننگ درست لكىكا (وعند ابي يوسف ره يزول ملكه بنفس القول) و امام ابو يوسف فائده وقف قيلغورچى ننگ ملكى كيتار اول سوزنى ايتمكلكى برلان كم وقف قىلب وم تيب (فصح عنده وقف المشاع) و امام ابو يوسف فائده مشترك نرسهنى وقف قيلملقى درست ترر و فتوى بوسوزكا ترر (وجعل الغلة والولاء والتولية لنفسه) وقف قيلغورچى ننگ حاصلنى وآنكا متولى بولماقنى اوزوم بولايين تيب شرط قيلسه درست بولر امام ابو يوسف ره فائده (وشرطان يستبدل به ارضا اخرى اذا شاء) و امام ابو يوسف ره فائده بوشرط همروا بولر وقف قيلغورچى اول وقف قيلغان يرنى تقى بر بركا بدل قيلسه بولر هر وقت تلاسه (وترك ذكر مصرف مؤبد) هميشه صرف قيلغورچىنى ايتمكلكى ترك قيلملقى درست ترر و امامين خلاف قىلب ترر لار كم اولار ننگ فائده هميشه صرف قيلغورچىنى ايتمكلكى رواليرمس (فاذا انقطع صرف الى الفقراء) بس وقتيكم اول وقفدين هميشه صرف قيلمق كيملسه مسلمانلار ننگ فقيرلارينه صرف قيلغورچى (وصح عند محمد وقف منقول فيه تعامل الناس كالصحف وعليه محوه والفتوى) وقف قيلملقى درست تور امام

محمد زه فائنده نقل قیلغان نرسه نی آنکا عمل قیلور کشی لر آننک برله مثل مصحف
 و آنکا اوخشار نرسه لر کتابلردین و اش بیورا تورغان نرسه لر دین و فتوی مو نکا ترر
 و طونلر نی وقف قیلب بولس (ولایمک الوقف ولایتمک) وقف کشیکا ملک بولس
 و کشی ننگ ملک ی هم قیلب بولس (لکن بیجوز قسمة المشاع عند ابی یوسف ره) اما بولکک
 رو ابولر اول وقفنی کم مشترک بولسه امام ابو یوسف فائندک (و یبدا من ارتفاع الوقف
 بعمارته ان وقف علی الفقراء) وقف ننگ حاصلنی وقف ننگ عمارتنی توزم کلککا ابتدا
 قیلغای اکر فقیرلارکا وقف قیلغان بولسه (وان وقف علی معین و آخره للفقراء فی
 مالہ) و اکر بیلکولک کشیکا وقف قیلغان بولسه و آننک صونکی فقیرلارکا بولسه آننک
 عمارتی اول کشی ننگ مالنده ترر آننک اوچون کم تعیین قیلب ترر لر آنناق کم
 اوزی ننگ صار اینده اوغلانلرینه وقف قیلسه اول صارای ننگ توزاتم کلکی اول
 اوغلانلرننگ مالنده ترر (فان امتنع اوکان فقیر اجره الحاکم و عمره باجرته) اکر اول
 بیلکولک کشی کم وقف آننک ترر اوز مالندن ترر توزاتمسه لر یا فقیر بولسه اول وقفنی
 حاکم اجاره غه بیرکای و آئی توزانکلی اول وقف ننگ اجاره سی برلان (ثمر ده الی مصرفه)
 و قتیکم تمام قیلغان دین صونک آئی صرف قیلغوچی کشیکا قایمه بیرکای (ونقضه یصرف
 الی عمارته اویدخر لوقت الحاجة الیها) وقف ننگ بوزلغاننی عمارتنه صرف قیلغای یا
 صافلاغای اول و قمتقاچه آنکا حاجت بولغوچمه مثل یغاچ و کیریچ آندین اوزکا نرسه لر
 بیکلیغ (وان تغذر صرفه الیها بیع و صرف ثمنها الیها) و اکر وقف ننگ بوزلغاننی صرف
 قیلمقغه غدر بولسه یعنی صرف قیلایلمس اول نرسه نی صانغای و آننک بهاسنی وقفننگ
 عمارتنه صرف قیلغای (ولا یقسم بین مصارفه) و آئی بولکای وقفنی صرف قیلغوچبارغه والله اعلم*

(کتاب الکراهیه)

بلکل کم کراهیت کره ننگ مصدری ترر مکر وهدیب ایتورلار کم قبول قیلغان بولغای
 (ما کره حرام عند محمد ره) و هر نرسه کم مکر وهدیب ترر حرام ترر امام محمد ره فائنده
 (ولم یلفظ به لعدم القاطع) و حرام لفظی برلان ایتمای تررلار آننک اوچون کم آننک
 حرام لقیغه بیلکولک دلیلنی یوقی ترر (وعندهما الی الحرام اقرب) امامین فائنده اول
 مکر وهدیب بولسه حرامغه یاوق ترر اما کراهت ننگ تنزیهی ترر حلالغه یقین ترر
 اتفاق برلان (الاکل فرض ان دفع به هلاکه) و بیلکک فرض ترر اول چاقلی کم
 اولم کلکنی اوزندنین یراق قیلغای (ومأجور علیه) و مونداق بیلکک کاهزدیبیرلار
 (ان مکته من صلاته قائما و صومه) اکر مونکا نیت قیلسه نمازنی آیاق اوزه توروب
 اوتهمک ممکن بولغای و روزه نی توته بیلکای من تیب قیلسه (ومباح الی الشبع لیزید
 قوته) و طویغتیجه بیلکک مباح ترر تا قوتن زیاده بولسون تیب (و حرام فوقه الا بقصد
 صوم غد) و حرا ترر طویغان اوستینه مکر طانکد اغی روزننگ قوتنی اوچون بیسه

حرام بولمس (اولئلا يستحي ضيفه) يافوناق اويالمغاي تيب بو ايكسي اوچون اكر
 طويغان ننگ اوستينه هم روابولر (وحل استعمال المقضض و كموش برله مرصع قيلغان
 نرسه كاش بيور معلق حلال تور كرك قاب بولسون كرك اوزكا نرسه بولسون (متقيا
 موضع الفضة) اول حالده كم پرهين قيلعوچي بولسه كموشندين يعنى اعزى ننگ
 وقولى ننگ يرنده بولمغاي واكرتته و ايكل بولسه اولتور انورعان كموش بولمغاي (والمضيب)
 اما اكر آلتون كزگان بولسه كم آندين جد ابولسه اتفاق برله مكر وه بولمس (والاحجار)
 وطاشلرعه اش بيور معلق حلال ترر مثل بلور وعقيق ينكليغ امام شافعي ره قاننده مكر وه
 ترر (لال الذهب والفضة للرجال) و آلتون كموش اير لار كا حلال بولمس (الا خانم ومنطقة
 و حلية سيف منها) و مكر يوزوك و بيل باع و قانچ ننگ آرايشي كم اكر كموشندين بولسه
 هم روابولر اير لار كا هم (و مسمار ذهب في الخاتم) و يوزك آلتون مبخ قيلمعلق روا
 بولر (ولا يتختم بحديد) و توردين يوزك فيلمغاي (و صفر و حجر) فالاي دين
 وطاشندين كم عقيق ينكليغ اما اكر قاشي عقيق بولسه روابولر (ولا يلبس رجل حريرا
 الا قدر ربع اصابع) و اير لار كا يپاك طون كيمك حرام ترر مكر دورت بارمق ننگ
 مقداري چاقلي قوشلغان بولسه روابولر (و يتوسده ويفر شه) و يپا كني توشاك قيلسه
 روابولر (ويلبس ماسداه ابرسم و لحمته غيره) و اير لار كيا بلور اول طوننسي
 ايرشي يپاك بولسه و ار قاوي غبوري نرسه بولسه (و عكسه في حرب فقط)
 و بوي باشقه نرسه اولب آرقاوي يپاك بولسه اوروشندين اوزكاده درست ايرمس
 (و كره لباس الصبي ذهبا و احريرا) و كودك او علائغه آلتون لي طون و يپا كني
 كيمكوز نملك مكر وه ترر (و ينظر الرجل من الرجل والمرأة من المرأة)
 و مونداق خاتون كشي خاتون كشي ننگ تننه نظر قيلابلور و اير كشي ننگ تمام بننه
 نظر قيلابلور (سوى ما بين السرة والركبة) كندك برله تز آراسيند يين اوزكايروكا
 (و من محرمة و امه غيره الى ما وراء الظهر والخصن والبطن) و اوزي ننگ محرمة نظر قيلمق
 و اوزند يين اوزكاننك قارا باشينه نظر قيلمق آرقاسي برله قارني و صانيد يين اوزكايرينه
 روابولر و هر يري كم قراملق و ترر اول يريني او شلاملق هم روا ترر (و من الاجنبية
 والسيدة الى الوجه والكفين) و باطخان ونغ و بنده بي سينه قارامق روا ترر يوزينه
 و ايكي قولى ننگ آياسينه (و شرط الامن من الشهوة الا عند الضرورة) و شهوتد يين هر
 ايكسي ايمين بولمق شرط ترر نظر وقتنده و او شلاغان وقتند مكر اول وقتده كم درست
 بولر ضرورة بولسه (كالقضاء) مثل قاضي ننگ قاراملقى تيك حكيم قيلغان وقتده اكر
 شهوتد يين ايمين بولسه نظر قيلور (والشهادة و ارادة النكاح) و كواه ننگ كواهلق
 بيمر ملكي و نكاح قيلمق لغه قصد قيلسه شهوتد يين امان بولسه هم درست بولر (والشراء
 و المداوات) و نرسه آلمغه قصد قيلسه و دار و قيلمق لغه (و ينظر الى موضع المرض بقدر

الضرورة) وطبيب نظر قبلا بلور خسته بولغان پرينه ضرورة مقدر نجه (والخص ونحوه كالفضل) يعنى كشي كم آننگ ذكرى كيسلكن ينكليغ بولسه اول هم نظر قيلمق حقنده ذكرى سلامت كشي ينكليغ بولر (والى كل اعضاء من يحمل بينهما الوطى) وبار چه انداميه قراملق حلال بولر اول كشي ننگ آراسنده كم وطى وجماع قيلمق حلال بولر (وما حل نظره حل مسه) آنچه قراملق حلال ترر و او شلاق و سپامق هم حلال ترر (واذا حدث ملك امة ولو بكر او مشترية من لا يطاها) وقتيكم قرا باش ينكى آلسه اكر چه بكر بولسه هم يا آلان بولسه اول كشي بين كم وطى قبلا آلس بولسه اول قرا باشقه (حرم وطيا و دواعيه حتى تستبرى بجمضة بعد القبض فيمن تحيض) و اول قرا باشنى وطى قيلمق حرام ترر وطى ننگ دواعى لرى هم او بكان او شلاعان ينكليغ تا آننگ يانقوسى پاك بولعونجه فان كيلاتورعان بولسه (وبشهر في ذات شهر) و اول كشي كم يانقوسى آننگ آى برله پاك بولر بولسه آننگ عدى آى حسابى بولر (وبوضع الحمل في الحامل) و يا نقوسنى پاك قيلمق اول قرا باش كم اكر يوكلو بولسه يوكنى قويمق برله (ورخص حلية اسقاطه) و پاك لك سابق بولمق ننگ حيله سرحصت بيرب ترر (ان علم عدم وطى بايعافى هذا الطهر) اكر معلوم بولسه وطى قيلمغانى صانغان كشي ننگ او شوپا كلكلك كم صائب ترر اول قرا باشنى (وهى ان لم تكن تحت حرة) و بو حيله ترر كم اكر آلعوچى نگاهنده آزاد حاتون بولسه (ان ينكها ثم يشتريها) اول قرا باشقه نكاح قيلعاى آندى بونك آلعاى (وان كانت) اكر آلعوچى ننگ نگاهنده آزاد حاتونى بولسه هم ان ينكها الاخر ثم يشتري ويقبض ثم يطلق) حيله بو ترر كم اول قرا باشنى تقى بر اوز كا كشيكا نكاح قيلعاى آلعوچى و صانغوچى دين اوز كا كا آندى بونك آنى مشترى سودا دين واقع بولعان بولسه اكر سودا دين صونك واقع بولعان قولينه آلعاى آندى بونك اول نكاح قيلعان كشي آنى طلاق قيلعاى ايمدى آلعوچى آنى وطى قبلا بلور يانغو سنى پاك قيلماى نورب آننگ اوچون كم نكاح قيلعوچى آننگ برله خلوة صححة قيلماى ترر (ومن فعل بشهوة احدى دواعى الوطى بامتيه لاجتماع نكاحا حرم عليه وطياهما بواعيه حتى يحرم احدهما) و اول كشي كم اوزى ننگ ايكى قرا باشينه قيلسه دواعى وطى ننگ برسنى مثلا اوپمك و او شلاق و آندى بونك اوز كا نرسه لر اول ايكسى جمع بولسه نكاح هر كشيكا آنداق كم ايكى كشي نكاح جافز بولسه و آناقز ترر و آنكا وطى قيلمق وطى ننگ دواعى سى هم اول وقتغاچه كم بو ايكسى ننگ برسنى حرام قيلعوچيه يا آننگ برسنى صانعاى يا آزاد قيلعاى يابر كشي كا حانون قيلب بيركاي و اكر بو ايتلكن ايكى قرا باش ننگ برسينه وطى قيلسه اول تقى برسنى آنكا حرام ترر بس (وكره تقبيل الرجل واعناقه في ازار واحد) اير كشي بر اير كشنى اوپمكلكى و قولون بوچونه صالمقلى برتوشاك ننگ اوستونده مكر و هترر ايكى كولمك يادستارى

بولسه ضرر قیاماسه و کره بیع العذرة خالصة و صح مخلوطة) و آدم ننگ تیزا کنی بالان
اوزنی صانمق مکروه ترر اگر طوپراقغه یابالچقغه آرا لاشتورب صانسه درست ترر
کراهتسز (والانتفاع بها و بیع السرقرین) و حیواناة ننگ تیزا کنی صانمق درست (وخصاً
البهایم) حیواناتی پچمک هم درست ترر (لا الادی) آدمنی پچمک درست ایرمس
و کسبی هم مکروه ترر (وانزاء الحمیر علی الخیل) و اورعاجی یلقنی ایشککاتومتق مکروه
ایرمس و قاجر حاصل بولمقلق او چون (و سفر الامة وام الولد بلا محرم) و قرا باش ننگ
وام ولد ننگ محر می سز سفر کاجقمقلقی روابولر (و بیع العصیر ممن بتخذ خهرا) و مهر
قیلاتوررعان کشی کا شیر و صانمق مکروه ایرمس (و کره استخدا م الحصى) و یچکلکن کشی
کا اش بیورمقلق مکروه ترر (واقراض بقال شیئاً یاخذ منه ماشاء) و بقالغه نرسه قرص
بیرمکملک، مکروه ترر کم تا آندی من هر نرسه تلاسه آلمقلقی او چون (والنعب بالنرد والشرنج)
واوینامق نرد برله و شطرنج بولان مکروه ترر (والغناء و کل لهو و استماعه) و بارچه
اویونلر و آوزلار مکروه ترر مکر آط چاپمق و اوق آتمق و اوزی ننگ خانونی برله
اوینامق مکروه ایرمس حلال و اویون سوزلارنی ایشتمک هم مکروه ترر پیغمبر علیه
السلام ای تب ترر لار کم (استماع صوت الملائی معصية و الجلوس علیها فسق و التلذذ
بها کفر) و حداننگ ذکرندین غافل قیلور نرسه لرنی ایشتمکملک حلال ایرمس
کناه ترر مثل صورنای، و آنکا و هشار نرسه لر و اول مجلسک اولتورمق فسقلق ترر آندی من
نلذذ قیلمق کافر لراشندی من ترر (وجعل الغل فی عنق عبده) و اوزی ننگ بنک سی ننگ
بوینبغه غل صالمق مکروه ترر (بجلاف التقیید) و بند هنی بند قیلعان ننگ حلاقته کم
مکروه ایرمس (واجتکار قوة البشر و البهایم فی بلد یضر باهله) و آدمنی قوتنی صاقلاب
تورمق مکروه ترر شهر ده کم آنبک سبیمی برله اول شهر ننگ حلقته ضرر نیار بولسه (لا
غلة ارضه) و اوزی ملکی ننگ یری ننگ حاصلنی صاقلاسه مکروه ایرمس (و مخلوطة
من بلد آخر) و اول آشلق کم تقی بر اوزکا شهر دین کلنور کان بولسه اگر آنی هر زینه
قیلب صلاقلاسه مکروه ایرمس (و تسعیر الحاکم) و ما کم ننگ نرح قویمقلقی مکروه ایرر
الاذا تعدی الارباب عن القيمة فاحشا) مکر مکروه بولمس اول مال ننگ ایالاری
حد دین طیشقاری بها قیلب صانسه لار اگر بو وقتیه حاکم نرح قویسه مکروه ایرمس
و قبل قول فرد کیفی ما کان فی المعاملات) و معاملاتیه بر کشی ننگ سوزنی قبول
قیلغایلر هر تورلوک بولسه هم (فان قال کافر شریعت اللحم من مسلم او کتابی حل اکلہ
و من محوس هر م) بس بر کافر ای تیه کم من صائب آلدوم بو ایتمنی مسلمان دین تیه
اول ایتمنی آشامقلق حلال ترر و اگر او طغه طابو نه تورعان دین آلدوم تیه حرام بولر
ییبوب بولس (و شرط العدل فی الدیانات) و خبر قیلغوچی ننگ عدل بولمقلقی شرط ترر
دیانتیه (کالجهر عن نجاسته الماء) و صوننگ نجاستلقدین خبر بیر کان ینکلیغ (و فی

الفاسق والمستور تحری) واکر بر فاسق خبر بیرسه یا اول کشی کم آننک عدل لکی
 ظاهر بولسه فکر قیلغای هر نرسه کاکم کونکلی قرار قیلسه آنکاعمل قیلغای واکر عدل
 بولسه صوننک نجاستیغه حکم قیلغای *

(کتاب الاشریة)

حرم الخمر) و خمر حرام ترر یعنی شراب (وهی النبی من ماء عنب اذا غلا واشتد و قذف
 بالزبد) شراب حرام ترر اکر کشی آنی حلال تیره کافر بولر شراب اول ترر کم
 یوزم ننک صوننکین بولر پشمکن شیره سی بولغای قایناب تورعان بولغای آنداق کم
 آننک آستی اوستینه چقغان بولغای و فالیق نایغان بولغای یعنی مست قیلعوچی بولغان
 بولغای و کوبکنی طاشلائی تورعان بولغای و آننک صانی باشقه بولغای و صاهیین قاننک
 وقتیکم مست قیلعوچی بولسه خمر ننک حکمن توتار و کوبکنی طاشلامقلی شرط ایرمس
 (وان قلت) یعنی اکر چه اول حمر اندک هم بولسه حرام بولر و ایرس تور چاقلی شرط
 ایرمس و آننک اندکی هـ بولسه حد اورتی واجب بولر (کالاطلاء) حمر حرام ترر طلاء
 ینکلغ (وهوما عنب طایخ فذهب اقل من ثلثیه) و بوطلا خمر ینکلغ حرام ترر یوزم
 ننک صوی ترر انی بشرکان بولسه لار آنداق کم ایکی اولوشدین آزر اق کیتکان
 بولسه قاینامقلی برله (و غلظ النجاسة) نجاستی غلیظه ترر بوشراب و طلا (و نقیم التمر ای
 السكر و نقیم الزبيب) و حرماننک شیره سی کم سکر دیر لر و یوزم ننک شیره سی
 کم (نبین) یعنی اول حالده کم خام و قایناتمعان بولسه (اذا غلت واشتدت)
 وقتیکه قایناتمقلی کلتورسه لر بوطلا و بو ایکی شیره یعنی حرماننک شیره سی و یوزم ننک
 شیره سی وقتیکم مست قیلعوچی بولسه لر حرام ترر لر (و حرمة الخمر اقوی) و حمر ننک
 حراملقی قوی ترر (فیکفر مستعملها فقط) بس کافر تورر لار خمر نی حلال بلکوچی بس
 طلا و نقیم فی حلال دیکوچی کافر دیسه لر (وحل الثلث العنبری مشتدا) و یوزم ننک
 مثلشی حلال ترر مثلث اول ترر کم قیناته ترر لر نا آننک اوچ حصه سی ننک ایکی حصه سی
 کیمکوچی آندین صوننک آنکاصو قویسه لر کم تا اول قانی لقی طایسه و مست قیلورغه قابل
 بولسه حرام بولس (و نبین التمر و الزبيب مطبوخا ادنی طایحه و ان اشتد) و تقی
 حرماننک شیره سی اکر اندک قایناتسه لر حلال بولر اکر چه مست قیلورغه قابل بولسه
 هم (اذا شرب مالم یسکر بلانیة لهو و لا طرب) و مثلث ننک و حرماننک شیره سی
 و یوزم ننک شیره سی اندک بشر سون یمکلی ننک اشی بو ترر کم اوچ نرسه اول وقتک
 حلال ترر کم آنی اچکایلر آنداق کم مست لک ننک مقدارینه یتماکی و او یون و غفلت
 و مست لک و هوش حال لک و شادمانلق نیتی برلان اچماکی بلکه آننک نیتی دارو او چون
 و علاج او چون بولغای (و الحلیطان) و حرماننک و یوزم ننک صونی ایچمکک حلال
 کم ایکنی بر کافوش اندک قایناتمه لر و او یون و شادمان ننک نیشن قیلماهی ایچسه

لار (ونبذ العسل والتين والبر والشعير والذرة) وطاری ننگ موند اق حلال ترر
 یمکک عسل ننگ شیره سنی وانجر شیره سنی و بوعد ای ننگ و آر په ننگ شیره سنی (وان لم
 يطبخ) هر چند یکه پشور مسه لهر هم اول شیره نی (اذا شرب بلال هو وطرب) اول وقتن کم
 حلال ترر کم مست لک و شادمانیق نیمتنی قیلما ای بیسه لهر (وخل الخمر) و شرابن اینکان
 سر که حلال ترر (ولو بعلاج) هر چند یکه علاج برله دار و برله سرکا بولغان هم بولسه
 (والانتباز فی الدباء) و شیره تو تمقلق قابله حلال ترر (والخنتم) و یاشل کوزده
 هم شیره تو تمقلق ترر (والمزفت) و اول قابله کم قیر برلان ننگ قیلغان بولسه لهر آنک
 هم شیره تونسسه لار حلال ترر (وحرم شرب دردی الخمر) و حمر ننگ چوپرسی حرام ترر
 (والامشاطبه) و حمر ننگ چوپرسی برلان باشنی یومقلق هم حرام ترر (فلا یجحد شار به بلا سکر)
 و حمر ننگ چوپرسی ایچکان کشیکاهد اور مسلر نامست بولماغونچه و الله اعلم *

﴿ کتاب الذبایح ﴾

(هرم ذبیح قلم تنک) و اول حیوان کم آنی شریعت ننگ حکمی برلان بسمل قیلما سه لهر
 حرام ترر (و ذکوة الضرورة جرح اینکان من البدن) و ضرورة وقتنده بسمل قیلماق
 اول ترر کم اول حیوان ننگ هر قایویرنی اوچر اسه جراحت قیلغای وقتیکه طماقی میسر
 بولسه (والاختیار ذبح بین الحلق واللثة) و اختیار بارلقنده ذبح قیلماقلق کو کسی برلان
 طماقی ننگ آراسی ترر (وعروقه الحلقوم والمری) و اول طامر کم آننگ کیسملککن ذبح
 وقتنک حلقوم و مری یعنی نفس ننگ و دم ننگ یوری تورغان یری ترر (والودجان) اوچونچی
 و دورتیجی و دجان ترر یعنی ایکی طامر ننگ قان آقه تورغان یری ترر (و حلق
 بقطع ای ثلاث منها) و بودورت طامر ننگ اوچ طامر نی کیسملکک برله اول جانور ننگ
 اینتی یمکک حلال ترر (فلم یجز فوق العقدة) بس طماق ننگ یومر چاقندن یوقاری
 ذبح قیلماق و ابولمس (وقیل یجوز) و بعضی ایتب ترر کم یومر چاقندن یوقاری هم ذبح
 قیلماق و (والذبح بكل ما فيه حدة) و هر اوتکون نرسه برله یعنی کیسه تورغان نرسه
 برله ذبح قیلماق و ابولر مثل اوتکور طاش و اوتکور قامش ینکلیغ برله (الاسنواظفرا
 قائمین) مکر تش و طرناق برله کم یرنده تورغان بولسه لار اول ایکسی برله ذبح قیلماق
 و ابولماس اما اکر تش و طرناق یرندن اوزکا بولسه ذبح قیلماق و ابولر اما مکروه
 بولر (و کره التنع) معزنی یعنی یولوکنی کیسملکک مکروه ترر ذبح قیلغان وقتنک
 (والسائح) و تیر سنی صویمقلق هم مکروه ترر (قبل ان یبرد) و ترکلکننگ نشانه سی
 تمام اوزلسدن ایلکاری (وکل تعدیب بلا فائدة) و فائده سزهر تورلک عذاب قیلماقلق
 مکروه ترر (و شرط کون الذابح مسلما او کتابیا ولو حر بیما او امرأة او مجنوناً) و ذبح
 قیلغونچی مسلمان بولمقلقی یهودی یا نصرانی هر چند یکه حربی بولسه لهر بو کتابی لار
 یاخانون بولمقلق یا دیوانه بولمقلق شرط ترر (او صبیاً یعقل و یضبط) و جانار سیده

بولسه کم عاقيلمبع بولسه وبسملنى بچوك قىلانورغاننى بولسه (اواقلىق) ياكيسكىز
 هم بولسه ذبح قىلمق رواترر (اواخرس) يانلسز هم بولسه ذبح قىلمقلىق رواترر (لا
 من لا كتاب له) واول كشى كم كتابى بولسه يعنى آسمان دىن توشكان كىتابلارنىڭ
 ھېچ قايسىنىمە ايمان كىتىرگان بولمىسە آنىڭ بسمل قىلغىنى روابولمىس (اومرتدا) ومرتدىنىڭ
 ھم ذبح قىلغىنى روابولمىس (اوتارك التسمية عمدا) وتقى بسملنى ذبح قىلار وقتىدە
 بسم الله قصد ايتىمگان كشى نىڭ ذبح قىلغىنى ھم درست بولمىس (وان نسى صح) واكر
 بسم اللهنى اونوتسە آنىڭ ذبح قىلغىنى حلال ترر (وھرم ان عطف على اسم الله تعالى
 غير محذور بسم الله واسم فلان) اكر حد اننىڭ آيىنىھ اوزكا آطنى قوشب ايتسە ذبح قىلسە
 حرام بولر اول ذبح قىلغىنى آندا قى كم ايتسە خداى نىڭ آطى بولان وفلان نىڭ آطى
 بولان ذبح قىلار من نىسە (وكره ان وصل ولم يعطف) ومكروه ترر اكر خداى نىڭ
 آيىنىھ وصل قىلسە عطف قىلمىسە (نحو بسم الله اللهم تقبل من فلان) اولوع خداى نىڭ
 آطى بولان يا خدايا قبول قىل فلان دىن دىسە (وحل ان فصل صورة ومعنى كالماء
 قبل الاضجاع والتسمية) وخدا نىڭ آطنى دىن اوزكاننىڭ آطن باشقە قىلسە آندا قى كم
 ياتقورماسدىن ايلكارى دعا قىلسە بسم اللهنى ايتسە حلال بولر (وندب نحر الابل)
 ومستحب ترر تىوھنىڭ كوكسى نىڭ ياندىقى طامرنى كىسمىكك (وكره ذبحها)
 وتبوهنى ذبح قىلمق مكروه ترر اول بىردىن كم صغرنى وقوينى ذبح قىلار (وفى البقر
 والغنم عكسه) صغردە وقويىدە تىوھنىڭ عكسى ترر ذبح قىلمىقئە بولارنى بوغازندىن
 ذبح قىلمىق مستحب ترر وكوكسىندىن قىلمق مكروه ترر (وكفى الجرح فى نعم توحش)
 وتوزدەكى دورت آياقلى وحشى جانورغە ذبح قىلمق اوچون بىر يىرىنە جراحت قىلسە
 درست بولر (اوسقط فى بئر ولم يمكن ذبحه) ياقىدوققە توشكان بولسە آنى ھم
 بوغازندىن جراحت قىلسە كىسمىكك قىرتقى يىتمىسە روابولر (لا فى صيد استأنس)
 وجراحت قىلمق درست بولمىس اول جانورغە كم مونس توتقان بولسە يعنى كشى دىن
 قاچماسە آنى شرىعت نىڭ بىورقى بىرلە ذبح قىلمق كرك (ولا يحل جنبين ميت وجد
 فى بطن امه) وحلال بولمىس آناسى نىڭ اچىندەكى اولوك چىققان بوزاو بولسە وآنكا
 اوخشاشلر آناسىنى بسمل قىلغاندىن صونىڭ وصاحبىن قاتىدە وقتىكە آنىڭ اندامى
 نىڭ بارچەسى تمام پىدا بولغان بولسە آنى يىسە بولر آناسى نىڭ ذبح بالاسى نىڭ
 ذىچى ھكىمىدە بولر (ولا ذنوب او مخالب من سبع او طير) ومونداق حلال ايرمىس ھر
 ھىوان كم درىدە جانورلردىن بىرسى وتشى بولان اولاى تورغان بولسە مىثل شىرو بولتە
 وبورى وآندىن اوزكانلر بىر ياچىنكال لىك جانور بولسە كم اول طرناقى بىرلە اولاى
 تورغان بولسە قوشلردىن مىثل آتالكو وقارچغە وآنكا اوخشاشلار تىك (والاحشرات)
 وبىرنىڭ اوشاقلرى جانوردان حلال ايرمىس بعضى ايتىب تررلر كم اول اوشاقدىن مراد

سچقان برلان یلان تیب (والحمر الاهلیة) وایل آراسندقی ایشاک حلال ایرمس و بیاند اقی حلال ترر (والبغل والحیل عند ابی حره) و امام اعظم ره قاننده قاچر برله آط حلال ایرمس و خلاصه ده ایتمب ترر کم آتنگ ایتمی مکروه تحریمی ترر امام اعظم قاننده اما صاحبین قاننده و امام شافعی قاننده آطننگ ایتمی حلال ترر (والضبع) و بولته بورى حلال ایرمس (والبر بوع) و یلان ننگ سچقانی حلال ایرمس (والابقع الذی یأکل الجیف) و آلا قارغه مرداریه تورغان ایرر حلال ایرمس (ولاهیوان مائی سوی سمک لم یطف) و بالفدین اوز کاصود اقی جانور لار ننگ بارچه سی حلال ایرمس دنجسن اول بالفی کم صوده هیچ سببسن اولسه هم دنجسن حلال ترر ایرمس هرام ترر (وحل الجراد و انواع السمک بلا ذکوة) و چیکورتکا و بالفی ننگ هر ترر لسی بولسه هم دنجسن حلال ترر (وعراب الزرع و العقعة) و ایگن لرده اولتر انورغان قارغه حلال ترر و عکه هم حلال ترر (والارنب) قویان هم حلال ترر (معها) ذبح قیلقی برله بسم الله ایتمب بوغاز لسه حلال بولر *

﴿ کتاب الاضحیة ﴾

بو کتاب قربان ننگ بیاننده (وهی شاة عن فرد و بقرة و بعیر منه الی سبعة) و قوی برکش ننگ قربانلقدین حساب بولر و تیموه و صغر برکش دین تایتی کشیکاچه قربانلقدین حساب قیلور لار (ان لم یکن لفرد اقل من سبع) اگر هر برکش ننگ بولگی یتمی بولنکنکدین آزوکوب بولسه اگر یتمی دین برسی ننگ اولوشی آزراق بولسه هر قایوسی ننگ قربانلقی رو بولمس (و یقسم اللحم و زنا لاجزافا) و ایتمی اولچمک برله بولکایلر یعنی ترار و برله بولکایلر و چناب بولمه کایلر (الا اذا ضم معهن اکارعه او جلده) مکر و قتمیکه اول ایت کا آیاقنی و تیرسنی قوشقایلر آندین صونک چناب بولکایلر و ترار و برله اولچمه کایلر (وصح اشتراك ستة فی بقرة مشرقة لاضحیة) و قربانلق صغر آلتی کشی ننگ بولسه درست بولر (وذا قبل الشراء اهب) و بوشریک بولمقلق صانب آلمسدین ایلکاری یحشراق ترر (ویضحی الأب او الوصی من مال طفل غنی) و قربانلق قیلغای آتاسی یا اولوک ننگ وصیت قیلغان کشی سی نارسیمک طفل او علان ننگ مالندین کم اول او علان بای بولسه (فیأکل الطفل) بس اول طفل نارسیمک اول قربانلقدین بیر (و ما بقی یبدل بمانیتع بعینه) و آنچه آندین قالور آنی بدل قیلر اول نرسه کا کم اول نرسه ننگ اوزندین فائده آلغای مثل طون و اینتوک ینکلیغ لرنی و تنکهکا و نانعه و آنکا او حشاش نرسه لر کایلمغای (و اول وقتها بعد صلوة العید ان ذبح فی مصر) و قربانلق ننگ اول وقتی عید نمازندین صونک ترر اگر شهرده قربان قیلر بولسه (و بعد طلوع نجر یوم النحر ان ذبح فی غیره) و عید کونی ننگ تانک آتغاندین صونک ترر اگر اوز کاپرده قربان قیلسه (و آخره قبیل غروب الشمس من الیوم الثالث) و قربانلق ننگ آخر وقتی عید ننگ او چونچی کونی کون بانمسدین ایلکاری ترر (واعتبر الآخر للفقیر وضده)

وقت ننگ آخرنی اعتبار قیلب ترلر فقیرلرغه وآننگ ضدی بای ترر یعنی اکر
 وقت ننگ آخرنده فقیر بولسه قربانلق ساقط ترر واکر وقت ننگ آخرنده بای
 بولسه قربانلق واجب ترر (والولادة والموت) ومونداق وقت ننگ آخری معتبر
 ترر تومتعلقده اولکلکده اکر وقت ننگ آخرنده طوغسه آنکا واجب بولر واکر
 وقت ننگ آخرنده اولسه ساقط بولر قربانلق (و کره الذبح فی اللیل) وکیچه بسمل
 قیلمق مکروه ترر (ویقضی الناذر) وقربانلقنی نذر قیلغان کشی قضا قیلغای بای
 بولسه هم (وقفیر شری للاضحیة) واول فقیر کم صائب آلسه (بتصدقها حیة) واول
 قربانلقنی ترک صدقه قیلغای اکر وقت اوتکلن بولسه وقربان قیلمغان بولسه (والغنی
 یتصدق قیمتها شری اولاً) ونذر قیلمغان بای قربانلق ننگ بهاسنی صدقه قیلسون
 کرک صائب آلغان بولسون کرک آلمغان بولسون اکر قربان ننگ وقتی اوتکلن بولسه
 (وصح الجذع من الضأن) وآلتی آیلق قوینی قربان قیلسه روابولر واول کرک بر
 یللق قوی ینکلغ بولسون (والثنی من المعز فصاعد امن غیره) وقویدین اوزکاسی
 بر یاشار وآنندین کوبراک یاشلق (وهو ابن حول من الضان والمعز) وبوثنی بر
 یاشار ترر قویدین وکجه دین (وحولین من البقر) وایکی یشار ترر صغردین (وخمس
 من الابل) وتیوه دین بش یشار ترر (ویذبح الثولاء) ودیوانه بولغان قوینی قربانلقغه
 بسملر وابولر اکر دیوانه لقی آنداق بولسه کم اوتلامسه قربانلقه روابولس (والجماء)
 ومینوزی یوق هم روابولر ومینوزی صنف قوی هم بولسه روابولر ومینوزی
 کوبراکی جاینده بولسه (والخص) وپچکان قوی هم روابولر (لاعجفاء) وآریق قوینی
 قربان قیلمق روابولس آنداق بولسه کم سونکاکی ننگ اچنده کی یاعی قالمغای (وعر
 جاء التي لانمشی الی المنسک) واقصاق قوی کم قربان قیلر برکابار ابلمه آنی هم قربان
 قیلمق روابولس (وماذهب اکثر من ثلث اذنها) وقولاقی ننگ اوچدان بری ننگ
 کوبراکی کیسلکلن بولسه قربانلقه روابولس (او عینها) یا آننگ کوزندین
 اوچدان بری ننگ کوبراکی کیسلکلن بولسه آنی هم قربان قیلسه روابولس
 ومونی آننگ برله بلورلار کم آننگ صاع کوزنی آچارلار معیوب کوزنی
 بغلارلر وآنکاوت کورکازلار کورابلور چاقلی یردین آندین معیوب کوزنی آچار
 لار وصاع کوزنی باغلارلار اوتنی کورسه تورلار اول صاع کوزنی کورکان یردین
 معیوب کوزنی برله کورکان یرنی چینا کایلر (اوالیتها اوزنبتها) یا کیتکلن بولسه آننگ
 قوبریق ننگ کوبراکی یانمام قوبریق قربانلقه روابولس (وان مات احد سبعة)
 واکریتی شریکننگ برسی اولسه (وقال ورثته اخروها عنه وعنکم صبح) وآننگ وارثی
 ایتسه کم بسمل قیلنکلار اول مشترک قربانلقنی اولک طرفندین وهم اوزنکز اوچون
 بارچهسی ننگ قربانلقی درست بولر (کبقرة عن اضحیة ومتعه وقران) مثل صغر کم

قر بانلق اوچون منعه وقران اوچون کم بو اوچده بنده چی لکی بولر بر صغرنی چالمق برله
آننگ اوچون کم اوچسی هم یاوقلق ننگ وحدای ننگ رضالقی ننگ نیتی ترر ومتعه
وقران تعریفی کتاب حجه ایتلکن ترر (وان کان احد هم کافر او مرید اللحم لا) واکر
قر بانلق ننگ شریکری ننگ برسی کافر بولسه یا آننگ مرادی ایت یملک بولسه
وخذ اننگ رضالقی یاوقلق اوچون بولسه اول شریکری ننگ قر بانلق هیچ برسی ننگ
درست بولمس (ویأکل منها ویؤکل ویهب من یشاء) واوزی ننگ قر بانلقنی اوزی
پیار وتقی کشیکاهم بدرکای آننگ ایتندین تلاسه برکشی بیربلور (وندب التصدق
بثلثها) وقر بانلق ننگ اوچدان برن صدقه قیلیمق درست ترر (وترکه لذی عیال
توسعه علیهم) مستحب ترر تصدق قیلیمقنی ترک قیلیمقنی عیال مند کشیکاعیالنه
عیش و فراعنی آچه بیر مک اوچون اولی بو ترر (والذبح بیده ان احسن) واکر
ذبحنی یحشی قیلابلور بولسه اوز قولی برله بسمل قیلیمق مستحب ترر (والامر علیه)
واکر اوزی یحشی ذبح قیلابلمه تقی بر کشیکا بیورعی کم بسمل قیلیمق اولی ترر کم
اوزی آنده حاضر بولعی کم حاضر لار ننگ اول مکانده کنایه ری یارلقانور ایمش
(وکره ذبح کتابی) و کتابی ننگ ذبح قیلیمقنی مکر وه ترر (ویتصدق بجلدها) وقر بانلق
ننگ ترسنی صدقه قیلیمقنی فقیر لر کا (او یعمله آله او ییدله بما ینتفع به باقیما) یا آنی
عمل قیلیمقنی پوستین و اونوک ینکلیمق نرسه کا یا آنی برفائت آلور نرسه کا بدل قیلیمق
کم اول نرسه همیشه بار بولعی قزان و چنایاق و آندین اوزکا نرسه لر کا (فان بیع
بغیر ذلک یتصدق بثلثه) واکر بو ایتلکن نرسه لردان اوزکا کالصانه آننگ بهاسنی
بیرکای (ولو غلط اثنان وذبح کل شاة صاحبه صح بلاغرم) واکر ایکی کشی غلط قیلیمق
بر بری ننگ قویینی بسمل قیلیمق درست بولر (وصح التضحیة بشاة الغصب) و مسلمان دین
نار تب آلغان قویینی قر بان قیلیمق درست بولر (لالو دیعة وضمنهما) امانت قوییمان
قویینی قر بان قیلیمق درست بولمس و نار تب آلغان و امانت قوییمان ضامن بولر و اول کم
اجاره بولسه و یاعار یتغهبولسه یا بضاعتغهبولسه یا کر و غهبولسه بولر ننگ بار چه سی
امانت حکمنده بولر وحشی جانور لاردین قر بانلق درست بولمس و آنچه وحشی لردین
اهلی دین حاصل بولر آناسی حکمنک بولر *

(کتاب الصيد) آو اولامقنی ایتورلر و اول جانورنی هم ایتورلار (یحل
صید کل ذی ناب) و تشی برله اولای تورعان جانور لار ننگ آوی حلال ترر مثل
یولبارص وایت و آنکا و حشار نرسه لر (ومخلب بشرط علمهما) و مونداق حلال ترر چنکال
لک جانور لار ننگ صید قیلیمقنی مثل ایتالکی و فار جغه و آنکا و حشار نرسه لر اول شرط
برله حلال بولر کم عالم بولسه لر اول تشی برله آلانورعان جانور و چنکال برله آلانورعان
جانور و آننگ علمی ننگ تعریفی ایمی ایتلور (و جرحهما) اول شرط برله کم حلال

بولر اول ایکنی جانور جراحت قیلسه صیدنی اکر جراحت قیللمسه صیدنی اصح روایت اول ترور کم اول صیدنی یمک لیک حلال ایرمس (وارسال مسلم او کتابی) وتقی بر شرطی اول ترور کم اول ایتنی اول قوشنی قویه بیر کوچی مسلمان بولسه یا کتابی بولسه دخی حق سبحانه وتعالی ننگ برلکنی بلکوچی بولسه (مسعی علی ممتنع متوہش یوئل) اول قویه بیر کوچی حد آننگ آطنی ایتنکوچی بولغای اول جانورعه کم وحشی بولغای وقاچقوچی بولسه قاچب باراتورعان بولسه ایتنی بیور جانور بولسه (وان لایشارک المعلم مالا یحیل صیده) وتقی بر شرط اول ترور کم اول معلم انگلیاقوشقه شریک بولسه اول علمی بولمغان ایت یا قوش اول صید حلال بولر (ولایطول وقفه بعد الارسال) وحلال لف ننگ تقی بر شرطی اول ترور کم اتنی صیده قویا بیرکاندین صونک کوب تورمغای (ویعلم المعلم بترک اکل الکل ثلاث مرأة) وایت ننگ عالم بولغانی اول ترور کم اوچ مرتبه آلغان صیدنی یمسه (ورجوع البازی بدعائه) وقوش عالم بولغانی اول ترور کم ایهسی ننگ چاقرعانیعه کلسه (فان اکل بعد ترکه تبین جهله) اکر ات اوچ مرتبه یبارکاندین صونک یمسا کلکنی ترک قیلغاندین صونک تقی بیسه آننگ عالم بولغانی ظاهر بولر (فلایوئل ماقصدوبقی فی ملکه) وآننگ ملکنده باقی قالب ترور آنی ییوب بولمس ولایوئل مایصیدحتی بتعلم) معلم بولعوچیہ آلغان صیدنی ییب بولمس (وشرط الحل بالر می التسمیة) اوق برله آطب آلغان صیدننگ حلال بولمقی ننگ شرطی اوقنی آطفان وقتده بسمله تیب آتمقلف ترور (والجرح) وجراحت قیلمقی ترور کم ناآننگ ضرورتدین بسمل قیلغانی ننگ شرطی بولغای ذبح اضطرری موجود بولغای (وان لایقعد من طلبه ان غاب متعاملا سهمه) وتقی شرط ترور کم اول صیدنی ایزلکی اولتورمغای اول حالک کم اوقنی کوتارب عایب بولب کیتسه (فان ادرکه المرسل او الرامی حیاذکاه) بس اکر صیدنی ترک طایسه اول ایت یبرکن کنشی یا اوق برله آتقان کنشی بسمل قیلغای (فان ترکه عمد احتی مات حرم) بس اکر بو وقتده بسمل قیلمقنی ترک قیلسه قصد حرام بولر (کما اذا قتله معراض بعرضه) ومونداق کز اکر یانی برله صیدنی تیکب اولترسه آنی یمک حرام بولر (اوبندقه ثقیلة ذات حدة) یا آغریومالاق کم اونکورلکی هم آغرلقی بولسه آنی یمکک حلال ترور آننگ اوچون کم اونکورلکی برله اولب ترور آغرلقی برله بولمای ترر حاصل اول ترور کم اولملکنی اونکورلککا قویسه لر حلال ترور آغرلقه قویسه لار حرام ترور (اورمی فوقه فی ماء او سطح ثم علی الارض) یا اوق برله اوردی صوعه توشدی یا آوی ننگ اوستینه توشدی آنندین صونک یرکا توشدی بو صورتده هم حرام ترور (ویعتبر الزجر فیما لم یرسل) وآوازی اعتبار قیلب ترر لار اول صورتده کم ایتنی قویه بیرمکان بولسه اما آواز قیلغان بولسه اول آواز قیلمقی معتبر ترر (ولو اجتمع من مسلم ومجوسی یعتبر الارسال) واکر جمع بولسه لر قویه

بیر کو چیلر آواز قیلغوچی لارننک برسی مسلمان بولسه و تقی برسی مجوسی دین قویه
 بیر مملکی معتبر ترر اکر مسلمان قویه بیرسه حلال ترر و اکر مجوسی قویه بیرسه حرام
 ترر (وان اخذ غیر ما رسل الیه حل) اکر ایت قویه بیرسه بیرکان صید دین اوزکا
 صیدنی آلسه حلال بولر (کصید رمی فقط عضو منه لالعضو المقوطع) اول صید ینکلغ
 کم اوق برله اورسه بر اندامی آندین اوزلب توشسه اول صید حلال ترر اول کیسلکان
 اندامی حلال بولمس بو اول وقتده ترر کم اول جانور اول اندامی بولسه هم ترک
 بولا بلور بولسه آنداق اندامی اوزلسه اول اندامی حلال بولمس (فان قطع اثلاثا
 و اکثره مع عجزه) اکر کیسلسه اول صید اوج پاراغه کوبرا کی آننک قویرق طرفندک
 بولسه و آننک آرزاقی کو کسی طابان بولسه (اوق قطع نصف رأسه او اکثره) یا کیسلسه
 آننک باشی ننگ یاریمی یا کو بر اکی (اوقد بنصفین) یا اول صیدنی ایکی یاره قیلسه لار
 (اکل کله) آننک بار چه سنی بیه بلور بو صور تارده (وان رمی صید افرماه آخر فقتله
 فهو لاؤل و حرم) اکر بر کشی صیده اوق اوردی آندین صونک تقی بر کشی اوردی
 اولتردی اول صید اولکی ننگ ملکی بولر اما آنی یمکک حرام ترر (و ضمن الثانی له
 قیمته مجر وحا) و صونکغی کشی ضامن ترر اولکی اوچون اول صید ننگ بهاسنی اول
 بها کم جراحت قیلغاندین صونک بها قیلسه لار (ان کان الاول اثمنه) اکر اولکی اوق
 آنی انداق قیلغان بولسه کم قاچه بلمس ینکلغ بولسه (والا فلثانی وحل) و اکر
 اولکی اوق آنی قاچه بلمس ینکلغ قیلغان بولسه اول کشی ننگ ملکی بولر کم آننک
 اوقی برله اولب ترر آنی یمکک حلال ترر (ویصاد مایو عکل لحمه و مالایو عکل) و حلال
 نرسه نی صید قیلسه بولر کم آننک ایتمی بیور بولسه و یا آننک ایتمی یمس هم بولسه
 صید قیلسه بولر ﴿کتاب اللقیط و اللقطة و الأبق﴾ بو کتاب لقیط ننگ و لقطه ننگ
 و قاچقان قل ننگ بیاننده ترر و لقیط کوچده یا بولک طاشلاغان اوعلان ترر آناسی
 و آناسی معلوم سز و لقطه یولدین طایقان مال ترر و آبق قاچقان قل ترر (رفعه اهب)
 و اول اوعلاننی آلف یحشی ترر آلمغاندین آننک اوچون کم نار سیک کار حیم قیلغانی بولر
 (وان خیف هلاکه یجب) اکر اوعلان ننگ اولک قورفتچی بولسه واجب ترر آمللق
 (کاللقطة) لقطه ینکلغ هر نرسه کم یرده توشب قالغان بولسه اکر اول نرسه ننگ
 ضایع بولر خوفی بولسه آنی آمللق یحشی ترر و اکر ضایع بولر خوفی بولسه آلمغانی
 یحشی ترر (وهو حر الابحجة رقه اذا کان صغیرا) و بو کوچه دین آلمان اوعلان حر ترر
 مکر آننک بنده لکینه کواه اونکارسه بنده بولر (ونفقته و جنایته فی بیت المال) و بو
 اوعلان ننگ نفقه سی و خرچی کنه کار چیلق کنه اش قیلغانده بیت المالد ترر (وارثه
 له) و آننک وارثی هم بیت المالع بولر (ولایوخذ من آخذه) و اول اوعلاننی تابعان دین
 آلماعیلر و یشبت نسبه ممن یدعیه و لور جلین) و آننک نسبی اول کشیکا بولر کم منم

او غلام تیب دعوی قیلسه و اوزینه چاقرسه اول او علاننی هر چند یکه دعوی ایکی
 کشیدین هم بولسه موننگ برله هم او علان نسبنی ایکسندین قبول قیلرلار (او
 من یصفی منهما علامه به) یا نسبنی ثابت بولور اول کشیلردین صفتنی بو او علان ننگ
 بدینده صفت قیلسه (او عهدا و کان هرا) یا بو دعوی قیلغوچی بنده بولسه کم نسبی
 آندین هم بولسه اول او علان بنده بولمس آننگ او چون کم آناسی آزاد یا او علاننی
 آزاد قیلغلن بولغای (او ذمیا و کان مسلما ان لم یکن فی مقررهم) یا اول او علاننی
 چاقرغوچی ذمی بولسه یعنی اول کافر کم امانلق برله مسلمان لر آراسینه کرکان
 بولسه هم آننگ نسبی دین ثابت بولر اما اول او علان ننگ مسلمانلقه حکم قیلرلر
 اگر او علان ذمی لر ننگ تورغان یرنده منزلی بولمسه (وما شد علیه له) هر نرسه کم
 اول او علان غه باغلاب تر لر اول او علان ننگ ملکی بولر (صرف الیه) اول کودکننگ
 حاجتنه صرف قیلماق کرک (وللملئقط قبض هیه و تسلیمه فی حرفه) و او علاننی نابغان
 کش هیبه آملقغه و لایتنی بار تر لر اگر آنک نرسه بیرسهر لر و اگر بر کشی کا اول او علاننی
 اش او گراننگ او چون نلاسه هم بیرا بلور (لا انکاهه و لا تصرف ماله) اما اول او علانغه
 نکاح قیلماقغه و لایتنلی بولمس و آننگ هالننی تصرف قیلا بلمس و آلمق صائمقغه (ولا
 اجارته) و بر روایتده اول او علان ننگ مالنی اجاره غه بیرا بلمس بلکه هر تور لک
 تصرف لر حا کمه تیار ﴿و اللفظة امانة ان اشهد علی اخذه لیرده علی ربها﴾ یعنی اول
 بولدین نابغان نرسه امانت حکمنده بولر اگر کواه توتسه آنی آغانیغه ایه سینهر د
 او چون اما اول مالغه کواه توتملقی اول تر لر کم بر کشی ننگ مالی یوقالغان بولسه
 آنی منکا بیمار ننگ تیب (و الاضمن ان جحد المالك اخذها للرد) و اگر کواه توتسه
 ضامن تر لر اول نرسه کا اگر مالک انکار قیلسه آننگ ایاسینه فایتار ایبرمک او چون آغاننی
 (و عرفت فی مکان وجدت فی المجمع مدة لا تطلب بعدها) و ایغایلر اول نابغان نرسه نی اول
 یرده کم نابوب تر لر کرک آز بولسون کرک کوب بولسون تجقرعای کم من نرسه تاپدم تیب ایاسنی
 بلما یمن تیب و مجمع لرده اول مدته لر نی ایتب تر لر کم طلب قیلب بولمس اول نرسه نی
 اول مدته یمن صونک عرفه بعضیلر ایتب تر لر اول مدته نی بر یلغه تعیین قیلب تر لر
 و آننگ مقدرنی اعتبار قیلب تر لر کم اون تمکه یا آندین زیاده نی بریل و آندین آرنی
 آرزاقلاغای (وما الایقی الی ان یخاف فساده) و اگر همیشه تورمس نرسه نی تاپسه اول
 خراب بولر قورقچی بولغانچه صاقلاسون (ثم یتصدق بها) آندین صونک صدقه بیرسون
 تاپقاننی فقیرعه (فان جار بها اجاز) بس اگر اول نرسه ننگ ایسه کیسه کرک کم اول
 صدقه اجازه بیرسون و ثوابنه راضی اولسون (واضمن الاخذ) یا تولا نکای اول
 طلغوچی دین و آندین بهاسنی آلعای (وما انفق بلا اذن حاکم تبرغ) اول نرسه نی تاپقان
 کشی حاکم دین اذنسز آنی نفقه قیلسه هبه بولر (وباذنه دین علی ربها) اگر حاکم ننگ

اذنی برله نفقه و خرج قیلسه مال ایسه ننگ قرضی ترر (و آجر القاضی) و اجاره بیرکای قاضی (مالہ منفعه) اول نرسدنئ منفعتی بولسه مثل آیاقلی بولسه (و انفق علیها) و نفقه بیرکای اول لقطه عه (کالایق) مثل قاچقان بنده کم آنی هم اجاره بیرمک کرک و آننگ آجره سنئ آننگ نفقه سی قیلماق کرک (و مال المنفعه له اذن بالانفاق ان کان اصحح و الاباع) و اول نرسه لر کم آننگ منفعتی بولسه قاضی آننگ نفقه قیلغای اکر اول کشی آننگ قابلی بولسه و اول لقیطنئ تا بیغان کشیکاقرض بولر اکر آنی نفقه قیلسه اکر اصلاح قیلماسه صانغای اول تا بیغان نرسه و آننگ بهاسنی ایاسینه صاقلا عای (و له المنفق حبسها لاخذ النفقہ) و نفقه قیلغوچی اول نرسه صاقلا ب توتا بلور نفقه اوچون (فان هلکت بعد الحبس سقطت) بس اکر تا بیغان نرسه نی صاقلا غانددین صونک ضایع بولسه ساقط بولر نفقه سی (فان بین مدعیها اعلامتها حل الدفع) بس اول تا بیغان نرسه نی دعوی قیلغوچی آننگ نشانه سنئ بیان قیلسه اول کشیکا آنی بیرمکک ر و اترر (و لا یجب بلا حجة) لکن کواه سنز واجب بولس آنی آنکیبیرمک (و ینتفع بها فقیرا) انئ تا بیغان کشی اکر فقیر بولسه آننگ برله فائده آلابور (و الا تصدق ولو علی اصله و فرعه و عرسه) اکر فقیر بولسه اول تا بیغان نرسه نی صاقلا غانددین و خلقغه ایتمکندین صونک تصدق قیلغای اکر چند بیکه اول بیرکان کشی سی آناسی بولسه یا آناسی بولسه یافر زندی بولسه و یا خاتونی بولسه هم و اقرر (و یندب اخذ الایق لمن قوی علیه) و مستحب ترر نوتتمقلق قاچقان بنده نی اول کشیکا کم قوتلی و قدرتلی آنی صاقلا غوچی بولسه (و ترک الضال قیل احب) و بول یتکورکاننی نوتماغای و ایتم ترر لر کم آننگ اوچون کم اول قاچمای ترر و اوزی تنک جانبنینه ترر نا ایاسی کلسگوچه و بعضی ایتم ترر لر کم آنی هم نوتتمقلق کرک قاچقان قل ینکلیغ و لایق بو ترر کم قاچقان قلنی حاکمغه ایتمکلی آننگ اوچون کم اول قدرتلی ترر آنی صاقلا مقلغه (و لر اده من مدة السفر اربعون درهما) اول کشی کم قاچقان قلنی کم قایتارب آلب کلسه سفر مدتی چاقلی یردین قرق درهم کموش ترر کم یکر می سکز مثقال ترر (و ان لم یعد لها ان اشهد انه اخذه لورد) هر چند بیکه اول بنده آنکا آرزیمس هم بولسه (و من اقل منها بقسطه) اکر سفر مدتی آرزیدین آلب کلکن بولسه حساب قیلغای اول قرق تنکه دین نه چاقلی نی آلعای (فان ابق منه لم یضمن) بس اکر اول توتغان کشیدین قاچسه ضمان بوق (فان لم یشهد فلا شیء له و ضمن ان ابق منه) بس اکر ایاسینه بیرمککک کواه بتمسه اول قل تنک ایاسینه خیر قیلسه بس مزد تیکمس آنکا قایتارغان اوچون اکر اول قل آندین قاچسه ضامن ترر و الله اعلم *

❁ کتاب المفقوده ی غایب لم یدر اثره ❁

شریعتده اول مقوده غایب نرسه ترر کم آننگ بیلکوسی معلوم بولسه و آننگ اولک و ترکلکی معلوم بولسه (هی فی حق نفسه) و بو مقود ترک حکمنده بولر اوزی ننگ حقنک

(فلا تخرج عرسه) بس آننگ خانوننی نکاح قیلب بولمس (ولایقسم ماله) وآننگ مالنی وار ثلر ییننگ آراسنده بولمس (ولانفسخ اجارته) وآننگ اجاره سنی بوزا بولمس (ویقیم القاضی من یقبض حقه) واول غایب ننگ حقنی آملق اوچون قاضی برکشی قویغای (ویحفظ ماله) وآننگ مالنی صاقلایغای (ویبیع ما یخانی فساده) وخراب بولر نیب قور قتیق لقم مالی بولسه صانقای مثل میوه لر وآنکا و حشاش نرسه لر (وینفق علی ولده) و غایب ننگ اوغلانلر یغه نفقه قیلغای (وابویه و عرسه) و غایب ننگ آنا اناسینه و خاتون یغه نفقه قیلغای (ومیت فی حق غیره) اوز کاننگ حقنک اولکن حکمنده بولر (فلا یرث من غیره) بس غایب اوز کادین میراث آلمس (ای یوقف قسطه من مال مورثه الی تسعین سنة) یعنی صاقلایغای لر غایب ننگ اولشنی آننگ وارثی ننگ مالندین توقصان یلغاچه طوعان وقتندین (فان ظهر حیا) بس طوقصان یلدا ان صونک تر یلکک ظاهر بولسه (فله ذلک) بس اول قویغان اولش آننگ بولر (وبعد های حکم بموته فی ماله) و توقصان یلدا بین صونک آننگ اولکلی کحکم قیلر لر آننگ مالی ننگ حقنده (یوم تمت المدة) اول یلدا بین کم توقصان یل تمام بولغان بولسه (فتعتد عرسه للموت) بس آننگ خانونی اولمدین عدة توتقان ینکلیغ عدة توتقای آننگ اوچون (ویقسم ماله بین من یرثه الا ان) وقسمت قیلور لر آننگ مالنی اول وارث لر ننگ آراسنده کم توقصان یل ننگ اچنده بولب ترر (وفی مال غیره من حین فقهه) و غایب ننگ اوز کاننگ مالنده غایب ننگ اولکانیکا حکم قیلر لر اول وقتنک کم یوق بولدی تر کلکی ننگ احری معلوم بولمای (فیرد ما و قی له الی من یرث الغیر عند موته) بس قایتارغای اول غایبغه قویغان مالنی اول کشیکا کم میراث آلور آندین اوز کا کشی ننگ اولکن وقتنده والله اعلم

﴿ کتاب القضاء ﴾ قضالغنده حکم قیلماق ترر و شریعتده خصملرنی آیر مق واورش لرنی قویدر مق ترر (اهله اهل الشهادة) قضا خلقی اول خلقدین بولغای کم آننگ کواهلقی ایشتلور خلقدین بولغای کم یعنی هر کشی کم شریعتده آننگ کواهلقی مقبول ترر آننگ حکمی هم شریعتده قضا لغنده درست ترر (وتصحان من الفاسق) وقاضی لقی وکواهلقی درست ترر اول کشی دین فاسق ترر (لکن لایقلد الفاسق ولا تقبل شهادته) واجب ترر کم فاسقنی قاضی قیلماغای لر وفاسق ننگ کواهلقنی هم قبول قیلماغای لر (ولو فسق العدل یعزل و قیل ینعزل) واول قاضی کم عدل بولسه فسق نا مشروع اش قیلسه کرک آنی چقارغای لر و بعض ایتم ترر لر کم چقار فسق قیلغان سببی دین و اتفاق ترر کم اکر قاضی رشوة آلسه آننگ حکمی درست ایره س اول رشوة آلغان حکمنده (ومن اخذه بالرشوة لایصیر قاضیا) واول کشی کم قاضقنی رشوة بیرب آلسه قاضی بولمس اکر حکم قیلسه آننگ حکمی درست بولمس (والاجتهاد شرط للاولویة) وقاضی ننگ مجتهد لغی یعنی عالم بولماقنی شرط ترر کونکننگ ایه سی هم

بولقى و جاهلنى قاضى قيلمقى رواترر اما قيلمغانى آرتوقدر و كرك كم قاضلغنى تلامكاي
 كونكلى و نلى برله هم آننگ اوچون كم پيغمبر عليه السلام ايتب تر لر هر كشى
 قاضلغنى تلامه آنى آنكا قوياببر كايلا اكونكليف قيلمسه لار بر فرشته توشار آنكايول
 كورستور (و انما يدخل فيه من يثق عدله) اول كشى كم قاضى لفته دخل قيلغاي كم
 اوزى ننگ عدالت لقيغه و راستليغه اعتمادى بولغاي (و من قلد) و اول كشى كم قاضى
 قيلم تر لر (سال ديوان قاض قبله) و اوزيدىن ايلكارگى قاضى ننگ ديواننى يعنى
 اول خطلر كم آنده سجل لر وصيت قيلغان ننگ نصيبى و قى لر ننگ مالنده قسمت
 قيلمقلقر و نفقه ننگ نامه لرى و آنكا او حشاش نرسه لر بار ترر (ولا يعمل فى
 المحبوس بقول المهزول) و كرك بنديك كشى ده چقارلغان قاضى ننگ سوزينه عمل
 قيلمغايلا (و كذا فى غلة الوقى و الوديعه) و موند اق و قى ننگ غله سنده قاضى
 سوزينه عمل قيلمغايلا و امانغه هم چقارلغان قاضى ننگ سوزينه عمل قيلمغايلا (الا اذا
 اقر ذواليد بالتسليم منه) مكر وقتبكم قولنده تورعان كشى ايتسه كم يعنى صرف
 قيلغويى كم اول چقارلغان قاضى امانت قى طاپشرعان تر رتيب (و يقرض مال اليتيم)
 و يتيم ننگ مالنى قاضى قرضغه بيرا بلور (و الجامع اولى لجاوسه الظاهر) و قاضى
 ننگ اولتور مقلفه مسجد جامع اولى ترر آننگ اوچون ظاهر و مشهور ترر و محفى ايرمس
 (و لا يقبل الهدية) و قاضى كرك كم هديهنى قبول قيلمغاي يعنى سوعاننى (الامن ذى
 رحم محرم) مكر اوزى ننگ محرم قرداشندىن قيلغاي (او ممن اعناد مهاده قدره
 عهد) يا اول كشى دين قبول قيلغاي كم سوغاة كلتر كوچى عادتى بولسه اول مقدارنى
 كم قاضى بولمسدىن ايلكارى كلتر و اكر آندىن زياده كلترسه آننگ زياده سنى
 قاينارغاي (اذالم يكن لهما خصومة) و هديهنى قبول قيلمقلقه شرطنر كم اوزى ننگ
 قرداشى دين و عادتلك كشىدىن اولار ننگ اول كشى برله دعواسى بولغاي (ولا
 يحضر دعوة الاعامة) و كرك كم چاقرعانغه جواب بيمركاي و كشى ننگ آشينه چاقرعانده
 مكر بارچه خلق ننگ آشى بولسه اكر قاضى بار مسهده اول آشى بولور بولسه اكر
 بار مسه بولور بولسه بارغاي (و يسوى بين الخصمين جلوسا و اقبالا) و قاضى كرك
 ايكى خصم ننگ آراسنده برابر اولتورغاي يوزنى ايكسینه برابر قيلغاي (و لا يسار
 احدهما) و كرك كم سر كش قيلمغاي ايكسى ننگ برسینه (ولا يضيغه) ايكسى ننگ
 برسنى ضيافت قيلمغاي تقى برى بولماي (ولا يضحك ولا يمزج معه) و كرك كم كولكاي
 و مزاح هم قيلمغاي ايكسى ننگ برسینه (ولا يشير اليه) كرك كم ايكى خصم ننگ برسینه
 اشاره قيلمغاي (ولا يلقنه حجة) و كرك كم ايكى دعوى كار ننگ برسینه كواهلغنى
 او كرتماكاي (ولا يلقن بقوله انشهد بكذا) و كرك كم قاضى بو طريق برله كواهلغنى
 برورسن تيب ايتمغاي (و استحسنة ابو يوسفه) و كواهغه ايتمك لکنى يحشى تيب

ترور لار امام ابو یوسف ره فائنده (فیما لانهمه فیه) اول یرده کم تهمت قیلور بولماسه
 (و بحبس الخصم مدة راهامصاحه) و دعوی کارنی صاقلاعای قاضی اول چاقلی کم مصاحه
 کورار (بطلب ولی الحق ان امتنع المقر عن الایفاء) حق ننگ ایاسی ننگ نلاکانی
 برلان اکر باشنی بورسره قرضنی تلامکدین و ادا قیلماقدین (او ثبت الحق بالبیئنه فیما
 لزمه بعقد) و بوبند قیلماقلق اول نرسده ترور کم آنکلازم بولغان بولسه باغلامق کواه برله
 (کالکفاله والمهر) مثل کفیلک ومهر ینکلیغ (او بدل مال حاصله) اول مال ننگ بدلی
 کم حاصل بولغان بولسه صانلغان ننگ بهاسی ینکلیغ و قرض ینکلیغ (ونفقہ عرسه) و تقی
 ایرنی بند قیلسه بولر حانون ننگ نفقه سی اوچون (و ولده) و آننگ فرزند یاری ننگ
 نفقه سی اوچون (لافی دینه) و فرزندنی ننگ قرضی اوچون آناسنی بند قیلب بولس
 (وفی غیرهالا) و بوایتلکاندین اوز کاده بند قیلماق روا بولس (ان ادعی فقره) و قتیکم
 اوزی ننگ فقیرلکنی تلاسه و افلاسقنی دعوی قیلسه (الا اذا قامت بیئنه بضه)
 مکر و قتیکم کواه بولسه آننگ دعواسی ننگ ضدینه یعنی آننگ با یلیقیغه کواهلق
 بیرسه لر کم ایمدی اوزکا قرض اوچون هم بنس قیلسه بولور (و اذا شهدوا
 علی حاضر حکم بها و کتب به) و قتیکم کواهلق بیرسه لر اول حصمغه کم حاضر بولسه
 قاضی آننگ تقاضه سیعه حکم قیلغای اول دعوی کار ننگ تقاضه سیننه حکم نامه بتکای (وهو
 السجل) و بو کتابنی کم سجل تقی دیرلار دیکای کم حکم قیلدوم مونکامنم یاننده ثابت
 بولدی تیکای (و علی غایب لا) و اکر غایبغه کواهلق بیرسه لر حکم قیلغای (بل
 یکتب کتابا حکمیا) بلکه حکم ننگ کتابنی بتکای کم اول قاضی بتکی ترور تقی بر قاضیغه
 کم حقیقتمده کواه ننگ اونکانی ترور (ایحکم المکتوب الیه) حکم قیلغای قاضی ننگ کتابی
 ننگ تقاضه سیننه کم آنکا کتابت بنب ترور (الا فی حد و قود) مکر حده و قصاصده
 کم اولارده قاضی ننگ کتابتی معتبر ایرمس (فیقر علی الشهود و یختم عندهم) بس
 حکم قاضی کتابتنی کم کتابت قیلب ترور کرک آنی تقی بر قاضیغه ایلمته تورعان
 کواهلری ننگ قاشننگ او قغای کم اول حطعه مهر قیلغایلر کواهلر قاشنده (و یسلم الیهم)
 و اولارغه طابشرغای (و عند ابی یوسف ره یکفی ان یشهد هم علی ان هذا کتابه و ختمه)
 و ابو یوسف ره فائنده کفایه ترور اوشبو کم کواه توتسه کواهلرنی کم قاضی ننگ کتابتی
 ترور آننگ مهری ترور (و عنه ان الختم لیس بشرط) و امام یوسف ره دین روایت ترور
 کم مهر قیلماقلق شرط ایرمس (ثم المکتوب الیه لایقبله الا بحضور خصمه و البیئنه) و قاضی
 آنکا کتابت بنگاندین صونک کرک آنی قبول قیلغای مکر دعوی گرننگ و کواهننگ
 حاضرلقی برله (علی انه کتاب فلان قره علینا و ختمه و سلمه) مکر کواه ننگ قایم بولماقلق
 برلان مونکا کم فلان قاضی ننگ کتابتی ترور کم اوقب تور آنی بز لارکا مهر قیلب
 طابشر و ب ترور (فیفتحه و یقر علی الخصم) بس آنی آچقای قاضی دعوی گرننگ آلدننگ

اوقعاى (ويلز مه مافيه) ولازم قبلغاى (حصم غه اول نرسه لارنى كم كتابتنك ترر ان بقى الكاتب
 قاضيا) اكر اول كتابتنى بتيكان قاضى قاضيلقدين چقعان بولسه (ولايعمل به غيره)
 وعمل قبلغاى اول قاضى ننگ كتابتنه اول قاضى دين اوزكا قاضى كم كتابتنى آنكا
 يوروب ترر (الاذا كتب بعد اسمه والى كل من يصل اليه من قضاة المسلمين) مكر
 وقتيكم اول قاضى ننگ آتندين صونك نيسه بومكتوبم تيكسه هر قايسى قضاة اسلام
 اوزه تيب (وعند ابي يوسفه ان كتب هذا ابتداء يقبل وان مات الحصم ينفذ على وارثه)
 واكر دعوى گرى اولسه وآننگ وارثه تيكوركاى قاضى ننگ بوكتابى ننگ بو حكمنى
 (والمرأة تقضى الا فى حد وقود) وخاتوندين حكم قيلمقى روا ترر مكر حد وقصاصه
 روا بولس (ولا يستخلف قاض ولا يوعك ولا يوعك) وقاضى تقى بر كشي وكيل تومتقى روا
 بولس حكم اشده ومونداق روا بولس وكيل تقى بر كشي وكيل تومتقى (الافوض
 اليه ذلك) مكر اول قاضى يا وكيل كم تيكوركان بولسه لر آنكا حليفه تومتقلتنى (فقى
 المفوض اليه نايبه لا ينعزل بعزله) بس اول كشيده كم تيكوركان بولسه آنكا حليفه
 تومتقلتنى اكر آننگ نائى توتسه آننگ چقار مقلتنى برله چقمس مكر پادشاه ايتكان
 بولسه كم هر كم فى نلاسه ننگ حليفه قيل وهر كمى نلاسنك تبديل قيل بو وقتك قاضى
 اوزى ننگ وكيل نائى چقارا بلور (وبموتيه موكلا) ومونداق بولس وكيل آنكا
 وكيللكنى تيكوركان كشي ننگ اولمكلكى برلان چقار آندا ق بولسه وكيل كم آنكا وكيل
 قيلب تيب بر كشي اذن بيركان بولسه لر اولكى وكيل ننگ اولمكلكى برله چقماس (بل
 هونائب الاصيل) بلكه وكيل اصيل ننگ نائى ترر (وفى غيره ان فعل نايبه عنده
 او اجاز هو او كان قدر الثمن فى الوكالة صح) وحليفه تومتقلغه اذن بيرمكان كشي اكر
 حليفه قيلسه آننگ نائى آننگ قاننده يا آننگ يوقلغنده بجاي كلترسه لر واول اجاره
 بولسه يابهاستى اولچك وتعيين قبلغان بولسه اولكى وكيل قبلغوچى وكالت ننگ يانند
 درست ترر نائى ننگ اشى (وباعمل بر ريك يوكل) وكيل قبلغوچى وكيلكا ايتسه
 عملتنى اوزر ايكاقيل نيسه تقى بر كشي وكيل توتيه بلور اوزى ننگ طرفندن (والقضاء
 على خلاف مذهبه ناسيا او عامدا لا ينفذ) اوزى ننگ مذهبه ننگ حلافنه كم حكم
 قيلمقلتنى اونوتب يا قصد برله بر تقدير كه اوزى ننگ مذهبنى اونقان هم بولسه اول
 حكم درست بولس (وعلى وفاقه يجعل المختلف فيه مجمعا عليه) واكر اوزى ننگ
 مذهبنى ننگ موافقنه حكم قيلسه آننگ حكمنى اول قاضى ننگ حكمنى اتقاق قيلر (فان
 عرض على آخر يمضيه) بس اول حكم تقى بر قاضيه عرض قيلنسه كرك كم اونكاركاى
 ويورتكاى اول حكمنى اكر چند ييكه آننگ رايته حلاف بولسه هم (الافيمنا خالى الكتاب
 او السنة المشهورة او الاجماع) مكر اول حكم قرآن ننگ حلافنه بولسه آندا ق كم حكم
 قيلسه بر كواه وآنطبرله بو آيت كرىمه ننگ حلافنه ترر (واستشهد واشهد من

رجا لکم) یا حدیث مشهور ننگ حلافنه بولسه کم آنداق کم حکم قیلسه اوچ طلاق بولغان
 خانوننی نکاح قیلحق برله صونکغی ایری آنکا کر کوز مکالی لر کم وقتیکه صونکغی ایری
 آنکا یوقلق قیلسه آندین صونک اولکی ایرینه حلال بولر یا اول حکم محالی بولسه
 اجماع امتکا آنداق کم آنکا نکاح متعنه حلال بولمقلغه حکم قیلسه بو اجماع صحابه ننگ
 حلافی ترر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بوصولر دره قاضی ننگ حکمنی اونکار مکات
 قیلماغی (وان کان نفس القضاء مختلفا فیه) اگر حکم ننگ نفس مختلفی فیه بولسه (بصیر
 جمعا علیه بامضاء آخر) اتفاق بولور تقی بر قاضی اول حکمنی روان قیلسه یعنی
 یورتسه مثل غایب کشیکا حکم قیلغان ینکلیمغ کم اختلاف ترر یانقی بر قاضی آنی روان
 قیلسمه اتفاق بولمس (والقضاء بجرمة او حلی ینفذ ظاهر او باطنا ولو بشهادة زور اذا دعاه
 بسبب معین) و قاضی ننگ حکم قیلماقغی حلالقغه و حرامقغه تصرفنی جائز قیلر هم ظاهر
 وهم باطنده اگر چه اول حکم یالغان کواهننگ سببی برله بولسه اول وقتده کم اول نرسه فی
 دعوی قیلسه بیلکولک نرسه ننگ سببی برله آنداق کم قارباشنی من آلدوم تیب دعوی
 قیلسه یا بر خانونغه دعوی قیلسه نکاح قیلغان من تیب و کواهارمی مونکابالغانقغه کواهلوق بیر سه لر
 و قاضی حکم قیلسمه بو حکم قاضی ننگ ظاهر دره درست ترر آنکاو طی قیلماقغی حلال بولر هر چند یکه
 کواهلقتی یالغان بیر سه لر هم اما اگر مینم ملکم ترر تیب دعوی قیلسه قارباشنی سببنی
 بیان قیلسمه و کواهلوق بیر سه یالغان اول قارباشقه وطی قیلماقغی حلال بولمس (ولا یقضی علی
 غایب الا بحضرة نائبه حقیقه او شرعا کوصی القاضی) و غایب کشیکا حکم قیلماقغی روا بولمس
 آننگ فائده سینده یا ضررینه مکر اول وقتیکم غایب نائبی حاضر بولسه حقیقه مثل وکیل
 یا شرعا آننگ نایبی بولسه مثل قاضی ننگ وصیت قیلغان کشی سی غایب ننگ نایبی
 بولسه (او حکما بان کان ما یدعی علی الغایب سببا لما یدعی علی الحاضر) حکما نایبی
 موکاترر کم آنچه دعوی قیلر غایب اول نرسه کادعوی قیلماقغه حاضر غه سبب بولماغی
 (لان کان شرطا) شرط بولماغی اول نرسه کاکم دعوی قیلر نایبغه آنداق کم دعوی
 قیلسه صاراینی کم کشی ننگ تصرفنده بولسه کم صائب آلب ترر فلان غایب دین
 ومدعی ننگ ملکی ترر و صاراینی تصرف قیلعوچی منکر ترر آننگ ملکیت ایرکانلکی
 کا وقتیکه کواهلوق بیر سه آننگ کواهلقی مقبول ترر و اول کشی ننگ ملکی ایرکانیکا
 ملکیتلکا حکم قیلمس و بو حکم حاضر ترر هم غایبغه حاضر بولسه و آننگ صائب آلتانیهغه
 منکر بولسه مقبول ایرمس آننگ اوچون کم کواهلقی بیروب ترر و شرط ننگ صورتی
 اول ترر کم ایر اوزیننگ حانونیهغه ایدی کم اگر فلان حانوننی طلاق قیلسه سن هم
 طلاق آندین صونک بو شرط قیلغان کشی ننگ حانونی ایتسه کم اول فلان حانوننی
 طلاق قیلدی تیب کواه اونکارسه اول کواه قبول بولمس اول غایب ننگ حانونی ننگ
 طلاقغه حکم قیلمس اما اگر شرط بولسه کم غایب ضرر بولمس بولسه آنداق کم اگر فلان

صارا یغه کر سه سن طلاق و خاتون اول فلان ننگ غایب کند کواه او تکار سه کم اول صار ایغه
 کر کا یکا و بو کواهنی قبول قیلر لر و طلاق ننگ واقع بولرینه حکم قیلر لار (وصح
 تحکیم الحصین من صالح قاضیانی غیر حد و قود) و ایکی دعوی گر اوزلاری ننگ آراسنک
 بر کشنی ها کم قیلماق قی درست ترر حا کم لکنکلا یقی بولسه حد برله قصادین اوزگاده
 امامونکا فتوی بیر مکیلر تا عوام نهادر بولغای و قاضی ننگ امرینه خللی تیمکماکی وهر
 کشنی تلاسه لر انی ها کم قیلغا بیلر (ولز مهما حکمه و اخباره باقرار احد هما و بعد التمشاهدین
 حال ولایتیه) اول ایکی دعوی گر کا اول حا کم ننگ حکمی لازم بولر کرک کواه برله کرک نکول برله
 کرک اقرار برله و خبر قیلماق قی درست ترر اول کشیلر کا کم آنکا دعوی قیلر لار حکم قیلر
 ترر لار بو ایکی خصم ننگ برسی ننگ اقرارینه هم کواه لر ننگ عدل بولمقینه اول حالدا
 کم والی بولسه یعنی آنی چقارر بولسه لر اول ایکی خصم اکر ایتسه کم منم قاشمده مونداق
 اقرار قیلر ترر لار یا ایتسه کم منم قاشمده مونداق کواهلر بیر و بر ترر لر تیب
 (ولکل منوما ان بر جمع قبل حکمه) و اول ایکی دعوی گر ننگ هر قایصسی قایتابلور اول
 حا کم حکم قیلماق سین ایلکاری) و حکم الحکم فی دم خلاء الدیة علی العاقلة لاینفک) و بو
 ایکی دعوی گر ننگ قویغان حا کم ننگ خطا دین قیلغان قاضیغه و عاقله بولغان
 خاتون دیه ننه حکم قیلماق درست ایرمس (فان رفع حکمه الی قاض امضاء ان وافق مذهبه)
 اکر آننگ حکمنی اول ایکی دعوی گر ننگ قاضیغه آلب بیرسه آننگ حکمنی یورنگای
 اکر اول قاضی ننگ مذهبنه موافق بولسه اکر خلافتنه بولسه باطل قیلغای (ولایصح
 القضاء و الشهادة) صحیح بولماس حکم قیلماق و قاضی بولمق و کواهلر بیر مملک (لمن بینهم اولاد
 اوزوجیه) اول کشنی ننگ فائلس او چون آلا ننگ آراسنده او غللق و ایر و حاتونلق
 بولسه درست بولمس یعنی فرزندی او چون آناسی و آناسی او چون و ایر و خاتون
 او چون بیر مملکی یا حکم قیلماق قی درست ایرمس (وصح الایصاء بلا علم الوصی لا التوکیل)
 وصی قیلماق قی درست ترر اول کشنی آنی وصی قیلغاننی بولسه هم اکر حزینه دین بر نر سه
 صانسه کم بو خیال برله فضولی ترر تیب درست آننگ سوداسی ولکن و کیلک درست
 بولمس و کیل بولغان اوزی بولسه (و شرط خبر عدل او مستورین بعزل الوکیل)
 شرط ترر بر عدل کشنی ننگ خبری یا ایکی خالی یا بیلغان کشنی ننگ خبری یعنی
 اولار ننگ عدل لکی و فاسق لقی معلوم بولسه و کیل ننگ چقمق قی او چون (وعلم السید
 بجنایة عبده) و هواحه بنده سی ننگ کنهانی بلمملکی او چون (والشفیع بالبیع) و مونداق
 شرط ترر بلمملکی آنده شفیع ننگ برنی سودا قیلماق قی بر عدل کشنی ننگ خبری
 کفایه ترر (والبکر بالنکاح) بر عدل یا ایکی مستور ننگ خبری شرط ترر بکر ننگ نکاحنی
 بلمملکنده (و مسلم لم یهاجر بالشرایع) و بر عدل ننگ یا ایکی مستور حال کشنی ننگ
 کواهلر شرط ترر مسلمانلقنی بلمملک او چون هنوز جد ابولمای ترر بر نر دین و مسافله دین

واحكام لردين شر يعتد بين خبر بيمرملكى بو ايكي خبر بيمر كوجي ننگ برسي ننگ خبري
 كاي ترر آني قبول قيلمعلق لازم ترر اول حكمني (لا لصحة التوكيل) وكيل قيلمق
 اوچون بر عدل يا ايكي مستور الحال كشي ننگ خبري شرط ايرمس (وقبل قول قاض
 عالم عدل قضيت بهذا) ومقبول ترر سوزي اول قاضي ننگ كم عادل وعالم بولسه و ايتسه كم
 حكم قيلدم شوند اق فلان قضاده (وجاهل عدل ان بين سببه) ومقبول ترر سوزي اول
 جاهل قاضي ننگ كم عادل بولسه ايتسه كم بو واقعه ده حكم قيلدم آندا ق كم اينانور لر
 اكر اول حكم ننگ سببني بيان قيلسه (لا قول غيرهما) وبو ايكي ننگ سوزندين
 اوزكها كملر ننگ سوزيني قبول قيلمسر يعني قاضي كم عالم عادل بولسه و جاهل
 وعادل سزعه كم آننگ سببني في بلمسه والله اعلم

﴿ كتاب الشهادة ﴾ بو كتاب كواهلك خبرن بيمرملكده ترر (هي اخبار بحق للغير
 على آخر) وشر يعتده كواهلك خبر بيمرملك ترر اول حقه كم بر كشي ننگ بولسه
 تقى بر كشي اوزره قاضي مجلسنك (وتجب بطلب المدعى) ودعوى قيلغوچيننك تلاملكي
 برله واجب بولر كواهلكني ياشرمك رو ايرمس (وسترها في الحدود افضل) وكواهلكني
 حدلرده ياشرمك افضل ترر اما مالغه كواهلك بيمرملك واجب ترر آننگ اوچون
 كم پيغمبر عليه السلام ايتب ترر لر كم هر كم بر مسلمان ننگ عيبنى ياپسه حق تعالى
 دنياده و آخرنده آننگ عيبنى يابار (ويقول في السرقة اخذ لاسرق) واوغر يغه
 كواهلك بيمركانه ايتغاي كم آلب ترر ترتيب اوغر لآب ترر ترتيب ايتغاي يابمعلق قلغان بولغاي
 حد واجب كلكاي (ونصابها للزنا اربعة رجال) وكواه ننگ صاني زنا اوچون تور
 اير كشي ترر (وللقود وباقي الحدود رجلان) وقصاص اوچون وقالغان حدلر اوچون
 ايكي كشي ترر (وللبكارة والولادة وعيوب النساء فيما لا يطلع الرجال امرأة) وبكرليك
 اوچون واوغلان تايقان اوچون و هاتونلر ننگ عيبي اوچون اول نرسده كم ايرلار آنكا
 خبر دار بولابلمسار كواه ننگ صاني بر خانون ترر (ولغيرها رجلان اورجل و امرأتان)
 وبو ايتلكندين اوزكالر اوچون كواه ننگ صاني ايكي اير كشي ترر يابو اير كشي تقى ايكي
 خانون كشي ترر (و شرط لكل العدة و لفظ الشهادة) وبارچه كواهلر اوچون عدالت
 شرط ترر كم ايغاي كواهلك بيمر من تيب (ويسأل القاضى عن حال الشاهد عندهما
 مطلقا وبه يفتى) وقاضى كواهلر ننگ حالندين صورغاي صاحبين سوزينه ترر (وكفى سراوانان
 خصم طعن قيلسون كرك قيلماسون وقتوى صاحبين سوزينه ترر (وكفى سراوانان
 احوط في التزكية) وكواهلر ننگ حالندين ياشرن صورمق كفايت ترر قاضيننك
 ايكي شاهد ننگ عدالتك اوچون كواهلك بيمر لر ترتيب احتياطغه ياقراق ترر
 (وفي ترجمة الشاهد والرسالة الى المزكى) وكواه ننگ ترجمه سندين يعني كواهلكنك
 لفظني ادا قيلمق قلنده وكواه ننگ عدالت لقي اوچون هم كشي بيمركانده ايكي كشي

بیرمکک احتیاطه یاوقراق ترر (ولایشترط الاشهاد الا فی الشهادة علی الشهادة) و شرط قبلنمای ترر کواهلوق چون تقی بر کشنی کواه توتقلق (ولایشه من رأی خطه ولم یندر شهاده) و اوزی ننگ خطنی کورکان کشنی ننگ کواهلوق بیرمککی روالیر مس و آننگ کواهلوق یادینه کلمسه (ولابالتسامع الا فی النسب) و تقی ایشتمکک برله کواهلوق بیرمسلم مکر نسبه بیررلر (والموت) و کشیننگ اولکانیکا (والکاح والرخول) و نکاحه خانونغه کرگزگانده هم اشتمکک برله کواه درست بولر (وولاية القاضي) قاضی بولمقلقه ایشتمک کواهلوق بیرمک رواترر (وان هذا وقف علی کذا) و فلان بر وقف ترر تیب ایشتمککی برله کواهلوق بیرسه لرر و ابولر (الاعلی شرایطه) و قف ننگ شرطلرینه ایشتمکک برله کواهلوق بیرمک روالیر (الا اذا اخبیره رجلان اورجل و امرأتان) یعنی وقتیکه ایکی کشن خبر قیلسه یابر ایر کشنی ایکی خانون برله بو وقتده بواشده اشته کواهلوق بیرمک درست ترر (ویشهدر آئی جالس مجلس القضاء یدخل الخصوم انه قاض) و کواهلوق بیرابلور اول کشنی کم کور کوچی بولسه قاضیلر ینکلغ دعوانی قیلغو چیلر آنکا کلورلر اول قاضی ترر (وکذا رجل و امرأتان یسکنان بیتاوبینهما انبساط الازواج علی انها عرسه) و اول کشنی کم کورلر ایر و خانونی کم اولتورغان بولسه لر اویده اولار ننگ آراسنگ آراشقان بولسه لر اول ینکلغ ایر اوزی ننگ خانونی برله اولتورغان ینکلغ بولسه بو صورتده کواهلوق بیرسه بولر کم اول خانون اول ایر ننگ خانونی ترر تیب (وشیء سوی الرقیق فی ید متصرف کلاما کانه ملکه) و بر کشنی ننگ قولنده بر نرسه بار اول نرسه فی ایسه سی ینکلغ صرف قیلور اول نرسه بنده دین اوز کانسره بولسه اول کور کوچی کواهلوق بیرابلور کم اول نرسه آننگ ملکی ترر تیب (لکن ان قال شهادتی بالتسامع اوجکم الید بطلت) لکن اگر ایتسه کم منم کواهلوق ایشتمکک برله بولر قولنده کورمکک ننگ حکمی برله تیب اول کواهلوق باطل ترر (ومن شهد انه حضر دفن زید اوصلی علیه قبلت و هذا عیان) و اول کشنی کم کواهلوق بیرر زیدنی کومکانه حاضر بولسه یازید کا نماز اوقعانده حاضر بولسه آننگ کواهلوق مقبول ترر و الله اعلم *

فصل و تقبل الشهادة من اهل الالهواء و بو خلق ننگ کواهلوق قبول بولر یعنی اولار کم اهل قیلر لر و سنت مذهبی جماعتده بولسه لر مثل جبریه و قدریه و حسودیه و روافض و معطله و مشبه ینکلغ (الخطابية) مکر خطابییه ننگ کم آننگ کواهلوق مقبول ایرمس اولار روافض ننگ بر تورلک طائفه سی ترر لار و اولار ننگ زعی ترر کم علی اولوع خدا ترر و امام جعفر رضی الله عنه کچک خدای ترر و اولار ننگ قاشنده یالغان کواهلوقی اوز یننگ حلافینه بیرمکک رواترر (ومن الذمی علی مثله) و ذمی ننگ کواهلوقی تقی بر ذمی کارواترر (وان خالفاملة) هر چند بیکه اول ذمی لر ننگ دینی مختلف بولسه (و علی المستامن تقی امانتی تلاکان کافرکام مقبول ترر و المستامن علی

مثله اذا كان من دار) اكر اولار بر ديادين بولسه لر (وعدو بسبب الدين)
 دوشمان ننگ كواهلقي مقبول ترر اكر دين سببندين بولسه لر دوشمان اول
 ترر كم كشي ننگ غمگين بولغانغيغه شاد بولغاي وشاد بولغانغيغه غمگين بولغاي
 (ومن اجتناب الكبائر ولم يصر على الصغائر) واولوع كناهدين قاجب وكچك
 كناهدين قاجماغان كشي ننگ كواهلقي مقبول ترر (وغلص صوابه) واننگ صوابي كوب
 بولسه يعنى آننگ يمشلقى اوستون بولسون يمانلغغه (والاقلى) وكيسلمكان كشي ننگ
 هم كواهلقي مقبول ترر اكر كيسلمكلكنى يينكل بلب واندين يوز ايلان تورغان سببندين
 بولسه آننگ كواهلقي ايشتملس (والخصى) ويچكان كشي ننگ هم كواهلقي مقبول ترر (وولد
 الزنا) وولد زاناننگ هم كواهلقي مقبول ترر (والعمال) وعمل دار لار ننگ هم كواهلقي مقبول
 ترر و ايتوب ترر لر كم بوزمانده آلار ننگ كواهلقي مقبول ايرمس آننگ اوچون كم
 آلار ننگ ظلمى كوب ترر وعزلى يوق (لامن اعشى) وكور كشي ننگ كواهلقي مقبول
 ايرمس (ومملوك ومحمدى قذى وان تاب) وتقى حد قذى اورلغان كشي ننگ كواهلقي
 مقبول ايرمس هر چنك ييكه توبه قيلغان هم بولسه (الا ان حد فى كفره واسلم) مكر اول
 كشي يكا كم حد قذى اورغان بولغاي لر كفر كننده آندين صوننگ مسلمان بولسه آننگ
 كواهلقي قبول قيلسه بولر (وعدو بسبب الدنيا) وكواهلقي مقبول بولس اول كشي ننگ
 دشمانلقى دنيا سببندين بولسه (وسبب لعنه) وحو اجه ننگ كواهلقي بنده سى اوچون
 مقبول بولس يعنى آننگ فائده سنه كواهلقي بيرسه (ومكانبه) ومكانبى ننگ هم فائده سينه
 مقبول بولس كواهلقي (وشريك فيما يشتركانه) وموند اق شريك ننگ كواهلقي اول
 نرسه اوچون كم ايكسى ننگ آراسنك مشترك بولسه (ومخنت يفعل الردى) وييمان اشلك
 هنتى ننگ هم كواهلقي مقبول ايرمس (ونايحه) ونوحه كرننگ كواهلقي مقبول ايرمس
 (ومعنیه) ونقش كوى ننگ هم كواهلقي مقبول ايرمس (ومن من الشرب على اللهو)
 وكواهلقي مقبول ايرمس اول كشي ننگ كم نيتى هميشه مست قيلغوجى نرسلر نى اچمكك
 بولسه هوش حاللك اوچون (ومن يلعب بالطيور او بالطنبور) وقوش برله وكوبتر برله
 اويناغان كشي ننگ وطنبورچى ديكان كشي ننگ كواهلقي مقبول ايرمس (او يعنى بالناس) نقش
 ايتسه كشي لرا آننگ كواهلقي مقبول ايرمس اكر اوزى ملاللقى اوچون نقش ايتسه آننگ
 كواهلقي قايتارلس (او يرتكب ما يحده) يا اول كشي كم حد واجب بولر نرسه كامرتكب
 بولسه هم آننگ كواهلقي مقبول ايرمس (او يخل الحمام بلا ازار) يا حامامغه كرسه ازار سز
 عورتنى اچوب آننگ هم كواهلقي مقبول ايرمس (او ياكل الربا) بار باجياتورغان بولسه
 (او يقامر بالترد او الشطر بخ) يا قمار قيلاتورغان بولسه شطر بخ برله ونرد برله (او يقوته
 الصلوة بهما) يافوت بولسه نرديا شطر بخ برله او يتاغان اوچون نمازى (او يبول على
 الطريق) ياسياتورغان بولسه يول اوستينه كشي ننگ نظر نده (او ياكل فيه) يابر نرسه

ییسه پول اوستوندا (اویظهر سب السلف) یا اونکان اماملرنی سوکه گلکنی معلوم قیلسه
 بو ایتمک لرنسه لرننگ بارچه سنه کواهلقی مقبول ایرمس آننگ اوچون کم بو اشلر
 فسقغه دلالت قیلر (ولانتقبل الشهادة علی جرح مجرد) وکواهلقی مقبول ایرمس جرح
 مجردکا (وهو ما یفسق الشاهد ولم یوجب حقا للمشرع او العبد) بو آنداق نرر
 کم کواهلقتی فاسقغه نسبت قیلسه لر واجب قیامسه حقنی شریعت غه یابنده کا (مثل
 هو فاسق) آنداق ایتمسه کم اول فاسق ترر (او آکل الربوا) یاسودخور تیب ایتمسه
 (او استاجر هم) یا ایتمسه کم اولارنی مدعی کواهلقی اوچون اجاره غه تونب ترر ینکلغ
 کواهلقر مقبول ایرمس (وتقبل علی اقرار المدعی بنفسه) دعوی قیلغوچی ننگ
 کواهلقی مقبول ترر کواهلرننگ فاسقلیغیه اقراری برله (وعلی انهم عبید او شار بو اخمر)
 ومونداق کم اولار یننگ لر ترر لر یاشراب اچک کوچی ترر لر (او قنفة) سوک کوچی لر
 ترر (او شرکاء المدعی) یا ایتمسه کم کواهل مدعی ننگ شریکلری ترر (او اعطاهم الاجرة
 من مالی) یا ایتمسه کم منم مالمدین کواهلرغه مال بیردی تیب (او دفعت الیه م کف المئلا
 یشهد وعلی) یا ایتمسه کم برنچه مال بیردم اوزم ننگ مالمدین تامنکا کواهلقی بیرکالی لر
 تیب (وشرط موافقة الشهادة للمدعی) وکواهل قبول بولمقنده شرط ترر کواهلرننگ موافق
 بولمقلقی دعوی برله (کاتفاق الشاهدین لفظا ومعنی عند ابرح) آنداق کم موافق
 بولمقلقی ایکی کواهننگ لفظنده ومعناده اولهم شرط ترر وشهادة ننگ قبول لغینه امام
 اعظم فاشنده (فتردی الفی والفین) بس رد قیلنور اول صورتده کم اختلاف بولسه ایکی
 کواهننگ آراسنده کم برسی منک تنکه تیب کواهلقی بیرسه تقی برسی ایکی منک تنکه
 دیب هیچ قایسی سی ننگ کواهلقی مقبول بولمس (ویثبت فی الفی والفی ومائة الاقل عند
 دعوی الأكثر) وثابت بولر بو صورتده کم بر کواهننگ تنکه کا کواهلقی بیرسه وتقی برسی
 منکده یوز تنکه کا و آندین آرز بولسه اول وقتده کم اول مدعی کوب تنکه کا دعوی قیلسه
 (ان قصد المال لا العقد) اکر دعوی دین مقصودی مال بولسه حاصل بولر
 نرسه ننگ ثابتلقی اوچون مقبول بولمس (فتقبل فی عتق بمال وصاح عن قودورهن
 وخلق ان ادعی من له المال) بس بوتور لورک شهادة مقبول ترر مال برله آزاد
 بولمقلقده وقصاصدین صحیح قیلرده وکروده وخلعه اکر دعوی قیلسه اول کشی
 کم مال آنکا تعلیق ترر آننگ اوچون کم غرض مال ترر وعقد ایرمس (والاجارة بیع
 فی اول المدة) واجاره سودا ینکلغ ترر اولکی مدتده (ومال بعدها) مدتدین صوننگ
 مال بولر (ویثبت النکاح بالفی خلافا لهما) ومنک تنکه برله نکاح ثابت بولر اول صورتده
 کم کواهل مختلف بولر لار آنده ایتمک مالغه وصاحبین خلاف قیلب ترر لر (ولزم الجر
 فی الارث) وجر لازم بولر میراث ننگ کواهلقتنه یعنی تارتمقلقی وتیکورمکک مدغیغه
 (بقوله مات مورثه وترکه میراثا وامات ذاملکه اوفی یده) یعنی فلان اولدی بو نرسه فی

میراث قویدی مدعی غه بونرسه فلان ننگ ملکی ایردی یا آنتک نصر فنده ایررتا اولکونجه (فان قال) بسا کر ایتسه کواه (کان لایبیه اودعه او اعاره من فی یدیه) بونرسه آتام ننگ ملکی ایردی اول تصرف قیلغوچیغه امانت بیروب ایردی (جاز بلاجر) ومیرانغه ایتمای کواهلغ بیرومکک جائز ترر (وتقبل الشهادة علی الشهادة الافی حد وقود) ومقبول ترر کواهلغتی بر کشی ننگ کواهلغینه مکر حده وقصاصده (وشرط لها تعذر حضور الأصل بموت او مرض او سفر) وفرع ننگ کواهلغتی ننگ درست لکی اوچون شرط ترر اصل کواهننگ عذری بولمقلقی اولوم سببندین یا هسته لقی سببندین یا سفر مدتی یرکا کینکان سببندین (وشهادة عدد عن کل اصل) فرع ننگ کواهلغتی قبول لقی ننگ تقی بر شرطی کواهلغ بیرومکک ترر ایکی کواه ننگ بر سی ایکی کواه اصلدین کم تورت کشی بولر کواه فرعی یا ایکی کشی ایکی کواه اصل ننگ لفظندین کواهلغ بیروم (لاتغایر فرعی هن اوزاک) و ایکی کواه اصلدین ایکی کواه فرعی ننگ هر بر سی اوزکا بولمقلقی شرط ایرمس (ویقول الأصل) واصل کواه ایتغای کم (اشهد علی شهادتی انی اشهد بکذا) کواه بول منم کواهلغم غه من کواه بیرومن تحقیق فلان منی کواه قیلدی شونداق (والفرع اشهد ان فلانا اشهدنی علی شهادته بکذا او قال لی اشهد) ومونکا کواهلغ بیرومکک ترر لار (علی شهادتی بکذا) منم کواهلغم برله بواشکا (وصح تعدیل الفرع و الأصل) وتعدیل قیلمق درست ترر فرع ننگ کواهی اصیل ننگ کواهنی یعنی اصیل ننگ عدل لقیغه کواهلغ بیرومکک درست ترر (واحد الشاهدین الآخر) و ایکی کواه بر برنی عدل ایتمکلکی درست ترر (وانکار الأصل یبطل شهادة الفرع) واصل ننگ کواهنی منکر بولمقلقی فرع ننگ کواهنی باطل قیلور (ومن اقرانه شهید زور اشهر ولم یعزر) و اول کشی کم یا لغان کواهلغ بیرومکک اقرار قیلسه یعنی اوزی ایتسه آنی تشهیر مسای یعنی خلق غه کورسنگای لر وشهرنی ایلاندر کایلر و آنکا تعزیر اورمغایلر کرک آنتک کواهلغی برله حکم قیلغان بولغای کرک حکم بولغان بولغای واللہ اعلم

فصل لار جوع عنها الا عند قاضی و کواهلغدین قایتمقلق درست ایرمس مکر قاضی ننگ قاشنده (فان رجعا عنها قبل الحکم سقطت ولم یضمننا) بسا کر کواهلر حکم قیلمسندین ایملکاری قایتسه لار آنتک کواهلغی ساقط بولر و کواهلر ضامن بولمس لر (وبعد لم یفسخ وضمننا) واکر حکمدین صونک قایتسه لر قاضیننگ بو حکمی بولمس و کواهلر ضامن بولر لار (مانتغاه بها) آنچه ضایع قیلب ترر لار کواهلغ بیرومکک سببی برله (اذا قبض مدعاه) وقتیکه آلتغان بولسه لار دعوی گراول نرسهنی قولینه (والعبرة للباقی لالراجع) کواهلغ ننگ اختیاری قایتمای تورغانغه ترر و اول قایتغان کواهننگ اعتباری بولمس (فان رجع احد ثلاثة لم یضمن) بسا کر اوچ کواهننگ برسی قایتسه اول قایتغان کواهلر هیچ نرسه کا ضامن بولمس (فان رجع آخر ضمنا نصفاً) بسا

اگر ای کسی قایتسه اول ایکی کواه آنچه اول کواهلق بیرکان سببی برله ضامن بولغان نرسه سنی یار یمنی ضامن بولر (و ان شهد رجل وعشر نسوة) اکر کواهلق بیرسه بر ایر کشی و اون خانون (ثمر جمعوا) آندی صونک کواهلقدین قایتسه لر (فعلی الرجل سدس عند ابن حره و نصف عندهما) بس ایرکا اول ضایع بولغان نرسه ننگ آلتی دین برسی تیکار امام اعظم قاشنده آننگ اوچون کم ایکی خانون بر ایر کشی ننگ اورننده بولر کواهلقده و اون خانون بش ایرننگ اورننده بولور و تقی اولار آتی بولر بولسه آلتیغه بو اولار و یاریمی واجب بولر صاحبین قاتنده (فان رجعتن فقط علیهن نصف) و اکر خانونلر قایتسه لر اولارغه یاریمی لازم بولر (و ضمن الفرع ان رجعتن هو و الاصل) و فرعه کواه ضامن بولر اکر اصلده کواه قایتسه هم (و المزکی) و مونداق ضامن ترر عدل لی برله کواهلق بیرکان اکر اول کواهلقدین قایتسه (لا شاهد الا حصان) یعنی اکر برو کواهلق بیرسه زناغه و تقی بوزکا جماعت کواهلق بیرسه لر کم زنا قیلغوچی محسن ترر یعنی آزاد ترر مسلمان یعنی صحیح نکاح برله و طی قیلب ترر آندی صونک اول کواه لر کواهلقدین رجوع قیلسه لار ضامن بولمس لر (و شاهد الیمین لا الشرط اذ رجعوا) و کواه ضامن ترر کم آنط برله کواهلق بیرسه لار اول شرط ننگ پید بولغانیغه کواهلق بیرسه ضامن بولمس وقتیکم بو کواه لر قایتسه لر آنداق کم ایکی گواه بیرسه لر کم اویکا بردی تیب شرط موجود بولدی حکم آزادلقغه بولدی آندی صونک کواه لر ننگ بارچه سی رجوع قیلدی لر اول کواه لر کم آنطغه کواهلق قیلب ترر لر ضامن بولر لر کم شرط ننگ موجودلقیغه کواهلق بیروب ترر لر ضامن بولمس و الله اعلم *

﴿﴾ (کتاب الاقرار هو اخبار بحق لا آخر علیه) ﴿﴾

و بو اقرار شریعتده خیر قیلماق ترر اول حقیقه کم کشی ننگ بولسه آننگ اوستونک (و حکمه ظهور المقر به لا انشاء) و اقرار ننگ حکمی اقرار قیلنغان کشی ننگ معلوم بولقی ترر آننگ انشاء یسنه یعنی خطی برله کم بولمس (فصیح الاقرار بالحمر للمسلم) بس درست بولر اقرار قیلماق خمرغه مسلمان اوچون اکر اقرار قیلنغان کشی ننگ انشاسی بولسه اقرار ننگ حکمی خمرغه مسلمان اوچون درست بولمس (لا بطلاق او عتق و مکرها) و ضرورتی حالنده طلاقغه و آزادلقغه اقرار قیلماق درست ایرمس (فلو اقر حر مکلف بحق صحیح) بس اکر اقرار قیلسه آزاد و عاقل و بالغ بر حقیقه آننگ اول اقراری درست بولر (ولو مجبولاً) هر چند بیکه اقرار قیلنغان نرسه نامعلوم بولسه هم (ولز مه بیان به الاله قیمة) و لازم بولر آننگ بیانی آنکا کنگونچه کم آننگ بهاسی بولسه آننگ هم بیانی (والقول له ان ادعی المقر له اکثر منه) و سوز اقرار قیلغوچی ننگ بولر اکر آنط اچسه اکر دعوی قیلسه اقرار ایتمک کن کشی ننگ بیان قیلنغاندین زیاده عه (ولا یصدق فی اقل من درهم فی علی مال) و اقرار قیلغوچیغه اینانمغای لار اول صورتک کم ایتسه کم منکر درهمدین

آزراق مال بار تیسہ (ومن النصاب فی مال عظیم من ذهب اوفضة) و نصاب بین آرزہ اینانمس لار اول صورتہ کم منہ آلتون و کموشدین کوب مال بار تیسہ (ومن خمس وعشرین فی الابل) و اینانما غایلر تیوہ دین یکر می بش دین آرزہ ایتسه کم منہ کوب مال بار تیوہ دین تیسہ (ومن قدر النصاب قیمتی غیر مال الزکوۃ) و نصاب مقدارندین آرزاقہ اینانمس لار بہایوزندین زکوۃ المندین اوز گادہ مثل بوغدا ی (ودراهم کثیرة عشرة) اون تنکہ دین آرزہ اینانمس لار (و کذا درہم و کذا اذ احد عشر و کذا و کذا احدی وعشرون) اگر ایتسه آنکا کم آننگ بر نچہ تنکہ سی بار تیب اینانمس لار آنکا یکر می بر تنکہ دین آرزہ (ولو ثلث بلا و اوقاد عشر) اگر کذا فی اوج بولی ایتسه و اوسز اون بر تنکہ لازم بولر (ومع و اوفمائه و احد و عشرون) و کذا کذا فی اوج مرتبہ و او بر لہ ایتسه یوزدہ یکر می بر تنکہ لازم بولر (وان ربع زید الف) و اگر کذا آننگ لفظنی تور تہ ایتسه و او بر لان منک زیادہ بولر (وعلی و قبلی اقرار بدین) و اگر منہ بار تیسہ بو اقرار ترر قرضغہ (و صدق ان وصل بہ و ودیعة) و اینانور لار آنکا کم وصل قیلسه اول غبارتغہ کم علی و قبلی امانت ترر منم قائمہ تیب (وان فصل لا) اگر اول ایتلکلن سوزندین جدا قیلسه امانتی اینانمس لار (وعندی اومعی اونحوہ امانتہ) یا ایتسه کم منم قاشمہ یا منم بر لان یا آنکا اوحشار فی ایتسه بو سوزمہ امانتہ اقرار ترر (وقوله لمدعی الالف انزها اوقضیتکما ونحوہما اقرار) و منک تنکہ فی دعوی قیلعو چیغہ کم اولجہ دیب یا برب اد اقبیلعان من تیسہ و مونکا اوحشار لار فی نجو ک کم مہلت برب مکا تیسہ اقرار حکمندہ بولر (ومائة و درہم او ثلثۃ اثواب درہم و ثياب) و اگر ایتسه کم منہ آننگ یوز تنکہ سی بار تیسہ اول تنکہ فی یوز تنکہ ننگ بار چہ سی ننگ جنس دین اد اقبیلعی لازم بولر و آننگ منہ یوزدہ اوج طون بار تیسہ بو صورتہ بار چہ سی طون ننگ جنسندین ادا قیلعلقی لازم بولر آننگ او چون کم بیلکو سز عدد معلوم بولدی اول نرسہ ننگ بیانی بولعان دین صونک بس آنکا حمل قیلعت کرک معلوم سز یوزنی (وفی مائة و ثوب او ثوبان نفسیر المائة) اگر ایتسه کم آننگ منہ یوزدہ بر طونی بار تیسہ یا ایکی طونی بار تیسہ یا ایکی طونی بار لازم بولر آنکا یوزنی نفسیر قیلعای و اولندہ بر طون لازم بولر و ایکچی دہ ایکی طون برب کای (والاقرار بدابة فی اصطبل یلزمہا فقط) و اول صورتک کم نورت ایاق لغتغہ اقرار قیلسه اصطویلا دہ شول دورت آیاقلی جانور لازم بولر (وسیف جنفہ و ہمائلہ) و قاضغہ اقرار بولغانک غلافی و بندی لازم بولر (وضیح اقرارہ بالحمل ولہ) و درست ترر اقرار قیلعلقی او علاننی کم آناسی ننگ اچندہ کی او علان او چون اقرار قیلسه ہم درست بولر (ولہ ان بین سبباصالحا) اگر بیان قیلسه یخش سببنی کم آنداق کم ایتسه کم فلان بو اچندہ کی او علان او چون وصیت قیلب ترر کم بر نیچہ فی (فان ولدت لاقلمن نصف الحول فله ما قر به) بس اگر آلتی آیدین آرزاقک طوغسہ و اولکلن

وقتندین بس اول نر سه کم آنک و صیت قیلب ترر اول اوغلان غه تیمکار (وان اقر بشرط
 الحیار صح و بطل شرطه) اگر خیار ننگ شرطینه اقرار قیلسه اقراری درست ترر و شرطی باطل
 ترر آنداق کم ایتسه فلان ننگ منده منک تنکسه سی وار بوشرط بر له من اختیار لقی ترر
 من اوچ کونکچه (واستثناء کیلی اووزنی من دراهم صح قیمه) واستثناء قیلمقلقی کیلنی
 یاوزننی یعنی چقارمقلقی اولچه منک لکنی تنکده دین درست ترر بهایوزندنین آنداق
 ایتسه کم فلان ننگ منده منک تنکسه سی بار ترر مکر کم بر باطمان بوغدای
 (لااستثناء التابع کالبناء والفص والنخل) واستثناء تابع درست ایرمس مثل چقارمقلقی
 بنانی کم اول اقرار ده صاریغه قیلسه و چقارمقلقی یوزنک ننگ قاشنی یوز کنی اقرار قیلغاننک
 و چقارمقلقی خرمانی بوستاننی اقرار قیلغانده بو اشلار ننگ بار چه سی درست ایرمس
 (ودین صحته مطلق) وصحت خالنگ کی قرض مطلق لازم بولور آننگ سببی معلوم بولسون
 کرک بولمسون (ودین مرضه بسبب فیه) و خسته هالنده کی قرض سبب بر له اول خسته
 لقه بولسه (و علم بلا اقرار سوا) و اول معلوم بیلکولک اقرار بر له قیلماهی قاضی یا کواه
 لر بر له آنداق کم اولوم خسته سنک و خاتون آلسه و بوز نر سه صابت آلسه و قسمت بیر مه بو ایکی
 قرض ننگ هم همه سی بر ابر ترر (وقدماعلی ما اقر به فی مرضه) و ایلکاری قیلغای اول قرضنی
 کم صحت لقا کم آننگ سببی معلوم بولسه اول قرضه کم اقرار قیلب ترر آنکاوزنی خسته لقا
 (والکل علی الارث) و بو قرض لر ننگ باچه سی ایلکاری ترر میراثدین اوان شمل
 ماله) و هر چند یکه آننگ مالی ننگ بار چه سی قرضه یبار چاقلی بولسه هم اول قرضنی
 ادا قیلار آندین میراثنی (ولایصح ان یخص غیر ما بقضاء دینه) و خسته کشی ننگ درست
 ایرمس بر قرضنی ادا قیلمقلقی ایتمکک آننگ اوچون کم قرضلکی کشی لر حق بار
 ترر آننگ مالنده (ولا اقراره لو ارثه الا ان یردقه البقیه) و تقی درست بولس خسته
 ننگ اقراری وارث بولق اوچون بر کشی ننگ مکر آنکا اینانسه لر ورثه لری (فی بطل
 ان ادعی بنوته بعده) بس باطل ترر آننگ اوچون کم اگر بر بوز نر سه فی اقرار قیلغاندین
 صونک آننگ اوعلی من تیب دعوی قیلمقلقی آننگ اوچون کم اقرار وارث اوچون
 لازم بولور (لان نکح) و اقرار باطل بولس اگر نکاح قیلسه اول کشیکا کم آننگ اوچون
 اقرار قیلب ترر آنک اقرارندنین صونک (ولو اقر ببنوة غلام جهل نسبه) اگر اقرار
 قیلسه اوغل بولمقلقی اول اوغل ننگ نسبی ثابت بولمه (ویولد مثله لثله) و طوغه بلور
 اول فرزندنی بنگلیغ آنادین (و صدقه الغلام) و اول اوغل اقرار قیلغوچیغه اینانور
 (یثبت نسبه) اول اوغلان ننگ نسبی اول اقرار قیلغوچیدین بولور (و شرط تصدیق
 الزوج و اوشهاده قابله فی اقرارها بالولد) و شرط ترر راست ایتغوچی ننگ بلمکلیکی
 یا ایرنی یادایه ننگ بیر مکنی یانقی اوزکا کشی ننگ کم خانونی ننگ اول اوغلانغه اقرار
 قیلمی لقا (ولو اقر بنسب من غیر ولادة لا یصح) اگر نسب کا اقرار قیلسه کم اوزندنین

طوغان تیمسه مثل اقرار قبلمقلقی کم بوفلان کشی ننگ آغانسی تررتیب یاعمهسی
 تررتیب اوزکاکشی ننگ تررتیب بونسبت درست ایرمس (ویرت) وبومیرات
 آلوربو ایتمکن کشی اول کشی دین (الامع وارث) مکر اول وقتک آلمس کم آنتک برله
 نسبی ثابت بولغان وارث بولسه (وان اقبابخ وابوه میت) واول کشی کم اقرار قبلسه
 آغانی لککا آنداق کم بومنم آغانیم تررتیسه وحالانکه آنتک آناسی اولکن بولسه
 (یشار کفی الارث بلانسب) آنتک شریکی بولور میراثک آنتک نسبی اول اولکن دین
 ثابت بولس تقی اوزکوارثی بولسه هم (ولو اقر احد ابنی میت له علی آخر دین) واکر
 اولو کننک ایکی اوغلی ننگ برسی اقرار قبلسه آنتک بر کشیدین قرضی
 بولسه (بقبض ایبه نهفه) آناسی اول قرض ننگ یاریمنی آغان (فلاشی علی) بس
 اول ایتمکن اوغلیغه هیچ نرسه تیمس اول قرض دین (والنصف للآخر) اول قرض ننگ
 یاریقی تقی بر اوغلیغه نیکار آنتک اوچون کم اقرار قبیلغوچی ننگ اقراری آنتک
 نسبینه راجع بولور والله اعلم *

(کتاب الدعوی هی اخبار بحق له علی غیره)

بودعوی لغتده خیر قبلمقلق ترر اول حقیقه کم آنتک بولسه تقی اوزکاکشیک اماشر یعتک
 اوز نفسینه میل قیلدرمق ترر نرسه فی دعوی حالنده (والمدعی من لا یجبر علی الخصومة)
 مدعی اول کشی ترر کم آنکجبر وزور قیلب بولس (والمدعی علیه من یجبر) ومدعی
 علیه اول کشی ترر کم آنی تکلیف قیلب بولور (وهی انما ینصح بذکر شیء علم جنسه و قدره)
 وبومدعی موندین اوزکایرمس کم درست بولر ایتمکنک برله اول نرسه کم آنتک جنسی
 معلوم بولسه آنداق کم ایتسه کم التون یا کموش بوغدا ای تیب و آنتک مقرداری هم
 معلوم بولغای کم نه چاقلی ترر (وانه فی ید المدعی علیه) ودعوی ننگ درست بولمقی
 ننگ بر شرطی اول ترر کم آنچه مدعی علیه ننگ تصرفنده نرسه فی ایتمقای (وفی المنقول
 یزید بغیر حق) ونقل قبلا تورغان نرسه لدهن یاده قبیلغای حق سز آنتک قولنک تورغان
 نرسه فی (وفی العقار لا ینبت الیه الا بحجة او علم قاض) وعقارده یعنی یرده و ملکنک وصار ایتم
 قولنک ای ثابت بولس مکر کواه برله یا قاضی ننگ بلمکنکی برله ثابت بولور (والمطالبة به)
 دعوی ننگ صحتنه شرط ترر تلامکنکی دعوی قبیلغوچی ننگ دعوی قبیلغان نرسه دین اول
 دعوی قبیلغان نرسه فی (واحضاره ان امکن) ومدعی فی حاضر قبلمقلقی هم شرط ترر
 آنی حاضر قبلمقلقی آسان بولسه (لیشیر الیه المدعی والشاهد والحالی) تامدعی اول دعوی
 قبلا تورغان نرسه ننگ طرفیغه اشاره قبیلغای کواه و آنطایچکوچی (و ذکر قیمتته) وتقی بر
 شرطی اول نرسه ننگ بهاسنی ایتمکنک ترر (ان تعذر احضاره) اکر اول نرسه فی
 حاضر قبلمق عدلی بولسه دارالقضاغه (والحدود الاربعة او الثلاثة فی العقار)
 وتقی شرط ترر ملک لر ننگ تورر طرفنی یا اوچ طرفنی ایتمکنک دعوا ده (واسماء

اصحابها ونسبهم الى الجد) واول طرفلرننگ ايلالرنى ايتملكك واننگ نسبنى ايتملك
 آناسنى يا آننگ آناسنى ايتملك شرطنرر (واذا صحت سال القاضى الخصم عنها) بس وقتيكه
 دعوادرست بولسه قاضى صوراغاي خصم دين اول دعوى ننگ خالندين (فان اقرا وانكر
 وسال القاضى بيمه فان اقام) بس اكر اقرار قيلسه دعوى قيلغان كشى يادعوى قيلنغان
 كشى اوزى منكر بولسه دعوى قيلغوچيدين كواه تلاكاي بس كواه اونكرسه (قضى
 عليه) قاضى حكم قيلغاي بوايكى صورتده دعوى قيلنغان كشيكا (وان لم يقم حلقه ان
 طلب خصمه) اكر دعوى قيلغوچى كواه اونكرسه آنط بيركاي دعوى قيلنغان كشيكركا
 آنط بيرمكنى تلاسه آننگ خصمى كم دعوى قيلغوچى ترر (فان نكل مرة اوسكت)
 بس اكر بر مرتبه آنط اچمكدن قاجسه يعنى ايتسه كم آنط اچمايمن تيب ياننيك تورسه
 (بلا آفته) تلسزلكدن وصاغرلقدن واندين اوزك آفتى بولسه (وقضى له بالنكول
 صح) وآنطدین قاجقانيغه قاضى حكم قيلسه درست بولر (وعرض اليمين ثلاثا ثم
 القضاء احوط) وقتنده ايتملك آنطنى اوچ يولى كم آنط اچار موسن ديب آندين صونك
 حكم قيلمقلنى احتياطغه ياوق ترر (ولايرد اليمين على المدعى وان خصمه) ومدغيغه
 آنطنى رد قيلمقاي اكر خصمى آنط بيرامن تيسه هم (ولايجلف فى نكاح) ونكاهده آنط
 بيرمكايلى مدعى عه ومدعى عليه عه هم (ورجعة) ورجعنده هم آنط بيرمسلى (وقى فى
 ايلاء) وايلاننگ رجوعنده هم آنط بولس آنداق دعوى قيلسه اير خاتونغه ويا
 خاتون ايركا ايلاء اونكندن صونك رجوع قيلنغان ترر مدتده وان ديكرى انكار
 قيلسه (واستيلاد) وفرزندى كاهم آنط بولس آنداق كم قاراباش اوزى ننگ هوجهسى
 برله دعوى قيلسه كم ام ولد بولدم تيب (ورق ونسب) وبنده لككاهم آنط بيرمسلى
 آنداق كم نسبى معلومسز كشيكا دعوى قيلسه كم آننگ نسبى بنده ترر اول تقى برسنى
 انكار قيلسه آنكا يانسبى معلومسز كشى دعوى قيلسه كم آننگ اوعلى من تيب اول كشى
 انكار قيلسه آنكا هم آنط بيرمسلى يانسبى معلومسز كشيكا دعوى قيلسه كم آننگ آناسى
 ترر هم آنط بيرمسلى (وولاء) هم آنط بولس آنداق كم مجهول نسبكا دعوى قيلسه كم
 بو آننگ وارثى ترر موالاة سببى دين واولارننگ آراسنده عقد موالاة بولب ترر
 اول تقى بر كشى انكار قيلسه يا آزاد بولغان سببى دين وارث بولغان دعوى قيلسه
 آنداق كم نسبى معلوم كشيكا قيلسه كم بو آننگ آزاد قيلغانى ترر اول انكار قيلسه يا
 آننگ عكسى كم اول كشى انكار قيلار (ولافى حد) حده هم آنط بولس (ولعان) ولعانك
 هم آنط بولس آنداق كم خاتون ايركا يابر كشيكا دعوى قيلسه كم منى زنا برله سو كونك
 ديب آنكا حد واجب وتقى برسى انكار قيلسه آنكا هم آنط بولس آنداق برله (الا اذا
 ادعى فى النكاح والنسب مالا) مكر اول وقتنده كم دعوى قيلسه نكاهده ونسبده مالنى
 (كههر ونفقة وارث) مثل مهر ونفقه وميراثغه آنط بيررلر (وحلف السارق وضمن

ان نكل) واوغريغه آنط بئررلر و اكر آنط ايجمسه تولاتورلار (ولم يقطع بده) و قولنى
 كيسمسار (والزوج ان ادعت طلاقا فيثبت ان نكل نصف المهر اوكله) وايركا آنط و بئررلر
 وقتيكه خاتون طلاقنى دعوى قيلسه اكر ايرى آنط ايجمسه يارم مهرى لازم بولور اكر
 خلوة صحبجه واقع بولغان بولسه (وكذا منكر القود) ومونداق قصاصه منكر بولغانك
 آنط بئرلر (فان نكل في النفس حبس حتى يقر او يحلف) بس اكر قصاص نفسك نكول قيلسه
 يعنى آنط ايجمسه بند قيلغاي اقرار قيلغاي يا آنط ايجكاي (وفيما دونها يقتص) ونفسدين
 اوزكارسه ده بولسه قصاص قيلغايلر اكر آنطدين قاجسه و آنط ايجمسه (وان قاللى
 بينه حاضرة و طلب حلف الخصم لا يحلف) و اكر ايتسه كم منم كواهم حاضر ترر شهرده
 و حصينه آنط بئرملك اوچون يعنى آنكا بيورغايلر كم كفيل بئركاى (فان ابي لازمه)
 و اكر بئرملكدين ابا قيلسه خصم ننگ لازمى بولور (والغريب قدر مجلس الحكم)
 مدعى غريبه اول چاقلى ملازم بولغاي كم قاضى خانه ده بولغچه (فلايكفل الغريب
 الا الى آخر المجلس) و غريبين كفيل تلامكلى مكر قاضى ننگ همك مجلسى آخر بولغچه
 (والحلف بالله لا بالطلاق والعتاق) و خدايدىن آنط بئرورك و طلاقدين و آزاددين
 آنط بئرملكيلر (فان الحج الخصم قيل صح بهما في زماننا) اكر دعوى چى مبالغه قيلسه بعضى
 ايتب تررلر كم طلاق برله و آزاد بر آنط بئرملك درست بولور بز ننگ زمانمزه
 (ويغلب بصفاته لا بالزمان والمكان) و مبالغه قيلغاي آنطنى خداى تعالى ننگ صفاتى
 برله زمان برله قيلغاي و خداى ننگ صفتى برله آنداق كم ايتغاي اول خداى برله
 كم نهان و اشكاره آننگ قاشنده روشن ترر تيب و آنكا و خشاش لار (وحلف اليهودى
 بالله الذى انزل التوريه على موسى) و آنط بئركاى بهودىكا يعنى موسى ننگ قومىغه
 اول بهوديلر اوچون تورات نى يبروب ترر موسى عليه السلام غه (والتصرائى
 بالله الذى انزل الانجيل على عيسى) و عيسى ننگ قومىغه آنط بئركايلر كم اول
 خدا آننگ اوچون انجيل كتابنى يبروب ترر عيسى عليه السلام غه (والمجوسى
 بالله الذى خلق النار) و اونغه نابونه تورعان خلقغه آنط بئركايلر اول خداى
 آننگ اوچون اوننى خلق ايتب ترر (والوثنى بالله) و پوت برست كا الله ننگ آطى
 برله آنط بئركايلر (ولا يحلف فى معابدهم) و يهودى و نصرانى غه آنط بئرملكيلر آلار ننگ
 بنديك قيلغوچى يرنگ آننگ اوچون اول يرنى اولوغلامق لازم كلور (ويحلف على الحاصل)
 حاصل كا آنط بئركايلر (نحو بالله ما بينكما بيع قائم) انداق كم آنط ايجسه كم منم برله
 سز ننگ آرانكزه سوداى قائم يوق ترر (اونكاح قائم فى الحال) يانكاح قائم ترر بو حالك
 (اوماهى باين منك آلان) يابووقنده بوخاتون سندن جد ايرمس يعنى طلاق باين
 يوق سز ننگ آرانكزه ايمدى (لاعلى السبب) مكر آنط حاضر تيمسه مدعى غه حاصل
 و سبب ننگ آنطنى بئرماسونلر (نحو بالله ما بعته) آنط خداى برلان كم سودا قيلغانم يوق

سنتك برله (ونحوه) وآنكا اوخشار نرسه لر مثل بالله كم نكاح قيلغانم يوق آنكا (الا ان يتضرر المدعى فيخلق على السبب) مكر آنطك ضرر تيمسه مدعى غه حاصله بس حاصله آنطير مكايلر بله سبب كا آنطبر كايلىر (كدعوى الشفعة بالجوار) بس آنط بير كايلىر سبب برله تامدعى غه تيمكاي مثل شفعه ننگ دعوى سنى قيلغان ينكلبيغ همسايه غه (فانهر بما يخلق على مذهب الشافعي ره انه لايجب الشفعة) تحقيق كوب وبار ترر كم آنط ايجر ورلر امام شافعي مذهبي برله كم امام شافعي ره مذهبي برله واجب ايرمس همسايه بولمق برلان (وكذا في سبب لايتكرر) وموند اق سبيكا آنطير رلر كم مكر ر بولمس (كعبد مسلم يدعى عتقه) ومثل مسلمان بنا كم اوزى ننگ ازاد قيعغه دعواي قيلر وخوجه سى منكر ترر آنكا آنطنى موند اق بيرمك كرك بالله كم ازاد قيلغاننك يوق ترر آنى (وفي الامه والعبد الكافر على الحاصل) وقراباشقه وكافر وجاهل بنده كا آنط بيرمك كرك هر خالغه كم بالله ازاد ايرمس بو قراباش يابو بنه تيب (ويخلق على العلم من ورث شيئاً فادعاه آخر) وبلملكى برله آنطير كايلىر او كشيكا كم هر نرسه نى ميراث ناپسه آنكلقى بر كشي دعوى قياسه بس آنكا آنط بير كايلىر كم موفى مدعى ننگ ملكى ايردكنى بلمدك ديب (وعلى البنات ان وهب له او اشتراه) وآنطنى بتات برله بير كايلىر اكر آنى آنكا بيركان بولسه ياصانئب آلغان بولسه موند اق ايتغاي كم بالله بونرسه مدعى ننگ ملكى ايرمس (وصح فداء الخلق والصالح عنه) وآنطننك فديه سى درست ترر وآندين صالح قيلمق هم درست ترر وموند اق ايتغاي كم دعوى قيلغوچى كم صالح قيلدم آنطننك دعوى سندن بو مالغه اول تقى برسى قياسه درست ترر ودعوى قيلغوچى فديه دين صونك تقى آنكا آنط بيرمكلكى درست ايرمس آننك اوچون كم صالح قيلدى وآنطننك فديه سى ترر والله اعلم

﴿ فصل ولو اختلفا في قدر الثمن او المبيع حكم لمن يرهن ﴾

اكر صانغوچى برله آلفوچى بهاننگ بو مقدارنك اختلاف قياسه لر ياصانغان نرسه ننگ مقدارنده اختلاف قياسه لار آننك مدعاسينه كواهلقت بيركان كشي كا حكم قيلغايلار (وان برهنا حكم لمثبت الزيادة) واكر ايكسى كواه اونكارسه لر آننك اوچون كم حكم قيتغاي زيادسى ننگ اسبابنى قيلور (وان اختلفا فيهما) واكر اختلاف قياسه لار بهاننگ مقدارنك هم صانغان نرسه ننگ مقدارنك (نجه البايغ في الثمن) و صانغوچى كواهن بهاده قبول قيلر رلر (وحجة المشتري في المبيع اولى) و آلفوچى ننگ كواهنى صانغان نرسه ده قبول قيلر لار (فان عجز ارضى كل بز زيادة يدعيه الآخر) واكر صانغوچى و آلفوچى ايكسى هم كواه دين عاجز بولسه ايكسى راضى بولغايلر هر قايسى سنك زياده سى بار بولسه (والاتحالف) واكر راضى بولسه لر بر برسى ننگ مدعاسينه آنطير كايلىر بر برينه (وخلق المشتري اولاً وفسخ القاضى البيع) و آلفوچيغه اول آنطير كايلىر آندين صانغوچيغه آنطير كايلىر آندين قاضى سوداسنى بوزعاى (ومن نكل لزمه دعوى الآخر) واول كشي كيم آنط

ایچمکدین قاجسه آنکاتقی بردعوی لازم بولار (ولانخالق فی الاجل وفی شرط الخیار) واکر
 وعکده اختلاق واقع بولسه آنط بیرمکر و ابولمس (وفی قبض بعض الثمن) وبهاسی ننگ
 بعضسنی ادا قیللم نیمیسه وصانقوچی آنکر قیلسه (وحلف المنکر) بو اوچ صورتده منکر کا آنط
 بیرکایلر (ولا بعد هلاک المبیع وحلف المشتري) و آلفوجیغه آنط بیرکایلر امام محمد ره قاتنده
 خلافی قلب تر لر (ولا بعد هلاک بعضه) وتقی آنط بولمس واکر صانلغان نرسه ننگ بعضسی
 هلاک بولسه (الا ان یرضی البایع بترك حصه الهلاک) مکر صانقوچی راضی بولسه اول
 هلاک بولغان ننگ خصه سنی ترک قیللم قلقغه و آفی بوغالتسه ایمدی آنط رو بولر (ولو
 اختلافاً فی بدل الاجارة او المنفعة او فیها تحالفا) واکر اجاره ننگ بدلنده یا منفعتنده
 اختلاف قیلسه لار اجاره ننگ بدلنی یا منفعتنی آلمس دین ایلکار ی بر برینه آنط بیرکایلر
 (کما فی المبیع) انداق کم سوداده بر برینه آنط بیرلار صانقوچی و آلفوجی (و المنفعة
 کالمبیع و الاجرة کالثمن) و منفعتی صانلغان نرسه ننگ حکمنده بولر و اجاره ننگ اجره سی
 بهاسی حکمنده بولر (بعد قبضها لا) و اجره سنی و منفعتی آلفان دین صونک آنط
 بولمس و اجاره آلفان کشی ننگ سوزنی قبول قیلر لار وقتیکه آنط ایچسه (و بعد قبض بعضها
 تحالفا) و بعضسنی آلفان دین صونک بر برینه آنط بیرلار (فستخت فیما بقی) و اجاره
 ننگ مدتی دین صونک قالفاننی فسخ قیلغا یلر (والقول للمستأجر فیها مضی) و اجاره
 آلفان ننگ سوزنی قبول قیلر لار اجره ننگ مقدارنده اونکلن کونلرنده (وان اختلف
 الزوجان فی متاع البیت) واکر اختلاف قیلسه لار ایر و خاتون ایوی ننگ متاعنه (فلها
 ما صالح لها) بس خاتون ننگ ملکی بولر آنچه کم آننگ مناسبتی بولسه بو اول وقتک ترر
 هر قایوسی ننگ کواهی بولسه اول نرسه لر کم خاتون ننگ مناسبتی ترر مثل چادر
 و سر مه و اون و باعلیق و آنکا و خشار نرسه لر (وله ما صالحه) و اول نرسه لر کم ایر ننگ
 مناسبتی ترر دستار و تولغه و صاوت و قاق و اوق یایه (اولهما) یا ایکی سیننه هم مناسبتی نرسه
 بولسه اول هم ایر ننگ ملکی ترر مثل توشاک و بندنه اولتورعان قاب لر ینکلغ (وان مات
 احدهما فالمشکل للحی) واکر اولسه ایر و خاتون برسی بس آنچه مشکل ترر یعنی هم
 ایر ننگ مناسبتی و هم خاتون مناسبتی برله ننگ قالفان کشی ننگ ملکی ترر اکر ایر
 قالسه آننگ ملکی ترر واکر خاتون قالسه خاتون ننگ ملکی ترر (وان کان احدهما عبدا
 فالمشکل للحر) واکر بو ایر و خاتون ننگ برسی بنده بولسه آنچه مشکل ترر و آزاد ننگ
 ملکی ترر (فی الحیوة) آزاد ننگ ترک وقتنده (وللحی بعد الموت) و آزاد اولکلن دین
 صونک ترک ننگ ملکی بولر (ویسقط دعوی المملک المطلق ان یرهن ذوالید) و مملک
 ننگ دعوا سی مطلق ساقط بولر اکر قولنده تورعان کشی کواه او تکرسه (ان المدعی
 و دبیعة او عاریة او رهن) و اول دعوی قیلغان نرسه کم امانت ترر یا و دبیعت ترر یا که غاریت
 ترر یا که رهن ترر تیپ (او موجر او مقصوب من زید) اجاره قیلغان بولغای یا نار تب

آلغان بولغاى زید دین (وحجة الخارج فی الملک المطلق احق من حجة ذی الید) وخارجی
 کشی ننگ کواه لقی بحشی ترر ملک مطلق اول کشی ننگ کواه لقی دین کم آننگ تصرفند
 ترر اول مطلق ملک (وان وقت احدهما فقط) واگر وقتنی بیان قبیلسه بو ایکیسی ننگ
 برسی (ولو برهن خارجان قضی لهما) اگر کشی کواه او تکارسه خارج بولسه ملک قولند اقی
 کشی بولسه وایکی یاری تینگ بولمقلقی بره حکم قیلر (وفی النکاح سقطا) واگر ایکی خارج
 کواه او تکارسه نکاحه ذی الید کا کواه لقی ساقط ترر (وهی لمن صدقته) وخاتون اول
 کشی ننگ بولر کم آنی راست ایتغوچی بلسه (وان ارخاف السابق احق) وهر ایکیسی
 تار یخ بیان قبیلسه لار هر قایو سی ننگ نکاحی ایلکاری ترر قبول بولمغه لایقراقی ترر
 (وان اقرت لمن لاحجة له فهی له) واگر خاتون اقرار قبیلسه اول کشی او چون کم آننگ حجتی
 بولس بس اول خاتون اول کشی ننگ بولر (فان برهن الاخر قضی له) بس اگر تقی
 بر کشی کواه لقی او تکارسه آننگ او چون کم حکم قیلغاى (وان برهن احدهما وقضی له
 بس اگر تقی ایکی کشی ننگ برسی کواه او تکارسه وآنکا حکم قبیلسه لار (ثم برهن الاخر)
 لم یقض له) آن دین صونک تقی اوز کا کشی کواه او تکارسه آننگ او چون حکم قیلغاى
 (الا اذا اثبت سبقه) مکر اول وقتده کم ایکنچی کواه او تکارسه ایکنچی نکاح ننگ ایلکلکنه
 (كما لا یقضی بحجة الخارج علی ذی یدظهر نگاهه) آندا ق کم حکم قیلب بولس کواه
 لقینه اول کشی ننگ ذالید کا خارج ترر کم آننگ نکاحی ظاهر ترر (الا اذا اثبت سبقه)
 مکر اول وقتده کم نکاح ننگ ایلکاری لکنی ثابت قبیلسه اول ایر دین کم خاتون آننگ
 قولنده ترر (وان برهناعلی شرا شیئ من ذی الید) اگر ایکی کشی کواه او تکارسه
 صائب آلغانیغه اول نرسه نی ایگسندین (فلکل نصفه بنصف الثمن او ترکه) بس بو ایکی
 مدعی ننگ هر قایو سینه اول نرسه ننگ یاریمی تیکار بهاسی یاریمی برله و تقی هر
 قایو سی اوز نرسه لر ن دین اوز لاری ننگ خصه سنی ترک قیلا بلور لار (ولو ترک احدهما
 بعد ما قضی له) اگر اول مدعی برسی اوزی ننگ اولشنی ترک قبیلسه اوزینه حکم
 قیلغاندین صونک (لم بأخذ الاخر کله) اول تقی برسی اول نرسه ننگ تمامنی آلاباس
 قاضی حکم قیلغاى واول ترک قالغان اذن قیلغاى (والشراء احق من هبة وصدقة ورهن
 مع قبض) وصائب آلغان احق ترر اوزی بیر کاندین و صدقه دین و کز و دین آلغان
 بولسه بو ایشتلور یعنی اگر دعوی کز اوزم تیکن ویردم تیب دعوی قبیلسه ایکیسی کواه
 او تکارسه صائب آلدیم تیکاندین دعواسنی ایشتلور لار و موند اقی صدقه ننگ و کز و ننگ
 دعواسند ان حلقی ترر (والشراء والمهر سواء) وصائب آلغان نرسه برله نکاح هفتنه بیر کان
 نرسه برابر ترر یعنی اگر ایکی کشی دعوی قبیلسه لر کم برسی ایتسه ایکیسی هم
 کواه او تکارسه لر هر قایو سینه یاریمی تیکار (وکذا الغصب والودیعة) و موند اقی تار تب
 آلغان برله امانت برابر ترر (ولا یر جمع بکثرة الشهود) تر جمیع قیلب بولس بو ایکی

دعوی گرنک هر قایوسی ننگ دعواسنی کواه لر ننگ کوبلکی ننگ سببندین
 (ولو ادعی احد الحاربین نصف داروالاخر کلها فالربع للاول) واکر ایکی خارج
 کشی دعوی قیلسه کم برسی صارای ننگ یاریمنی وتقی برسی صارای ننگ بارچه سنی
 بس یاریمنی دعوی قیلغان کشیکا تورتدین برنی حکم قیلغای (وقالا الثالث للاول والباقي
 للثانی) وصاحبین قاننده اوچدن برنی بیر کایلر اولکی دعوی کرکا وقالغانی ایکنچین کا
 ترر یعنی بارچه سی دعوی قیلغان کشی کانرر (وان کانت معهما) واکر اول صارای ایکی
 دعوی گرنک قولنک بولسه (فهی للثانی نصف بالقضاء ونصف لابه) بس اول صارای صونکفی
 ننگ ملکی ترر بارچه سنی دعوی قیلانورغای ویاریمنی قاضی ننگ حکمی برلان ویاریمنی
 قاضی حکم قیلماهی (ولو برهن خارجان علی نتاج دابة وارخا) واکر ایکی خارج کشی
 کواه بیرسه لر او تکارسه لر متصرف بولماغایلر تورت آیاق ننگ نتایجغه و تاربخنی بیان
 قیلسه لار ایکی هم (قضى لمن وافق تاريخه سنها) حکم قیلماغایلر اول ایکی کشی
 اوچون کم آننگ تاربخنی موافق بولسه اول تورت آیاقلق ننگ یاشی برله (وان اشکل
 فلهما) واول نتاج ننگ یاشنده مشکل بولسه ایکی ننگ ملکی بولر ایکی تینک بولر
 (وذوالید المستعمل کمن لبین) ذوالید تیب کشنی ایتورلار کم اش بیورغوچی بولغای
 آنداق کم تورت آیاقلق صاغه تورغان بولغای مثلا (واللابس لا آخذ الکم) ذوالید
 تیب طون کینکوچی ایتورلار وینکفی تونغوچینی ایتمس لار (والراکب لا آخذ
 اللجام) وذوالید تیب آطغه منکان کشی ترر ویوکاندین توتغان کشی ایرمس (ومن
 فی السرج لاردیفه) وذوالید ایارکا منکان کشی ترر آرطینه منکان کشی ایرمس
 (وذالحمل لامن علق کوزه) وذوالید یوک ننگ ایاسی ترر اول کشی ایرمس
 اول نورت آیاقلق جانورغه کوزه سنی اصلدورب قویغان بولغای (ومن اتصل
 الحائط بینائه اتصال تربیع) وذوالید اول کشی ترر کم آننگ بناسی متصل بولسه
 مثل تورت کل توتاش بولغان ینکلیغ بربرینه (اووضع علیه الجذوع) یا که ذوالید اول
 کشی ترر کم بالارنی دیوارننگ اوستینه قویغان بولغای (ولا اعتبار لوضع خشبات
 علیه) ویعاجلرنی دیوارغه قویمقلق ننگ اعتباری یوق ترر (وجالس البساط والمتعلق
 به سواء) واول کشی کم بالاس اوستنده اولنورر اول کشی کم آنکا اصلب ترر آننگ
 برله برابر ترر (کمن معه ثوب و طرفه مع آخر) ومونداق اول کشی کم آننگ برله
 طون بولسه اول طون ننگ بر طرفی تقی بر کشی برله بولسه تصرف قیلمقلقنک برابر
 ترر (وذو بیت من دار کدی بیوت) وصارایده بر او ی ننگ ایسه سی کوب او ی ننگ
 ایاسی ننگ حکمنده بولر (فی حق ساحتها) صارای ننگ صحن لری ننگ ویرلری
 آراسنداقی بولارننگ حقنده تصرف قیلمقلقنه والله اعلم *

فصل مبیعة ولده لاقبل من نصف الحول منک بیعت فادعی البایع الولد ثبت

نسبه منه و اميتها) و اول قاراباش کم صانلب ترر اول اوغلان طوغردی یاریم یلدمین آزاراقده کم آلتی آی ترر صانغان آتی آلمان کشی ننگ تصرفده نورر بس صانغان کشی دعوی قیلدی اوعلاننی اوزینه چاقردی آننگ نسبی صانغان کشیدین ثابت بولر اول قاراباش ننگ آنکا آنا بولمقلقی هم صانغان کشیدین ثابت بولر (و یفسخ البیع) و سوداسنی بوزار و بهاسنی قایتارر (ولو ادعاه بعد عتقها) اگر صانغان کشی اوعلاننی دعوی قیلسه آلمان کشی آتاسنی آزاد قیلغاندین صونک بو اوعلان آلتی آیدین آزاراق طوعان بولسه (ثبت نسبه) آننگ نسبی ثابت بولر (ویر حصته من الثمن) بو آلمان کشی ننگ حصه سنی قاراباش ننگ بهاسندین قایتارغای و قاراباش ننگ حصه سنی قایتارمغای (ولا یعتبر دعوة المشتري) و آلمان کشی ننگ دعواسی معتبر صانغان کشی ننگ دعواسی معتبر بولس (ولا دعوة البایع بعد موت الولد) و تقی صانغان کشیننگ دعواسی معتبر بولس اوعلان اولکاندین صونک (او عتقه) یا آزاد بولغاندین صونک اول اوعلانغه معتبر ایرمس صانغان کشی ننگ دعواسی (و کذالو ولدت لا کثر من نصف الحول و اقل من سنتین الا اذا صدقه المشتري) و موندای صانغان کشی ننگ اوعلاننی اوزینه چاقرمقلقی معتبر ایرمس مکر اول وقتده کم معتبر بولر کم آلمان کشی آنکا اینانسه (و بعد سنتین او اکثرهی امولده نکحان صدقه المشتري) و اگر صانغاندین صونک ایکی یلدمین زیاده طابسه و آنی چاقرسه صانغان کشی اول قاراباش امولد بولر نکاح سببندین و اگر مشتری اینانسه اول اوعلان و اول قاراباش هیچ قایوس مشتری ننگ ملکندین طشقارو چقمس بودعوی دین سوداسی صحیح ترر کتاب الصالح هو عقد یرفع النزاع و صح باقرار و سکوت و انکار و صالح شریعتده عقد ترر کم کو ترر نزاعنی و آننگ رکنی ایجاب و قبول ترر کم آننگ بدلی معلوم مال بولسه و اگر آتی آلا این تیسسه هر قایوس بریرینه دعوی قیلرلر و هر برسی اوزیننگ دعواسینه صالح قیلسه تقی برسی ننگ دعواسنی ترک قیلمقلق برله اقرار و یا ايسم تورمقلق برله و یا انکار برله (فالاول کبیع ان وقع من مال بهال) و اولکی صالح کم اقرار برله سودا حکمننگ بولر واقع بولسه مال ننگ بدلینه (فیه الشفعة) بس آندا شفعه بولر (والخيارات) یعنی خیار شرط یعنی شرط کور مملک و عیب واجب بولر (و یفسد جهالة البدل) و بوسالقی فاسد قیلر آننگ بدلی ننگ معلوم سز بولغانی (وما استحق من المدعی یرده حصته من العوض) و هر حق کم صالح قیلغاندین قالغان بولسه قایتارغای مدعی آننگ خصه سنی عوضندین (وما استحق من البدل رجح حصته المدعی) و اول چاقلی کم صالح ننگ بدلی دین استحقاق کتورسه رجوع قیلغای مدعی غه یعنی آننگ خصه سنی تلاکای آندین (وکجاره ان وقع عنه مال بمنفعة و صالح) اجاره ینکلغ ترر و اگر واقع بولسه مال دین منفعتی ننگ فائده سینه (فشرط التوقيت فيه) بس شرط ترر بوسالقی وقتنی تعیین قیامق (و یبطل

بموت احد هما في المدة) وبوصاح باطل بولر اولملكك برله مدعى ومدعى عليه ننگ هر قايوسى ننگ اولملككى بولان منفعت ننگ فائده سى ننگ مدتنده (والاخر ان معاوضة في حق المدعى) وبوايكي صالح كم سكوت برله وانكار برله بولر معاوضه ننگ حكمنه ننگ بولر مدعى ننگ حقنك (وفدا يمين وقطع نزاع في حق الآخر) وبوايكي صالح آنظننك فداسى ونزاعنى قطع قبله قلمق ننگ حكمنه ننگ بولر مدعى عليه ننگ حقنك (فلاشفعه في صالح عن دار) بس شفعه تلاب بولس اول صاحبكم دار ننگ دعوا سندنك ترر سكوتنك برله وانكار برله (بل هى في الصالح على دار) بلكه شفعه تلابه بولر اول صاحبكم دار غه بولسه (فما استحق من المدعى فكم امر) واول نرسه نى كم مدعى دين استحقاق كلترر اقرار دين صالح ينكلنغ ترر (وما استحق من العوض رجع الى الدعوى) وآنچه عوض دين استحقاق كلترر روى انكار دين ياسكوتنك دين صالح قيلغانك مدعى اوز ننگ دعوا سندنك رجوع قيلغاي اكر عوض ننگ بارچه سينه ق كلتورسه دعوا سنى ننگ بارچه سندنك رجوع قيلغاي (ولو صالح على بعض دار يدعيها لم يصح) اكر دعوى قيلان تورعان صار اى ننگ بعض سينه صالح قيلسه روى بولس اماز خير ده ايتب ترر كم درست بولر (وحيلته ان يزيد في البدل شيئاً) وبوصاح ننگ نصحيح لقى ننگ حيله سى اول ترر كم زياده قيلغاي صالح ننگ بدله نرسه مدعى عليه ننگ صار ايتنك حصه سينه (اويبر عن دعوى الباقي) يامدعى ابراقيلغاي دعوى دين (وصح الصالح عن دعوى المال والمنفعة) وصالح درست ترر مال ننگ دعوا سندنك ومنفعت ننگ دعوا سندنك هم صالح درست ترر آننگ اوچون كم منفعت قبله قلمقى درست ترر وصاح هم موند اى ترر (والجناية في النفس) وتقى درست ترر صالح قيلمق اول كناه ننگ دعوا سندنك كم نفسك بولسه (ومادونها عمد او خطاء) آنچه آندين اوز كانفس دين زبونراق هم درست ترر صالح قيلمق كرك كم اول كناه قصد ا بولسه كرك خطا دين بولسه (والرق) وبنالك ننگ دعوا سندنك هم صالح قيلمق درست ترر (ودعوى النكاح) اير و خاتون نغ نكاح ننگ دعوا سنى قيلغانده هم صالح درست ترر (وكان عتق بمال و خلعاً) وصاح بوايكي صورتده مال برله آزاد قيلمق ننگ حكمنه بولر اولكى ده و خلع حكمنه بولر صورتده اما اكر بولسه كم دعوى ناحق قيلر بولسه آننگ الله قاشنك اصلار و بولس (ولم يجز عن دعوايها النكاح) وخاتون نكاحنى دعوى قيلغانده صالح قيلمق روى بولس (ولا عن دعوى حد) حد دعوى قيلغانده صالح روى بولس كرك زاننك حدى بولسون كرك اوغرىلق ننگ حدى كرك آندين اوزكا (وبدل صالح هو كبيع على الوكيل) وسودا حكمنه بولغان صالح ننگ بدلى وكيل كابلور آنداى كم مالدين مالغه صالح قيلور لار اقرار برله (وما ليس كبيع كالصالح عن دم عمد او على بعض دين يدعيه) وبوصاح ننگ بدلى كم مثل بيع بولسه مثل اول صالح ينكلنغ كم قصد اقان قيلغان بولسه ياقرض ننگ بعضنى كم آننگ دعوا سنى قيلور اول موكلغه ترر كم يعنى وكيل قيلغو چيغه ترر (وان صالح فضولى وضمن البدل) واكر فضولى

صالح قیلسه یعنی اول کشی کم و کیل بولسه اول کشی ینکلیغ دین کم آننک اوچون صالح
 قیلور و صالح ننگ بدلی نی ضامن بولر (او اضاف الی ماله) یا صالح ننگ بدلی نی اضافه
 قیلسه اوزیننک مالی برله آنداق کم ایتسه سنک صالح قیلیم اوزم ننگ او شجو بنم برله
 (و اشار الی نقد او عرض او اطلق و نقد صحیح) یا اشاره قیلغای نقد غه یا متاغفه مونداق ایتغان
 بولسه فضولی کم صالح قیلیم سنک بومنک تنکه برله یا بو طون وقف برله و آنی نقد قیلسه
 صالح درست بولر (وان لم یبق) و اگر فضولی نقد قیلیمسه (ان اجازه المدعی علیه لازم
 البدل و الورد) و اگر رد قیلغان کشی اجازه قیلیمسه یعنی اول کشی آنکاد عوی قیلیمسه صالح ننگ
 بدلی لازم بولر اگر دعوی قیلغان کشی اجازه قیلیمسه یعنی اول کشی آنکاد عوی قیلیمسه
 صالح ننگ بدلی لازم بولر اگر دعوی قیلغان کشی اجازه قیلیمسه صالح مردود ترر (و صححه
 علی جنس ماله علیه) و صالح قیلیمق آنچه مدعی علیه دین بار نرسه ننگ جنسینه
 (اخذ لبعض حقه و حط الباقیه) اوزی ننگ حق ننگ بعضینه املقاق و آننک قالغاننی
 قویمق مدعی غه ترر (لامعاوضه) و عوض بدلی ننگ بولس (و صحیح عن الف حال علی
 مائة حاله و علی الف مؤجل) بس درست ترر صالح قیلیمق نقد ننگ تنکه ننگ دعوا سنک دین
 نقد یوز تنکه کا یا نسیه کا منک تنکه کا (وعن الف جیاد علی مائة زیوف) یا منک سره
 دنیا دین سره قیلغان یوز دینار غه (ولم یصح عن دراهم علی دنانیر مؤجله) و صالح قیلیمق
 درست ایرمس نقد آق تنکه نی نسیه قزل آلتونغه آننک اوچون آق تنکه نی نسیه قزل
 آلتونغه سودا قیلیمق درست ایرمس (و لاعن الف مؤجل علی نصفه حالاً) و مونداق درست
 ایرمس نسیه منک آلتون تنکه دین آننک یار مینه کم نقد بولغای (او عن الف سو دعلی
 نصفه بیضا) و تقی صالح قیلیمق درست ایرمس منک فلوس تنکه نی آننک یار مینه کم بش یوز
 آق تنکه کا (و من امر بقاء نصف دین علیه غد اعلی انه برئی مازاد) اول کشی کم بیور سه لر
 آنکا قرض ننگ یار مینی ادا قیلیمقه آنکا تانکلا بوشرط برله قالغانیدین بری بولغای یعنی
 قوتلغای و آندین ساقط بولغای (ان قبل بری) اگر قبول قیلیمسه قوتلور و قرض ننگ
 قالغانیدین ساقط بولر (وان لم یفی عادیته) و اگر وفا قیلیمسه آننک قرضی قایمور (ولو علی
 صریحاً کان ادیت الی کذا فانت بری من الباقی لایصح) و اگر تعلیق قیلیمسه قوتلیمق یعنی
 صریح نرسه کا آنداق ایتسه کم اگر فلان کون کچه ادا قیلسانک بس سن قالغانیدین خلاص
 بولغای سن تیسه بو صالح درست ایرمس صریح شرط برله (وان صالح احد بری دین عن نصفه
 علی ثوب اتبع شریکه غریمه بنصفه) و اگر قرض ننگ ایکی خواهه سی ننگ برسی صالح
 قیلیمسه اوزی ننگ قرضی ننگ یار میندین طونغه آننک شریکی قرض دار ننگ صونکیسه
 توشار اوزی ننگ یار مینه (او اخذ نصف الثوب من شریکه) یا اوزی ننگ شریکی ننگ
 یاریم طوننی آلغای والله اعلم *

(کتاب الحدود) حد لغتک قويدرمق ترر وشر يعنتک (الحد عقوبه مقدره تجب حق الله تعالى فلا تعزير
 وقصاص) يعنى حد عند اب تررمقد ارق وخذ انتک حقى او چون واجب بولر (حد) بس تعزير
 وقصاص حد بولس آنتک او چون کم قصاص بنده ننتک حقى ترر وتعزير مقدر قيلنغان
 ايرمس (والزناوطى فى قبل خال عن الملك وشبهته) زناوطى قيلمق ترر عورتنى آلدندين
 کم ملک عین بولسه ونکاحنک ملکی بولسه اول کشيننک اول خاندون ملکينه تشبیهلحقى بولسه
 مثل اير ننتک فرزندى ينکلمع (ويثبت بشهادة اربعة بلزنا) وثابت بولر تورت کشى ننتک
 کواهلحقى برله زناغه (فيسالهم الامام ما هو وكيف هو واين زنى وبمن زنى ومتى زنى)
 بس بوتورت سيند بين صورعاى کم شريعت ننتک حکمى برله زنانى نرسه ترر ونچوگ ترر
 وقايلن زنا قيلمق ترر وچان زنا قيلمى و کم برله زنا قيلمق ترر (فان بينوا وقالوا رينا کالميل
 فى السحله) اگر بيان قيلسه لار بوسوء ال لرنى کم کوردک مثل ميل سرمه دانک واقع بولر
 ايردى (وعدلوا سرا وعلنا) وتعديل قيلغايلر کواهلر ترقى يعنى کواهلر عدل موباعدل
 ايمس موتيسه لر وکواهلر ننتک عد التلقيغه کواهلق بيرسه لر هم باشرنده هم اشکاره دا
 (حکم به) وزناغه کم قيلغايلر (وباقرا ره فى اربعة مجالس) زنا قيلغوچى ننتک اقرارى
 برله هم ثابت بولر تورت مجلسه تورت مرتبه اقرار قيلسه (رده فى كل مرتبة) رد قيلغاي
 آنتک اقرارنى هر نوبته (فيساله کما مر) بس سوءال قيلسه اقرار قيلغوچيغه آنداق
 کم نچوگ لکندين ومکاند بين وزماندين واول کشى کم آنتک برله قيلمق ترر (فان بين
 حجب تلقينه على رجوعه بلعلک لمست ونحوه) بس اگر بيان قيلسه بوسوءال لارنى مستحب
 ترر قايتمقلقه تلقين قيلغاي يعنى ايتکانکنى قوى تيمک بولغاي کم اوشلاغان بولغاي
 سن ومونکا اوحشاش لر کم ايتغاي اول اونيادنک بولغاي ياشبهلى وطى قيلمادنک بولغاي
 تيب وسننک ديوانه لقتنک ومست لقتنک يامست لکننک بار بولغاي تيب (فان رجع قبل
 حده او فى وسطه خلى والا حد) واکر حد اورماسدين ايلکارى يا حد ننتک اورطاسنده
 قايتسه قوياير کايلىر واکر قايتماسه حد اورغايلر (وهو له حصن) وبومصنغه ترر
 (اى لحر مکلف مسلم) يعنى اول کشيک آزاد بولغاي بنده بولماغاي مکلف بولغاي يعنى
 عاقل وبالغ بولغاي مسلمان بولغاي بوکافر بولماغاي (وطى بئکاح صحيح) وطى قيلغان
 بولغاي نکاح صحيح برله (وهما بصفة الاحصان) واير وخاتون ايکسى بولسه احصان صفتنک
 (رجعه فى فضاء منى يموت) رجم قيلمق ترر يعنى طاش يغدرمق ترر اول زنا قيلغوچيغه
 صحرا ده تا اولکناچه (يبدأ به شهوده طاش اتمقلىنى کواهلر باشلاغاي اول زنا قيلغوچى غه
 (فان ابوا اومانو اسقط) بس اگر کواهلر ابا قيلسه يا اولسه لار زناننک حدى ساقط بولر
 (ثم الامام) کواهلر دين صونک امام طاش اورغاي (ثم الناس) آندى صونک قالغان
 آدملر اورغايلر (وفى المقر يبدأ الامام ثم الناس) وزنا اقرار برله ثابت بولغانده
 اول حاکم اورغاي آندى صونک قالغان آدملر اورغايلر (وغسل وكفن وصلی عليه) اول

زناكارنى اولكاندىن صونك بوغايلا ر و آنكا كفن قىلغايلار و آنكلما ز او قغايلار (و لغير المحصن
 جلد ه مائة و سطا بسوط الا ثمرة له) و محصن كا اوزكا او چون حد اورغايلر حد اول نور كم يوز قايچى
 اورغايلر اورطا ايرغايلر اور اتورب اورغايلر اولتورب اورمغايلر قولتوقنى اورمغايلر
 و اول قايچى ننگ قويرو قى بولمغاى (يئزغ ثيابه الا الازار) مكر چقارمغاى آننگ طونلر نى
 يعنى باى جامه سنى چقارمغاى حد اورغان وقتده عورت آچه قلىق بولمغاى (و يفرق على
 بدنه الارأسه و وجهه و فرجه) بدنى ننگ بار چه سينه اورغاى مكر باشينه و يوز يينه و عورتينه
 اورمغاى (قائمى كل حد بلامد) كرك كم حدنى اور اتورب اورغايلر هر حد ده تارتمغايلر
 دره نى باشدىن اوتكارمكايلر و اورغاندىن صونك دره نى سويرامكايلر و آنى يوز ندىن
 ياتورغاى آننگ اياق لارنى اوزون تارتغاى (وللعبد نصفها) و بند ه ننگ حدى آزاد
 حدى ننگ يارىسى ترر (ولا يحذ سيك بلاذن الامام) و كرك كم حواجه اوزى ننگ
 بند سينه حد اورمغاى حاكم اذندىن باشقه (ولا تئزع ثيابها الا الفرو المشوع)
 و كرك كم خاتون ننگ طوننى چقارمغاى مكر پاخته لك طون پوستين بولسه
 چقاريلر (و تحذ جالسة) و خاتونغه اولتورتب حد اورغايلر نايابو غلق بولمغاى (و جاز
 المحر لها الاله) و خاتونغه حد اورمق او چون قاز سه لرر و اتورر اول اير او چون ر و ايرمس
 (ولا يجمع بين جلد و نفى الاسباسه) و تقى و طنى دين جد اقىلمقلىق هم و ايرمس مكر
 سياست او چون و مملكت نى فسادلقد بين صا قلامق او چون ر و ابولر (و يرحم المريض
 ولا يجلد الابعى البرء) و خسته نى سنك سار قىلسه برلر و لكن دره اورا بلمس مكر خسته
 سندن سلامت بولغاندىن صونك اورسه بولر (و ترجم الحامل بعد الوضع) و يوكلو خاتون
 يوكنى قويغاندىن صونك سنك سار قىلغايلر (و تجلد بعد النفاس) و يوكلو خاتونغه
 دره اورغاى نفاس مدتى اوتكاندىن (و يدرء بالشبهة بالفعل) و حدنى دفع قىلسه بولر
 اول شبهه برله كم اش بولسه (اى ظن غير الدليل دليلا كلمة ابويه) يعنى كمان قىلسه و طى
 قىلمقلىق حلال لقنى دليلدىن اوزكافى دليل كمان قىياسه مثل آناسى ننگ قار باشينه و طى
 قىلمقلىقى (اوزوجته) مثل خاتون ننگ كئز كنى (فلا يحذ ان ظن انها تحل) بس حد
 اورمغايلر اكر كمان قىلسه بو و طى قىلمق حلال تر رتيب بو ايكنى صورتده كم و طى
 شبهه برله واقع بولب ترر حد اورمغايلر (و فى المحلل اى بقيام دليل نانى للمحرمة ذاتا
 كامة ابته) و حد بولس اول منهن ننگ سببى برله محلده بولسه يعنى اول دليل ننگ سببى
 برله حرام لقنى نفى قىلغوجى بولمغاى (نظر بذات دليل قطعى) نظر ديدن نفى اوزكا
 نفى لر ديدن مثل و طى قىلمقلىق او على ننگ قار باشينه چونكه دليل بار ترر كم نفى قىلغوجى
 ترر حرام لقنى ذاته قرامقلىق برلان و اول حضرة رسول عليه السلام ننگ سوزى ترر
 (انت و مالك لا بيك) يعنى سن اوزنك و سئنك مالنك آتاتنك ننگ ملكى ترر سن
 تيدى لر (و معتدة الكناية) و تقى حد لازم بولس كنايه برله طلاق قىلغان خاتونغه عدة

اچنك و طى قيلمقلىق بىرله آننك اوچون كم اصحاب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين طلاقننك واقع بولمقلىق كناية لفظلرى بىرله اختلاف قىلب تر لرر آنداق كم ايتسه (انت على حرام) يعنى سن منكا حرام سن تيسه (والبيعة قبل التسليم) مثل صانتلغان قاراباشنى آلغان كشيكا بىشرمای تورب و طى قيلمقلىق يىنكليغ بولر آنكا حد واجب بولس (فلا يحد وان اقر بالحرمة) بس حد اورماس لر بوضور نلرده كم و طى بالشبهه واقع بولت ترر مقلده اگر چه حرام لقعده اقرارى بار بولسه هم (وحد بوطى عامه اخيه) وآغا نسيبتنك قاراباشنى و طى قيلمق بىرله حد اورغايلر (واجبىة و جدها فى فراشه وان كان هو اعمى) و بات خانوغه و طى قيلمقلىق بىرله حد واجب بولر اوزى ننگ توشا كنده ناپسه اگر چه كوز سن هم بولسه هم (لان زفت اليه و قطن هي زوجته) و اگر خانون اير بىرله جمع بولسه لار و خانونلار ايتسه لر سننك خانوننك ترر اول بلمسه هم يلغان ايتورلار ديب و آننك بىرله جمع بولسه حد لازم بولس شبهه بىرله و طى قيلمغان يىنكليغ (ولا يحد الخليفة) و پادشاهه حد اورمس (ويقتص) و قصاص قىلرلار اگر آنكفاصاص واجب بولغان بولسه (ويؤخذ بالمال) و مال بىرله هم حليفه نى تونارلار اگر كشيبتنك مالنى تلف قىلغان بولسه ~~و~~فصل من قذى مصناى حرام مسلمان مكله عفيفان الزنا بصر بجه) اول كشى كم زنا بىرله سو كسه آزاد مسلمان لر نى عاقل و بالغ بولغاى و زنا دىن پاكيزه بولغايلر زناننك صريح لفظى بىرله (او بلسنت لايبك) يا ايتسه كم اوز آننك اوغلى ايرمس سن تيسه (وهو ابوه) و حال انكه اول فلان ننگ آتاسى بولسه (حد ثمانين سو طما لحد الشرب) حد اورغاى لر آنكا سكسان دره مثل شراب اچكان كشيبتنك حدى يىنكليغ (والطلب بقذى الميت للوالد والولد وولده ولو محرر و ماعن الميراث) و اولكان كشى سو ككان اوچون اولك ننگ آتاسى آنكا حد اورايلورلار و اولو كنىنك هم اوغلى بولسه اوغلى هم حد تلىر اگر چه محروم بولسه ده اول اولك ننگ اوغلى ننگ اوغلى ميراث دىن آنداق كم اوزى ننگ اوغلى بولسه اوغلى ننگ اوغلى ميراث دىن محروم ترر اما حد تلامككا ولايتى بار ترر (ولا يطالب احد شيده و اباه بقذى امه) و حد نى تلامس كشى اوزى ننگ حواجه سينه و آناسينه و آننك آناسينه سو كملكى بىرله (وليس فيه ارث ولا عفو و عوض) و حده ميراث تاپمقلىق بولس و اوت مكلك بولس و عوض آلماقلىق بولس (وفى يازانى بل انت حد) و بوضور ننگ كم بىر كشى تقى بىر كشيكا ايتسه اى زنا قىلغوچى اول كشى جواينداسن سن تيسه (ولعرسه حدت) اول خانوغه حد اورغايلر ايركا بولس (ولا لعان) و لعان لازم كلمس (وان قالت انا زنيته بك هدر) و اگر خانون جواينده ايركا ايتسه كم سننك بىرله زنا قىلدم تيسه عفو ترر و هيچ بر سينه حد واجب بولس (ومن اخذ بريح اللحم) و اول كشى كم شراب ننگ ايسى بىرله توتسه لار (اوسكر ان زاييل العقل) يامست بولسه و آننك عقلى كيتسه (بنيمين) شيره نى ايجه كلك

بر (واقربه) و اقرار قیاسه خمرفی ایچمکلیکا یا شیره دین مست بولغانیغه (مرة) بر
یولی (صاحبیا) هوش یارلق حالنده (وشهد به رجان) یا که آنکا ایکی کشی کواهلقی
بیرسهر (وعلم شربه طوعا) و شرابنی ایچکنی معلوم بولسه زور سن و تکلیف سن (یحس
صاحبیا) هوش یارلق حالنده حد اورغایلر (لابسجد الریح) بالعود ایس کلمکلیک برله حد اورمغایلر
اقرار قیلما ییچه (اوالتقیو) یا که قوسمقلق برله اورمغایلر او السکر یا مست لک برله
اورمغایلر (ولان رجوع عن الأقرار) و تقی حد اورمغایلر اقرار دین قایتسه (من شهد بحد
مقدام قریبامن امامه رد الافی قذف) و اول کشی کم قدیمک کی حد کا کواهلقی بیرسهر
اول حالده کم حکم کایاوق بولسه اول کواهلقی مردود ترر مکر سو کمکلیک حدنده مردود
ایر مس (وضمن السرقة) و اگر قدیم اوغری لقعغه کواهلقی بیرسهر ضامن بولر (وان
اقر به حد) و اگر اوزی اقرار قیلسه قدیم ده کی حدینه آنکا حد اورغایلر (وهو للشراب
بزوال الریح) و بوحندنک قدیم شراب اوچون ایسی ننگ کتمکلیکی برله ترر (ولغیره
بمضی شهر) و شراب دین اوز کاسینه قدیم حدی بر آی اوتمکلیک برله ترر (وان شهد
بزنا و هی غایبه حد) و اگر کواهلر زناغه کواهلقی بیرسهر و خال آنکه زنا قیلغان خاتون
غایب بولسه زنا قیلغوچی ایرکا حد اورغایلر (وبسرقة من غایب لا) و اگر کواهلقی
بیرسهر غایب دین اوغری لقعغه حد اورمغایلر نا اول اوغری لاتغان کشی حاضر بولما غوچیه
(ونصف حد العبد) و بنده لر ننگ حدی آزاد حدی ننگ یاریمی ترر و مراد جملک ترر
رجم لازم بولمس (وکفی حد الجنایات کثیره اتحد جنسها) و بر حد کفایه ترر کوب کناه اوچون
اول کناه لار بر جنس دین بولسه آنداق کم نجه نوبت سو کسه اگر کناه لر مختلف بولسه
مثل زنا و سوکمک و شراب اچمک بر حد کفایه بولمس (واکثر التعزیر تسعة و ثلاثون
سوطا) و تعزیر ننگ کوبی اوتو ز تو قز قاهی ترر آننگ اوچون کم ادب ترر حد ننگ مرتبه
سینه یتمس (واقله ثلثة) و تعزیر ننگ آزی اوچ ترر (وصح حبسه مع ضربه) و بند قیلماق
درست ترر آنی دره اوره ق برله مصاحت قیلسه لار (وضربه اشد) و تعزیر ننگ اوره ق
لقی قانع ترر حدین (ثم للزنا) تعزیر دین صونک زنا اوچون اوره مقلق قاتبع ترر (ثم
للشراب) آندین صونک شراب اچمک اوچون اوره مقلق (ثم للقذف) آندین صونک
سوکمک اوچون (وهو بقیه مملوک او کافر بزنا) و بو تعزیر واجب بولر کافر دیب
وز نالفظی برله سوکمک اوچون (ومسلم بیافاسق یا کافر یاسارق یا مخنث او امثاله)
و موندق تعزیر واجب بولر اگر بر مسلمان بولسه یا کافر یا فاسق یا اوغری یا مخنث
و آنکا اوخشاش لر فی ایتمک برله (لابیاحمار و قیل الاعالم) و مسلمانغه ایشاک تیمک برلان
و آنکا اوخشاش لر فی ایتمک برله تعزیر واجب بولمس مکر عالم کایتسه لر تعزیر واجب
بولر (او علوی) یاسید کایتسه لار یا صالح کشیمی کایتسه لار (ومن حد او عز رفمات هدرمه)
و اول کشیکا کم حد ای اوره لر و یا تعزیر اول کشی اولسه آننگ قانی عفوتورر و دیت و قصاص

واجب بولمس (وان عز رزوج عرسه لا) اكر اير اوزى ننگ خانوننى تعزير اورسه
 اول خانون اولسه آنتك قانى عفو بولمس وايركا ديت وقصاص واجب بولر كرك عمد ا
 بولسون كرك خطا دين بولسون يعنى عمد ده وقصاص ده خطا ده ديت واجب بولر والله اعلم *
 ﴿﴾ كتاب السرقة ﴿﴾ سر قه لغتده آلمق ياشرون ترر وشر يعنى (هى اخذ مكلفى
 حفية قدر عشرة دراهم مضر و به مملوكا) وبوسر قه رسیده ننگ آلمقلى ترر اون درهم
 مهر اورلغان كوش ننگ مقدارنى كم ملوك بولغاي (محرزا) كشى ملكندك صاقلا مقلقتك
 بولسه (بلا شبهة) وآنتك صاقلا ما قنده شبهه بولمس اكر شبهه بولسه آنتك صاقلا دوقندك
 حد سر قه واجب بولمس آنداق كم اوزى ننگ محرمندين بر نر سنى اوغر لاسه آنى اوغرى
 ديمس لار (بمكنا او حافظ) وبو صاقلا مقلق مكان برله بولسه مثل اوى وصاندى ينكلىغ
 ويا صاقلا عوچى كشى بر باد شاه بك ينكلىغ (فان اقر بهامرة اوشهد بهار جلان وسألها ما الامام
 ماهى وكيف هى ومتى هى واين هى وكم سرق و ممن سرق و بيناها قطع) بس اكر اوغرى
 لغه اقرار قىلسه بو يولى زنا حدى خلافتنه كم بر مرتبه اقرار قىلسه يا كواهل ق بیره لار
 ايكى كشى اوغرى لغه صور اى آلاردين اوغرى لى نه ترر نچك اوغر لادى وفايد ه
 اوغر لادى نچوك نر سه اوغر لادى وكمدىن اوغر لادى كواهلر موننگ بار چه سنى بيان
 قىلسه لار آنتك قولنى كيسر (وان شارك جمع واصاب كلا قدر نصاب قطعوا) و اكر بر نچه جماعت
 شريك بولسه لار تيكسه هر بر سمنه مقدار نصاب كم اون درم ترر اول اوغر لاغاندىن
 بار چه سى ننگ قوللارنى كيسكايلىر (وان اخذ بعضهم) اكر چند يكه اولار ننگ بعضيلارى
 آلغان بولسه و بعضسى آلغان بولسه اما يارى بيركان بولسه (لابتافه يوجد مباحافى ديارنا)
 كيسمس لار اول نر سه بر لان كم بهاسى بولسه هم تاپلسه بز ننگ ديار مزده (كخشب) مثل
 يغاچ (وحشيش) و كوك چوب (وسمك) و بالى (وصيد) آونى صيد قىلب آلغان ينكلىغ
 (اوشى يفسد سر يعا) يابر نر سه بر لان تيز فاسد بولاتورغان بولسه (كلمين) مثل سوت
 (ولحم) وايت (وفاكهة رطبة) مثل تاز ميوه (و ثمر على شجر) و درختده تورعان ميوه ينكلىغ
 (وبطبخ و ذرع لم يحمى) و مثل قاون وايدىن اورلغان بولسه (واشربه مطر به) مثل ايجمكلك
 كم خوش خال لغه كترر (و آله لهو) ولهوننگ توز كلرى (وصليب من ذهب) و آلتوندىن
 قىلغان پوط ينكلىغ (وباب مسجد) و مسجد ننگ ايشكنسى اوغر لاغان ينكلىغ
 (ومصحف) مصحف اوغر لاغان ينكلىغ (وصى هر) وازاد اوغلاننى اوغر لاغان ينكلىغ (ولو لم يمين)
 اكر اول مصحفى و اول اوغلان آر ايش لى بولسه هم قولنى كيسمس لار
 و عبد الا الصغير) و بندهنى اوغر لامق بر لان قول كيسمس لار مكر كچك بولسه سوز
 ايتكوچى بولسه (ودفتر الادفتر الحساب) و اكر دفترنى اوغر لاسه قولنى كيسمس لار
 مكر حساب دفترى بولسه كاعز حكمنده بولر و آنده قول كيسمس لك بار ترر (ولا
 فى كلب وفهد) و مونداق كيسمس لار شيرنى و اتنى اوغر لامق برله (وخيانة) امانتغه

خیانت قبیلسه قول کیسمس لار (ونهب) ومونداق کیسمس لار مالنی باصوب آلف
 برله (ونیش) واولك ننگ كفن نی تارتیب آلف برله کیسمس لار (ومال عامه) عامه
 مالنده مثل بیت المالد اقی مال ینکلیغ قول کیسمس لار (ومال له فیه شرکه) واول
 مال کم اوغری آنکاشریک بولسه (ومثل حقه حالا اومو جلا) مثل اوزی ننگ حق
 ینکلیغ اول نقد بولسون کرک نسیبه (ولوبمزید) اگر چه اوزی ننگ حقندین زیاده
 بولسه هم قولنی کیسمس لار (وماقطع فیه وهو بحاله) اول نوسه لار کم قول کیسب تورلار
 ایه سینه فاینتار ب ترر اول نوسه نی اولکی ینکلیغ وتغیر طایمغان بولسه اول نوسه تقی
 اوغر لانسه ایکنجی تقی قولنی کیسمسلر (ومال ذی رحم محرم من بیته) اوزی ننگ محرم
 قونداش ننگ مالنی اوغر لاسه قولونی کیسمسلر (ولا من زوج وعرس وسینه)
 واکر ایری اوزی ننگ خانونی دین اوغر لاسه یاخانون ایر ندین بابنا سید دین اوغر لاسه
 قولنی کسمس لار (او عرسه) یا حوا جه سی ننگ خانونی دین اوغر لاسه (وزوج سیدته)
 وی بی سی ننگ ایر ندین هم اوغر لاسه قولنی کیسمسلر (ومکانبه) مکانبدین اوغر لاسه
 هم اوشبو حکم ترر (ومضیفه) واول کشی کم آنکامهمان دارلق قیلب ترر اوغر لاسه اوشبو
 حکم ترر (ومغنم) وغنیمت مالندین اوغر لاسه هم اوشبو حکم ترر (وحمام و بیت اذن فی
 دخوله) وحمام دین وکر مگکا اذن بیرکان اویدین اوغر لاسه بوسورتا هم قولنی کسمسلر
 (ولان لم یخرجه عن الدار) وتقی قول کیسمسلر اویدین طشقاری چقارمغان بولسه
 (اوناوله من هو خارج) یا که اول کشیننگ قولینه بیرسه صارای ننگ طشند ترر (او
 ادخل یده فی بیت واخذ) واکر کر کوزسه اوزی ننگ قولنی آلسه بر نوسه نی اوزی
 کرسه هم (اوطر صرة خارجة من کم غیره) یا پار ه قبیلسه همیانتی تقی بر کشیننگ ینکی بدین
 چقارغان بولسه (اوسرق جملا من القطار) یا اوغر لاسه بر تیوه نی تموه لار ننگ قطار ندین
 (او حملا) یا بر تنکی یوکنی قطار ننگ اوستون ندین بوسورتا ننگ بار چه سنده قول
 کیسمسلر (وقطع ان حفظه به) اگر اول تنکی یوکنی ایه سی صاقلاب تورغان بولسه کیسر لار
 (اونام) یا که اول یوکن ننگ اوستون ننگ یوقلاغان بولسه ایه سی بوسورتا هم قول کیسمس لار
 (اوشق الحمل واخذ شیئا) یا که یارسه اول تنکی یوکنی و بر نوسه نی آلسه (او ادخل
 یده فی صندوق او کم) یا کر کوزسه قولنی صاند قغه یا ینکی نه اول کشی کم بر نوسه
 اوغر لاسه (او اخرج من مقصورة دار فیها مقاصیر) یا چقارسه صارای ننگ ایولر ندین
 (الی صحنها) اول صارای ننگ اوستینه و صارای دین مراد بو ترر کم مدرسه ینکلیغ بولسه
 کم اوی لار هر برسند بر کشی بولسه ایه دی صارای ننگ اورطاسی صحرا حکمنده بولر
 (اوسرق صاحب مقصورة من اخری) یا اول صارای اویندین اوزکاوی ننگ ایه سی
 اوغر لاسه لار (او القی شیئا فی الطريق) یا صالسه بر نوسه نی یولده (ثم اخذته) موندین
 صونگ کوترسه (او حملا علی حمار فساقه) یا که یوگلسه آنی ایشا ککاپورتسه اول ایشا کنی

(واخرجه) اول صار ايدىن چقارسه بوصول تاهم قول كيسمس لار (ويقطع بيمين السارق من زنى) كيسارلر اوغرى ننگ اونك قولى ننگ باشندا قى بوغنىدىن (ويحسم) وياغ برله داع قيلورلار تا آتنگ قانى طوقعاى (ثم جله اليسرى ان عاد) و اگر قايتسه اوغرلاسه صول آياقنى كيسارلار (فان عاد ثالثالبل يسجن) اگر اوچونچى كره اوغرلاسه آتنگ قولنى كيسمس لار بلكه آنى زندانغه صالحايلر و تعزير اورغايلر (حتى يتوب) توبه قيلغوچمه (و شرط خصومة المالك) و قول ننگ كيسمكلى ننگ شرطى مال ايه سيننگ خصومتى يعنى مالنى و قولنى كيسمكلى ننگ تلامكلى ر (اوذى يد حافظ كالودع ونحوه) ياد عوى قيلمقلى متصرف ننگ تلامكلى مالى مثل امانت دار ينكلىغ و آنكا اوخشاش لار مثل اولجه لاپ آلمان كشى و اجره آلمان كشى و غار يتغه آلمان كشى ينكلىغ و آنكا اوخشاش لار (وما قطع به ان بقى رد والا لايضمن) اول نرسه كم آتنگ برابر نده آتنگ قولنى كيسب تررلار اگر بار بولسه ايه سينه بير كايلر اگر قالغان بولسه و ضايع بولغان بولسه ضامن بولس اصح قوله آتنگ اوچون كم حد يته واقع بولب ترر كم كيسكان دين صونك كيسكان كا تاوان بولس (ومعصوم قطع الطريق على معصوم فاخذ قبل اخذ مال) يعنى مسلمان يادى يعنى جزيه بيروب اولتوره تورغان كم يول اورسه مسلمان ننگ يادى ننگ بس توتلسه اول اوغرى مالى آلسد بين ايلكارى (وقتل) و آنى اولتورمس دين ايلكارى توتسهر (هيس حتى يتوب) بند كاصالحايلر آنى تاكه توبه قيلغوچمه (فان اخذ ونصيب كل نصاب) و اگر مالى لغان بولسه و هر بر اوغرى ننگ نصيبى نصاب مقدارى بولسه يعنى اون درم بولسه (قطع يده ورجله من خلاف) كيسكايلر آتنگ قولنى و آياقنى خلافتدين يعنى اونك قولنى صول آياقنى كيسكايلر (فان قتل بلا اخذ مال) و اگر يول اورغوچى كشنى اولتورسهر مال لغان بولسه (قتل حدا) اولتوركايلر آنى حد ننگ يولى برله اگر اول قاننى ايلكارى عوقيلسه لار آنكا التفات قيلمغايلر و حدنى آنكا يورتكايلر (ومعه قتل اوصلب) و اولتورسه مال هم آلسه آنى اولتوركايلر يادارغه آصقايلر (اقطع) يا آنى تلاسهر قولنى كيسكايلر (ثم قتل) موندىن صونك اولتوركايلر (اوصلب) يادارغه آصقايلر والله اعلم *

﴿ كتاب الجهاد ﴾ جهاد مصدر ترر و بذل ننگ و جهد ننگ و كوشش ننگ معناستده ترر و شريعتده اولتوركوچى و كفار برله اورشوق لقتى جهاد ديرلر (الجهاد فرض عين ان هجم الكفار) جهاد فرض عين ترر اگر كفارلار هجوم و غلبه قيلسه لار (فتخرج المرأة والعبد) بس طشقارى چقغاي خاتون و هم بنده (بلا اذن) خاتون ايرندىن اذنسز و قل خواجه سندىن اذنسز (و فرض كفاية بداء) و هجوم قيلمسدىن ايلكارى فرض كفاية ترر (وان قام به بعض سقط عن الباقيين) و اگر بعضى لارى بجاي كلتورسه اوزك لارى ننگ بويندىن ساقط بولر (والا اثموا) و اگر بعضيلرى بجاي كلتورسه لار

بار چهلر كناهكا بوار (لاعلى صبي و عبد) و كودك و بنده كاجها فرض ايرمس (وامرأة
 واعمی) و خانونغه و كوز سز كاهم فرض ايرمس (ومقعد واقطع) و یرندین تور ایلماي
 اولتورغان كشيكا فرض ايرمس و قولى كيشلكان كشيكا جهاد فرض ايرمس (فبحاصر
 هم و یدعوهم الى الاسلام) بس محاصره قیلورلار كافرلارنى و چاقورلار اسلامغه (فان
 ابوالى الجزية) بس اكر اسلام دين ابا قيسه لار اولارنى جزیه كاجا قورلار (فان قبلوا
 فلهم مالنا و عليهم ما علينا) بس اكر قبول قيسه لار آنچه كم بزلركا بولور آلارغه بولور
 مال ننگ صاقلان مقندين و قاندين آلارغه ترر و هر نرسه كم بزلركا بولر حد دين
 و قصاص دين (وان ابويقتلهم بما يهلكهم) اكر مسلمانلقدین وهم جزیه دين قاجسه لار
 و قبول قيسه لار اور شفق وهم اولتورمك لك قیلر مز اولار برله اول نرسه برله كم
 اولتور كوچى تررلر آلارنى مثل اوق و قاچ و آندین اوزكان نرسه لار برله هم (ويقطع
 شجرهم و زروعهم) و كيسارلار آلارننگ درختنى و ايگن لارنى (بلاغدر و غلول و مثله)
 اولارغه مكر قيلمای و مزیت بيرماي و هيانت قيلمای عثيمت حالنده مثله قيلمای
 يعنى اندام لرین كيسماي و يوزلرین قرا قيلمای و مونكا اوخشار نرسه لار و آنچه
 عبرت ننگ و غيبت ننگ سببى بار ترر آدمى ده (و بلاقتل عاجز عن القتال الاملئة)
 و اولترماي عاجز كشنى مثل كودك و خاتون و ديوانه و قارى كشى ملكه بولسه اولتركاى
 (اوذا رأى فى الحرب) اول كشنى هم اولتركاى عاقللق و علاج لى بولغاي اور شده
 (اوذا مال يمت به) يا اولتورمك كرك عاجز كشنى كم مال لى بولسه اوزى ننگ مالى
 برله اورشغه قزدرر كافر لارنى (واب كافر بده) و آناسى كافر بولسه اولتورمكاى
 اول مرتبه اول مسلمان لارننگ باشينه اكر قصد ايتسه اولترمكك روابولر آتاسنى
 و باباسنى (واخراج مصحف و امرأة الاقنى جيش يومن عليه) و مسلمانلرغه كرك كم
 كافر لارننگ اورشمنه قرآننى و خاتونلارنى بركا آلوب بارمغايلر مكر اول لشكركا
 بارغاي كم امان بولسه و غالب بولر و همى بولسه (ويصالحهم ان كان خيرا و بالمال عند
 الحاجة) و ياراش معلق كرك كافر لار برله اكر يحشى لىقى آنده بولسه لار كم اهل اسلام
 آنده عاجز بولسه مال برله صاح قيلغايلر مالغه احتياج لى و قمتنده (و نبتن ان كان هو
 انفع له) و صالحنى صالورلار اكر فائده لى راق بولسه اسلامغه (ويقتلهم قبل نبتن ان
 خانوا) صاح قيلمسدین صالمسدین ايلكارى اوروشقايلر كافر لار برله اكر هيانت قيسه لار
 (و صلح المرند بلا مال) و مرتد كم دينندن قايتقان بولغاي نعوذ بالله مال سز صاح
 قيلغايلر آننگ برله (وان اخذ لا يرد) و اكر مال آلغان بولسه لار مرتدين قايتارمغايلار
 (ولا يباع سلاح و حديد و خيل منهم) و كافر لار كانه موريراغدين صانمغايلر و اط صانمغايلر
 (ولو بعد الصلح) هر چند يكه صاح قيلعاندین صونك بولسه هم (وصح امان هر و حرة)
 و كافر كا امان بيرمكك درست ترر كم مسلمان اير بولسون كرك مسلمان خاتون

بولسون امان بیرونلر آنکا (فان کان شرانید) واکر اولارننک امان بیرمکلکی یمان بولسه و مصاحت بولسه طاشلاغای (وادب) امان بیرکوچیکا ادب بیرکایلر (ولغا امان ذمی) و ذمی ننگ امان بیرمکلکی ننگ فائدهسی یوق ترر (واسیر) و کافر لارننگ نصر فندقی اسیر ننگ امان بیرمکلکی مسلمان طرفندین فائده سز ترر (وتاجر معهم) و اول کشی کافر لار بر له بولغان بازار کالرننگ امان بیرمکلکی فائده سز ترر (ومن اسلم ثمه ولم بهاجر) و اول کشی کم کافر لارننگ آراسنده مسلمان بولسه و مسلمانلرغه بارمغان بولسه آننگ امان بیرمکلکی هم لغو ترر یعنی فائده سز (وصبی و عبید مجحورین) کودک نارسیدک ننگ امان بیرمکلکی و اذن سز بنده ننگ اذن بیرکانی ممنوع ترر (ومجنون) و دیوانه ننگ هم اذن بیرکانی فائده سز و الله اعلم *

فصل مافتح عنوة قسمه الامام بین الجیش اول بیر کم آچلور کفار ننگ شهر ندین قهر غلبه بر له و اورش بر له صالح بر له ایرمس قسمت قیلغای پادشاه لشکر آراسندک پنج یکنی آغاندین صونک (او اقر اهله علیه بجزیه و خراج) حاکم قرار بیرکای اول دیار ننگ خلقنه اول یرکاجزیه و خراج آغای (وقتل الاسری او استر قهم او تر کهم احرار اذمه لنا) و اولترکایلر یسرلارنی کم کافر لار دین آلوب ترر لار یابنده توتقایلر اولارنی یاقویه بیرکایلار اولارنی آزاد تیب تا اولار بز ننگ خلقمزغه بولغایلار (ونفی منهم) یعنی کافر لارننگ اسیرلاری ننگ بر نرسه سنی آلق قویه بیرمک روا ایرمس (وقد اثمهم وردهم الی دارهم) و اولارننگ فدییه سنی قبول قیلغای ابی حره فائده اولترمکک تسکین تاپقاندین صونک و دقیلمقلق و ناء دیب بیرمکک کفار دیارینه همر و بولس اورش تسکین تاپقاندین صونک (وقسمه معنم ثمه الا ایداعا) و غنیمت مالنی قسمت قیلمقلق دار حربده روا ایرمس مکر امانت ننگ یولی بر له و قتمکه اسلام دیارینه کلسه آندین صونک آغایلار و بولکایلر (والردء ومد دلخقه ثمه کمقائل فیه) و یاری ومد دکارلق کم لاحق بولسه اسلام اشکرینه کفار دیارنده مقاتل حکمینه بولر غنیمت آلمقلقده (لاسوقی لم یقاتل) و غنیمتده شریک بولس اول بازارنی کم ضرب و قتال قیلما ی ترر (ولامن مات ثمه) و تقی غنیمتدین اولش بولس اولترمش ننگ ورثه لرینه اولکن بولسه دیار حربده کم یعنی دیار کفار ترر و امام شافعی ره ایتمک ترر اکر کافر لار ننگ فاقچانی مقرر بولغاندین صونک اولسه آننگ ورثه سی غنیمتدین اولش آلور (ویورث قسطمن مات هنا) و میراث بولر غنیمت ننگ حصه سی اول کشیکا کم اولکن بولسه موندده یعنی دیار اسلامده (و حل لثامه طعام و علف) و حلال بولر آنده بز لر کای یعنی دیار حربده یمکک غنیمتدین و غنیمت مالندین او طاولتلا مقلق (ودهن و حطب) و یاغ و او طون (وسلاح به حاجه) و سلاح کم آنکا احتیاج بولسه (لابعد الخروج منها) و بویصرف قیلماقلار غنیمت مالنده حلال بولس دیار حربدین اشقاری چقاندین صونک (ومن اسلم ثمه عصم

نفسه) واول كشي كم ديار حر بک مسلمان بولسه اوز نفسنی اسلام پناهنه کر کزکای (وظقله)
 واوزی ننگ طفل اوغلاننی (ومالامعه) واول مال کم آننگ برله بولر (او اودعه معصوما)
 یا امانتغه طاپشرسه مالنی معصوم غه یازمیغه (ولفقارس سهمان و للراجل سهم) وغنیمت
 مالندی آهلیق کشیکا ایکی اولش یماو یور کوچی کا بر اولش بولر (وبعتر وقت
 مجوزة الرب) واعتبار قیلب تر لر آطلی ننگ وپیاده ننگ اولشنی مجاوزت وقتند
 یعنی اوتمکنه ديار اسلام حد دندی ديار حر بغه (لاشهود الوقعة) اورشقه حاضر بولغان
 وقتنگ ایرمس (والحمس للیتیم والمسکین وابن السبیل) مال غنیمت ننگ پنج یکی یتم لارکا
 ومسکین لارکا ومسافر لارکا ویول یور و کوچی لارکالرر (و قدم فقرا عذوی القرب) و پنج یکی
 بیرمکنکنده فقیر لارکا اول برکایلار هیچ نر سه تیکمس پنج یکدی اوزکا امام اعظم ره قاتنده
 (ومن دخل دارهم فاغار خمس) واول كشي كم ديار حر بغه کرسه وچا بسه پنج یکی آلقای
 اول مالدی اکر لشکر بولسه لار (لامن لامنعة ولاذن له) واول كشي كم لشکر بولسه
 آنداق بر كشي یا ایکی كشي کروب بر نر سه آلسه لار آندی پنج یکی آلفر و اولس
 (وللا امام ان یقتل وقت القتال) یعنی پادشاه غه روانرر کم بر نر سه زیاده اقرار قیلمه قلق
 هر کشیک غنیمت مالی ننگ اولشندی اورش وقتنگ (فیجعل ل احد شیئا زاید علی سهمه)
 بس قیلور بر كشي او چون لشکر دین اولشنی زیاده قیلغای (کالسلب ونحوه) مثل سلب
 وانکا وخنشاش نر سه تیک یعنی آنداق کم ایتسه لشکر کاسز لارکا پنج یک ننگ تور دین
 برین ویرر من تیب (فهو مرکبه وما علیها) و مرکبی آننگ سلبی ترر آنچه مرکبا منب
 ترر آندی اوز گاهم والله اعلم

﴿ فصل یملک بعض الکفار بعضا و اموالهم و اموالنا بالاستیلاء و الاحراز بد اهرم ﴾
 بعضی کافر لار تقی بعضی کافر لارکا ایکا بولور لار اولار ننگ ماللارینه و بز لار ننگ ماللار مزغه کم
 غلبه سببی برله اوزی ننگ ديارینه کرگوز مکنک برله (لارنا) و کافر لار ایکا بولس لار بز ننگ
 آزاد لار مزغه (و توابه) و آزاد لار ننگ تابعلر یعه هم ایکا بولس مثل مدبر و مکانب و اموال
 ینکلیغ (و عبدنا الا بق) و بز ننگ قاچقان قولز غه هم مالک بولس لار (و نملک بوما حرهم و ما هو
 ملکهم) و مالک بولور مز بز مسلمان لار استیلاننگ سببی برله و یغمق قلق سببی برله
 کافر لار ننگ آزاد لارینه آنچه کافر لار ننگ ملکند ه کی نر سه لارکا (و من وجد منا ماله اخذه
 بلاشی ان لم یقسم) واول كشي كلب اوزی ننگ مالندی آلور آتی هبج نر سه سز اکر
 مالنی بوله گان بولسه لار بز ننگ لشکر مز ننگ آرا سنک غنیمت آلقان دین صونک (و بالقیمه
 ان قسم) و بهاسنی بیروب آلور مالنی اکر اولشکان بولسه لار لشکر اسلام غنیمت
 ماللارنی (و بالثمن ان شراه منهم) تاجر بهاسی برله آلور یعنی اط کم نه چاقلی نر سه کا
 صانوب آلوب ترر لار قاچان بنده صائب آلقان بولسه کافر دین (و عبد لهم اسلام ثمه
 فجاءنا) و بنده کم کافر ننگ ملکی بولسه ديار حر بنده و ديار اسلامغه کلسه (او ظهورنا

علیهم عتق) یابزلار آنکار غالب بولساق آزاد بولر اول بنده کم مسلمان بولب ترر
 (کعبه مسلم شراه کافر مستامن هنا) مثل مسلمان ننگ بنده سی کم صائب آلسه آنی
 بر کافر کم امان تلاب ترر بز ننگ دیار مزغه کر وب ترر آنی صائب آلقان مدته
 (دخله دارهم) و آنی کافر ننگ دیار یینه کر گوزب ترر اول هم آزاد بولر امام اعظم
 ره قاننده و صاحبین خلاف قیلب ترر لار (ولایته عرض تاجر نا ثمه لد مهم و مالهم)
 و کرک کم تعرض قیلمغای بز ننگ بازار کانمز آنده یعنی کفار ننگ دیار نده قانیغه
 کافر لار ننگ مالینه (الاذا اخذ ملکهم ماله او غیره بعلمه) مکر وقتیکم اولار ننگ پادشاهی اول
 بازار کان ننگ مالنی آلقان بولغای بابادشاه دین اوز کا آلسه آنی منع قیلمسه کفار ننگ مالینه
 تعرض قیلمق و اترر آننگ او چون کم عهدنی صندرمق آلاردین پیدابولب ترر (وما
 اخر جهه ملکهم امانه فیتصدق به) و آنچه بازار کان یولی بر له طشقاری چقارغان بولسه عهد لار یینه
 خلاف قیلب ترر لر آننگ ملک حرام بولر بس آنی صدقه قیلمق کرک (ولایمکن حربی
 هنا سنه) واکر حربیکافر دیار اسلامغه امانلق تلاب کلسه بریل اولتور مق او چون امان
 بیورکایلر (وقبل له ان اقامت هنا سنه نضع علیکم الجزیه) اول کافر کا اینکایلر اکر
 بریل دیار اسلامده بولسنک جزیهنی سنک فرض قیلور رمز تیب و جزیه دیب اول مالنی
 اتمور لار کم وقتیکه ذمی قبول قیلمسه جزیهنی اولتور مک لک آنی آندین ساقط بولور
 (فان اقام سنه فهو ذمی لایترک ان یرجع) بس اکر بریل طور سه اول ذمی بولر بس
 آنی قایتب کیمتکاقویمغایلر دیار کفارغه (ولایتغیر جزیه وضعت بصاح) و صاخ بر لان
 قویغان جزیه کانغیر بیورکایلر (واذا علی و اوقر و اعلى املاکم) وقتیکه کافر لر کا غالب
 بولسه لار قرار بیورکایلر اول کافر لر کا اولار ننگ ملکنده (توضع علی کتابی و محوسی
 و وثنی و عجمی ظهر غناوه) و جزیه قویار لار اول کافر لار کا کم کتابی بولسه مثل توریت
 و انجیل و زبور و محوسی کا کم قویار لار جزیهنی اول کتابی بولسه و پت پرست بولسه لار
 هم عجمدین بولسه و آننگ بایلقی معلوم بولسه بو اوج طائفه ننگ هر برس ننگ کوب
 مالی بار بولسه کم کسبکاهاجتی بولسه و بعضی ایتب ترر لار اون تنکده سی بار بولسه (الکل
 سنه ثمانیه و اربعون درهما) هر یل او چون قرق سکنز درهم کش آلقایلر هر آیک اون
 تور در هم بولر (وعلى المتوسطنصفها) و اول کشی اورطاحالی بولسه بای ننگ یار یمنی
 قویمق کرک (وقفیر یکسب ربعها) و اول فقیر کم اوزی ننگ حاجتندین زیاده کسب
 قیلاتور عان بولسه قرق سکنز ننگ تورنلار برون قویار مز کم یلده هر آیک بر درم بولر
 (لاعلى وثنی عربی) یعنی اکر عرب پت پرست بولسه آنکاجزیه بر له امان بیورمکای
 آننگ او چون کم اول عجمدین آرتوقراق ترر (فان ظهر علیه) بس غلبه قیلمسه لار
 عرب ننگ پت پرستلر یینه (فطفله و عرسه فی*) بس اول عرب خانونی و فرزندى غنیمت
 حکمنده بولر اسیر لکنکاتو تار لار و لشکر اسلام ننگ آراسنه بولر لار (ولامرتد فلا یقبل منها

(الاسلام) ومرتد کاجزیه قویمغایر ومرتد اول تر و ر کم مسلمانلق دینندن قایتقان
 بولغای نعوذبالله بس قبول قیلماغای جزیهنی عرب ننگ پت پرستی دین عجم دین ایرمس
 ومرتد دین جزیهنی هم قبول قیلمس لار مکر مسلمان بولمقنی قبول قیلماغای (او السیف)
 یا اولارغه قلیج اورمقلمقنی قبول قیلماغای (ولاعلی راهب لایخالط الناس وصبی) وتقی جزیه
 قویمغایر راهبغه یعنی کوشده اولتورغان عابد کم خلق لارغه آراشامسه و نارسیمک
 گود ککاهم جزیه قویمغای (وامرأه و مملوک) و خاتونوغه و بند هک (واعمی) و کوز سزکا (وزمن)
 و اولتورغان کشیمک یعنی یوری بلمکان کشیمک (و فقیر لایکسب) و کسب قیلماغان فقیرکا
 بو ایتمک نلر کا جزیه قویمغایر (و تسقط بالموت و الاسلام) جزیه ساقط اول کشی ننگ
 اولمکلکی برله و مسلمان بولق سببی برله (وتد اخل بالتکرر) و بر برینه داخل بولر
 جزیه مکرر بولغانی ننگ سببی برله یعنی اکر ایکی ییل اونگان بولسه جزیه بیر مکان بولسه
 بر ییلغی جزیه سنی بیرسه کفایه قیلور (ولا تحمدن تبعه ولا کنیسه فی دارنا) و ییل اقیلب
 بولمس بیعهنی کم عبادة اوی ترر و کنیسهنی کم نصاری ننگ عبادة اوی ترر بز ننگ
 دیار مزده یعنی بو ایکنسی بنا قیلر مغانلر منع قیلغانلر (ولهم اعادة المنهمة) اما اکر
 بیعه و کنیسه اولدین بار بولسه ویران بولغان بولسه آفی نوزاتکیلر (ومیز الذمی فی
 زیه و مکره) و جزیه بیر انورغان کافر ننگ لباسنی و مکر کبنی جن اقیلغانلر (وسرجه)
 و آننگ ایارنی (وسلاحه) و آننگ قورالنی هم باشقه قیلغانلر (فلا یرکب خیلا ولا یعمل
 بسلاح بس کرک کم ذمی آطغه منکلی و سلاح بغلاب کشی لار آراسینه کلمکای و علفه
 مشغول بولماغی (ویظهر الکستیج) و کستیج پید اقیلماغی اول بر یوان یب تور یونکدین
 بار مق مقداری چاقلی کم ذمی اوزی ننگ بیلمینه باغلا ر کم ز ناردین اوز کادر (و یرکب
 علی سرج کاکف) و دخی پالاننگ ینکلغ ایار کمنکلی (ومیزت نسائهم فی الطریق
 و الحمام) وجد اقیلغانلر آلار ننگ خاتونلارنی یولده و حمامه اهل اسلام ننگ خاتونلارندین
 (ویعلم علی دورهم لئلا یستغفر لهم) نشان تعین قیلغانلار اولار ننگ صار ایلرینه نا استغفار
 قیلمغانلر آنلار اوچون (ومصرف الجزیه و الحراج) و کفار دین آلقان جزیه ننگ مصرفی
 و رعیه لاردین آلقان خراج ننگ مصرفی (وما اخذ منهم بلا حرب) و اول نرسه لار کم کفار دین
 اورشمای آلورلار (مصالحنا) اهل اسلام ننگ مصالحتی ننگ محل لرینه (کسب ثغر) مثل
 اول یولنی باغلاغان ینکلغ کم اندین کفار حلقی ننگ کرار یولی بولر (و بناء جسر) مثل
 اول کوپری تورک اتمکک اهل اسلام ننگ اوتمکلکی اوچون (ورزق العلماء) اهل
 اسلام ننگ علما لاری ننگ رزقی ینکلغ (والعمال و المقاتلة و ذریتهم) و موند اق صدقه
 ننگ عامل لری ننگ رزقی اول کشی لار کم کفار برله اورشورلار آلار ننگ رزقی ورته
 لارینه هم بو ایتمک ن مال لاردین بیرمک کرک (ومن ارتد العیاذ بالله عرض علیه الاسلام
 و کشف شبهته) و اول کشی کم دین اسلام دین قایتب مرتد بولسه نعوذبالله آنکا اسلامنی

عرض قیلغایلر و شبهه سی بار بولسه آنی دفع قیلغایلار (فان استمهل) بس اکر مهلت
 تلاسه مرتد (عبس ثلاثه ایام) اوج کون آنی بند کاهالغایلار (فان تاب فیها) بس اکر
 توبه قیلسه قبول قیلغایلر بس بخش اشکبارغانی بولر (والاقتل) و اکر توبه قیلسه
 اولتر کایلر آنی (وهی بالتیری عن کل دین سوی الاسلام) و بو توبه بو ترر کم بیزارلق
 قیلور دین اسلام کاوز کادین ننگ بار چه سندن کلمه شهاده ایتغاندین صونک (او عما
 انتقل الیه) یا که اول دیندین بیزار بولر کم آنکاباروب ترر (وقته قبل العرض ترک
 ندب) و اسلام عرض قیلمسندن ایلکاری مرتدی اولتر مملک ترک مستحب ترر (بلا
 ضمان) و اولتر کوچی ضامن بولس (ویزول ملکه عن ماله موقوفا) و مرتد ننگ ملکی
 کیتار آننگ مالندین زوال موقوف بولب (فان اسلم عادملکه) بس اکر مسلمان بولسه
 آننگ ملکی اوزینه قایتور (وان مات او قتل او لحق بد ارم) و اکر مرتد لکنه اولسه
 یا اولتور لسه یا کفار ننگ دیارینه لاهق بولسه (و حکم به) آننگ دار خر برغه لاهق بولغانیغه
 حکم قیلغایلر (عتق مدبره و ام ولدیه) و مرتد ننگ مدبری و ام ولدی آزاد بولر (و حل
 دین مؤجل علیه) حلال بولر نفقه بیزر مملک قرضی کم و عده برله بولب ترر (و کسب
 اسلامه لوارنه المسلم) و مسلمان حالنده کسب قیلغانی مرتد ننگ مسلمان وارثلارینه
 تیکار (و کسب رده فی ۶) و مرتد حالنده کی کسب غنیمت مالی حکمده بولر (وقض
 دین کل حال من کسب تلک الحال) و هر حال ننگ قرضی اول حال ننگ کسبندن ادا
 قیلغای (و بطل نکاحه و ذبحه) و مرتد ننگ بسمل قیلغانی و نکاحی باطل بولر (وصح طلاقه
 و استیلا ده) و مرتد ننگ طلاق قیلغانی و ام ولد قیلغانی هم درست ترر (ویوقف بیعه و معاملاته)
 و مرتد ننگ سوداسی و اوز کاهامالاتی مثل هبه و اجاره پنکلیغ موقوف ترر (وان اسلم نفق)
 اکر اول مرتد مسلمان بولسه درست بولر (وان مات او قتل او لحق بد ارحب و حکم
 به بطل) و اکر اول مرتد اولسه یا اولتور لسه یا دار خر برغه لاهق بولسه آننگ لاهق
 بولغانیغه حکم قیلر لار اول سوداسی و اوز کاهامالات لری باطل بولر (فان چأمسلمان قبل
 حکم فکانه لم یرتد) اکر دار خر برغه قوشلغانیغه حکم قیلمسندن ایلکاری دین
 اسلامغه کلسه مرتد بولمای ترر (فان جاء بعده) اکر دار خر برغه قوشلغانیغه حکم
 قیلغاندین صونک اسلامغه کلسه (وماله مع ورثته) و حال اولکم آننگ مالی ورثه لری
 برله بولسه ضایع بولغان بولسه (اخذه) اوزی مالنی اوزی آلقای ورثه لردین
 اکر مرتد مالی مرتد حالنده ضایع بولسه مسلمان بولغاندین صونک تاوان بولس
 (ولا تقتل مرتدة) و مرتد بولغای خاتوننی اولتر مکایلر (ثم ان ابت تجبر علیه و تحبس
 حتی تسلّم) و بند قیلغایلر نامسلمان بولغونجه (وصح تصرفها) و اسلامغه قایتغان خاتون
 ننگ تصرف قیلملقی اوزی ننگ حالنده درست ترر (و کسبها لورثتها) و مسلمان حالند
 و مرتد حالنده خاتون ننگ کسب قیلغانی وارثلارینه تیکار (وصح ارتداد صبی یعقل

واسلامه) وکودک ننگ مرتد بولغانی درست نرر عاقل بولسه دنیاو آخره ننگ حکملرنی وآننگ اسلامی درست نرر (و یحیی علیه) و بو ایتمککن کودکنی اسلامغه تکلیفی قیلغایار (ولایقتل ان ابی) اما اولوم لازم کلمس مسلمان بولمقدین اباقیلسه (والبعات قوم مسلمون خر جواعن اطاعة الامام) وبعات جمع باعی نرر یعنی بر جماعت که پادشاهغه باغی بولسه مسلمان لردین ها کم ننگ بیورقندین چقب کیتکن بولغایلار (فیدعوهم الی العود) بس آلارنی پادشاه اوزی ننگ اطاعتینه چاقرمق کرک (ویکشف شبهتهم) و آلارننگ شبههسنی آچمق کرک (فان تحیز و اجتمعین حل لنا قتالهم بداء) بس اکر اول باغی لار بریرده جمع بولسه لار حلال وروا ترر بزلا رکا آلار برله اولتر شکک (و یجهز علی جر یحهم) یعنی اولتر مککنی تمام قیلغای جراثنگ کشیسنه اول جماعت ننگ باغی بولب نرر (ویتبع مولیهم ان کان لهم فیئة) واولار ننگ مددکاری بولسه تقی بر کرده آلارننگ قاچقانی ننگ صونکندن کیتکلی واولار ننگ شری ننگ دفعی اوچون اما اکر لشکرکا مددکار بولسه لار اولارننگ قاچقانلری ننگ صونکنده یارمعا یلار (ولایسبی ذرینهم) و آلارننگ ذریت لارنی اسیر قیلماعا یلار (و یحبس مالهم الی ان یتوبوا) واولارننگ مالنی صاقلایلار تا که توبه قیلغونجه (و یستعمل بسلاهم وخیلهم عند الحاجة) و باعی لارننگ آطلارنی و سلاح لارنی اشکا بیورغایلار حاجت وقتنده (و باغ قتل مورثاله عادل) اول باغی کم اولتورسه عادلنی (ان ادعی حقیته برئه) اکر اوزی ننگ حقیقت دعواسنی قیلسه میراث آلور آندین آنداق کم ایتسه آنی قتل وقتندک برحق ایردم نیب (کعکسه) یعنی مونداق مونوننگ عکسینه هم میراث آلر یعنی عادل باغنی اولترسه میراث آلور (و لایجب شینی بقتل باغ مثله) و باغنی اولتورمک برله هیچ نرسه واجب بولس تقی بر باغیغه والله اعلم *

* کتاب الجنایات القتل العمد ضربه قصدا بما یفرق الاجزاء *

جنایات یمانلق نرر کم کشیدین چقار اولتورمق بش قسم نرر برسی اولتورمک برله یمانلیق نرر اورمق نرر قصد برله بر نرسه نی کم اندامنی جدا قیلور (کنار) مثل اوت نیک (و محمد) و اونکور نرسه کیمس کوچی بولسه (ولومن خشب) اکر چه آخاچدین هم بولسه (و به یاثم) و قصدا اولتورمک برله کناه کار بولر (و یجب القود) قصاص واجب بولر (و امام شافعی قاننگ اول مخیر نرر قصاص برله دیت آراسنده (و شبهه العمد ضرب قصد ابغیر ما ذکر) و شبه عمد اورمق نرر قصد برله اول ایتمککن لاردین اوز کابره (و فیه الاثم و الکفارة) و شبه عمد ننگ اولتورمک لکن کناه و کفارة واجب بولر (و دية مغلظة) و آغر دیت واجب بولر (علی العاقلة) عاقل خاتونغه و عاقله خاتون ننگ دیتی ننگ تفسیری متنده ایتمولر (و هو فیما دون النفس عمد) اول نرسه کم نفس ننگ اوز کاسی نرر قصد برله اولترکان ننگ حکمنده بولر ایرمس و آنک

قصاص واجب بولر (وفي الخطاء فعلا او قصدا) عمد اولتور ملكك وخطا برله اولتور ملك
ايكى قسم تر برسى خطا ترر قصدا (كرميه عرضا) مثل نشانغه اوق آتغان ينكليغ
بولر (فاصا آدميا) بس اول اوق آدميغه تيكسه بواش خطا بولغانى ترر (اومسما
ظنه صيدا) يابر مسلمانغه تيكسه اوق كم آنى يا صيد يا كافر حربى ترر تيمب گمان قيلسه
خطاننگ مثلى ترر قصدا واقع بولب ترر (وما جرى مجراه) وآچمه اولتور ملكك مجراسى
خطا بر له بولسه (كالناجم سقط على آخر فمات كفارة) مثل يوقودان نورعان كشى بر
كشييننگ اوستينه توشسه اول كشى اولسه كفارة واجب بولر خطا بر له اولكانكا وآچمه
مجراسى خطا بر له بولسه (ودية عليها) وبو خطا بر له اولكانده عاقله خانونغه ديت هم
واجب بولر اول اولوم كم چارى بولسه خطاننگ مجراسنده (وفي القتل بسبب كحفر بئر
ونحوه دية عليها) وسبب بر له اولكانده مثل قذوع قازغان ينكليغ اوزى ننگ ملكند بين
اوزكا برده آنكا اوخاشلار مثل طاش قويمقلىق اوزكاننگ ملكنده بو صورتلرده
ديت واجب بولر (ولا ارث الأهنا) وبواولتوركان لانتنگ هيچ بر سنده ميراث بولمس
مكر سبب بر له اولكانده تيكار (ونقصان الصبي والآنوثة والرق والجنون والعوى)
وكودك ننگ نقصانى وخاتون بولمق اوچون يابنده بولمق اوچون ديوانه وكوز سزلك
بولمق اوچون نقصان (والزمانة) ونورا بلسمى اولتورمق (وكفر الذمى) وكافرى كم
جزيه بيرور (ونقصان الاطراف) وكم بولمقلىق قول وآياق ننگ (هدر فى القود)
عفوت ترر قصاص حكمننگ بس اولتوركا يلى صحبجنى اولتورمك ننگ مقابله سنده يا كودك ننگ
يا برنده اولتورغان كشييننگ ياشل ننگ يا قصاص ننگ وآچمه ايتلكان ننگ بار چه سنده
(ولا يقاد سيد بمملوكه) وحواجه نى بنده كا قصاص قيلمس لار (ولو مشتركا) اكر اول
بنده شريك هم بولسه (ولا بالولد وعبده) وآنا وآنانى فرزندى اوچون قصاص
قيلمغاى وفرزندى ننگ بندهسى اوچون قصاص قيلمغاى (وبمكاتبه له وفاقا وارث
وسيد) ومكاتبى اولتورمكك بر له هم قصاص بولمس مال كم بدل كتابت بار بولسه هم
باوجود مونونك بر له آننگ اوچون قصاص قيلمغايلر اول مكاتب ننگ هواجه دين
اوزكا وارثى بار بولسه وهواجهسى هم بار بولسه آنى اولتوركوچى كا قصاص بولمس آننگ
اوچون كم قصاص ننگ وليسنده خلاف بولب ترر بو صورتده متعين ايرمس (ويسقط
قودورته على ابيه) وساقط بولر اول قصاص كم آنى اوزى ننگ آتاسينه وارث طايسه
آندا ق كم اولتورسه آتاسيننگ اوغلى اوزى ساقط ترر آناننگ حرمى اوچون (ولا يقاد
الاب بالسيف) وقصاص قيلمغايلر مكر قاچ بر له (ويستوفى الكبير قبل كبر الصغير قودالهما)
وقصاص ننگ وفا قيلمقلىقى قيلسه بولور اولوع بر له كچك ننگ آراسنده مشترك بولسه
وصاحبين قاننده اولوع بولغونچه قصاص قيلمق روابولمس (وفي قتل مسلم مسلمانا ظنه
مشركا عند التقاء الصقيين) مسلمان ننگ مسلماننى اولتوركانده كم بو گمان بر له كم ايكى

صفی یولقشوب کلکا نده مشرک بولسه مسلمان ننگ صفی مشرک ديب کومان قیلب
 (الکفارة) کفارة واجب بولر اول وقتده کم مسلمان لر ننگ صفی و مشرک لر ننگ صفی
 بر برینه آراسنه لار اما اگر صفی لار جرد بولسه اول مشرک لر ننگ صفی آراسنه بر مسلمان
 اولتورسه هیچ نرسه واجب بولمس و آننگ قانی عفو ترر (وفي موت یتفعل نفسه
 وزید وسیع) اول اولومده کم اوزی ننگ اشی برله اولترسه وزید ننگ اشی برله
 صحرا داق جانور لر ننگ اشی برله اولتر لکان بولسه (وحیه) ویلان چقمق برله هم
 اولترولسه (ثلث الدیة علی زید) دیت ننگ اوچدن بری زیدکا واجب بولر (ولا
 شیء یقتل مکلف شهر سیفا علی مسلم او عصا الأنهار) و مکلف ننگ اولتورمکلکی برله
 یعنی اول کشی کم عاقل و بالغ بولسه و یا الانعاج قانچ برله تارتسه مسلمانغه یا عصا تارتسه
 بر مسلمانغه مکر کم کوندز بولسه (فی مصر) و شهرده کم بو صورتده قصاص واجب
 بولر اولتر کوچیکا (والدیة فی ماله فی غیر مکلف) و دیت واجب بولر کشنی اولترکان
 کشی عاقل و بالغ بولسه آننگ مالندین آغایلار (والقیمة فی قتل جمل صال علیه)
 و تیوه ننگ قیمتی واجب بولر اولتر مکلک اول تیوهنی کم هم له قیلغان بولسه اولتر کوچیکا
 (و یجب القود ممدون النفس) و قصاص واجب بولر نفسدین اوزکاده (ان امکن المائتة
 کقطع الید من المفصل) مثل قولن کیسکان ینکلیغ بووندین (والرجل) و آیاقنی
 کیسکان ینکلیغ بووندین (والاذن) و قولاقنی کیسکان ینکلیغ بولارده قصاص
 واجب بولر (وفي کل شجة یمن فیها المائتة) و مونداق قصاص قیلغای هر بر
 صنعان باشده کم آنده برابرک ممکن بولسه (وعین قائمة ذهب ضوها) و هر
 کوز کم اورنده بولسه و آننگ روشانلقی کیتکن بولسه آنکا هم برابرلق ممکن
 بولسه (فجعل علی وجهه قطن رطب) بس قویارلار آننگ یوزینه صولو پاختهنی
 (وتقابل عینه بمرآة ممات) و آننگ کوزینه اسیلک آینه برلان مقابل قیلغای نا آننگ
 کوزی ننگ روشانلقی کیتکای (لان قلت) و قصاص برابرلقنی رعایة قیلمقلقی ممکن
 ایرمس اگر کوز او یلب توشکان بولسه (ولاقی عظم الا السن) و مونداق سونکک صنعانده
 هم برابرلق قیلمس مکرش صنعانده (فتقلع ان قلت) بس اوزکایلر تشنی اگر تشنی
 اوزکان بولسه (وتبرد ان کسرت) و ایکو برله آغایلار اگر صندرغان بولسه کشینک تشنی
 نابرابرک حاصل بولغای (ولابین رجل وامرأة) و نفسدین اوزکاده ایر برله خاتون ننگ
 آراسنه قصاص بولمس (و حر و عبد) و بنده برله آزاد ننگ آراسنده (و عبدین) ایکی
 بنده ننگ آراسنده هم نفسدین اوزکاده برابرلق بولمس (والجائفة) و باش ننگ اچنکی
 صنعانغه هم برابرلق بولمس (الامن الحشفة) مکر خننه کاهندین کیسکان بولسه برابرلق
 لازم بولر (وخیر الجنی علیه بین القود والدیة) و اختیارلق قیلغای اول کشنی کم آنکا
 کناه کار قیلب ترر قصاص برله دیت آراسنده (ان کان ید القاطع ناقصا) اگر اول کیسه

تورغان كشيپننگ قولى كم و ناقص بولسه بس اول كشى مجير ترر كم آننگ قولنى كيسكاي يا
 ديت آغاي (او الشجة تستوعب ما بين قرني المشجوج لا الشاج) ياباش صنق لغى يتسه
 باشى صنغان كشى ننگ ايكي طرفندين باش صندر عوجيغه ايرمس يعنى آننگ باشى
 اولوغراق بولسه و جراحت ننگ مقدارى برله بر ابرلق بولسه بو صورتده هم مجير ترر
 قصاص برله ديت آراسنده (ويسقط القود بموت القاتل) و اولتور كوچى ننگ اولمكلكى
 برله قصاص ساقط بولر (و بعقوولى و صاحبه) و اولكان كشى ننگ و ليسى ننگ برسى ننگ
 اوتمكلكى برله و صاح قيلمه تلقى برلان قصاص ساقط بولر (و للباقي حصه من الدية) و قالغانمغه
 آننگ حصه سى تيكار ديتدين (و يقتل جمع بفر دو بالعكس) و اكر جماعت اتفاق برله
 بر كشى اولترسه لار اول جماعت ننگ بارچه سنى اولتر كايار (فان حضرولى لواحد
 قتل له) بس اكر اولكان كشيپننگ ولى لار ندين بر كشى حاضر بولسه اولتور كاي
 اولتر كوچنى آننگ اوچون (و سقط حق الباقيين) و قالغان و لار ننگ حق ساقط بولر
 (و لا يقطع يدان بيد) و كسمس لار ايكي قولنى بر قول ننگ بر ابرنگ (و يقادع يد اقر بقود)
 و بنده كاقصاص قيلغاي كم قصاصغه اقرار قيلسه آننگ اوچون كم اقرار مالده معتبر
 ايرمس اما قصاصده معتبر ترر آننگ اوچون كم تهمت ننگ مجلى ايرمس قصاص حقتك
 (و من رمى عيبد افنتد الى آخر) و اول كشى كم قصد برله اوق اطسه بر كشيكا آندين
 اوتب تقى بر كشيكا نيكسه (و مانا) و ايكسى هم اولسه لار (يقتص للاول و على عاقلته
 الدية للثاني) اوق آنغوچى اولكى اوچون قصاص قيلغاي آننگ عاقله سينه ديت ترر
 صونكغى اوچون (و من قطع يد فعفى عن قطعها من ضمنه من قطعها ديت) و اول كشى كم آننگ
 قولونى كيسه لار بس قولنى كيسمكلكدين عفو قيلسه بس اولسه اول
 كيسكانددين آننگ قولونى كيسكوچى كا ضمان ترر آننگ ديتى (و لو عفى عن الجناية
 او القطع) و اكر عفو قيلسه كناه ددين يا قولنى كيسمكددين (و ما يحدث منه) و آنچه پيدا
 بولسه قول كيسمكلكددين (فهو عفو عن النفس) بس اول نفس ننگ كناهنددين عفو ترر
 (فالخطا من ثلث ماله) بس كناه و خطا بولسه مال ننگ اوچدان بر ندين معتبر ترر آننگ
 اوچون كم وصيت حكمنده بولر (و العمد من كله) و اكر جنائيت قصد برله بولسه كناه ددين
 عفو قيلسه آنچه كم آندين تولار بولر مال ننگ بارچه سنددين معتبر ترر (و القود
 يثبت بدا للورثة لا ارثا) قصاص ثابت بولر و رثه كا ميراث سببى ددين
 (فلا يصير احد هم خصما عن البقية) بس ورثه لرى ننگ برى اوز كاورثه لرى اوچون
 دعوى كر بولس و كيلسز اول ورثه ننگ طرفندين ورثه ننگ حقى ثابت بولمق اوچون
 (فلوا قام حجة بقتل ابيه غايبا اخوه) بس اكر گواه اوتكارسه اوزى ننگ آناسى ننگ
 اولتر كاني كا اول حالده غايب بولسه آننگ قزنداشى (فحضر عيبد ها) آندين قزنداشى
 حاضر بولسه گواهنى قاينه اوتكركاي ابي حره قاننده (و فى الخطاء و الدين لا) و خطا ده

وقرضه كواهنى قاييتار مغاى بوايتلكان صورتلرده (والعبرة بحال الرمى لا الوصول)
 واقنى آتغان حالى معتبر بولر وتيكان حالى معتبر ايرمس (فيجب الدية) بس ديت
 واجب بولر (على من رمى مسلما) اول كشيكا آطسه او قنى مسلمان طرفينه (فارتد فوصل
 فمات) بس اول مرتد بولغاندين صونك اوق ايرشدى بوضورتك امام ابو حره قاننك ديت
 واجب بولر وصاحبين قاننده هيچ نرسه واجب بولمس

﴿ كتاب الديات ﴾

ديات دية ننگ جمعى ترر مصدر ترر شرع ننگ اصطلاحنده اول مالنى ايتورلار كم
 اولتركان ننگ كناهى بدلينه بيرورلار آنى ديت ديرلار (الدية من الذهب الفى دينار)
 آدم ننگ ديتى آلتوندين منك دينار ترر كم هر اون دينارى يتى مثقال بولور (ومن الفضة
 عشرة آلاف درهم) وآدم ننگ ديتى كمشدين اون منك درهم ترر هر قايسوندين ادا
 قيلسه (ومن الابل مائة) وتيوه ديدن يوز تيوه ترر (وهذه فى شبه العمدة ارباع من بنت
 محاض و بنت ليون و حقة و جفعة) يعنى بيريش اورغاچى تيوه ديدن يكرمى بش تيوه
 بيرمك كرك وايكى يشر اورغاچى تيوه ديدن يكرمى بشنى بيركاي واوچ يشر اورغاچى
 تيوه ديدن يكرمى بشنى بيركاي وتورت يشر تيوه ديدن يكرمى بشنى بيركاي (وهى الدية المغلظة)
 و تيوه ديدن بيرمك آغرديت ترر (وفى الخطاء اخماس منها) بويوز تيوه خطا برلان اولكانك بش
 قسم ترر تورت يكرمى ترر (ومن ابن محاض) ويكرمى ايركاك تيوه بيركاي بير يشر
 (وكفارتها عتق رقبة مؤمنة) يعنى وعمدده وخطا برلان اولتركانك كفارتى بنده آزاد
 قيلمق ترر كم مؤمن بولغاى كرك قراباش بولسون كرك قل بولسون (فان عجز صام
 شهرين ولا) واكر عاجز بولسه ايكى اى توتش روزه تو تقاى (وصرح بوضع احد ابو يه مسلم)
 وكفارة اوچون آزاد قيلمق درست ترر ايمه تورغان اوغلاننى آناسى يا آناسى مسلمان
 بولسه لار (لالجنين) آناسى ننگ ايچنده كى اوغلاننى آزاد قيلمق اولوم ننگ كفارتى
 اوچون روابولمس (وللمرأة نصف مال الرجل فى دية النفس وما دونها) وايركاتعين قيلغان
 ديت ننگ شريعتده خانونغه ياريمى واجب بولر نفس ننگ ديتنده وآنجه نفسدين اوزكا
 بولسه هم خاتون ننگ ديتنك مثل بش يوز تنكه آلتون نفس ننگ قتلنك وايكى منك بش
 يوز تنكه بولر عورة ننگ قولنى كيسمكلنكه (والذى كالمسم) وديتنده ذمى مسلمان
 ينكلمق بولر (فى الانف والحشفة) بس بورتنى كيساردا و اير اند امنى كيسارده
 (والعقل) وعقل ننگ كتمكلنكه (واحدى الحواس) وبش حواس ننگ برسى كورمك
 وايشتمك وايتمك وايسكامك واوشلامق ذوق ترر (واللسان) وتيل كيسمكلنكه
 (ان منع اداء اكثر الحروف) اكر هر ف لار ننگ كوبرا كنى ادا قيله بولمسه (واللحية)
 وصال كيتر مكالك (وشعر الرأس) وكشى ننگ باشى ننگ صاچنى كيتار مكلنك اولوجه
 برلان كم بريل صاچ وصال چقماغاى (كل الدية) تمام ديت واجب بولر (كما فى الاثنى

همافی البدن اثنان) آنداق کم کیتتمک لک ایکی نرسه ننگ کم بدنده ایکی ترر مثل ایکی
 کوزو ایکی قولاق و ایکی آباق و ایکی قول و ایکی قاش و ایکی بوملاق و ایکی ایرن
 ینکلیغ (وفی احدمانصهما) و بواندام کم ایکی نرسه ننگ برسی ننگ کیتتمکلی برله
 یاریم دیت واجب بولر مثل بر قول یابر آباق یابر کوز ینکلیغ (فی اشقار العینین)
 و مونداق بوتون دیت واجب ایکی کوز ننگ کرپکنده اگر چقماسه (وفی احدهما
 ربعها) و کرپکی ننگ برسنده دیت ننگ تورندین بری واجب بولر (وفی کل اصبع
 عشرها) و قول ننگ و آباق ننگ بار مقلری ننگ هر برسنندین دیت ننگ اوندان بری
 واجب بولر (وفی المفصل غیر الابهام ثلثه و فیه نصفه) و بار مقلاری ننگ بر بوغئنده باش
 بار مقلدین اوزکاده دیت ننگ اوندین بری ننگ یاریمی واجب بولر (کمافی کل سن) هر
 تش ننگ اوندان بری ننگ یاریمی تیکار و لازم بولر (وکل عضو ذهب نفعه بضرب فیه دیته
 هر اندامی کم اور مقلق ننگ سببی برله فائسی کیتسه بس هر اندام ننگ بوتون
 دیتی واجب بولر (و لا قود فی الشجاع) و صنغان کوب بولسه باشده قصاص لازم بولمس
 (الا فی الموضحة عمدا) مکر موضعه کم قصد برله صندرغان بولسه خطاب برله بولمسه
 و موضعه اول ترر کم آنداق صنغان بولسه سوگاکی کورنسه بوتورلیک صنغانده
 قصاص بار ترر آننگ اوچون کم بوتورلکده برابر قیلیمقلق اسان ترر (و فیه اخطا نصف
 عشر الدية) و اگر موضعه خطاب برلان واقع بولسه دیت ننگ اوندان بری ننگ یاریمی
 ترر (وفی الهاشمة عشرها) و هاشمی ده دیت ننگ اوندان بری ترر هاشمه اول ترر کم
 باش ننگ سوگاکی هم صنغان بولسه (و المنقلة عشرها و نصفه) و منقلده دیت ننگ
 اوندان بری ترر و منقله اول ترر کم سوگاکی صنغاندین صونک پیر بولر (و الامة و الجایفة
 ثلثها) و آمه ده و جایفه ده دیت ننگ اوچدن بری ترر و آمه اول ترر کم جراحت معز غه تیسسه
 و جافی اول ترر کم جراحت باش ننگ معزی ننگ ایچکانیکلی (وفی جائفة نفدت ثلثها)
 و اول جایفه کم باش ننگ تقی بر طرفینه نیکان بولسه دیت ننگ اوچدان بری واجب بولر
 (و الحارصة) و اگر صنوقی باش ترسنی صندرغان بولسه (و الدامعة) یعنی قان ظاهر
 بولسه و آقمه سه کوزده تورغان باش ینکلیغ (و الدامية) یعنی اگر آندین قان آقسه
 (و الباضعة) یعنی اول نرسه نی کیمسکان بولسه (و المتلاحمة) و متلاحمه ده یعنی اکر
 ایتنی یارغان بولسه و سوگاکی یارغان بولسه بر برینه کلکان بولسه (و السمحاق)
 یعنی آنچه یوققه تری کم باش ننگ ایتنی برله ترسی ننگ آراسنده ترر آنکلتیسسه (حکومت
 عدل) واجب بولر حکومت عدل ننگ بیانی بوتورر کم (فیه قوم العبد بلا هذا الاثر)
 بندهی برله بیا قیلغایلار اول جراحتدین اثر سز (ثم معه) اندین صونک اول جراحت ننگ
 اثری برله بیا قیلغای (فقدر التفاوت بین القیمتین هو هی) اول چاقلی تفاوت کم
 اول ایکی بهاننگ اور طاسنده ترر اول چاقلی حکومت عدل ترر (و به یفتی) و فتوی مونکا

ترر (وفي اصابع يد مع نصف الساعد نصف دية) وبر قولی ننگ بار مقلری ننگ ضایع بولمقلقنده بلا کی ننگ یاری می برله دیت ننگ یاری می لازم بولر (و حکومت عدل) دیت ننگ یاری می لازم بولر حکومت عدل برلان (والکف تابع و العبرة للاصابع) و ایسه سی ننگ بار مقلری تابع بولر و بار مقلری ننگ اعتباری بار ترر (وفي اصبع زائدة وعین صبی) و زیاده بار مقنی کیسکانه و کودک ننگ کوزنده (ولسانه و ذکره حکومت عدل) و کودک ننگ تلمنی و ایر اند امنی کیسکانه حکومت عدل واجب بولر (لولم يعلم الصحة بمادل علی نظره و کلامه و محرکه ذکره) و بو حکومت عدل اول وقتک ترر کم معلوم بولسه بو اعضاننگ صحت لکی بس دیت کامل ننگ واجب ترر اتفاق برله (ولایقاد جرح الابعده برء) و جراحته قصاص قیلمس لار مگر بخشی بولغاندن صونک (وعمد الصبی و المجنون خطاء) و کودک ننگ و دیوانه ننگ قصد برله قیلغان خطا حکمده بولر (وعلی العاقلة الدیة بلا كفارة) و عاقلة خاتون کم صبی بولسه و دیوانه بولسه دیت قصد برله واجب بولر كفارة سز (و حرمان ارث) و اول دیوانه و کودک میراندین مهر و م بولر و عاقله ننگ تفسیری ایتملور کتاب ننگ آخر نده (ومن ضرب بطن امرأة تجب غرة) و اول کشی کم آزاد خاتون ننگ قر نینه اورسه غره واجب بولر یعنی بخش مال (خمس مائة درهم علی عاقلته) کموشدین بش یوز تنکه بولور اورغوچی ننگ عاقله سیننه (ان القت میتا) اکر اول خاتون اورغان ننگ سینی برله اولک اوغلان طاشلاسه (ودیة ان القت حیافات) و بوتون دیت واجب بولر اکر فرزند ی ترک توغب اولسه (وغرة و دية ان القت میتا فماتت الام) و غره و دية کامله واجب بولر اکر اوغلان ترک بولسه آندین صونک آناسی اولسه (ودیة الام فقط ان ماتت فالقت میتا و دیتان ان ماتت فالقت حیافات) و ایکی بوتون دیت واجب بولر اکر آناسی اولسه و آندین صونک طوغسه آندین صونک اولسه بو صورتده ایکی دیت واجب بولر برسی آناسی اوچون برس اوغلان اوچون (وما يجب فی الجنین لو ارثه) و آنچه اوغلان ننگ اولکلکنده واجب بولر اول اوغلان ننگ وارثینه تیکر (سوی ضاربه) اول خاتون ننگ اچنه اورغوچیدین اوزکا بولغای بس اکر ایر اوزی ننگ خاتونی ننگ ایچنه اورسه و اولوک اوغلان توشسه اول عاقله آناعه بش درهم واجب بولر و آناسی آندین مهر و م ترر آننگ اوچون کم اورغوچی ترر (وفي جنین الامة نصف عشر قيمته) و قرا باش ننگ اوغلاننده بهاسیننگ اوندان بری ننگ یاری می تیکر اول اوغلاننی ترک فرض ایثارلر و بهاقیلر لار اول زمانده و اول مکابده هر نرسه آننگ بهاسی بولر آننگ اوندان بری ننگ یاری می واجب بولر (فی الذکر) اوغلاننده کم (وعشر قيمته فی الانثی) و قیمت ننگ اوندان بری واجب بولر اورغای اوغلاننده ظاهر ننگ خلافنه کم ایر ننگ دیتی خاتون ننگ دیتندن آزارق بولغای (وما استبان بعض خلقه کالتامة) و آنچه اندامیننگ بعضی معلوم بولسه مثل ساچ و طرناق تمام اندام ننگ حکمی بولر

بوايتلکان حکم کرده (و ضمن الغرة عاقلة امرأة اسقطت ميتا عهد ابد و ۶۱ او فعل بلا اذن زوجها) و بش يوز درمکا ضامن ترر عاقله خانون کم توشرسه او غلانی قصد بر لان دارو برله یا اوز کاش برله مثلاً اوزی ننگ ایچنه اورغان ینکلیغ ایوندین اذن سر آنکا اما اگر ایرننگ اذنی برله اورسه هیچ نرسه واجب بولمس و الله اعلم *

﴿ فصل — من احدث فی طریق العامة کنبفا او میز ابا او جرسنا او دکانا) و اول کشی کم مسلمان ارننگ او تر یولنده استیرا خانه قیلسه یا ناودان قیلسه یا جرسنی یعنی آبروی یا کوپروک کم آننگ اوستینه اوی قیلسه یا دکان قیلسه (وسعه ذلك ان لم یضر الناس) و آنکا بونرسه لر روادولر اگر آدم لار کاضرر تیکورسه (ولکل نقضه) و هر کشیکا تیار کم آنی یقغای آنی بوز غایلر (و فی غیر نافذ لایسعه بلا اذن الشراکاء) و اول کوچده کم قجب کیمتار یول بولسه شریک لار ندین رخصت سر (و ضمن عاقلة دية من مات بسقوطها) و اول کشیننگ عاقله سی ضامن ترر اول کشیننگ دیتنی کم اول بنانی یقغان سببندین اولکن بولسه (کمالو وضع حجرا او حفر بئو فی الطريق فتلف به نفس) آنداق کم بولده طاش قویسه یا بولده قذوع قازسه و ضایع بولسه آنکا بر آدمی یا که بر جانلق نرسه اول قازغوچیننگ عاقله سی و طاشنی قویغوچیننگ عاقله سی اول نفسیننگ دیتیتنه ضامن ترر لار (لان مات جوعا او عطشا او غما) اگر قذوعده آچدین و صو سز دین یا غمدین اولسه اول عاقله ضامن ایرمس (وان تلف به بهیمة ضمن هو ان لم یأذن به الامام) اگر ضایع بولسه بوقذوعده یا بوطاشده تور آ یا قلی جانور اول قذوغنی قازغوچی و طاشنی قویغوچی ضامن ترر آننگ عاقله سیننه ایرمس و اگر آنکا حاکم یا پادشاه اذن بیر مکان بولسه (ورب حایط مائل الی طریق العامة) و دیوار ننگ ایاسی ضامن بولمس راه عامه کامیل قیلسه (و طالب نقضه مسلم او ذمی) و تلاسه اول دیوارنی بوز مقلقنی بر مسلمان یا جزیه بیروب اولتورغان کافر (ممن یمالك نقضه) اول کشیدین مالک بولسه اول دیوارنی بوز مقغه (کالرهن بفک رهنه) مثل کرو قیلغوچی اول دیوارنی بوز مقلقغه مالک ترر کرونی چشمکک برله (و ولی الطفل) مثل طفل او غلانی ننگ ولیسی ینکلیغ (و الوصی) مثل وصیت قیلغان ینکلیغ (و المکاتب و العبد التاجر) و مثل مکاتب و سودا کر ننگ بنده سی اول دیوارنی بوز ماقغه ایکاترر (فلم ینقض فی مدة یمکن نقضه) بس بوز ماسه اول دیوارنی بوز ماقغه ممکن بولغان مدتده (ضمن مالالتلف به) مبتد آننگ خبری ترر کم رب حایط یعنی بوايتلکان دیوار ننگ ایه سی ضامن ترر اول مالغه کم اول دیوار سببی برله ضایع بولب ترر (و عاقلة النفس) و اول دیوار ایه سیننگ عاقله سی ضامن ترر اول نفسکا کم اول دیوار ننگ سببی برله ضایع بولب ترر (لامن طلب فباع و قبضه المشتری فسقط) و ضامن بولمس اول کشی کم آندین دیوارنی یقمنی تلاسه آنی صانسه و آ لغوچی قولینه آله آندین صونک یقلسه

و بر نرسه آننگ برله ضایع بولسه اول صانغوچی ضامن بولس (او طلب ممن لایمک کالودع و نحوه) یا بوزمقلقنی تلاس اول کشیدین کم بوزمق ننگ ایسه سی ایرمس مثلا مثل امانت دار و آنکا اوخشاش مثل کرو و آلفوچی و اجره کا آلفوچی بنگلیغ (وان مال الی دار احد فله الطلب) اکر دیوار میل قیلسه بر کشیننگ صارا ی طرفینه اول کشی اول دیوار نی بقمقلقه تلالی بلور آندیین اوزکا کشی تلالی بلمس (وان بنی ما تلالا ابتداء ضمن بلا طلب) اکر دیوار نی بنا قیلسه کم اولدین مایل بر طرفه بولسه هر نرسه کم آننگ برله ضایع بولر ضامن ترر آندیین تلاکان بولسه بوزمقنی یا تلامکان بولسه هم (وان طلب احد الشركاء) و اکر شر یکننگ برسی بوزمقنی تلاس لار دیوار نی (او حفر فی دار مشترکة) یا که قزوع قازسه مشترک صارا یده (فالضمان بالحصه) بس ضامن لق حصه برله بولر صاحبین قاننده بار چه سی ترر و ابو حنیفه ره قاننده ایکی حصه قذوغنی قازغو چیغه تیکر بر حصه اوزکا شر یکلار کا بولر *

(فصل) حیوانات ننگ جنابتی بیانده ترر (ضمن الراكب ما تلفه دابته لا مانع برجلها) آطغه منکان کشی ضامن ترر و اول نرسه نی کم اولاغ ضایع قیلب ترر و آیاقی برله ضایع بولغان بولسه نرسه کا ضامن بولس (او ذنبها) یا آننگ قویروقی برله کم منکان کشی ننگ نظر نده ایرمس و آنی صاقلامق آنکالزم ایرمس اما اکر مرکب بولده طوقطاعان وقتده اکر آننگ آیاقی و قویروقی برله ضایع بولسه ضامن ترر (او تلف بما بالت اورانت) و اکر سیمک برله و صیچماق برله ضایع قیلسه (فی الطريق سائرة) یولده بورکان خالنده (او او قه الذلک) یا اول وقتده کم سیمکک برله صحیف او چون بولر طوقطاسه (او اصاب حصاة او حجر اصغیرا) یا تیکر سه یا طاش لاسه اولاغی او شاق طاشنی پاچکنی یعنی قومنی (او نحوه) یا اوخشاش لارنی (فقفا عینا) بس کور قیلسه کوزنی بوضور تیلارده منکان کشی ضامن بولس (و ضمن بالکبیر) و اکر اولوغ طاش برله کشی ننگ کوزنی کور قیلسه ضامن ترر و بعضی ایتوب ترر لر کم آنچه تکلیف سز منکان کشی ننگ کوزینه کور ونسه اولوغ ترر (و السائق و القائد کالر اکب) و مرکبنی یورتکوچی منکان حکمنده بولر بوایتلکان حکملارده (الا ان الکفارة علیه فقط) لکن کفارة منکان کشیکو اجب ترر یورتکوچی کو اجب بولس و منکوچی میراندین محروم بولور یتلکان و منکان کشی و اید اگان محروم بولس (وان اصطلم فارسان) و اکر ایکی آطلی کشی بر برینه اورسه لار ایکسی هم اولسه لار (ضمن عاقلة کل دبة الا آخر) بر برسی ننگ عاقله سی ضامن ترر بر بری ننگ دیتینه (وان ارسل کلبا فاصاب فی فوره ضمن ان ساقه) بس اننی قویه بیرسه شول زمانده کم آننگ ایسه صونکندین هنوز قایتمای ترر اول قویه بیر کوچی ضامن ترر اکر ضایع قیلسه اول ات بر نرسه نی (لافی الطیر و لافی اتلاف الدابة المنقلبة) و قویه بیرکان قوشده و تور ت آیاقلی جانور قاچار

بولسه ضامن بولس اول قوش ننگ اول جانور ننگ ايهسى (واذا اجتمع الراسب
والناخس ضمن هو ما اتلفه) واكر جمع بولسه منكان كشى ننگ اشى برله مركبكا شيش
اورغان كشى اشى منكان كشى بين اذ نسز اول شيش اورغان كشى ضامن ترر (حتى
النفخة) تاكه اورغان اورمقلى برله تورث آياقلى جانور ضايع بولسه هم شيش اورغوجى
ضامن ترر (وتجب فى فقاء عين شاة القصاب نقص) وقصاب قوينى كور قيلسه آنچه آننگ
بهاسنه كم لك بولسه ضمان واجب بولر (وفى عين البقر والجزر والجمار والبغل والفرس
ربع القيمة) وصغر ننگ كوزنى كور قيلسه وتيوه ننگ وايشاك ننگ وقاچر ننگ وآطننگ
وبولار ننگ كوزنى كور قيلهانده آننگ بهاسى ننگ تور تد بين برى واجب بولر كرك
اول صغر وتيوه قصاب اوچون بولسون بابولسون والله اعلم* (فصل ان جنى عبد
خطاء) اكر بننگ خطالق برله كناه قياسه (دفعه سيلك بها) خواجهسى اول بننگنى اول جنائت ننگ
بدلينه بير كلى (اوقناه بارشاهالا) يافديقه بير كلى خواجه اول بنده ننگ جنائت ننگ شول
خالده اول بندهنى صاقلاغاي (فان وهبه او باعه او اعتقه او دبره او استولد ها) بس
اكر اول كناه قيلغان بندهنى برسه بر فقير كايصاصتسه يا آزاد قيلسه يام ولد قيلسه اول
بننگنى (ولم يعلم بها) اول بنده ننگ كناهنى بلمدى (ضمن الأقل من قيمته ومن الارش)
بوصورتلرده خواجه آرنى تولار قيمتند بين يعنى اول بنده ننگ بهاسند بين يا جنائت ننگ
ديتتى بيرر يعنى بوايكسى ننگ فايوس آز بولسه خواجه آند بين اول آزينى ضامن
ترر (وان علم غرم الارش) واكر بنده ننگ كناهنه عالم بولسه وآنكا تصرف قيلغان
بولسه اول تصرفلرده ضامن ترر (ودية العبد قيمته) بنده ننگ ديتتى آننگ بهاسى ترر
اول كشى بندهنى خطالق برله واترسه اول بنده ننگ بهاسى آنكا واجب بولر (فان بلغت
هى دية الحر وقيمة الامة دية الحره نقص من كل عشرة وفى العصب قيمته ما كانت)
بوصورتلرده كم بر كشى ننگ بندهسى طارن بولسه ضايع بولسه بنده ننگ بهاسى
واجب بولر آنچه بولسه (وما قدر من دية الحر قدر من قيمته) آنچه آزاد ننگ
ديتند بين كم قيلنور بنده ننگ بهاسند بين كم قيلنر اكر بنده ننگ قولونى ضايع قيلسه
ياريم بهاسى لازم بولر (وفى فقاء عينى عبد دفعه سيلك واخذ قيمته او اوسكه بلا اخذ النقصان)
وبننگ ننگ ايكى كوزنى كور قيلغانده اكر تلاسه خواجهسى قولونى اول كوز چقارغان كشيكا
بيرسون وآننگ بهاسنى تمام الغاي ياصاقلاغاي كور بندهنى هيج نرسه آلماي آنچه بننگ ننگ
كوزى ننگ نقصانى اوچون صاحبين قاننده اول نقصان كم كورمس لكدين بولب ترر
(وان جنى مدبر اوام ولد ضمن الأقل من قيمته ومن الارش) واكر مدبر يابننگ يام ولد
خيانت قيلسه خواجه ضامن ترر آزينه اول آزى بنده ننگ بهاسى بولسون ياكلنه دينى
(فان جنى اخرى) اكر تقى قايته كناه قيلسه اولكى جنائت ننگ وليسينه خواجه بهاسنى
بير كاندين صوننگ قاضى ننگ حكى برله (شارك ولى الثانية ولى الاولى فى قيمة دفعت

اليه) شريك بولغاي صونكغي جنابت ننگ و ليسى اولكى جنابت ننگ و ليسى برلان اول بهاده كم آنكا بيروب تررلار (بقضاء) قاضى ننگ حكسى برله (اذ ليس فى جنابانه الا قيمة واحدة) آننگ اوچون بنده ننگ جنابت ننگ بر بهادين اوز كابلوس (واتبع السيد اوولى الاولى ان دفعت اليه بلا قضاء) وتابع بولر خواجه بنده كا يا اولكى كناه و ليسينه اكر اولكى جنابت و ليسينه بنده ننگ بهاسنى برسه قاضى حكم قيلغاي (ومن غضب صبيا حرا فمات معه فحاة او بحمى لم يضمن) و اول كشى كم آزاد كودكنى اولجه لاپ آلسه اول اولسه مفاجأة برله يا خسته برلان اول طار تب آلغان كشى ضامن بولمس (وان مات بصاعقة او نهش حية ضمن عاقلة الدية) اكر اوغلان صاعقه سببى برله اولسه يايلان چقمق برله اولسه اول كودك ننگ ديتينه غاصب ننگ عاقله سى ضامن ترر (كما فى صبي او دغ عبدا فقتله ضمن عاقلة الدية) آنداق كم كودككا بر نرسه امانت بيرسه اول كودك اول بنده نى اولترسه اول كودك ننگ عاقله سى اول بنده ننگ بهاسينه ضامن ترر (فان اتلف مال ابلا ايداع ضمن) و اكر كودك اوزينه امانتغه بيرماي ضايغ قيلسه اول كودك مالغه ضامن ترر آننگ عاقله سى ضامن بولمس (وان اتلف بعده لا) اكر كودككا امانت بير كاندن ضايغ قيلسه اول مالغه كودك ضامن بولمس ابو حنيفة ره قاتنده آننگ اوچون كم كويه مال ننگ ايه سى اوزى ضايغ قىلب ترر كم كودككا بيروب ترر *

﴿ فصل القسامة ﴾ قسامه بياننده ترر يعنى آنط بىر مملك بياننك ترر (مبيت به جرح او اثر ضرب او خنق او خروج دم من اذنه او عينه او وجد فى محلة) اول اولوك كم آننگ برله جراحت بولسه يا اورغان اورنى ننگ بيلكوسى بولسه ياطماقنى بوغان بولسه ياقاقى چقغان بولسه قولاقندين يا كوزندين يانا بلغان بولسه بر محله ده (او اكثره) يا آننگ كوبرا كى (او نصفه مع رأسه لا يعلم قاتله و ادعى وليه القتل على اهلها) اول اولكان كشى ننگ و ليسى دعوا قيلسه اول محله ننگ خلقى ننگ بار چه سينه قصد برله يا خاطر برله اولترمكنى (او بعضهم) يا اول محله ننگ بعضينه اولترمكنكى دعوى قيلسه (حلق) بو ايتلكان صورتلر ننگ بار چه سنده آنط بىر كابلر (خمسون رجلا حرا) ايلملك آزاد اير كشيكا (مكلفا) عاقل بالغ بولغاي (منهم) محله ننگ خلقندين (بختارهم الولي) اولارغه ولى اختيار قيلغاي (بالله ما قتلناه و ما علمنا له قاتلا) مونداق آنط ايچكاي لركم بالله برلار اولتركانمز يوق و آنى اولتركانى هم بيلكانمز يوق تيب (لا الولي ثم قضى على اهلها بالدية) مكر اولكان كشى ننگ ديتينه حكم قيلغاي (وان ادعى على واحد من غيرهم سقط القسامة منهم) اكر اول محله ننگ بر كشى سينه دعوى قيلسه اول محله ننگ خلقى ننگ اوزكاسندين آنط ساقط بولر (فان لم يكن فيها كرر الحلق عليهم الى ان يتم) بس اول محله ده ايلك كشى بولسه قايته بىر كاي آنطنى ايلكنى تمام قيلغو نجه (ومن نكل حبس حتى يحلق) و اول كشى كم آنط ايچمسه آنى كم بىندكا صالحايلر نا آنط ايچكو نجه (لان

خرج الدم من فمه اودبره) وديت وقسامه واجب بولس اكر فان آنتك آغزندين يا
 آرتمدين چقسه (اودكره) يا آنتك آلدوند اتي اندامندين چقسه (وفي قتييل على
 دابة يسوقهار جل فالديه على عاقلته) واولكو چي كم آطيا اولاغ اوستنده بولسه يورنكان
 بولسه اولاغنى بر كشي اول اولكان كشي ننگ ديتي اول اولاغنى يورنكان كشي ننگ
 عاقله سينه ترر (والراكب والقائد كالسائق) ومنكان وينكان كشي آطايد اغان كشي
 ننگ حكمنده بولر بس ديت آلارننگ عاقله سينه ترر اكر اولكاننى اولار برله طاپسه لار
 وعلى دابة بين قريتين على اقر بهما من القتييل) اكر ايكي كينت ننگ آراسنه تورت
 آياقلى جانور ده طاپسه لار اولو كنگ ديتنى بيرمگ ياقق كينت كا تور (وفي
 دار جل عليه القسامة) اكر بر كشي صاراينده طاپسه لار اولو كنى اول صاراى ننگ ايه
 سينه ايللاگ مرتبه آنطبير كايلا (وتدى عاقلته ان ثبت انها بالجملة) واول كشي ننگ
 تصرفنده بولسه آنتك عاقله سينه ديت لازم بولس (وعاقلة ورثته ان وجد افي دار نفسه)
 وديت اير ننگ عاقله ورثه سينه ترر اكر اوزى ننگ صاراينده تابلسه ابو حنيفة قاتندك
 ترر اما صاحبين قاتنده بوقان عفوترر هيچ نرسه لازم بولس ويوظاهر ترر (والقسامة
 على اهل الحطة دون السكان والمشتريين) وايلاگ آنط خط ننگ ايه سينه ترر آنده
 اولتورغان خلق لارغه ايرمس واول ملكنى صائب آلغانلارغه هم ايرمس وخط ننگ
 خلقلرى اول ترر كم اول آچقاندك بولوشكانلر ترر يرلر في اهل اسلام اولار ننگ حصه لارنى
 بولشكان بولغاى امام ابو يوسف ره ايتب ترر لر كم اهل خطه ومشتريلر واولتورغانلر
 برابر ترر لار قسامه ده يعنى ايلك آنطه (فان باع كلهم فعلى المشتريين) اكر صانسه لار
 خط خلقى ننگ بار چه سى ملكلارنى آلفوچيلارغه ترر قسامه وديت (وفي دار مشتركة على
 عدد الرؤس) ومشترك صارايد شريك لر ننگ صانچي ترر قسامه وديتده هر
 شريك لر ننگ اولشين ننگ مقدارينه ايرمس (وفي الفلك على من فيه) واكر اولكنى
 كيمه ده طاپسه قسامه وديت اول كيمه ده كى كشي لر كاترر (وفي مسجد محلة على اهلها)
 واكر اولكنى مسجد ده ياعمله ده طاپسه لار اول محله ننگ خلقينه ترر ديت وقسامه (وفي
 سوق مملوك على المالك) واكر ايكللى بازارده اولو كنى طاپسه لار قسامه وديت اول
 بازار ننگ ايه سينه ترر (وفي غير مملوك والشارع والسجن والجامع لا قسامه) واكر
 كشين ننگ ملكى ايرمس بازارده اولو كنى طاپسه لار ياعامه ننگ يولنده يازند آنده يا
 مسجد ده قسامه واجب بولس (والديتة على بيت المال) وآنتك ديتى بيت المالغه ترر
 (وفي برية لا عمارة بقر بها) ويابانده كم عمارة بولسه آنتك ياققنده بر آوازيتر چاقلى
 ير ده اول كشين ننگ ملكى ايرمس (اوفي ماء يهر به هدر) يا آعانورغان صوده اولو كنى
 طاپسه لار اول صو اول اولو كنى آقزوب بار اتورغان بولسه هدر ترر يعنى ديت وقسامه
 لازم ايرمس (ومستخلف قال قتلها زيد حلفي بالله ما قتلته ولا عرفت له قاتلا غير زيد) وهر

كشيكا كم آنطبير لر سن اولتر دنكمو واول ايتب ترر كم زين اولتر ب ترر ومونداق
 آنطبير كايلا ر كم سن اولتر كانونك يوق ترر وزيد دين اوزكا اولتر كوچى فى تانمس سن
 تيب (و بطل شهادة اهل المحلة و بقتل غير هم) ومجمله خلقى ننگ بعضسى آندين اوزكا
 ننگ اولتر كانىكا كواهلق بير كافي باطل ترر آننگ اوچون كم كواه بعض ترر (او واحد
 منهم) يامجمله ننگ بر كشى سى ننگ اولتر كانىكا كواهلق هم باطل ترر (وفى رجلين فى
 بيت وحد احد هما قتيلا ضمن الاخر ديتته) واكر ايكى كشى كم بر اوئده بولسه لار
 بر سنى اولوك طاپسه لر ضامن ترر اول تقى بر سى ننگ ديتينه (وفى قتيل قرية امرأة
 كرر الحلف عليها) وبر كينت ده اولوك طاپسه لار اول كيت خاتونلر ملكسى
 بولسه مكرر قيلغاي لار اول خاتونغه ايلك آنطنى (وندى عاقلتها) واول خاتون
 عاقله سى ديت بير كاي *

❖ فصل العاقلة ❖ عاقله تيب اول جماعتغه ايتر لر كم ديت بيرر (العاقلة اهل الديوان
 لمن هو منهم) يعنى عاقله اهل ديوان ترر اول كشى اوچون كم اهل ديواندين بولغاي
 يعنى لشكر خلقندين بولغاي كم لشكرى ننگ آراسنده آطنى بئكان ترر لر (يوخذ من
 عطياتهم) آلغايلا آلاننگ واجب لرندين (حين خرجت) تاكه چيغاي اول بير كوچى
 لردين اول عطيات ديواندين (وحيه لمن لميس منهم) وعاقله اولتر كوچيننگ قبيله سى
 ترر اكر اولتر كوچى بولسه اهل لشكر دين (يوخذ من كل) واولتر كوچيننگ جماعتندين
 هر كشى بولسه ياوق لرندين قبيله سندن آلغايلا (فى ثلث سنين) اوچ يلده
 (ثلثة دراهم) اوچ درهم يعنى هر يلده هر كشىد من بر درهم كوش آلغايلا (او اربعة
 منها) باهر كشىد من اوچ يلده دورت درهم آلغايلا (وان لم يتسع الحى ضم اليه اقرب
 الاحياء نسبا الاقرب فالاقرب) واكر اول كشيننگ كيونشى بولغان بولسه قوشقايلا
 اول قبيله غه ياوقراق قبيله نسبند بولسه آندين صونك ياوقراقنى آندا ق عصابانك
 مقرر ترر كم ياوقراقنى ايلكارى توتارلا (والباقى على الجاني) وآنچه ديتدين باقى
 قالسه كناه قيلغوچيغه يوكلانور (والقائل كاحدم) واولتر كوچى ديت بيرر كوچى حكمنك
 بولر (وللمعتق حى سيدة) و آزاد قيلنغان كشيكا عاقله سى آننگ حواجه سى ننگ
 قبيله سندن ترر (ولمولى الموالاة مولاة وحيه) ومولاى موالاةغه عاقله يعنى اول
 كشيكانر كم آننگ حواجه سى آزاد قيبلا ترر آننگ عاقله سى مولاى موالاة برلان شرط
 قيلغان كشى ترر آننگ برله آنط ايچكان كشى ترر تقى آننگ برله آنط بر عهد ايچكان
 كشيننگ قبيله سى ترر آننگ اوچون كم آغه وانى تيب ايتشب قرار بيرر ترر لار بر
 بر سندن ميراث آلورلا بر برى ننگ جنابيتيننگ عهد سندن چقارلا (والمعتبر
 فى العجم اهل النصره) وعاقله ده معتبر عجم خلقندين يارى بيركان خلق ترر (سواء
 كانت بالحر فة اولاً) اول يارى بيرمكك هنر برله بولسون يا آندين اوزك برله بولسون

آنداق کم بر محلله ده بولغان ینکلیغ (ومن لاعاقلة له يعطى من بيت المال ان كان) واول
 کشی کم دیت برر کشس بولسه آننک جنایتنی بیت المال دین بیر کایلر اکر بیت المال
 نرسه بولسه (والافعلی الجانی) اکر عاقله سی بولسه یعنی دیت بیر کوچیسی و بیت المال
 مصون بولسه و آندین حاصل بولسه جنایت قیلغوچیدین آغایلر (و یتمحل العاقلة ما
 یجب بنفس القتل) دیت بیر کوچی هر نرسه اولتر مملک اوچون اوزینه واجب قیلل
 ترر (لأما یجب بصالح عن دم عمد او اقرار لم یصدقه العاقلة) و صالح برله یا اقرار برله
 اینانمسه آنکادیت بیرمک واجب بولمس (ولا یقتل عمد سقط وده بشبهه) و تقی دیت بیر کوچی
 قصد اقیلغان جنایتی ساقط بولغان بولسه آننک قصاصی شبهه برله آنداق کاتب مکتبنی
 اولترسه کم کتابتننک و فاسی بار بولسه دارنی حواجه آنداق قیلدی (او قتل ابنه عمدا)
 و مونداق کنه کم اوغلنی اولترکان ینکلیغ قصد برله بودیت هم مالته ترر اوزکادیت
 بیر کوچی کا ایرمس (ولا جنایة عبد خطأ) و بندهنک جنایتنی هم عاقله قیلمس یعنی
 اوزکادیت بیر کوچی بلکه آننک حواجه سی عاقله ننگ اورنه ترر (او عمدا) قصد برله
 قیلغان کنهغه هم عاقله قیلمس کرک نفسده بولسون کرک نفسدین اوزکاده (و مادون
 ارش الموضحة) و آنچه ارش موضعه دین آرزاق بولسه هم عاقله بولمس اول دیت ننگ
 اوندین بری ننگ یاریمی آرزاق ترر و دیت ننگ اوندین بری ننگ یاریمی بش
 درم ترر (بل علی الجانی) بلکه بو ایتمک جنایت کنه قیلغوچیغه ترر و عاقله غه ایرمس
 یعنی اوزکا دیت بیر کوچی کا ایرمس والله اعلم *

کتاب الاکراه اگر اه لغتده اول ترر کم بر کشنی اشکا توتارلار کم اول اشنی
 تلامس زور برله قیلدرلار (هو فعل یوقعه بغيره) و شر یعتده اکراه اول ترر کم واقع
 قیلدرلار اوزندین اوزکا کا اول اوزکا کشیننک مرادی ننگ خلافته ترر (فمفوت به
 رضاه او یفسد اختیاره مع بقاء اهلیته) بس فوت بولر رضاع اول کشیننک کم آنکا اکراه
 قیلدرلار مکر اختیاری ننگ (اهلیتی ننگ بقالغی برله) و شرطه قدره الحامل علی ایقاع ما
 هدده سلطانا کان اولصا) و اکراه ننگ تحقیق بولمقلقنده صفت قیلغوچیننک قادر
 بولمقلقی شرط ترر واقع قیلمقلقغه اول نرسه نی کم آننک آنکا کوچلک قیلر کرک پادشاه
 بولسون کرک اوغری (و خوف الفاعل ایقاعه) و تقی بر شرطی اکراه ننگ تحقیق
 بولمقلقنده فاعل ننگ قور قملقی ترر پید اقیلمقلقغه آنی کم آننک برله تهدید بیرلار
 اول پادشاه یا اوغری (و کون المکره به متلفا نفسه او عضوا) و تقی بر شرطی زور
 قیلغوچیننک نفس ضایع یابر اند امنی ضایع قیلغوچی بولمقلقی شرط ترر (وهو الملجیء)
 بو تورلک اکراه ملجیء دیرلر یعنی فاعلنی مضطر قیلغوچی اش ننگ باقی بولمقلقی ترر
 (او موجبا غما یعدم الرضا) یا آنچه آننک برله تهدید بیرر غم ننگ واجب بولغای کم
 آننک سببی برله هم رضالف یوقی ترر (والفاعل ممتنعا عما اکره علیه قبله) اکراه ده

شرط ترر کم فاعل باشنی فاجر غوچی بولغای اول نرسه دین کم آنتک برله زورلق قیلار
 بوزورلقدین ایلکری (لحقه اولحق آخر اولحق الشرع) اوزی ننگ حق یاباشقه اوچون
 (فلو اکره بالمایع) بس اکر اکره ماجی برله یعنی اولتر مکننگ قورقچی یاندا امیننگ
 ضایع بولمق قیمننگ قورقچی بولسه (اوغیره) یاغیری بولسه مثل قایتارمق (علی بیع)
 صانمق قغه بر نرسه (اونخوه) و صانغانغه اوخشاش کم بیر مکلک بولغای یا اچاره غه بیر مکلک
 ویا آندین اوزکا بولغای (اوباقرار) یا بر نرسه نی اقرار قیلماق برله (فسخ اومضی)
 اکره دین صونک بوزولسه بولر اول معامله نی کم زورلق برله قیلب ترر یا امضا قیلسه بولر
 (ویملکه مشتری ان قبض) وایکابولر صانلغان نرسه کا آلمان کشی زورلق برله قیلغان
 بولسه سوداده اکر قولمه آلمان بولسه اول نرسه نی (فیصح اعتاقه ولزم قیمته) وزورلق
 برله آلمان بنده نی آزاد قیلماق درست بولر اول آزاد قیلغان کشی کا اول بنده ننگ
 بهاسی لازم بولر (فان قبض ثمنه وسلم المبیع طوعانف) اکر نرسه ننگ بهاسی
 زورلوق برله آلسه یا طابشرسه طوع برله ورغبت برله اکره سز درست بولر اکره برله سودا
 قیلسه (وحل بالمایع شرب الخمر) اکره ماجی ننگ سببی برله شرابنی ایچمک
 درست ترر آنتک اوچون کم اولکلکننگ یا براند امی ننگ ضایع بولر قورقچی بولر
 ایچمسلکی ننگ سببی برله (واکل المیتة ونحوها) و مردارنی یمکلک و آنتک اوخشاش
 نرسه نی یمکلک مثل دونکعز (حتی ان صبرائتم) واکر اولکوچمه یا براند امی ضایع بولغانچه
 صبر قیلسه کنه کار بولر (ورخص به اظهار الکفر) واکره ماجی برله اولکلکی یا براند امی
 ضایع بولماق خوقی بولسه کلمه "کفرنی اظهار قیلماق رخصت ترر (مطمئناً قلبه بالایمان) اول
 حالده کم آنتک کولکی ایمان قرار نوتغان بولسه (وبالصبر اجر) صبر قیلماق برله یعنی
 کفر کلمه سنی ظاهر قیلماق برله اجر اولوغ ثواب بار ترر (وانلاف مال مسلم) واکره
 ماجی ننگ سببی برله مسلمان ننگ مالنی ضایع قیلماق رخصت ترر (وضمن الحامل)
 وحامل ضامن ترر یعنی اول کشیکم مسلمان ننگ مالنی ضایع قیلماقغه زور قیلغان کشی
 ضامن بولر (لاقتله) واکره زور قیلماق برله مسلماننی اولترمک روا ایرمس بلکه
 صبر قیلغای تا آنی اولترکای لر اول زور قیلنغان کشنی اولترمکای (ویقاده فقط) وحاملغه
 قصاص قیلغایلار اول کشیکام اکره قیلغوچی ترر اولتر کوچی کافصاص قیلمس لار
 آنتک اوچون کم اول زور برله یعنی اکره برله اولتر ترر (وصح نکاحه وطلاقه وعتقه)
 واکره برله نکاح قیلماق و طلاق قیلماق و آزاد قیلماق درست ترر (ور جمع بقیمة العید ونصف
 المسمی ان لم یطاء) واکره قیلغوچیغه رجوع قیلغای یعنی بنده ننگ بهاسنی تلاکای نکاح ده
 حق ننگ یاریمنی تلاکای زور برله طلاق قیلدرغان کشیدین (وندره) واکره برله نذرهم
 درست ترر (ویمینه) وزور برله ایچکلک آنظم درست ترر (وظاره ورجعته) واکره
 برله طهار قیلماق هم درست ترر آنکا زور قیلسه لر کم خانوم آنام ینکلیغ ترر نیب

آیتغل تیب و طلاق دین رجوع قیلیمقلق هم روانرر اکر اه برله (وایلاوه و فیئنه فیه) و اکر اه برله ایلا هم درست ترر آنط ایچمکک هم دورت آی اوزی ننگ خانونیمنه یاوق قیلیمغای و ایلا دین رجوع قیلیمقلق ایلاننگ مدتنده اکر اه برله درست (و اسلامه بلاقتل لور جمع) و اکر اه قیلنغان کشی ننگ هم اسلامی درست ترر اماائی اولترمکک واجب بولمس اکر اسلامی قایتسه (لا ابراءوه) و برحق دین اکر اه برله ابراقیلیمقلق درست ایرمس (وردنه) و اکر اه برله مرتد بولمقلقی هم درست ایرمس اکر اکر اه برله مرتد بولسه آننگ خانونی هم حرام بولمس (وان زنی رجل حد الا اذا اکرهه السلطان) و اکر اه برله زناقیمسه آنکا حد اورر لار مکر آنکا پادشاه زورلق قیلیمسه ایمدی اکر اه و جور پین ابولر و الله اعلم *

﴿ کتاب الحجر و الاذن ﴾ بو کتاب منع برله اذن ننگ بیاننده ترر یعنی رخصت بیرمک لکننگ (هو منع نفاذ القول) و شر یعتده سوز ننگ درست بولمقنی منع قیلیمقلق ترر (وسببه الصغر و الجنون و الرق) و حجر ننگ سببی یاشلک و نار سیده ننگ سوزی ننگ درست بولمقلقی ترر و تقی دیوانه ننگ و بنده ننگ بو اوج فرق ننگ یعنی اوج بولک خلق ننگ سوزی ننگ درست بولمقلقی ترر شر یعتده روا ایرمس (فضمنوا بالفعل) و بو اوج کشی ضامن ترر اول اشکا کم اولار دین پید ابولب ترر (و اخر الی العتق الاقرار بمال) و تأخیر قیلغایلار تاینده آزاد بولغونجه اکر بنده مالغه اقرار قیلیمسه (و عجل بحد و قود) و بنده کا متوجه بولب تورغان حدکا و قصاصغه تعجیل قیلیمغای یعنی تأخیر قیلیمغای (ولا یحجر بسفه و فسق و دین) و کشنی منع قیلیمغای نادانلق و عاقل سزلق سببی برله و فاسقلق سببی برله و نامشروع اش قیلیمقلق برله و قرص ننگ سببی برله و سفه تیب اول ینکل لکنی ایترلار کم پید ابولر آدمیغه شادلق و غضب دین کم آئی سوز لامکا کلتیرر طوقطالمای و شر یعتده عمل قیلیمقلق ترر شر عننگ موجدیننگ خلافتنه و سفه ننگ عادی اسراف ترر (و حجر مقت ماجن و طیب جاهل) و منع قیلر برمقتنی کم خلق لارغه حمله لار تعلیم قیلر تا حقنی باطل قیلر آنداق کم خانونغه تعلیم قیلیمسه مرتد بولغای نایرندین جد ابولغای و ایرکا ایتسه کم مرتد بول نازکا آندین ساقط بولغای و نادان طبیبنی منع قیلر لار علاج قیلیمقلق دین (و مکار و مفلس) و افلاس کشنی منع قیلر لار خلقلرغه چاروسنی کر ایغه بیرر و کرای ننگ حقنی آلور و قتیکه سفر و قتی بولسه چاروسنی یوق بولر کر ای تونوغوچی بولد اشلارندین قالور (فاذا بلغ غیر رشید لم یسلم الیه ماله حتی یدلغ خمساً و عشرین سنة) بس و قتیکه کودک رسیم بولسه عقلی و اینانمقلقی بولسه آننگ مالنی آنکاطابشر مغایلر نایکرمی بش باشغه یتکونجه (وصح نصرق قبله و بعده یسلم بلا رشد) و یکرمی بش یاشندین صونک آننگ مالنی آنکاطابشر مغایلار اکر عقلی و بیملکلی هم بولسه اما صاحبین قاننگ ناعقلی و بیملکلی بولماغونجه مالنی آنکاطابشر مغایلار (و حبس القاضی المدیون لدینه) و بند قیلیمغای قاضی قرص دارنی آننگ قرصی اوچون

اگر آئی بند قیلمقلقی قرض ننگ ایسه نلاسه ایکی آی یا اوچ آی آئی بند قیلمغای
 آننگ مالندین صور انهای اگر مالی ظاهر بولمسه آئی قویه بیرکای (وقضی دراهم دینه
 من دراهمه و دنانیره من دنانیره فباع کلا لفضاء الاخر) وقاضی آننگ قرضی قرض دارننگ
 درهمندین ادا قیلمغای و قرض ایسه سیننگ قزل آلتون دینارنی قرض دارننگ قزل آلتون دین
 آلتغای و آلتون کموشننگ هر قایوسنی صانغای تقی برسنی ادا قیلمق اوچون (لا عرضه
 و عقاره) وقاضی قرض دارننگ متاعنی ویرینی صانغای قرضنی ادا قیلمق
 اوچون اما صاحبین قاننده صانغای متاعنی ویرینی آننگ قرضنی ادا قیلمق کرک (ومن
 افلس و معه عرض شراه فباعه اسوة للغرماء) و اول کشی مفلس بولسه آننگ برله متاع بار
 کم آئی صائب آلب ترر بس اول متاعنی صانغوچی اونکا قرضلق کشی برله برابر بولر
 بس صانغوچی متاع ننگ بهاسی اوچون آئی بوتون آلابلس (و بلوغ الغلام بالاحتملام
 والاحبال والانزال) و ایر اوغلان ننگ رسیده بولمقلقی شیطانی بولمق سببندین بولر
 اول منی ننگ چقمقلقی ترر او یقوده خانوننی یوگو قیلمق سببی برله و منی چقمق سببی
 برله بولر (والجاریه) و رسیده بولغان خانون ننگ (بالاحتملام والحیض والحبل) احتلام
 برله بولر یعنی منی چقمقلق حیض کلمه لکن ننگ سببی برله هم بولر و یوگو بولمق سببی
 برله هم بولر (وان لم یوجد فحین یتم لهما خمس عشر سنه و به یفتی) بس اگر بو
 علامتار بید بولمسه ایر و خانون بس اون بش یا شقه یتسه اول ایر و خانون آننگ رسیده
 لقیغه حکم قیلر لار وقتوی مونکا ترر (و ادنی مدتله اثنی عشر سنه) و ایر ننگ رسیده
 لکن ننگ آزمدتی اون ایکی یاش ترر کم موندین آزده آننگ رسیده لکن کاحکم قیلمسلر
 (ولهنا سع سنه فصدقاح ان اقرا به) و خانون ننگ مدتی ننگ آزارق مدتی طوقز یاش
 ترر بس اولارنی راست ایتلکوچی بلور لار اگر اول وقتک آننگ رسیده لکن کا اقرار قیلسه
 (فصل المأذون الاذن فك الحجر)

اذن منعی یراق قیلمقلق ترر کم بنده ننگ سببی برله ثابت بولب ترر آننگ منعی
 شرعی اذن دیرلر (واسقاط الحق) و اذن خواجه ننگ حقنی ساقط قیلمق ترر اول بنده
 ننگ تصرف قیلمقلقی خواجه دین رخصتسز (ثم یتصرف العبد لنفسه باهلیته) آندین
 صوتک تصرف قیلر بنده اوزی ننگ اهلیت لکن برلان (فلم یرجع بالعهد علی سیده)
 بس قایتمس عهد بنده ننگ خواجه سینه بس اگر بنده بر نرسه آلسه آننگ بهاسی بند
 دین تلامک کرک و خواجه دین تلامک کرکمس (ولو اذن یوما فهی مأذون الی ان یحجر)
 و اگر بنده کابر کون اذن بیرسه اول بنده اذن بیلر لکن ترر تا اذن دین منع قیلغو نجه (ولو
 اذن فی نوع عم اذنه) و اگر بنده کابر نورلک نرسه کابر اذن بیرسه اول اذن عام ترر بارچه
 تجارنده (و یشبت صریحا و دلالة) و اذن ثابت بولر هم صریح برله هم دلالة برلان (کما
 اذار آسیده بیبع و یشتری) آنداق کم خواجه بنده ننگ البیع و صانیع قیلارنی کورسه

(وسکت) و خاموش توره و خواجه آئی منع قیامسه (فیبيع ویشتری ولو بغین فاحش) بس آلیغ صانع قیلا بلور اذن بیرلکان بنده اگر جه غبن فاحش بولسه اول سودا (ویوکل بهما) وکیل هم قیلا بلور اذن بیرلکان بنده آلیغ صانیغ غه (ویرهن ویرتهن) و بر نرسه نی کر و قیلا بلور و کر و کالابلور بر نرسه نی خواجه دین رخصت سز (ویتقبل الارض) ویرنی قبول قیلا بلور یعنی اجاره غه آلابلور (ویأخذها مزارعه) ویرنی مزارعه غه هم آلابلور (ویشتوری بندر ایزرعه ویشارک عنانا) و شرکت عنان هم قیلمق رواترر اذن بیرلکان بنده کا (ویدفع المال ویأخذها مضاربه) مالنی بیرر هم آلابلور اذن بیرلکان بنده مالنی شرکت مضاربه برله (ویستأجر) و اجاره غه آلابلور (ویوچر نفسه) و هم اجاره غه بیرابلور اوزنی (ویقر بودیعه و غضب) و ذن بیرلکان بنده امانتغه و غضبغه اقرار قیلا بلور (ودین ولو بعد الحجر) و قرضغه اقرار قیلا بلور اگر چه اول اقرار منع قیلغاندین صونک سودا دین صونک بولسه هم (ویهدی طعاما یسیرا) و اذن بیرلکان بنده از طعام هدیه بیرابلور (ویضیف من یطعمه و یعامله) و اذن بیرلکان بنده اوزنده ضیافت قیلغان کشی کا طعام بیرابلور و آننگ برله معامله قیلر (ویحط منه الثمن بعیب قدر العهد) و صانغان نرسه ننگ بهاسندین کم قیلا بلور عیب اوچون اول چاقلی کم بازارکان لر ننگ آراسنده عهد قیلم ترر لر (ولایزوج ولا یکتب) و اذن بیرلکان بنده اوزیننک بنده سی اوچون خاتون آلابلمس بنک سنی مکاتب قیلا بلمس آننگ بوتصر فی بازارکانلر ننگ قیلمه سندین ایرمس (وکل دین وجب بتجاره) و هر قرض ننگ بازارکان و جهی برله واجب بولغان بولسه اذن لک بنده کا (اوبما هو فی معناها) یا اول نرسه لر برله کم بازارکان لک معناسند ترر (کغرم وودیعه و غضب) و مثل امانت ننگ توانی کم منک ایکندر آنکا و اولجه ننگ توانی (وامانته جحها) و امانت ننگ توانی کم آنکا انکار قیلم ترر و دیعتنی ایتغاندین صونک امانتنی ایتمقلق عطی عام ننگ قیلمندین ترر خاصغه (وعقرو جب بوطی مشریه بعد الاستحقاق) و مزدی کم واجب بولر قرا باشنی و طی قیلمقلق ننگ سببی برله صائب آلغان بولسه آندین صونک تقی بر کشی اثبائه قیلمسه و وطی قیلمسه آنکامزد اذن برلکان بنده کا واجب بولر (یتعلق برقبته) بو ایتلکل قرض لر ننگ صرف قیلمقلغی اذن بیرلکان بنده غه تعلق توتار (فیماع فیه) صانارلار اذن بیرلکان بنده نی اول حکم ده (ویقسم ثمنه بالحصص) اول اذن بیرلکان بنده ننگ بهاسنی قرض لر ننگ حصه لر ینه بولارلار (وبکسبه حصل قبل الدین او بعده) و بو ایتلکل قرض متعلق ترر اذن بیرلکان بنده ننگ کسب قیلغانیغه کم حاصل قیلغان بولغای قرض دین الکاری یاقرض دین صونک (وبما اذهب) و آنچه اذن بیرلکان بنده هدیه نی قبول قیلم ترر لر (لابما اخذته سیده قبل الدین) و ایتلکل قرض لر متعلق بولمس آنچه آلب ترر و آننگ هواجه سی قرض دین الکاری (وطولب بما بقی بعد عتقه) و تلاکایلر اذن بیرلکان دین

آنچه قالب ترز اول قرض درین آننگ بویننده آزادبولغان دین صونک (وللسید اذن غله مثله مع وجود دین علیه) خواهغه تیکر کم آلهای کیسلکن یالنی اول ینکلیغ اذن بیرلکان بند ننگ (والباقی للغرما) و آنچه خواه ننگ کیسلکن بوغنتن دین فالور قرض درین قرض لك كشی لركا بیرکایلر (وینحجر ان ابق) ممنوع بولر اذن بیرلکان بند یعنی اذنی فالس اگر قاجسه (اومات سیده) یا آننگ خواه سی اولسه (او جن مطبقا) یا آننگ خواه سی همیشه دیوانه بولسه هم اذنی فالس اما اگر گاه دیوانه گاه اوزینه کلسه اول بند اذنی ننگ بولر (اولحق بدار الحرب مرتدا) یا آننگ خواه سی مسلمان دینندین قایتب دار هر بکافوشلسه مرتد بولب (او حجر علیه بشرط ان یعلم هو) یا ممنوع قیلسه خواه آنی و اول منع قیلمقلقی بلسه (و اکثر اهل سوقة) کرک کم بازار خلقی ننگ کو بر اکی بلدکوچی بولغایلر تا اذن برله فالقهای بند (والامة ان استولوا) و اذن بیرلکان قاراباش اگر خواه سندین اوغلان طایسه اذنی فالس (وضمن قیمتها للغرما) و خواه ضامن بولر اول ام ولد قاراباش ننگ بهاسی ننگ قرضی او چون کم ام ولدنی صانا بلمس (ولو شمل دینه مال وور قبته لم یملک سید مامعه) اگر اذن بیرلکان بند ننگ مالی قرضینه یتار چاقلی بولسه آننگ بهاسینه هم خواه ایک بولمس اول مالغه کم اذن بیرلکان بند برله ترز (فلم یعتق باعتاقه) بس آزاد بولس بند کم اذن بیرلکان بند ننگ کسبندین بولسه خواه ننگ آزاد قیلمقی برله (و بیبع مامعه من سید بالقیمه) و صانا بولر اذن بیرلکان بند اوزی ننگ خواه سینه اول نرسه نی کم اول بند ننگ ملکی بولسه اول چاقلیغه کم اول نرسه ننگ بهاسی برله (و سید منه بها و باقل) و خواه هم صانا بولر اذن بیرلکان بند کابر نرسه نی کم اول نرسه ننگ بهاسی بولغای یا آزارق بولغای بهاسندین (فان باع باکثر نقض او هط الفضل) بس اگر خواه اذن بریلکان قرض دار بند کابر نرسه نی بهاسندین زیاده غصاته خواه سودانی بوز عای یاز یاده سنی کم قباغای (و بطل ثمنه ان اسلم مبیعه قبل قبضه) و صانلغان نرسه ننگ بهاسی باطل بولر اذن بیرلکان بند ننگ بوینندین ساقط بولر اگر طایشره خواه صانلغان نرسه نی اذن بیرلکان بند کابهاسنی آلمای تورب آننگ خواه سی قرض ننگ واجبی ایرمس اگر صانلغان ننگ بهاسی متاع بولسه خواه غه لایقراق ترز اوزک قرض دار لر دین متاع غه (و له حبس مبیعه لثمنه) و خواه صانلغان نرسه نی صاقلای بولر آننگ بهاسی او چون دین آلهان بولسه (و صح اعتاقه مد یونا) و اذن بیرلکان قرض دار بندنی خواه ننگ آزاد قیلمقلقی درست ترز (وضمن سیده الاقل من قیمتة و من دینه) و خواه ضامن ترز آزارقینه کم آننگ بهاسی بولغای هر قایوسی آزارق بولسه خواه آنکا ضامن ترز (ولو اشتری و باع ساکتاعته اذنه و حجره و هو ماء ذون) و اگر آلسه و صانسه خواه ننگ اذندین و متعندین سود ایتسه اول بند اذن بیرلکان ننگ حکمنک بولر (و لا یباع له ینه الا اذا قرسید باذنه) و اذن بیرلکان بندنی صانمغای آننگ قرضی او چون مکر آننگ خواه سی آننگ

اذنك بولغايمغه اقرار قىلسه (وتصرف الصبى ان نفع له كالاسلام والانتهاج صح بلا اذن) و كودك ننگ تصرف قيلمقلى اكر فائده بولسه مثل اسلامنى قبول قيلمقلى و هبهنى قبول قيلمقلى ينكليغ اذن سز درست ترر (وان ضرر له كالطلاق والعنق لا) اكر كودك ننگ تصرفى ضرر قىلغوچى بولسه مثل طلاق و عنق ينكليغ درست ايرمس (وان اذن به) اكر چه كودك كا اذن قىلغان بولسه آننگ ضرر يغه تصرف قيلمقلى درست ايرمس (وامانع و ضرر كالبيع و الشراء علق باذن وليه بشرط ان يعقل البيع سالبا و الشراء جالبا) و اول صرف قيلمقلى كم فائده ننگ و ضرر ننگ ايكى سى ننگ هم بولر اتمالى بولسه مثل آلبغ و صانغ ينكليغ تعلق ترر كودك ننگ و ليسى ننگ اذنيه اكر كودك ننگ و ليسى اذن قىلغان بولسه درست ترر اول شرط برله كم بىلسه صانمق قولدين چقارر و بر نرسهنى آلق اول نرسهنى قولغه صرف قيلمقلىغه كترر (و وليه ابو و ثم وصيه) كودك ننگ و ليسى آناسى ترر اذن يى صونك وصيت قىلغانى ترر (ثم جد و ثم وصيه) آندى صونك كودك ننگ و ليسى باباسى ترر كم آناسى ننگ آناسى هر نچه كم يوقار و بارسه آندى صونك باباسى ننگ وصيت قىلغانى (ثم القاصى او وصيه) آندى صونك قاضى ترر و ياقاضى ننگ وصيت قىلغانى ترر (ولو اقر بماعه من كسبه او ارثه صح) اكر اذن يبرلكن كودك اقرار قىلسه آنچه سوزى برله بار نرسه كسبدى يامير ائدىن درست ترر والله اعلم *

كتاب الوصايا هي ايجاب بعد الموت و وصيت شريعتك حقنى اثبات قيلمقلى ترر اولك ائدىن صونك (ونتب باقل من الثلث) وصيت قيلمقلى مستحب ترر مال ننگ اوچدان بر ندىن آزارقنى (عند غنى ورثه) و رثه ننگ بايلىق و قتل و وصيت قىلغاي (او استغنائهم بحصتهم) يا اول و رثه لر اوزلورى ننگ ميراث لارينك حصه سى برله باي بولسه لار (كتر كه بايلا احمها) آنداق كم مستحب ترر و وصيتنى ترك قيلمق بوايى اش بولسه كم و رثه سى غنى بولسه و مير ائدىن آرزو سنى آلا نورغان بولسه (وصحت للحمل و به) و ايچده كى بالا اوچون و وصيت قيلمقلى درست ترر بر نرسهنى و تقى ايچده كى اوغلاننى بر كشى اوچون و وصيت قيلمقلى هم درست بولر (ان ولدت لاقبل من مدته من وقتها) اكر اول فرزند آلتى آيدىن آزارقلم طوغسه و وصيت قىلغاندىن (وهى والاستثناء فى وصية بامه الاحملها) و وصيت درست ترر و استثناء هم بو صورتك كم قارباشنى و وصيت قىلسه مكر آننگ اوغلان يغه كم اچمده بار بولسه (ومن المسلم للذمى و بعكسه) و مسلمان ننگ و وصيت قيلمقلى ذمى اوچون و اترر و مونك عكسى هم مسلمان اوچون ذمى ننگ و وصيت قيلمقلى درست ترر (وبالثلث للاجنبي لافى اكثر منه) و باط كشى اوچون مال ننگ اوچدان بر ينه و وصيت قيلمقلى درست ترر اوچدان بر ندىن زياده سينهر و ابولمس (ولا لوارثه) و تقى اوزى ننگ وارثى اوچون و وصيت قيلمقلى ر و ابولمس (وقانله مباشرة) و اوزنى اولتركان كشى كو وصيت قيلمقلى درست بولمس (الاباجازة

ورثته) مکر ورثه لر بئنگ اجاتی برلان کم وصیت قیلغو چی اوتر گوجیمینه وصیت قیلسه
 درست بولر (ولامن صبی ومکاتب وان ترک و غاء) و کودک دین و مکان دین وصیت
 روابولس اگر چه کتابت ننگ بد لینه و فاقیر چاقلی مالی بولسه هم (وقدم الدین علیها)
 وقرضی وصیت دین ایلکاری ادا قیلغای (وتقبل بعد موته) وصیت قیلغو چی اولکاندین
 صونک مقبول ترر (وبطل قبولها وردهافی حیاته) وصیتنی قبول قیلماق وصیت قیلغو چی ننگ
 ترک تورغاننده باطل ترر اگر ترک وقتنده قبول قیلمای من تیسه وصیتنی آننگ
 اولکاندین صونک قبول قیلسه درست ترر (وبه یملکه) اولکاندین صونک وصیت قیلغانیغه
 ایجابولر (الاذمات موصیه) مکر و قتیکم وصیت قیلغو چی اولسه (ثم هو بلا قبول)
 آندین صونک وصیت قیلغان کشی اولسه قبول قیلمای (فهو لورثته) بس آنچه آنکاو وصیت
 قیلب ترر وصیت قیلغو چی ننگ ورثه لر ننگ ملکی بولر (وله ان یرجم عنها قبول صریح)
 وصیت قیلغو چی وصیتنی قایتار ابلور صریح سوز برله آنداق کم اینسه آنچه فلان او چون
 وصیت قیلغان دین قایتدم درست بولر (اوفعل یقطع حق المالك عنه) یا وصیت دین
 بر اش برلان قایتغای آنداق اش کم کیسار غاصب حقنی اول نر سه لر دین کم نار تب
 آلوب ترر اول ایکنس دین (کما مر فی الغصب) آنداق کتاب غصبه اوتدی مثل
 اولکم وصیت قیلدی بر کشی او چون یوزنی آندین صونک طون کیسدی و تکدی
 وباخته وصیت قیلب ایردی آنی توتدی بو تورلک اش لر وصیت دین قایتغای ترر
 اش برله (اوین بد فی الموصی به ما یمنع تسلیمه الابه) یا زیاده قیلسه وصیت قیلغانیغه
 بر نر سه فی کم اول نر سه فی وصیت قیلغان مالنی اول کشی نیکور مس بولسه بوند ای اش برله
 وصیت دین قایتغای ترر (کلت السویق بسمن) مثل وصیت قیلغان طالقانی یاغ
 برله بولغامق (والبناء) وصیت قیلغان صارا یغه اوی صالمق (وتصرف یزیل
 ملکه) و مثل تصرف قیلدی کم کینارکای وصیت قیلغو چی ننگ ملکی اول نر سه دین
 (کالبيع والهبة وما لا یجتمه الا بالفعل) وصیت قیلغان نر سه فی صانتان اول نر سه فی
 بر کشیکا بیر کان ینکلیغ (ولا بغسل ثوب) وصیت قیلغان طوننی یومنی لق وصیت دین
 قایتغای بولس (ولا یحجوردها) وصیتغه منکر بولغانی برله هم قایتغای بولس (رتبطل
 هبة المریض) و خسته ننگ بر نر سه فی بیر کانی باطل ترر (و وصیته لمن نکحها) اول خسته ننگ
 وصیتی هم باطل ترر اول کشی او چون کم آنی خسته نکاح قیلغای (بعدها)
 وصیت دین صونک (کافرازه و وصیته وهبته لانه کافر او عبدا) مثل خسته ننگ اقراری
 و خسته ننگ وصیتی و خسته ننگ بیر کانی او غلینه اول خالده کم کافر بولسه یا بند بولسه
 (ان اسلم او عتی بعد ذلك) اگر مسلمان بولسه یا آزاد بولسه اقرار قیلغان دین صونک
 یا وصیت یا هبه قیلغان دین صونک بواش لر فی قیلسه بوا یتلکان اعلی او چون باطل ترر (وهبة
 مقعد و مفلوج و اشل و مسلول من کل ماله ان طال مدته ولم یخفی موته) و بیر مملکی

اول كشيمنتك كم پورى بلمای اولتورغان بولسه يافالچ اورغان بولسه ياقولى آياقى شل
 بولغان بولسه آنتك همه سنى مال ننگ بار چه سندن چقارمق معتبر ترر اكر چه
 خسته لك ننگ مدتى اوزون بولسه خسته سيدى بن آنتك اولار خويى بولسه (والافمن ثلثه)
 اكر اولار خويى بولسه مال ننگ اوچدان بىر ندىن معتبر ترر بوايتلكان بىر مكلكد
 (وان اجتمع الوصايا قدم الفرض) و اكر وصيت لار جمع بولسه مثل حج و زكاه و كفارة
 و آنكا و خشان لار مال بار چه سينه و فاقيلمسه فرضنى ايلكارى تونغايلار (وان تساوت
 قوة) و اكر وصيت لار برابر بولسه قوتده كم بار چه سى فرض بولسه يابار چه سى
 نافله بولسه (قدم ما قدم) و وصيت قىلغوچى ننگ ايلكارى قىلغاننى قىلغايلار (وان اوصى
 حج عنه را كبا من بلده ان بلغ نفقته ذلك والافمن حيث تبلغ) و اكر حج كاو وصيت
 قىلسه حج قىلغايلار اولك ننگ طرفندىن آت برله آنتك شهر ندىن و اكر آنك لىقه سى
 و خر جى و فاقيلمسه و فاقيلار يردىن حج قىلغايلار (فان مات حاج فى طريقه) بس اكر
 حاجى حج ننگ يولنك اولسه (و اوصى حج عنه) و آنتك طرفندىن حج قىلمق لىقه و وصيت
 قىلسه (حج من بلده) ميت ننگ طرفندىن حج قىلغاي آنتك شهر ندىن امام ابو حره قاتنك
 امانقه سى آنكا و فاقيلمسه نفقه سى بىر يردىن حج قىلغاي اولك اوچون (وفى وصيته
 بثلث ماله لزيد وسدسه لآخر ولم يجز واثلث الموصى به) و اكر زيد كامال ننگ
 اوچدان بىر ن و وصيت قىلسه و آلتى دن بىر ن تقى بىر كشيكا و وصيت قىلسه ورته آنى
 جايز قىلمسه اولك ننگ مال ننگ اوچدان بىر ن اوچ اولش قىلغايلار و ايكى اولشنى
 زيد كا بىر كايلىر و بىر اولشنى تقى بىر كشيكا بىر كايلىر (وبثلثه و كله بنصف) و بوضورتك
 كم مال ننگ اوچدان بىر ن زيد كا بىر كايلىر تيب و وصيت قىلسه و مال ننگ بار چه سنى تقى
 بىر كشيكا مال ننگ اوچدان بىر ندىن يار يمى زيد برله اول بىر كشيمنتك آراسنده قىلغايلار
 ابى حره قاتنده (وقالابرع) صاحبين ايتب ترر لار كم اوچدان بىر ن تورنكا بولكايلىر
 اوچ اولشنى مال ننگ بار چه سنى و وصيت قىلغان كشيكا بىر كايلىر و بىر اولشنى مال ننگ
 اوچدان بىر ن و وصيت قىلغان كشيكا بىر كايلىر (ولا يضرب الموصى له باكثر من الثلث عند
 ابى حره) و اروب بولس و وصيت قىلغان كشى اوچون يعنى اول كشيكا كم بىر كشى اوچون
 مال ننگ اوچدان بىر ن دىن زياده سينه و وصيت قىلب ترر امام ابى حره قاتنك مثلا و اكر بىر
 كشى مال ننگ اوچدان بىر ن بىر كشى اوچون و وصيت قىلسه و مال ننگ يار يمى تقى بىر كشى
 اوچون خسته لىقنك ورثه سى روا كورمه ابى حره قاتنك و وصيت ننگ اولش ايكى ترر هر قايسينه
 ايكى ننگ يار يمى مال ننگ اوچدان بىر نيه اورساق مال ننگ اوچدان بىر ننگ نصفى حاصل
 بولر اول آلتى دىن بىر نى ترر بس هر قايسينه آلتى دىن بىر ن بولر (الافى المحاباة)
 مكر محابانده كم محابانكا و رلور جمع محاباة ننگ اوچدان بىر نيه آنتك مثالى مونداق
 ترر كم بىر كشى ننگ ايكى بنده سى بار بىر سى ننگ بهاسى منكه يوز دىنار ترر و تقى

برسی ننگ آلتی یوز دینار ترر وصیت قیلد یکم اولکی بندنی زیدکا صانغایلر یوز
 دینار وتقی برنی عمر وکاصانغایلر یوز دینار غه برسی ننگ حقیقده محاباة واقع بولدی
 منک دینار غه وتقی برسی ننگ بش یوز دینار غه و بوخسته لقی حالند تور وصیت حکمنده
 بولر و اوزکامالی یوق و بووصیت قیلغوچی ننگ بوایکی بنددین اوزکا ورثه سی بو
 وصیتنی جائز قیلما ی ترر لار بس مال ننگ اوچدان بری معتبر ترر بس محاباة مال ننگ
 اوچدان بری ننگ مقدار ی بولر منک تنکه وصیت قیلغان کشی منک تنکه ننگ اوچدان
 برون آلور لار و اول کشی کم بش یوز تنکه وصیت قیلب ترر آننگ اوچدان برون
 آلور (و فی السعایة) مکر سعایتده سعایت صورتی اول ترر کم وصیت قیلسه ایکی بند
 ننگ آزاد قیغه کم برسی ننگ قیمتی منک تنکا وتقی برسی ننگ قیمتی ایکی منک تنکه
 بولسه اول ایکی بنددین اوزکا مالی قالماسه ورثه سی جائز قیلماسه مالی ننگ اوچدان
 بری آزاد بولر اول ایکی بند ننگ اوچدان بری منک تنکه بولر اول منک تنکه نی اوج
 اولش قیلر لار ایکی اولشنی اول بند کابیر لر بهاسی ایکی منک تنکه بولر فالغانیغه سعایت
 قیلر تا بهاسی ادا بولغوچه و منک تنکه ننگ اوچدان برون اول بند کابیر لر کم قیمتی منک
 تنکه ترر بهاسی ننگ فالغانیغه اش قیلر تا که ادا بولغوچه (و فی الدرهم المرسله) وتقی مرسله
 ننگ دراهمی یعنی مطلق تنکه لردن کم یار میغه و اوچدان بر یگا و آنکا و خشاش لر غه باغلیق
 بولسه و بو مسئله ننگ صورتی اول ترر کم بر کشی اوچون منک تنکه وصیت قیلسه وتقی بر
 کشی اوچون ایکی منک تنکه و آننگ مالی ننگ اوچدان بری منک تنکه بولر اگر ورثه قبول
 قیلمه اول منک تنکه نی اوج اولش قیلر لار ایکی اولشنی ایکی منک تنک بیر کان کشی کابیر کایلر
 و بر اولشنی منک تنکه وصیت قیلغان کشی کابیر کایلر (و بمثل نصیب ابنه صحت) و اوزی
 ننگ اوغلی ننگ اولشنی ننگ مثلنی وصیت قیلمقنی درست ترر (و بنصیبه لا) اوغلی
 ننگ اولشنی وصیت قیلماق وتقی بر کشی کابیر درست ایرمس آننگ اوچون کم اوغلی
 ننگ اولشنی اوغلی ننگ حقی ترر آتی تقی بر کشی کار و ایرمس (و العبرة بحال العقد
 فی تصرف المغیز) و معتبر سودانی باغلاغان وقت ترر اول تصرفه کم معیاد بولر بولسه
 و نقد بولسه و بغلاغان بولسه اولکندین صونک یا بونر سه زید ننگ بولسون من
 اولکندین صونک تیسه (فان کان فی الصحة) بس اول صرف قیلماق کم نسبه بولسه
 صاعلق حالنده بولسه (فمن کل ماله) بس مال ننگ بار چه سنندین معتبر بولر (و الا فمن
 ثلثه) و اگر صاعلق خالنده بولسه و خسته لقه بولسه مال ننگ اوچدان بریدین معتبر
 ترر و موندین مراد اول تصرف ترر کم انشا بولغای خبر بولغای و تبرع ننگ ویرمکنک
 معنا سنند بولغای اگر خسته ده قرضه اقرار قیلسه مال ننگ بار چه سنندین معتبر ترر
 و المضاف الی موته من الثلث) و اول تصرف کم اولمکا مضاف بولسه مال ننگ اوچدان
 برندین معتبر ترر (وان کان فی الصحة) اگر چند یکه اول تصرف کم مضاف بولب ترر

صاغلق حالنده هم بولسه بس اكر اوزى بنده سنى مدبر قيلسه صاع حالنده يا خسته لى
 خالنده مال ننگ اوچدان برندنين معتبر بولر اكر چه صاع لى خالنده بولسه (ومرض
 صح منه كالصحة) واول خسته كم آندين صحت طابسه صاغلق حكمنده بولر آنگ اوچون
 كم واث حقى هميشه بولر متعلق اول كشي ننگ مالبعه اولوم خسته سنده و آندين صونك
 صحت طابغاي خسته سنده متعلق بولمس (واعذاته ومحباته وهبته وضمانه وصية)
 آزاد قيلم قلقى خسته ننگ اولوم خسته سنده و آنگ محاباة لرى يعنى كم بهاغه صانمه قلقى
 و آنگ بر نرسه بير مكلكى و آنگ ضامن بولم قلقى اولوم خسته سنده وصيت حكمنده
 بولر يعنى مال ننگ اوچدان برندنين معتبر ترر والله اعلم *

(فصل چاره من لصف داره به) وكورشى اولترر كم آنگ صاراى توتوش
 بولغاي اول كشيكا (وصوره كل ذى رحم محرم من عرسه) وكشي ننگ صهرى رحم
 محرم ننگ ايهسى ترر يعنى اول كشي كم نكاح اولار ننگ آراسنده درست بولمس و آنگ
 قرنده اشلقى خاتون ننگ جانبى دين بولسه (وختنه كل زوج ذات رحم محرم منه) واكر
 كشي اوزى ننگ كياوى اوچون وصيت قيلسه داخل ترر كياوده هر خاتون كم وصيت
 قيلغوجى ننگ محرمى بولسه (واهل عرسه) واكر اوزى ننگ اهلى اوچون وصيت قيلسه
 آنگ خاتونى اهلى نه داخل ترر (والاهل بيته) وكشي ننگ آلى اهلى بيتى ترر واهل
 بيتده داخل ترر آناسى و اولوغ آناسى وهر كشي كم وصيت قيلغوجى مستوى بولسه
 آتالار جانبى دين صونلقى آناسيغه چه كم مسلمان بولب ترر اهل بيت كا داخل بولمس
 قزننگ اوغلانلرى وقز قرنده اش ننگ اوغلانلرى وصيت قيلغوجى آناسى ننگ
 ياوقلرى هم داخل اير مسلر (واقارب به وذاقرا بته و ذوانسابه مرماه فصاعدا) واكر كشي
 اوزى ننگ ياوقلرينه ويانسب اهلارينه وصيت قيلسه داخل ترر آنگ اول ايكى
 محرمده يا آنگ محرملر ندين زياده اوچون جمع ننگ آرمته سى ايكى ترر بس ايكى
 محرم دين زياده داخل ترر (من ذوى رحمه الاقرب فالاقرب) يعنى هر محرمى كم قرنده اش
 لرندين بولسه هر قايسى ياوقراق بولسه اول اولى ترر نچوك كم ميراثده ووصيتده
 هم آنداق ترر (غير الوالد بن والولد) وياوق قرنده اش لرى اوچون وصيت قيلغانده
 آناسى و اناسى وفرزندى داخل بولمس (وفى ولد زيد الذكر والانثى سواء)
 وفرزند زينه اوچدان وصيت قيلغانده اير و خاتون فرزندى برابر ترر (وفى ورثه
 ذكره كالنثيين) ورثه لرينه وصيت قيلغانده بر اير ايكى خاتون برابر نده ترر (وفى
 بنى فلان الانثى منهم) واكر وصيت قيلسه فلان ننگ بنى اوچون داخل ترر بناتى
 آنگ خانولرى هم آنگ اوچون كم جمع مؤنث كا هم شامل بولر وامام ابوحنيفه ره ننگ
 آخرعى سوزى بوتورر بنى كم جمع مذكور ترر و مؤنث داخل بولمس ظاهر بوتورر (وبطات
 الوصية له واليه قيمن له معتقون ومعتقون) واوزى ننگ موالينه كشي ننگ وصيتى باطل

ترر اول کشیکاکم آزاد قیلغانی هم بار بولسه وصیت باطل ترر نامعاومسز سببندین مکر
 اوزی ننگ صحت حالنده بیان قیلسه کم مرادی قایسی ترر امام شافعی قاتنده روایت ابو
 حنیفه ره دین ترر کم وصیت آنده داخل ترر هم آزاد قیلغوچی وهم آزاد قیلنغان (وصیت
 بختمه عبده و سکنی داره) و بنده ننگ خدمت قیلغانی اوچون و صارایده اولتورمه
 اوچون وصیت قیلماق درست ترر (مدة معینة) بیلکولک مدته (و ابد ا) وقت قرار
 قیلمای همیشه هم روانرر (و بقاء فیهما) و بنده ننگ و صارای ننگ فائده سینیه هم وصیت
 قیلماق درست بولر (فان خرجت الرقبة من الثلث سلامت الیه) بس اگر چقه اول بنک
 یا اول صارای مال ننگ اوچدان برندن حساب قیلب اول وصیت قیلغان کشیکاک
 طابشر غایر اول بنده فی اول صاراینی (والا) اگر بنک ننگ بنده لکی صارای ننگ مالی ننگ
 اوچدان برندن چقه یعنی بو بنک دین بو صارای دین اوز کمالی قالمغان بولسه وصیت
 قیلغوچیدین (قسمت الدار و یهیا العین) و صاراینی بولکایلار و بنده ننگ خدمتی
 نوبت صالحایلر ایکی کون وارنرر اوچون خدمت قیلغای و برکون وصیت قیلغان کشی
 اوچون خدمت قیلغای و اگر صارایده هم بو یول برله اولتورسه لارر و بولر اگر صاراینی
 بولسه لار اوچ اولش قیلماق روانرر (و بموته فی حیوة موصیه تبطل) وصیت قیلغان
 کشی ننگ اولک لکی برلان وصیت قیلغوچیدین ایلکاری باطل ترر وصیتی (و بعد موته
 تعود الی الورثة) و اگر وصیت قیلغان کشی وصیت قیلغوچیدین صونک اولسه اول
 وصیتنی وصیت قیلغان کشی ننگ و آرثرلری آلور (و بثمره بستانه ان مات و فیه ثمره له هذ
 فقط) و اگر اوزی ننگ باغی ننگ میوه سنی وصیت قیلغوچی ننگ اولوم و قتنده باغده
 میوه سی بولسه شول میوه وصیت قیلنغان کشیکاک تیکار و اگر آن دین صونک حاصل بولسه
 اول میوه آنکانک مس (وان ضم ابد افله هذ و ما یحدث کما فی غلة بستانه) اگر ابدنی ضم
 قیلسه وایتسه کم آنک ترر منم باغم ننگ میوه سی همیشه تیب اول میوه کم وصیت قیلغوچی
 اولکاندین صونک حاصل بولسه هم وصیت قیلنغان کشیکاک تیکار و مونداق ترر حکم اول
 صورتده کم بوستانغه غله سنی بوستان میوه سی ننگ اوزنیغه ایتسه (و بصرف غنمه و ولد ها
 و لبنا هاله مافی وقت موته) و اگر اوزی ننگ قوی ننگ یونینه وصیت قیلسه بر کشیکاک و آنچه
 بچه سینیه و آنک سر تینه وصیت قیلنغان کشیکاک اول سوت و قوزی و یونی تیکار کم وصیت
 قیلغوچی ننگ اولوم و قتنک نرسه لری بار بولسه (ضم ابد الا) و کرک کم ابدنی آنکا
 قوشان بولسون کرک قوش مسون (و تورث بیعة و کنیسه جعلت فی الصحة) و بیعه و کنیسه
 میراث بولر یهودی و نصرانی بنده چی لک قیلا تورغان یری کم یهودی و نصرانی سرخاو
 خالنده وصیت قیلسه کم آنک ورثه سینیه نقل قیلور آنک اوچون کم وقف قیلغوچی
 اورنده ترر امام اعظم ره قاتنده وقف ورثه کما نقل قیلور یعنی اوتر آنک اوچون وقف
 قیلغوچی ننگ ملکند صاقلان ترر (و الوصیة یجعل احد ها تصح) بیعه و کنیسه فی بنا

قیلمقغه وصیت قیلماق اول یرده کم شعار اسلام بولسه اول یرده درست ترر اما اول یرده اسلام ننگ اشین قیلانورغان بولسه درست بولمس واللہ اعلم *

(فصل من اوصی الی زید وقبل عنک)

اول کشی کم زیدکا وصیت قیلدی وزید وصیت نی قبول قیلسه ائی وصیت قیلغوچی و صرف قیلغوچی ننگ قاشنده (فان رد عنده رد و الا لا) وصیتنی رد قیلسه وصیت قیلغوچی قاشنده روا بولر اکر آنداق قیلمه سه روا بولمس (فان سکت فمات موصیه فله رده وضه) بس اکر زید رد قیلغوچی ننگ قاشنده اوند امسه وصیت قیلغوچی اولسه بس آنکا وصیت قیلغوچی اولکاندین صونک اول اشنی رد قیلماقغه ولایتی بار ترر (ولزم بیع شی من الترتکه وان جهله به) وصیت لازم بولر تر که دین بر نر سه فی صائم قلق برله اکر چه بلکوچی بولسه وصیت قیلماقغه (فان رد بعد موته ثم قبل صح) اکر وصیت قیلغوچی رد قیلسه اولکاندین صونک قبول قیلسه درست بولر (الا اذ انف قاض رده) مکر وقتیکم قاضی آننگ قیلغانیغه حکم قیلسه آندین صونک وصیتنی قبول قیلسه روا بولمس (والی عبد و کافر او فاسق بدله القاضی بغيره) و اکر بنده کا یا کافر کا یا فاسقغه وصیت قیلسه قاضی بدل قیلغای اول وصیتنی اوز کا والی عبده صح ان کان ورثه صغارا) اوزی ننگ بنده سنی وصیت ایسه قیلماق درست ترر اکر چند بکه آننگ وارثلری کچک بولسه لار (والی عاجز عن القيام بهاضم الیه غیره و یتقی امین یقدر) اکر وصیت قیلسه بر کشیکا اول کشی قیلماقغه عاجز بولسه قاضی آنکا تقی بر کشنی قوشقای (والی اثنین لایترد احدهما الا بشراء کفنه و تجهیزه) و اکر ایکی کشیکا وصیت قیلسه اولار ننگ برسی یالغز تصرف قیلغای اولکن ننگ مالنی مکر اولکن ننگ کفنی و کومکاند اکی آلر پاینی یالغز قیلسه روا بولر (و الحصومه فی حقوقه و قضاء دینه) و تقی وصیت قیلغوچی ننگ حقاری ننگ خصوصتنی دعوی قیلسه آننگ قرضنی ادا قیلماق اوچون (و طلبه) و آننگ قرضنی تلامکک اوچون (و شراء حاجه الطفل) و المقلده اول نر سه فی آننگ اوغلانلری آنکا محتاج بولسه لار ایکی ننگ برسی آئی قیلسه روا بولر و تقی برسی بولسه هم (و الاتهاب له) و هبه نی قبول قیلماق طفل اوچون (و اعناق عبد عین) و آزاد قیلماققی اول بنده نی کم آننگ آزاد قیلنی اولکان کشی تعین قیلغان بولسه (ورد و دیعه) و امانتنی هم منع قیلا بلور کم بیلمکولک بولسه (و تنقیل وصیه بمعینتین) و بیلمکولک وصیتنی تنقیل قیلماققلده روا بولر (و جمع اموال ضایعه) و ضایغ بولغوچی ماللارنی جمع قیلماققی (و بیع ما یخاف تلفه) و صائمق اول نر سه فی کم آننگ ضایغ بولر خو فی بولسه و بو ایتمکلان لر دین اوز کا ده وصیت قیلنغان ایکی کشی بر برسندین باشقه تصرف قیلا بولمس مثل صائمق و اجاره غه آلمق و مکاتب قیلماق بنده نی بو تصرف لری ینکلیغ (و وصی الوصی و وصی فی ماله و فی مال موصیه) وصیت قیلنغان

کشی ننگ وصیت قیلنمش کشتی اولکی وصیت قیلغان ننگ حکمیه بولر کم اولکی وصیت قیلغان کشی ننگ مالنی تصرف قیلابور هم وصیت قیلغوچی ننگ مالنی اولکی وصیت قیلنغان کشی (ولایببیع وصی ولایبشتری الایما یتغابن فیه الناس) وصیت قیلنغان کشی آلیغ وصاتیغ قیلابمس مکر آنچه ضرر واقع بولر اول چاقلی غه عرفده بولر ویرن کچک لرون صتا بلور وصیت قیلغان کشی وقتیمکم اولکننگ قرضی بولسه کم اول یرنی صانمای ادا قیلب بولمس بولسه اول کچک اوغلان ننگ وصیتی بولسه آن سز کفایه بولسه یا آلفوچی وقتی ننگ قیمتی ننگ مقابله سینه آلورموندنه هم صتا بلور (ویدفع ماله مضاربه وشرکه) وصیت قیلنغان کشی وصیت قیلغوچی ننگ مالنی مضاربه غه وشرکتکا بیرابلور (وبضاعه) ووضاعتکاییرابلور کم کشیننگ سرمایه سنی تقی برکشیکا بیورلر کم امانت برله سودا کرلق قیلور (ویجتال) وصیت قیلغان کشی حواله فی قبول قیلابلور (علی الاملاء) اول کشیکا کم پای بولسه (لاعلی الاعسر) وفقیر یارلی کشیدین حواله فی قبول قیلمق ورا بولمس (ولایقرض) ویتیم مالنی قرضغه بیرابلمس وصیت قیلنغان کشی (وببیع علی الکبیر الغایب) وصیت قیلنغان کشی رسیده بولغان غایب ننگ مالنی سودا قیلابلور (الالعقار) مکر ملکرنی کم رسیده بولغان غایب ننگ ملکی بولسه وصیت قیلنغان کشی آنی صانا بامس (ولایتجر فی ماله) وصیت قیلنغان کشی وصیت قیلغوچی ننگ مالنی سودا کر چیلقی قیلابمس آننگ اوچون کم آنکار مالنی صاقلا مقلقتی بیوروب ترر بازارنگلقتی بیورمای ترر

کتاب الحنثی هوذو فرج و ذکر

وحنثی اول نور کم ایراند امی وهم خاتون اندامی بولر (فان بال من ذکره فذکر وان بال من فرجه فانثی) بس ایراند امندین بول قیلسه ایر حکمنده بولر واکر خاتون اندا مندین بول قیلسه خاتون حکمنده بولر (وان بال متهما حکم بالاسبق) واکر ایکی اندامن دین بول قیلسه مقدم حکم قیلر لر اکر ایراند امندین مقدم بول قیلسه ایر حکمنده بولر اکر خاتون اندامن دین مقدم بول قیلسه خاتون حکمنده بولر (وان استویا فمشکل) واکر ایکی اندامن دین برابر بولسه آننگ حکمی مشکل ترر (ولایعتبر اکثره) وکوبلکنی اعتبار قیلمای ترر لار (فان بلغ ولم یظهر علامه احدهما فمشکل) بس اکر رسیده بولسه معلوم بولسه ایر ننگ ویا خاتون ننگ بیلکوسی مثل حیض وصال ینکلغ و آنکا و خشاش لر بس آنی حنثی ۶ مشکل دیر لر آننگ حکمی مشکل ترر (فان قام فی صفهن اعدا) بس اکر بوحنثی خاتون لر صفنده تورسه قایتارغای نمازلارنی احتیاط اوچون آننگ اوچون کم شایت ایر بولغای (وفی صفهم) واکر ایرلار صفنده تورسه (بعید) قایتارغای لر نمازنی (من یجنبیه) واول کشی کم آننگ یاننده ایرلردین بولسه (ومن خلفه بجزاغه) واول کشی کم آننگ صونکنده بولسه آننگ برابرنده کی کشی هم قایتارغای آننگ اوچون کم

احتمالی بار خاتون بولغای (وصلی بقناع) و خنشی نمازی چادر برله بو یانب خاتونلر ینکلیغ
 اوقغای (ولایلس حریرا و حلما) و کورک خنشی بیباک طون و آلتون برله آرایش بیزالکان طوننی
 کیمکای احتمالی بار کم ایر بولغای (ولایکشف ووجه عندر جل و امراة و لایخلو به غیر محرم
 عن رجل او امراة) اول خنشی برله خلوة بولماسون محرمندین اوزکا کشی ایر بولسون یا خاتون
 بولسون (ولایسافر بلا محرم و خنشی ایر محرم مسز سفر کاباره غای) (و کوه لدر جال و امراة ختنه)
 و اول خنشی غه ختنه قیلیمق ایرکا و خاتونغه مدر و ترر (و تشری امه تختنه) و آئی
 کیسمک اوچون بر قاراباش صائب آلسه آئی کیسکای (ان ملک مالا) اگر آننگ
 مالی بولسه (والافمن بیت المال ثم تباع) اگر آننگ مالی بولسه بیت المال دین آغا یلار صنکره
 صانتغای لر (فان مات قبل ظهور حاله لم یغسل و یمیم) و اگر ایر و خاتون ایر دوکی
 معلوم بولسدین ایلکاری اولسه یوماغایلار آنکائیهم قیلغایلار (ولایحضر مرهقا فی غسل
 میت) و خنشی مشکلنی یوارغه حاضر بولسون مرهقا خالنده بولسه یعنی رسیده لککا
 یاوق یتکان بولسه اولکنی یوغان و قنده کورک اول اولک ایر بولسون کورک خاتون
 بولسون (وندب تسجیه قبره) و خنشیننگ کورنی یایمق مستحب ترر کورکا کومکاننگ
 (و یوضع الرجل بقرب الامام) و ایر ننگ تابوتنی امامغه یقین قویغای جنازه نمازنگ
 (ثم هو) موندین صوننگ خنشی فی (ثم المرأة) موندین صوننگ خاتوننی (اذا صلی
 علیهم) و قتیکه اوچوسینه بر بول نماز اوقسه لار (فان ترکه ابوه و ابنافله سهم و للابن
 سهمان) اگر خنشیننگ آتاسی اولسه آندین تریک قالسه بر اوغل خنشیغه بر اولش بیر ولر
 و اوغلیغه یکی اولش بیر لور (وعند الشعبی له نصف النصیبین) و بو ابن عباس رضی
 الله عنه ننگ سوزی ترر خنشیغه بو صورتک ایکی اولش ننگ یاریمی ترر یعنی خنشیننگ
 ایکی اولشنی جمع قیلغایلار بهر تقدیر که ایر بولسه ایر اولشنی و خاتون بولسه خاتون
 اولشنی جمع قیلغایلار و ایکیکا بولکایلار بر سنی خنشیغه بیر لار (وهو ثلثه من
 سبعة) اول ایکی اولش ننگ یاریمی یتنی اولشدین اوچ اولش بولر (عند ابی
 یوسف ره) امام ابو یوسف ره قانتنگ (و خمسة من اثنی عشر عند محمد ره) امام محمد قاننده
 اون ایکی اولشدین بش اولش بولر * * * مسائل شتی * * * یعنی پرا کنک مسئله لر بیاننده ترر
 یعنی طارالغان مسئله لردر * * * * * کتاب الاخرس * * *
 و تاسز بیاننده بولغان کتاب ترر (و ایماؤه بما یعرف به نکاحه) و اشاره قیلیمق
 تلسز ننگ اول نرسه برله کم بلنه اول اشارت دین نکاحنی (وطلاقه) و آننگ طلاقنی
 (وبیعه و شراؤه) و تلسز ننگ صانتغاننی و آغاننی (وقوده) یعنی بلنسه اول اشاره برله
 قصاصنی (کالبیان) بو اشاره تلسز ننگ اذنی اشاره بیان قیلغانی ترر و سوزلکنی ننگ
 حکمنده ترر (ولایحد قاذفه) حد اورمغایلار تلسز اگر اقرار قیلسه اشاره برله اول کشیکا
 موجب حد و قذف برله یا اوزکا حد لردین حد اورمغایلار آننگ اوچون کم شبه برله

واقف بولغان حد من دفع بولر یعنی لازم بولمس قصاص ننگ خلافنه کم آنده تور ت کواه
 و آنکا اوخشا شلر شرط ایرمس (وقالوا فی معتقل اللسان ان امتد ذلك وعلم اشاراته
 فكذا) و ایتب تر لر لار کم تلی توتلغان کشینننگ حقننه کم بوخسته آنکا اوزاق بولسه
 و کبچکا قالسه و آننگ اشارتی معلوم بولسه اول هم بیان قیلغان ننگ حکمننه بولر تلسز
 ینکلیمغ و اگر اوزاقلق تاپسه آننگ اشارتی معلوم بولسه بیان قیلغان حکمننه بولمس
 (وفی غنم مذ بوحه فیها میده هی اقل تحری) و ایتب تر لر لار کم بوسمل قیلغان قویده کم
 آننگ بر اولکان قوزی بولسه اول قویدین اول قوزی کم آرزاق بولسه فکر قیلغای
 (و اکل فی الاختیار) و بیگای آنی اگر چه اختیار حالننه بولسه هم اضطرارده ایرمس ضروره
 حالننه مردار ننگ اوزنی یمکک رو انرر اما اگر اولکنننگ کوبرا کی بولسه یایاریمی
 بولسه بیگای فکری بار ایرکان مکر ضروره حالننه و امام شافعی ره قاتنده ایتب تر لر لار
 کم اختیار حالننه حلال ایرمس اگر بوسمل قیلغان قی کو برک بولسه هم اولکلردین آننگ
 اوچون کم قیلیمق ضروره ننگ دلیلی ترر و اختیار حالننه ضروره ایرمس ابوح ره ننگ
 دلیلی اول ترر کم علت ضروره ننگ قائم مقامی ترر مباح بولمقلقی ثابت قیلیمقه آننگ
 اوچون کم بزلر بلورمز مسلمان لار ننگ بازار لری حرامدین خالی ایرمس و موندننگ برله
 جافز ترر بازار ننگ نرسه لرنندین صائب آلب یمکک آندین اوزکا برله حالی ننگ
 غالبی ننگ اعتباری برله و بو آننگ اوچون ترر کم آزدین قاچب بولمس و معتذر قایتب
 تور مقلقی حرام ننگ و شبه ننگ و میت ننگ آزدین عقوتو نار لار آنی اماملار خدای تعالی
 بزلر ننگ اشلر مزی کم آننگ اولوغ عقوینه نسبت قیلیمق برله آزد ترر هر نجه کوب بولسه
 هم و آنچه تحریر نده و تقرر ننده بونسخه ننگ سهوی و زلیلی واقع بولسه یارب
 عفو قیل و بزلرکا و بار چه کناه کار بنده لرکا رحمت قیلیمق و بزلر نی اوز ننگ
 ننگ رضالقی ننگ مشرف قیلیمق بحق محمد و آلّه و اصحابه الامجاد
 علیه و علیهم السلام علی الدوام بفضله و کرمه
 تمت الکتاب

فهرست الكتاب	بيت	فهرست الكتاب	بيت
فصل	٨٦	كتاب الطهارة	٣
فصل الشهيد	٩٢	فصل بئر فيها نجس	١٠
فصل	٩٤	فصل في التيمم	١٢
كتاب الزكوة	٩٦	فصل في المسح	١٥
فصل وينصب العاشر على	١٥٥	فصل الحمض	١٧
الطريق لاخذ زكوة التجار		فصل في تطهير الانجاس	٢١
فصل وخمس معدن	١٥٦	فصل في الاستنجاء من	٢٤
ذهب ونحوه		كل حدث	
فصل وفي غسل ارض عشرية	١٥٨	كتاب الصلوة	٢٦
فصل	١١٢	فصل الاذان	٢٩
فصل الفطرة	١١٥	فصل شرط الصلوة	٣٢
كتاب الصوم	١١٦	فصل في صفة الصلوة	٣٧
فصل	١٢٥	فصل يجهر الامام	٤٦
فصل الاعتكاف	١٢٦	فصل مصل سبقة الحديث	٥٢
كتاب الحج	١٢٨	فصل يفسدها الكلام مطلقا	٥٤
كتاب النكاح	١٣٥	فصل في الوتر والنوافل	٥٩
فصل نقد نكاح حرة	١٣٦	فصل عند الكسوف	٦٤
فصل اقل المهر عشرة دراهم	١٣٢	فصل	٦٦
فصل نكاح القن	١٣٦	فصل فرض الترتيب	٦٨
كتاب الرضاع	١٥٥	فصل تجب بعد سلام واحد	٦٩
كتاب الطلاق	١٥١	سجدتان وتشهد وسلام	
فصل تفويض طلاقها اليها	١٥٧	فصل تجب سجدة بين	٧٣
فصل شرط صحة التعليق	١٦٠	التكبيرتين	
الملك		فصل ان تعذر القيام لمرض	٧٥
فصل من غالب حاله الهلاك	١٦٢	حدث قبل الصلوة	
فصل يصح الرجعة في العدة	١٦٣	فصل المسافر من فارق	٧٧
وان ابت اذ المتين خفيفة		فصل	٨٥
او غليظة		فصل في العينين	٨٤

فهرست الكتاب	بيت	فهرست الكتاب	بيت
فصل ولشتر وجب به شتر به	٢٠٧	فصل الأيلاء حلف يمنع	١٦٥
فصل بطل بيع ماليس بهال	٢٠٩	وطى ^٦ الزوجة	
فصل الإقامة فسخ في حق	٢١٢	فصل لأبأس بالخلف	١٦٦
فصل الولية إن يشترطى	٢١٣	فصل الظهار تشبيهه ما يضاف	١٦٧
فصل الربوا	٢١٣	اليه الطلاق من زوجته	
فصل لا يجوز بيع مشترى	٢١٥	فصل من قذف بالزنا	١٦٩
فصل يصح السلم فيما يعلم	٢١٧	فصل العنين إن أقر أنه لم	١٧١
كتاب القسمة هي تعيين	٢٢٢	يصل اليها أجله الحاكم	
كتاب الهبة هي تملك عين	٢٢٤	سنة قمرية	
كتاب الأجارة وهي بيع نفع	٢٢٦	فصل العدة لحره تحيض	١٧٢
فصل يفسد هاشر ويطنفسد	٢٢٩	فصل الحضنة للام بلا جبرها	١٧٥
فصل الأجير المشترك	٢٣٠	فصل أقل مدة الحمل ستة أشهر	١٧٦
فصل تفسخ بعيب أخل	٢٣١	فصل تجب النفقة والكسوة	١٧٦
كتاب العارية هي تملك	٢٣٣	والسكنى على الزوج ولو	
كتاب الوديعة	٢٣٥	كان صغيرا لا يقدر على الوطي	
كتاب الغصب	٢٣٧	كتاب العتاق يصح من	١٨٢
كتاب الرهن هو حبس	٢٤٠	حر مكلف	
فصل لا يصح رهن مشاع ولا	٢٤١	فصل إن اعتق بعض عبك	١٨٣
فصل وقى بيع الراهن رهنه	٢٤٣	فصل من اعتق بعد موته	١٨٥
كتاب الكفالة	٢٤٥	مطلقا أو الى مدة غلب موته	
كتاب الحوالة هي اثبات	٢٥٠	فصل الولاء من اعتق باعتاق	١٨٦
كتاب الوكالة	٢٥٢	كتاب المكاتب	١٨٧
فصل ولا يصح بيع الوكيل	٢٥٣	كتاب الأيمان هي ثلاثة	١٨٩
فصل للوكيل بالخصومة القبض	٢٥٦	فصل عن حلف لا يدخل بيثنا	١٩١
كتاب الشركة	٢٥٧	فصل حنث في لا يكلمه إن	١٩٨
كتاب المضاربة هي عقد	٢٦٠	كتاب البيع هو مبادلة مال	٢٥٣
كتاب المزارعة هي عقد	٢٦٣	فصل صح خيار الشرط لكل	٢٥٥
كتاب المساقات	٢٦٥	فصل صح شراء ما لم يره	٢٥٦

فهرست الكتاب	بيت	فهرست الكتاب	بيت
كتاب السرقة	٣١١	كتاب الشرب نصيب الماء	٢٦٦
كتاب الجهاد	٣١٣	كتاب الوقف	٢٦٨
فصل ما فتح عنوة قسمة الامام	٣١٥	كتاب الكراهية	٢٦٩
فصل يملك بعض الكفار	٣١٦	كتاب الاشربة	٢٧٣
كتاب الجنائيات القتل	٣٢٠	كتاب الذبايح	٢٧٤
كتاب الديات	٣٢٤	كتاب الاضحية	٢٧٦
فصل من احدث في طريق	٣٢٧	كتاب الصيد	٢٧٨
فصل	٣٢٨	كتاب اللقيط واللقطة	٢٨٠
فصل ان جنى عبد خطاء	٣٢٩	كتاب المفقود هي غايب لم	٢٨٢
فصل القسامة	٣٣٠	كتاب القضاء	٢٨٣
فصل العاقلة	٣٣٢	كتاب الشهادة	٢٨٩
كتاب الاكراه	٣٣٣	فصل وتقبل الشهادة	
كتاب الحجر والاذن	٣٣٥	فصل لار جوع عنها الا عند	٢٩٣
فصل المأذون الاذن فك	٣٣٦	كتاب الاقرار هو اخبار	٢٩٤
فصل جاره من لصق داره به	٣٤٣	كتاب الدعوى هي اخبار	٢٩٧
فصل من اوصى الى زيد	٣٤٥	فصل ولو اختلفا في قدر	٣٠٠
كتاب الخنثى هو ذو فرج	٣٤٦	كتاب الصالح هو عقد يرفع	٣٠٤
كتاب الاخرس	٣٤٧	كتاب الحدود	٣٠٧
		فصل من قذف منصاي	٣٣٣